

วารสาร

วไลยอลงกรณ์ปริทัศน์

ปีที่ 4 ฉบับที่ 2 กรกฎาคม-ธันวาคม 2557

Vol. 4 No. 2 July-December 2014 ISSN 2408-1019 (Online)
ISSN 2229-0931 (Print)

วารสารวไลยอลงกรณ์ปริทัศน์

Valaya Alongkorn Review

วัตถุประสงค์

วารสารวไลยอลงกรณ์ปริทัศน์ (Valaya Alongkorn Review) เป็นวารสารวิชาการของมหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ ในพระบรมราชูปถัมภ์ จังหวัดปทุมธานี ที่ดำเนินการเผยแพร่บทความอย่างต่อเนื่องตั้งแต่ปี พ.ศ. 2554 โดยมีวัตถุประสงค์

1. เพื่อเผยแพร่บทความทางวิชาการและงานวิจัยของบุคลากรทั้งภายในและภายนอกมหาวิทยาลัย
 2. เพื่อเป็นสื่อกลางในการแลกเปลี่ยนความคิดเห็น ความรู้ และองค์ความรู้ทางวิชาการในสาขามนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์
 3. เพื่อส่งเสริมพัฒนาศักยภาพทางวิชาการของบุคลากรทั้งภายในและภายนอกของมหาวิทยาลัย
- วารสารวไลยอลงกรณ์ปริทัศน์ เปิดรับบทความวิจัย และบทความวิชาการ ได้แก่ บทความปริทัศน์ บทความวิชาการ บทความวิจารณ์หนังสือ และบทความจากประสบการณ์ เป็นต้น ซึ่งครอบคลุมสาขามนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ รวมทั้งสหวิทยาทางด้านมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ทุกแขนงวิชาจากบุคลากรทั้งของมหาวิทยาลัยและบุคคลทั่วไป

นโยบาย

ด้วยสำนักส่งเสริมวิชาการและงานทะเบียน มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ ในพระบรมราชูปถัมภ์ จังหวัดปทุมธานี มีพันธกิจในการบริการวิชาการและพัฒนาส่งเสริมศักยภาพ คณาจารย์และบุคลากรตามสมรรถนะ จึงได้มีนโยบายในการจัดทำวารสารวไลยอลงกรณ์ปริทัศน์ ดังนี้

1. จัดทำวารสารวิชาการโดยมีกำหนดออกปีละ 2 ฉบับ (วารสารราย 6 เดือน)
2. บทความวิชาการหรือบทความวิจัยจัดพิมพ์ในวารสารต้องได้รับการพิจารณาถ้อยแถลงจากผู้ทรงคุณวุฒิ (Peer Review) ที่มีความเชี่ยวชาญในสาขาที่เกี่ยวข้องจากภายในและ/หรือภายนอกมหาวิทยาลัย จำนวน 3 ท่านต่อบทความ (Double-blinded Review)
3. บทความที่ได้รับการตีพิมพ์เป็นบทความจากทั้งบุคลากรภายในและบุคลากรภายนอกมหาวิทยาลัยที่ไม่เคยตีพิมพ์เผยแพร่ที่ไหนมาก่อน และไม่อยู่ในระหว่างการพิจารณาของวารสารฉบับอื่น ๆ หากตรวจสอบพบว่ามีการจัดพิมพ์ซ้ำซ้อนถือเป็นความรับผิดชอบของผู้นิพนธ์แต่เพียงผู้เดียว
4. บทความ ข้อความ ภาพประกอบ และตารางประกอบที่ลงพิมพ์ในวารสารเป็นความคิดเห็นส่วนตัวของผู้นิพนธ์ กองบรรณาธิการไม่จำเป็นต้องเห็นตามเสมอไป และไม่มีส่วนรับผิดชอบใด ๆ ถือเป็นความรับผิดชอบของผู้นิพนธ์เพียงผู้เดียว
5. บทความที่ต้องการรับพิจารณาตีพิมพ์ รูปแบบต้องมีตามที่วารสารกำหนดเท่านั้น

เจ้าของ

สำนักส่งเสริมวิชาการและงานทะเบียน

มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ ในพระบรมราชูปถัมภ์ จังหวัดปทุมธานี

เลขที่ 1 หมู่ 20 ถนนพหลโยธิน ตำบลคลองหนึ่ง อำเภอคลองหลวง จังหวัดปทุมธานี 13180

โทรศัพท์ 0-2529-3598, 0-2909-1432 กด 15

เว็บไซต์ http://acad.vru.ac.th/acad_journal_online/index_JournalVru.php

วารสารวไลยอลงกรณ์ปริทัศน์

Valaya Alongkorn Review

ISSN 2229-0931 (Print)

ปีที่ 4 ฉบับที่ 2 กรกฎาคม - ธันวาคม 2557

Volume 4 Number 2 July - December 2014

คณะที่ปรึกษา

รองศาสตราจารย์ ดร.สมบัติ	คชสิทธิ์	อธิการบดี
รองศาสตราจารย์ ศศิพันธ์	เศรษฐวัฒน์	รองอธิการบดี
รองศาสตราจารย์ ดร.มานะ	ชาวเมฆ	ผู้อำนวยการสำนักส่งเสริมวิชาการและงานทะเบียน

บรรณาธิการ

อาจารย์ ดร.สุภาณิดา	พัชร	มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ ในพระบรมราชูปถัมภ์ จังหวัดปทุมธานี
---------------------	------	--

กองบรรณาธิการ

ศาสตราจารย์ กิตติคุณ ดร.ติน	ปรัชญพฤทธิ	จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
ศาสตราจารย์ ดร.ดิเรก	ปัทมสิริวัฒน์	สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์
ศาสตราจารย์ ดร.บุญทัน	ดอกไธสง	มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ ในพระบรมราชูปถัมภ์ จังหวัดปทุมธานี
ศาสตราจารย์ ดร.ไพฑูรย์	สินลาร์ตัน	มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต
ศาสตราจารย์ พลโท ดร.โอภาส	รัตนบุรี	มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ ในพระบรมราชูปถัมภ์ จังหวัดปทุมธานี
รองศาสตราจารย์ ดร.ชลอ	ว่องวัฒนาภิกุล	มหาวิทยาลัยแม่ฟ้าหลวง
รองศาสตราจารย์ ดร.ทองหล่อ	วงศ์อินทร์	มหาวิทยาลัยปทุมธานี
รองศาสตราจารย์ ดร.สุทธินันท์	พรหมสุวรรณ	มหาวิทยาลัยกรุงเทพ
รองศาสตราจารย์ ดร.สุนันทา	เลาหนันท์	มหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.จำรูญ	พริกบุญจันทร์	มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย

ผู้ช่วยกองบรรณาธิการ

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.จันทน์	อินทรสุด	ผู้ช่วยศาสตราจารย์วิวัฒน์	จินนาทศิริกุล
ผู้ช่วยศาสตราจารย์คชินทร์	โกกนุทานนท์	อาจารย์พัชรินทร์	สินธิพงษ์
นางกนกพร	สันทฤทัย	นางสาวสุมาลี	ธรรมนิธา

กำหนดการเผยแพร่

ปีละ 2 ฉบับ (วารสารราย 6 เดือน) มกราคม-มิถุนายน; กรกฎาคม-ธันวาคม จำนวน 200 เล่ม

บทบรรณาธิการ

วารสารวไลยอลงกรณ์ปริทัศน์ (Valaya Alongkorn Review) ฉบับนี้เป็นปีที่ 4 ฉบับที่ 2 และเป็นฉบับปฐมฤกษ์ของวารสารอิเล็กทรอนิกส์ (E-Journal) โดยตลอดการจัดทำวารสารตั้งแต่ปีที่ 1 ใน พ.ศ. 2554 จนถึง ปีที่ 4 ฉบับที่ 1 วารสารวไลยอลงกรณ์ปริทัศน์ได้จัดทำวารสารเป็นรูปเล่มเพื่อนำเสนอบทความวิจัย และบทความวิชาการของคณาจารย์ นักวิจัย และนักศึกษาทั้งในและนอกมหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ ในพระบรมราชูปถัมภ์ มาอย่างต่อเนื่องและเพื่อให้การเผยแพร่บทความต่าง ๆ ของวารสารขยายเป็นไปอย่างกว้างขวางเพิ่มขึ้นโดยผ่านเครือข่ายสารสนเทศทางกองบรรณาธิการจึงเห็นควรให้มีการจัดทำวารสารวไลยอลงกรณ์ปริทัศน์ในรูปแบบของวารสารอิเล็กทรอนิกส์และขอรับเลขมาตรฐานสากลสำหรับนิตยสารอิเล็กทรอนิกส์ในปีที่ 4 ฉบับที่ 2 นี้ควบคู่กับวารสารที่จัดพิมพ์เป็นรูปเล่มตั้งแต่ฉบับนี้เป็นต้นไป โดยยังคงวัตถุประสงค์เพื่อเผยแพร่บทความในสาขาวิชามนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ที่ผ่านกระบวนการพิจารณาคุณภาพของบทความโดยผู้ทรงคุณวุฒิ (Peer Reviewer) เช่นเคย และหวังเป็นอย่างยิ่งว่าบทความทางวิชาการในวารสารฉบับนี้จะทำให้ท่านผู้อ่านได้รับประโยชน์สูงสุดตามที่ท่านต้องการ อีกทั้งขอเชิญชวนท่านผู้อ่าน นักวิจัย นักศึกษา คณาจารย์และนักวิชาการทุกท่านส่งบทความที่สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของวารสารรวมถึงหากมีข้อเสนอแนะหรือความคิดเห็นประการใด ทางกองบรรณาธิการวารสารยินดีและน้อมรับเป็นอย่างยิ่ง

กองบรรณาธิการขอขอบคุณผู้นิพนธ์ ผู้ทรงคุณวุฒิ ตลอดจนผู้สนับสนุนการจัดทำวารสารทุกท่านที่ได้ให้การสนับสนุนจนสำเร็จลุล่วงไปได้ด้วยดี ทำให้วารสารสามารถตีพิมพ์เผยแพร่บทความได้ตามกำหนดเวลาอย่างมีคุณภาพ

กองบรรณาธิการ

สารบัญ

หน้า

บทความวิจัย

อัตลักษณ์ของชุมชนตลาดโบราณบางพลี จังหวัดสมุทรปราการ

นิรมล ขมหวาน..... 1

ความพึงพอใจของผู้รับฟังต่อการดำเนินรายการของสถานีวิทยุ อสมท. กระป๋อง คลื่น FM 105.0 MHz จังหวัดกระบี่

กฤติมา เกรียงขจรพันธ์, กมลพร หงษ์สกุล และปัญญา พุทธสุริยะ..... 15

การเปรียบเทียบความพึงพอใจของนักศึกษาและบุคลากรต่อภูมิทัศน์ แหล่งสุนทรีย์ และแหล่งบริการของวิทยาลัยนวัตกรรมการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏ วไลยอลงกรณ์ ในพระบรมราชูปถัมภ์ จังหวัดปทุมธานี

อมรรักษ์ สวนชุมผล..... 27

ความพึงพอใจของประชาชนต่อการจัดเก็บรายได้ในเขตเทศบาลตำบลท่าข้าม อำเภอปะเหลียน จังหวัดตรัง

สมชัย กังแฮ, อรสา จรูญธรรม และปัญญา พุทธสุริยะ..... 37

หลักการบริหารจัดการที่ดีขององค์การบริหารส่วนตำบล ในเขตอำเภอเมือง จังหวัดปทุมธานี

สุกาญญา ดนตรีเจริญ, วงศ์ธีรา สุวรรณิน และวรุณี เชาว์นัสชุม..... 47

การบริหารงบประมาณของโรงเรียนที่เป็นนิติบุคคล สังกัดสำนักงาน เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี

เศกสันต์ รุ่งกะทีก, อรสา จรูญธรรม และชาญชัย วงศ์สิริสวัสดิ์..... 65

การพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่อง วันสำคัญทางพระพุทธศาสนา

ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ด้วยการเรียนแบบผสมผสาน

ระหว่างวิธีการเรียนรู้แบบเผชิญหน้ากับวิธีการเรียนรู้ผ่านแฟลชการ์ด

อุทุมพร ศรีแจ่ม, อังคณา กรัณยาธิกุล และพิทักษ์ นิลนพคุณ..... 75

ความคิดเห็นของผู้บริโภคเครื่องสำอางต่อการจัดกิจกรรมการตลาด

ภาราดา เกียวจันทิก, วงศ์ธีรา สุวรรณิน และสุรศักดิ์ จิรวาสตรมงคล..... 91

การวิเคราะห์ปัญหาในการเรียนของนักศึกษาชั้นปีที่ 1 หลักสูตรนิติศาสตร์

มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ ในพระบรมราชูปถัมภ์

จังหวัดปทุมธานี

ธีระญา ปราบปารม..... 101

การพัฒนาบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนคำศัพท์ภาษาอังกฤษ

สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5

สุนันทา กสิวิวัฒน์, พิทักษ์ นิลนพคุณ และชาตรี เกิดธรรม..... 115

สารบัญ

	หน้า
การพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 โดยใช้บทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน พัตสญา พูนผล, ชาตรี เกิดธรรม และบุญเรือง ศรีเหรียญ.....	127
ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการปฏิบัติตามนโยบายสวัสดิการผู้สูงอายุของเทศบาล ตำบลเชียงรากน้อย อำเภอบางปะอิน จังหวัดพระนครศรีอยุธยา สมบูรณ์ พงษ์ผาติ, เกษมชาติ นเรศเสนีย์ และชาญชัย จิตรเหล่าอาพร.....	141
ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับความผูกพันต่อองค์กรของพนักงาน บริษัท เดอะควอลิตี้ไวร์ จำกัด ศักรินทร์ บุตรน้ำเพชร, ดวงตา สราญรัมย์ และเจษฎา ความคั่นเคย.....	151
บทความวิชาการ	
สังคมไทยกับหนังสือสำหรับเด็ก: แสงสว่างที่พรางตา? มุมมองและความคิดเห็น บางประการ เจด็จ คชฤทธิ์.....	165
แนวทางการพัฒนาการเห็นคุณค่าในตนเองของวัยรุ่นตามทฤษฎีการรับรู้ ความสามารถของตน ดวงกมล ทองอยู่.....	179
ภาคผนวก.....	191

อัตลักษณ์ของชุมชนตลาดโบราณบางพลี จังหวัดสมุทรปราการ

COMMUNITY IDENTITY OF BANG PHLI OLD MARKET, SAMUT PRAKAN PROVINCE

นิรมล ขมหวาน^{1*}
Niramom Khomwhan

บทคัดย่อ

งานวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อวิเคราะห์อัตลักษณ์ของชุมชนตลาดโบราณบางพลี โดยใช้ระเบียบวิธีวิจัยเชิงคุณภาพ มีวิธีการดำเนินการวิจัยคือ 1) การกำหนดประชากรกลุ่มเป้าหมายเป็นผู้ให้ข้อมูลสำคัญ ได้แก่ กลุ่มผู้นำชุมชนที่เป็นทางการ กลุ่มผู้นำชุมชนที่ไม่เป็นทางการ และกลุ่มผู้ประกอบการร้านค้าและประชาชนที่อาศัยอยู่ในชุมชน 2) การเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยการวิจัยเอกสารต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง 3) การเก็บรวบรวมข้อมูลภาคสนามด้วยเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ การสำรวจภาคสนาม การสังเกตแบบไม่มีส่วนร่วม การสังเกตแบบมีส่วนร่วม การสัมภาษณ์แบบเจาะลึก การจัดประชุมกลุ่มย่อย และการวิเคราะห์ข้อมูลและตีความแบบอุปนัยเพื่อสร้างข้อสรุปที่ได้จากผลการวิจัย

ผลการวิจัยพบว่า

ชุมชนตลาดโบราณบางพลีมีอัตลักษณ์ของชุมชนที่แสดงถึงความเป็นตัวตนของชุมชน ซึ่งถูกสร้างขึ้นบนพื้นฐานของความเหมือนกันทั้งด้านวัฒนธรรมประเพณี วิถีชีวิตความเป็นอยู่ และเกิดการยอมรับร่วมกันของชาวชุมชนและมีการปฏิบัติสืบต่อกันมาจนเกิดเป็นวัฒนธรรมการดำรงชีวิตที่มีลักษณะเฉพาะของชุมชน และเป็นสิ่งที่ครอบคลุมวิถีการดำเนินชีวิตของชุมชน โดยอัตลักษณ์ของชุมชนที่พบคือ 1) มีวิถีชีวิตชุมชนแบบแม่ค้าชุมชนตลาดริมน้ำ ซึ่งเป็นวิถีชีวิตจริงที่ยังหลงเหลืออยู่ในสังคม 2) มีแบบแผนอาคารสถาปัตยกรรมแบบโบราณ 3) มีประเพณีรับบัว ซึ่งเป็นประเพณีเก่าแก่และมีเพียงหนึ่งเดียวในประเทศไทย 4) มีหลวงพ่อโต อันเป็นที่เลื่อมใสและศรัทธาของประชาชนจากทั่วประเทศ ประดิษฐานอยู่ ณ วัดบางพลีใหญ่ใน 5) มีขนมพื้นบ้านและอาหารพื้นเมือง ได้แก่ ขนมสายบัว ขนมกะลา และปลาสดแดดเดียว และ 6) มีการละเล่นพื้นบ้าน ได้แก่ การเล่นกังหัน เมล็ดมะม่วง การแข่งเรือมาดและการเล่นมวยทะเล โดยอัตลักษณ์ที่ยังคงดำรงอยู่ในชุมชน ได้แก่ อัตลักษณ์การมีวิถีชีวิตแบบแม่ค้าชุมชนตลาดริมน้ำ การมีแบบแผนอาคารสถาปัตยกรรมแบบโบราณ การมีประเพณีรับบัว การมีหลวงพ่อโต การมีอาหารพื้นเมืองคือปลาสดแดดเดียว ส่วนอัตลักษณ์ที่สูญหายไปจากชุมชน ไม่มีการรื้อฟื้นกลับมา ได้แก่ อัตลักษณ์ขนมพื้นบ้านคือขนมสายบัวและขนมกะลา

¹หลักสูตรศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาพัฒนามนุษย์และสังคม บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

*E-mail: annswu_naka@hotmail.com

และอัตลักษณ์การเล่นพื้นบ้านคือการเล่นกังหันเมลิ็ดมะม่วง และอัตลักษณ์ที่สูญหายไปแล้วจากชุมชนแต่มีการรื้อฟื้นกลับมาให้คงอยู่ภายในชุมชน และมีการปรับเปลี่ยนเพื่อให้เข้ากับสภาพสังคมที่เปลี่ยนไป โดยนำมาอยู่ในรูปแบบของการจัดกิจกรรมต่าง ๆ ภายในงานประเพณีของชุมชน ได้แก่ อัตลักษณ์การเล่นพื้นบ้านคือการแข่งเรือมาดและการเล่นมวยทะเล โดยประเพณีรับบัวถือว่าเป็นอัตลักษณ์ของชุมชนที่มีความโดดเด่นและเข้มแข็งที่สุดมีพลังศักยภาพที่แฝงอยู่ และสามารถนำมาเป็นทุนในการพัฒนาชุมชนในอนาคตได้ต่อไป

คำสำคัญ: อัตลักษณ์, อัตลักษณ์ของชุมชน, ชุมชนตลาดโบราณบางพลี

ABSTRACT

The objective of this study was to analyze the identity of the community in Bang Phli old market by using the qualitative research as a research methodology. The research procedures were as follows: 1) setting target population to provide key information, i.e. group of formal community leaders, group of informal community leaders, and group of traders and residents in the community; 2) collecting information by conducting the research of relevant documents and 3) collecting field data by using research tools which are Field observation, Non-participant observation, Participant observation, In-depth interview, Subgroup discussion and Analytic induction to create a conclusion obtained from the results of the research.

The results of the study indicated that the identity of the community in Bang Phli old market was established on the similarities in terms of cultures, traditions, and lifestyles which are mutually accepted by the residents and are continuously conducted and inherited until they become a unique culture and lifestyle of the community that cover every convention in community. Identities of the community that are found in the research are as follows: 1) lifestyle of merchants in river market which is a real lifestyle that still remains in the society, 2) traditional building design and architecture, 3) Rub-Bua tradition, an old-age tradition performed only in this place of Thailand, 4) Luang Phor Toh, Wat Bang Phli Yai Nai, the respectable Buddha image that is admired by the people across the country, 5) traditional snacks and foods, i.e. Khanom Saibua, Khanom Kala, and dried salted snake skin gourami and 6) traditional games, i.e. mango seed windmill, boat racing, and sea boxing. The identities that still exist in the community are lifestyle of merchants in the river market, traditional building design and architecture, Rub-Bua tradition, Luang Phor Toh, and dried salted snake skin gourami. The identities that went missing from the community and have never been retrieved are traditional snacks which are Khanom Saibua and Khanom Kala, and the traditional game named mango seed windmill. The identities that

disappeared from the community but were retrieved to the community and adjusted to be suitable for the modern society are boat racing and sea boxing. They are included in the activities that are arranged in the community festivals. The most outstanding and strongest identity is Rub-Bua tradition which has a hidden potential and can be used for further development of the community in the future.

Keywords: Identity, Community Identity, Community in Bang Phli Old Market

บทนำ

ชุมชนตลาดโบราณบางพลีเป็นชุมชนตลาดริมน้ำที่มีประวัติศาสตร์ความเป็นมาที่ยาวนานกว่า 150 ปี ถูกสร้างในช่วงปี พ.ศ. 2400 ในพื้นที่ตำบลบางพลีใหญ่ อำเภอบางพลี จังหวัดสมุทรปราการ (ชูศรี สัตยานนท์, 2551) ถือเป็นชุมชนตลาดโบราณอีกแห่งหนึ่งที่ยังคงดำรงอยู่ในสังคมไทย ไม่ได้ล่มสลายหรือสูญหายไปพร้อมความเจริญที่ถาโถมเข้ามา ถึงแม้ว่าจะได้รับผลกระทบอย่างหนักจากนโยบายการพัฒนาประเทศก็ตาม พร้อมกับยังเป็นชุมชนที่ได้ส่งสมคุณค่าทางประวัติศาสตร์ วิถีชีวิต ประเพณี วัฒนธรรมที่ดำรงไว้อย่างมากมายบนพื้นฐานของการรักษาอัตลักษณ์ชุมชนร่วมกัน

ความเป็นอัตลักษณ์ของชุมชนที่แสดงถึงความเป็นตัวตนของชุมชนนั้นจึงมักแสดงออกให้เห็นผ่านประเพณี วัฒนธรรม หรือวิถีชีวิตของชาวชุมชนที่เป็นลักษณะเฉพาะของชุมชน ซึ่งถูกสร้างขึ้นบนพื้นฐานของความเหมือนกันและเกิดการยอมรับซึ่งกันและกัน ตามที่ธีรยุทธ บุญมี (2547) ได้กล่าวไว้ว่า อัตลักษณ์ชุมชน หมายถึง ตัวตนและอัตลักษณ์ร่วมของสมาชิกในชุมชนที่ผ่านกระบวนการยอมรับซึ่งกันและกันภายในกลุ่ม ความพยายาม ความต้องการ หรือประสบการณ์ในการแก้ไขปัญหา ร่วมกัน ดังเช่น การมีประเพณีรับบัวซึ่งเป็นประเพณีเก่าแก่ที่มีการสืบทอดมาอย่างยาวนาน หรือการมีวิถีชีวิตแบบชุมชนตลาดริมน้ำที่ชาวชุมชนยังคงใช้เรือในการเดินทางไปมาหาสู่กัน ซึ่งอัตลักษณ์ของชุมชนนั้นถือได้ว่าเป็นสิ่งที่มีคุณค่าและเป็นสิ่งที่มีความสำคัญต่อการพัฒนาชุมชนเป็นอย่างมาก ทำให้หน่วยงานราชการนำโดยสภาวัฒนธรรม และเทศบาลตำบลบางพลี ได้เล็งเห็นถึงความสำคัญที่ชาวชุมชนควรจะร่วมกันรักษาความเป็นอัตลักษณ์ของชุมชนเอาไว้ จึงได้เข้ามาพัฒนาชุมชนให้เป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ที่สำคัญของอำเภอบางพลี จังหวัดสมุทรปราการ ในลักษณะของตลาดโบราณที่มีความโดดเด่นและมีลักษณะเฉพาะตัวในด้านอัตลักษณ์ของชุมชน

แต่อย่างไรก็ตามผลของการพัฒนาที่เกิดขึ้นไม่สามารถทำให้ชุมชนตลาดโบราณบางพลีเป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ที่มีความโดดเด่นและมีลักษณะเฉพาะตัวในด้านอัตลักษณ์ของชุมชนได้ เนื่องจากสิ่งที่แสดงถึงความเป็นอัตลักษณ์ของชุมชน เช่น ประเพณี วัฒนธรรม วิถีชีวิตที่มีลักษณะเฉพาะของชุมชนและมีความแตกต่าง ๆ จากชุมชนอื่น ๆ นั้นยังไม่ได้ถูกนำเสนอผ่านบริบทของการท่องเที่ยวหรือเป็นจุดขายเพื่อการพัฒนาด้านเศรษฐกิจของชุมชนได้ ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากชาวชุมชนยังไม่รู้จักว่าอะไรคืออัตลักษณ์ของชุมชน และยังไม่รู้จักว่าจะสามารถนำอัตลักษณ์ของชุมชนมาพัฒนาชุมชนได้อย่างไร ด้วยเหตุนี้จึงส่งผลให้ชุมชนยังไม่เป็นที่รู้จักหรือนักท่องเที่ยวและคนภายนอกมากนักหรือเป็นสถานที่ท่องเที่ยวที่สามารถดึงดูดให้คนมาท่องเที่ยวยังชุมชนได้

ดังนั้นเพื่อให้ชุมชนตลาดโบราณบางพลีสามารถพัฒนาเป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ที่มีความโดดเด่นและมีลักษณะเฉพาะตัวในด้านอัตลักษณ์ของชุมชนได้แต่อย่างแท้จริง การศึกษาอัตลักษณ์ของชุมชนจึงมีความสำคัญต่อการพัฒนาของชุมชนอย่างมาก เพราะอัตลักษณ์ของชุมชนนอกจากจะแสดงให้เห็นถึงความเป็นตัวตนของชุมชนแล้ว ยังเป็นสิ่งที่มีความค่าและสามารถนำมาเป็นทุนในการพัฒนาชุมชนให้เกิดประโยชน์ได้ทั้งด้านเศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อม เพื่อการยกระดับคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้นของชาวชุมชนและอาจนำไปสู่การต่อยอดเพื่อการพัฒนาเป็นชุมชนที่เข้มแข็งและมีศักยภาพได้ต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

เพื่อวิเคราะห์อัตลักษณ์ของชุมชนตลาดโบราณบางพลี จังหวัดสมุทรปราการ

ขอบเขตของการวิจัย

1. ขอบเขตเนื้อหา

การวิจัยครั้งนี้มุ่งศึกษาอัตลักษณ์ของชุมชนตลาดโบราณบางพลีเพื่อวิเคราะห์อัตลักษณ์ของชุมชนว่าคืออะไร และมีลักษณะอย่างไร ภายใต้กรอบแนวคิดและผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้องทั้งแนวคิดอัตลักษณ์ แนวคิดประวัติศาสตร์ท้องถิ่น แนวคิดวิถีชุมชน

2. ขอบเขตพื้นที่

พื้นที่ในการศึกษา คือ ชุมชนตลาดโบราณบางพลี ตั้งอยู่ริมคลองสำโรงในพื้นที่ของชุมชนหลวงพ่อดำ ตำบลบางพลีใหญ่ อำเภอบางพลี จังหวัดสมุทรปราการ โดยมีอาณาเขตติดต่อแสดงดังภาพที่ 1 ดังนี้

ทิศเหนือ ติดต่อกับอาคารบ้านเรือนของประชาชน

ทิศใต้ ติดต่อกับคลองสำโรง

ทิศตะวันออก ติดต่อกับวัดบางพลีใหญ่ใน (วัดหลวงพ่อดำ)

ทิศตะวันตก ติดต่อกับอาคารที่ทำการธนาคารออมสินเก่า

วิธีการดำเนินการวิจัย

1. การกำหนดประชากรกลุ่มเป้าหมายเป็นผู้ให้ข้อมูลสำคัญดังนี้

1.1 กลุ่มผู้นำชุมชนที่เป็นทางการ ได้แก่ ประธานสภาวัฒนธรรมอำเภอบางพลี นายกเทศมนตรีตำบลบางพลี รองนายกเทศมนตรีตำบลบางพลี กำนันตำบลบางพลีใหญ่ ประธานชุมชนหลวงพ่อดำ และประธานชุมชนธารา

1.2 กลุ่มผู้นำชุมชนที่ไม่เป็นทางการจำนวน 10-15 คน ได้แก่ เจ้าอาวาสวัดบางพลีใหญ่ใน พระสงฆ์วัดบางพลีใหญ่ใน ผู้อำนวยการโรงเรียนวัดบางพลีใหญ่ใน คณะครูโรงเรียนวัดบางพลีใหญ่ใน ผู้อาวุโส ปราชญ์ชาวบ้าน

1.3 กลุ่มผู้ประกอบการร้านค้าและประชาชนที่อาศัยอยู่ภายในชุมชนตลาดโบราณบางพลีจำนวน 10-15 คน

ภาพที่ 1 พื้นที่บริเวณชุมชนตลาดโบราณบางพลี
ที่มา: ตลาดบางพลี (2557)

2. การเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยการวิจัยเอกสาร ได้แก่ หนังสือ บทความ เอกสารการสัมมนาเชิงวิชาการ วิทยานิพนธ์ และงานวิจัยต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง รวมทั้งจากหน่วยงานต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง
3. การเก็บรวบรวมข้อมูลภาคสนาม ด้วยเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่
 - 3.1 การสำรวจภาคสนาม โดยผู้วิจัยทำการลงพื้นที่สำรวจชุมชนก่อนการเก็บรวบรวมข้อมูลภาคสนาม เพื่อให้ทราบถึงลักษณะทางกายภาพและขอบเขตในเชิงพื้นที่ของชุมชน
 - 3.2 การสังเกตแบบไม่มีส่วนร่วม โดยผู้วิจัยได้เข้าไปยังชุมชนเสมือนนักท่องเที่ยวเพื่อสังเกตวิถีชีวิตและความเป็นอยู่ของชาวชุมชน ลักษณะทางกายภาพของชุมชน และความสัมพันธ์ของชาวชุมชน โดยไม่ได้เข้าไปมีส่วนร่วมกับชาวชุมชน เพื่อให้ทราบถึงข้อมูลเบื้องต้นเกี่ยวกับชุมชนตลาดโบราณบางพลี
 - 3.3 การสังเกตแบบมีส่วนร่วม โดยผู้วิจัยได้เข้าร่วมกิจกรรมต่าง ๆ ที่ทางชุมชนจัดขึ้น ได้แก่ งานประเพณีรับบัว ประจำปี พ.ศ. 2555 ระหว่างวันที่ 26-29 ตุลาคม พ.ศ. 2555 และทำการสังเกต

การดำเนินกิจกรรมต่าง ๆ ตั้งแต่ก่อนก่อนดำเนินกิจกรรมจนกระทั่งหลังจากการดำเนินกิจกรรมจบลงไปแล้ว ซึ่งจะทำให้ทราบถึงวิถีชีวิตของชาวชุมชน รวมทั้งลักษณะเฉพาะหรือจุดเด่นของแต่ละกิจกรรม อันบ่งบอกถึงอัตลักษณ์ของชุมชนได้

3.4 การสัมภาษณ์แบบเจาะลึก โดยการสัมภาษณ์กลุ่มบุคคลผู้ให้ข้อมูล โดยผู้วิจัยทำการสัมภาษณ์ด้วยตนเองและมีการกำหนดประเด็นในการสัมภาษณ์คือ

3.4.1 ประวัติศาสตร์ความเป็นมาของชุมชน

3.4.2 การเปลี่ยนแปลงของชุมชนตลาดโบราณบางพลีตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบัน

3.4.3 อะไรที่บ่งบอกถึงความเป็นชุมชนตลาดโบราณบางพลี

3.4.4 ประเพณี ความเชื่อ ค่านิยม การประกอบพิธีกรรม ลักษณะเฉพาะหรือจุดเด่นที่ไม่เหมือนใครของชุมชนตลาดโบราณบางพลีทั้งในอดีตและปัจจุบันมีอะไรบ้าง อะไรที่หายไป อะไรที่กลับมา อะไรที่คงอยู่จนถึงปัจจุบัน อาทิ ภาษา การแต่งกาย อาหาร สถาปัตยกรรมและลักษณะที่อยู่อาศัย การละเล่น ดนตรี และศิลปะการแสดงพื้นบ้าน เป็นต้น

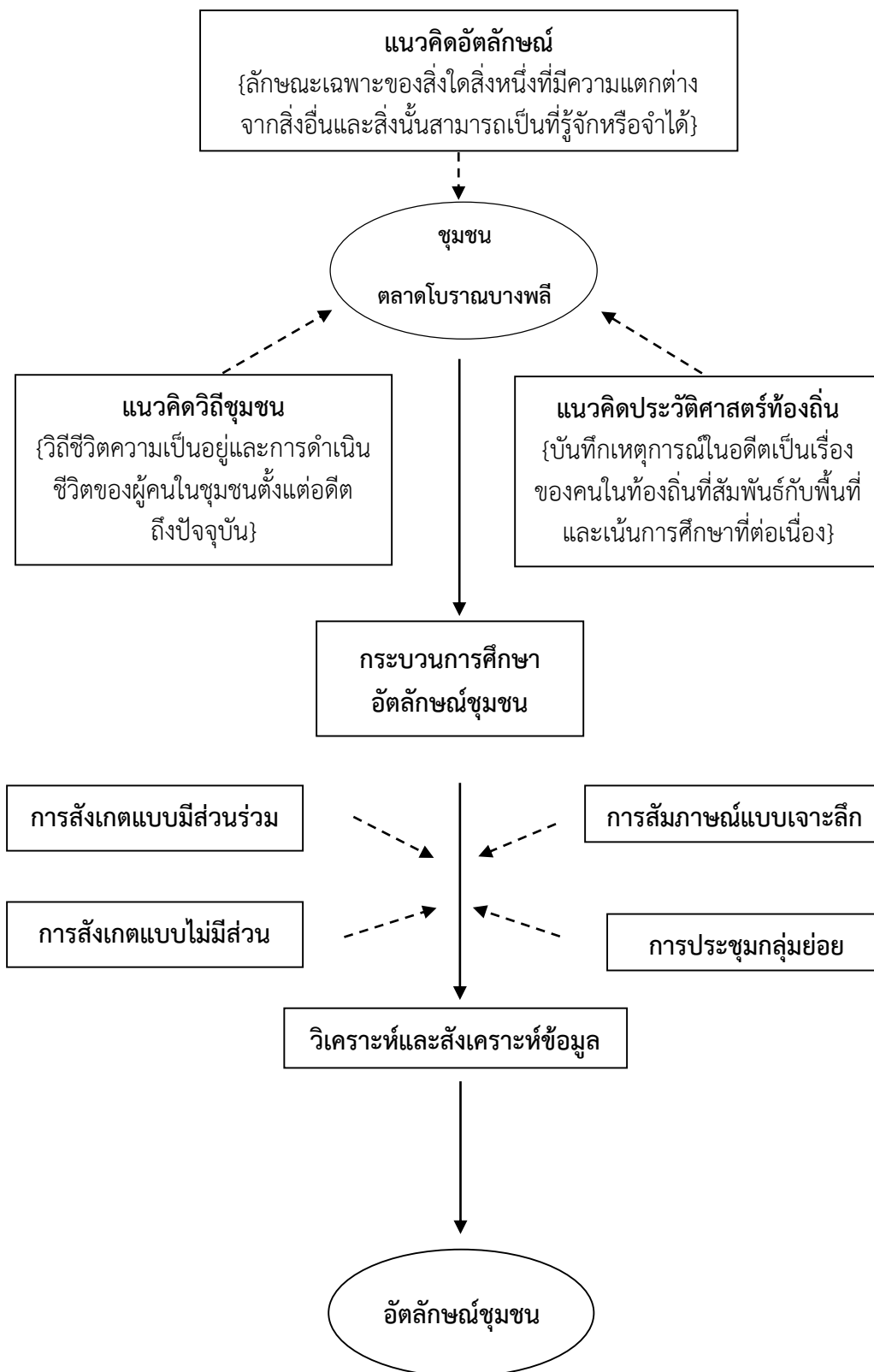
3.4.5 ภูมิปัญญาท้องถิ่นภายในชุมชนที่เป็นลักษณะเฉพาะหรือจุดเด่นที่สามารถสร้างรายได้ให้แก่ชาวชุมชน

3.5 การจัดประชุมกลุ่มย่อย คือการร่วมกันอภิปรายและแสดงความคิดเห็นใน เพื่อให้ได้ข้อสรุปร่วมกัน โดยมีจำนวนผู้เข้าร่วมประชุม ได้แก่ ผู้ประกอบการร้านค้าและประชาชนที่อาศัยอยู่ในชุมชนตลาดโบราณบางพลี ผู้อำนวยการโรงเรียนวัดบางพลีใหญ่ใน เจ้าอาวาสวัดบางพลีใหญ่ใน ประธานชุมชนหลวงพ่อดำ และกำหนดประเด็นในการประชุมกลุ่มย่อย คือ เรื่องของประวัติศาสตร์ความเป็นมา วิถีชุมชน อะไรที่บ่งบอกถึงความเป็นชุมชนตลาดโบราณบางพลีและลักษณะเฉพาะหรือจุดเด่นที่ไม่เหมือนใครของชุมชนตลาดโบราณบางพลีทั้งในอดีตและปัจจุบันที่แสดงถึงความเป็นตัวตนหรืออัตลักษณ์ของชุมชน

4. การจดบันทึกข้อมูลภาคสนาม โดยผู้วิจัยมีการจดบันทึกข้อมูลภาคสนามในระหว่างการเก็บรวบรวมข้อมูล และหลังจากการเก็บรวบรวมข้อมูล พร้อมกับการบันทึกภาพ

5. การวิเคราะห์ข้อมูลและการนำเสนอข้อมูล โดยผู้วิจัยใช้การวิเคราะห์ข้อมูลแบบอุปนัย คือการตีความสร้างข้อสรุปข้อมูลจากการเก็บรวบรวมข้อมูลภาคสนาม ด้วยเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ การสังเกต การสัมภาษณ์ และการประชุมกลุ่มย่อย และทำการวิเคราะห์ข้อมูลตามวัตถุประสงค์ของการวิจัยด้วยวิธีการเขียนพรรณนาเชิงวิเคราะห์เพื่อให้ได้ข้อมูลเกี่ยวกับอัตลักษณ์ของชุมชนและสิ่งที่แสดงถึงความเป็นอัตลักษณ์ของชุมชนตลาดโบราณบางพลีและนำเสนอข้อมูลในลักษณะของการบรรยายภาพ พร้อมภาพประกอบในบางตอน

กรอบแนวคิดการวิจัย

ผลการวิจัย

ผลการวิจัยเรื่องการศึกษาลักษณะของชุมชนตลาดโบราณบางพลี จังหวัดสมุทรปราการ พบว่า อัตลักษณ์ของชุมชนสามารถแสดงถึงความเป็นตัวตนของชุมชนซึ่งถูกสร้างขึ้นบนพื้นฐานของความเหมือนกันทั้งด้านวัฒนธรรมประเพณี วิถีชีวิตความเป็นอยู่ และเกิดการยอมรับร่วมกันและมีการปฏิบัติสืบทอดกันมาจนเกิดเป็นวัฒนธรรม การดำรงชีวิตที่มีลักษณะเฉพาะของชุมชน และเป็นสิ่งที่ครอบคลุมวิถีการดำเนินชีวิตของชุมชน โดยอัตลักษณ์ของชุมชนตลาดโบราณบางพลีที่พบคือ

1. การที่ชาวชุมชนยังคงมีวิถีชีวิตแบบชุมชนแม่ค้าตลาดริมน้ำ ที่แสดงให้เห็นถึงความเป็นอัตลักษณ์ที่ยังคงดำรงอยู่ในชุมชน ไม่ได้เกิดจากการสร้างอัตลักษณ์ขึ้นใหม่ ดังจะเห็นได้จากการที่ชาวชุมชนมีการตั้งบ้านเรือนอยู่ริมคลองสำโรง ยังมีการใช้เรือในการเดินทางไปมาหาสู่กันและใช้เรือพายขายของของชาวบ้านในละแวกนั้น ยังมีการใช้ประโยชน์จากคลองสำโรง ความเป็นเครือข่ายยังคงมีบทบาทสำคัญต่อความสัมพันธ์ทางสังคมของชาวชุมชนที่มักจะแสดงออกผ่านการเคารพผู้อาวุโสหรือการช่วยเหลือและพึ่งพาอาศัยกันภายใต้การผสมผสานอย่างกลมกลืนทางวัฒนธรรมระหว่างไทยและจีน จึงเป็นวิถีชุมชนที่มีลักษณะเฉพาะตัว ไม่ได้เกิดจากการประดิษฐ์หรือจำลองวิถีชีวิตเหมือนดังชุมชนตลาดอื่น ๆ ในปัจจุบัน

2. มีแบบแผนอาคารสถาปัตยกรรมแบบโบราณที่ยังคงหลงเหลืออยู่ในสังคมไทย และสามารถดำรงอยู่ท่ามกลางแบบแผนสถาปัตยกรรมแบบใหม่ที่แวดล้อมชุมชนอันแสดงให้เห็นถึงความเป็นอัตลักษณ์ที่ยังคงดำรงอยู่ในชุมชน โดยพบว่าอาคารสถาปัตยกรรมภายในชุมชนมีลักษณะเป็นโครงสร้างไม้ทั้งหมด หลังคาอาคารบ้านเรือนมีลักษณะเป็นหลังคาทรงสูง มีทั้งหลังคาทรงปั้นหยาและหลังคาทรงจั่ว มุงหลังคาด้วยกระเบื้องว่าวซึ่งเป็นกระเบื้องดินเผา มีลักษณะเป็นลายข้าวหลามตัด มีการใช้ประตูบานเฟี้ยมซึ่งเป็นประตูไม้ที่สามารถเปิดปิดที่ละบานกินพื้นที่น้อย และเปิดกว้างได้ตลอดแนว เหมาะสำหรับการใช้พื้นที่ด้านหน้าเพื่อทำการค้าขาย ด้านบนประตูมีการติดตั้งป้ายชื่อร้านที่มีการใช้ทั้งตัวอักษรไทยและจีน ส่วนใหญ่จะใช้อักษรไทยคู่กับอักษรจีนสีทอง รวมทั้งมีการก่อสร้างอาคารทรงปั้นหยาไว้ตรงหัวมุมของชุมชน มีลักษณะเป็นเรือนไม้สองชั้น หลังคาทรงปั้นหยาซึ่งเป็นอาคารที่มีความโดดเด่นอย่างมาก

3. มีประเพณีรับบัวซึ่งเป็นประเพณีเก่าแก่มีการสืบทอดมาตั้งแต่สมัยโบราณ และเป็นประเพณีที่มีเพียงหนึ่งเดียวในประเทศไทย ซึ่งมีรูปแบบหรือการประกอบพิธีกรรมที่มีลักษณะเฉพาะที่ไม่เหมือนใคร ตรงกับวันขึ้น 14 ค่ำ เดือน 11 (ก่อนวันออกพรรษา 1 วัน) ซึ่งถือเป็นอัตลักษณ์ที่ยังคงดำรงอยู่ในชุมชน และยังมีพลังหรือศักยภาพที่แฝงอยู่ เนื่องจากชาวชุมชนยังคงให้ความสำคัญและเข้ามามีส่วนร่วมต่อการจัดงานประเพณีรับบัว และร่วมกันอนุรักษ์ สืบทอดมาจนถึงปัจจุบัน ซึ่งสามารถนำมาเป็นทุนในการพัฒนาชุมชนตลาดโบราณบางพลี โดยในงานประเพณีรับบัวนั้นจะประกอบพิธีกรรมภายใต้การจัดกิจกรรมต่าง ๆ เช่น การแสดงการเล่นพื้นบ้าน การจำลองวิถีชีวิตในอดีต การประกวดหนุ่มสาวรับบัว การประกวดขวัญใจแม่ค้า การตักบาตรพระทางเรือ เป็นต้น และการแห่เรือหลวงพ่อโตไปตามลำคลองสำโรงเพื่อให้ประชาชนที่อยู่สองฝั่งคลองสำโรงได้นมัสการหลวงพ่อโตด้วยดอกบัว

4. มีหลวงพ่โตประดิษฐานอยู่ ณ วัดบางพลีใหญ่ใน ซึ่งถือเป็นอัตลักษณ์ที่ยังคงดำรงอยู่ในชุมชน และยังมีพลังหรือศักยภาพที่แฝงอยู่ เนื่องจากเป็นพระพุทธรูปที่มีชื่อเสียง และเป็นທີ່เลื่อมใส

และศรัทธาของประชาชนจากทั่วประเทศ สามารถเป็นพลังยึดเหนี่ยวจิตใจของผู้คนในการดำรงชีวิต และเป็นพระพุทธรูปที่มีความแตกต่างจากที่อื่น ๆ โดยหลวงพ่อดโตที่ประดิษฐานอยู่ ณ วัดบางพลีใหญ่ใน ไม่ใช่พระพุทธรูปที่เกิดจากการสร้างขึ้นโดยชาวมุขมหรือชาวบ้านในละแวกนั้นเหมือนดังเช่น หลวงพ่อดโตตามวัดต่าง ๆ ของประเทศไทย แต่เป็นพระพุทธรูปที่ลอยน้ำมาตั้งแต่สมัยกรุงศรีอยุธยา และมีตำนานประวัติที่เล่าสืบต่อกันมาว่าเป็นพระพุทธรูปที่บังเกิดปาฏิหาริย์ไหลล่องรอนแรมมาตาม ลำน้ำเจ้าพระยาพร้อมกับพระพุทธรูปอีก 2 องค์ คือ หลวงพ่อดโตบ้านแหลม จังหวัดสมุทรสงคราม และหลวงพ่อดโต จังหวัดฉะเชิงเทรา มาตราว่าประชากรชาวมุขมเมื่อสมัยอยุธยาอารณาลงสู่แม่น้ำสำคัญนี้ เพื่อหลบหลีกข้าศึกและภัยสงครามอันตรายจากพม่า โดยหลวงพ่อดโตบ้านแหลม อารณาขึ้นจากน้ำ องค์ที่ 1 หลวงพ่อดโต อารณาขึ้นจากน้ำองค์ที่ 2 และหลวงพ่อดโต อารณาขึ้นจากน้ำองค์ที่ 3 ตามลำดับ (พระครูวุฒิชัยธรรมสุนทร, 2514)

5. มีขนมพื้นบ้านและอาหารพื้นเมือง ได้แก่ ขนมสายบัวที่มีลักษณะคล้ายกับขนมกล้วย เป็นชั้นกลม ๆ สีน้ำตาล โรยหน้าด้วยมะพร้าว ซึ่งเกิดจากการนำวัตถุดิบที่มีอยู่ในมุขมคือสายบัว มาแปรรูปทำเป็นขนม เนื่องจากในอดีตคลองสำโรงมีบัวเกิดขึ้นเองตามธรรมชาติมากมาย นอกจากนี้ ยังมีขนมกะลาที่มีลักษณะเป็นแผ่นกลม ๆ กว้าง ๆ แต้มจุดสีแดงตรงกลาง สีของขนมจะมีสีน้ำตาล คล้ายสีของกะลามะพร้าว จึงเรียกว่าขนมกะลา ขนมชนิดนี้มีความโดดเด่นในด้านของรูปร่างลักษณะ และชื่อที่ใช้เรียกขนม ในละแวกนี้สามารถหาซื้อได้ตามร้านที่มุขมตลาดโบราณบางพลีเพียงแห่งเดียว ซึ่งในปัจจุบันขนมทั้งสองชนิดนี้ไม่ได้มีการผลิตและจำหน่ายภายในมุขมแล้ว และพลาสติกแฉกเดียว ซึ่งเป็นอาหารพื้นเมืองประจำท้องถิ่นบางพลีที่มีลักษณะเฉพาะในด้านรสชาติ และความนุ่มนวล ของเนื้อปลา ซึ่งสืบเนื่องจากในอดีตที่ผ่านมาบริเวณคลองสำโรงมีพลาสติกอาศัยอยู่เป็นจำนวนมาก ตามธรรมชาติ ชาวมุขมในสมัยก่อนจึงนิยมหาปลาทำกินกัน เมื่อเหลือกินแล้วจึงหาวิธีที่จะทำให้ พลาสติกอยู่ได้นาน จึงคิดทำพลาสติกแฉกเดียว จนเป็นที่ถูกใจในรสชาติและเป็นที่นิยมของนักท่องเที่ยว เป็นจำนวนมาก ซึ่งขนมพื้นบ้านทั้งสองชนิดตามทีกล่าวมานี้เป็นอัตลักษณ์ของมุขมที่สูญหายไปแล้ว ไม่ได้มีการรื้อฟื้นกลับมา อันเนื่องมาจากสภาพสังคมที่เปลี่ยนไป แต่อัตลักษณ์ด้านอาหารพื้นเมืองนั้น กลับพบว่าเป็นอัตลักษณ์ของมุขมที่ยังคงดำรงอยู่ในมุขม

6. มีการละเล่นพื้นบ้าน ได้แก่ การเล่นกังหันเมลิ็ดมะม่วง ซึ่งเกิดจากการนำวัสดุในท้องถิ่น คือ เมลิ็ดมะม่วงแห้งมาดัดแปลงทำเป็นของเล่นพื้นบ้าน สืบเนื่องจากในอดีตบริเวณโดยรอบมุขม มีการปลูกมะม่วงพันธุ์น้ำดอกไม้เป็นจำนวนมาก ทำให้เด็ก ๆ ในมุขมมีการนำเมลิ็ดมะม่วงมา ดัดแปลงเป็นอุปกรณ์ในการเล่น แต่ปัจจุบันการละเล่นชนิดนี้ไม่ได้ปรากฏอยู่ในมุขมแล้ว นอกจากนี้ ยังมีการแข่งเรือมาด ซึ่งเป็นที่นิยมอย่างมากในอดีต เนื่องจากมุขมตั้งอยู่ริมคลองสำโรงและมีการใช้ เรือในการเดินทางไปมาหาสู่กัน ชาวมุขมและบ้านใกล้เคียงก็นิยมนำเรือมาแข่งขันกันโดยเฉพาะ ในช่วงงานบุญหรืองานประเพณีในมุขม โดยเรือที่นิยมนำมาแข่งขันกันคือเรือมาด เนื่องจากเรือมาด เป็นเรือเก่าแก่ของภาคกลาง และชาวมุขมจะนิยมใช้เรือชนิดนี้ในการเดินทาง และการเล่นมวยทะเล ที่นิยมเล่นกันอย่างแพร่หลายในภาคใต้ แต่เนื่องจากมุขมตั้งอยู่ริมคลองสำโรงซึ่งใกล้น้ำ เด็ก ๆ ก็จะ นิยมการละเล่นชนิดนี้เป็นอย่างมาก ซึ่งอัตลักษณ์ด้านการละเล่นพื้นบ้านตามทีกล่าวมาทั้งหมดนี้ จะเห็นได้ว่าเป็นอัตลักษณ์ของมุขมที่สูญหายไปแล้ว โดยเฉพาะการละเล่นกังหันเมลิ็ดมะม่วง แต่ใน ขณะเดียวกันการแข่งเรือมาดและการเล่นมวยทะเลได้มีการรื้อฟื้นกลับมาให้คงอยู่ในมุขม และ

มีการปรับเปลี่ยนให้เข้ากับสภาพสังคมที่เปลี่ยนไป โดยการนำมาอยู่ในรูปแบบของการแสดง การละเล่นในการจัดกิจกรรมต่าง ๆ ภายในงานประเพณีของชุมชนทั้งงานย้อนรอยตลาดโบราณบางพลี และงานประเพณีรับบัว

อภิปรายผลการวิจัย

จากการศึกษาอัตลักษณ์ของชุมชนตลาดโบราณบางพลีพบว่า อัตลักษณ์ของชุมชนสามารถแสดงให้เห็นถึงความเป็นตัวตนของชุมชนอันเกิดจากการให้ความหมายหรือค่านิยมของสมาชิกชุมชนบนพื้นฐานของความเหมือนกันทั้งด้านวัฒนธรรมประเพณี วิถีชีวิตความเป็นอยู่ จนเกิดการยอมรับซึ่งกันและกัน มีการปฏิบัติต่อกันมาจนเกิดเป็นวัฒนธรรมการดำรงชีวิตที่มีลักษณะเฉพาะของชุมชน และมีความแตกต่างจากชุมชนอื่น ซึ่งสอดคล้องกับคำกล่าวของ เสกสรรค์ ศรสรพิสุทธิ์ (2547 อ้างถึง นุชจรินทร์ ทับทิม, 2553) ที่ได้กล่าวไว้ว่า อัตลักษณ์ของชุมชนเกิดจากการอยู่ร่วมกัน การมีปฏิสัมพันธ์ต่อกัน มีประสบการณ์ในการใช้ชีวิตอยู่ร่วมกันของคนในชุมชน จนก่อเกิดเป็นกฎเกณฑ์ ระเบียบปฏิบัติ ธรรมเนียมประเพณีของชุมชน และมีการปฏิบัติต่อกันมาจนเกิดเป็นวัฒนธรรมการดำรงชีวิตของชุมชน ดังเช่น อัตลักษณ์ของการมีประเพณีรับบัวซึ่งแสดงให้เห็นว่าชาวชุมชนเกิดการยอมรับซึ่งกันและกันว่าประเพณีรับบัวนั้นเป็นประเพณีที่เก่าแก่และมีคุณค่าทางวัฒนธรรมของชุมชนทำให้มีการสืบทอดและอนุรักษ์ให้คงอยู่มาจนถึงปัจจุบัน จึงถือได้ว่าเป็นอัตลักษณ์ที่ยังคงดำรงอยู่และมีคุณค่าต่อชุมชน ส่วนอัตลักษณ์ด้านอื่น ๆ ของชุมชน เช่น การละเล่นพื้นบ้านของชุมชนคือการเล่นกังหัน เมล็ดมะม่วงก็แสดงให้เห็นถึงความเป็นตัวตนของชุมชนเช่นกัน แต่อัตลักษณ์เหล่านี้กลับสูญหายไปแล้วจากชุมชน ไม่ได้มีการรื้อฟื้นกลับมา ทั้งนี้อาจจะเกิดขึ้นจากสภาพสังคมที่เปลี่ยนไป เห็นได้ชัดคือการเกิดขึ้นของการคมนาคมทางบกทำให้ความเจริญต่าง ๆ แผ่ขยายเข้ามาสู่ชุมชน ประกอบกับเยาวชนในยุคใหม่ไม่สนใจการละเล่นพื้นบ้านแล้วจึงเป็นสาเหตุที่ทำให้การละเล่นดังกล่าวสูญหายไปจากชุมชน หรือชนมพื้นบ้านของชุมชน ได้แก่ ขนมหายบัว หรือขนมกะลา ซึ่งเคยเป็นขนมพื้นบ้านของชาวชุมชนในอดีต แต่ปัจจุบันได้สูญหายไปจากชุมชนแล้ว ไม่ได้มีการรื้อฟื้นกลับมา ทั้งนี้อาจจะเกิดขึ้นจากสภาพสังคมหรือสภาพแวดล้อมที่เปลี่ยนไปของธรรมชาติทำให้ชนจำพวกนี้ไม่มีการผลิตขึ้นในชุมชน อันเนื่องมาจากขาดวัตถุดิบในการผลิตที่หาได้ภายในชุมชน ซึ่งแสดงให้เห็นว่าอัตลักษณ์ล้วนเป็นสิ่งที่ไม่แน่นอนตายตัว สามารถเปลี่ยนแปลงได้ตลอดเวลาเช่นกันเมื่อสภาพสังคมหรือสภาพแวดล้อมเปลี่ยนแปลงไปหรือมีเงื่อนไขของเวลาเข้ามาเกี่ยวข้อง ดังเช่นตามที่ริชาร์ด เจนกินส์ ได้กล่าวไว้ว่าอัตลักษณ์ไม่ใช่สิ่งที่มีอยู่แล้วในตัวของมันเองหรือกำเนิดขึ้นมาพร้อมคนหรือสิ่งของ แต่เป็นสิ่งที่ถูกสร้างขึ้นและมีลักษณะของความเป็นพลวัตอยู่ตลอดเวลา (Jenkins, 1996) แต่ในขณะเดียวกันก็ยังพบว่ามีอัตลักษณ์ของชุมชนส่วนหนึ่งที่สูญหายไปแล้วจากชุมชน แต่ชาวชุมชนได้มีการรื้อฟื้นกลับมาให้คงอยู่ภายในชุมชน เช่น การละเล่นชกมวยทะเลหรือการแข่งขันเรือมอด ซึ่งเป็น การละเล่นที่นิยมอย่างมากในอดีต เนื่องจากชาวชุมชนได้เล็งเห็นถึงคุณค่าทางอัตลักษณ์ที่ยังหลงเหลืออยู่ จึงมีการรื้อฟื้นกลับมาให้คงอยู่ในชุมชน แต่มีการปรับเปลี่ยนการนำเสนออัตลักษณ์เหล่านี้ให้เข้ากับสภาพสังคมที่เปลี่ยนไป โดยการนำมาอยู่ในรูปแบบของการจัดกิจกรรมเพื่อการท่องเที่ยวภายในงานประเพณีของชุมชนทั้งงานย้อนรอยตลาดโบราณบางพลี และงานประเพณีรับบัว จะเห็นได้ว่าจากเดิมการละเล่นพื้นบ้านเหล่านี้เป็นอัตลักษณ์ดั้งเดิมของชาวชุมชนและได้สูญหายไป แต่เมื่อกระแส

การท่องเที่ยวเข้ามา จึงมีการปรับเปลี่ยนโดยการรื้อฟื้นอัตลักษณ์ของชุมชนเหล่านี้มานำเสนอ ในลักษณะของการจัดกิจกรรมการแสดงเพื่อการท่องเที่ยวตลาดโบราณให้นักท่องเที่ยวได้ชมมากกว่าที่จะเป็นการหวนกลับไปสู่อัตลักษณ์ดั้งเดิมที่เป็นการละเล่นพื้นบ้านจริง ๆ ของชุมชน เพื่อเป็นการรื้อฟื้น วัฒนธรรมที่ดwindงและต้องการปลูกฝังให้ลูกหลานรักและหวงแหนในวัฒนธรรมประเพณีงามของชุมชน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของดวงกมล เวชวงศ์ (2553) ที่ได้กล่าวถึง การนำเสนออัตลักษณ์ทางชาติพันธุ์ ของชาวยวนบ้านต้นตาลไว้ว่า กระแสการท่องเที่ยวที่เข้ามาในชุมชนได้ทำให้ชาวยวนบ้านต้นตาล ปรับเปลี่ยนอัตลักษณ์ทางชาติพันธุ์ยวนขึ้นใหม่หรือนิยามความเป็นยวนขึ้นมาใหม่ โดยหวนกลับไปหา ความเป็นยวนแบบดั้งเดิมเพื่อนำมาเป็นจุดขายในการท่องเที่ยว แต่ทั้งนี้ทั้งนั้นอัตลักษณ์ทางชาติพันธุ์ ที่ถูกแสดงออกมาผ่านสัญลักษณ์ทางวัฒนธรรมในสถานที่ต่าง ๆ ก็ไม่ได้เป็นการนำเสนอโดยหวนกลับไป หาความเป็นยวนดั้งเดิมเสียทั้งหมด แต่ได้มีการปรับให้มีความสวยงาม แปลกใหม่ และมีความตื่นตาตื่นใจ มากขึ้นด้วย โดยชาวบ้านได้นำเสนออัตลักษณ์ ความเป็นยวนของพวกเขาผ่านสถานที่ต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง กับธุรกิจการท่องเที่ยวในชุมชน โดยเฉพาะอย่างยิ่งในพื้นที่ของหอวัฒนธรรมพื้นบ้านไทยยวนและ ตลาดทำน้ำโบราณต้นตาลอันเป็นสถานที่ท่องเที่ยวสำคัญของชุมชน

สรุปผลการวิจัย

การศึกษาอัตลักษณ์ของชุมชนตลาดโบราณบางพลีสามารถสรุปได้ว่าอัตลักษณ์ของชุมชน ตลาดโบราณบางพลีคือตัวตนของชุมชนอันเกิดจากการให้ความหมายหรือคำนิยามของชาวชุมชน โดยไม่ได้มีลักษณะเป็นเอกภาพหรือหนึ่งเดียวแต่มีหลายอัตลักษณ์ที่ประกอบสร้างขึ้นโดยชาวชุมชน บนพื้นฐานของความเหมือนกันในด้าน ประวัติศาสตร์ วิถีชีวิต ประเพณี วัฒนธรรม ผ่านประสบการณ์ ความทรงจำ เรื่องราวและเหตุการณ์ต่าง ๆ ที่ชาวชุมชนมีร่วมกัน จนทำให้ชาวชุมชนได้ตระหนักถึง ลักษณะร่วมของชุมชนหรือเกิดสำนึกร่วมของชุมชนและเข้าใจว่าชุมชนของเรามีลักษณะแตกต่างไป จากชุมชนอื่นอย่างไร จนนำไปสู่การยอมรับซึ่งกันและกัน และก่อเกิดเป็นกฎเกณฑ์ ระเบียบวิธีปฏิบัติ ธรรมเนียมประเพณีของชุมชนที่มีการปฏิบัติสืบทอดกันมาจนเกิดเป็นวัฒนธรรมการดำรงชีวิตที่มี ลักษณะเฉพาะของชุมชนและมีความแตกต่างจากชุมชนอื่น ซึ่งอัตลักษณ์ของชุมชนนั้นมีลักษณะเป็น พลวัตที่สามารถเปลี่ยนแปลงไปตามบริบทของสังคม จึงทำให้อัตลักษณ์ของชุมชนมีสถานะที่แตกต่าง กันออกไป ทั้งอัตลักษณ์ที่มีสถานะคงอยู่ อัตลักษณ์ที่สูญหายไปไม่มีการรื้อฟื้นกลับมา และอัตลักษณ์ ที่สูญหายไปแต่มีการรื้อฟื้นกลับมา โดยอัตลักษณ์ของชุมชนตลาดโบราณบางพลีนั้นประกอบไปด้วย 1) การมีวิถีชีวิตแบบแม่ค้าชุมชนตลาดริมน้ำซึ่งเป็นวิถีชีวิตจริงที่ยังหลงเหลืออยู่ในสังคม 2) มีแบบแผน อาคารสถาปัตยกรรมแบบโบราณ 3) มีประเพณีรับบัว ซึ่งเป็นประเพณีเก่าแก่และมีเพียงหนึ่งเดียว ในประเทศไทย 4) มีหลวงพ่อโต อันเป็นที่เลื่อมใสและศรัทธาของประชาชนจากทั่วประเทศ ประดิษฐานอยู่ ณ วัดบางพลีใหญ่ใน 5) มีขนมพื้นบ้านและอาหารพื้นเมือง ได้แก่ ขนมสายบัว ขนมกะลา และปลาสด แดดเดียว และ 6) มีการละเล่นพื้นบ้าน ได้แก่ การเล่นกังหันเมลิ็ดมะม่วง การแข่งเรือมาดและการเล่น มวยทะเล

ซึ่งอัตลักษณ์ของชุมชนตลาดโบราณบางพลีนั้นสามารถนำมาเป็นเครื่องมือหรือกลไกต่อ การพัฒนาชุมชนในด้านต่าง ๆ เพื่อการเพิ่มศักยภาพให้กับชุมชนอันจะนำไปสู่การเป็นชุมชนเข้มแข็ง ที่สามารถพึ่งตนเองได้ เนื่องจากอัตลักษณ์ของชุมชนมีศักยภาพที่แฝงอยู่และเป็นทุนของชุมชน

ที่สามารถพัฒนาชุมชนไปสู่ความยั่งยืนได้ ดังเช่น อาจมีการนำอัตลักษณ์มาพัฒนาชุมชนด้านเศรษฐกิจ โดยเฉพาะการจัดกิจกรรมส่งเสริมการท่องเที่ยวตลาดโบราณของชุมชน ทั้งการจัดจุดสาธิตการทำขนมสายบัว จัดแข่งขันเรือมอด หรือการจัดล่องเรือชมวิถีชีวิตริมคลองสำโรงและเลือกซื้อสินค้าจากทางเรือ ซึ่งกิจกรรมดังกล่าวจะสามารถสะท้อนให้เห็นถึงวิถีชีวิตความเป็นอยู่ ประเพณีวัฒนธรรมดั้งเดิมของชุมชน ที่แฝงไปด้วยบรรยากาศของความเก่าแก่และความเป็นโบราณอย่างแท้จริง หรืออาจมีการนำอัตลักษณ์มาพัฒนาชุมชนด้านสังคม ทั้งการจัดทำแหล่งเรียนรู้ในชุมชนและการจัดทำประวัติศาสตร์ชุมชน เพื่อส่งเสริมการมีส่วนร่วม การเรียนรู้ และการสร้างสำนึกความเป็นพลเมืองของชุมชน อันจะทำให้ชาวชุมชนได้รู้จักชุมชนของตนเองมากขึ้น รู้จักรากเหง้าของตนเอง รู้ถึงคุณค่าของชุมชน จนนำไปสู่การเกิดจิตสำนึกสาธารณะที่จะเข้ามามีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชนร่วมกันมากขึ้น และมีความรู้สึกของการเป็นเจ้าของและมีความห่วงใยในชุมชนของตนเอง ทั้งหมดนี้เป็นการต่อยอด เพื่อนำไปสู่การเป็นชุมชนเข้มแข็งที่มีศักยภาพและสามารถพึ่งตนเองได้ต่อไป บนพื้นฐานความสงบสุขของชุมชน รวมทั้งอาจนำอัตลักษณ์ของชุมชนมาพัฒนาด้านสิ่งแวดล้อม ทั้งการรณรงค์การปลูกบัวภายในลำคลองสำโรง รณรงค์การใช้เรือพายแทนการใช้เรือเครื่องยนต์ รณรงค์การมีวิถีชีวิตที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม โดยการใช้วัสดุที่ย่อยสลายได้ง่ายและในการบรรจุหีบห่ออาหาร การใช้ปิ่นโตเป็นภาชนะในการบรรจุอาหารไปทำบุญตักบาตรที่วัดแทนการใช้ถุงพลาสติก เป็นต้น

ข้อเสนอแนะจากการวิจัยครั้งนี้

1. ชุมชนตลาดโบราณบางพลีควรนำอัตลักษณ์มาเป็นเครื่องมือต่อการกำหนดแนวทางการพัฒนาชุมชนหรือสร้างความร่วมมือกับเทศบาลตำบลบางพลีและภาคีต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องในการพัฒนาชุมชน เพื่อให้การผลพัฒนาที่เกิดขึ้นมีความสอดคล้องกับอัตลักษณ์ของชุมชน ซึ่งเป็นทุนของชุมชนที่สามารถนำมาใช้ประโยชน์เพื่อการพัฒนาได้
2. ชุมชนตลาดโบราณบางพลีควรมีการจัดกิจกรรมเสริมสร้างความเข้มแข็งของอัตลักษณ์ เช่น การจัดเวทีแลกเปลี่ยนในชุมชนในการนำอัตลักษณ์แต่ละเรื่องไปใช้ เพื่อเป็นรากฐานของการนำมาใช้เป็นทุนในการพัฒนาชุมชนต่อไป

เอกสารอ้างอิง

- ชูศรี สัตยานนท์. (2551). **เล่าเรื่องเมืองบางพลี เล่ม 2**. กรุงเทพฯ: พงศ์พัฒนการพิมพ์.
- ดวงกมล เวชวงศ์. (2553). **กระบวนการนำเสนออัตลักษณ์ทางชาติพันธุ์ยวนในบริบทของการท่องเที่ยวผ่านหอวัฒนธรรมพื้นบ้านและตลาดทำน้ำ: ศึกษากรณีชุมชนยวนตำบลต้นตาล อำเภอสายบุรี จังหวัดกระบี่**. วิทยานิพนธ์มานุษยวิทยา มหาวิทยาลัยราชภัฏภูเก็ต. คณะรัฐศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ตลาดบางพลี. (2557). **พื้นที่บริเวณชุมชนตลาดโบราณบางพลี**. [ออนไลน์], เข้าถึงได้จาก: <http://www.iurban.in.th/review/bang-phli-floating-market/> (2557, 15 มกราคม)
- ธีรยุทธ บุญมี. (2547). **ประชาสังคม**. กรุงเทพฯ: สายธาร.
- พระครูวุฒิธรรมสุนทร. (2514). **ประวัติหลวงพ่อโต**. สมุทรปราการ: ช. แสงงามการพิมพ์ 7.

เสกสรรค์ สรรสพิสุทธิ์. (2547). **อัตลักษณ์ของไทลื้อและการปรับตัวเพื่อความอยู่รอด**
ภายในระบบเศรษฐกิจ ทุมนิยม: กรณีศึกษาบ้านแม่สาบ ตำบลสะเมิงใต้ อำเภอสะเมิง
จังหวัดเชียงใหม่. การค้นคว้าแบบอิสระศิลปศาสตรมหาบัณฑิต บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยเชียงใหม่. อ้างถึงใน นุชจรินทร์ ทับทิม. (2553). **การสื่อสารอัตลักษณ์**
ของชุมชนบ้านวัวลาย จังหวัดเชียงใหม่ผ่านกิจกรรมถนนคนเดิน. วิทยานิพนธ์
ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการสื่อสารศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.

Jenkins, R. (1996). **Social Identity**. London and New York: Rout ledge.

ความพึงพอใจของผู้รับฟังต่อการดำเนินรายการ ของสถานีวิทยุ อสมท. กระบี่ คลื่น FM 105.0 MHz จังหวัดกระบี่

SATISFACTION OF THE AUDIENCE THROUGH MODERN RADIO FM 105.0 MHZ, KRABI PROVINCE

กฤติมา เกรียงจรพจน์^{1*}, กมลพร หงษ์สกุล¹ และปัญญา พุทธสุภา²
Kritima Kriangkajohnpan, Kamonporn Hongsakun and Panya Puttasupa

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาความพึงพอใจของผู้รับฟังต่อการดำเนินรายการของสถานีวิทยุ อสมท. กระบี่ คลื่น FM 105.0 MHz และ 2) เปรียบเทียบความพึงพอใจของผู้รับฟังต่อการดำเนินรายการของสถานีวิทยุ อสมท. กระบี่ คลื่น FM 105.0 MHz โดยจำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือประชาชนผู้รับฟังวิทยุ อสมท. กระบี่ คลื่น FM 105.0 MHz จำนวน 400 คน จากประชากร 1,507,000 คน เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นแบบสอบถาม สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล คือ ความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน การทดสอบที และทดสอบเอฟ

ผลการศึกษาพบว่า

1. ความพึงพอใจของผู้รับฟังต่อการดำเนินรายการของสถานีวิทยุ อสมท. กระบี่ คลื่น FM 105.0 MHz โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.20$, S.D. = 0.20) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่าด้านการนำไปใช้ประโยชน์ มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ($\bar{X} = 4.35$, S.D. = 0.28) รองลงมาคือ ด้านผู้ดำเนินรายการ ($\bar{X} = 4.27$, S.D. = 0.28) และด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือด้านเทคนิค ($\bar{X} = 4.02$, S.D. = 0.19) ตามลำดับ

2. การเปรียบเทียบความพึงพอใจของผู้รับฟังต่อการดำเนินรายการของสถานีวิทยุ อสมท. กระบี่ คลื่น FM 105.0 MHz จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล พบว่า ผู้รับฟังที่มีเพศ อายุ สถานภาพสมรส ระดับการศึกษา และรายได้ต่อเดือน ต่างกัน มีความพึงพอใจต่อการดำเนินรายการของสถานีวิทยุ อสมท. กระบี่ คลื่น FM 105.0 MHz ไม่แตกต่างกัน ส่วน อาชีพ ต่างกัน มีความพึงพอใจต่อการดำเนินรายการของสถานีวิทยุ อสมท. กระบี่ คลื่น FM 105.0 MHz แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

คำสำคัญ: ความพึงพอใจ, ผู้ฟังวิทยุ

¹หลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ ในพระบรมราชูปถัมภ์ จังหวัดปทุมธานี

²สถาบันวิจัยและพัฒนา มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช

*ผู้นิพนธ์ประสานงาน E-mail: Kritima_Kriangkajohnpan@hotmail.com

ABSTRACT

The objectives of this study were: 1) to study the level of satisfaction of the audience toward modern radio FM 105.0 MHz, Krabi province and 2) to compare the level of satisfaction of the audience toward modern radio FM 105.0 MHz, Krabi province, classified by gender, age, marital status, level of education, occupation and income. The population used in the study consisted of 400 audience out of 1,507,000 population who listen to modern radio FM 105.0 MHz, Krabi province. The instrument used for data collection was a questionnaire. The statistics used for data analysis were frequency, percentage, mean, standard deviation, t-test, and F-test.

The findings were as follows:

1. The overall level of satisfaction of the audience toward modern radio FM 105.0 MHz, Krabi province was at a high level ($\bar{X} = 4.20$, S.D. = 0.20). As for each aspect, ranking from the high level to the low level were as follows: utilization of the modern radio was the highest ($\bar{X} = 4.35$, S.D. = 0.28), followed by moderators ($\bar{X} = 4.27$, S.D. = 0.28), and technical aspect was the lowest ($\bar{X} = 4.02$, S.D. = 0.19).

2. The comparison of the level of satisfaction of the audience toward modern radio FM 105.0 MHz, Krabi province, classified by gender, age, marital status, educational level and monthly income, indicated no statistically significant difference at .05 level. It also indicated the audience with different occupations has statistically significant different levels of satisfaction toward the modern radio FM 105.0 MHz, Krabi province at .05 level.

Keywords: Satisfaction, Audience

บทนำ

การจัดการดูแลและแก้ไขปัญหาของประชาชนในท้องถิ่นแทบทุกระบวนการขึ้นอยู่กับนโยบายของผู้นำชุมชน เพื่อช่วยผลักดันและสนับสนุนให้ท้องถิ่นของตนเองมีการพัฒนาอย่างไม่หยุดนิ่งอยู่กับที่ มีการเคลื่อนไหวสู่การปรับปรุงและพัฒนาอย่างค่อยเป็นค่อยไปตามศักยภาพตามภูมิสังคมและความต้องการของประชาชนในพื้นที่เป็นสำคัญ จึงทำให้เกิดนโยบายต่าง ๆ ขึ้น ของผู้นำและจากสาเหตุของการนำนโยบายไปปฏิบัติจึงทำให้เกิดปัญหาในบางครั้งและเกิดช่องว่างระหว่างผู้ปฏิบัติและผู้กำหนดนโยบาย จะเห็นว่าในปัจจุบันโลกเปลี่ยนไป สิ่งหนึ่งที่เราเห็นได้ชัด คือ ระบบการสื่อสารที่ทันสมัยและเข้าถึงตัวบุคคลมากขึ้น ระบบการสื่อสารได้เข้ามามีบทบาทในชีวิตประจำวันทุกระดับชั้นสื่อเหล่านี้ ได้แก่ วิทยุ โทรทัศน์ หนังสือพิมพ์ นิตยสาร วารสาร เป็นต้น

สิทธิพร ศิริอสังการ และคณะ (2549) ได้ให้ความหมาย คำว่า “วิทยุกระจายเสียง” (Radio Broadcasting) เป็นคำที่ใช้กันมาเป็นเวลานาน โดยจัดว่าเป็นสื่อมวลชนที่มีกำเนิดในโลกด้วยการค้นคว้า

ทดลอง โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนาผลการค้นคว้าทดลองนั้นไปใช้งานให้เกิดประโยชน์ต่อสังคม มีข้อบ่งชี้ขึ้นในโลกด้วยเหตุบังเอิญไปพบเข้าเหมือนการค้นพบทางวิทยาศาสตร์บางอย่าง

คำว่า “วิทยุกระจายเสียง” เดิมทีเดียวเรายังไม่มีคำใช้เรียกกันเป็นภาษาไทย จอมพลเรือ ๑ กรมพระยานครสวรรค์วรพินิต ทรงใช้วิธีเรียกทับศัพท์ว่า “Radio Telegraph” ว่า “ราดิโอโทรเลข” ต่อมาภายหลังสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว จึงทรงบัญญัติใช้คำว่า “วิทยุ” แทนคำว่า “ราดิโอ” ต่อมาราชบัณฑิตยสถานจึงได้ให้ใช้คำเต็ม ๆ เป็นทางการว่า “วิทยุกระจายเสียง” ซึ่งมีความหมายตรงกับคำภาษาอังกฤษว่า “Radio Broadcasting” นั่นเอง สำหรับคำว่า “ราดิโอ” มีความหมายว่า “วิทยุ” ซึ่งในศัพท์พจนานุกรมสื่อสารมวลชนได้ให้ความหมายไว้ว่า “การใช้คลื่นแม่เหล็กไฟฟ้า” (Electro-magnetic Wave) หรือคลื่นวิทยุเพื่อส่งออกอากาศ (Transmit) หรือเพื่อรับสัญญาณไฟฟ้า (Electrical Signals) โดยไม่ต้องใช้สายต่อเชื่อมระหว่างกัน (Wireless) เครื่องรับวิทยุกระจายเสียง ถือเป็นสื่อที่มีอิทธิพลมากในประเทศที่กำลังมีการพัฒนา เป็นสื่อที่ยอมรับกันว่าสามารถเข้าถึงได้จำนวนมากที่สุด มีความรวดเร็ว รัศมีครอบคลุมกว้างไกล เป็นการถ่ายทอดเนื้อหาสาระโดยใช้เสียง ในการสื่อสารระหว่างผู้ส่งกับผู้รับฟัง ซึ่งไม่เห็นหน้ากันดังนั้นเสียงทุกเสียงที่ส่งมาจึงต้องสามารถสื่อความหมายก่อให้เกิดจินตนาการและสร้างความเข้าใจได้เป็นอย่างดี ภาษาของสื่อวิทยุจะครอบคลุมถึงเสียงทุกเสียงที่ส่งผ่านทางสื่อวิทยุ แต่จะยกเว้นในส่วนที่เป็นรายการประเภทโฆษณา

บริบททางสังคมของการสื่อสารมวลชน คือ ผู้กลั่นกรองข่าวสาร ทำหน้าที่คัดเลือก ควบคุม การไหลของข่าวสารไปยังผู้รับสาร (Gatekeeper) จากกรณีศึกษาในครั้งนี้ ผู้ทำการวิจัยได้ศึกษา เฉพาะกรณีคลื่นความถี่ FM 105.0 MHz นั่นคือ สถานีวิทยุ อสมท. จังหวัดกระบี่ ศึกษาว่าการสื่อสาร ของ อสมท. คลื่นความถี่ FM 105.0 MHz สามารถเข้าถึงกลุ่มผู้ฟังได้ทั่วถึง ทำให้กลุ่มผู้ฟังได้รับฟัง ข่าวสาร ความบันเทิง สามารถติดตามความเคลื่อนไหวของสถานการณ์ต่าง ๆ ได้อย่างทันเหตุการณ์ และข้อมูลที่ส่งออกอากาศมีความน่าเชื่อถือมากที่สุด เพราะข้อมูลเหล่านั้นผ่านการคัดกรองจาก สำนักข่าวไทยและผู้บริหารของ บมจ. อสมท. และ อสมท. ยังสามารถเป็นแม่ข่ายให้กับสถานีวิทยุ คลื่นอื่น ๆ ในประเทศไทย เมื่อเกิดกรณีฉุกเฉิน ผู้บริหารสามารถสั่งให้สถานีใดก็ได้เป็นแม่ข่าย ในการกระจายข่าวสารไปให้กับเครือข่ายสถานีหลักของแต่ละจังหวัดในประเทศไทย

Schramm (1964) ได้ให้ความเห็นเกี่ยวกับบทบาทหน้าที่ของสื่อมวลชนที่สามารถจะ สนับสนุนการพัฒนาประเทศ ไว้ในหนังสือ Mass Media and National Development สรุป บทบาทของสื่อมวลชนไว้ ดังนี้ (1) เป็นผู้เฝ้าระวัง (Watchman) ติดตามและรายงานเหตุการณ์ ความเคลื่อนไหว การดำเนินงานต่าง ๆ ให้ประชาชนได้ทราบเป็นระยะ (2) ทำให้มีวิสัยทัศน์กว้างขึ้น เป็นการสร้างประสบการณ์แก่ประชาชนให้มีความคิดกว้างไกลยิ่งขึ้น (3) ทำให้เกิดความสนใจ ชี้ให้เห็นสิ่งที่น่าสนใจหรือควรนำมาพิจารณา เพื่อให้เกิดการวิเคราะห์สิ่งต่าง ๆ นำไปสู่การเรียนรู้และ พัฒนาต่อไป (4) สร้างความทะเยอทะยาน คือ ทำให้เกิดความต้องการที่จะมีสภาพที่ดีกว่าเดิม เช่น เกิดความอยากอยู่ดีกินดี (5) สร้างบรรยากาศของการพัฒนา กระตุ้นให้เกิดความร่วมมือในการทำงาน หรือพัฒนาสิ่งต่าง ๆ ให้ดีขึ้น (6) ช่วยให้เกิดการเปลี่ยนแปลงเจตคติ ค่านิยม ที่เคยมีอยู่ไม่ถูกต้อง ให้เปลี่ยนแปลงไปในทางที่ถูกต้องขึ้นโดยทางอ้อม (7) ส่งเสริมการสื่อสารระหว่างบุคคล ประชาชน ที่ได้รับข่าวสารจากสื่อมวลชน เกิดการแลกเปลี่ยนความรู้ข่าวสารซึ่งกันและกัน (8) สร้างสภาพภาพ ให้บุคคล ทำให้เกิดความสนใจในตัวบุคคล ยกย่องบุคคล หรือสร้างผู้นำในการพัฒนาได้ (9) สร้างความ

เข้าใจนโยบายของรัฐบาล ด้วยการทำให้เกิดความสนใจ วิพากษ์วิจารณ์ แลกเปลี่ยนความคิดเห็นเกี่ยวกับการเมืองการปกครอง (10) ควบคุมให้ปฏิบัติตามกติกาของสังคม นำการกระทำที่ไม่ถูกต้องมาตีแผ่ให้ประชาชนทราบ เพื่อให้เกิดปฏิกิริยาต่อต้านและนำไปสู่การควบคุมให้ปฏิบัติตามบรรทัดฐานที่วางเอาไว้ (11) ช่วยให้มีระบอบที่ดี แสดงให้เห็นการกระทำที่ดี มีวัฒนธรรมตามสมัยนิยม ให้รู้จักเลือกปฏิบัติหรือแสดงออกในทางที่ถูกที่ควร (12) ทำให้เจตคติฝังแน่นขึ้น จากความเชื่อหรือเจตคติเดิมที่ดีอยู่แล้วแต่ไม่ฝังแน่น ให้เกิดความยึดมั่นแน่นแฟ้นขึ้น (13) ทำหน้าที่เป็นครู หมายถึง สื่อมวลชนมีบทบาทในการให้ความรู้แก่ประชาชนทั้งทางตรงและทางอ้อม อันจะนำไปสู่การพัฒนาตนเองและสังคมต่อไป

การศึกษาความพึงพอใจของประชาชนในการฟังวิทยุมีประโยชน์อย่างยิ่ง เนื่องจากความคิดเห็นของผู้ฟังวิทยุ อสมท. หรือคลื่นวิทยุอื่น ๆ นั้นมีอิทธิพลมากในการที่จะนำมาเป็นแนวทางในการปรับปรุงพัฒนา การผลิตรายการวิทยุ ในด้านต่าง ๆ เช่น รายการข่าว รายการบันเทิงต่าง ๆ รายการที่ส่งเสริมด้านคุณธรรมในสังคม รวมไปถึงการบริการข้อมูลข่าวสารด้านวิชาการแก่ประชาชน และผลิตรายการวิทยุได้ตรงตามความต้องการของประชาชน การนำเทคโนโลยีใหม่ ๆ มาใช้ในการพัฒนาคลื่นวิทยุให้มีความคมชัด และขยายความถี่ของคลื่นวิทยุให้ครอบคลุมทั่วประเทศ

จากการที่ผู้วิจัยเป็นพนักงานขององค์การสื่อสารมวลชนแห่งประเทศไทย (อสมท.) และเป็นผู้จัดรายการวิทยุคลื่นความถี่ FM 105.0 MHz เป็นระยะเวลา 5 ปี มีความสนใจและต้องการศึกษาความพึงพอใจของผู้รับฟังวิทยุกระจายเสียง กรณีวิทยุ อสมท. กระบี่ คลื่น FM 105.0 MHz ในพื้นที่จังหวัดกระบี่และจังหวัดใกล้เคียง เช่น พังงา ตรัง นครศรีธรรมราช สุราษฎร์ธานี และภูเก็ต เป็นต้น ว่าผู้รับฟังวิทยุมีความพึงพอใจต่อการกระจายเสียงของคลื่นวิทยุ คลื่น FM 105.0 MHz ในด้านบ้าง อาทิเช่น ข่าวสาร บทความ ความบันเทิง สารความรู้ต่าง ๆ ผู้จัดรายการ และการมีส่วนร่วมของผู้ฟัง เป็นต้น ด้วยเห็นว่าการรับฟังข่าวสาร ความบันเทิง สารความรู้ต่าง ๆ จากสื่อวิทยุกระจายเสียงสามารถเข้าถึงผู้ฟังได้อย่างทั่วถึงกว่าสื่ออื่น ๆ การสื่อสารประชาสัมพันธ์มีบทบาทสำคัญมากทั้งในชีวิตประจำวันและสังคมรอบข้างของตัวผู้ฟังเอง ทำให้ผู้รับฟังก้าวทันโลกทันเหตุการณ์ สามารถเตรียมความพร้อมในการรับสถานการณ์ต่าง ๆ ที่จะเกิดขึ้นให้กับตนเอง ครอบครัวและคนรอบข้างได้ ในการกระจายข่าวสารให้กับผู้รับข่าวสารนั้น ผู้ดำเนินรายการเองก็เป็นบุคคลสำคัญคนหนึ่งที่จะทำหน้าที่ในการส่งสารให้กับผู้รับสาร ผู้รับสารจะได้รับข้อมูลข่าวสารที่ถูกต้อง ชัดเจน และสามารถนำไปปฏิบัติได้อย่างถูกต้องเกิดประโยชน์ได้จริง ก็ต้องอาศัยผู้ดำเนินรายการเป็นตัวกลางในการส่งสาร ซึ่งจะนำมาสู่การอยู่ดีกินดีและมีความสุขร่วมกันของประชากรในชุมชน

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาความพึงพอใจของผู้รับฟังต่อการดำเนินรายการของสถานีวิทยุ อสมท. กระบี่ คลื่น FM 105.0 MHz
2. เปรียบเทียบความพึงพอใจของผู้รับฟังต่อการดำเนินรายการของสถานีวิทยุ อสมท. กระบี่ คลื่น FM 105.0 MHz

วิธีดำเนินการวิจัย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรในการวิจัย คือ ประชาชนผู้รับฟังวิทยุ อสมท. กระจาย คลื่น FM 105.0 MHz ในเขตพื้นที่จังหวัดกระบี่ ทุกอำเภอ จังหวัดสุราษฎร์ธานี อำเภอพระแสง เวียงสระ และชัยบุรี จังหวัด นครศรีธรรมราช อำเภอนาบอน พังงา พังใหญ่ จุฬาภรณ์ และบางขัน จังหวัดพังงา อำเภอเมือง และทับปุด จังหวัดภูเก็ต อำเภอเมืองและกลาง และจังหวัดตรัง อำเภอเมือง ห้วยยอด และวังวิเศษ รวมประชากรทั้งหมด 1,507,000 คน

กลุ่มตัวอย่าง คือ ประชาชนผู้รับฟังวิทยุ อสมท. กระจาย คลื่น FM 105.0 MHz ในเขตพื้นที่ จังหวัดกระบี่ ทุกอำเภอ จังหวัดสุราษฎร์ธานี อำเภอพระแสง เวียงสระ และอำเภอชัยบุรี จังหวัด นครศรีธรรมราช อำเภอนาบอน พังงา พังใหญ่ จุฬาภรณ์ และอำเภอบางขัน จังหวัดพังงา อำเภอเมือง และอำเภอทับปุด จังหวัดภูเก็ต อำเภอเมือง และอำเภอกลาง และจังหวัดตรัง อำเภอเมืองห้วยยอด และอำเภอวังวิเศษ ประชากรทั้งหมด 1,507,000 คน ใช้สูตรของทาโร ยามานะ (Yamane, 1973) ในการคำนวณเพื่อกำหนดขนาดตัวอย่างของแต่ละจังหวัด ที่ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 95 โดยกำหนด ความคลาดเคลื่อนร้อยละ 5 ได้กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 400 คน จากนั้นใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบชั้นภูมิ (Stratified Random Sampling) โดยการเทียบสัดส่วนจากจำนวนประชากรแต่ละอำเภอ โดยใช้ ข้อมูลจากที่ทำการปกครองของแต่ละจังหวัดปีล่าสุด แล้วจึงใช้วิธีการสุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sampling) ดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 จำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

จังหวัด	จำนวนประชากร (คน)	กลุ่มตัวอย่าง
กระบี่	431,217	114
สุราษฎร์ธานี	144,869	39
นครศรีธรรมราช	325,732	86
พังงา	64,601	17
ภูเก็ต	292,865	78
ตรัง	247,716	66
รวม	1,507,000	400

ที่มา: สำนักบริหารทะเบียน กรมการปกครอง กระทรวงมหาดไทย (2553)

ตัวแปรที่ใช้ในการวิจัย

ตัวแปรต้น ได้แก่ ปัจจัยส่วนบุคคล ประกอบด้วย อายุ เพศ สถานภาพการสมรส การศึกษา รายได้ และอาชีพ

ตัวแปรตาม ได้แก่ ความพึงพอใจของผู้ฟังวิทยุ อสมท. กระจาย คลื่น FM 105.0 MHz

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับความพึงพอใจของผู้ฟังวิทยุ อสมท. กระบี คลื่น FM 105.0 MHz จำนวน 1 ชุด โดยแบ่งออกเป็น 3 ตอน คือ

ตอนที่ 1 แบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของผู้ฟังวิทยุ ได้แก่ ข้อมูลเกี่ยวกับ เพศ อายุ สถานภาพการสมรส การศึกษา รายได้ อาชีพ ลักษณะคำถามเป็นแบบปลายปิด ตรวจสอบรายการ (Check List)

ตอนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับพฤติกรรมการรับฟังวิทยุ ลักษณะคำถามเป็นแบบปลายปิด ตรวจสอบรายการ (Check list)

ตอนที่ 3 แบบสอบถามเพื่อวัดระดับความพึงพอใจของผู้ฟังวิทยุ โดยใช้มาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ เพื่อวัดความพึงพอใจของผู้ฟังวิทยุในด้านต่าง ๆ ที่กำหนดไว้ เกณฑ์การให้คะแนน เรียงลำดับคะแนนตั้งแต่มากไปหาน้อย ตั้งแต่ 1-5 คะแนน ตามลำดับ คือ 5 หมายถึง พึงพอใจมากที่สุด 4 หมายถึง พึงพอใจมาก 3 หมายถึง พึงพอใจปานกลาง 2 หมายถึง พึงพอใจน้อย 1 หมายถึง พึงพอใจน้อยที่สุด

การสร้างเครื่องมือและการพัฒนาเครื่องมือ

ผู้วิจัยได้ดำเนินการสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ตามลำดับดังนี้

1. ศึกษา แนวคิด ทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการสื่อสารประชาสัมพันธ์ โดยสื่อวิทยุกระจายเสียง ความพึงพอใจของผู้ฟัง การมีส่วนร่วม การจูงใจและโน้มน้าวใจ

2. ศึกษาการสร้างแบบสอบถามปลายปิด ชนิดมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) ซึ่งมี 5 ระดับด้วยกัน ได้แก่ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย และน้อยที่สุด

3. สร้างข้อคำถามเพื่อวัดปัจจัยที่เกี่ยวข้อง

4. กำหนดกรอบความคิดในการสร้างแบบสอบถามเพื่อวัดระดับความพึงพอใจของผู้ฟังวิทยุ อสมท. กระบี คลื่น FM 105.0 MHz ผู้วิจัยยึดกรอบความคิดตามทฤษฎีของ Herzberg กำหนดเป็นกรอบในการวิจัยโดยการวิเคราะห์และปรับให้ความสอดคล้องกับความพึงพอใจของผู้ฟังวิทยุ อสมท. กระบี คลื่น FM 105.0 MHz ในเขตจังหวัดกระบี่

5. สร้างแบบสอบถามตามกรอบความคิดให้ครอบคลุมปัจจัยด้านต่าง ๆ

6. นำเสนอแบบสอบถามต่ออาจารย์ที่ปรึกษาเพื่อตรวจสอบความถูกต้องแล้วนำมาแก้ไขปรับปรุงตามข้อเสนอแนะของอาจารย์ที่ปรึกษา

7. นำแบบสอบถามที่สร้างเสนอ ตรวจสอบความตรงตามเนื้อหา (Content Validity) ความเข้าใจและการใช้ภาษาที่เหมาะสม

8. นำแบบสอบถามไปทดลองใช้ (Try Out) กับผู้ฟังวิทยุที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 คน แล้วนำมาหาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) ของแบบสอบถามโดยวิธีหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha-coefficence) ของครอนบาค (Cronbach) ได้ค่าความเชื่อมั่นที่ระดับ 0.94

9. นำแบบสอบถามที่ปรับปรุงตามข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญ แล้วจึงนำเสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษาเพื่อความเห็นชอบ แล้วจึงจัดทำแบบสอบถามฉบับสมบูรณ์พร้อมนำไปใช้ จำนวน 400 ฉบับ

การเก็บรวบรวมข้อมูล

1. ผู้วิจัยติดต่อขอหนังสือจากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ ในพระบรมราชูปถัมภ์ เพื่อขอความอนุเคราะห์ในการรวบรวมเก็บข้อมูล พร้อมแนบแบบสอบถาม (เครื่องมือวิจัย)
2. ผู้วิจัยดำเนินการส่งแบบสอบถามให้กลุ่มตัวอย่าง คือ ผู้รับฟังวิทยุ อสมท. กระบี่ คลื่น FM 105.0 MHz จำนวน 400 ฉบับ โดยส่งด้วยตนเอง
3. ผู้วิจัยได้เก็บรวบรวมแบบสอบถามกลับคืนมาครบตามจำนวนที่กำหนด
4. ผู้วิจัยจะนำแบบสอบถามที่รวบรวมได้ มาพิจารณาตรวจสอบความสมบูรณ์ของแบบสอบถามเพื่อทำการวิเคราะห์ต่อไป

การวิเคราะห์ข้อมูล

วิเคราะห์ข้อมูลด้วยโปรแกรมคำนวณค่าทางสถิติสำเร็จรูป ดังนี้

1. วิเคราะห์ปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ตอบสอบถาม โดยการแจกแจงความถี่ และหาร้อยละ
2. วิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับระดับความพึงพอใจของผู้ฟังวิทยุ อสมท. กระบี่ คลื่น FM 105.0 MHz โดย หาค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) โดยแปลความหมายข้อมูล ดังนี้

ค่าเฉลี่ย	4.50-5.00	หมายถึง	พึงพอใจมากที่สุด
ค่าเฉลี่ย	3.50-4.49	หมายถึง	พึงพอใจมาก
ค่าเฉลี่ย	2.50-3.49	หมายถึง	พึงพอใจปานกลาง
ค่าเฉลี่ย	1.50-2.49	หมายถึง	พึงพอใจน้อย
ค่าเฉลี่ย	1.00-1.49	หมายถึง	พึงพอใจน้อยที่สุด

3. วิเคราะห์เปรียบเทียบระดับความพึงพอใจของผู้ฟังวิทยุ อสมท. กระบี่ คลื่น FM 105.0 MHz โดยจำแนกตามเพศ อายุ การศึกษา อาชีพ รายได้ โดยใช้สถิติทดสอบที (t-test) และทดสอบเอฟ (F-test)

สถิติที่ใช้ในการวิจัย

สถิติที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยใช้คอมพิวเตอร์วิเคราะห์ข้อมูล โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติ ดังต่อไปนี้

1. สถิติพื้นฐาน ได้แก่ 1) ความถี่ และร้อยละ ใช้อธิบายข้อมูลทั่วไปของผู้รับฟังวิทยุ อสมท. กระบี่ คลื่น FM105.0 MHz ประกอบด้วย เพศ อายุ สถานภาพการสมรส การศึกษา อาชีพ และรายได้ 2) ค่าเฉลี่ย ใช้อธิบายค่าเฉลี่ยของข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถามส่วนที่ 3 เป็นข้อมูลเกี่ยวกับระดับความพึงพอใจของผู้รับฟังต่อการดำเนินรายการของสถานีวิทยุ อสมท. กระบี่ คลื่น FM 105.0 MHz ประกอบด้วย ด้านเทคนิค ด้านผู้ดำเนินรายการ ด้านการผลิตรายการ รูปแบบรายการที่ชื่นชอบ และการนำไปใช้ประโยชน์ และ 3) ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ใช้อธิบายค่าความแปรปรวนของข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถามส่วนที่ 3 เป็นข้อมูลเกี่ยวกับระดับความพึงพอใจของผู้รับฟังต่อการดำเนินรายการ

ของสถานีวิทยุ อสมท. กระจับ คลื่น FM 105.0 MHz ประกอบด้วย ด้านเทคนิค ด้านผู้ดำเนินรายการ ด้านการผลิตรายการ ด้านรูปแบบรายการที่ท่านชอบ และด้านการนำไปใช้ประโยชน์

2. สถิติที่ใช้ทดสอบสมมติฐาน

การทดสอบสมมติฐานด้วย t-test ใช้กับตัวแปรต้น 2 กลุ่ม เช่น เพศ และได้กำหนดนัยสำคัญทางสถิติที่ .05

การทดสอบสมมติฐานด้วยการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว F-test ใช้กับตัวแปรต้นที่มากกว่า 2 กลุ่ม เมื่อพบความแตกต่างจะทำการเปรียบเทียบรายคู่โดยวิธีของเชฟเฟ (Scheffe' test) เพื่อเปรียบเทียบว่าคู่ใดมีความแตกต่างกัน และได้กำหนดนัยสำคัญทางสถิติที่ .05

ผลการวิจัย

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลสามารถสรุปผลการวิจัยได้ดังต่อไปนี้

1. ผลการวิเคราะห์ข้อมูลส่วนบุคคลของผู้รับฟัง พบว่า ส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง จำนวน 218 คน คิดเป็นร้อยละ 54.50 เพศชาย จำนวน 182 คน คิดเป็นร้อยละ 45.50 ส่วนใหญ่มีอายุ 21-30 ปี จำนวน 142 คน เป็นผู้ที่สมรสแล้ว จำนวน 179 คน คิดเป็นร้อยละ 44.75 ส่วนใหญ่เป็นนักเรียนและนักศึกษา จำนวน 138 คน คิดเป็นร้อยละ 34.50 มีการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย หรือ ปวช. จำนวน 139 คน คิดเป็นร้อยละ 34.75 และมีรายได้ต่อเดือนมากกว่า 15,000 บาท แต่ไม่เกิน 22,000 บาท จำนวน 120 คน คิดเป็นร้อยละ 30.00

2. ความพึงพอใจของผู้รับฟังต่อการดำเนินรายการของสถานีวิทยุ อสมท. กระจับ คลื่น FM 105.0 MHz ในภาพรวม มีความพึงพอใจ อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.20$, S.D. = 0.20) ดังตารางที่ 2

ตารางที่ 2 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความพึงพอใจของผู้รับฟังต่อการดำเนินรายการของสถานีวิทยุ อสมท. กระจับ คลื่น FM 105.0 MHz ในภาพรวม

ความพึงพอใจของผู้รับฟังต่อการดำเนินรายการ ของสถานีวิทยุ อสมท. กระจับ คลื่น FM 105.0 MHz	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ ความพึงพอใจ
1. ด้านเทคนิค	4.02	0.19	มาก
2. ด้านผู้ดำเนินรายการ	4.27	0.28	มาก
3. ด้านการผลิตรายการ	4.26	0.34	มาก
4. ด้านรูปแบบรายการที่ชอบ	4.22	0.25	มาก
5. ด้านการนำไปใช้ประโยชน์	4.35	0.28	มาก
ภาพรวม	4.20	0.20	มาก

จากตารางที่ 2 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า มีความพึงพอใจอยู่ในระดับมากทุกด้าน โดยเรียงตามลำดับความพึงพอใจดังนี้ ด้านการนำไปใช้ประโยชน์ มีความพึงพอใจ ($\bar{X} = 4.35$, S.D. = 0.28) รองลงมาคือ ด้านผู้ดำเนินรายการ ($\bar{X} = 4.27$, S.D. = 0.28) ด้านการผลิตรายการ

($\bar{X} = 4.26$, S.D. = 0.34) และด้านรูปแบบรายการที่ชอบ ($\bar{X} = 4.22$, S.D. = 0.25) ส่วนด้านเทคนิค มีความพึงพอใจโดยเฉลี่ยน้อยที่สุด ($\bar{X} = 4.02$, S.D. = 0.19) โดยมีรายละเอียด ดังนี้

2.1 ด้านการนำไปใช้ประโยชน์ พบว่า มีความพึงพอใจของผู้รับฟังต่อการดำเนินรายการของสถานีวิทยุ อสมท. กระบี่ คลื่น FM 105.0 MHz อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.35$, S.D. = 0.28) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่มีความพึงพอใจมากที่สุดคือ ฟังแล้วรู้สึกผ่อนคลาย ($\bar{X} = 4.76$, S.D. = 0.47) รองลงมาคือ ฟังแล้วนำไปสนทนากับผู้อื่นได้ ($\bar{X} = 4.21$, S.D. = 0.43) ส่วนข้อที่มีความพึงพอใจน้อยที่สุดคือ ฟังแล้วสามารถนำไปปฏิบัติได้ ($\bar{X} = 4.08$, S.D. = 0.36)

2.2 ด้านผู้ดำเนินรายการ พบว่า มีความพึงพอใจของผู้รับฟังต่อการดำเนินรายการของสถานีวิทยุ อสมท. กระบี่ คลื่น FM 105.0 MHz อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.27$, S.D. = 0.28) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่มีความพึงพอใจมากที่สุดคือ ลักษณะการพูดของผู้ประกาศชาย ($\bar{X} = 4.55$, S.D. = 0.55) รองลงมาคือ ลักษณะการพูดของผู้ประกาศหญิง ($\bar{X} = 4.53$, S.D. = 0.56) ส่วนข้อที่มีความพึงพอใจน้อยที่สุดคือ การประกาศข้อมูลประชาสัมพันธ์ต่าง ๆ ($\bar{X} = 4.09$, S.D. = 0.43)

2.3 ด้านการผลิตรายการ พบว่า มีความพึงพอใจของผู้รับฟังต่อการดำเนินรายการของสถานีวิทยุ อสมท. กระบี่ คลื่น FM 105.0 MHz อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.26$, S.D. = 0.34) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่มีความพึงพอใจมากที่สุดคือ รูปแบบรายการมีความหลากหลาย เช่น ข่าว สารความรู้ การศึกษา สังคม เศรษฐกิจ การเมือง ธรรมะ บันเทิงอื่น ๆ ($\bar{X} = 4.31$, S.D. = 0.47) รองลงมาคือ รูปแบบแต่ละรายการ มีกิจกรรมให้ผู้ฟังมีส่วนร่วม เช่น แสดงความคิดเห็น ร่วมพูดคุย การขอเพลง ร่วมเล่นเกมส์ ตอบคำถาม ($\bar{X} = 4.27$, S.D. = 0.51) ส่วนข้อที่มีความพึงพอใจน้อยที่สุดคือ การทำสปรอตงานประชาสัมพันธ์ ($\bar{X} = 4.20$, S.D. = 0.49)

2.4 ด้านรูปแบบรายการที่ชอบ พบว่า มีความพึงพอใจของผู้รับฟังต่อการดำเนินรายการของสถานีวิทยุ อสมท. กระบี่ คลื่น FM 105.0 MHz อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.22$, S.D. = 0.25) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่มีความพึงพอใจมากที่สุดคือ รายการบันเทิง (รายการเพลง, ข่าวบันเทิง) ($\bar{X} = 4.48$, S.D. = 0.54) รองลงมาคือ รายการข่าวประจำวัน และรายการข่าวด่วน เหตุการณ์และสถานการณ์ต่าง ๆ ในปัจจุบัน ($\bar{X} = 4.36$, S.D. = 0.54) ส่วนข้อที่มีความพึงพอใจน้อยที่สุดคือ รายการที่ให้ผู้ฟังได้มีส่วนร่วมในรายการ (ร่วมแสดงความคิดเห็น ร่วมเล่นเกมส์ ร่วมเล่าประสบการณ์ ฯลฯ) ($\bar{X} = 4.03$, S.D. = 0.24)

2.5 ด้านเทคนิค พบว่า มีความพึงพอใจของผู้รับฟังต่อการดำเนินรายการของสถานีวิทยุ อสมท. กระบี่ คลื่น FM 105.0 MHz อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.02$, S.D. = 0.19) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่มีความพึงพอใจมากที่สุดคือ การปรับระดับเสียงที่ใช้ในการออกอากาศ ($\bar{X} = 4.24$, S.D. = 0.53) รองลงมาคือ การแก้ไขปัญหาเฉพาะหน้ากรณีเกิดเหตุขัดข้อง ($\bar{X} = 4.13$, S.D. = 0.52) ส่วนข้อที่มีความพึงพอใจน้อยที่สุดคือ ความชัดเจนของเทปบันทึกเสียงรายการ ($\bar{X} = 3.88$, S.D. = 0.41)

3. ผลการเปรียบเทียบความพึงพอใจของผู้รับฟังต่อการดำเนินรายการของสถานีวิทยุ อสมท. กระบี่ คลื่น FM 105.0 MHz โดยจำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล พบว่า ผู้รับฟังวิทยุที่มีปัจจัยส่วนบุคคล ได้แก่ เพศ อายุ สถานภาพการสมรส การศึกษา และรายได้ ต่างกัน มีความพึงพอใจ

ของผู้รับฟังต่อการดำเนินรายการของสถานีวิทยุ อสมท. กระบี่ คลื่น FM 105.0 MHz ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ปรากฏผลดังนี้

3.1 ผู้รับฟังที่มีเพศต่างกัน มีความพึงพอใจต่อการดำเนินรายการของสถานีวิทยุ อสมท. กระบี่ คลื่น FM 105.0 MHz ทั้งโดยรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน

3.2 ผู้รับฟังที่มีอายุต่างกัน มีความพึงพอใจต่อการดำเนินรายการของสถานีวิทยุ อสมท. กระบี่ คลื่น FM 105.0 MHz ทั้งโดยรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน

3.3 ผู้รับฟังที่มีสถานภาพสมรสต่างกัน มีความพึงพอใจต่อการดำเนินรายการของ สถานีวิทยุ อสมท. กระบี่ คลื่น FM 105.0 MHz ทั้งโดยรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน

3.4 ผู้รับฟังที่มีอาชีพต่างกัน มีความพึงพอใจต่อการดำเนินรายการของสถานีวิทยุ อสมท. กระบี่ คลื่น FM 105.0 MHz แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยผู้รับฟังที่มี อาชีพรับจ้างทั่วไป มีความพึงพอใจต่อการดำเนินรายการของสถานีวิทยุ อสมท. กระบี่ คลื่น FM 105.0 MHz ในภาพรวมต่ำกว่า ผู้รับฟังที่เป็นนักเรียนหรือนักศึกษา ผู้รับฟังที่เป็นเกษตรกร และ ผู้รับฟังที่เป็นข้าราชการ

3.5 ผู้รับฟังที่มีระดับการศึกษาต่างกัน มีความพึงพอใจต่อการดำเนินรายการของสถานี วิทยุ อสมท. กระบี่ คลื่น FM 105.0 MHz ทั้งโดยรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน

3.6 ผู้รับฟังที่มีรายได้ต่อเดือนต่างกัน มีความพึงพอใจต่อการดำเนินรายการของสถานี วิทยุ อสมท. กระบี่ คลื่น FM 105.0 MHz ทั้งโดยรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน

อภิปรายผลการวิจัย

จากผลการวิจัยความพึงพอใจของผู้ฟังวิทยุ อสมท. กระบี่ คลื่นความถี่ FM 105.0 MHz ประเด็นที่น่าสนใจนำมาอภิปรายผล ดังนี้

ความพึงพอใจของผู้รับฟังต่อการดำเนินรายการของสถานีวิทยุ อสมท. กระบี่ คลื่น FM 105.0 MHz ในภาพรวม มีความพึงพอใจ อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า มีความพึงพอใจอยู่ในระดับมากทุกด้าน โดยด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านการนำไปใช้ประโยชน์ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า สถานีนี้ฟังแล้วรู้สึกผ่อนคลาย ไม่เครียด และมีเรื่องราวต่าง ๆ ไปสนทนากับเพื่อนได้ ซึ่งลักษณะการพูดของผู้ประกาศก็สำคัญในการถ่ายทอดสาระนั้นรู้ต่าง ๆ ซึ่งสอดคล้องกับ งานวิจัยของ วิลาวัลย์ ปะมา และสุชาดา พงศ์กิตติวิบูลย์ (2557) ได้ศึกษาความพึงพอใจและการใช้ประโยชน์ของผู้ฟังที่มีต่อรายการข่าวภาคบังคับช่วงเวลา 07.00 น. และ 19.00 น. ทางสถานีวิทยุกระจายเสียงแห่งประเทศไทย ผลการศึกษาพบว่า ผู้ฟังมีความพึงพอใจต่อรายการข่าวภาคบังคับ ช่วงเวลา 07.00 น. และ 19.00 น. ทางสถานีวิทยุกระจายเสียงแห่งประเทศไทย อยู่ในระดับมาก และ ยังสอดคล้องกับงานวิจัยของ กันตวิษณุ เย็นสบาย (2549) ศึกษาเรื่อง พฤติกรรมการเปิดรับฟังและ ความพึงพอใจของผู้ฟังในเขตกรุงเทพมหานคร ที่มีต่อรายการวิทยุทางคลื่น SEED 97.5 F.M. พบว่า ผู้ฟังในเขตกรุงเทพมหานคร มีความพึงพอใจต่อรายการวิทยุทางคลื่น SEED 97.5 F.M. ในระดับมาก ในการแนะนำและนำเสนอเพลงทุกค่าย ชอบผู้ดำเนินรายการเพราะมีความเป็นกันเอง ดำเนินรายการสนุก และสอดคล้องกับงานวิจัยของ วาทีณี สุภัทโรภาสพงศ์ (2549) ศึกษาเรื่อง ทศนคติและความพึงพอใจ ที่มีผลต่อพฤติกรรมการฟังรายการวิทยุคลื่นเมืองไทยแข็งแรง F.M. 99.0 MHz ของผู้ฟังในกรุงเทพมหานคร

พบว่า ผู้ฟัง มีทัศนคติต่อรายการและมีทัศนคติต่อประเภทของรายการคลื่นวิทยุเมืองไทยแข็งแรง โดยรวมอยู่ในระดับดี ส่วนความพึงพอใจโดยรวมต่อรายการวิทยุคลื่นเมืองไทยแข็งแรง F.M.99.0 MHz อยู่ในระดับมาก

2. การเปรียบเทียบระดับความพึงพอใจของผู้รับฟังต่อการดำเนินรายการของสถานีวิทยุ อสมท. กระบี่ คลื่น FM 105.0 MHz พบว่า ผู้รับฟังที่มีเพศ อายุ สถานภาพสมรส ระดับการศึกษา และรายได้ต่อเดือน ต่างกัน มีความพึงพอใจต่อการดำเนินรายการของสถานีวิทยุ อสมท. กระบี่ คลื่น FM 105.0 MHz ไม่แตกต่างกัน ส่วนอาชีพต่างกัน มีความพึงพอใจต่อการดำเนินรายการของสถานีวิทยุ อสมท. กระบี่ คลื่น FM 105.0 MHz แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ทั้งนี้ อาจเป็นเพราะว่า แต่ละอาชีพมีทักษะและประสบการณ์ต่างกัน มีความต้องการรับรู้และสนใจในเรื่องราวต่าง ๆ ที่ต่างกัน จึงทำให้มีความพึงพอใจต่อการดำเนินรายการของสถานีวิทยุ อสมท. กระบี่ คลื่น FM 105.0 MHz แตกต่างกัน ซึ่งสอดคล้องกับคำอธิบายของ ปรมะ สตะเวทิน และคณะ (2546) ที่อธิบายถึงคุณสมบัติเฉพาะของตน ซึ่งแตกต่างกันในแต่ละคน ผู้รับสารแต่ละคนมีคุณสมบัติเฉพาะตัวของตน และคุณสมบัติเหล่านี้จะมีอิทธิพลต่อผู้รับสารในการทำการสื่อสาร

สรุปผลการวิจัย

1. ระดับความพึงพอใจของผู้รับฟังต่อการดำเนินรายการของสถานีวิทยุ อสมท. กระบี่ คลื่น FM 105.0 MHz โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก

2. การเปรียบเทียบระดับความพึงพอใจของผู้รับฟังต่อการดำเนินรายการของสถานีวิทยุ อสมท. กระบี่ คลื่น FM 105.0 MHz พบว่า ผู้รับฟังที่มีเพศ อายุ สถานภาพสมรส ระดับการศึกษา และรายได้ต่อเดือน ต่างกัน มีความพึงพอใจต่อการดำเนินรายการของสถานีวิทยุ อสมท. กระบี่ คลื่น FM 105.0 MHz ไม่แตกต่างกัน ส่วนอาชีพต่างกัน มีความพึงพอใจต่อการดำเนินรายการของสถานีวิทยุ อสมท. กระบี่ คลื่น FM 105.0 MHz แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะจากการวิจัยครั้งนี้

1. ด้านเทคนิค พบว่ามีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด โดยเฉพาะในเรื่องความชัดเจนของเทปบันทึกเสียง ดังนั้น สถานีวิทยุ อสมท. กระบี่ คลื่น FM 105.0 MHz ควรปรับปรุงความชัดเจนต่าง ๆ ไม่ว่าจะเป็นการควบคุมเสียงของฝ่ายเทคนิค ความชัดเจนของเทปบันทึกเสียง หรือความชัดเจนของคลื่น FM 105.0 MHz

2. ด้านรูปแบบรายการที่ชอบ พบว่า มีค่าเฉลี่ยน้อยรองลงมา ดังนั้น สถานีวิทยุ อสมท. กระบี่ คลื่น FM 105.0 MHz ควรเพิ่มรายการที่ให้ผู้ฟังได้มีส่วนร่วมในรายการ ร่วมแสดงความคิดเห็น ร่วมเล่นเกม และร่วมเล่าประสบการณ์ ให้มากยิ่งขึ้น

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรทำการศึกษาในเรื่องของลักษณะหรือประเภทของผู้ดำเนินรายการว่ามีผลต่อพฤติกรรมการฟังรายการวิทยุคลื่นเมืองไทยแข็งแรงของกลุ่มผู้ฟังหรือไม่

2. ควรมีการศึกษาเกี่ยวกับจุดครองใจ (Positioning) ของผู้ฟังรายการคลื่น FM 105.0 MHz ว่าผู้ฟังมีการรับรู้ (Perceived) หรือตระหนักเกี่ยวกับเนื้อหารายการว่าเป็นรายการที่มีเนื้อหาสาระหลากหลายประเภท

เอกสารอ้างอิง

- กันตวิทย์ เย็นสบาย. (2549). พฤติกรรมการเปิดรับฟังและความพึงพอใจของผู้ฟัง
ในเขตกรุงเทพมหานครที่มีต่อรายการวิทยุทางคลื่น SEED 97.5 F.M. วิทยานิพนธ์
ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาสื่อสารมวลชน คณะวารสารศาสตร์และสื่อสารมวลชน
มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- ประมะ สตะเวทิน และคณะ. (2546). เอกสารการสอนชุดวิชา 15201 หลักและทฤษฎี
การสื่อสาร. นนทบุรี: มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
- วาทีณี สุภัทโรภาสพงศ์. (2549). ทักษะคิดและความพึงพอใจที่มีผลต่อพฤติกรรมการฟังรายการ
วิทยุคลื่นเมืองไทยแข็งแรง F.M. 99.0 MHz ของผู้ฟังในกรุงเทพมหานคร.
วิทยานิพนธ์บริหารธุรกิจมหาบัณฑิต สาขาวิชาการตลาด คณะบริหารธุรกิจ
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- วิลาวัลย์ ปะมา และสุชาดา พงศ์กิตติวิบูลย์. (2557). ความพึงพอใจและการใช้ประโยชน์ของผู้ฟัง
ที่มีต่อรายการข่าวภาคบังคับช่วงเวลา 07.00 น. และ 19.00 น. ทางสถานี
วิทยุกระจายเสียงแห่งประเทศไทย. [ออนไลน์], เข้าถึงได้จาก
<http://www.spu.ac.th/commarts/files/2014/06/บทความเสนอ-ม.ศรีปทุม-Title.pdf> (2556, 16 มกราคม).
- สำนักบริหารทะเบียน กรมการปกครอง กระทรวงมหาดไทย. (2553). จำนวนประชากรและบ้าน.
[ออนไลน์], เข้าถึงได้จาก <http://stat.bora.dopa.go.th/xstat/popyear.html>
(2553, 20 มิถุนายน).
- สิทธิพร ศิริอัสการ และคณะ. (2549). พฤติกรรมการรับฟังรายการวิทยุเสียงธรรมเพื่อประชาชน
FM 103.25 MHz (บ้านตาด) ของประชาชนในจังหวัดอุดรธานี. งานวิจัย
ศิลปศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาการประชาสัมพันธ์ คณะวิทยาการจัดการ
มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรธานี.
- Schramm, W. (1964). *Mass Media and National Development: the Role of
Information in the Developing Countries*. Stanford: Stanford University.
- Yamane, T. (1973). *Statistics: an Introductory Analysis*. New York: Harper.

การเปรียบเทียบความพึงพอใจของนักศึกษาและบุคลากรต่อภูมิทัศน์
แหล่งสุนทรีย์ และแหล่งบริการของวิทยาลัยนวัตกรรมการจัดการ
มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ ในพระบรมราชูปถัมภ์
จังหวัดปทุมธานี

A COMPARISON OF STUDENTS' AND PERSONNEL'S SATISFACTION
ON LANDSCAPE, AESTHETIC SERVICE PLACES AND SERVICE PLACES
OF THE COLLEGE OF INNOVATIVE MANAGEMENT OF VALAYA ALONGKORN
RAJABHAT UNIVERSITY UNDER THE ROYAL PATRONAGE PATHUM THANI

อมรรักษ์ สวนชูผล^{1*}
Amonlux Shounchupon

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความพึงพอใจของนักศึกษาและบุคลากรก่อนและหลังการปรับปรุงภูมิทัศน์ แหล่งสุนทรีย์ และแหล่งบริการของวิทยาลัยนวัตกรรมการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ ในพระบรมราชูปถัมภ์ จังหวัดปทุมธานี และเพื่อเปรียบเทียบความพึงพอใจของนักศึกษาและบุคลากรก่อนและหลังการปรับปรุงภูมิทัศน์ แหล่งสุนทรีย์ และแหล่งบริการของวิทยาลัยนวัตกรรมการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ ในพระบรมราชูปถัมภ์ จังหวัดปทุมธานี กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ นักศึกษาที่กำลังศึกษาระดับปริญญาตรี ปริญญาโท และปริญญาเอก ในแต่ละหลักสูตรของวิทยาลัยนวัตกรรมการจัดการฯ จำนวน 306 คน และบุคลากรของวิทยาลัยนวัตกรรมการจัดการฯ จำนวน 42 คน เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล คือ แบบสอบถาม สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล คือ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการทดสอบที

ผลการวิจัยพบว่า

1. ก่อนการปรับปรุงภูมิทัศน์ของวิทยาลัยนวัตกรรมการจัดการ นักศึกษาและบุคลากรส่วนใหญ่ มีความพึงพอใจต่อภูมิทัศน์ แหล่งสุนทรีย์และแหล่งบริการ ภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.03$ และ $\bar{X} = 3.03$) และหลังการปรับปรุงภูมิทัศน์ของวิทยาลัยนวัตกรรมการจัดการ นักศึกษาและบุคลากรส่วนใหญ่มีความพึงพอใจต่อภูมิทัศน์ แหล่งสุนทรีย์และแหล่งบริการ ภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.54$ และ $\bar{X} = 3.86$)

¹หลักสูตรศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชานวัตกรรมการจัดการสื่อสาร วิทยาลัยนวัตกรรมการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ ในพระบรมราชูปถัมภ์ จังหวัดปทุมธานี

*E-mail: ohm_science@hotmail.com

2. นักศึกษาและบุคลากรมีความพึงพอใจต่อการปรับปรุงภูมิทัศน์ แหล่งสุนทรีย์ และแหล่งบริการของวิทยาลัยนวัตกรรมการจัดการ หลังปรับปรุงกว่าก่อนปรับ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

คำสำคัญ: ความพึงพอใจ, ภูมิทัศน์, แหล่งสุนทรีย์และแหล่งบริการ

ABSTRACT

The objectives of this research were to study and compare the satisfaction of students and personnel before and after the decoration of landscape, aesthetic places and service places of the College of Innovative Management of Valaya Alongkorn Rajabhat University under the Royal Patronage Pathum Thani. The samples were drawn from 306 students studying in the bachelor's degree program, master's degree program and doctoral degree program of the College of Innovative Management and 42 personnel in the College of Innovative Management. The tool applied for collecting the data was a set of questionnaires. The statistical methods used for data analysis were mean, standard deviation and t-test.

The findings of the study were as follows:

1. Before the decoration of the landscape and others of the College of Innovative Management, the satisfaction of students and personnel on landscape, aesthetic places and services places in overall aspects were at a medium level ($\bar{X} = 3.03$ and $\bar{X} = 3.03$). After the decoration of the College of Innovative Management, the satisfaction of students and personnel on landscape, aesthetic places and service places in overall aspects were at a high level ($\bar{X} = 3.54$ and $\bar{X} = 3.86$).

2. After the decoration, the satisfaction on landscape, aesthetic places and service places of the students and personnel were higher than those before the decoration at .01 level of statistical significance.

Keywords: Satisfaction, Landscape, Aesthetic Places and Service Places

บทนำ

การจัดการเรียนการสอนในระดับอุดมศึกษา มีความแตกต่างจากการศึกษาระดับอื่นตรงที่เป็นการเน้นการแสวงหาความรู้จริง การเรียนการสอนจึงเป็นการพัฒนาให้เกิดทักษะ เกิดความรู้ เกิดความรักและมีทัศนคติที่ดีตลอดจนมีคุณธรรมในอาชีพที่จะทำในอนาคต สถาบันอุดมศึกษาทุกแห่งต่างมีหน้าที่ บุกเบิก แสวงหา และถ่ายทอดความรู้ ตลอดจนสร้างเสริมคุณธรรมให้กับบัณฑิต ให้เป็นผู้ที่เพียบพร้อมด้วยสติปัญญา มีความรู้ความเชี่ยวชาญในศาสตร์ที่จะออกไปประกอบอาชีพ ในขณะที่เดียวกันต้องเป็นผู้ที่รู้จักตนเอง ใฝ่หาความรู้อยู่เสมอ มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์นี่คือสิ่งที่

สถาบันอุดมศึกษาต้องมอบให้กับนิสิตนักศึกษาโดยผ่านกระบวนการเรียนการสอน (อุทุมพร จามรมาน, 2530) ซึ่งสภาพแวดล้อมด้านสถานที่นั้น มีผลต่อการรับรู้และพัฒนาในด้านต่าง ๆ ของนิสิตในมหาวิทยาลัย ถ้านิสิตเห็นว่าสภาพแวดล้อมสบายและเหมาะสมก็จะทำให้เกิดความพึงพอใจต่อสถาบัน โดยที่จะมีความพยายามตั้งใจศึกษาหาความรู้และประสบการณ์ต่าง ๆ อยู่ในสถาบันต่อไป จนสำเร็จการศึกษา (อัจฉรา สุขารมณ์ และพรณี บุญประกอบ, 2542) ด้วยเหตุนี้ การพัฒนาสุนทรียภาพในมิติทางศิลปะและวัฒนธรรมถือเป็นแนวทางหนึ่งในการพัฒนาองค์กรทางการศึกษาให้น่าอยู่ ซึ่งเปรียบเสมือนจุดเริ่มต้นของการสร้างวัฒนธรรมที่ดี การสร้างสุขลักษณะและรักษากฎมิตินให้สวยงาม รวมถึงมีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ทางด้านศิลปะและวัฒนธรรม โดยถือเป็นส่วนสำคัญประการหนึ่งของการบริหารงานทางด้านการศึกษาที่ดี

ทั้งนี้ การธำรงและเผยแพร่องค์ความรู้จากภูมิปัญญาท้องถิ่น การปรับแต่งและรักษากฎมิตินให้สวยงามสอดคล้องกับธรรมชาติและเป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม และการส่งเสริมการมีส่วนร่วมถือเป็นหนึ่งพันธกิจที่สำคัญของวิทยาลัยนวัตกรรมการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ ในพระบรมราชูปถัมภ์ จังหวัดปทุมธานี ซึ่งทางวิทยาลัยฯ ได้เล็งเห็นความสำคัญของการตกแต่งด้านอาคารสถานที่ให้มีความน่าอยู่และเหมาะสมกับการเป็นแหล่งการเรียนรู้ที่ดี โดยเน้นการดำเนินการปรับแต่งภูมิทัศน์ให้มีความร่มรื่นและสวยงาม ซึ่ง ปิยะพร สร้อยทอง (2544) ได้กล่าวไว้ว่า ผู้บริหารองค์กรจำเป็นต้องศึกษาเพื่อให้ทราบถึงบรรยากาศองค์กรของตนเพื่อปรับปรุง พัฒนา ส่งเสริมบรรยากาศให้เหมาะสมอันจะทำให้สมาชิกในองค์กรได้ปฏิบัติงานให้บรรลุเป้าหมายขององค์กร ด้วยเหตุนี้ ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะทำการวิจัย เรื่อง การเปรียบเทียบความพึงพอใจของนักศึกษาและบุคลากรต่อภูมิทัศน์ แหล่งสุนทรียะ และแหล่งบริการของวิทยาลัยนวัตกรรมการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ ในพระบรมราชูปถัมภ์ จังหวัดปทุมธานี เพื่อเป็นการศึกษา สรุปและประเมินผลการดำเนินงานด้านการปรับภูมิทัศน์ของวิทยาลัยฯ อย่างเป็นรูปธรรม

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาความพึงพอใจของนักศึกษาและบุคลากรก่อนและหลังการปรับภูมิทัศน์แหล่งสุนทรียะ และแหล่งบริการของวิทยาลัยนวัตกรรมการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ ในพระบรมราชูปถัมภ์ จังหวัดปทุมธานี
2. เพื่อเปรียบเทียบความพึงพอใจของนักศึกษาและบุคลากรก่อนและหลังการปรับภูมิทัศน์แหล่งสุนทรียะ และแหล่งบริการของวิทยาลัยนวัตกรรมการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ ในพระบรมราชูปถัมภ์ จังหวัดปทุมธานี

วิธีดำเนินการวิจัย

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ นักศึกษาที่กำลังศึกษาระดับปริญญาตรี ปริญญาโท และปริญญาเอก ในแต่ละหลักสูตรของวิทยาลัยนวัตกรรมการจัดการฯ จำนวน 306 คน และบุคลากรของวิทยาลัยนวัตกรรมการจัดการฯ จำนวน 42 คน ที่ได้มาโดยการเลือกแบบเจาะจง

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล คือ แบบสอบถามความพึงพอใจของนักศึกษาและบุคลากรต่อภูมิทัศน์ แหล่งสุนทรียะและแหล่งบริการของวิทยาลัยนวัตกรรมการจัดการ มหาวิทยาลัย

ราชภัฏวไลยอลงกรณ์ ในพระบรมราชูปถัมภ์ จังหวัดปทุมธานี โดยแบบสอบถามที่สร้างขึ้นได้ผ่านกระบวนการหาประสิทธิภาพด้วยการนำไปทดลอง (Try Out) กับกลุ่มที่มีลักษณะใกล้เคียงกับกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 คน เพื่อหาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) โดยใช้วิธีหาค่าสัมประสิทธิ์ของ Cronbach (1984) ซึ่งได้ค่าความเชื่อมั่น เท่ากับ 0.78

วิธีการวิเคราะห์ข้อมูล ได้ดำเนินการตามขั้นตอน ดังนี้

1. นำแบบสอบถามที่ได้รับกลับคืนทั้งหมดมาตรวจสอบความสมบูรณ์
2. นำแบบสอบถามที่มีความสมบูรณ์มาวิเคราะห์ปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม โดยนำมาหาความถี่และร้อยละ
3. วิเคราะห์ความพึงพอใจของนักศึกษาและบุคลากรก่อนและหลังการปรับภูมิทัศน์ แหล่งสุนทรีย์และแหล่งบริการของวิทยาลัยนวัตกรรมการจัดการ โดยใช้ค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน
4. วิเคราะห์เปรียบเทียบความพึงพอใจของนักศึกษาและบุคลากรก่อนและหลังการปรับภูมิทัศน์ แหล่งสุนทรีย์ และแหล่งบริการของวิทยาลัยนวัตกรรมการจัดการ โดยการใช้ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการทดสอบที

ผลการวิจัย

1. ผลการวิเคราะห์ปัจจัยส่วนบุคคลของนักศึกษาและบุคลากรของวิทยาลัยนวัตกรรมการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ ในพระบรมราชูปถัมภ์ จังหวัดปทุมธานี พบว่า นักศึกษาที่ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นนักศึกษาระดับปริญญาโทปีที่ 1 (ร้อยละ 52.29) และสังกัดหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตร์ (ร้อยละ 44.12) ส่วนบุคลากรที่ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นสายวิชาการ (ร้อยละ 66.67) ที่สังกัดหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตร์ (ร้อยละ 21.43)

2. ผลความพึงพอใจของนักศึกษาและบุคลากรก่อนและหลังการปรับภูมิทัศน์ แหล่งสุนทรีย์และแหล่งบริการของวิทยาลัยนวัตกรรมการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ ในพระบรมราชูปถัมภ์ จังหวัดปทุมธานี พบว่า

2.1 ก่อนการปรับภูมิทัศน์ของวิทยาลัยนวัตกรรมการจัดการ นักศึกษาส่วนใหญ่มีความพึงพอใจต่อภูมิทัศน์ แหล่งสุนทรีย์และแหล่งบริการ ภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.03$) และหลังการปรับภูมิทัศน์ของวิทยาลัยนวัตกรรมการจัดการ นักศึกษาส่วนใหญ่มีความพึงพอใจต่อภูมิทัศน์ แหล่งสุนทรีย์และแหล่งบริการ ภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.54$) ดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ความพึงพอใจของนักศึกษา ก่อนและหลังการปรับ
ภูมิทัศน์ แหล่งสุนทรีย์ และแหล่งบริการของวิทยาลัยนวัตกรรมการจัดการ มหาวิทยาลัย
ราชภัฏวไลยอลงกรณ์ ในพระบรมราชูปถัมภ์ จังหวัดปทุมธานี

ลำดับ	ข้อความ	การปรับภูมิทัศน์					
		ก่อนปรับ			หลังปรับ		
		$\bar{X}$	S.D.	ระดับ ความพึงพอใจ	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ ความพึงพอใจ
1.	การมีส่วนร่วมของท่าน ในการสร้างวัฒนธรรมที่ดี ในวิทยาลัยนวัตกรรมการ จัดการ	3.06	0.38	ปานกลาง	3.20	0.78	ปานกลาง
2.	วิทยาลัยนวัตกรรมการ จัดการ มีกิจกรรม ด้านศิลปะและวัฒนธรรม ที่เอื้อและส่งเสริมให้ท่าน มีส่วนร่วมอย่างสม่ำเสมอ	3.01	0.36	ปานกลาง	3.13	0.97	ปานกลาง
3.	อาคารสถานที่ของวิทยาลัย นวัตกรรมการจัดการ มีความสะอาดและสวยงาม	3.04	0.30	ปานกลาง	3.84	0.93	มาก
4.	อาคารและสถานที่ของ วิทยาลัยนวัตกรรมการจัดการ บ่งบอกถึงเอกลักษณ์ ทางวัฒนธรรมท้องถิ่น	3.02	0.29	ปานกลาง	3.81	0.68	มาก
5.	อาคารสถานที่ของวิทยาลัย นวัตกรรมการจัดการ มีความปลอดภัยและ ถูกสุขลักษณะ	3.03	0.32	ปานกลาง	3.84	0.87	มาก
6.	การปรับแต่งและรักษาภูมิทัศน์ ของวิทยาลัยนวัตกรรมการ จัดการเป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม	3.03	0.31	ปานกลาง	3.75	0.85	มาก
7.	วิทยาลัยนวัตกรรมการจัดการ มีพื้นที่เอื้อต่อการจัดกิจกรรม ทางวัฒนธรรม เช่น เวทีการจัดแสดงกิจกรรม	3.02	0.30	ปานกลาง	3.14	0.95	ปานกลาง
8.	วิทยาลัยนวัตกรรมการจัดการ มีการจัดกิจกรรมด้านศิลปะ และวัฒนธรรมอย่าง สม่ำเสมอ	3.02	0.30	ปานกลาง	3.05	0.90	ปานกลาง

ตารางที่ 1 (ต่อ)

ลำดับ	ข้อความ	การปรับปรุงทัศน					
		ก่อนปรับ			หลังปรับ		
		$\bar{X}$	S.D.	ระดับ ความพึงพอใจ	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ ความพึงพอใจ
9.	วิทยาลัยนวัตกรรมการจัดการ มีการเผยแพร่ และ แลกเปลี่ยนเรียนรู้ ทางด้านศิลปะและวัฒนธรรม	3.01	0.37	ปานกลาง	3.77	0.85	มาก
10.	ความพึงพอใจเฉลี่ยโดยรวม	3.02	0.40	ปานกลาง	3.87	0.66	มาก
	รวม	3.03	0.33	ปานกลาง	3.54	0.84	มาก

2.2 ก่อนการปรับปรุงทัศนของวิทยาลัยนวัตกรรมการจัดการ บุคลากรส่วนใหญ่มีความพึงพอใจต่อทัศน แหล่งสุนทรีย์และแหล่งบริการ ภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.03$) และหลังการปรับปรุงทัศนของวิทยาลัยนวัตกรรมการจัดการ บุคลากรส่วนใหญ่มีความพึงพอใจต่อทัศน แหล่งสุนทรีย์และแหล่งบริการ ภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.86$) ดังตารางที่ 2

ตารางที่ 2 ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ความพึงพอใจของบุคลากรก่อนและหลังการปรับปรุงทัศน แหล่งสุนทรีย์ และแหล่งบริการของวิทยาลัยนวัตกรรมการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ ในพระบรมราชูปถัมภ์ จังหวัดปทุมธานี

ลำดับ	ข้อความ	การปรับปรุงทัศน					
		ก่อนปรับ			หลังปรับ		
		$\bar{X}$	S.D.	ระดับ ความพึงพอใจ	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ ความพึงพอใจ
1.	การมีส่วนร่วมของท่าน ในการสร้างวัฒนธรรมที่ดี ในวิทยาลัยนวัตกรรมการจัดการ	2.92	0.53	ปานกลาง	4.10	0.56	มาก
2.	วิทยาลัยนวัตกรรมการจัดการ มีกิจกรรมด้านศิลปะและ วัฒนธรรมที่เอื้อและส่งเสริม ให้ท่านมีส่วนร่วมอย่าง สม่ำเสมอ	3.07	0.37	ปานกลาง	4.10	0.56	มาก
3.	อาคารสถานที่ของวิทยาลัย นวัตกรรมการจัดการ มีความสะอาดและสวยงาม	3.03	0.42	ปานกลาง	4.07	0.60	มาก

ตารางที่ 2 (ต่อ)

ลำดับ	ข้อความ	การปรับภูมิทัศน์					
		ก่อนปรับ			หลังปรับ		
		$\bar{X}$	S.D.	ระดับ ความพึงพอใจ	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ ความพึงพอใจ
4.	อาคารและสถานที่ของวิทยาลัย นวัตกรรมการจัดการบ่งบอกถึง เอกลักษณ์ทางวัฒนธรรม ท้องถิ่น	2.96	0.33	ปานกลาง	3.10	0.91	ปานกลาง
5.	อาคารสถานที่ของวิทยาลัย นวัตกรรมการจัดการ มีความปลอดภัยและ ถูกสุขลักษณะ	3.00	0.27	ปานกลาง	3.96	0.57	มาก
6.	การปรับแต่งและรักษาภูมิทัศน์ ของวิทยาลัยนวัตกรรมการ จัดการเป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม	2.89	0.41	ปานกลาง	4.03	0.57	มาก
7.	วิทยาลัยนวัตกรรมการจัดการ มีพื้นที่เอื้อต่อการจัดกิจกรรม ทางวัฒนธรรม เช่น เวทีการแสดงกิจกรรม	3.25	0.44	ปานกลาง	3.21	0.78	ปานกลาง
8.	วิทยาลัยนวัตกรรมการจัดการ มีการจัดกิจกรรมด้านศิลปะ และวัฒนธรรมอย่างสม่ำเสมอ	3.03	0.42	ปานกลาง	4.25	0.58	มาก
9.	วิทยาลัยนวัตกรรมการจัดการ มีการเผยแพร่ และ แลกเปลี่ยนเรียนรู้ทางด้าน ศิลปะและวัฒนธรรม	3.00	0.47	ปานกลาง	4.03	0.50	มาก
10.	ความพึงพอใจเฉลี่ยโดยรวม	3.17	0.39	ปานกลาง	3.78	0.68	มาก
รวม		3.03	0.40	ปานกลาง	3.86	0.63	มาก

3. ผลการเปรียบเทียบความพึงพอใจของนักศึกษาและบุคลากรก่อนและหลังการปรับภูมิทัศน์ แหล่งสุนทรียะ และแหล่งบริการของวิทยาลัยนวัตกรรมการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ ในพระบรมราชูปถัมภ์ จังหวัดปทุมธานี พบว่า

3.1 นักศึกษามีความพึงพอใจต่อการปรับภูมิทัศน์ แหล่งสุนทรียะ และแหล่งบริการของวิทยาลัยนวัตกรรมการจัดการ หลังปรับสูงกว่าก่อนปรับ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ดังตารางที่ 3

ตารางที่ 3 การเปรียบเทียบความพึงพอใจของนักศึกษา ก่อนและหลังการปรับภูมิทัศน์ แหล่งสุนทรีย์ และแหล่งบริการของวิทยาลัยนวัตกรรมการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ ในพระบรมราชูปถัมภ์ จังหวัดปทุมธานี

ภูมิทัศน์	n	$\bar{X}$	S.D.	df	t	p
ก่อนปรับ	306	3.03	0.33	305	25.58	.000**
หลังปรับ	306	3.54	0.84			

** p < .01

3.2 บุคลากรมีความพึงพอใจต่อการปรับภูมิทัศน์ แหล่งสุนทรีย์ และแหล่งบริการของวิทยาลัยนวัตกรรมการจัดการ หลังปรับสูงกว่าก่อนปรับ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ดังตารางที่ 4

ตารางที่ 4 การเปรียบเทียบความพึงพอใจของบุคลากร ก่อนและหลังการปรับภูมิทัศน์ แหล่งสุนทรีย์ และแหล่งบริการของวิทยาลัยนวัตกรรมการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ ในพระบรมราชูปถัมภ์ จังหวัดปทุมธานี

ภูมิทัศน์	n	$\bar{X}$	S.D.	df	t	p
ก่อนปรับ	42	3.03	0.40	41	20.37	.000**
หลังปรับ	42	3.86	0.63			

** p < .01

อภิปรายผลการวิจัย

1. ผลความพึงพอใจของนักศึกษาและบุคลากร ก่อนและหลังการปรับภูมิทัศน์ แหล่งสุนทรีย์ และแหล่งบริการของวิทยาลัยนวัตกรรมการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ ในพระบรมราชูปถัมภ์ จังหวัดปทุมธานี พบว่า ก่อนการปรับภูมิทัศน์ของวิทยาลัยนวัตกรรมการจัดการ นักศึกษาส่วนใหญ่มีความพึงพอใจต่อภูมิทัศน์ แหล่งสุนทรีย์และแหล่งบริการ ภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.03$) และหลังการปรับภูมิทัศน์ของวิทยาลัยนวัตกรรมการจัดการ นักศึกษาส่วนใหญ่มีความพึงพอใจต่อภูมิทัศน์ แหล่งสุนทรีย์และแหล่งบริการ ภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.54$) ส่วนก่อนการปรับภูมิทัศน์ของวิทยาลัยนวัตกรรมการจัดการ บุคลากรส่วนใหญ่มีความพึงพอใจต่อภูมิทัศน์ แหล่งสุนทรีย์และแหล่งบริการ ภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.03$) และหลังการปรับภูมิทัศน์ของวิทยาลัยนวัตกรรมการจัดการ บุคลากรส่วนใหญ่มีความพึงพอใจต่อภูมิทัศน์ แหล่งสุนทรีย์และแหล่งบริการ ภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.86$) ทั้งนี้อาจเป็นเพราะ วิทยาลัยฯ ได้มีการปรับปรุงพื้นที่อาคารให้มีภูมิทัศน์ที่ร่มรื่น สบายตา ส่งผลให้เมื่อนักศึกษาและบุคลากรที่ได้พบเห็นรู้สึกใกล้ชิดกับธรรมชาติ สดชื่น และผ่อนคลายในการทำงาน ซึ่งสอดคล้องกับ โกวิท มัชฌิมา (2550) ที่ได้อธิบายว่า สภาพแวดล้อมมีความสำคัญต่อการส่งเสริมคุณภาพและประสิทธิภาพในกระบวนการจัดการเรียนรู้

ของบุคคลทั้งทางตรงและทางอ้อมในการจัดสภาพแวดล้อมที่ดีในสถานศึกษาช่วยอำนวยความสะดวกให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ความสามารถ ความสนใจ ซึ่งจะส่งผลโดยตรงต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนให้เกิดประโยชน์สูงสุดต่อผู้เรียนได้เรียนรู้อย่างมีความสุขจากสภาพแวดล้อมที่ดี และสอดคล้องกับงานวิจัยของ รัตนชัย เตียวิเศษ (2554) ได้ทำการศึกษา เรื่อง ความพึงพอใจของบุคลากรที่มีต่อบรรยากาศองค์กรในสถาบันบัณฑิตพัฒนศิลป์ พบว่า บุคลากรมีความพึงพอใจต่อบรรยากาศองค์กรในสถาบันบัณฑิตพัฒนศิลป์ โดยรวมอยู่ในระดับมาก

2. ผลการเปรียบเทียบความพึงพอใจของนักศึกษาและบุคลากรก่อนและหลังการปรับภูมิทัศน์ แหล่งสุนทรีย์ และแหล่งบริการของวิทยาลัยนวัตกรรมการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ ในพระบรมราชูปถัมภ์ จังหวัดปทุมธานี พบว่า นักศึกษาและบุคลากรมีความพึงพอใจต่อการปรับภูมิทัศน์ แหล่งสุนทรีย์ และแหล่งบริการของวิทยาลัยนวัตกรรมการจัดการฯ หลังปรับสูงกว่าก่อนปรับอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ทั้งนี้อาจเป็นเพราะ วิทยาลัยฯ ได้มีการสำรวจความพึงพอใจเกี่ยวกับภูมิทัศน์ของวิทยาลัยฯ จึงส่งผลให้นักศึกษาและบุคลากรเกิดความรู้สึกมีส่วนร่วมและตื่นตัวกับการเปลี่ยนแปลงด้านภูมิทัศน์ดังกล่าว ซึ่งสอดคล้องกับ อัจฉรา สุขารมณ์ และพรณี บุญประกอบ (2542) ที่ได้อธิบายว่า สภาพแวดล้อมด้านสถานที่ที่มีผลต่อการรับรู้และพัฒนาในด้านต่าง ๆ ของนิสิตในมหาวิทยาลัย ถ้านิสิตเห็นว่าสภาพแวดล้อมสบายและเหมาะสมก็จะทำให้เกิดความพึงพอใจต่อสถาบัน โดยที่จะมีความพยายามตั้งใจศึกษาหาความรู้และประสบการณ์ต่าง ๆ อยู่ในสถาบันต่อไป จนสำเร็จการศึกษา และสอดคล้องกับ ฉัตรชนก สายสุวรรณ (2548) ที่ได้อธิบายว่า บรรยากาศขององค์กรนั้นคือ ทัศนคติ ความคิด ความรู้สึก ความเข้าใจ หรือความเชื่อของบุคลากรที่เกี่ยวกับการศึกษา หรือคุณลักษณะของสภาพแวดล้อมของสถานศึกษาที่มีผลกระทบต่อการประพฤติปฏิบัติงานของบุคลากร

สรุปผลการวิจัย

1. ก่อนการปรับภูมิทัศน์ นักศึกษาและบุคลากรส่วนใหญ่มีความพึงพอใจต่อภูมิทัศน์ แหล่งสุนทรีย์และแหล่งบริการ ภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง ส่วนหลังการปรับปรุงภูมิทัศน์ของวิทยาลัยนวัตกรรมการจัดการ นักศึกษาและบุคลากรส่วนใหญ่มีความพึงพอใจต่อภูมิทัศน์ แหล่งสุนทรีย์และแหล่งบริการภาพรวมอยู่ในระดับมาก

2. นักศึกษาและบุคลากรมีความพึงพอใจต่อการปรับภูมิทัศน์ แหล่งสุนทรีย์ และแหล่งบริการของวิทยาลัยนวัตกรรมการจัดการ หลังปรับสูงกว่าก่อนปรับ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะทั่วไป

1.1 วิทยาลัยนวัตกรรมการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ ในพระบรมราชูปถัมภ์ จังหวัดปทุมธานี ควรจัดพื้นที่และกิจกรรมที่เกี่ยวกับศิลปะและวัฒนธรรมอย่างสม่ำเสมอ โดยเน้นกระบวนการมีส่วนร่วมและการบ่งบอกถึงเอกลักษณ์ทางวัฒนธรรมของท้องถิ่น

1.2 ผลการศึกษาพบว่านักศึกษาและบุคลากรมีความพึงพอใจแตกต่างกันระหว่างก่อนและหลังปรับปรุงภูมิทัศน์ ผู้บริหารควรคำนึงถึงการดำรงรักษาสภาพภูมิทัศน์ให้เหมาะสมเพื่อความสุขของนักศึกษาและบุคลากรในวิทยาลัยนวัตกรรมการจัดการ

2. ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรศึกษาเปรียบเทียบสภาพแวดล้อมของวิทยาลัยนวัตกรรมการจัดการมหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ ในพระบรมราชูปถัมภ์ จังหวัดปทุมธานี กับคณะอื่น ๆ ของมหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ ในพระบรมราชูปถัมภ์ จังหวัดปทุมธานี เพื่อนำผลการวิจัยมาเป็นแนวทางในการพัฒนาวิทยาลัยนวัตกรรมการจัดการ ต่อไป

2.2 ควรศึกษากระบวนการมีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมของวิทยาลัยนวัตกรรมการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ ในพระบรมราชูปถัมภ์ จังหวัดปทุมธานี

เอกสารอ้างอิง

- โกวิท มัชฌิมา. (2550). **การจัดสภาพแวดล้อมของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา**
กาฬสินธุ์เขต 2. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา
บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม.
- ฉัตรชนก สายสุวรรณ. (2548). **อิทธิพลแบบปรับของประเภทของครูอาชีพศึกษาและบรรยากาศ**
องค์กรตามการรับรู้ที่มีต่อโมเดลเชิงสาเหตุของความต้อการจำเป็นระดับบุคคล
ในการนำไปสู่ความเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรดุษฎีบัณฑิต
สาขาวิชาวิจัยและจิตวิทยาการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ปิยะพร สร้อยทอง. (2544). **ความสัมพันธ์ระหว่างบรรยากาศองค์กรกับความพึงพอใจ**
ในการทำงานของข้าราชการ สำนักคณะกรรมการข้าราชการครู. วิทยานิพนธ์
การศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- รัตนชัย เตียววิเศษ. (2554). **ความพึงพอใจของบุคลากรที่มีต่อบรรยากาศองค์กรในสถาบัน**
บัณฑิตพัฒนศิลป์. ปริญญานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการอุดมศึกษา
บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- อัจฉรา สุชารมณ์ และพรณี บุญประกอบ. (2542). **รายงานการวิจัย เรื่อง สภาพแวดล้อม**
ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒที่สัมพันธ์กับภาวะเครียดในการเรียนของนิสิต.
กรุงเทพฯ: สถาบันวิจัยพฤติกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- อุทุมพร จามรมาน. (2530). **การวัดและประเมินการเรียนการสอนระดับอุดมศึกษา**. กรุงเทพฯ:
โครงการตำรา วิทยาศาสตร์อุตสาหกรรม.
- Cronbach, L. J. (1984). **Essentials of Psychological Testing**. (4th ed). New York:
Harper & Row.

ความพึงพอใจของประชาชนต่อการจัดเก็บรายได้ในเขตเทศบาล ตำบลท่าข้าม อำเภอปะเหลียน จังหวัดตรัง

SATISFACTION OF THE PEOPLE TOWARD REVENUE COLLECTION IN TAKHAM SUBDISTRICT MUNICIPALITY, PALIAN DISTRICT, TRANG PROVINCE

สมชัย กังแฮ^{1*}, อรสา จรูญธรรม¹ และปัญญา พุทธสุภา²
Somchai Kanghae Orasa Charoontham and Panya Putasupa

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาความพึงพอใจของประชาชนต่อการจัดเก็บรายได้ในเขตเทศบาลตำบลท่าข้าม อำเภอปะเหลียน จังหวัดตรัง และ 2) เปรียบเทียบความพึงพอใจต่อการจัดเก็บรายได้ในเขตเทศบาลตำบลท่าข้าม อำเภอปะเหลียน จังหวัดตรัง จำแนกตามประเภทอาชีพที่ชำระ กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ประชาชนผู้มีหน้าที่เสียภาษีในเขตเทศบาลตำบลท่าข้าม อำเภอปะเหลียน จังหวัดตรัง จำนวน 222 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล คือ ความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน เปรียบเทียบความแตกต่างโดยใช้สถิติการทดสอบเอฟ การวิจัยครั้งนี้กำหนดความมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ผลการวิจัยพบว่า

1. ระดับความพึงพอใจของประชาชนต่อการจัดเก็บรายได้ในเขตเทศบาลตำบลท่าข้าม อำเภอปะเหลียน จังหวัดตรัง ในภาพรวมและรายด้าน อยู่ในระดับมาก
2. ประชาชนที่ชำระประเภทภาษีต่างกันมีความพึงพอใจต่อการจัดเก็บรายได้ของเทศบาลตำบลท่าข้าม อำเภอปะเหลียน จังหวัดตรัง ทั้ง 5 ด้าน ได้แก่ ด้านวิธีการจัดเก็บภาษี ด้านสถานที่ชำระภาษี ด้านกำหนดเวลาในการชำระภาษี ด้านการประชาสัมพันธ์ และด้านเจ้าหน้าที่จัดเก็บภาษี ไม่แตกต่างกัน

คำสำคัญ: ความพึงพอใจ, การจัดเก็บรายได้, เทศบาลตำบลท่าข้าม

¹หลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ ในพระบรมราชูปถัมภ์ จังหวัดปทุมธานี

²สถาบันวิจัยและพัฒนา มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช

*ผู้นิพนธ์ประสานงาน E-mail: lang2515@hotmail.com

ABSTRACT

The objectives of this research were: 1) to study the satisfaction of the people toward Revenue Collection in Takham Subdistrict Municipality, Palian District, Trang Province and 2) to compare the level of satisfaction of the people toward Revenue Collection in Takham Subdistrict Municipality, Palian District, Trang Province classified by type of income collection. The sample in this research includes 222 people who pay taxes in Takham Subdistrict Municipality, Palian District, Trang Province. A set of questionnaires was used for collecting data. The statistics used to analyze the data were frequency, percentage, mean and standard deviation and comparison of the difference by F-test at .05 level of statistical significance.

The findings were as follows:

1. The satisfaction of the people who pay taxes toward Revenue Collection in Takham Subdistrict Municipality, Palian District, Trang Province in overall and each aspects was at a high level.

2. The people who pay different types of taxes do not have significant difference in the satisfaction of Revenue Collection in Takham Subdistrict Municipality, Palian District, Trang Province.

Keywords: Satisfaction, Revenue Collection, Takham Subdistrict Municipality

บทนำ

การจัดเก็บภาษีมีความสำคัญอย่างยิ่ง เนื่องจากทำให้เกิดความยุติธรรมและจัดสรรทรัพยากรในสังคมให้มีความเป็นธรรม ภาษีอากรนับว่าเป็นแหล่งที่มาของรายได้ที่สำคัญที่สุดของรัฐ คือ มากกว่าร้อยละ 90 ของรายได้ของประเทศ การจัดเก็บภาษีอากรมีจุดมุ่งหมายหลายประการ แต่จุดมุ่งหมายเดิมของการจัดเก็บภาษีอากร คือ การจัดหารายได้มาใช้จ่ายในการจัดทำบริการสาธารณะ เพื่อสนองความต้องการของประชาชน ดังนั้น รัฐบาลจึงต้องให้ความสำคัญต่อการจัดเก็บภาษีอากรให้มากขึ้น แต่อำนาจในการจัดเก็บภาษีของรัฐต้องไม่จำกัดอยู่เพียงส่วนกลางเท่านั้น รัฐมีการกระจายอำนาจการจัดเก็บภาษีให้กับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นไม่ว่าจะเป็นเทศบาล องค์การบริหารส่วนจังหวัด องค์การบริหารส่วนตำบล รวมถึงรูปแบบการปกครองท้องถิ่นรูปแบบพิเศษ เช่น กรุงเทพมหานคร และเมืองพัทยาด้วย (เนติรัตน์ รักสวัสดิ์, 2552)

ปัญหาด้านการคลังขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น นับว่าเป็นอุปสรรคที่สำคัญต่อการพัฒนาท้องถิ่นและการพัฒนาประเทศ ปัญหานี้เกิดมานานแล้วและได้มีการแก้ไข แต่ก็ยังเป็นเพียงการแก้ไขได้ในระดับหนึ่งเท่านั้น ปัจจุบันปัญหาทางการคลังของท้องถิ่นได้รับผลกระทบจากการที่สถานการณ์ทางด้านเศรษฐกิจ และสังคมมีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว ส่งผลให้ท้องถิ่นเติบโตมากขึ้น และประชาชนในท้องถิ่นมีความต้องการในด้านสาธารณูปโภค และการบริการสาธารณะต่าง ๆ เพิ่มขึ้นตามไปด้วย รวมทั้งในปัจจุบันนโยบายของรัฐบาลในเรื่องการกระจายอำนาจสู่ท้องถิ่น สิ่งต่าง ๆ เหล่านี้

ทำให้รัฐต้องมีการทบทวนและปรับปรุงการกระจายรายได้ให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นใหม่ ดังจะเห็นได้จากรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2550 ได้ระบุชัดเจนให้มีการกระจายอำนาจจากราชการส่วนกลางไปยังราชการส่วนราชการท้องถิ่นมีการถ่ายโอนภารกิจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีอิสระในการปกครองตนเองมากขึ้น โดยกำหนดให้มีคณะกรรมการการพิจารณาการกำหนดรายได้ระหว่างส่วนกลางและท้องถิ่นอย่างเหมาะสมจึงทำให้ปัจจุบันองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีอำนาจในการตัดสินใจลงทุนหรือใช้ทรัพยากรในท้องถิ่นเพื่อจัดหาสินค้าสาธารณะต่าง ๆ ตามความเหมาะสมและมีประสิทธิภาพกับท้องถิ่นของตน รวมถึงมีอำนาจในการตัดสินใจใช้งบประมาณและปรับการใช้จ่ายของตนได้ตรงกับฐานะการคลังของท้องถิ่นนั้นได้อย่างมีประสิทธิภาพมากขึ้น

การจัดหาสาธารณูปโภคให้แก่ประชาชนในท้องถิ่นจำเป็นต้องใช้เงินลงทุนจำนวนมาก ซึ่งในปัจจุบันองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นทุกแห่งประสบปัญหาเรื่องการมีรายได้ที่จำกัด จึงทำให้การจัดหาสาธารณูปโภคและบริการสาธารณะไม่เพียงพอ ไม่ทันกับความต้องการของประชาชน การค้นหาโอกาสและทางเลือกต่าง ๆ ในการพัฒนารายได้ที่สอดคล้องกับสถานะทางเศรษฐกิจและสังคมในท้องถิ่นนั้น ๆ ประกอบกับการควบคุมค่าใช้จ่ายให้มีระดับที่เหมาะสม เป็นการแก้ปัญหาที่จะทำให้ท้องถิ่นมีรายได้เพิ่มขึ้น เพื่อการบริการสาธารณะแก่ประชาชนได้ควบคู่ไปกับการกระจายอำนาจการปกครองจากราชการส่วนกลางไปยังราชการส่วนท้องถิ่นและส่วนกลางยังมีการถ่ายโอนภารกิจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีอิสระในการปกครองตนเองมากขึ้น ความสามารถรวมทั้งประสิทธิภาพในการจัดเก็บรายได้โดยเฉพาะอย่างยิ่งเทศบาล ทวีความสำคัญและเป็นหัวใจของการพัฒนาอย่างยั่งยืน การพึ่งพิงรายได้ในส่วนที่ได้จากการจัดเก็บเองในสัดส่วนที่สูงขึ้นแทนรายได้ที่ได้รับจากการจัดสรรจากส่วนกลาง ทำให้การจัดหาสาธารณูปโภคเพื่อตอบสนองความต้องการของประชาชนในท้องถิ่นสามารถบริหารจัดการได้อย่างมีประสิทธิภาพมากขึ้น ศักยภาพในการจัดเก็บรายได้ของเทศบาลจึงจำเป็นต้องได้รับการศึกษา เพื่อชี้ให้เห็นถึงปัญหาต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นในกระบวนการจัดเก็บเพื่อเป็นแนวทางในการแก้ไขตลอดจนถึงการพัฒนาตัวชี้วัดประสิทธิภาพของการจัดเก็บรายได้ เพื่อเป็นแนวทางรองรับการถ่ายโอนอำนาจให้เกิดการพัฒนาอย่างยั่งยืน และเกิดประโยชน์สูงสุดต่อประเทศโดยรวม (ศิริรัตน์ ชีพสมุทร, 2550)

จากการที่แผนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นปี 2543 ได้กำหนดเป้าหมายให้มีการถ่ายโอนภารกิจในการจัดการบริการสาธารณะของรัฐให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นทำให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีรายได้เพิ่มขึ้น ดังนั้น รัฐจึงต้องหาแหล่งรายได้ใหม่และปรับปรุงหลักเกณฑ์การจัดสรรภาษีอากรและเงินอุดหนุนให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ขณะเดียวกันองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นต้องพัฒนาศักยภาพทางการเงินและการคลัง โดยเพิ่มประสิทธิภาพในการจัดเก็บและการจัดหารายได้ให้ตนเองได้เพิ่มขึ้นด้วย เพื่อที่ในระยะยาวองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจะมีความสามารถในการจัดเก็บรายได้เพียงพอต่อการดำเนินกิจกรรมต่าง ๆ ในท้องถิ่นตนเอง

วิธีการกำหนดที่มาของรายได้มี 2 แนวทาง คือ แนวทางที่หนึ่งกำหนดจากรายได้โดยตรง ซึ่งจะยึดหลักที่ชัดเจนของภารกิจหน้าที่กับแนวทางที่สอง การแบ่งรายได้ คือ รัฐบาลกับท้องถิ่นร่วมกันจัดแบ่งภาษีที่ไม่ว่าใครจะเป็นผู้จัดเก็บร่วมกัน ภาษีที่อยู่ในแนวทางนี้มีอยู่มาก เช่น

ภาษีมูลค่าเพิ่ม ภาษีธุรกิจเฉพาะ ภาษีเหล่านี้นักรัฐเป็นผู้จัดเก็บให้แล้วท้องถิ่นไปขอแบ่งไม่ว่าจะแบ่งทั้งหมดหรือบางส่วน แต่ที่สำคัญคือ แบ่งแล้วต้องสะท้อนที่มาของรายได้และฐานของภาษีนั่น ๆ โดยที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นสามารถจัดหารายได้ซึ่งมีดังนี้ มีความสามารถในการบริหารการคลังได้ด้วยตนเอง ซึ่งรายได้ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น แบ่งออกเป็น 3 ประเภท คือ

1. รายได้ที่ท้องถิ่นจัดเก็บเองได้ เช่น ภาษีโรงเรือนและที่ดิน ภาษีบำรุงท้องที่ ภาษีป้าย อากรฆ่าสัตว์ และค่าธรรมเนียมซึ่งเป็นการกิจการที่สามารถระบุผู้ได้รับประโยชน์ได้

2. ภาษีที่รัฐบาลจัดเก็บแล้วแบ่งให้อาจจะเป็นบางส่วน คือ ภาษีมูลค่าเพิ่ม ภาษีสรรพสามิต หรือให้ทั้งหมด คือ ภาษียานยนต์และล้อเลื่อน

3. รายได้จากเงินอุดหนุนจากรัฐบาล มี 2 ประเภท ได้แก่

3.1 เงินอุดหนุนทั่วไป คือ เงินที่กำหนดให้จ่ายตามวัตถุประสงค์ของราชการ หรือเรียกว่า เงินอุดหนุนที่ไม่มีเงื่อนไข เช่น เงินอุดหนุนเพื่อบูรณะท้องถิ่น

3.2 เงินอุดหนุนเฉพาะกิจ คือ เงินที่กำหนดให้จ่ายตามวัตถุประสงค์ของรายการและตามรายละเอียดที่สำนักงานงบประมาณกำหนด หรือเรียกว่า เงินอุดหนุนที่ไม่มีเงื่อนไข

จากปัญหาดังกล่าว ผู้วิจัยในฐานะผู้สนใจที่จะศึกษาข้อเท็จจริงเกี่ยวกับความพึงพอใจของประชาชนต่อการจัดรายได้ที่จัดเก็บเอง 3 ประเภท ได้แก่ ภาษีโรงเรือนและที่ดิน ภาษีบำรุงท้องที่ และภาษีป้ายเท่านั้น ในเขตเทศบาลตำบลท่าข้าม อำเภอปะเหลียน จังหวัดตรัง เพื่อเป็นแนวทางในการเพิ่มประสิทธิภาพในการจัดเก็บภาษีให้เกิดความถูกต้อง ครบถ้วน เป็นธรรม และอำนวยความสะดวกแก่ผู้ชำระภาษีด้วยการสร้างแรงจูงใจในการชำระภาษีให้กับประชาชน ให้ประชาชนได้มองเห็นถึงความสำคัญของการเสียภาษี ซึ่งเงินรายได้จากการเสียภาษีที่เทศบาลได้จัดเก็บนั้น จะคืนกลับมาสู่ประชาชนในรูปแบบของบริการสาธารณะเพื่อตอบสนองความต้องการของประชาชนโดยทั่วถึงและจริงจัง

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาความพึงพอใจของประชาชนต่อการจัดเก็บรายได้ในเขตเทศบาลตำบลท่าข้าม อำเภอปะเหลียน จังหวัดตรัง

2. เพื่อเปรียบเทียบความพึงพอใจของประชาชนต่อการจัดเก็บรายได้ในเขตเทศบาลตำบลท่าข้าม อำเภอปะเหลียน จังหวัดตรัง จำแนกตามประเภทภาษีที่ชำระ

วิธีดำเนินการวิจัย

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ประชาชนผู้มีหน้าที่เสียภาษีในเขตเทศบาลตำบลท่าข้าม อำเภอปะเหลียน จังหวัดตรัง จำนวน 744 คน

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ ประชาชนผู้มีหน้าที่เสียภาษีในเขตเทศบาลตำบลท่าข้าม อำเภอปะเหลียน จังหวัดตรัง ซึ่งกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างตามตารางของทาโร่ ยามาเน่ (Yamane, 1973 อ้างใน ธาณินทร์ ศิลป์จารุ, 2551) ที่ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 95 แล้วจึงทำการสุ่มอย่างง่าย ได้กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 222 คน

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบสอบถาม (Questionnaire) ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นเอง มี 2 ตอน คือ

2.1 ตอนที่ 1 เป็นข้อมูลปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถามจำแนก เพศ อายุ สถานภาพ ระดับการศึกษา อาชีพ รายได้ต่อเดือน และประเภทอาชีพที่ชำระ

2.2 ตอนที่ 2 ระดับความพึงพอใจของประชาชนต่อการจัดเก็บรายได้ของเทศบาล ตำบลท่าข้าม อำเภอปะเหลียน จังหวัดตรัง โดยพิจารณาจากองค์ประกอบที่มีต่อการจัดเก็บภาษีของ เทศบาล 5 ด้าน ได้แก่ ด้านวิธีการจัดเก็บภาษี ด้านสถานที่ชำระภาษี ด้านกำหนดเวลาในการชำระภาษี ด้านการประชาสัมพันธ์ และด้านเจ้าหน้าที่จัดเก็บภาษี ซึ่งแบ่งตามระดับประสิทธิภาพเป็น 5 ระดับ หรือที่เรียกว่าสเกลแบบลิเคิร์ต (Likert Scale)

3. การสร้างเครื่องมือและการหาคุณภาพของเครื่องมือ ผู้วิจัยได้ดำเนินการตามขั้นตอน ดังนี้

3.1 ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องมาเป็นแนวทางในการสร้างแบบสอบถาม

3.2 สร้างข้อคำถามตามแนวทางข้อ 1 ให้สอดคล้องกับเนื้อหาของการวิจัย แล้วนำเสนอ อาจารย์ที่ปรึกษาพิจารณาตรวจสอบและแนะนำให้ปรับปรุงแก้ไข

3.3 ผู้วิจัยนำแบบสอบถามที่สร้างเรียบร้อยแล้ว มาวิเคราะห์ค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) เพื่อวิเคราะห์หาความเที่ยงตรง (Validity) ของเครื่องมือวิจัยผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 3 ท่าน ได้ค่าดัชนีความสอดคล้อง เท่ากับ 1.00 ทุกข้อ

3.4 ผู้วิจัยนำแบบสอบถามไปทดลองใช้ (Try Out) กับกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 คน ซึ่งมีใช้กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ จากนั้นนำคะแนนที่ได้มาคำนวณหาความเชื่อมั่น (Reliability) ของแบบสอบถามด้วยวิธีสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha Coefficient) ของครอนบาค ได้ค่าความเชื่อมั่น เท่ากับ 0.89

4. การเก็บรวบรวมข้อมูล

4.1 ขอนหนังสือจากมหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ ในพระบรมราชูปถัมภ์ จังหวัด ปทุมธานี เพื่อติดต่อขอเก็บข้อมูลการวิจัยจากประชาชนในเขตเทศบาลตำบลท่าข้าม อำเภอปะเหลียน จังหวัดตรัง ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับผู้ตอบแบบสอบถามที่เป็นกลุ่มตัวอย่างในการวิจัย

4.2 ผู้วิจัยส่งแบบสอบถามการวิจัยให้ประชาชนที่เป็นกลุ่มตัวอย่างและเก็บรวบรวม ข้อมูลการวิจัยด้วยตนเอง เพื่อให้ได้กลุ่มตัวอย่างตามที่กำหนดไว้

4.3 ผู้วิจัยนำแบบสอบถามมาตรวจสอบความถูกต้องและความสมบูรณ์เพื่อนำมา วิเคราะห์ข้อมูลต่อไป

5. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

5.1 วิเคราะห์ข้อมูลปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถามจำแนก เพศ อายุ สถานภาพ ระดับการศึกษา อาชีพ รายได้ต่อเดือน และประเภทอาชีพที่ชำระ โดยใช้สถิติความถี่ (Frequency) ร้อยละ (Percentage)

5.2 วิเคราะห์ระดับความพึงพอใจของประชาชนต่อการจัดเก็บรายได้ของเทศบาล ตำบลท่าข้าม อำเภอปะเหลียน จังหวัดตรัง 5 ด้าน ได้แก่ 1) ด้านวิธีการจัดเก็บภาษี 2) ด้านสถานที่ ชำระภาษี 3) ด้านกำหนดเวลาในการชำระภาษี 4) ด้านการประชาสัมพันธ์ และ 5) ด้านเจ้าหน้าที่

จัดเก็บภาษี โดยใช้สถิติ ร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย (Mean) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)

5.3 เปรียบเทียบความพึงพอใจของประชาชนต่อการจัดเก็บรายได้ของเทศบาลตำบลท่าข้าม อำเภอปะเหลียน จังหวัดตรัง 5 ด้าน ที่มีประเภทยี่ห้อที่ชำระที่แตกต่างกัน โดยใช้การวิเคราะห์การทดสอบเอฟ และเมื่อพบความแตกต่างจะทำการเปรียบเทียบรายคู่โดยวิธีของเซฟเฟ (Seheffe' test)

ผลการวิจัยและอภิปรายผล

ผู้วิจัยได้วิเคราะห์และเสนอผลการวิเคราะห์ความพึงพอใจของประชาชนต่อการจัดเก็บรายได้ในเขตเทศบาลตำบลท่าข้าม อำเภอปะเหลียน จังหวัดตรัง ในภาพรวมและเป็นรายด้าน โดยวิธีการหาค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และแสดงระดับความพึงพอใจของประชาชนต่อการจัดเก็บรายได้ในเขตเทศบาลตำบลท่าข้าม อำเภอปะเหลียน จังหวัดตรัง ดังปรากฏในตารางที่ 1

ตารางที่ 1 ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความพึงพอใจของประชาชนต่อการจัดเก็บรายได้ในเขตเทศบาลตำบลท่าข้าม อำเภอปะเหลียน จังหวัดตรัง ในภาพรวมและรายด้าน

การจัดเก็บรายได้	ประชาชนผู้มีหน้าที่เสียภาษี		ระดับ ความพึงพอใจ
	n = 222		
	$\bar{X}$	S.D.	
1. ด้านวิธีการจัดเก็บภาษี	4.05	0.68	มาก
2. ด้านสถานที่ชำระภาษี	3.97	0.70	มาก
3. ด้านกำหนดเวลาในการชำระภาษี	4.13	0.67	มาก
4. ด้านการประชาสัมพันธ์	4.02	0.52	มาก
5. ด้านเจ้าหน้าที่จัดเก็บภาษี	4.00	0.40	มาก
รวม	4.04	0.52	มาก

จากตารางที่ 1 พบว่า ระดับความพึงพอใจของประชาชนต่อการจัดเก็บรายได้ในเขตเทศบาลตำบลท่าข้าม อำเภอปะเหลียน จังหวัดตรัง ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.04$, S.D. = 0.52) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ประชาชนมีความพึงพอใจเกี่ยวกับการจัดเก็บรายได้ในเขตเทศบาลตำบลท่าข้าม อำเภอปะเหลียน จังหวัดตรัง อยู่ในระดับมากทุกด้าน ด้านที่มีความพึงพอใจมากที่สุดคือ ด้านกำหนดเวลาในการชำระภาษี ($\bar{X} = 4.13$, S.D. = 0.67) รองลงมาคือ ด้านวิธีการจัดเก็บภาษี ($\bar{X} = 4.05$, S.D. = 0.68) ส่วนด้านที่มีความพึงพอใจน้อยที่สุดคือ ด้านสถานที่ชำระภาษี ($\bar{X} = 3.97$, S.D. = 0.70) ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า การที่ผลการวิจัยเป็นเช่นนี้เป็นเพราะว่าเทศบาลตำบลท่าข้าม อำเภอปะเหลียน จังหวัดตรัง ได้ดำเนินการในเรื่องการจัดเก็บรายได้เป็นไปอย่างเสมอภาคเสมอหน้า มีการบริการอย่างสม่ำเสมอ สร้างความพึงพอใจให้กับผู้ชำระภาษีทำให้ประสิทธิภาพของการให้บริการจึงทำให้ผลการวิจัยอยู่ในระดับมาก ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ มนัสนันท์ ต้นเกียรติ (2553)

ได้ศึกษาเรื่อง ความพึงพอใจของประชาชนต่อการบริการด้านการจัดเก็บรายได้ของเทศบาลตำบลกาญจนดิษฐ์ อำเภอกาญจนดิษฐ์ จังหวัดสุราษฎร์ธานี ผลการวิจัยพบว่า การประเมินระดับความพึงพอใจของประชาชนต่อการบริการด้านการจัดเก็บรายได้ของเทศบาลในภาพรวมมีความพึงพอใจอยู่ในระดับมาก และยังสอดคล้องกับผลการวิจัยของ วิไลวรรณ สifahชีวะ และคณะ (2547) ได้ศึกษาเรื่องความพึงพอใจของประชาชนผู้รับบริการและเจ้าหน้าที่ผู้ให้บริการตามโครงการรับชำระภาษีแบบเบ็ดเสร็จ กรณีศึกษาสำนักงานขนส่งจังหวัดเชียงใหม่ ผลการศึกษาพบว่า ระดับความพึงพอใจของประชาชนผู้รับบริการและเจ้าหน้าที่ผู้ให้บริการตามโครงการรับชำระภาษีแบบเบ็ดเสร็จสำนักงานขนส่งจังหวัดเชียงใหม่ โดยภาพรวมมีความพึงพอใจอยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับแนวคิดของ Millet (1954 อ้างใน สิทธิศักดิ์ รูปขำดี, 2545) ได้อธิบายถึงความพึงพอใจในบริการ หรือความสามารถในการสร้างความพึงพอใจให้กับผู้รับบริการให้พิจารณาจากองค์ประกอบ ด้านความสามารถในการจัดบริการให้ยุติธรรม โดยลักษณะการจัดนั้นจะต้องเป็นไปอย่างเสมอภาคและเสมอหน้า (Equitable Service) แก่ผู้รับบริการ ด้านความสามารถในการจัดบริการให้อย่างรวดเร็ว ทันต่อเวลา (Timely Service) ตามลักษณะของความจำเป็นรีบด่วนในการบริการและความต้องการของประชาชนในบริการนั้น ๆ ความสามารถในการจัดบริการให้อย่างต่อเนื่อง (Continuous Service) เป็นการให้บริการอย่างสม่ำเสมอ โดยไม่มีการหยุดชะงัก หรือติดขัดในการให้บริการนั้น ๆ ไม่ใช่ยึดความพอใจของหน่วยงานที่ให้บริการว่าจะให้หรือหยุดบริการเมื่อใดก็ได้ และความสามารถในการพัฒนาบริการ ที่จัดทั้งในด้านปริมาณและคุณภาพ ให้มีความเจริญก้าวหน้า (Progress Service) ตามลักษณะของการบริการนั้นโดยมีการปรับปรุงคุณภาพหรือเพิ่มประสิทธิภาพในการให้บริการโดยใช้ทรัพยากรเท่าเดิม

การเปรียบเทียบระดับความพึงพอใจของประชาชนต่อการจัดเก็บรายได้ในเขตเทศบาลตำบลท่าข้าม อำเภอบะเหลียน จังหวัดตรัง จำแนกตามประเภทภาษีที่ชำระต่างกันมีความพึงพอใจต่อการจัดเก็บรายได้ของเทศบาลตำบลท่าข้าม อำเภอบะเหลียน จังหวัดตรัง ไม่แตกต่างกัน (ดังตารางที่ 2) ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าเทศบาลตำบลท่าข้าม อำเภอบะเหลียน จังหวัดตรัง มีการให้บริการการจัดเก็บรายได้แต่ละประเภทเท่าเทียมกันไม่ว่าจะเป็น ด้านวิธีการจัดเก็บภาษี ด้านสถานที่ชำระภาษี ด้านกำหนดเวลาในการชำระภาษี ด้านการประชาสัมพันธ์ และด้านเจ้าหน้าที่จัดเก็บภาษี จึงทำให้ประชาชนมีความพึงพอใจไม่แตกต่างกัน และพบว่าประเภทภาษีบำรุงท้องถิ่นมีความพึงพอใจสูงที่สุด รองลงมาคือ ประเภทภาษีป้าย และประเภทภาษีโรงเรือนและที่ดิน ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ มั่นสนั่น ดันเกียรติ (2553) ได้ศึกษาเรื่อง ความพึงพอใจของประชาชนต่อการบริการด้านการจัดเก็บรายได้ของเทศบาลตำบลกาญจนดิษฐ์ อำเภอกาญจนดิษฐ์ จังหวัดสุราษฎร์ธานี ผลการวิจัยพบว่า ประชาชน มีความพึงพอใจต่อการบริการ ด้านการจัดเก็บรายได้ของเทศบาลตำบลกาญจนดิษฐ์ อำเภอกาญจนดิษฐ์ จังหวัดสุราษฎร์ธานี ไม่แตกต่างกัน

ตารางที่ 2 ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และเปรียบเทียบระดับความพึงพอใจของประชาชนต่อการจัดเก็บรายได้ในเขตเทศบาลตำบลท่าข้าม อำเภอปะเหลียน จังหวัดตรัง จำแนกตามประเภทภาษีที่ชำระ ในภาพรวมและรายด้าน

ประเภท การจัดเก็บรายได้	ประเภทภาษีที่ชำระ (n = 222)									F	Sig.
	ภาษีโรงเรือนและที่ดิน (n = 56)			ภาษีบำรุงท้องที่ (n = 118)			ภาษีป้าย (n = 48)				
	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ		
1. ด้านวิธีการจัดเก็บ ภาษี	4.04	0.69	มาก	4.06	0.68	มาก	4.05	0.67	มาก	0.84	0.43
2. ด้านสถานที่ชำระ ภาษี	3.92	0.71	มาก	3.99	0.71	มาก	3.98	0.71	มาก	0.20	0.81
3. ด้านกำหนดเวลา ในการชำระภาษี	4.10	0.68	มาก	4.15	0.67	มาก	4.13	0.66	มาก	0.25	0.77
4. ด้านการ ประชาสัมพันธ์	3.98	0.51	มาก	4.05	0.52	มาก	4.01	0.51	มาก	0.75	0.47
5. ด้านเจ้าหน้าที่ จัดเก็บภาษี	3.93	0.41	มาก	4.03	0.40	มาก	4.00	0.37	มาก	0.13	0.87
รวม	3.99	0.52	มาก	4.06	0.53	มาก	4.03	0.52	มาก	0.509	0.60

สรุปผลการวิจัย

จากการวิจัยความคิดเห็นเกี่ยวกับประสิทธิภาพการจัดเก็บรายได้ในเขตเทศบาลตำบลท่าข้าม อำเภอปะเหลียน จังหวัดตรัง ในภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ด้านที่มีความคิดเห็นระดับมากที่สุด คือ ด้านกำหนดเวลาในการชำระภาษี รองลงมาคือด้านวิธีการจัดเก็บภาษี ส่วนด้านที่มีบทบาทระดับต่ำสุด คือ ด้านสถานที่ชำระภาษี

ผลการเปรียบเทียบความพึงพอใจของประชาชนในการจัดเก็บรายได้ในเขตเทศบาลตำบลท่าข้าม อำเภอปะเหลียน จังหวัดตรัง จำแนกตามประเภทภาษีที่ชำระ ไม่แตกต่างกัน

ข้อเสนอแนะ

จากการวิจัยเรื่องประสิทธิภาพการจัดเก็บรายได้ในเขตเทศบาลตำบลท่าข้าม อำเภอปะเหลียน จังหวัดตรัง ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะจากผลการวิจัยไว้ดังนี้

1. ข้อเสนอแนะสำหรับการนำผลการวิจัยไปสู่การปฏิบัติ

1.1 จากผลการวิจัยพบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำกว่าด้านอื่น ๆ คือ ด้านสถานที่ชำระภาษี ดังนั้น ผู้ที่เกี่ยวข้องกับการจัดเก็บภาษีของเทศบาล ควรมีการปรับปรุง สถานที่ชำระภาษี เช่น การจัดสิ่งอำนวยความสะดวก สถานที่ที่มีความสะอาด ปลอดภัย

1.2 ควรปรับปรุงสถานที่ในชำระภาษีหรือเปิดให้บริการนอกสถานที่ เพื่อให้เพียงพอต่อการรับบริการและการจัดเก็บภาษีแต่ละครั้ง เจ้าหน้าที่ควรประสานงานต่อผู้นำชุมชนก่อนทุกครั้งจะได้สะดวกและรวดเร็วมากขึ้น

2. ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรมีการศึกษากับกลุ่มตัวอย่างในพื้นที่อื่น ๆ หรือใช้กลุ่มตัวอย่างที่มีจำนวนมากขึ้น

2.2 ควรมีการศึกษาถึงปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับประสิทธิภาพในการจัดเก็บรายได้ในเขตเทศบาลตำบลท่าข้าม อำเภอปะเหลียน จังหวัดตรัง ทั้งนี้เพื่อศึกษาดูว่ามีปัจจัยใดบ้างที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการจัดเก็บรายได้ในเขตเทศบาลตำบลท่าข้าม อำเภอปะเหลียน จังหวัดตรัง

เอกสารอ้างอิง

- เนติรัตน์ รักสวัสดิ์. (2552). *การพัฒนาประสิทธิภาพการจัดเก็บภาษีขององค์การบริหารส่วนตำบลในอำเภอยะนิงสาม จังหวัดยะลา*. รายงานการศึกษานิเทศ
รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการปกครองท้องถิ่น
วิทยาลัยการปกครองท้องถิ่น มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- มนัสนันท์ ตันเกียรติ. (2553). *ความพึงพอใจของประชาชนต่อการบริการด้านการจัดเก็บรายได้ของเทศบาลตำบลกาญจนดิษฐ์ อำเภอกาญจนดิษฐ์ จังหวัดสุราษฎร์ธานี*. ภาคนิพนธ์บริหารธุรกิจมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารธุรกิจ บัณฑิตวิทยาลัยมหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานี.
- วิไลวรรณ ลิ้มหาชะ และคณะ. (2547). *ความพึงพอใจของประชาชนผู้รับบริการและเจ้าหน้าที่ให้บริการตามโครงการรับชำระภาษีแบบเบ็ดเสร็จ: กรณีศึกษาสำนักงานขนส่งจังหวัดเชียงใหม่*. กรุงเทพฯ: สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์.
- ศิริรัตน์ ชีพสมุทร. (2550). *ปัจจัยที่ส่งผลต่อการชำระภาษีท้องถิ่น: กรณีศึกษาเทศบาลปากน้ำแหลมสิงห์ อำเภอแหลมสิงห์ จังหวัดจันทบุรี*. รายงานการศึกษานิเทศ
รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการปกครองท้องถิ่น
วิทยาลัยการปกครองท้องถิ่น มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- Millet, J. D. (1954). *Management in the Public Service*. New York: McGraw-Hill.
- อึ้งใน สิทธิศักดิ์ รูปคำดี. (2545). *แนวทางการเสริมสร้างความร่วมมือของประชาชนในการชำระภาษีให้แก่องค์การบริหารส่วนตำบลแม่แว่น อำเภอพริ้ว จังหวัดเชียงใหม่*. วิทยานิพนธ์รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ บัณฑิตวิทยาลัยมหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- Yamane, T. (1973). *Statistic: An Introductory Analysis*. (3rd ed.). New York: Harper and Row. อึ้งใน ธานินทร์ ศิลป์จารุ. (2551). *การวิจัยและวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติด้วย SPSS*. (พิมพ์ครั้งที่ 9). กรุงเทพฯ: ซีเอ็ดดูเคชั่น.

หลักการบริหารจัดการที่ดีขององค์การบริหารส่วนตำบล ในเขตอำเภอเมือง จังหวัดปทุมธานี

PRINCIPLES OF GOOD GOVERNANCE OF SUBDISTRICT ADMINISTRATION ORGANIZATION IN MUANG DISTRICT, PATHUM THANI PROVINCE

สุกาญญา ดนตรีเจริญ^{1*}, วงศ์ธีรา สุวรรณิน¹ และวรุณี เชาวนสุขุม¹
Sukanya Dontreegaren, Wongtheera Suvannin and Warunee Chouwassukum

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาความคิดเห็นของประชาชนต่อการบริหารจัดการที่ดีขององค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอเมือง จังหวัดปทุมธานี 2) เปรียบเทียบความคิดเห็นของประชาชนต่อการบริหารจัดการที่ดี จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล และขนาดขององค์การบริหารส่วนตำบล ประชากรที่ใช้ในการศึกษาคือ ประชาชนในเขตพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบลอำเภอเมืองปทุมธานี จังหวัดปทุมธานี จำนวน 93,846 คน โดยคำนวณจากสูตรของ ทาโร ยามาเน ได้กลุ่มตัวอย่างจำนวน 399 คน เครื่องมือที่ใช้คือ แบบสอบถาม มีค่าความเชื่อมั่น เท่ากับ .75 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ยเลขคณิต ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน สถิติที่ใช้ทดสอบสมมติฐาน ได้แก่ การทดสอบที และการทดสอบเอฟ เมื่อพบความแตกต่างจะทำการเปรียบเทียบรายคู่โดยวิธีของของเชฟเฟ

ผลการวิจัยพบว่า

1. ประชาชนมีระดับความคิดเห็นต่อการบริหารจัดการที่ดีขององค์การบริหารส่วนตำบลตามหลักธรรมาภิบาลในเขตอำเภอเมือง จังหวัดปทุมธานี โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาตามรายด้าน พบว่า ด้านคุณธรรม สูงสุดอยู่ในระดับมากที่สุด ส่วนด้านที่ต่ำที่สุด คือ ด้านหลักความคุ้มค่าอยู่ในระดับมาก

2. ผลการเปรียบเทียบประชาชนที่มีปัจจัยส่วนบุคคลแตกต่างกันมีระดับความคิดเห็นต่อการบริหารจัดการที่ดีขององค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอเมือง จังหวัดปทุมธานี ต่างกัน พบว่า เพศ อายุ ระดับรายได้ การศึกษา อาชีพ ประสบการณ์การทำงาน และขนาดขององค์การบริหารส่วนตำบลแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

คำสำคัญ: การบริหารจัดการที่ดี, องค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอเมือง จังหวัดปทุมธานี

¹หลักสูตรบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารธุรกิจ บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ ในพระบรมราชูปถัมภ์ จังหวัดปทุมธานี

*ผู้นิพนธ์ประสานงาน E-mail: Sukanya_D@hotmail.com

ABSTRACT

The objectives of this research were to 1) study the principles of good governance of Subdistrict Administration Organization in Muang District, Pathum Thani Province, 2) compare the opinions of the people, classified by socioeconomic characteristics and size of subdistrict administration organization, toward the good governance principles. The population used included 93,846 people in Muang District, Pathum Thani Province. The sample included 399 people obtained by using Taro Yamane method. The instrument used was a set of questionnaires processing 75% of reliability. Likewise, frequencies, means and standard deviation were used for data analysis. The statistics used for testing hypotheses were t-test and F-test and Scheffe's test.

The results were as follows:

1. Overall the opinions toward good governance in aggregate term was at the highest level. Considering each aspect, the highest level was virtue and the lowest level was break-even point.
2. The comparison of the opinions of the people with different socioeconomic characteristics toward good governance indicated that the people with different sex, age, income, education, work experience and size of subdistrict had .05 level of statistically significant difference in the opinions toward good governance.

Keywords: The Principles of Good Governance, Subdistrict Administration Organization in Pathum Thani Province

บทนำ

ประเทศไทยมีการพัฒนา และมีการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจและสังคมอย่างรวดเร็ว ในช่วง 40 ปีที่ผ่านมา หลายคนคิดว่าประเทศไทยได้ก้าวพ้นความยากจนและกำลังก้าวสู่ประเทศที่พัฒนาแล้ว แต่เมื่อเกิดวิกฤตเศรษฐกิจในปี พ.ศ. 2540 ทำให้พบว่าสังคมไทยยังอ่อนแอ มีข้อบกพร่องหลายเรื่อง เช่น ด้านคุณธรรม จริยธรรม มีการประพฤติมิชอบทั้งในภาครัฐและภาคธุรกิจ อันเป็นสาเหตุสำคัญที่ก่อให้เกิดวิกฤตเศรษฐกิจ ที่ส่งผลกระทบทั้งทางสุขภาพและจิตใจของคนไทยทั้งประเทศอย่างรุนแรง ประชาชนขาดความเชื่อมั่นในการทำงานของภาครัฐ และระบบการเมือง จนนำไปสู่การปฏิรูปทางการเมือง มีการประกาศใช้รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2540 มีการนำไปสู่การปฏิรูปทางการเมือง มีการประกาศใช้รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2540 มีการนำแนวคิดการบริหารแบบหลักธรรมาภิบาล กำหนดให้ไว้ในรัฐธรรมนูญ เพื่อประกาศใช้เป็นพื้นฐานการบริหารประเทศ แต่หลังการปฏิรูปดังกล่าวเพียงไม่กี่ทศวรรษ ก็มีการรัฐประหารล้มล้างรัฐธรรมนูญอีกครั้งเมื่อวันที่ 10 กันยายน 2549 และเมื่อพิจารณาจากเหตุผลการรัฐประหารจะ

ตอกย้ำให้เห็นถึงวิกฤตการณ์ของประเทศ หลายครั้งล้วนเกิดมาจากการบริหารที่ขาดหลักธรรมาภิบาลนั่นเอง (นฤมล ทับจุมพล, 2541)

ต่อมาเมื่อมีการประกาศใช้รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2550 รัฐธรรมนูญฉบับนี้ได้บัญญัติรับรองการนำหลักธรรมาภิบาลมาเป็นแนวทางในการปฏิบัติราชการไว้หลายมาตรา โดยรัฐต้องดำเนินการตามแนวนโยบายด้านการบริหารราชการแผ่นดิน ที่สำคัญ คือ พัฒนางานภาครัฐโดยมุ่งเน้นการพัฒนาคุณภาพคุณธรรมและจริยธรรมของเจ้าหน้าที่ของรัฐ ควบคู่ไปกับการปรับปรุงรูปแบบและวิธีการทำงานเพื่อให้การบริหารราชการแผ่นดินเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ และส่งเสริมให้หน่วยงานของรัฐใช้หลักการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี เป็นแนวทางในการปฏิบัติราชการ จัดระบบงานราชการเพื่อให้การปฏิบัติราชการเป็นไปอย่างรวดเร็วมีประสิทธิภาพ โปร่งใส และตรวจสอบได้ โดยคำนึงถึงการมีส่วนร่วมของประชาชน ประกอบกับรัฐบาลหลายยุคได้มีการพยายามปฏิรูประบบราชการเข้าสู่ความเป็น ”ราชการยุคใหม่” โดยอิงหลักการบริหารจัดการบ้านเมืองและสังคมที่ดี หรือธรรมาภิบาล (Good Governance) ที่เป็นการสร้างระบบราชการที่มีลักษณะของระบบในเชิงประสิทธิภาพ ประสิทธิผล มีการทำงานที่มุ่งผลสัมฤทธิ์เพื่อส่วนรวม และประโยชน์สุขของประชาชนหรือผู้รับบริการ เคารพในสิทธิหน้าที่ของประชาชน มีการกำหนดบทบาทหน้าที่ความรับผิดชอบที่ชัดเจน โปร่งใสและเป็นธรรม เปิดโอกาสให้ประชาชนมีส่วนร่วมในกระบวนการตัดสินใจอย่างเหมาะสม โดยเฉพาะหน่วยงานในสังกัดกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น

สำหรับองค์การปกครองส่วนท้องถิ่น นับเป็นหน่วยงานหนึ่งของภาครัฐที่มีความใกล้ชิดกับประชาชนมากที่สุด ถือเป็นหน่วยงานหลักที่จะต้องดูแลและตอบสนองความต้องการของประชาชนในท้องถิ่นให้ได้รับการบริการสาธารณะอย่างทั่วถึงและมีประสิทธิภาพ ตลอดจนสร้างการมีส่วนร่วมในกระบวนการกำหนดรูปแบบการปกครองของตนเองอย่างสอดคล้องและเหมาะสมกับความต้องการของท้องถิ่นนั้น ๆ

ดังที่กล่าวมาแล้วข้างต้นองค์การบริหารส่วนตำบลปทุมธานี จังหวัดปทุมธานี จึงได้ให้ความสำคัญกับการนำหลักธรรมาภิบาลมาใช้ในการบริหารงานเพื่อการพัฒนาท้องถิ่น ซึ่งสอดคล้องกับรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2550 มาตรา 78 องค์ประกอบของหลักธรรมาภิบาลในระยะเปี่ยมสำนึกนายกรัฐมนตรีนว่าด้วยการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี พ.ศ. 2546 ประกอบไปด้วย หลักนิติธรรม หลักคุณธรรม หลักความโปร่งใส หลักการมีส่วนร่วม หลักความรับผิดชอบ และหลักความคุ้มค่า (ถวิลวดี บุรีกุล, 2549)

ในฐานะผู้วิจัยเป็นบุคลากรในองค์การบริหารส่วนตำบลเขตอำเภอเมืองปทุมธานี จังหวัดปทุมธานี มีความสนใจศึกษาหลักธรรมาภิบาลขององค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอเมืองปทุมธานี เพื่อนำผลการศึกษาเป็นแนวทางในการปรับปรุงการสร้างธรรมาภิบาลในการบริหารองค์การบริหารส่วนตำบล ในเขตอำเภอเมือง จังหวัดปทุมธานีให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น โดยมีเป้าหมายคือ การพัฒนาท้องถิ่นให้เจริญก้าวหน้า สามารถสนองตอบความต้องการของประชาชน ตลอดจนประชาชนมีคุณภาพชีวิตและความเป็นอยู่ที่ดีขึ้น อันจะส่งผลให้สังคมและประเทศชาติเจริญก้าวหน้าต่อไป

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาความคิดเห็นของประชาชนต่อหลักธรรมาภิบาลขององค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอเมือง จังหวัดปทุมธานี
2. เพื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นของประชาชนต่อหลักธรรมาภิบาล จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล และขนาดขององค์การบริหารส่วนตำบล

วิธีดำเนินการวิจัย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1. ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ ประชาชนที่อาศัยอยู่ในเขตพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบล (อบต.) ในเขตอำเภอเมือง จังหวัดปทุมธานี ที่มีอายุ 18 ปีขึ้นไป จำนวน 10 อบต. จำนวนทั้งสิ้น 93,846 คน (จังหวัดปทุมธานี, 2555)
2. กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ประชาชนที่อาศัยอยู่ในเขตพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอเมือง จังหวัดปทุมธานี ที่มีอายุ 18 ปีขึ้นไป จำนวน 10 อบต. จำนวน 399 คน โดยใช้สูตรการคำนวณของ Yamane (1973 อ้างใน ธานินทร์ ศิลป์จารุ, 2550) ความคลาดเคลื่อนที่ .05
3. การสุ่มตัวอย่างจะแบ่งการสุ่มแบบชั้นภูมิ (Stratified Sampling) การสุ่มสำหรับหน่วยตัวอย่างที่มีลักษณะแตกต่างกัน การสุ่มต้องแบ่งประชากรออกเป็นส่วนย่อยแต่ละส่วน (เป็นชั้นภูมิ) แล้วเลือกตัวอย่างจากแต่ละชั้นภูมิ เป็นการแบ่งประชากรออกเป็นกลุ่ม ๆ ได้นั่นเอง หลังจากนั้นก็จะมาสุ่มตัวอย่างแบบง่าย (Simple Random Sampling) คือ การสุ่มเลือกหน่วยตัวอย่างแต่ละตำบล โดยให้แต่ละตัวอย่างตำบลมีโอกาสเลือกเท่ากัน การได้มาของกลุ่มตัวอย่างโดยการเทียบบัญชีบัญชีตามสัดส่วนของประชาชนแต่ละตำบล ดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 จำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ตำบล	ขนาด	ประชากร	กลุ่มตัวอย่าง	ร้อยละ
บ้านใหม่	กลาง	10,444	44	11.03
บ้านกลาง	กลาง	11,174	48	12.03
บ้านกระแซง	ใหญ่	3,459	15	3.76
บ้านฉาง	ใหญ่	4,853	21	5.26
บางเดื่อ	กลาง	10,446	44	11.03
บางหลวง	กลาง	5,287	22	5.51
บางพูด	ใหญ่	6,165	26	6.52
บางพูน	กลาง	21,434	91	22.81
สวนพริกไทย	ใหญ่	7,765	33	8.27
บางชะแยง	กลาง	12,819	55	13.78
รวม		93,846	399	100.00

ที่มา: จังหวัดปทุมธานี (2555)

เกณฑ์การแบ่งองค์การบริหารส่วนตำบลตามระดับรายได้ ในเขตพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบล อำเภอเมืองปทุมธานี จังหวัดปทุมธานี มีอยู่ 2 ขนาด ได้แก่ 1) รายได้ไม่รวมเงินอุดหนุนสูงกว่า 20 ล้านบาท เป็น อบต.ขนาดใหญ่ 2) รายได้ไม่รวมเงินอุดหนุน 6-20 ล้านบาท เป็น อบต.ขนาดกลาง

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการวิจัยและมีวิธีการสร้างแบบสอบถาม ซึ่งได้รวบรวมข้อมูลจากการศึกษาแนวคิด ทฤษฎี เอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องมาเป็นกรอบแนวคิด ในการสร้างแบบสอบถามโดยให้ครอบคลุมวัตถุประสงค์ และกรอบแนวคิดในการวิจัย โดยผู้วิจัยแบ่งแบบสอบถามออกเป็น 2 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม เป็นแบบตรวจสอบรายการ (Check List) เกี่ยวกับเพศ อายุ ระดับรายได้ การศึกษา อาชีพ ประสบการณ์ทำงานและขนาดขององค์การบริหารส่วนตำบล

ตอนที่ 2 เป็นคำถามเกี่ยวกับหลักธรรมาภิบาลขององค์การบริหารส่วนตำบลตามหลักธรรมาภิบาลในเขตอำเภอเมือง จังหวัดปทุมธานี โดยแบบสอบถามจะเป็นการวัดระดับความคิดเห็นตามแบบของ Likert ซึ่งแต่ละข้อจะมีคำตอบเป็น 5 ระดับ และแปลความหมายค่าเฉลี่ยของคะแนนใช้เกณฑ์การแปลงความหมายค่าเฉลี่ยตามแนวความคิดของ Best (1978 อ้างใน ประคอง กรรณสูตร, 2538)

ขั้นตอนการสร้างเครื่องมือ

การสร้างเครื่องมือได้ดำเนินการตามขั้นตอน ดังนี้

1. ศึกษาทฤษฎีและแนวคิดเกี่ยวกับหลักธรรมาภิบาลจากเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องเพื่อนำมาสร้างและพัฒนาเป็นแบบสอบถามสำหรับใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้
2. สร้างแบบสอบถามโดยตรวจสอบเนื้อหาของแบบสอบถามให้ครอบคลุมกับวัตถุประสงค์ จากนั้นนำไปให้อาจารย์ที่ปรึกษาตรวจสอบ แล้วนำมาปรับปรุงตามคำแนะนำของอาจารย์ที่ปรึกษา
3. นำแบบสอบถามที่ปรับปรุงตามคำแนะนำของอาจารย์ที่ปรึกษาให้ผู้เชี่ยวชาญ 3 ท่านเพื่อตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) จากนั้นปรับปรุงแก้ไขตามคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญโดยหาค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับนิยามศัพท์เฉพาะ (Item-objective Congruence Index: IOC) ของยูทพงษ์ กัยวรรณ (2543) และเลือกข้อที่มีค่า IOC มากกว่าหรือเท่ากับ 0.5 ส่วนที่มีค่าน้อยกว่า 0.5 นำมาปรับปรุงแก้ไขตามคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญ ได้ค่า IOC เท่ากับ 1.00
4. นำแบบสอบถามที่แก้ไขแล้วไปทดลองใช้ (Try Out) จำนวน 30 ชุด ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างเพื่อหาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) ของแบบสอบถามโดยวิธีหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha-coefficient) ของ Cronbach (1970 อ้างถึงใน ยูทพงษ์ กัยวรรณ, 2543) ซึ่งได้ค่าความเชื่อมั่น ทั้งฉบับเท่ากับ .75

5. นำแบบสอบถามที่ทดสอบใช้แล้วไปปรับปรุง แล้วนำไปเก็บข้อมูลกับกลุ่มตัวอย่างจริง เพื่อนำผลมาวิเคราะห์ ตามความมุ่งหมายและสมมติฐานของการศึกษาค้นคว้าต่อไป

ตัวแปรที่ใช้ในการวิจัย

ตัวแปรอิสระ (Independent Variables) ปัจจัยส่วนบุคคล ประกอบด้วย เพศ อายุ รายได้ การศึกษา และอาชีพ

ตัวแปรตาม (Dependent Variable) ความคิดเห็นของประชาชนต่อหลักธรรมาภิบาลของ องค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอเมือง จังหวัดปทุมธานี ประกอบด้วย 6 หลัก ดังนี้ หลักนิติธรรม หลักคุณธรรม หลักความโปร่งใส หลักความมีส่วนร่วม หลักความรับผิดชอบ หลักความคุ้มค่า

การเก็บรวบรวมข้อมูล

การวิจัยครั้งนี้ได้เก็บรวบรวมข้อมูลโดยการแจกแบบสอบถามให้กับประชาชนที่มีความคิดเห็นต่อหลักธรรมาภิบาลขององค์การบริหารส่วนตำบลตามหลักธรรมาภิบาลในเขตอำเภอเมือง จังหวัดปทุมธานี โดยใช้เวลาในการเก็บรวบรวมข้อมูลในเดือนกันยายน พ.ศ. 2555 และผู้วิจัยได้รวบรวมข้อมูลแบบสอบถามด้วยตนเอง โดยมีขั้นตอนในการเก็บรวบรวมข้อมูล ดังนี้

1. ผู้วิจัยขอหนังสืออนุญาตแจกแบบสอบถามจาก บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ ในพระบรมราชูปถัมภ์ ถึง องค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอเมือง จังหวัดปทุมธานี เพื่อขออนุญาตแจกแบบสอบถามให้ประชาชน
2. ผู้วิจัยได้ส่งแบบสอบถามแก่ประชาชนที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง และรับกลับคืนมาทำการตรวจสอบและแยกเฉพาะฉบับที่สมบูรณ์เพื่อดำเนินการต่อไป

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยใช้สถิติในการวิเคราะห์ข้อมูลดังต่อไปนี้

1. ค่าสถิติพื้นฐาน ได้แก่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน
2. สถิติทดสอบสมมติฐาน เปรียบเทียบประชาชนที่มีปัจจัยส่วนบุคคลแตกต่างกันต่อหลักธรรมาภิบาลขององค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอเมือง จังหวัดปทุมธานี แตกต่างกันโดยใช้ t-test แบบสองกลุ่มอิสระต่อกันและการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว F-test เมื่อพบความแตกต่าง จะทำการเปรียบเทียบรายคู่โดยวิธีของเชฟเฟ (Scheffe' test) เพื่อเปรียบเทียบว่าคู่ใดมีความแตกต่างกันบ้าง

ผลการวิจัยและอภิปรายผล

การวิเคราะห์ปัจจัยส่วนบุคคล พบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่สังกัดองค์การบริหารส่วนตำบลขนาดกลาง ร้อยละ 76.20 ส่วนใหญ่ เป็นเพศชาย ร้อยละ 67.70 อายุมากกว่า 35 ปีขึ้นไป ร้อยละ 58.90 ระดับรายได้ 10,000-20,000 บาท ร้อยละ 52.90 ศึกษาระดับปริญญาตรี ร้อยละ 48.90 อาชีพพนักงานบริษัท ร้อยละ 31.40 ประสบการณ์ทำงาน 21-30 ปี ร้อยละ 35.10

ผลการวิเคราะห์ระดับความคิดเห็นของประชาชนต่อหลักธรรมาภิบาลขององค์การบริหารส่วนตำบลตามหลักธรรมาภิบาลในเขตอำเภอเมือง จังหวัดปทุมธานี พบว่า ประชาชนมีระดับความคิดเห็นต่อหลักธรรมาภิบาลขององค์การบริหารส่วนตำบลตามหลักธรรมาภิบาลในเขตอำเภอเมือง จังหวัดปทุมธานี โดยรวม อยู่ในระดับมากที่สุด ทั้งนี้แสดงให้เห็นว่าการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบลตามหลักธรรมาภิบาลในเขตอำเภอเมือง จังหวัดปทุมธานีตามหลักธรรมาภิบาลทั้ง 6 ด้าน ได้แก่ ด้านหลักนิติธรรม ด้านหลักคุณธรรม ด้านหลักความโปร่งใส ด้านหลักความมีส่วนร่วม ด้านหลักความรับผิดชอบและด้านหลักความคุ้มค่า มีผลต่อการบริหารจัดการอย่างยั่งยืนในองค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอเมือง จังหวัดปทุมธานี ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ จรัสศรี ต้นติมณี (2553) ความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริหารตามหลักธรรมาภิบาลในมุมมองของประชาชนในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลท่าพญา พบว่า ประชาชนในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลท่าพญา สอดคล้องกับงานวิจัยของ Rost et al. (2010) ได้ศึกษาองค์การธรรมาภิบาลของพระเบญจกิติไธส: สิ่งใดสามารถสร้างการเรียนรู้ในความร่วมมือ พบว่า วัดที่ได้รับการศึกษาวิจัยแสดงให้เห็นถึงช่วงชีวิตเฉลี่ยของระยะเวลาของวัดเกือบ 500 ปี และ 1 ใน 4 ของวัด ได้ยุติบทบาทลงซึ่งเป็นผลจากปัญหาต่าง ๆ ของวัด การศึกษานี้ได้กล่าวถึงความสำเร็จที่เกี่ยวข้องมาจากโครงสร้างการบริหารจัดการที่เหมาะสมที่ขึ้นอยู่กับกลไกการควบคุมภายใน ซึ่งมีข้อจำกัดการวิจัยสิ่งที่เกี่ยวข้อง วัดเบญจกิติไธสและความร่วมมือของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องมีความแตกต่างกันพื้นฐานในเป้าหมายของพวกเขาข้อจำกัดที่เพิ่มเข้ามาของการศึกษาลักษณะวัดคือแนวโน้มเพื่อการสนับสนุนกลุ่มนักคิด อันตรายของภาวะผู้นำแบบเผด็จการและความรับผิดชอบในระยะยาวของชีวิต และสิ่งที่เกี่ยวข้องในทางปฏิบัติ การบริหารจัดการขององค์การมีการกำหนดรูปแบบในการอธิบาย เพื่อแก้ปัญหาขององค์การในปัจจุบันและการควบคุมสะดวกและดีขึ้นรวมถึงการสร้างคุณค่า ค่านิยม วัดที่ได้รับการวิเคราะห์โดยการศึกษารูปแบบใหม่ได้ถูกนำเสนอเพื่อความเข้าใจประสิทธิภาพของการมุ่งใจพฤติกรรมภายในและการรวมสิ่งจูงใจกับกลไกการควบคุมภายนอกในการบริหารจัดการด้วยความร่วมมือ สอดคล้องกับงานวิจัยของ Grewlich (1999) ได้ศึกษาธรรมาภิบาลในยุคอวกาศ พบว่า วิธีการปกครองที่แตกต่างกันเกี่ยวกับกฎเกณฑ์การใช้ e-commerce อาจนำไปสู่ปัญหาในระบบและสร้างความเสียหายทั้งทางธุรกิจ และผู้ซื้อ งานวิจัยนี้ได้ศึกษาถึงการกำหนดขอบข่ายที่จำเป็น ซึ่งจะช่วยให้ Stakeholders ได้พัฒนาเป็นผู้บริหารที่มีคุณภาพสูงในโลกแห่งข้อมูลข่าวสารจากแนวคิดของชาวยุโรปช่วยให้เห็นข้อมูลที่จำเป็นต่อการเป็นธรรมาภิบาล ซึ่งประกอบด้วยอำนาจอธิปไตย การวางระเบียบตลอดจน การรักษาความปลอดภัย รวมทั้งการแข่งขัน หลักการเฉพาะและหลักการทั่วไปของผู้ปกครอง ข้อจำกัด และการร่วมมือในการจัดระเบียบตนเอง สอดคล้องกับงานวิจัยของ Clarke (2001) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การใช้หลักธรรมาภิบาลในการกระจายอำนาจการปกครองระบอบประชาธิปไตยในประเทศกานา พบว่า ในประเทศที่ด้อยพัฒนาการปกครองตามระบอบประชาธิปไตยได้มีการกระจายอำนาจจากส่วนกลางไปสู่ท้องถิ่น โดยประชาชนมีส่วนร่วมมากขึ้นทำให้เกิดกลยุทธ์การพัฒนาที่เป็นจริงเป็นจังมีการปรับตัวในการปฏิบัติต่าง ๆ ของท้องถิ่นโดยใช้หลักธรรมาภิบาลให้เหมาะสมกับท้องถิ่นจนถือเป็นกุญแจสำคัญการใช้หลักธรรมาภิบาล ทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงไปในทางที่ดีขึ้นแต่ก็ยังคงมีปัญหาอยู่จากการที่ยังคงมีการถือพรรคถือพวกพ้อง สอดคล้องกับงานวิจัยของ Pillay (2004) ได้ศึกษาเรื่อง คอรัปชั่น: สิ่งทำลายการไปสู่ธรรมาภิบาล: ในมุมมองของชาวแอฟริกาใต้ พบว่า การคอรัปชั่นในแอฟริกาใต้ มีผลกระทบ

อย่างมากต่อการพัฒนาเศรษฐกิจของประเทศ รวมทั้งเป็นตัวการสำคัญที่ขัดขวางการไปสู่การมี
ธรรมาภิบาลการปกครองที่ซับซ้อนของแอฟริกาใต้ มีผลทำให้เกิดการคอร์รัปชันซึ่งมีผลต่อความมั่นคง
และความเชื่อมั่นเป็นการทำลายค่านิยม และหลักการทางประชาธิปไตย แม้รัฐบาล แอฟริกาใต้จะสร้าง
ระบบการต่อสู้กับการคอร์รัปชัน แต่ยังคงมีปัญหาคอร์รัปชันอยู่ตนเอง ปัญหาที่พบคือ การขาดโครงข่าย
การต่อต้านคอร์รัปชัน ขาดข้อสนเทศเกี่ยวกับคอร์รัปชันและผลของคอร์รัปชันที่มีต่อ การมีธรรมาภิบาล
งานวิจัยนี้ศึกษารายละเอียดต่าง ๆ ที่สัมพันธ์กับการคอร์รัปชันและธรรมาภิบาลในแอฟริกาใต้ วิเคราะห์
วิจารณ์ สิ่งทำลายของประเทศและองค์กรต่าง ๆ ที่ร่วมกันต่อต้านคอร์รัปชันให้ดีขึ้นอย่างมีนัยยะ
ในขณะที่อุปสรรคการมีส่วนร่วมในการวางแผนอยู่ในรูปแบบของเวลาที่มอบหมายงาน วงจรของระดับ
การตัดสินใจที่เพิ่มขึ้น สอดคล้องกับงานวิจัยของ Kimmet (2005) ศึกษาการนำหลักธรรมาภิบาลมาใช้
ในระบอบการเมืองการปกครองในอาเซียน 4 ประเทศ พบว่า ในประเทศที่พัฒนาแล้ว หลักธรรมาภิบาล
ได้ถูกนำไปใช้ในเชิงของกลยุทธ์ทางการเมืองมากกว่าการนำเนื้อหาสาระไปประยุกต์ใช้ในเชิงนโยบาย
โดยเฉพาะอย่างยิ่งงานวิจัยนี้เกี่ยวกับการนำหลักธรรมาภิบาลไปใช้ในประเทศเอเชียตะวันออกเฉียงใต้
4 ประเทศนี้ ได้แก่ ฟิlippินส์ ไทย มาเลเซีย และอินโดนีเซีย โดยพิจารณาเป็นประเทศไปและ
เปรียบเทียบกับกรณีศึกษาโดยศึกษาว่าประเทศเหล่านี้มีการนำหลักธรรมาภิบาลไปใช้อย่างไรบ้าง
รวมไปถึงการมีส่วนร่วมของหลักธรรมาภิบาล ในการเลือกตั้งในปี 2004 ซึ่งพบว่าหลักธรรมาภิบาล
ได้ถูกนำไปใช้อย่างกว้างขวางและเป็นประเด็นสำคัญในการปฏิรูป รูปแบบการปกครอง นอกจากนี้
ประเทศในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ที่ได้กล่าวมานี้ ยังได้เรียนรู้ในการนำหลักธรรมาภิบาลเพื่อพัฒนา
การเมือง การปกครอง โดยเน้นการนำหลักธรรมาภิบาลไปใช้พัฒนาบ้านเมือง โดยเฉพาะอย่างยิ่ง
ในสภาวะที่บ้านเมืองมีความไม่แน่นอน และเศรษฐกิจถดถอย เพื่อเป็นรูปแบบและเป็นหนทาง
ในการบริหารประเทศใหม่ ๆ เนื่องจากหลักธรรมาภิบาลช่วยสนับสนุนการเมืองการปกครอง ซึ่งแนวคิด
ของหลักธรรมาภิบาลมีที่มาจากชาติตะวันตก ซึ่งก่อให้เกิดรูปแบบการบริหารใหม่ ๆ และก่อให้เกิด
การพัฒนาทางประชาธิปไตย ซึ่งนั่นก็คือหนึ่งในจุดประสงค์สำคัญของหลักธรรมาภิบาลนั่นเอง
สอดคล้องกับงานวิจัยของ ทักษิณา เหลืองทวีผล (2552) การบริหารตามหลักธรรมาภิบาลของ
ผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครสวรรค์ เขต 3 พบว่า การบริหาร
ตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครสวรรค์ เขต 3
มีสภาพการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก มีความคิดเห็นเกี่ยวกับหลักธรรมาภิบาลขององค์การบริหาร
ส่วนตำบลท่าพญา ในภาพรวมอยู่ระดับดี สอดคล้องกับงานวิจัยของ วิริยา พูลศิลป์ (2552) การบริหาร
ตามหลักธรรมาภิบาลขององค์การบริหารส่วนจังหวัดยะลา พบว่า องค์การบริหารส่วนจังหวัดยะลา
มีการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาล ได้ครอบคลุมทุกด้าน อยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับงานวิจัยของ
สงวน คำรส (2551) ความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อการบริหารจัดการตามหลักธรรมาภิบาล
ของเทศบาลตำบล ท่าวังผา อำเภอท่าวังผา จังหวัดน่าน พบว่า โดยภาพรวม 6 หลัก อยู่ในระดับเห็นด้วย
สอดคล้องกับงานวิจัยของ สิทธิ หลีกภัย (2550) ทำการศึกษาวิจัยเรื่อง การบริหารองค์กรโดย
หลักธรรมาภิบาล (ภาคปฏิบัติ) พบว่า ความโปร่งใส ของ อบจ. ตรังนั้น ได้แก่ การที่ อบจ. ตรัง นั้น
สามารถถูกตรวจสอบได้จากหลาย ๆ กลไก เช่น การตรวจสอบภายในการตรวจสอบโดยสำนักงานตรวจ
เงินแผ่นดิน (สตง.) การตรวจสอบโดยคณะกรรมการ ปราบปรามทุจริตคอร์รัปชันแห่งชาติ (ปชช.)
การตรวจสอบโดยกรมส่งเสริมการปกครองส่วนท้องถิ่น (สถ.) แต่การตรวจสอบที่ดีที่สุดมาจากประชาชน

“ที่มีความรู้” โดยการไม่เลือกพวกที่หวังจะคดโกงเข้ามาดำรงตำแหน่งทางการเมืองนอกจากนี้ ความโปร่งใสของ อบจ. ตรังนั้นยังสามารถแสดงได้ โดยการใช้สื่อของ อบจ. ตรังเองไม่ว่าจะเป็นเว็บไซต์ของ อบจ. ตรังที่ประกาศชื่อผู้เข้าประมูลและผู้ชนะการประมูลงานต่าง ๆ และวารสาร อบจ. ตรัง ที่บอกประชาชนถึงการใช้งบประมาณในด้านต่าง ๆ ของ อบจ. ตรัง อย่างตรงไปตรงมา สอดคล้องกับงานวิจัยของ ปิยะบุตร ชลวิจารณ์ (2550) ทำการศึกษาวิจัยเรื่อง เศรษฐกิจพอเพียงและหลักธรรมาภิบาลในการประกอบการ พบว่า เพื่อสร้างมาตรฐานและยกระดับมาตรฐานสถานประกอบการเหมืองแร่และอุตสาหกรรมพื้นฐาน ซึ่งมีวัตถุประสงค์เพื่อเสริมสร้างความรู้ความเข้าใจในปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงและหลักธรรมาภิบาลในการประกอบธุรกิจอย่างถูกต้อง สามารถนำแนวคิดไปประยุกต์ใช้ในการประกอบธุรกิจได้อย่างเหมาะสม รวมทั้งเพื่อบูรณาการสร้างจิตสำนึกความตระหนัก และจริยธรรมในการประกอบการ อันจะก่อให้เกิดการพัฒนายกระดับมาตรฐานสถานประกอบการได้อย่างเป็นรูปธรรมและต่อเนื่อง สอดคล้องกับงานวิจัยของ นันทพล พงศธรวิสุทธิ (2548) ผู้วิจัยได้ทำการวิจัยเรื่อง “บทบาทขององค์การบริหารส่วนตำบลกับการสร้างระบบการบริหารจัดการที่ดีตามหลักธรรมาภิบาลในจังหวัดเชียงใหม่” พบว่า กลุ่มประชาชนมีความคิดเห็นต่อการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบลอยู่ในระดับสูง สอดคล้องกับงานวิจัยของ นพพล สุรนครินทร์ (2547) ได้วิจัยเรื่อง การนำหลักธรรมาภิบาลมาปรับใช้ในองค์การบริหารส่วนตำบลตามทัศนะของประชาชนจังหวัดเชียงใหม่ เพื่อเสนอถึงทัศนะ ความรู้ความเข้าใจและการมีส่วนร่วมของประชาชนและแนวทางในการนำหลักธรรมาภิบาลมาปรับใช้ในองค์การบริหารส่วนตำบล ผู้วิจัยได้เลือกองค์การบริหารส่วนตำบลสุเทพ องค์การบริหารส่วนตำบลแม่เหียะ องค์การบริหารส่วนตำบลดอนแก้ว องค์การบริหารส่วนตำบลชมพู องค์การบริหารส่วนตำบลลงเหนือ และองค์การบริหารส่วนตำบลท่ากว้าง จังหวัดเชียงใหม่ จำนวน 397 คน เป็นพื้นที่ทำการวิจัยผลการวิจัยแสดงให้เห็นว่าการนำหลักธรรมาภิบาลมาปรับใช้ในองค์การบริหารส่วนตำบลตามทัศนะของประชาชนจังหวัดเชียงใหม่ ในภาพรวมอยู่ในเชิงบวก และสอดคล้องกับงานวิจัยของ เกียรติศักดิ์ ศรีสมพงษ์ (2551) ศึกษาการบริหารตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษาชั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสุพรรณบุรี พบว่า 1) สภาพการบริหารตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษาชั้นพื้นฐาน ตามความคิดเห็นของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสุพรรณบุรี โดยภาพรวม มีระดับการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาตามรายด้าน พบว่า ด้านคุณธรรม สูงสุดอยู่ในระดับมากที่สุด ทั้งนี้แสดงให้เห็นว่าประชาชนมีความคิดเห็นในเรื่องของการปฏิบัติตามมาตรฐานที่กฎหมายกำหนดการปฏิบัติงาน ด้วยความซื่อสัตย์ สุจริต และไม่แสวงหาผลประโยชน์โดยมิชอบ การวางตนอย่างเหมาะสมกับตำแหน่งหน้าที่การปฏิบัติด้วยความเสมอภาคและเป็นธรรม รวมถึงการบริหารงานเน้นการบริการประชาชนต้องมาก่อน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ เบญจวรรณ วันดีศรี (2550) ได้ศึกษาความเป็น ธรรมาภิบาลของนายกองค์การบริหารส่วนตำบล ในจังหวัดร้อยเอ็ด พบว่า นายกองค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดร้อยเอ็ดมีธรรมาภิบาลในภาพรวมอยู่ในระดับสูง เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านคุณธรรม มีธรรมาภิบาลระดับสูง ซึ่งไม่สอดคล้องกับงานวิจัยของ อรพินท์ สฟโชคชัย (2551) ผู้วิจัยได้วิจัยแนวทางการนำหลักธรรมาภิบาลมาประยุกต์ใช้สำหรับการบริหารงานส่วนท้องถิ่นเพื่อเสนอรูปแบบและแนวทางในการสร้างธรรมาภิบาลในระดับตำบลและหมู่บ้าน ผู้วิจัยได้เลือกองค์การบริหารส่วนตำบลชมพู อำเภอสารภ จังหวัดเชียงใหม่ เป็นพื้นที่ทำการวิจัย ผลการวิจัยแสดงให้เห็นว่าการสร้างองค์การบริหาร

ส่วนตำบลที่มีธรรมาภิบาลในภาคปฏิบัติเป็นสิ่งที่สามารถดำเนินงานได้อย่างเป็นรูปธรรม แม้ว่าผลการวิจัยในพื้นที่ทดลองยังไม่สมบูรณ์นัก แต่ก็มีข้อมูลบางส่วนที่ผู้วิจัยเห็นว่าจะจะเป็นประโยชน์ในการเผยแพร่แนวความคิดและขั้นตอนการปฏิบัติ ในการสร้างองค์การบริหารส่วนตำบลต่อไป กระบวนการพัฒนาธรรมาภิบาลระดับองค์การบริหารส่วนตำบล เริ่มตั้งแต่กระบวนการสร้างความเข้าใจการกำหนดแนวทางและรูปแบบการทดลองปฏิบัติ สิ้นสุดที่การทบทวนและสรุปทเรียนองค์การบริหารส่วนตำบลชมภู เลือกประยุกต์หลักธรรมาภิบาล 4 หลัก ได้แก่ หลักนิติธรรม หลักความโปร่งใส หลักความคุ้มค่าและหลักความมีส่วนร่วม ส่วนอีก 2 หลัก คือ หลักความรับผิดชอบและหลักคุณธรรมยังไม่ได้ดำเนินการ เนื่องจาก 2 หลักนี้ เป็นเรื่องนามธรรมที่ต้องใช้การรณรงค์และการสร้างจิตสำนึกสำหรับการศึกษา โดยในโครงการนี้ยังไม่สามารถสร้างเป็นกลไกในเชิงการบริหารจัดการได้เนื่องด้วยเป็นเรื่องระยะยาวและโครงการมีข้อจำกัด และไม่สอดคล้องกับงานวิจัยของ Hendrik (2005) วิจัยการสังคมสงเคราะห์และหลักธรรมาภิบาลมาใช้วิเคราะห์แนวโน้มนโยบายในประเทศเนเธอร์แลนด์และประเทศเยอรมนี พบว่า หลังสงครามเย็นผ่านไปแล้วประเทศทั้งสองได้กำหนดนโยบายในการดูแลประเทศในโลกที่สาม โดยนักสังคมสงเคราะห์ได้นำเอาหลักธรรมาภิบาลมาใช้ในการประเมินผลการดำเนินงานตามนโยบายของประเทศทั้งสองแต่ยังขาดความเข้าใจในการกำหนดรูปแบบการประเมินเพราะการกำหนดยุทธศาสตร์ในกระบวนการจัดทำนโยบายมีการแยกย่อยออกเป็นส่วน ๆ มากเกินไปและยังขาดความเข้าใจในความหมายของธรรมาภิบาล ส่วนด้านที่ต่ำที่สุด คือ ด้านหลักความคุ้มค่า อยู่ในระดับมาก ทั้งนี้แสดงให้เห็นว่าประชาชนมีความคิดเห็นในเรื่องของการควบคุมการใช้ทรัพยากรอย่างประหยัดและคุ้มค่า รวมถึงการส่งเสริมสนับสนุนให้นำวัสดุที่ใช้แล้วกลับมาใช้ใหม่ หรือดัดแปลงให้เกิดผลผลิตใหม่ยังไม่ชัดเจน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของภาคภูมิ นิยมวิทย์พันธุ์ (2546) ได้ศึกษาความเป็นธรรมาภิบาลในองค์การบริหารส่วนตำบล โดยศึกษากรณีองค์การบริหารส่วนตำบลดงบัง อำเภอลำดวน จันทบุรี พบว่า องค์การบริหารส่วนตำบลมีความเป็นธรรมาภิบาล ด้านความโปร่งใส ด้านการมีส่วนร่วมและด้านความรับผิดชอบต่อที่มีลักษณะเห็นได้ชัดเจนที่สุด ส่วนด้านอื่นยังไม่มีความชัดเจนเพียงพอแสดงให้เห็นว่าองค์การบริหารส่วนตำบลดงบัง มีปัจจัยเงื่อนไขและศักยภาพที่สามารถพัฒนาให้มีธรรมาภิบาลตามเกณฑ์ชี้วัดได้ตามประเด็นได้ ซึ่งไม่สอดคล้องกับงานวิจัยของ อรพินท์ สฟโชคชัย (2551) ผู้วิจัยได้วิจัยแนวทางการนำหลักธรรมาภิบาลมาประยุกต์ใช้สำหรับการบริหารงานส่วนท้องถิ่นเพื่อเสนอรูปแบบและแนวทางในการสร้างธรรมาภิบาลในระดับตำบลและหมู่บ้าน ผู้วิจัยได้เลือกองค์การบริหารส่วนตำบลชมภู อำเภอสารภี จังหวัดเชียงใหม่ เป็นพื้นที่ทำการวิจัย ผลการวิจัยแสดงให้เห็นว่าองค์การบริหารส่วนตำบลชมภู เลือกประยุกต์หลักธรรมาภิบาล 4 หลัก ได้แก่ หลักนิติธรรม หลักความโปร่งใส หลักความคุ้มค่าและหลักความมีส่วนร่วม ส่วนอีก 2 หลัก คือ หลักความรับผิดชอบและหลักคุณธรรมยังไม่ได้ดำเนินการ เนื่องจาก 2 หลักนี้ เป็นเรื่องนามธรรมที่ต้องใช้การรณรงค์และการสร้างจิตสำนึกสำหรับการศึกษา โดยในโครงการนี้ยังไม่สามารถสร้างเป็นกลไกในเชิงการบริหารจัดการได้เนื่องด้วยเป็นเรื่องระยะยาวและโครงการมีข้อจำกัด

ผลการเปรียบเทียบประชาชนที่มีปัจจัยส่วนบุคคลแตกต่างกันมีระดับความคิดเห็นต่อหลักธรรมาภิบาลองค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอเมือง จังหวัดปทุมธานี ต่างกัน พบว่า

จำแนกตามเพศ พบว่า ประชาชนที่มีเพศต่างกัน มีความคิดเห็นต่อหลักธรรมาภิบาล องค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอเมือง จังหวัดปทุมธานี โดยรวมแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เป็นไปตามสมมติฐานที่กำหนดไว้ ทั้งนี้แสดงให้เห็นว่าเพศที่ต่างกันจะมีความคิดแตกต่างกันไป ซึ่งเพศชาย ($\bar{X} = 4.39$, S.D. = 0.23) มีค่าเฉลี่ยมากกว่าเพศหญิง ($\bar{X} = 4.27$, S.D. = 0.28) ซึ่งไม่สอดคล้องกับงานวิจัยของ นันทพล พงศธรวิสุทธิ (2548) ผู้วิจัยได้ทำการวิจัยเรื่อง “บทบาทขององค์การบริหารส่วนตำบลกับการสร้างระบบการบริหารจัดการที่ดีตามหลักธรรมาภิบาล ในจังหวัดเชียงใหม่” พบว่า ประชาชนที่มีเพศต่างกัน มีระดับความคิดเห็นต่อการดำเนินงานไม่ต่างกัน เมื่อพิจารณาตามรายด้าน พบว่า ด้านหลักนิติธรรม ด้านหลักคุณธรรม ด้านหลักความโปร่งใส ด้านหลักความรับผิดชอบ และด้านหลักความคุ้มค่า แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ยกเว้น ด้านหลักความมีส่วนร่วมไม่แตกต่างกัน

จำแนกตามอายุ พบว่า ประชาชนที่มีอายุต่างกัน มีความคิดเห็นต่อหลักธรรมาภิบาล องค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอเมือง จังหวัดปทุมธานี โดยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 จึงเป็นไปตามสมมติฐานที่กำหนดไว้ ทั้งนี้แสดงให้เห็นว่าอายุที่ต่างกันจะมีความคิดเห็นแตกต่างกันไป ซึ่งประชาชนที่มีอายุน้อยกว่า 25 ปี ($\bar{X} = 4.00$, S.D. = 0.22) มีความคิดเห็นต่อหลักธรรมาภิบาล องค์การบริหารส่วนตำบล ในเขตอำเภอเมือง จังหวัดปทุมธานี น้อยกว่าประชาชนที่มีอายุ 25-30 ปี ($\bar{X} = 4.26$, S.D. = 0.72), และน้อยกว่าประชาชนที่มีอายุมากกว่า 35 ปีขึ้นไป ($\bar{X} = 4.48$, S.D. = 0.50) และประชาชนที่มีอายุ 25-35 ปี ($\bar{X} = 4.26$, S.D. = 0.72) มีความคิดเห็นต่อหลักธรรมาภิบาล องค์การบริหารส่วนตำบล ในเขตอำเภอเมือง จังหวัดปทุมธานี น้อยกว่าประชาชนที่มีอายุมากกว่า 35 ปีขึ้นไป ($\bar{X} = 4.48$, S.D. = 0.50) ซึ่งไม่สอดคล้องกับงานวิจัยของ นันทพล พงศธรวิสุทธิ (2548) ผู้วิจัยได้ทำการวิจัยเรื่อง บทบาทขององค์การบริหารส่วนตำบลกับการสร้างระบบการบริหารจัดการที่ดีตามหลักธรรมาภิบาล ในจังหวัดเชียงใหม่ พบว่าประชาชนที่มีอายุต่างกัน มีระดับความคิดเห็นต่อการดำเนินงานไม่ต่างกัน เมื่อพิจารณาตามรายด้าน พบว่า ด้านหลักนิติธรรม ด้านหลักคุณธรรม ด้านหลักความโปร่งใส ด้านหลักความรับผิดชอบ และด้านหลักความคุ้มค่า แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 จึงเป็นไปตามสมมติฐานที่กำหนดไว้ ยกเว้น ด้านหลักความมีส่วนร่วมไม่แตกต่างกัน

จำแนกตามระดับรายได้ พบว่า ประชาชนที่มีระดับรายได้ต่างกัน มีความคิดเห็นต่อหลักธรรมาภิบาลองค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอเมือง จังหวัดปทุมธานี โดยรวมแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 จึงเป็นไปตามสมมติฐานที่กำหนดไว้ ทั้งนี้แสดงให้เห็นว่าประชาชนที่มีระดับรายได้ต่างกันจะมีมุมมองแนวคิดแตกต่างกันไป โดยประชาชนที่มีระดับรายได้ น้อยกว่า 10,000 บาท ($\bar{X} = 4.28$, S.D. = 0.51) มีความคิดเห็นต่อหลักธรรมาภิบาล องค์การบริหารส่วนตำบล ในเขตอำเภอเมือง จังหวัดปทุมธานี น้อยกว่าประชาชนที่มีระดับรายได้ 10,000-20,000 บาท ($\bar{X} = 4.40$, S.D. = 0.53) และประชาชนที่มีระดับรายได้ 10,000-20,000 บาท ($\bar{X} = 4.40$, S.D. = 0.53) มีความคิดเห็นต่อหลักธรรมาภิบาล องค์การบริหารส่วนตำบล ในเขตอำเภอเมืองจังหวัดปทุมธานี มากกว่าประชาชนที่มีระดับรายได้ 20,000 บาทขึ้นไป ($\bar{X} = 4.32$, S.D. = 0.52) ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ นันทพล พงศธรวิสุทธิ (2548) ผู้วิจัยได้ทำการวิจัยเรื่อง บทบาทขององค์การบริหารส่วนตำบลกับการสร้างระบบการบริหารจัดการที่ดีตามหลักธรรมาภิบาล ในจังหวัดเชียงใหม่ พบว่า รายได้ต่อเดือน

ต่างกัน มีระดับความคิดเห็นต่อการดำเนินงานต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เมื่อพิจารณาตามรายด้าน พบว่า ด้านหลักนิติธรรม ด้านหลักความโปร่งใส ด้านหลักความรับผิดชอบ และด้านหลักความคุ้มค่า แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ยกเว้น ด้านหลักคุณธรรม และด้านหลักความมีส่วนร่วม ไม่แตกต่างกัน

จำแนกตามการศึกษา พบว่า ประชาชนที่มีการศึกษาต่างกัน มีความคิดเห็นต่อหลักธรรมาภิบาลองค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอเมือง จังหวัดปทุมธานี โดยรวมและรายด้านแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 จึงเป็นไปตามสมมติฐานที่กำหนดไว้ ทั้งนี้แสดงให้เห็นว่า ประชาชนที่มีการศึกษาต่างกันจะมีการคิดแตกต่างกันไป โดยประชาชนที่มีการศึกษาปริญญาตรี ($\bar{X} = 4.40$, S.D. = 0.52) มีความคิดเห็นต่อหลักธรรมาภิบาล องค์การบริหารส่วนตำบล ในเขตอำเภอเมือง จังหวัดปทุมธานี มากกว่าประชาชนที่มีการศึกษาสูงกว่าปริญญาตรี ($\bar{X} = 4.30$, S.D. = 0.51) ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ จรัสศรี ตันติมณี (2553) ความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริหารตามหลักธรรมาภิบาลในมุมมองของประชาชนในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลท่าพญา พบว่า ประชาชนในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลท่าพญา พบว่า ประชาชนที่มีระดับการศึกษาต่างกันมีความคิดเห็นแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จำแนกตามอาชีพ พบว่า ประชาชนที่มีการศึกษาต่างกัน มีความคิดเห็นต่อหลักธรรมาภิบาลองค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอเมือง จังหวัดปทุมธานี โดยรวมและรายด้านแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ทั้งนี้แสดงให้เห็นว่าประชาชนที่มีอาชีพต่างกันจะมีความคิดเห็นแตกต่างกันไป โดยประชาชนที่มีอาชีพนักเรียนหรือนักศึกษา ($\bar{X} = 4.09$, S.D. = 0.52) มีความคิดเห็นต่อหลักธรรมาภิบาลองค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอเมือง จังหวัดปทุมธานี น้อยกว่าประชาชนที่มีอาชีพพนักงานรัฐหรือรัฐวิสาหกิจ ($\bar{X} = 4.49$, S.D. = 0.88) น้อยกว่าอาชีพพนักงานบริษัท ($\bar{X} = 4.37$, S.D. = 0.76) น้อยกว่าอาชีพธุรกิจส่วนตัว ($\bar{X} = 4.22$, S.D. = 0.72) และน้อยกว่าอาชีพพ่อบ้านแม่บ้าน ($\bar{X} = 4.40$, S.D. = 0.72) ประชาชนที่มีอาชีพพนักงานรัฐหรือรัฐวิสาหกิจ ($\bar{X} = 4.49$, S.D. = 0.88) มีความคิดเห็นต่อหลักธรรมาภิบาลองค์การบริหารส่วนตำบล ในเขตอำเภอเมือง จังหวัดปทุมธานีมากกว่าประชาชนที่มีอาชีพพนักงานบริษัท ($\bar{X} = 4.37$, S.D. = 0.76) มากกว่าอาชีพธุรกิจส่วนตัว ($\bar{X} = 4.22$, S.D. = 0.72) และมากกว่าอาชีพพ่อบ้านแม่บ้าน ($\bar{X} = 4.40$, S.D. = 0.72) ประชาชนที่มีอาชีพพนักงานบริษัท ($\bar{X} = 4.37$, S.D. = 0.76) มีความคิดเห็นต่อหลักธรรมาภิบาลองค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอเมือง จังหวัดปทุมธานี มากกว่าประชาชนที่มีอาชีพธุรกิจส่วนตัว ($\bar{X} = 4.22$, S.D. = 0.72) และประชาชนที่มีอาชีพธุรกิจส่วนตัว ($\bar{X} = 4.22$, S.D. = 0.72) มีความคิดเห็นต่อหลักธรรมาภิบาลองค์การบริหารส่วนตำบล ในเขตอำเภอเมือง จังหวัดปทุมธานีน้อยกว่าประชาชนที่มีอาชีพพ่อบ้านแม่บ้าน ($\bar{X} = 4.40$, S.D. = 0.72)

จำแนกตามประสบการณ์การทำงาน พบว่า ประชาชนที่มีประสบการณ์การทำงานต่างกัน มีความคิดเห็นต่อหลักธรรมาภิบาลองค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอเมือง จังหวัดปทุมธานี โดยรวมและรายด้านแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ทั้งนี้แสดงให้เห็นว่าประชาชนที่มีประสบการณ์การทำงานต่างกันจะมีความคิดเห็นแตกต่างกันไป โดยประชาชนที่มีประสบการณ์การทำงานต่ำกว่า 10 ปี ($\bar{X} = 4.01$, S.D. = 0.53) มีความคิดเห็นต่อหลักธรรมาภิบาลองค์การบริหารส่วนตำบล ในเขตอำเภอเมือง จังหวัดปทุมธานี น้อยกว่าประชาชนที่มีประสบการณ์การทำงาน 10-20 ปี

($\bar{X} = 4.30$, S.D. = 0.52) น้อยกว่าประสบการณ์การทำงาน 21-30 ปี ($\bar{X} = 4.47$, S.D. = 0.52) และน้อยกว่าประสบการณ์การทำงาน 30 ปีขึ้นไป ($\bar{X} = 4.44$, S.D. = 0.68) และประชาชนที่มีประสบการณ์การทำงาน 10-20 ปี ($\bar{X} = 4.30$, S.D. = 0.52) มีความคิดเห็นต่อหลักธรรมาภิบาลองค์การบริหารส่วนตำบล ในเขตอำเภอเมือง จังหวัดปทุมธานี น้อยกว่าประชาชนที่มีประสบการณ์การทำงาน 21-30 ปี ($\bar{X} = 4.47$, S.D. = 0.52) และน้อยกว่าประสบการณ์การทำงาน 30 ปีขึ้นไป ($\bar{X} = 4.44$, S.D. = 0.68)

ผลการเปรียบเทียบประชาชนที่อาศัยอยู่ในองค์การบริหารส่วนตำบลที่มีขนาดแตกต่างกัน มีระดับความคิดเห็นต่อหลักธรรมาภิบาลองค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอเมือง จังหวัดปทุมธานี ต่างกัน จำแนกตามขนาดขององค์การบริหารส่วนตำบล พบว่า โดยรวมและรายด้านแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ทั้งนี้แสดงให้เห็นว่าประชาชนที่สังกัดองค์การบริหารส่วนตำบลที่มีขนาดต่างกันมีความคิดเห็นแตกต่างกันไป ซึ่งองค์การบริหาร ส่วนตำบลขนาดกลาง ($\bar{X} = 4.40$, S.D. = 0.23) มีค่าเฉลี่ยมากกว่าองค์การบริหารส่วนตำบลขนาดใหญ่ ($\bar{X} = 4.20$, S.D. = 0.26) ซึ่งมีผลมาจากจำนวนประชาชนที่อาศัยอยู่ต่างกัน จึงสอดคล้องกับงานวิจัยของ ทักษิณณา เหลืองทวีผล (2552) การบริหารตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครสวรรค์ เขต 3 พบว่า ขนาดของสถานศึกษาที่ต่างกันโดยรวมมีความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริหารตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษาแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

สรุปผลการวิจัย

จากการศึกษา หลักธรรมาภิบาลขององค์การบริหารส่วนตำบลตามหลักธรรมาภิบาลในเขตอำเภอเมือง จังหวัดปทุมธานี สรุปผลการวิจัยได้ดังต่อไปนี้

1. ประชาชนมีระดับความคิดเห็นต่อหลักธรรมาภิบาลขององค์การบริหารส่วนตำบลตามหลักธรรมาภิบาลในเขตอำเภอเมือง จังหวัดปทุมธานี โดยรวม อยู่ในระดับมากที่สุด
2. การเปรียบเทียบประชาชนที่มีปัจจัยส่วนบุคคลแตกต่างกันมีระดับความคิดเห็นต่อหลักธรรมาภิบาลองค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอเมือง จังหวัดปทุมธานี ต่างกัน พบว่า

จำแนกตามเพศ พบว่า ประชาชนที่มีเพศต่างกัน มีความคิดเห็นต่อหลักธรรมาภิบาลองค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอเมือง จังหวัดปทุมธานี โดยรวมแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เมื่อพิจารณาตามรายด้าน พบว่า ด้านหลักนิติธรรม ด้านหลักคุณธรรม ด้านหลักความโปร่งใส ด้านหลักความรับผิดชอบ และด้านหลักความคุ้มค่า แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ยกเว้น ด้านหลักความมีส่วนร่วม ไม่แตกต่างกัน

จำแนกตามอายุ พบว่า ประชาชนที่มีอายุต่างกัน มีความคิดเห็นต่อหลักธรรมาภิบาลองค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอเมือง จังหวัดปทุมธานี โดยรวมแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เมื่อพิจารณาตามรายด้าน พบว่า ด้านหลักนิติธรรม ด้านหลักคุณธรรม ด้านหลักความโปร่งใส ด้านหลักความรับผิดชอบ และด้านหลักความคุ้มค่า แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ยกเว้น ด้านหลักความมีส่วนร่วม ไม่แตกต่างกัน

จำแนกตามระดับรายได้ พบว่า ประชาชนที่มีระดับรายได้ต่างกัน มีความคิดเห็นต่อหลักธรรมาภิบาลองค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอเมือง จังหวัดปทุมธานี โดยรวมแตกต่างกัน อย่าง

มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เมื่อพิจารณาตามรายด้าน พบว่า ด้านหลักนิติธรรม ด้านหลักความโปร่งใส ด้านหลักความรับผิดชอบ และด้านหลักความคุ้มค่า แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ยกเว้น ด้านหลักคุณธรรม และด้านหลักความร่วมมือ ไม่แตกต่างกัน

จำแนกตามการศึกษา พบว่า ประชาชนที่มีการศึกษาต่างกัน มีความคิดเห็นต่อหลักธรรมาภิบาลองค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอเมือง จังหวัดปทุมธานี โดยรวมและรายด้าน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จำแนกตามอาชีพ พบว่า ประชาชนที่มีการศึกษาต่างกัน มีความคิดเห็นต่อหลักธรรมาภิบาลองค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอเมือง จังหวัดปทุมธานี โดยรวมและรายด้าน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จำแนกตามประสบการณ์การทำงาน พบว่า ประชาชนที่มีประสบการณ์การทำงานต่างกัน มีความคิดเห็นต่อหลักธรรมาภิบาลองค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอเมือง จังหวัดปทุมธานี โดยรวมและรายด้าน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จำแนกตามขนาดขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พบว่า ประชาชนที่มีสังกัดขนาดขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นต่างกัน มีความคิดเห็นต่อหลักธรรมาภิบาลองค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอเมือง จังหวัดปทุมธานี โดยรวมและรายด้าน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะสำหรับงานวิจัยครั้งนี้

1.1 ด้านหลักความคุ้มค่า พบว่า ประชาชนมีความคิดเห็นต่อหลักธรรมาภิบาลองค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอเมือง จังหวัดปทุมธานี เรื่องการส่งเสริมสนับสนุนให้นำวัสดุที่ใช้แล้วกลับมาใช้ใหม่ หรือดัดแปลงให้เกิดผลผลิตใหม่ น้อยมาก ดังนั้นองค์การบริหารส่วนตำบลควรมีการนำเสริมสร้างความรู้ให้กับประชาชนในเรื่องของจะนำวัสดุเหลือใช้กลับมาใช้ได้อีก มีการอบรมให้ความรู้ต่าง ๆ เกี่ยวกับการผลิต ดัดแปลงของเหลือใช้นำมาใช้ประโยชน์ได้ใหม่

1.2 ด้านหลักความรับผิดชอบ พบว่า ประชาชนมีความคิดเห็นต่อหลักธรรมาภิบาลองค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอเมือง จังหวัดปทุมธานี เรื่องการจัดให้บริการสาธารณะอย่างมีคุณภาพ เป็นธรรมและทั่วถึงทุกชุมชน น้อยมาก ดังนั้นองค์การบริหารส่วนตำบลควรมีจัดบริการสาธารณะแก่ประชาชนอย่างทั่วถึงและเป็นธรรมรวมถึงคุณภาพที่ได้มาตรฐาน

1.3 ด้านหลักความโปร่งใส พบว่า ประชาชนมีความคิดเห็นต่อหลักธรรมาภิบาลองค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอเมือง จังหวัดปทุมธานี เรื่องการเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารต่อสาธารณชนมีความถูกต้องกับความเป็นจริง น้อยมาก ดังนั้นองค์การบริหารส่วนตำบลควรมีการจัดระบบการสื่อสารประชาสัมพันธ์ข้อมูลข่าวสารต่อสาธารณชนให้ทั่วถึงและถูกต้อง

1.4 ด้านหลักนิติธรรม พบว่า ประชาชนมีความคิดเห็นต่อหลักธรรมาภิบาลองค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอเมือง จังหวัดปทุมธานี เรื่องการปฏิรูปกฎระเบียบให้เหมาะสมกับสถานการณ์เปลี่ยนแปลงอยู่เสมอ น้อยมาก ดังนั้นองค์การบริหารส่วนตำบลควรมีการพัฒนาการปฏิรูป ระเบียบกฎระเบียบอย่างเหมาะสมกับสถานการณ์ปัจจุบัน

1.5 ด้านหลักความร่วมมือมีส่วนร่วม พบว่า ประชาชนมีความคิดเห็นต่อหลักธรรมาภิบาลองค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอเมือง จังหวัดปทุมธานี เรื่องการเปิดโอกาสให้ประชาชนร่วมประเมินผลการดำเนินงาน น้อยมาก ดังนั้นองค์การบริหารส่วนตำบลควรมีการเปิดโอกาสให้ประชาชนร่วมประเมินผลการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบลเพื่อเป็นการบริหารอย่างโปร่งใสและเป็นธรรม

1.6 ด้านหลักคุณธรรม พบว่า ประชาชนมีความคิดเห็นต่อหลักธรรมาภิบาลองค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอเมือง จังหวัดปทุมธานี เรื่องการบริหารงานเน้นการบริการประชาชนต้องมาก่อน น้อยมาก ดังนั้นองค์การบริหารส่วนตำบลควรมีการพัฒนากระบวนการบริหารงานทางด้านการให้บริการแก่ประชาชนเป็นหลักไม่ว่าจะเป็นเรื่องของการอำนวยความสะดวกต่าง ๆ

1.7 ผลทดสอบสมมติฐาน พบว่า เพศ อายุ ระดับรายได้ การศึกษา อาชีพ ประสบการณ์การทำงาน และขนาดขององค์การปกครองส่วนท้องถิ่น พบว่า ประชาชนมีความคิดเห็นต่อหลักธรรมาภิบาลองค์การบริหารส่วนตำบล ในเขตอำเภอเมือง จังหวัดปทุมธานีแตกต่างกัน ทั้งนี้แสดงให้เห็นว่าประชาชนที่มีเพศ อายุ ระดับรายได้ การศึกษา อาชีพ ประสบการณ์การทำงาน และขนาดขององค์การปกครองส่วนท้องถิ่น แตกต่างกันมีความคิดเห็นแตกต่างกันตามคุณลักษณะของปัจจัยส่วนบุคคล

2. ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรมีการศึกษาปัจจัยสภาวะแวดล้อมภายนอกที่มีผลต่อการบริหารงานองค์การบริหารส่วนตำบลเพื่อทราบถึงความต้องการของบุคลากรภายในองค์กร

2.2 ควรมีการศึกษาแนวทางการบริหารจัดการเชิงกลยุทธ์นำแนวทางการบริหารด้าน PMQA มาใช้ในการบริหารจัดการด้านต่างๆที่มีผลต่อองค์การบริหารส่วนตำบลเพื่อทราบถึงแนวทางในการบริหารจัดการที่ดีกับองค์การอันจะส่งผลถึงประสิทธิภาพ และประสิทธิผลที่ดีขึ้นขององค์กร

เอกสารอ้างอิง

เกียรติศักดิ์ ศรีสมพงษ์. (2551). การบริหารตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหาร

สถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสุพรรณบุรี. วิทยานิพนธ์
ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยราชภัฏกาญจนบุรี.

จรัสศรี ดันติมณี. (2553). ความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริหารตามหลักธรรมาภิบาลในมุมมอง

ของประชาชนในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลท่าพญา. วิทยานิพนธ์

รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการปกครองท้องถิ่น วิทยาลัยการปกครอง
มหาวิทยาลัยขอนแก่น.

จังหวัดปทุมธานี. (2555). ข้อมูลทะเบียนราษฎร์ องค์การบริหารส่วนตำบล ในเขตอำเภอเมือง

จังหวัดปทุมธานี. ปทุมธานี: องค์การบริหารส่วนตำบล จังหวัดปทุมธานี.

-
- ถวิลวดี บุรีกุล. (2549). **ทศวรรษ: ตัวชี้วัดการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี**. กรุงเทพฯ: ศูนย์การพิมพ์แก่นจันทร์.
- ทักษิณา เหลืองทวีผล. (2552). **การบริหารตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครสวรรค์ เขต 3**. วิทยานิพนธ์ ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี.
- นพพล สุรนักครินทร์. (2547). **การนำหลักธรรมาภิบาลมาปรับใช้ในองค์การบริหารส่วนตำบล ตามทัศนะของประชาชนจังหวัดเชียงใหม่**. วิทยานิพนธ์รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- นฤมล ทับจุมพล. (2541). **“แนวคิดและวาทกรรม ว่าด้วยธรรมรัฐแห่งชาติ.”** ใน **การจัดการปกครอง (Governance)**. กรุงเทพฯ: คณะรัฐศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- นันทพล พงศธรวิสุทธิ. (2548). **บทบาทขององค์การบริหารส่วนตำบลกับการสร้างระบบ การบริหารจัดการที่ดีตามหลักธรรมาภิบาล ในจังหวัดเชียงใหม่**. วิทยานิพนธ์ รัฐศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชารัฐศาสตร์ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- เบญจวรรณ วันดีศรี. (2550). **การศึกษาความเป็นธรรมาภิบาลของนายกองค์การบริหาร ส่วนตำบลในจังหวัดร้อยเอ็ด**. วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาสังคมศาสตร์เพื่อการพัฒนา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- ปิยะบุตร ชลวิจารณ์. (2550). **เศรษฐกิจพอเพียงและหลักธรรมาภิบาลในการประกอบการ**. [ออนไลน์], เข้าถึงได้จาก: http://dit.dru.ac.th/home/005/Exellent/Benjawan_saraban.doc. (2557, 2 มีนาคม).
- ภาคภูมิ นิยมวิทย์พันธุ์. (2546). **ความเป็นธรรมาภิบาลในองค์การบริหารส่วนตำบล โดยศึกษากรณีองค์การบริหารส่วนตำบลดงบัง อำเภอบึงสามพัน จังหวัดปราจีนบุรี**. วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชานวัตศึกษและการพัฒนา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- ยุทธพงษ์ กัยวรรณ. (2543). **พื้นฐานการวิจัย**. กรุงเทพฯ: สุวีริยาสาส์น.
- วิริยา พูลศิลป์. (2552). **การบริหารตามหลักธรรมาภิบาลขององค์การบริหารส่วนจังหวัดยะลา**. รายงานการศึกษาอิสระรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการปกครองท้องถิ่น วิทยาลัยปกครองท้องถิ่น มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- สงวน คำรส. (2551). **ความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อการบริหารจัดการตามหลักธรรมาภิบาล ของเทศบาลตำบลท่าวังผา อำเภوتاวังผา จังหวัดน่าน**. วิทยานิพนธ์ รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารและพัฒนาประชาคมเมืองและชนบท บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏอุตรดิตถ์.
- สิทธิ หลีกภัย. (2550). **การบริหารองค์กรโดยหลักธรรมาภิบาล (ภาคปฏิบัติ)**. [ออนไลน์], เข้าถึงได้จาก: http://dit.dru.ac.th/home/005/Exellent/Benjawan_saraban.doc (2557, 2 มีนาคม).
-

-
- อรพินท์ สฟโชคชัย. (2551). **แนวทางการนำหลักธรรมาภิบาลมาประยุกต์ใช้สำหรับ
การบริหารงานส่วนท้องถิ่น**. กรุงเทพฯ: สถาบันวิจัยเพื่อการพัฒนาประเทศไทย.
- Best, J. W. (1978). **Research in Education**. (3rd ed). New Jersey: Prentice Hall.
อ้างใน ประคอง กรรณสูตร. (2538). **สถิติเพื่อการวิจัยทางพฤติกรรมศาสตร์**. พิมพ์ครั้งที่ 2.
กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- Clarke, V. B. (2001). **In search of good governance: Decentralization and
democracy in Ghana**. Theses (PhD. Dissertation, Northern Illinois University
- Cronbach, L. J. (1974). **Essentials of Psychological Testing**. (3rd ed). New York:
McGraw-Hill. อ้างถึงใน ยุทธพงษ์ กัยวรรณ. (2543). **พื้นฐานการวิจัย**. กรุงเทพฯ:
สุวีริยาสาส์น.
- Grewlich, K. W. (1999). Good governance in the age of cyberspace.
Journal of Public, Regulation and Strategy for Telecommunications.
1(3): 264-270.
- Hendrik, J. T. (2005). **Donors and Good Governance: Analysis of a policy
discourse in the Netherlands and Germany**. Ph.D. Dissertation,
Universities Twente.
- Kimment, P. (2005). **The Politics of Good Governance in the Asean 4**.
Thesis Master of Philosophy Degree, Griffith University.
- Pillay, S. (2004). Corruption-the challenge to good governance: a south African
perspective. **International Journal of Public Sector Management**.
17(7): 588-605.
- Rost, K. et al. (2010). The corporate governance of Benedictine abbeys: What can
stock corporations learn from monasteries. **Journal of Management
History**. 16(1): 90-115.
- Yamane, T. (1973). **Statistics: An Introductory Analysis**. (3rd ed). New York:
Harper & Row. อ้างถึงใน ธาณินทร์ ศิลป์จารุ. (2550). **การวิจัยและวิเคราะห์ข้อมูลด้วย
SPSS**. พิมพ์ครั้งที่ 7. กรุงเทพฯ: วี อินเทอร์เน็ต.
-

การบริหารงบประมาณของโรงเรียนที่เป็นนิติบุคคล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี

BUDGETING MANAGEMENT OF AUTONOMY SCHOOLS UNDER THE PATHUM THANI PRIMARY EDUCATIONAL SERVICE AREA OFFICE

เศกสันต์ รุ่งกะทีก^{1*}, อรสา จรูญธรรม¹ และชาญชัย วงศ์สิริสวัสดิ์¹
Sekson Rungkatuk, Orasa Charoontham and Chanchai Wongsirasawat

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาและเปรียบเทียบระดับการปฏิบัติงานการบริหารงบประมาณของโรงเรียนที่เป็นนิติบุคคล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี จำนวน 7 ด้าน จำแนกตามขนาดโรงเรียน กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 118 คน เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นแบบสอบถามชนิดมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน การทดสอบที และการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว

ผลการวิจัยพบ

1. การบริหารงบประมาณของโรงเรียนที่เป็นนิติบุคคล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี โดยรวมอยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า การบริหารงบประมาณ แต่ละด้านอยู่ในระดับมาก
2. การเปรียบเทียบระดับการปฏิบัติงานการบริหารงบประมาณของโรงเรียนที่เป็นนิติบุคคล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี พบว่า โรงเรียนที่มีขนาดต่างกันมีการบริหารงบประมาณของโรงเรียนที่เป็นนิติบุคคล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี โดยรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน

คำสำคัญ: การบริหารงบประมาณ, โรงเรียนนิติบุคคล, สถานศึกษาขั้นพื้นฐาน

¹หลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ ในพระบรมราชูปถัมภ์ จังหวัดปทุมธานี

*ผู้นิพนธ์ประสานงาน E-mail: Seksonr@hotmail.com

ABSTRACT

The objectives of this research were to investigate the budgeting management of autonomy schools under the Pathum Thani Primary Educational Service Area Office in 7 aspects, and to compare the budgeting management as classified by position and school size. The sample consisted of 118 school administrators in autonomy schools under the Pathum Thani Primary Educational Service Area Office. The instrument used for collecting data was a set of 5-point rating scale questionnaires, percentage, mean, standard deviation, t-test and One-way ANOVA were employed for data analysis.

The findings of research were as follows:

1. The budgeting management of autonomy school under the Pathum Thani Primary Educational Service Area Office as a whole was at a high level, considering each aspect, it was also at a high level.
2. The comparison of the budgeting management of autonomy schools under the Pathum Thani Primary Educational Service Area Office, as a whole and in each aspect, classified by position and school size, indicated no statistically significant difference.

Keywords: Budgeting Management, Autonomy School, Basic School

บทนำ

การปฏิรูปการศึกษามีจุดมุ่งหมายเพื่อพัฒนาคนไทยให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ เป็นคนดี มีความสามารถ และมีความสุข การดำเนินการให้บรรลุเป้าหมายอย่างมีประสิทธิภาพจำเป็นต้องมีการกระจายอำนาจและให้ทุกฝ่ายมีส่วนร่วม ดังบทบัญญัติใน พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 และ (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2553 มาตรา 39 กำหนดให้ กระทรวงศึกษาธิการกระจายอำนาจการบริหาร และการจัดการศึกษา ทั้งด้านการบริหารวิชาการ ด้านการบริหารงบประมาณ ด้านการบริหารงานบุคคล และด้านการบริหารทั่วไป ไปยังสำนักงาน คณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา และโรงเรียนในเขตพื้นที่การศึกษา โดยตรง ในการบริหารจัดการตามมาตรา 58 กำหนดไว้ว่าให้มีการระดมทรัพยากรทางการศึกษา ควบคู่กับการบริหารการเงิน และบัญชีอย่างโปร่งใสตรวจสอบได้ รวมถึงการจัดตั้งงบประมาณ (กรมวิชาการ, 2546)

จากการที่ประเทศไทยได้มีการปฏิรูปการศึกษา มีการจัดหลักสูตรการเรียนการสอน การบริหารงานในรูปแบบสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา โดยให้สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา เป็นหน่วยงาน ในภูมิภาค ให้เป็นหน่วยงานราชการส่วนกลางที่ตั้งอยู่ในภูมิภาค ที่ทำหน้าที่ประสาน ส่งเสริมสนับสนุน การจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานให้แก่สถานศึกษา แทนสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยเฉพาะในเรื่องของการบริหารจัดการด้านงบประมาณ โดยจะให้ความสำคัญกับระบบการจัดซื้อจัดจ้าง ให้มีขั้นตอนรัดกุมและโปร่งใส ปรับระบบการบัญชี และการเงิน เป็นแบบพึ่งรับพึ่งจ่าย (Accrual Basis)

ให้เชื่อมโยงกับการคำนวณความคุ้มค่าของงบประมาณที่ใช้ไป เทียบกับผลผลิตที่เกิดขึ้นเน้นการรายงานทางการเงิน และผลการดำเนินงาน เพื่อแสดงความโปร่งใส และมีประสิทธิภาพประสิทธิผลในการใช้จ่ายงบประมาณ กำหนดให้มีการบริหารสินทรัพย์ที่มีอยู่ ให้คุ้มค่าเกิดประโยชน์สูงสุด และการตรวจสอบภายในจะปรับเปลี่ยนไป ไม่เน้นการตรวจสอบ ให้ถูกต้องตามระเบียบเพียงอย่างเดียว แต่จะรวมถึงการตรวจสอบสัมฤทธิ์ของการดำเนินงาน (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2546)

ผลจากการปฏิรูปการศึกษาดังกล่าว ก่อให้เกิดการกระจายอำนาจการบริหารลงสู่เขตพื้นที่การศึกษา ซึ่งมีการจัดระเบียบบริหารราชการเขตพื้นที่การศึกษา ส่งผลให้สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาแต่ละเขตจะต้องจัดระเบียบการบริหารราชการเขตพื้นที่การศึกษาออกเป็นสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา และสถานศึกษาที่จัดการศึกษาขั้นพื้นฐานที่เป็นโรงเรียนมีฐานะ เป็นนิติบุคคล (กระทรวงศึกษาธิการ, 2546) โดยกระทรวงศึกษาธิการได้ออกระเบียบว่า ด้วยการบริหารจัดการและขอบเขต การปฏิบัติหน้าที่ของสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่เป็นนิติบุคคล ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา พ.ศ. 2546 ส่วนที่เกี่ยวข้องกับการบริหารงบประมาณในสถานศึกษา คือ ให้สถานศึกษามีอิสระในการบริหารจัดการงบประมาณของที่ตั้งไว้สำหรับสถานศึกษาตามที่ได้รับ มีอิสระในการบริหารจัดการเกี่ยวกับพัสดุตามที่อยู่ในความดูแลรับผิดชอบ หรืออยู่ในวงเงินงบประมาณที่ได้รับมอบ มีการรับบริจาคเงินหรือทรัพย์สินที่มีผู้บริจาคตามระเบียบการคลังว่าด้วย การรับเงินหรือทรัพย์สินที่มีผู้บริจาคให้ทางราชการ มีการบริหารจัดการเกี่ยวกับการเงินและบัญชีของสถานศึกษาให้เป็นไปตามระเบียบที่เลขาธิการคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กำหนด และให้สถานศึกษาจัดทำบัญชีแสดงรายการรับจ่ายเงินและทรัพย์สินที่มีผู้อุทิศให้ไว้เป็นหลักฐานโดยให้สรุปรายงานให้ผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาที่สถานศึกษานั้นสังกัดทราบ ทุกสิ้นปีงบประมาณและให้ผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาจัดให้มีการตรวจสอบความถูกต้องของบัญชีทรัพย์สินดังกล่าว แล้วรายงานให้เลขาธิการคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานทราบโดยเร็ว (กระทรวงศึกษาธิการ, 2546)

จากการปรับเปลี่ยนระบบงบประมาณ ผู้บริหารการศึกษา ผู้บริหารสถานศึกษารวมทั้งครู และคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน หรือผู้มีส่วนร่วมทั้งภายในและภายนอกสถานศึกษาต้องปรับแนวทางการปฏิบัติตั้งแต่ขั้นตอนการวางแผน การบริหารงบประมาณ และการรายงานผล โดยมุ่งเน้นผลสำเร็จของงาน และมีการใช้ทรัพยากรอย่างคุ้มค่า เพื่อให้การดำเนินงานของหน่วยงานเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ และประสิทธิผล ภายใต้งบประมาณที่จำกัด ตามระบบการบริหารงบประมาณในสถานศึกษาที่เป็นนิติบุคคล จำนวน 7 ด้าน ได้แก่ การดำเนินการจัดทำและเสนอขอ งบประมาณการจัดสรรงบประมาณ การตรวจสอบ ติดตามประเมินผล และรายงานผล การใช้จ่ายเงิน ผลการดำเนินงานการระดมทรัพยากรและการลงทุนเพื่อการศึกษา การบริหารการเงิน การบริหารบัญชี และการบริหารพัสดุและสินทรัพย์ (กระทรวงศึกษาธิการ, 2546) จึงเห็นได้ว่า การบริหารจัดการด้านงบประมาณดังกล่าวเป็นภาระความรับผิดชอบที่ทางสถานศึกษาต้องปฏิบัติ ซึ่งทำให้ส่งผลต่อระบบการบริหารจัดการ การสร้างความเข้าใจและการจัดวางตัวบุคคลให้รับผิดชอบ งานด้านงบประมาณ แต่ในปัจจุบันสถานศึกษายังพบปัญหาในการบริหารงบประมาณ อยู่หลายประการ ไม่ว่าจะเป็นในด้านบุคลากรผู้ปฏิบัติงาน ด้านการเงิน บัญชี พัสดุ เนื่องจากสถานศึกษาต้องให้ครูรับภาระในการปฏิบัติงานดังกล่าวด้วย ซึ่งครูยังขาดความรู้ ความสามารถและประสบการณ์ เพราะไม่ได้มีวุฒิโดยตรง อาศัยเพียง

ประสบการณ์การทำงาน จากการอบรมเพียงเท่านั้น โดยเฉพาะสภาพโรงเรียนที่มีขนาดแตกต่างกัน มีบุคลากรขาดแคลน ย่อมส่งผลกระทบเป็นอย่างยิ่ง

จากที่กล่าวมาแล้วข้างต้น จะเห็นได้ว่าการบริหารงบประมาณได้ส่งผลกระทบต่อประสิทธิภาพและประสิทธิผลในการบริหารงานในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่เป็นนิติบุคคล จึงทำให้ผู้วิจัยมีความสนใจที่จะศึกษาการบริหารงานงบประมาณตามข้อบ่งชี้ ภารกิจในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่เป็นนิติบุคคล ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เพื่อนำเสนอผลงานวิจัยเป็นแนวทางและเป็นข้อมูลให้ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องนำไปใช้ในการวางแผนพัฒนาเพื่อสร้าง ความเข้มแข็ง ให้แก่สถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่เป็นนิติบุคคล เพื่อรองรับการกระจายอำนาจให้เกิดประโยชน์สูงสุด ต่อการจัดการศึกษาต่อไป

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาการบริหารงบประมาณของโรงเรียนที่เป็นนิติบุคคล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี
2. เพื่อเปรียบเทียบระดับการปฏิบัติงานการบริหารงบประมาณของโรงเรียนที่เป็นนิติบุคคล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี จำแนกตามขนาดโรงเรียน

วิธีดำเนินการวิจัย

ประชากร ได้แก่ ผู้บริหาร สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี ปีการศึกษา 2555 จำนวน 170 โรงเรียน เป็นผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 170 คน กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ใช้สูตรของ Yamane (1973) ได้กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 118 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลครั้งนี้ เป็นแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น โดยใช้กรอบแนวคิดในการบริหารงบประมาณของโรงเรียนที่เป็นนิติบุคคล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี (กระทรวงศึกษาธิการ, 2546) แบ่งเป็น 2 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 แบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับการบริหารงบประมาณของโรงเรียนที่เป็นนิติบุคคล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี จำนวน 7 ด้าน ได้แก่ การจัดทำและเสนอของบประมาณ การจัดสรรงบประมาณ การตรวจสอบ ติดตาม ประเมินผลและรายงานผลการใช้จ่ายเงินและผลการดำเนินงาน การระดมทรัพยากร การลงทุนเพื่อการศึกษา การบริหารการเงิน การบริหารบัญชี และการบริหารพัสดุและสินทรัพย์ ลักษณะเป็นแบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ ของ Likert และแปลความหมายค่าเฉลี่ยของคะแนน ใช้เกณฑ์ของ Best (1993)

การสร้างเครื่องมือ ผู้วิจัยได้ดำเนินการสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลมีขั้นตอนดังนี้

1. ศึกษา ทฤษฎี เอกสาร ตำรา แนวคิดและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับสภาพการบริหารงบประมาณของโรงเรียนที่เป็นนิติบุคคล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี จำนวน 7 ด้าน (กระทรวงศึกษาธิการ, 2546) ได้แก่ การจัดทำและเสนอของบประมาณ การจัดสรรงบประมาณ

การตรวจสอบ ติดตาม ประเมินผลและรายงานผลการใช้เงินและผลการดำเนินงาน การระดมทรัพยากร และการลงทุนเพื่อการศึกษา การบริหารการเงิน การบริหารการบัญชี และการบริหารพัสดุสินทรัพย์

2. สร้างแบบสอบถามฉบับร่าง โดยขอคำแนะนำจากกรรมการที่ปรึกษาเพื่อตรวจสอบ แนะนำปรับปรุงแก้ไข

การตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ

1. นำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแก้ไขแล้ว ให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบความเที่ยงตรงของเนื้อหา (Content Validity) และความถูกต้องของภาษา

2. นำแบบสอบถามที่ได้ปรับปรุงตามข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญ แล้วนำไปเสนอต่อ กรรมการที่ปรึกษา เพื่อพิจารณาปรับปรุงแก้ไขให้เหมาะสมก่อนนำไปทดลองใช้ต่อไป

3. นำแบบสอบถามที่ได้ทดลองใช้กับผู้บริหารสถานศึกษาที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 ชุด แล้วนำไปหาค่าความเชื่อมั่น ด้วยวิธีการของ Cronbach (1990) เพื่อหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha Coefficient) ซึ่งแบบสอบถามที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้มีค่าความเชื่อมั่น เท่ากับ 0.96

การเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยดำเนินการตามขั้นตอนดังต่อไปนี้

1. ขอหนังสือจากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ ในพระบรมราชูปถัมภ์ จังหวัดปทุมธานี ถึงผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เพื่อขอ ความอนุเคราะห์ในการแจกแบบสอบถามไปยังสถานศึกษาที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง

2. ผู้วิจัยส่งแบบสอบถามให้แก่สถานศึกษาที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง และให้ส่งแบบสอบถามคืนที่ ผู้วิจัยภายในระยะเวลาที่กำหนด

การวิเคราะห์ข้อมูล

ในการศึกษาวิจัยในครั้งนี้ผู้วิจัยนำข้อมูลที่ได้มาดำเนินการตามขั้นตอน ดังนี้

1. นำแบบสอบถามที่สมบูรณ์ทั้งหมดมาหาคะแนน ตามแนวทางการประเมินความคิดเห็น แบบมาตราส่วนประมาณค่า แบบลิเคิร์ต (Likert' Scale)

มากที่สุด	ให้	5	คะแนน
มาก	ให้	4	คะแนน
ปานกลาง	ให้	3	คะแนน
น้อย	ให้	2	คะแนน
น้อยที่สุด	ให้	1	คะแนน

2. การแปลความหมายของคะแนน ผู้วิจัยกำหนดเกณฑ์ความหมายค่าเฉลี่ยของคะแนน เป็นตัวชี้วัด โดยอาศัยแนวคิดของ Best (1993) แล้วแปลความหมายตามเกณฑ์ที่กำหนด ดังนี้

คะแนนเฉลี่ย 4.50-5.00 หมายถึง การปฏิบัติงานบริหารงบประมาณอยู่ในระดับ
มากที่สุด

คะแนนเฉลี่ย 3.50-4.49 มีการปฏิบัติงานการบริหารงบประมาณอยู่ในระดับมาก

คะแนนเฉลี่ย 2.50-3.49 มีการปฏิบัติงานการบริหารงบประมาณอยู่ในระดับ

ปานกลาง

คะแนนเฉลี่ย 1.50-2.49 มีการปฏิบัติงานการบริหารงบประมาณอยู่ในระดับน้อย

คะแนนเฉลี่ย 1.00-1.49 มีการปฏิบัติงานการบริหารงบประมาณอยู่ในระดับน้อยที่สุด

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยทำการวิเคราะห์ข้อมูลด้วยคอมพิวเตอร์ โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติ โดยเลือกวิเคราะห์ข้อมูลที่สอดคล้องกับความมุ่งหมายและสมมติฐานการวิจัยดังนี้

1. วิเคราะห์ระดับการบริหารงบประมาณของโรงเรียนที่เป็นนิติบุคคล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี ใช้ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)
2. วิเคราะห์ระดับการบริหารงบประมาณของโรงเรียนที่เป็นนิติบุคคล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี จำแนกตามขนาดโรงเรียน ได้แก่ ขนาดเล็ก ขนาดกลาง และขนาดใหญ่ ใช้ในการทดสอบความแปรปรวนแบบทางเดียว (One-way ANOVA)

ผลการวิจัยและอภิปรายผล

การวิจัยครั้งนี้เป็นการศึกษาการบริหารงบประมาณของโรงเรียนที่เป็นนิติบุคคล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี มีผลการวิจัยและอภิปรายผลได้ดังนี้

ผู้ตอบแบบสอบถามประกอบด้วยผู้บริหาร จำนวน 118 คน โดยสถานศึกษาขนาดเล็ก จำนวน 30 คน คิดเป็นร้อยละ 25.42 สถานศึกษาขนาดกลาง จำนวน 43 คน คิดเป็นร้อยละ 36.44 และสถานศึกษาขนาดใหญ่ จำนวน 45 คน คิดเป็นร้อยละ 38.14

การบริหารงบประมาณของโรงเรียนที่เป็นนิติบุคคล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า การจัดทำ และเสนอของบประมาณ อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.74$, S.D. = 0.52) ด้านการจัดสรรงบประมาณ อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.83$, S.D. = 0.54) ด้านการตรวจสอบติดตามประเมินผล และรายงานผลการใช้เงิน และผลการดำเนินงาน อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.72$, S.D. = 0.64) การระดม ทรัพยากรและการลงทุนเพื่อการศึกษา อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.68$, S.D. = 0.63) การบริหารเงิน การเงิน อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.59$, S.D. = 0.63) การบริหารบัญชี อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.63$, S.D. = 0.53) การบริหารพัสดุและสินทรัพย์ อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.69$, S.D. = 0.38)

ค่าเฉลี่ยการบริหารงบประมาณของโรงเรียนที่เป็นนิติบุคคล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.69$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่าทุกด้านอยู่ในระดับมากเช่นเดียวกัน ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดเรียงตามลำดับ คือ การจัดสรรงบประมาณ ($\bar{X} = 3.83$) ส่วนด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือ ด้านการบริหารการเงิน ($\bar{X} = 3.59$) จากผลการวิจัยพบว่าทุกด้านอยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับ พัชราภรณ์ จุลมณฑล (2551) ได้ศึกษาการบริหารงบประมาณของโรงเรียนที่เป็น นิติบุคคล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาจะเชิงเทรา เขต 2 ผลการวิจัยพบว่าการบริหารงบประมาณของโรงเรียนที่เป็น นิติบุคคล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาจะเชิงนครา เขต 2 โดยรวมอยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า การบริหารงบประมาณอยู่ระดับมาก

การบริหารงบประมาณของโรงเรียนที่เป็นนิติบุคคล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี จำแนกตามขนาดโรงเรียน ผู้ตอบแบบสอบถามประกอบด้วยผู้บริหาร จำนวน 118 คน โดยสังกัดในโรงเรียนขนาดเล็ก จำนวน 30 คน คิดเป็นร้อยละ 25.42 สังกัดในสถานศึกษาขนาดกลาง จำนวน 43 คน คิดเป็นร้อยละ 36.44 และสังกัดในสถานศึกษาขนาดใหญ่ จำนวน 45 คน คิดเป็นร้อยละ 38.14 จากผลการศึกษาพบว่า ด้านการจัดทำและเสนอของบประมาณของโรงเรียน

ขนาดเล็กมีค่าเฉลี่ย ($\bar{X} = 3.85$, S.D. = 0.04) โรงเรียนขนาดกลาง มีค่าเฉลี่ย ($\bar{X} = 3.73$, S.D. = 0.52) โรงเรียนขนาดใหญ่มีค่าเฉลี่ย ($\bar{X} = 3.62$, S.D. = 0.64) ด้านการจัดสรรงบประมาณของโรงเรียนขนาดเล็ก มีค่าเฉลี่ย ($\bar{X} = 3.92$, S.D. = 0.72) โรงเรียนขนาดกลาง มีค่าเฉลี่ย ($\bar{X} = 3.74$, S.D. = 0.54) โรงเรียนขนาดใหญ่มีค่าเฉลี่ย ($\bar{X} = 3.83$, S.D. = 0.36) ด้านการตรวจสอบติดตามประเมินผลและรายงานการใช้จ่ายเงินและผลการดำเนินงาน ของโรงเรียนขนาดเล็กมีค่าเฉลี่ย ($\bar{X} = 3.83$, S.D. = 0.96) โรงเรียนขนาดกลาง มีค่าเฉลี่ย ($\bar{X} = 3.72$, S.D. = 0.72) โรงเรียนขนาดใหญ่มีค่าเฉลี่ย ($\bar{X} = 3.63$, S.D. = 0.04) ด้านการระดมทรัพยากรและการลงทุน เพื่อการศึกษา ของโรงเรียนขนาดเล็กมีค่าเฉลี่ย ($\bar{X} = 3.79$, S.D. = 0.92) โรงเรียนขนาดกลาง มีค่าเฉลี่ย ($\bar{X} = 3.53$, S.D. = 0.92) โรงเรียนขนาดใหญ่มีค่าเฉลี่ย ($\bar{X} = 3.66$, S.D. = 0.92) ด้านการบริหารการเงิน ของโรงเรียนขนาดเล็กมีค่าเฉลี่ย ($\bar{X} = 3.62$, S.D. = 0.89) โรงเรียนขนาดกลาง มีค่าเฉลี่ย ($\bar{X} = 3.50$, S.D. = 0.92) โรงเรียนขนาดใหญ่ มีค่าเฉลี่ย ($\bar{X} = 3.64$, S.D. = 0.89) ด้านการบริหารบัญชี ของโรงเรียนขนาดเล็กมีค่าเฉลี่ย ($\bar{X} = 3.66$, S.D. = 0.84) โรงเรียนขนาดกลาง มีค่าเฉลี่ย ($\bar{X} = 3.60$, S.D. = 0.87) โรงเรียนขนาดใหญ่ มีค่าเฉลี่ย ($\bar{X} = 3.63$, S.D. = 0.90) ด้านการบริหารพัสดุและสินทรัพย์ ของโรงเรียนขนาดเล็ก มีค่าเฉลี่ย ($\bar{X} = 3.59$, S.D. = 0.89) โรงเรียนขนาดกลาง มีค่าเฉลี่ย ($\bar{X} = 3.67$, S.D. = 0.89) โรงเรียนขนาดใหญ่มีค่าเฉลี่ย ($\bar{X} = 3.75$, S.D. = 0.89) โดยรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน ทั้งนี้อาจเนื่องจากการดำเนินงานต้องใช้ระเบียบและแนวปฏิบัติเดียวกันถึงแม้จะเป็นโรงเรียนที่มีขนาดต่างกันก็ตาม ซึ่งสอดคล้องกับ วาทีณี ตันติวีระวงศ์ (2546) ศึกษาความรู้และการดำเนินงานเกี่ยวกับการวางแผนงบประมาณแบบมุ่งเน้นผลงานตามขนาดโรงเรียน พบว่า ทั้งโดยภาพรวมและรายด้านผู้บริหารและครูในโรงเรียนที่มีขนาดเล็ก ขนาดกลาง ขนาดใหญ่ มีการดำเนินงานเกี่ยวกับการวางแผน แบบมุ่งเน้นผลงานไม่แตกต่างกัน

สรุปผลการวิจัย

1. ค่าเฉลี่ยการบริหารงบประมาณของโรงเรียนที่เป็นนิติบุคคล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่าทุกด้านอยู่ในระดับมากเช่นเดียวกัน ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดเรียงตามลำดับ คือ ด้านการจัดสรรงบประมาณด้านการจัดทำและเสนอของงบประมาณ และด้านการตรวจสอบ ติดตาม ประเมินผลและรายงานผลการใช้จ่ายเงินและผลการดำเนินงาน ส่วนด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ด้านการบริหารการเงิน

2. ผลการเปรียบเทียบการบริหารงบประมาณของโรงเรียนที่เป็นนิติบุคคล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี จำแนกตามขนาดโรงเรียน โดยรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน ไม่สอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้

ข้อเสนอแนะ

จากการวิจัยครั้งนี้ทำให้ทราบถึงการบริหารงบประมาณของโรงเรียนที่เป็นนิติบุคคลสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี ซึ่งจะเป็นข้อมูลสำหรับการปรับปรุงและพัฒนากระบวนการบริหารงบประมาณของโรงเรียนให้เกิดประสิทธิภาพ และเป็นข้อมูลสนับสนุนการทำวิจัยให้ขยายวงกว้างมากขึ้น ผู้วิจัยขอเสนอแนะ ดังนี้

ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1. ในการบริหารงบประมาณควรน้อมนำหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวฯ มาเป็นหลักการสำคัญในระบบการศึกษาของไทยให้ได้อย่างเป็นรูปธรรม
2. ด้านการจัดทำและเสนอของบประมาณ โรงเรียนควรเปิดโอกาสให้บุคลากรทางการศึกษา ครู นักเรียน คณะกรรมการสถานศึกษา และชุมชนที่มีส่วนร่วม ในการวางแผนงบประมาณ
3. ด้านการจัดสรรงบประมาณ โรงเรียนควรมีการนำเสนอแผนปฏิบัติการประจำปีงบประมาณ และร่างข้อตกลงผลผลิตขอความเห็นชอบคณะกรรมการสถานศึกษา
4. ด้านการตรวจสอบ ติดตาม ประเมินผล และรายงานผลการใช้เงินและผลการดำเนินงาน โรงเรียนควรมีกระบวนการสำหรับติดตามต้นทุนผลผลิต และต้นทุนต่อหน่วย
5. ด้านการระดมทรัพยากรและการลงทุนเพื่อการศึกษา โรงเรียนควรมีการวิเคราะห์ศักยภาพของสถานศึกษาที่ดำเนินการจัดหารายได้ และสินทรัพย์ในส่วนที่จะนำมาซึ่งรายได้
6. ด้านการบริหารการเงิน และด้านการบริหารบัญชี โรงเรียนควรมีการสุปรายการบันทึกบัญชีทุกวันทำการและเงินทุกประเภท ณ วันทำการสุดท้ายของเดือน
7. ด้านการบริหารพัสดุและสินทรัพย์ โรงเรียนควรมีการวางแผนล่วงหน้าในการจัดใช้และจัดหาสินทรัพย์ และการทดแทนสินทรัพย์เดิมโดยคำนึงถึงกรอบงบประมาณการรายจ่ายล่วงหน้า

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรศึกษาเปรียบเทียบสภาพและปัญหาการบริหารงบประมาณของสถานศึกษาขั้นพื้นฐานสังกัดเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี ตัวแปรอื่น เช่น อำเภอที่ตั้ง หรือโรงเรียนในเขตเทศบาล และนอกเขตเทศบาล ประสพการณ์ในการปฏิบัติงาน
2. ควรศึกษาสภาพและปัญหาการบริหารการเงินในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน
3. ควรศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการบริหารงบประมาณของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน

เอกสารอ้างอิง

- กรมวิชาการ. (2546). พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 และ (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2553. กรุงเทพฯ: องค์การรับส่งสินค้าและพัสดุภัณฑ์.
- กระทรวงศึกษาธิการ. (2546). คู่มือการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่เป็นนิติบุคคล. กรุงเทพฯ: องค์การรับส่งสินค้าและพัสดุภัณฑ์.
- พัชรภรณ์ จุลมณฑล. (2551). การบริหารงบประมาณของโรงเรียนที่เป็นนิติบุคคล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาจะเข็มนา เขต 2. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา สำนักงานบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏวราชนครินทร์.
- วาทีณี ตันติวีระวงศ์. (2546). ศึกษาความรู้และการดำเนินงานเกี่ยวกับการวางแผนงบประมาณ แบบมุ่งเน้นผลงานของผู้บริหารและครูโรงเรียนนำร่องโครงการปรับปรุงระบบการจัดงบประมาณ. ปริญญานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยนเรศวร.
-

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2546). **หลักเกณฑ์การใช้จ่ายงบประมาณ**

ประเภทเงินอุดหนุน. กรุงเทพฯ: สำนักงานพุทธศาสนาแห่งชาติ.

Best, J. W. (1993). **Research in Education.** Boston, MA: Allyn and Bacon.

Cronbach, L. J. (1990). **Essentials of Psychological Testing.** (5th ed). New York: Happer Colline.

Yamane, T. (1973). **Statistics: An Introductory Analysis.** New York: Harper.

การพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่อง วันสำคัญทางพระพุทธศาสนา ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ด้วยการเรียนแบบผสมผสาน ระหว่างวิธีการเรียนรู้แบบเผชิญหน้ากับวิธีการเรียนรู้ผ่านเฟสบุ๊ค

A DEVELOPMENT OF LEARNING ACHIEVEMENT ON THE TOPIC OF THE IMPORTANT BUDDHIST DAYS OF GRADE 6 STUDENTS USING INTEGRATED LEARNING METHOD BETWEEN FACE TO FACE LEARNING METHOD AND FACEBOOK LEARNING METHOD

อุทุมพร ศรีแจ่ม^{1*}, อังคณา กรณยาธิกุล¹, และพิทักษ์ นิลนพคุณ¹
Utumporn Seejam, Angkana Karanyathikul and Phithack Nilnopkoon

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) พัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนเรียน ระหว่างเรียน และหลังเรียน เรื่อง วันสำคัญทางพระพุทธศาสนา ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ด้วยการเรียนแบบผสมผสานระหว่างวิธีการเรียนรู้แบบเผชิญหน้ากับวิธีการเรียนรู้ผ่านเฟสบุ๊ค และ 2) ศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ด้วยการเรียนแบบผสมผสานระหว่างวิธีการเรียนรู้แบบเผชิญหน้ากับวิธีการเรียนรู้ผ่านเฟสบุ๊ค เรื่อง วันสำคัญทางพระพุทธศาสนา ประชากรที่ใช้ในการวิจัยได้แก่ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนในสังกัดกรมการปกครองส่วนท้องถิ่นจังหวัดปทุมธานี จำนวน 6 โรงเรียน รวม 584 คน กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยเป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนอนุบาลเทศบาลตำบลบางกะดี ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2556 จำนวน 30 คน กำหนดกลุ่มตัวอย่างโดยวิธีการสุ่มแบบกลุ่ม สถิติที่ใช้ในการวิจัย คือ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และสถิติที่ใช้ในการทดสอบสมมติฐานความแตกต่างค่าเฉลี่ยของคะแนนจากแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ซึ่งใช้การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียวแบบวัดซ้ำ

ผลการวิจัยพบว่า

1. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนเรียน ระหว่างเรียน และหลังเรียน เรื่อง วันสำคัญทางพระพุทธศาสนา ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ด้วยการเรียนแบบผสมผสานระหว่างวิธีการเรียนรู้แบบเผชิญหน้ากับวิธีการเรียนรู้ผ่านเฟสบุ๊ค มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

¹หลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ ในพระบรมราชูปถัมภ์ จังหวัดปทุมธานี

*ผู้นิพนธ์ประสานงาน E-mail: kroonok190@hotmail.com

2. ความพึงพอใจของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ที่มีต่อการเรียนแบบผสมผสานระหว่างวิธีการเรียนรู้แบบเผชิญหน้ากับวิธีการเรียนรู้ผ่านเฟสบุ๊ค เรื่อง วันสำคัญทางพระพุทธศาสนา อยู่ในระดับดีมาก

คำสำคัญ: การเรียนแบบผสมผสาน, การเรียนผ่านเฟสบุ๊ค, การเรียนรู้แบบเผชิญหน้า

ABSTRACT

The objectives of this research were to 1) improve students' learning achievement before, during and after learning on the topic of the important Buddhist days of Grade 6 students using integrated learning method between face to face learning method and Facebook learning method and 2) study Grade 6 students' satisfaction toward learning through integrated learning method between face to face learning method and Facebook learning method. The population was 584 students from 6 schools under the Department of Local Administration, Pathum Thani Province. The sample was 30 Grade 6 students from Anuban Bangkradi Municipal School under the Department of Local Administration Pathum Thani Province in semester 2 of the academic year 2013 selected by using cluster random sampling. The statistics used in this research were mean, standard deviation, percentage and repeated measure one-way ANOVA method.

The results were as follows:

1. The students' learning achievement before, during and after learning on the topic of the important days of Buddhism using integrated learning method between face to face learning method and Facebook learning method was statistically significant different at .05 level.

2. The Grade 6 student's satisfaction with the integrated learning method between face to face learning method and Facebook learning method on the topic of the important days of Buddhism was at a very good level.

Keywords: Learning Through Integrated Learning Method, Facebook Learning Method, Face to Face Learning Method

บทนำ

ความเจริญทางด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี ส่งผลให้เกิดการเปลี่ยนแปลงอย่างมากมาย ทั้งทางด้านเศรษฐกิจ สังคม และวัฒนธรรม กล่าวคือ ทำให้เกิดผลกระทบโดยตรงต่อวิถีการดำเนิน ชีวิตของคนในปัจจุบัน เพราะยุคนี้เป็นยุคข่าวสารและสารสนเทศ ซึ่งแพร่กระจายอย่างรวดเร็ว ทั่วทุกสังคมโลกอย่างไร้พรมแดน ดังนั้น จึงมีความจำเป็นที่คนจะต้องพัฒนาตนเองเพื่อให้สามารถ

ดำรงชีวิตอยู่ได้ในสังคมอย่างมีความสุข และสามารถพัฒนาประเทศชาติให้มีความเจริญก้าวหน้า นอกจากนั้นแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 11 (พ.ศ. 2555-2559) ได้ชี้ชัดให้เห็นถึงความจำเป็นในการมีภูมิคุ้มกันที่มีอยู่ พร้อมทั้งเร่งสร้างภูมิคุ้มกันในประเทศให้เข้มแข็งขึ้น เพื่อเตรียมความพร้อมคน สังคม และระบบเศรษฐกิจของประเทศให้สามารถปรับตัวรองรับผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลงได้อย่างเหมาะสม รวมทั้งสร้างโอกาสด้วยฐานความรู้ เทคโนโลยี นวัตกรรม และความคิดสร้างสรรค์ บนพื้นฐานการผลิตและบริการที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม ซึ่งนำไปสู่การพัฒนาเพื่อประโยชน์อย่างยั่งยืนของสังคมไทยตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง แนวทางการพัฒนาคนดังกล่าวเป็นการเตรียมความพร้อมเด็กในการเข้าสู่ประชาคมอาเซียน จึงจำเป็นต้องนำภูมิคุ้มกันที่มีอยู่ พร้อมทั้งเร่งสร้างภูมิคุ้มกันในประเทศให้เข้มแข็งขึ้นปรับตัวรองรับผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลงได้อย่างเหมาะสม พัฒนาประเทศให้ก้าวหน้าต่อไปเพื่อประโยชน์สุขที่ยั่งยืนของสังคมไทยตามปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง (สำนักงานคณะกรรมการการพัฒนาระบบเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, 2555) ซึ่งแนวทางดังกล่าวสอดคล้องกับนโยบายของกระทรวงศึกษาธิการในการพัฒนาเยาวชนของชาติเข้าสู่โลกยุคศตวรรษที่ 21 โดยมุ่งส่งเสริมให้ผู้เรียน มีคุณธรรม รักความเป็นไทย ใฝ่ทักษะการคิดวิเคราะห์ คิดสร้างสรรค์ มีทักษะด้านเทคโนโลยี สามารถทำงานร่วมกับผู้อื่น และสามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นในสังคมโลกได้อย่างสันติ

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 และ (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2553 มาตรา 23 การจัดการศึกษา ทั้งการศึกษาในระบบการศึกษานอกระบบ และการศึกษาตามอัธยาศัย ต้องเน้นความสำคัญทั้งความรู้ คุณธรรม กระบวนการเรียนรู้และบูรณาการตามความเหมาะสมของแต่ละระดับการศึกษา (กรมวิชาการ, 2546) ซึ่งสอดคล้องกับทิศทางการพัฒนาเศรษฐกิจ นอกจากนี้รัฐยังเห็นความจำเป็นในการส่งเสริมผู้เรียนในการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร โดยในหมวด 9 มาตรา 66 กล่าวว่า ผู้เรียนมีสิทธิได้รับการพัฒนาขีดความสามารถในการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ เพื่อให้มีความรู้และทักษะเพียงพอที่จะใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการศึกษาในการแสวงหาความรู้ด้วยตนเองได้อย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต สอดคล้องกับหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานพุทธศักราช 2551 ที่มีจุดมุ่งหมายในการพัฒนาผู้เรียนทุกคนให้มีความรู้และทักษะพื้นฐานรวมทั้งเจตคติจำเป็นต่อการศึกษาระดับอาชีวศึกษาและการศึกษาตลอดชีวิต โดยมุ่งเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญบนพื้นฐานความเชื่อว่าทุกคนสามารถเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้ตามศักยภาพและมุ่งให้ผู้เรียนเกิดสมรรถนะสำคัญคือ มีความสามารถในการสื่อสาร การแก้ปัญหาการใช้ทักษะชีวิตและการใช้เทคโนโลยี (กระทรวงศึกษาธิการ, 2551) ซึ่งจะทำให้การจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานเป็นไปตามเจตนารมณ์พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545

การนำวิธีการเรียนแบบผสมผสาน เป็นรูปแบบการเรียนที่ผสมผสาน 2 วิธี เข้าด้วยกัน โดยใช้รูปแบบวิธีการเรียนการสอนแบบเผชิญหน้าในชั้นเรียนปกติกับวิธีการเรียนสอนผ่านเฟสบุ๊คบนเครือข่ายสังคม (Social Network for Education) เพื่อตอบสนองต่อความแตกต่างระหว่างบุคคลของผู้เรียน ทำให้ผู้เรียนเกิดความตื่นตัว สนุกสนาน ไม่น่าเบื่อหน่าย เข้าใจเนื้อหาบทเรียนมากยิ่งขึ้น สนับสนุนให้ผู้สอนใช้วิธีการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพ ปรับปรุงตัวเองให้มีความรู้ความสามารถในการพัฒนาการเรียนการสอนที่ตรงตามเนื้อหาหลักสูตร เพื่อช่วยให้การเรียนการสอนบรรลุวัตถุประสงค์ เนื่องจากการเรียนแบบผสมผสานเป็นตัวกลางที่ช่วยให้การสื่อสารระหว่างผู้สอนและผู้เรียนได้ดำเนิน

ไปได้อย่างมีประสิทธิภาพทำให้ผู้เรียนเข้าใจความหมายของเนื้อหาบทเรียนได้ตรงกับผู้สอนต้องการ ซึ่งจำเป็นจะต้องการการเรียนรู้แบบผสมผสานระหว่างวิธีการเรียนเรียนรู้แบบเผชิญหน้ากับวิธีการเรียนรู้ผ่านเฟสบุ๊ค (Facebook) มาช่วยให้เด็กเกิดการเรียนรู้ในรูปแบบของการเรียนแบบผสมผสานสอดคล้องกับ มนต์ชัย เทียนทอง (2549) การจัดการเรียนการสอนโดยการเลือกใช้คุณลักษณะที่ดีที่สุดของการสอนในห้องเรียน และคุณลักษณะที่ดีที่สุดของการสอนออนไลน์เข้าด้วยกันเพื่อให้ผู้เรียนได้เรียนรู้อย่างอิสระในการเรียนการสอน มีวัตถุประสงค์หลัก คือ การถ่ายทอดความรู้ผู้เรียนเกิดการพัฒนาทางสติปัญญา ทักษะ ความพึงพอใจ เพื่อให้ผู้เรียนนำความรู้ไปประยุกต์ใช้

การศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ของโรงเรียนอนุบาลเทศบาลตำบลบางกะดี ปีการศึกษา 2555 ได้ประเมินคุณภาพการศึกษาของนักเรียน ปีการศึกษา 2555 ระดับประเทศ (O-NET) ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 พบว่า มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของคะแนนเฉลี่ย 44.22 จะเห็นว่า คะแนนเฉลี่ยไม่ถึงร้อยละ 50 ต่ำกว่าเป้าหมายที่โรงเรียนกำหนดไว้ คือ ร้อยละ 75 (สำนักทดสอบทางการศึกษา กรมวิชาการ, 2555) พบว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนในกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรมต่ำกว่าเป้าหมาย เมื่อศึกษาในรายละเอียดพบว่า สาระที่ 1 ศาสนา ศีลธรรม จริยธรรม หน่วยย่อยเรื่อง วันสำคัญทางพระพุทธศาสนา มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำกว่าทุกกลุ่มสาระนี้ เนื่องมาจากการจัดการเรียนการสอนของครูใช้วิธีสอนแบบบรรยาย ใช้เอกสารใบความรู้เท่านั้น ไม่มีการนำรูปแบบการเรียนการสอนโดยใช้เทคโนโลยีและสารสนเทศใหม่ ๆ ที่จะตอบสนองต่อความต้องการของผู้เรียน ในปัจจุบันมีวิธีการเรียนการสอนที่สามารถตอบสนองความต้องการต่อการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนในสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม หน่วยย่อยเรื่อง วันสำคัญทางพระพุทธศาสนา เพราะเป็นวิธีการสอนโดยสมบูรณ์ทั้งด้านเนื้อหาให้สอดคล้องกับหลักสูตร ส่งเสริมให้นักเรียนได้เรียนรู้ด้วยตนเองตามศักยภาพ ช่วยให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ อย่างมีประสิทธิภาพ

จากสาเหตุที่กล่าวมาข้างต้น และเนื่องจากเฟสบุ๊ค เป็นสื่อสังคมอย่างหนึ่ง ที่ช่วยให้คนจากมุมใดมุมหนึ่งของโลกเชื่อมต่อถึงกันผ่านโครงข่ายอินเทอร์เน็ตได้อย่างไร้ขีดจำกัด เฟสบุ๊คไม่ได้เชื่อมต่อระหว่างบุคคลเท่านั้น แต่รวมไปถึงกลุ่มคนที่มีความสนใจเดียวกัน องค์กร หน่วยงาน ฯลฯ อีกด้วย หน้า Wall Facebook คือพื้นที่ส่วนตัวที่เปิดเผยต่อสายตาทุกคู่ในโลกของเฟสบุ๊ค และเพราะหน้าเพจส่วนตัวของเฟสบุ๊ค บ่งบอกถึงตัวตนของเจ้าของ ทำให้เฟสบุ๊คกลายเป็นเครื่องมือสื่อสารการตลาดขึ้นสำคัญในยุคปัจจุบันไปแล้ว สำหรับวงการการศึกษาเอง ผู้สอนหลาย ๆ ท่านได้เริ่มนำเฟสบุ๊คเข้ามาใช้เป็นหนึ่งเครื่องมือทางการศึกษาด้วย ผู้วิจัยในฐานะของครูผู้สอน กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม มีความสนใจที่จะพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนด้วยการเรียนแบบผสมผสานระหว่างวิธีการเรียนรู้แบบเผชิญหน้ากับวิธีการเรียนรู้ผ่านเฟสบุ๊ค เรื่อง วันสำคัญทางพระพุทธศาสนา ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 เพื่อให้การเรียนการสอนบรรลุตามจุดประสงค์ของหลักสูตร ส่งผลดีต่อการพัฒนาการเรียนการสอนในสถานศึกษา ทำให้การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนมีคุณภาพยิ่งขึ้น และส่งผลให้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงขึ้น

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนเรียน ระหว่างเรียน และหลังเรียน เรื่อง วันสำคัญทางพระพุทธศาสนา ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ด้วยการเรียนแบบผสมผสานระหว่างวิธีการเรียนรู้แบบเผชิญหน้ากับวิธีการเรียนรู้ผ่านเฟสบุ๊ค
2. เพื่อศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ที่มีต่อการเรียนแบบผสมผสานระหว่างวิธีการเรียนรู้แบบเผชิญหน้ากับวิธีการเรียนรู้ผ่านเฟสบุ๊ค

วิธีดำเนินการวิจัย

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
ประชากรที่ใช้ในการศึกษาเป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนในสังกัดกรมการปกครองส่วนท้องถิ่นจังหวัดปทุมธานี อำเภอเมือง จังหวัดปทุมธานี จำนวน 6 โรงเรียน มีจำนวนนักเรียน 584 คน ในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2556
กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน คือ โรงเรียนอนุบาลเทศบาลตำบลบางกะดี ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 เพื่อพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนด้วยการเรียนแบบผสมผสานระหว่างวิธีการเรียนรู้แบบเผชิญหน้ากับวิธีการเรียนรู้ผ่านเฟสบุ๊ค ผู้วิจัยได้กำหนดกลุ่มตัวอย่างวิธีการสุ่มแบบกลุ่ม (Cluster Random Sampling) จากทั้งหมด 2 ห้องเรียน สุ่ม 1 ห้อง ได้แก่ ห้อง ป. 6/1 จำนวน 30 คน
2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ประกอบด้วย
 - 2.1 แผนการจัดการเรียนแบบผสมผสาน ซึ่งผู้วิจัยสร้างขึ้นเพื่อการเรียนการสอนผสมผสานกันระหว่างวิธีการเรียนรู้แบบเผชิญหน้ากับวิธีการเรียนรู้ผ่านเฟสบุ๊ค เพื่อพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนในกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม เรื่อง วันสำคัญทางพระพุทธศาสนา ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานพุทธศักราช 2551 มีเนื้อหาทั้งหมด 1 หน่วย ชื่อหน่วยย่อย วันสำคัญทางพระพุทธศาสนา จำนวน 5 เรื่อง จำนวน 15 ชั่วโมง ดังนี้ เรื่องที่ 1 วันมาฆบูชา เรื่องที่ 2 วันวิสาขบูชา เรื่องที่ 3 วันอาสาฬหบูชา เรื่องที่ 4 วันเข้าพรรษา และเรื่องที่ 5 วันออกพรรษา
 - 2.2 แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่อง วันสำคัญทางพระพุทธศาสนา เป็นแบบปรนัยชนิดเลือกตอบ 4 ตัวเลือก จำนวน 50 ข้อ
 - 2.3 แบบสอบถามความพึงพอใจของนักเรียน ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ (Rating Scale) จำนวน 15 ข้อ
3. การสร้างและการหาคุณภาพเครื่องมือ
 - 3.1 แผนการจัดการเรียนรู้แบบผสมผสาน
 - 1) การสร้างแผนการจัดการเรียนรู้แบบผสมผสานระหว่างวิธีการเรียนรู้แบบเผชิญหน้ากับวิธีการเรียนรู้ผ่านเฟสบุ๊ค ที่ใช้ในการวิจัย คือ ศึกษาหลักสูตรสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม เรื่อง วันสำคัญทางพระพุทธศาสนา โดยใช้หลักทฤษฎี เทคนิคการเขียนแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ด้วยการเรียนแบบผสมผสาน 15 แผน รวม 15 ชั่วโมง

2) การหาคุณภาพแผนการจัดการเรียนรู้แบบผสมผสานระหว่างวิธีการเรียนรู้แบบเผชิญหน้ากับวิธีการเรียนรู้ผ่านเฟสบุ๊ค ที่ใช้ในการวิจัย มีดังนี้ 2.1) นำแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ด้วยการเรียนแบบผสมผสาน ที่ผ่านการปรับปรุงแก้ไข โดยผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 ท่าน ประเมินความสอดคล้องการเรียนรู้แบบผสมผสานระหว่างวิธี การเรียนรู้แบบเผชิญหน้ากับวิธีการเรียนรู้ผ่านเฟสบุ๊ค และตรวจสอบความถูกต้อง แบ่งออกเป็น 4 ด้าน มีดังนี้ (1) ด้านส่วนนำของบทเรียนผ่านเฟสบุ๊ค (2) ด้านเนื้อหา (3) ด้านระบบการจัดการเรียนรู้ (4) ด้านการใช้เฟสบุ๊คประกอบการเรียนการสอน โดยใช้เกณฑ์การประเมิน IOC 0.50 ขึ้นไป จากความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ 2.2) นำแผนการเรียนรู้ด้วยการเรียนแบบผสมผสานระหว่างวิธีการเรียนรู้แบบเผชิญหน้ากับวิธีการเรียนรู้ผ่านเฟสบุ๊ค ที่สร้างปรับปรุงเสร็จเรียบร้อยแล้ว ไปทดลองกับกลุ่มตัวอย่างที่ไม่เคยเรียนวิชานี้มาก่อน

3) สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ประกอบด้วย การหาคุณภาพของการเรียนแบบผสมผสานระหว่างวิธีการเรียนรู้แบบเผชิญหน้ากับวิธีการเรียนรู้ผ่านเฟสบุ๊คที่ใช้ในการวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนโดยใช้ดัชนีความสอดคล้อง (ล้วน สายยศ และอังคณา สายยศ, 2542)

3.2 แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่อง วันสำคัญทางพระพุทธศาสนา

1) การสร้างแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ผู้วิจัยได้สร้างแบบทดสอบปรนัย 4 ตัวเลือก จำนวน 50 ข้อ ซึ่งใช้แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนเรียน หลังเรียน โดยมีขั้นตอนการสร้าง ดังนี้ 1.1) ศึกษาวิธีการสร้างแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนจากหนังสือ การวัดและประเมินผล และเอกสารการเรียนรู้ระเบียบวิธีวิจัย 1.2) ศึกษาเนื้อหาเรื่องวันสำคัญทางพระพุทธศาสนา กลุ่มสาระการเรียนรู้ สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 จากหนังสือเรียน และคู่มือครูเพื่อสร้างตารางวิเคราะห์เนื้อหาและจุดประสงค์เชิงพฤติกรรม เพื่อให้สามารถออกข้อสอบได้ ครอบคลุมเนื้อหา และวัดด้านความรู้ความจำ ความเข้าใจ การนำไปใช้ การวิเคราะห์ สังเคราะห์ ประเมินค่า 1.3) สร้างแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน จากเนื้อหา ย่อยและจุดประสงค์เชิงพฤติกรรมที่กำหนดไว้ สร้างให้มีสัดส่วนจำนวนข้อในแต่ละเนื้อหา และจุดประสงค์เชิงพฤติกรรมตามผลการวิเคราะห์ โดยวัดความรู้ ความจำ ความเข้าใจ การนำไปใช้ การวิเคราะห์ สังเคราะห์ ประเมินค่า เป็นแบบทดสอบชนิด 4 ตัวเลือก จำนวน 50 ข้อ ซึ่งแต่ละข้อ มีคำตอบที่ถูกเพียงคำตอบเดียวและข้อที่ตอบถูกจะได้ 1 คะแนน ข้อที่ตอบผิดไม่ได้คะแนน

2) การหาคุณภาพแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่อง วันสำคัญทางพระพุทธศาสนา ที่ใช้ในการวิจัย มีดังนี้ 2.1) นำข้อสอบที่สร้างเสร็จแล้ว จำนวน 50 ข้อ เสนอต่อผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 ท่าน เพื่อตรวจสอบและแก้ไขข้อบกพร่อง ด้านความสอดคล้องของเนื้อหา และจุดประสงค์เชิงพฤติกรรม 2.2) นำแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่ผ่านเกณฑ์และปรับปรุงแก้ไขบางข้อตามความเห็นของผู้เชี่ยวชาญ ทั้งหมด 50 ข้อ ได้มาจำนวน 45 ข้อ นำไปทดสอบกับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนเทศบาลเมืองปทุมธานี ซึ่งเป็นนักเรียนที่เคยเรียนเนื้อหานี้มาแล้ว 2.3) นำกระดาษคำตอบของนักเรียนมาตรวจให้คะแนน โดยข้อที่ตอบถูกให้ 1 คะแนน ข้อที่ตอบผิด ไม่ตอบหรือตอบเกิน 1 คำตอบ ให้ 0 คะแนน 4) นำแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่ตรวจและรวมคะแนนเรียบร้อยแล้วมาวิเคราะห์เป็นรายข้อ เพื่อหาค่าความยากง่าย (p) และค่าอำนาจจำแนก (r) โดยคัดเฉพาะข้อที่มีความยากง่ายระหว่าง 0.20-0.80 โดยข้อสอบที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น

มีค่าความยากง่ายระหว่าง 0.53-0.80 และค่าอำนาจจำแนก 0.20 ขึ้นไป ได้ข้อสอบชุดใหม่เพื่อใช้ในการทดลองจริง จำนวน 30 ข้อ 2.5) นำข้อสอบที่ผ่านการหาค่าความยากง่ายและค่าอำนาจจำแนกแล้ว 30 ข้อ ไปคำนวณหาค่าความเชื่อมั่นของแบบทดสอบ โดยใช้สูตร KR-20 ของ Kuder-Richardson พบว่า มีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.89 และ 2.6) นำแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่ได้มาจัดทำแบบทดสอบก่อนเรียนและหลังเรียน โดยใช้แบบทดสอบเดียวกันแต่สลับข้อคำถามและสลับตัวเลือกให้แตกต่างกัน แล้วไปใช้กับกลุ่มตัวอย่าง

3) สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ประกอบด้วย การวิเคราะห์คุณภาพของแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนโดยหาค่า ความยากง่าย (p) และค่าอำนาจจำแนก (r) โดยใช้เทคนิค ร้อยละ 50 ค่าความเชื่อมั่นของแบบทดสอบทั้งฉบับโดยใช้สูตร KR 20 ของ Kuder-Richardson การหาค่าความยากง่าย (Difficulty) การหาค่าอำนาจจำแนก (Discrimination) (พวงรัตน์ ทวีรัตน์, 2538)

3.3 แบบประเมินความพึงพอใจ

1) การสร้างแบบประเมินความพึงพอใจ โดยศึกษาวิธีสร้างแบบประเมินความพึงพอใจจากเอกสารประกอบการเรียนวิชาการระเบียบวิธีวิจัย และสร้างแบบสอบถามความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการเรียนแบบผสมผสานโดยผ่านเฟสบุ๊ค เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ (Rating Scale) ตามหลักการของ Likert (พวงรัตน์ ทวีรัตน์, 2543) จำนวน 15 ข้อ โดยกำหนดค่าระดับของข้อคำถามในแบบสอบถามความพึงพอใจ เป็น 5 ระดับ

2) การหาคุณภาพแบบประเมินความพึงพอใจ มีดังนี้ 2.1) นำแบบประเมินความพึงพอใจที่สร้างขึ้น ทั้ง 15 ข้อ นำไปให้ผู้เชี่ยวชาญ 5 ท่าน ตรวจสอบความเหมาะสมของคำถามและรูปแบบของภาษา มีเกณฑ์การให้คะแนน 2.2) วิเคราะห์ข้อมูลดัชนีความเหมาะสมของแบบประเมินความพึงพอใจ เพื่อหาดัชนีความเหมาะสมของแบบประเมินความพึงพอใจแต่ละข้อ แล้วคัดเลือกข้อที่มีค่าดัชนีมีความเหมาะสมตั้งแต่ 0.5 ขึ้นไป พบว่าได้ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 1.00 นำไปทำแบบประเมินความพึงพอใจฉบับจริงที่สมบูรณ์ ซึ่งเป็นแบบสอบถามความพึงพอใจที่ผ่านการตรวจจากอาจารย์ที่ปรึกษาและผู้เชี่ยวชาญ แล้วนำไปเก็บรวบรวมข้อมูลกับกลุ่มตัวอย่างต่อไป

3) สถิติที่ใช้ในการประเมินความพึงพอใจของนักเรียน ได้แก่ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน

4. การดำเนินการทดลอง

จากแบบแผนการทดลอง สามารถสรุปขั้นตอนของการทดลองได้ดังนี้

4.1 ปฐมนิเทศชี้แจงนักเรียนกลุ่มทดลอง ก่อนการเรียน ด้วยการเรียนแบบผสมผสานระหว่างวิธีการเรียนรู้แบบเผชิญหน้ากับวิธีการเรียนรู้ผ่านเฟสบุ๊ค โดยแจ้งจุดประสงค์การเรียนรู้ แจ้งขั้นตอนการเรียนจากใบความรู้ เกณฑ์การวัดและประเมินผล การปฏิบัติงาน ข้อตกลงในการเรียนตามกิจกรรมตามตารางเรียน

4.2 จัดห้องเรียนเพื่อเตรียมความพร้อมก่อนการเรียนด้วยการเรียนแบบผสมผสานระหว่างวิธีการเรียนรู้แบบเผชิญหน้ากับวิธีการเรียนรู้ผ่านเฟสบุ๊ค

4.3 ทำแบบทดสอบก่อนเรียน (Pre-test) ให้นักเรียนทำแบบทดสอบที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นผ่านการหาคุณภาพตามระเบียบวิธีวิจัยเรียบร้อยแล้ว จำนวน 30 ข้อ เวลา 30 นาที เพื่อวัดความรู้ของนักเรียนกลุ่มทดลอง เมื่อทำแบบทดสอบก่อนเรียนเสร็จแล้ว รวบรวมคะแนนและเก็บข้อมูลไว้

4.4 ให้นักเรียนกลุ่มทดลองศึกษาด้วยการเรียนแบบผสมผสานระหว่างวิธีการเรียนรู้แบบเผชิญหน้ากับวิธีการเรียนรู้ผ่านเฟสบุ๊ค เรื่อง วันสำคัญทางพระพุทธศาสนา จำนวน 15 แผนการจัดการเรียนรู้ 15 ชั่วโมง ตามกระบวนการของการนำเสนอที่ผู้วิจัยได้สร้างขึ้น

4.5 ให้นักเรียนในกลุ่มทดลองทำแบบทดสอบระหว่างเรียนจนครบทุกแผนการจัดการเรียนรู้แบบผสมผสานระหว่างวิธีการเรียนรู้แบบเผชิญหน้ากับวิธีการเรียนรู้ผ่านเฟสบุ๊ค จำนวน 15 เรื่อง รวบรวมคะแนนและเก็บข้อมูลไว้

4.6 ทดสอบหลังเรียน (Post-test) เมื่อสิ้นสุดการทดลองในชั่วโมงที่ 15 แล้วให้นักเรียนทำแบบทดสอบหลังเรียนจำนวน 30 ข้อ เวลา 30 นาที โดยใช้ชุดข้อสอบเดียวกับก่อนเรียนแต่สลับข้อสอบ เพื่อวัดความรู้หลังเรียนจากการเรียนแบบผสมผสานระหว่างวิธีการเรียนรู้แบบเผชิญหน้ากับวิธีการเรียนรู้ผ่านเฟสบุ๊ค นักเรียนกลุ่มทดลองทำแบบทดสอบเสร็จแล้ว รวบรวมคะแนนและเก็บข้อมูล

4.7 ประเมินความพึงพอใจของนักเรียนในกลุ่มทดลอง เมื่อทำแบบทดสอบหลังเรียนเสร็จแล้ว ให้ตอบแบบสอบถามความพึงพอใจในการเรียนที่มีต่อการเรียนด้วยการเรียนแบบผสมผสานระหว่างวิธีการเรียนรู้แบบเผชิญหน้ากับวิธีการเรียนรู้ผ่านเฟสบุ๊ค เรื่อง วันสำคัญทางพระพุทธศาสนา กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม จำนวน 15 ข้อ

5. การเก็บรวบรวมข้อมูล

ในการเก็บรวบรวมข้อมูลผู้วิจัยได้นำการเรียนแบบผสมผสานระหว่างวิธีการเรียนรู้แบบเผชิญหน้ากับวิธีการเรียนรู้ผ่านเฟสบุ๊ค เรื่อง วันสำคัญทางพระพุทธศาสนา กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ไปทดลองกับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2556 โรงเรียนในสังกัดกรมการปกครองส่วนท้องถิ่นจังหวัดปทุมธานี โดยใช้เป็นกลุ่มพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนด้วยการเรียนแบบผสมผสานระหว่างวิธีการเรียนรู้แบบเผชิญหน้ากับวิธีการเรียนรู้ผ่านเฟสบุ๊ค ใช้เป็นกลุ่มทดลองได้แก่ โรงเรียนอนุบาลเทศบาลตำบลบางกะดี อำเภอเมือง จังหวัดปทุมธานี จำนวน 1 ห้องเรียน 30 คน โดยมีขั้นตอนดังนี้ ขออนุญาตผู้อำนวยการโรงเรียนเพื่อขอทดลองและเก็บรวบรวมข้อมูล นำแบบทดสอบก่อนเรียน (Pre-test) ไปทดลองล่วงหน้า 1 สัปดาห์ ดำเนินการทดลองโดยหาคุณภาพเครื่องมือจากผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 ท่าน เพื่อพัฒนาหาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนด้วยการเรียนแบบผสมผสานระหว่างวิธีการเรียนรู้แบบเผชิญหน้ากับวิธีการเรียนรู้ผ่านเฟสบุ๊ค เรื่อง วันสำคัญทางพระพุทธศาสนา ซึ่งผู้วิจัยดำเนินการเอง จำนวน 5 เรื่อง 15 ชั่วโมง

5.4 ดำเนินการทดลองผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนด้วยการเรียนแบบผสมผสานระหว่างวิธีการเรียนรู้แบบเผชิญหน้ากับวิธีการเรียนรู้ผ่านเฟสบุ๊ค กับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2556 โรงเรียนอนุบาลเทศบาลตำบลบางกะดี อำเภอเมือง จังหวัดปทุมธานี จำนวน 1 ห้องเรียน 30 คน

5.5 นำผลคะแนนทดสอบก่อนเรียน ระหว่างเรียน หลังเรียน ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนด้วยการเรียนแบบผสมผสานระหว่างวิธีการเรียนรู้แบบเผชิญหน้ากับวิธีการเรียนรู้ผ่านเฟสบุ๊ค ผลการประเมินความพึงพอใจที่มีต่อการเรียนแบบผสมผสานระหว่างวิธีการเรียนรู้แบบเผชิญหน้ากับวิธีการเรียนรู้ผ่านเฟสบุ๊ค ไปใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ผลการวิจัย

1. วิเคราะห์ข้อมูลเพื่อหาคุณภาพของการเรียนแบบผสมผสานระหว่างวิธีการเรียนรู้แบบเผชิญหน้ากับวิธีการเรียนรู้ผ่านเฟสบุ๊ค วิชาสังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม เรื่อง วันสำคัญทางพระพุทธศาสนา ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 จากผู้เชี่ยวชาญ

ผู้วิจัยได้หาคุณภาพของการเรียนแบบผสมผสานระหว่างวิธีการเรียนรู้แบบเผชิญหน้ากับวิธีการเรียนรู้ผ่านเฟสบุ๊ค วิชาสังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม เรื่อง วันสำคัญทางพระพุทธศาสนา ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 จากผู้เชี่ยวชาญ โดยแบ่งเป็น 4 ส่วน ส่วนแรกเป็นด้านส่วนนำบทเรียนผ่านเฟสบุ๊ค ส่วนที่ 2 เป็นด้านเนื้อหา ส่วนที่ 3 ด้านระบบการจัดการเรียนรู้ และส่วนที่ 4 เป็นด้านการใช้เฟสบุ๊ค ประกอบการเรียนการสอน

การหาค่าดัชนีความสอดคล้องของการเรียนแบบผสมผสานระหว่างวิธีการเรียนรู้แบบเผชิญหน้ากับวิธีการเรียนรู้ผ่านเฟสบุ๊ค นั้นผู้วิจัยได้นำเครื่องมือที่สร้างขึ้นให้ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 ท่าน พิจารณาลงความเห็นและให้คะแนนประเมินเพื่อปรับปรุงให้เหมาะสมยิ่งขึ้น ผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากคุณภาพการเรียนแบบผสมผสานระหว่างวิธีการเรียนรู้แบบเผชิญหน้ากับวิธีการเรียนรู้ผ่านเฟสบุ๊ค เรื่อง วันสำคัญทางพระพุทธศาสนา ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 จากส่วนนำบทเรียนผ่านเฟสบุ๊ค ด้านเนื้อหา ด้านระบบการจัดการเรียนรู้ ด้านการใช้เฟสบุ๊ค ประกอบการเรียนการสอน พบว่า การเรียนแบบผสมผสานระหว่างชั้นเรียนปกติกับการเรียนผ่านเฟสบุ๊ค มีค่า IOC = 1.00 สรุปได้ว่ามีคุณภาพอยู่ในระดับแน่ใจว่ามีความเหมาะสม

2. ผู้วิจัยได้นำแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนเรียน ระหว่างเรียน และหลังเรียน มาทดลองใช้กับกลุ่มทดลอง พบว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังการเรียน ด้วยการเรียนแบบผสมผสานระหว่างวิธีการเรียนรู้แบบเผชิญหน้ากับวิธีการเรียนรู้ผ่านเฟสบุ๊ค มีคะแนนเฉลี่ยมากที่สุด ($\bar{X} = 8.67$, S.D. = 0.55) รองลงมา ทดสอบระหว่างการทดลองด้วยการเรียนแบบผสมผสานระหว่างวิธีการเรียนรู้แบบเผชิญหน้ากับวิธีการเรียนรู้ผ่านเฟสบุ๊ค ชั่วโมงที่ 8 ($\bar{X} = 7.97$, S.D. = 0.67) ทดสอบระหว่างการทดลองด้วยการเรียนแบบผสมผสานระหว่างวิธีการเรียนรู้แบบเผชิญหน้ากับวิธีการเรียนรู้ผ่านเฟสบุ๊ค ชั่วโมงที่ 9 ($\bar{X} = 7.93$, S.D. = 0.74) ทดสอบระหว่างการทดลองด้วยการเรียนแบบผสมผสานระหว่างวิธีการเรียนรู้แบบเผชิญหน้ากับวิธีการเรียนรู้ผ่านเฟสบุ๊ค ชั่วโมงที่ 10 ($\bar{X} = 7.90$, S.D. = 0.76) ทดสอบระหว่างการทดลองด้วยการเรียนแบบผสมผสานระหว่างวิธีการเรียนรู้แบบเผชิญหน้ากับวิธีการเรียนรู้ผ่านเฟสบุ๊ค ชั่วโมงที่ 15 ($\bar{X} = 7.87$, S.D. = 0.73) ทดสอบระหว่างการทดลองด้วยการเรียนแบบผสมผสานระหว่างวิธีการเรียนรู้แบบเผชิญหน้ากับวิธีการเรียนรู้ผ่านเฟสบุ๊ค ชั่วโมงที่ 3 และชั่วโมงที่ 14 ($\bar{X} = 7.80$, S.D. = 0.66) ทดสอบระหว่างการทดลองด้วยการเรียนแบบผสมผสานระหว่างวิธีการเรียนรู้แบบเผชิญหน้ากับวิธีการเรียนรู้ผ่านเฟสบุ๊ค ชั่วโมงที่ 1 ($\bar{X} = 7.77$, S.D. = 0.73) และชั่วโมงที่ 7 ($\bar{X} = 7.77$, S.D. = 0.86) ทดสอบระหว่างการทดลองด้วยการเรียนแบบผสมผสานระหว่างวิธีการเรียนรู้แบบเผชิญหน้ากับวิธีการเรียนรู้ผ่านเฟสบุ๊ค ชั่วโมงที่ 2 ($\bar{X} = 7.70$, S.D. = 0.88) และชั่วโมงที่ 7 ($\bar{X} = 7.77$, S.D. = 0.84) ทดสอบระหว่างการทดลองด้วยการเรียนแบบผสมผสานระหว่างวิธีการเรียนรู้แบบเผชิญหน้ากับวิธีการเรียนรู้ผ่านเฟสบุ๊ค ชั่วโมงที่ 5 ($\bar{X} = 7.67$, S.D. = 0.67) และชั่วโมงที่ 12 ($\bar{X} = 7.76$, S.D. = 0.88) ทดสอบระหว่างการทดลองด้วยการเรียนแบบผสมผสานระหว่างวิธีการเรียนรู้แบบเผชิญหน้ากับวิธีการเรียนรู้ผ่านเฟสบุ๊ค ชั่วโมงที่ 11 ($\bar{X} = 7.63$, S.D. = 0.72)

และชั่วโมงที่ 13 ($\bar{X} = 7.63$, S.D. = 0.76) ตามลำดับ ส่วนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนด้วยการเรียนแบบผสมผสานระหว่างวิธีการเรียนรู้แบบเผชิญหน้ากับวิธีการเรียนรู้ผ่านเฟสบุ๊ค ที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดคือทดสอบก่อนการทดลองการเรียนด้วยการเรียนแบบผสมผสานระหว่างวิธีการเรียนรู้แบบเผชิญหน้ากับวิธีการเรียนรู้ผ่านเฟสบุ๊ค ($\bar{X} = 4.70$, S.D. = 0.88) ปรากฏดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่าต่ำสุด และค่าสูงสุดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนแบบผสมผสานระหว่างวิธีการเรียนรู้แบบเผชิญหน้ากับวิธีการเรียนรู้ผ่านเฟสบุ๊ค เรื่อง วันสำคัญทางพระพุทธศาสนา ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ของกลุ่มทดลอง

ครั้งที่	ระยะเวลาการทดลอง	$\bar{X}$	S.D.	ค่าต่ำสุด	ค่าสูงสุด
1.	ทดสอบก่อนการทดลองด้วยการเรียนแบบผสมผสานผ่านเฟสบุ๊ค	4.70	0.88	3.00	6.00
2.	ทดสอบระหว่างการทดลองด้วยการเรียนแบบผสมผสานผ่านเฟสบุ๊ค ชั่วโมงที่ 1	7.77	0.73	6.00	9.00
3.	ทดสอบระหว่างการทดลองด้วยการเรียนแบบผสมผสานผ่านเฟสบุ๊ค ชั่วโมงที่ 2	7.70	0.88	6.00	9.00
4.	ทดสอบระหว่างการทดลองด้วยการเรียนแบบผสมผสานผ่านเฟสบุ๊ค ชั่วโมงที่ 3	7.80	0.66	6.00	9.00
5.	ทดสอบระหว่างการทดลองด้วยการเรียนแบบผสมผสานผ่านเฟสบุ๊ค ชั่วโมงที่ 4	7.63	0.81	6.00	9.00
6.	ทดสอบระหว่างการทดลองด้วยการเรียนแบบผสมผสานผ่านเฟสบุ๊ค ชั่วโมงที่ 5	7.67	0.71	6.00	9.00
7.	ทดสอบระหว่างการทดลองด้วยการเรียนแบบผสมผสานผ่านเฟสบุ๊ค ชั่วโมงที่ 6	7.70	0.84	6.00	9.00
8.	ทดสอบระหว่างการทดลองด้วยการเรียนแบบผสมผสานผ่านเฟสบุ๊ค ชั่วโมงที่ 7	7.77	0.86	6.00	9.00
9.	ทดสอบระหว่างการทดลองด้วยการเรียนแบบผสมผสานผ่านเฟสบุ๊ค ชั่วโมงที่ 8	7.79	0.67	7.00	9.00
10.	ทดสอบระหว่างการทดลองด้วยการเรียนแบบผสมผสานผ่านเฟสบุ๊ค ชั่วโมงที่ 9	7.93	0.74	6.00	9.00
11.	ทดสอบระหว่างการทดลองด้วยการเรียนแบบผสมผสานผ่านเฟสบุ๊ค ชั่วโมงที่ 10	7.90	0.76	6.00	9.00
12.	ทดสอบหลังการทดลองด้วยการเรียนแบบผสมผสานผ่านเฟสบุ๊ค ชั่วโมงที่ 11	7.63	0.72	6.00	9.00
13.	ทดสอบหลังการทดลองด้วยการเรียนแบบผสมผสานผ่านเฟสบุ๊ค ชั่วโมงที่ 12	7.67	0.88	6.00	9.00
14.	ทดสอบระหว่างการทดลองด้วยการเรียนแบบผสมผสานผ่านเฟสบุ๊ค ชั่วโมงที่ 13	7.63	0.76	6.00	9.00

ตารางที่ 1 (ต่อ)

ครั้งที่	ระยะเวลาการทดลอง	$\bar{X}$	S.D.	ค่าต่ำสุด	ค่าสูงสุด
15.	ทดสอบระหว่างการทดลองด้วยการเรียนแบบผสมผสานผ่านเฟสบุ๊ค ชั่วโมงที่ 14	7.80	0.66	7.00	9.00
16.	ทดสอบระหว่างการทดลองด้วยการเรียนแบบผสมผสานผ่านเฟสบุ๊ค ชั่วโมงที่ 15	7.87	0.73	6.00	9.00
17.	ทดสอบระหว่างการทดลองด้วยการเรียนแบบผสมผสานผ่านเฟสบุ๊ค ชั่วโมงที่ 16	8.67	0.55	8.00	10.00

การวิเคราะห์ความพึงพอใจต่อการเรียนของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ด้วยการเรียนแบบผสมผสานระหว่างวิธีการเรียนรู้แบบเผชิญหน้ากับวิธีการเรียนรู้ผ่านเฟสบุ๊ค ที่ผู้วิจัยพัฒนาขึ้นพบว่า โดยรวมนักเรียนมีความพึงพอใจอยู่ในระดับดีมาก ($\bar{X} = 4.81$, S.D. = 0.15) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่าข้อที่มีความพึงพอใจมากที่สุด คือ นักเรียนคิดว่าการเรียนผ่านเฟสบุ๊คเป็นสื่อสามารถเชื่อมโยงการสืบค้นข้อมูลในการหาความรู้ เช่น Google Youtube ได้รวดเร็วและถูกต้อง ($\bar{X} = 4.93$, S.D. = 0.10) รองลงมาคือ เปิดโอกาสให้แสดงความคิดเห็นอย่างอิสระ ($\bar{X} = 4.90$, S.D. = 0.09) และเป็นสื่อที่สามารถเรียนรู้ด้วยตนเองพร้อมนำไปปฏิบัติในชีวิตประจำวันได้ ($\bar{X} = 4.90$, S.D. = 0.09) ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยสุด คือ นักเรียนคิดว่าการเรียนผ่านเฟสบุ๊ค มีความน่าสนใจในการนำเสนอเนื้อหาต่อตนเอง ($\bar{X} = 4.63$, S.D. = 0.26) ปรากฏดังตารางที่ 2

ตารางที่ 2 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของแบบประเมินความพึงพอใจของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ด้วยการเรียนแบบผสมผสานระหว่างวิธีการเรียนรู้แบบเผชิญหน้ากับวิธีการเรียนรู้ผ่านเฟสบุ๊ค เรื่อง วันสำคัญทางพระพุทธศาสนา

ข้อที่	ข้อความ	$\bar{X}$	S.D.	การแปลความหมาย
1.	นักเรียนคิดว่าการเรียนผ่านเฟสบุ๊คเป็นการเรียนที่สะดวกและรวดเร็ว สามารถใช้ได้สะดวก	4.73	0.23	ดีมาก
2.	นักเรียนคิดว่าการเรียนผ่านเฟสบุ๊ค ทำให้มีโอกาสนคุยกับครู และเพื่อนโดยผ่านเฟสบุ๊คได้เร็ว เช่น การส่งข้อความกระดานเสวนา	4.83	0.17	ดีมาก
3.	นักเรียนคิดว่าการเรียนผ่านเฟสบุ๊คทำให้มีโอกาสนคุยกับเพื่อน โดยผ่านเฟสบุ๊คได้เร็ว เช่น การส่งข้อความกระดานเสวนา	4.80	0.16	ดีมาก
4.	นักเรียนคิดว่าการเรียนผ่านเฟสบุ๊คมีการรายงานผลการเรียนที่เร็ว และมีความเหมาะสม	4.87	0.08	ดีมาก

ตารางที่ 2 (ต่อ)

ข้อที่	ข้อความ	$\bar{X}$	S.D.	การแปลความหมาย
5.	นักเรียนคิดว่าการเรียนผ่านเฟสบุ๊คสามารถ รายงานผลกิจกรรมสะดวกและเข้าใจง่าย	4.73	0.23	ดีมาก
6.	นักเรียนคิดว่าการเรียนผ่านเฟสบุ๊ค มีความน่าสนใจในการนำเสนอเนื้อหาต่อตนเอง	4.63	0.26	ดีมาก
7.	นักเรียนคิดว่าปริมาณเนื้อหาของบทเรียน การเรียนผ่านเฟสบุ๊คมีความเหมาะสมต่อตนเอง	4.83	0.17	ดีมาก
8.	นักเรียนคิดว่าการเรียนผ่านเฟสบุ๊ค มีลำดับชั้น ในการนำเสนอเนื้อหาที่มีความต่อเนื่องต่อตนเอง	4.70	0.21	ดีมาก
9.	นักเรียนคิดว่าเนื้อหาของการเรียน ผ่านเฟสบุ๊คมีความสมบูรณ์ต่อตนเอง	4.87	0.08	ดีมาก
10.	นักเรียนคิดว่าเนื้อหาของบทเรียนผ่านเฟสบุ๊ค มีความชัดเจนและเข้าใจง่ายต่อตนเอง	4.77	0.15	ดีมาก
11.	นักเรียนคิดว่าเฟสบุ๊คเปิดโอกาสให้แสดง ความคิดเห็นอย่างอิสระ	4.90	0.09	ดีมาก
12.	นักเรียนคิดว่าสื่อเฟสบุ๊ค เป็นเทคโนโลยี สารสนเทศที่ทันสมัยเพียงพอต่อตนเอง	4.83	0.17	ดีมาก
13.	นักเรียนคิดว่าสื่อเฟสบุ๊ค มีความน่าสนใจ อย่างสนุกสนาน	4.87	0.08	ดีมาก
14.	นักเรียนคิดว่าการเรียนผ่านเฟสบุ๊ค เป็นสื่อสามารถ เชื่อมโยงการสืบค้นข้อมูลในการหาความรู้ เช่น Google Youtube ได้รวดเร็วและถูกต้อง	4.93	0.10	ดีมาก
15.	นักเรียนคิดว่าการเรียนผ่านเฟสบุ๊ค เป็นสื่อ ที่สามารถเรียนรู้ด้วยตนเองพร้อมนำไปปฏิบัติ ในชีวิตประจำวันได้	4.90	0.09	ดีมาก
รวม		4.81	0.15	ดีมาก

อภิปรายผล

จากผลการวิจัยเรื่อง การพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนด้วยการเรียนแบบผสมผสานระหว่าง วิธีการเรียนรู้แบบเผชิญหน้ากับวิธีการเรียนรู้ผ่านเฟสบุ๊ค เรื่องวันสำคัญทางพระพุทธศาสนา ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 นำไปสู่การอภิปรายผลการทดลองได้ดังนี้

1. การเรียนแบบผสมผสานระหว่างวิธีการเรียนรู้แบบเผชิญหน้ากับวิธีการเรียนรู้ผ่านเฟสบุ๊ค เรื่องวันสำคัญทางพระพุทธศาสนา ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 แบ่งการประเมินออกเป็น 4 ด้าน ประกอบด้วย 1) ด้านส่วนนำของบทเรียนผ่านเฟสบุ๊ค 2) ด้านเนื้อหา 3) ด้านระบบการจัดการเรียนรู้ และ 4) ด้านการใช้เฟสบุ๊ค ซึ่งผู้วิจัยสร้างขึ้นได้ผ่านขั้นตอนในการจัดทำอย่างมีระบบ มีแบบแผนเพื่อพัฒนาให้เหมาะสมกับวัยและความสามารถของผู้เรียน มีเนื้อหาถูกต้องครบถ้วน

ตามสาระมาตรฐานการเรียนรู้ของหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน ซึ่งมีการแนะนำการเรียนรู้ผ่านเฟสบุ๊ค ขั้นตอนการเข้ากลุ่มการเรียนรู้ผ่านเฟสบุ๊ค มีการออกแบบบทเรียนเชื่อมโยง ให้ความน่าสนใจของเนื้อหาแต่ละหน่วยในแผนการจัดการเรียนรู้สามารถเชื่อมโยงผ่านเฟสบุ๊ค นักเรียนได้ลงมือปฏิบัติจริงจากการศึกษาค้นคว้าบทเรียนผ่านเฟสบุ๊ค ครูผู้สอนและผู้เรียนได้มีการปฏิสัมพันธ์ใกล้ชิดกัน ทำให้ผู้เรียนกล้าแสดงความคิดเห็นอย่างเต็มที่ เครื่องมือที่มีความเหมาะสมกับการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนผ่านเฟสบุ๊ค ได้แก่ กระดานข่าว (Wall) กระดานเสวนา (Post) การเผยแพร่รูปภาพ และแหล่งการเรียนรู้อื่นพร้อมเผยแพร่ข้อมูลได้สะดวกรวดเร็ว นำความรู้จากการเรียนเฟสบุ๊คนำไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันต่อไป ได้ผ่านการตรวจสอบแก้ไขข้อบกพร่องตามข้อเสนอแนะของอาจารย์ที่ปรึกษางานวิจัย สอดคล้องกับงานวิจัย อัจฉรา อรุณโนประการ (2552) ได้สร้างและหาคุณภาพของบทเรียนออนไลน์แบบกิจกรรมกลุ่มโดยใช้วิธีการเรียนแบบผสมผสาน ผลการวิจัยพบว่า มีคุณภาพอยู่ในระดับดีมาก

2. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนเรียน ระหว่างเรียน และหลังเรียนของนักเรียนแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากผลการวิจัยพบว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนที่ได้รับการพัฒนาด้วยการเรียนแบบผสมผสานระหว่างชั้นเรียนปกติกับการเรียนผ่านเฟสบุ๊ค ผู้วิจัยพัฒนาขึ้นมีลักษณะสูงชั้นตลอดการทดลองและคะแนนเฉลี่ยของผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนตั้งแต่ก่อนเรียน ระหว่างเรียน และหลังเรียนมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ทั้งนี้เนื่องจากการเรียนด้วยการเรียนแบบผสมผสานระหว่างชั้นเรียนปกติกับการเรียนผ่านเฟสบุ๊ค เป็นการจัดการเรียนการสอน 2 ชนิด มาผสมรวมกัน ทำให้เกิดการส่งเสริมและเพิ่มพูนความรู้ ซึ่งกันและกัน ธาตรี พิมพ์บึง (2550) กล่าวว่า การเรียนการสอนแบบผสมผสานเป็นการเรียนที่ดีที่สุดเนื่องจากเป็นการผสมผสานการจัดการเรียนการสอนโดยการใช้คุณลักษณะที่ดีที่สุดของการสอนในห้องเรียน และคุณลักษณะที่ดีที่สุดของการสอนออนไลน์เข้าด้วยกันเพื่อให้ผู้เรียนได้เรียนรู้อย่างอิสระ และระพีพร พลเยี่ยมหาญ (2548) ที่ให้นิยามของการเรียนการสอนแบบผสมผสานไว้ว่าเป็นการเรียนโดยใช้การผสมผสานวิธีสอนที่หลากหลายเข้าด้วยกัน เพื่อให้ผู้เรียนเกิดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงสุด ผู้วิจัยนำการเรียนแบบผสมผสานระหว่างชั้นเรียนปกติกับการเรียนผ่านเฟสบุ๊ค ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ผ่านการตรวจจากอาจารย์ที่ปรึกษาและผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเนื้อหา ได้ประเมินคุณภาพและปรับปรุงแก้ไขให้สมบูรณ์ก่อนการทดลองกับกลุ่มจริงในชั้นเรียนทำให้ผู้เรียนสามารถเรียนรู้เนื้อหาและฝึกทักษะได้ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ประพรรณ์ พละชีวะ (2550) ได้ทำการวิจัย การนำเสนอรูปแบบการเรียนแบบผสมผสานด้วยการเรียนร่วมมือกันในโครงงานวิทยาศาสตร์ ผลการวิจัยพบว่า นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และ กมลวรรณ เติตฉันทพิพัฒน์ (2553) ได้ทำการวิจัย การศึกษาผลการเรียนแบบผสมผสานที่มีแบบทางการเรียนต่างกัน ผลการวิจัยพบว่า ผู้เรียนมีผลสัมฤทธิ์การเรียนรู้หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 จากผลการวิจัยที่กล่าวมาแล้วนั้น สรุปได้ว่าการสอนด้วยการเรียนแบบผสมผสานระหว่างวิธีการเรียนรู้แบบเผชิญหน้ากับวิธีการเรียนรู้ผ่านเฟสบุ๊ค ทำให้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนมีพัฒนาการที่สูงขึ้นตามลำดับเวลา

3. นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 มีความพึงพอใจหลังเรียนต่อการเรียนแบบผสมผสานระหว่างวิธีการเรียนรู้แบบเผชิญหน้ากับวิธีการเรียนรู้ผ่านเฟสบุ๊ค

ผู้วิจัยได้สร้างแบบสอบถามความพึงพอใจต่อการเรียนแบบผสมผสานระหว่างวิธีการเรียนรู้แบบเผชิญหน้ากับวิธีการเรียนรู้ผ่านเฟสบุ๊ค และให้นักเรียนมีความพึงพอใจที่ดีต่อเรื่อง วันสำคัญทางพระพุทธศาสนา หลังได้รับการจัดการเรียนรู้ด้วยการเรียนแบบผสมผสานระหว่างวิธีการเรียนรู้แบบเผชิญหน้ากับวิธีการเรียนรู้ผ่านเฟสบุ๊ค อยู่ในระดับดีมาก ($\bar{X} = 4.81$, S.D. = 0.15) เพราะการเรียนด้วยการเรียนระหว่างวิธีการเรียนรู้แบบเผชิญหน้ากับวิธีการเรียนรู้ผ่านเฟสบุ๊ค ทำให้นักเรียนมีความพึงพอใจที่ดีต่อการเรียนแบบผสมผสานระหว่างวิธีการเรียนรู้แบบเผชิญหน้ากับวิธีการเรียนรู้ผ่านเฟสบุ๊ค เรื่อง วันสำคัญทางพระพุทธศาสนา มากขึ้น ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ จุฑาทิพย์ เคราะห์ดี (2551) ได้ทำการวิจัย การพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนโดยใช้นวัตกรรมสื่อประสม เรื่อง หลักธรรมและวันสำคัญทางพระพุทธศาสนา ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนดงตาลวิทยา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาลพบุรี เขต 1 ผลการวิจัยพบว่า นักเรียนมีความพึงพอใจต่อนวัตกรรมสื่อประสม เรื่อง หลักธรรมและวันสำคัญทางพระพุทธศาสนา อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.84$, S.D. = 0.58) จากผลการวิจัยการเรียนด้วยการเรียนแบบผสมผสานระหว่างวิธีการเรียนรู้แบบเผชิญหน้ากับวิธีการเรียนรู้ผ่านเฟสบุ๊ค ทำให้ผู้เรียนมีความพึงพอใจต่อการเรียน เรื่อง วันสำคัญทางพระพุทธศาสนา

จากผลการศึกษาด้วยการเรียนแบบผสมผสานระหว่างชั้นเรียนปกติกับการเรียนผ่านเฟสบุ๊ค นักเรียนมีความพึงพอใจที่ดีมากต่อการเรียนแบบผสมผสานระหว่างวิธีการเรียนรู้แบบเผชิญหน้ากับวิธีการเรียนรู้ผ่านเฟสบุ๊ค

สรุปผลการวิจัย

1. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนเรียน ระหว่างเรียน และหลังเรียนของนักเรียนแตกต่างกัน อย่างนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

2. นักเรียนมีความพึงพอใจต่อการเรียนด้วยการเรียนแบบผสมผสานระหว่างวิธีการเรียนรู้แบบเผชิญหน้ากับวิธีการเรียนรู้ผ่านเฟสบุ๊ค เรื่องวันสำคัญทางพระพุทธศาสนา อยู่ในระดับดีมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่าข้อที่มีความพึงพอใจมากที่สุด คือ นักเรียนคิดว่าการเรียนผ่านเฟสบุ๊ค เป็นสื่อสามารถเชื่อมโยงการสืบค้นข้อมูลในการหาความรู้ เช่น Google Youtube ได้รวดเร็วและถูกต้อง รองลงมาคือ เปิดโอกาสให้แสดงความคิดเห็นอย่างอิสระ และเป็นสื่อที่สามารถเรียนรู้ด้วยตนเองพร้อมนำไปปฏิบัติในชีวิตประจำวันได้ ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยสุด คือ นักเรียนคิดว่าการเรียนผ่านเฟสบุ๊ค มีความน่าสนใจในการนำเสนอเนื้อหาต่อตนเอง

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะซึ่งเป็นผลที่ได้จากการดำเนินการวิจัยครั้งนี้มีดังต่อไปนี้

1. ข้อเสนอแนะในการเรียนการสอน

1.1 ควรจัดการส่งเสริมพัฒนาครูให้มีการเรียนรู้โดยผ่านเฟสบุ๊ค ในโรงเรียนให้มากขึ้น เพราะครูผู้สอนบางคนยังยึดการสอนแบบเดิม ๆ อาจทำให้นักเรียนเกิดความเบื่อหน่ายและมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำ

1.2 ควรจัดการเรียนรู้แบบผสมผสานระหว่างการเรียนในชั้นเรียนปกติกับการเรียนผ่านเฟสบุ๊ค จำเป็นที่ผู้สอนต้องมีความชำนาญทางด้าน Social Network ด้านเนื้อหาวิชา และด้านเทคโนโลยีทางการศึกษา

1.3 ควรส่งเสริมให้นักเรียนได้ทำการอภิปรายและสรุปเนื้อหาในบทเรียนอย่างการจัดการเรียนรู้แบบผสมผสานระหว่างวิธีการเรียนรู้แบบเผชิญหน้ากับวิธีการเรียนรู้ผ่านเฟสบุ๊ค สม่่าเสมอ

2. ข้อเสนอแนะการวิจัยเพื่อการประยุกต์ใช้

2.1 ควรลดบทบาทจากการเป็นผู้สอนมาเป็นผู้ให้คำปรึกษา หรือคำแนะนำ ควรมีการกระตุ้นและให้กำลังใจผู้เรียนในการทำกิจกรรมต่าง ๆ การจัดการเรียนรู้แบบผสมผสานระหว่างวิธีการเรียนรู้แบบเผชิญหน้ากับวิธีการเรียนรู้ผ่านเฟสบุ๊ค เพื่อให้ได้มีความพึงพอใจที่ดีต่อวิชานั้น ๆ

2.2 ควรมีการนำวิธีการจัดการเรียนรู้แบบผสมผสานระหว่างวิธีการเรียนรู้แบบเผชิญหน้ากับวิธีการเรียนรู้ผ่านเฟสบุ๊ค ไปประยุกต์ใช้กับวิชาอื่น ๆ เพื่อตอบสนองความสนใจในการเรียนของนักเรียนระดับประถมศึกษาต่อไป

เอกสารอ้างอิง

- กมลวรรณ เจริญทรัพย์พัฒน์. (2553). การศึกษาผลการเรียนแบบผสมผสานที่มีแบบทางการเรียนต่างกัน วิชาสื่อการศึกษาเบื้องต้น ของนักศึกษาระดับปริญญาตรี คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาเทคโนโลยีการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- กรมวิชาการ. (2546). พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 และ (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2553. กรุงเทพฯ: องค์การรับส่งสินค้าและพัสดุภัณฑ์.
- กระทรวงศึกษาธิการ. (2551). หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551. กรุงเทพฯ: ชุมชนสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย.
- จุฑาทิพย์ เคราะห์ดี. (2551). การพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนโดยใช้นวัตกรรมสื่อประสม เรื่อง หลักธรรมและวันสำคัญทางพระพุทธศาสนาของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3. [ออนไลน์], เข้าถึงได้จาก: <https://www.gotoknow.org/posts/258006> (2557, 4 กุมภาพันธ์).

-
- ธাত্রี พิมพ์ปิง. (2550). การพัฒนาบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนแบบผสมผสาน เรื่อง ไฟฟ้า
สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3. รายงานการศึกษาอิสระศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชาเทคโนโลยีการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- ประพรรณ พลชีวะ. (2550). การนำเสนอรูปแบบการเรียนรู้แบบผสมผสานด้วยการเรียนร่วมกัน
ในโครงงานวิทยาศาสตร์สำหรับการฝึกแก้ปัญหาของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1.
วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาโสตทัศนศึกษา คณะครุศาสตร์
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- พวงรัตน์ ทวีรัตน์. (2543). วิธีวิจัยทางพฤติกรรมศาสตร์และสังคมศาสตร์. (พิมพ์ครั้งที่ 8).
กรุงเทพฯ: สำนักทดสอบการศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร.
- มนต์ชัย เทียนทอง. (2549). บทเรียนคอมพิวเตอร์แบบมัลติมีเดีย. [ออนไลน์], เข้าถึงได้จาก:
<http://suanpalm3.kmitnb.ac.th/teacher/FileDL/monchai305254911021.pdf>
(2557, 4 กุมภาพันธ์).
- ระพีพร พลเยี่ยมหาญ. (2548). การพัฒนากิจกรรมการเรียนรู้การสอนวิชาเคมี โดยใช้ยุทธศาสตร์
การสอนแบบผสมผสาน สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5. วิทยานิพนธ์
ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร.
- ล้วน สายยศ และอังคณา สายยศ. (2542). การวัดด้านจิตพิสัย. กรุงเทพฯ: สุวีริยาสาส์น.
- สำนักงานคณะกรรมการการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. (2555). แผนพัฒนาเศรษฐกิจ
และสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 11 (พ.ศ. 2555-2559). กรุงเทพฯ: สำนักงานคณะกรรมการ
การพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ.
- สำนักทดสอบทางการศึกษา กรมวิชาการ. (2555). รายงานการประเมินผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน
ระดับชาติ. กรุงเทพฯ: กระทรวงศึกษาธิการ.
- อัจฉรา อูร์ชโนประการ. (2552). การสร้างบทเรียนออนไลน์ แบบกิจกรรมกลุ่มโดยวิธีการเรียน
แบบผสมผสาน เรื่อง การสื่อสารข้อมูลและเครือข่ายคอมพิวเตอร์ของนักเรียน
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3. วิทยานิพนธ์ครุศาสตร์อุตสาหกรรมมหาบัณฑิต
สาขาวิชาครุศาสตร์เทคโนโลยี คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรมและเทคโนโลยี
มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าธนบุรี.
-

ความคิดเห็นของผู้บริโภคเครื่องสำอางต่อการจัดกิจกรรมการตลาด

THE OPINIONS OF COSMETIC CONSUMERS TOWARDS MARKETING ACTIVITIES

ภาราดา เกียวจันทิก^{1*}, วงศ์ธีรา สุวรรณิน¹ และสุรศักดิ์ จิรวัดมั่งคอง²
Pharada Kiewjantuek, Wongtheera Suvannin and Surasak Jirawatmongkon

บทคัดย่อ

วิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาระดับความคิดเห็นของผู้บริโภคเครื่องสำอางต่อการจัดกิจกรรมการตลาด และ 2) เปรียบเทียบระดับความคิดเห็นของผู้บริโภคเครื่องสำอางต่อการจัดกิจกรรมการตลาด จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคลและประเภทเครื่องสำอาง ประชากรที่ใช้ในการวิจัยคือ ผู้บริโภคเครื่องสำอางที่เข้าร่วมกิจกรรมการตลาด ซึ่งไม่ทราบจำนวนประชากรที่แน่นอนจึงใช้สูตรของ คอแคเรน โดยกำหนดความคลาดเคลื่อนไว้ที่ .05 ได้ขนาดของกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 384 คน เครื่องมือที่ใช้คือ แบบสอบถาม มีค่าความเชื่อมั่น เท่ากับ 0.80 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน สถิติที่ใช้ทดสอบสมมติฐานโดยการทดสอบที และทดสอบเอฟ เมื่อพบความแตกต่างจะทำการเปรียบเทียบรายคู่โดยวิธีของเชฟเฟ

ผลการวิจัย พบว่า

1. ผู้บริโภคที่เข้าร่วมกิจกรรมการตลาดมีความคิดเห็นต่อกิจกรรมการตลาด ภาพรวมอยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณาตามรายด้าน พบว่า ด้านสินค้าและบริการ มีค่าเฉลี่ยสูงสุด อยู่ในระดับมาก และด้านสังคม มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด อยู่ในระดับปานกลาง

2. เปรียบเทียบระดับความคิดเห็นของผู้บริโภคเครื่องสำอางต่อการจัดกิจกรรมการตลาด พบว่า ผู้บริโภคเครื่องสำอางที่มีเพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ สถานภาพการสมรส และรายได้เฉลี่ยต่อเดือน ต่างกันมีความคิดเห็นต่อการจัดกิจกรรมการตลาด ในภาพรวมและรายด้าน ไม่แตกต่างกัน และผู้บริโภคที่ใช้ประเภทเครื่องสำอางต่างกันมีระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับกิจกรรมการตลาด ในภาพรวมไม่แตกต่างกัน เมื่อพิจารณาตามรายด้าน พบว่า ผู้บริโภคให้ระดับ ความคิดเห็นต่อกิจกรรมทางการตลาดด้านเทคโนโลยีแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนด้านอื่น ๆ ไม่แตกต่างกัน

คำสำคัญ: เครื่องสำอาง, กิจกรรมการตลาด

¹หลักสูตรบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต สาขาวิชาบริหารธุรกิจ บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ ในพระบรมราชูปถัมภ์ จังหวัดปทุมธานี

²อุปนายกฝ่ายบริหาร สมาคมนักข่าวหนังสือพิมพ์แห่งประเทศไทย

*ผู้นิพนธ์ประสานงาน E-mail: parade.k@gmail.com

ABSTRACT

The objectives of this research were to 1) study the opinions of cosmetic consumers towards marketing activities and 2) compare the level of opinions of cosmetic consumers towards marketing activities classified by personal factors and cosmetic type. The sample included 384 respondents, selected from the unidentified population of cosmetic users who joined marketing activities using Cochran's formula at the error level of .05 and the reliability of 0.80. The tool for data collection was a set of questionnaires and the statistics used to analyze data were percentage, mean, standard deviation, t-test, and F-test and paired comparison by Scheffe' test.

The research results were as follows:

1. Overall, the level of opinions of the cosmetic users who joined marketing activities was at a high level. Considering each aspect, ranging from the highest level to the lowest level, products and services were at a high level and social aspect was at a moderate level.

2. The comparisons of the level of opinions of cosmetic consumers towards marketing activities, in overall and each aspects, indicated that the level of opinions of cosmetic consumers towards marketing activities classified by personal factors: gender, age, educational level, occupation, marital status and monthly income was not statistically significant different. Also, the level of opinions of cosmetic consumers classified by cosmetic type, in overall and each aspects, was not statistically significant different. However, considering each aspect, the level of opinions of cosmetic consumers towards technology in marketing activities was statistically significant different at the level of .05.

Keywords: Cosmetic, Marketing Activities

บทนำ

กิจกรรมการตลาด (Marketing Activities) เป็นเครื่องมือการประชาสัมพันธ์ที่ได้ผลดีมาก กล่าวคือ นอกจากจะช่วยแจ้งข่าวสารกิจกรรมต่าง ๆ ของบริษัท การประชาสัมพันธ์เป็นการให้ข้อมูลข่าวสารและการเผยแพร่กิจกรรมต่าง ๆ เพื่อสร้างภาพพจน์ในการประชาสัมพันธ์ และมีแนวโน้มที่ได้รับการตอบรับที่ดีในอนาคตจากผู้บริโภค เพราะจากความหลากหลายของกิจกรรมต่าง ๆ และความคิดสร้างสรรค์ที่จัดขึ้นซึ่งสามารถดัดแปลงกิจกรรมแต่ละกิจกรรมให้กับสินค้าและองค์กรได้เป็นอย่างดีและเป็นการสร้างกิจกรรมที่ให้ความบันเทิง สร้างแรงกระตุ้นให้ผู้บริโภคได้เข้ามามีส่วนร่วม และเป็นการสร้างความตื่นตัวให้แก่ผู้ที่เข้าร่วมกิจกรรมดังนั้นความสนใจของผู้บริโภคจึงเป็นประเด็นสำคัญที่จะส่งผลให้ทราบถึงความคิดเห็นของผู้บริโภคในการเข้าร่วมกิจกรรมทางการตลาดได้ (เสรี วงษ์มณฑา, 2542)

การแข่งขันทางธุรกิจในปัจจุบัน ทั้งธุรกิจประเภทสินค้าการบริการ นับวันจะทวีความรุนแรงมากยิ่งขึ้น สืบเนื่องมาจากการที่มีผู้ผลิตสินค้าเพิ่มขึ้นทำให้สินค้าในตลาดมีความหลากหลายส่งผลให้ผู้บริโภคหรือกลุ่มเป้าหมายมีทางเลือกในการเลือกซื้อผลิตภัณฑ์มากยิ่งขึ้น ส่งผลให้เกิดการแข่งขันกันอย่างสูง ซึ่งทำให้นักการตลาดต้องแสวงหาทางออกให้แก่ตราสินค้าของตน หนึ่งในวิธีการนั้น คือ การส่งเสริมการขายด้านการตลาดให้เป็นที่สนใจและตอบสนองความต้องการของลูกค้าได้มากกว่าบริษัทคู่แข่ง เพื่อสามารถสร้างผลประโยชน์ด้านกำไร รวมถึงความอยู่รอดของบริษัท นักการตลาดจึงให้ความสำคัญต่อการใช้เครื่องมือทางการตลาด มาเป็นองค์ประกอบเพื่อช่วงชิงตำแหน่งในการแข่งขัน และหนึ่งในเครื่องมือที่ได้รับความสนใจ นำมาใช้กำหนดกลยุทธ์ในการวางแผนด้านการบริหารธุรกิจ ที่ได้รับการยอมรับและนิยมใช้กันอย่างแพร่หลายในหลายวงการธุรกิจ ว่าเป็นเครื่องมือที่สามารถสร้างผลลัพธ์ทางการตลาดที่น่าพอใจได้ คือ การจัดกิจกรรมการตลาด ไม่ว่าจะเป็นภาครัฐหรือเอกชน ได้มีการส่งเสริมทางด้านการตลาดและการจัดกิจกรรมการตลาด รวมถึงนำมาใช้เพื่อเป็นการเผยแพร่ประชาสัมพันธ์ จึงเกิดการสร้างสรรค์และพัฒนารูปแบบในการจัดกิจกรรมการตลาดที่หลากหลาย มีความแปลกใหม่ที่นาสนใจอย่างต่อเนื่อง ทำให้กิจกรรมการตลาดมีแนวโน้มในการขยายตัวเพิ่มมากขึ้น ซึ่งสามารถสังเกตได้จาก มีธุรกิจเพิ่มขึ้นเป็นจำนวนมากในขณะนี้ที่ก่อตั้งขึ้นเพื่อรองรับในการดำเนินงานด้านกิจกรรมการตลาดเป็นสืบเนื่องให้มีธุรกิจใหม่เกิดขึ้น เช่น บริษัทรับจัดงานกิจกรรมการตลาด เป็นต้น จนกลายเป็นที่สนใจในมุมมองกว้างทั้งกิจกรรมที่จัดขึ้น ตราสินค้า รวมถึงบริษัทที่ดำเนินงาน (เสรี วงษ์มณฑา, 2542)

บริษัท ซิลเลเบล จำกัด เป็นบริษัทที่ดำเนินการจัดกิจกรรมการตลาด อยู่ในเขตปทุมวัน กรุงเทพมหานคร โดยได้มีการสำรวจความต้องการของผู้บริโภค จัดกิจกรรมฝึกอบรมการดูแลผิวหน้าให้กับผู้บริโภค รวมถึงการจัดให้มีการตรวจสภาพผิวหน้าแก่ผู้บริโภค ซึ่งได้จัดกิจกรรมการตลาด เครื่องสำอางประเภทแต่งหน้า (Cosmetics) และประเภทบำรุงผิว (Skincare) ขึ้นซึ่งเครื่องมือดังกล่าวถือเป็นการสื่อสารที่มีประสิทธิภาพต่อกลุ่มเป้าหมาย การสื่อสาร ที่นิยมทำกันอย่างแพร่หลาย เพื่อจับกลุ่มเป้าหมาย และเพื่อสร้างภาพลักษณ์ตราสินค้า สามารถครองส่วนแบ่งการตลาดในผลิตภัณฑ์เครื่องสำอางเป็นอย่างดี เครื่องสำอางประเภทแต่งหน้า หมายถึง สินค้าประเภทแต่งหน้า เช่น บรัชออน อายแชโดว์ ลิปสติก เป็นต้น ส่วนเครื่องสำอางประเภทบำรุงผิว หมายถึง สินค้าประเภทดูแลผิวพรรณ เช่น ครีมบำรุงผิวป้องกันแดด รังสี รอยริ้วรอย ครีมป้องกันแสงแดด ครีมบำรุงผิวหน้าสำหรับกลางวัน (Day Cream) ครีมบำรุงผิวหน้าสำหรับกลางคืน (Night Cream) เป็นต้น

ผลิตภัณฑ์บำรุงผิวพรรณได้เข้ามามีบทบาทในสังคมมากขึ้นโดยเข้ามาเป็นส่วนสำคัญในชีวิตประจำวันของผู้หญิงนับตั้งแต่วัยรุ่น ไปจนถึงวัยทำงาน เนื่องจากผู้บริโภคเอาใจใส่ในรูปลักษณ์ของตนมากกว่าในอดีตที่ผ่านมา เครื่องสำอางเพื่อผิวขาวจึงเข้ามามีบทบาทช่วยเสริมบุคลิกภาพได้มากขึ้น ซึ่งมีผลิตภัณฑ์ออกมาวางจำหน่ายมากมายให้เลือกหลายชนิด อุตสาหกรรมเครื่องสำอางเพื่อผิวขาวมีการเติบโตอย่างรวดเร็วและมีการแข่งขันที่รุนแรงมากตั้งแต่ปี พ.ศ. 2547 เป็นต้น (กัลลณี กบิลโชติ, 2547) ด้วยเหตุนี้ บริษัท ซิลเลเบล จำกัด จึงนำกลยุทธ์การแข่งขันทางการตลาดต่าง ๆ มาใช้ในการทำการตลาดในการจัดกิจกรรมการตลาดเพื่อส่งเสริมการขายผลิตภัณฑ์ประเภทแต่งหน้า และประเภทบำรุงผิว ซึ่งทางบริษัทได้เล็งเห็นความสำคัญของการจัดกิจกรรมการตลาดเพื่อเป็นเครื่องมือในการส่งเสริมการขาย เนื่องจากสภาวะการแข่งขันสูงในตลาดผลิตภัณฑ์มีคู่แข่งมากมาย

การที่จะให้ผู้บริโภคจดจำตราสินค้าได้ จึงต้องอาศัยหลากหลายช่องทาง ดังนั้นผู้วิจัยในฐานะที่เป็นผู้ที่เกี่ยวข้องกับงานด้านกิจกรรมทางการตลาดของบริษัทจึงมีความสนใจศึกษาความคิดเห็นของผู้บริโภคเครื่องสำอางต่อการจัดกิจกรรมการตลาด จากการศึกษาเป็นแนวทางปรับปรุงพัฒนากิจกรรมการตลาด และกลยุทธ์ต่าง ๆ เป็นเครื่องมือในการเพิ่มประสิทธิภาพในการดำเนินการของบริษัทต่อไป

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาระดับความคิดเห็นของผู้บริโภคเครื่องสำอางต่อการจัดกิจกรรมการตลาด
2. เพื่อเปรียบเทียบระดับความคิดเห็นของผู้บริโภคเครื่องสำอางต่อการจัดกิจกรรมการตลาด จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคลและประเภทเครื่องสำอาง

วิธีดำเนินการวิจัย

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
ประชากร ได้แก่ ผู้บริโภคเครื่องสำอางที่เข้าร่วมกิจกรรมการตลาดในเขตกรุงเทพมหานคร กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ผู้บริโภคเครื่องสำอางที่เข้าร่วมกิจกรรมการตลาด การวิจัยในครั้งนี้ จำนวนประชากรที่ไม่แน่นอน ใช้สูตรของ Cochran (1953) โดยกำหนดความคลาดเคลื่อนไว้ที่ .05 วิธีสุ่มตัวอย่างแบบบังเอิญ (Accidental Sampling) โดยเลือกเก็บตัวอย่างจากผู้ที่ใช้เครื่องสำอางที่ร่วมกิจกรรมการตลาด โดยเฉพาะในเขตปทุมวันเท่านั้น จนครบกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 384 คน
2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเรื่องนี้ คือ แบบสอบถาม ซึ่งผู้วิจัยสร้างขึ้นมาจากการศึกษา ทฤษฎีและแนวคิดต่าง ๆ โดยแยกออกเป็น 2 ส่วน คือ ส่วนที่ 1 ข้อมูลปัจจัยส่วนบุคคลและประเภทเครื่องสำอาง และ ส่วนที่ 2 ข้อมูลเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมการตลาด
3. การสร้างและการหาคุณภาพเครื่องมือ
การสร้างแบบสอบถาม โดยศึกษารายละเอียดเกี่ยวกับการใช้บริการจากหนังสือ เอกสาร บทความ วิทยานิพนธ์และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง แล้วสร้างแบบสอบถามเป็นรายชื่อของกิจกรรมการตลาด นำแบบสอบถามที่ออกแบบได้ เสนอคณะกรรมการและอาจารย์ที่ปรึกษาทำการตรวจสอบ พิจารณาหาจุดบกพร่อง รวมทั้งข้อเสนอแนะต่าง ๆ เพื่อนำมาปรับปรุงแก้ไขให้แบบสอบถามมีความสมบูรณ์ และความเที่ยงตรงมากยิ่งขึ้น
การหาค่าความเที่ยงตรง (Validity) ของเครื่องมือ โดยนำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแก้ไข แล้วให้ผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 3 ท่าน พิจารณาตรวจสอบความเที่ยงตรงของเนื้อหา แล้วนำมาหาค่าดัชนีความสอดคล้อง (Index of Items Objective Congruency: IOC) โดยคัดเลือกเฉพาะข้อคำถาม ที่มีค่าดัชนีความสอดคล้องตั้งแต่ 0.5 ขึ้นไปมาใช้ ส่วนข้อที่มีค่า IOC น้อยกว่า 0.5 นำมาปรับปรุงให้เหมาะสมตามคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญ ค่าดัชนีความสอดคล้องของแบบสอบถาม คือ 0.92
การหาค่าความเชื่อมั่นของเครื่องมือ (Reliability) โดยนำแบบสอบถามที่แก้ไขแล้วไปทดลองใช้ (Try Out) จำนวน 30 ชุด กับผู้บริโภคที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง หลังจากนั้นนำมาหาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) ของแบบสอบถามโดยใช้วิธีหาค่าสัมประสิทธิ์อัลฟา (α -Coefficient) ของครอนบาค

(Cronbach) ซึ่งพบว่ามีความเชื่อมั่นทั้งฉบับ เท่ากับ 0.80 แล้วจึงนำแบบสอบถามที่ทดลองใช้แล้วไปปรับปรุง แล้วนำไปเก็บข้อมูลกับกลุ่มตัวอย่างจริง เพื่อนำผลมาวิเคราะห์ต่อไป

4. การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้ทำการวิจัยครั้งนี้ขอหนังสือขออนุญาตแจกแบบสอบถาม จากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ ในพระบรมราชูปถัมภ์ จังหวัดปทุมธานี เพื่อขออนุญาตและขอความร่วมมือแจกแบบสอบถามให้กับกลุ่มตัวอย่าง คือ ผู้บริโภคเครื่องสำอางที่เข้าร่วมกิจกรรมการตลาด หลังจากนั้นรับคืนมาและตรวจสอบความครบถ้วนสมบูรณ์ของแบบสอบถามเพื่อดำเนินการต่อไป

5. วิธีวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยนำข้อมูลที่เก็บรวบรวมได้จากกลุ่มตัวอย่างมาวิเคราะห์ โดยตรวจสอบข้อมูล ผู้วิจัยนำแบบสอบถามที่รวบรวมได้นำมาตรวจสอบความสมบูรณ์ของข้อมูล ลงรหัสข้อมูล นำแบบสอบถามที่ตรวจสอบข้อมูลแล้วมากำหนดใส่รหัส วิเคราะห์ข้อมูลด้วยโปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติโดยใช้เครื่องคอมพิวเตอร์ในการประมวลผล

6. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยใช้สถิติในการวิเคราะห์ข้อมูลดังต่อไปนี้

6.1 ค่าสถิติพื้นฐาน ได้แก่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน

6.2 ค่าสถิติที่ใช้ทดสอบสมมติฐาน ได้แก่ ใช้ค่าทางสถิติแบบ t-test Independent และระหว่างค่าเฉลี่ยของข้อมูลที่มีมากกว่าสองกลุ่ม วิเคราะห์โดยการทดสอบเอฟ (F-test) และวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One-way Analysis of Variance) หากพบความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 จะทดสอบความแตกต่างรายคู่ด้วยวิธีของเชฟเฟ

ผลการวิจัยและอภิปรายผล

ผู้บริโภคเครื่องสำอางส่วนใหญ่เป็นหญิง จำนวน 319 คน คิดเป็นร้อยละ 83.10 มีอายุ 35-47 ปี จำนวน 194 คน คิดเป็นร้อยละ 50.50 มีการศึกษาปริญญาตรี จำนวน 211 คน คิดเป็นร้อยละ 54.90 มีอาชีพพนักงานบริษัท จำนวน 173 คน คิดเป็นร้อยละ 45.10 มีสถานภาพการสมรสสมรส จำนวน 276 คน คิดเป็นร้อยละ 71.90 มีรายได้ต่ำกว่า 37,500 บาท จำนวน 223 คน คิดเป็นร้อยละ 58.10 และประเภทเครื่องสำอางประเภทแต่งหน้า จำนวน 245 คน คิดเป็นร้อยละ 63.80

ผลการวิเคราะห์ความคิดเห็นของผู้บริโภคเครื่องสำอางต่อการจัดกิจกรรมการตลาด พบว่า ผู้บริโภคที่เข้าร่วมกิจกรรมการตลาดมีความคิดเห็นต่อการจัดกิจกรรมการตลาด โดยภาพรวม อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านสินค้าและบริการ ($\bar{X} = 4.10$, S.D. = 0.61) รองลงมาคือ ด้านให้ความรู้ ($\bar{X} = 4.08$, S.D. = 0.55) ส่วนด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ด้านสังคม ($\bar{X} = 2.83$, S.D. = 0.80) ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า การจัดกิจกรรมการตลาด เช่น การเปิดตัวผลิตภัณฑ์ในสถานที่ต่าง ๆ เช่น Road Show งานเปิดตัวสินค้า งานโฮมโชว์ ห้างสรรพสินค้า บริษัทออกผลิตภัณฑ์สอดคล้องกับความต้องการของผู้ใช้ผลิตภัณฑ์ และนำเสนอสินค้าและบริการ มีความสอดคล้องกับกิจกรรม ทำให้ผู้บริโภคตัดสินใจใช้ผลิตภัณฑ์เครื่องสำอาง และทำให้ผู้บริโภคเข้าใจถึงตัวผลิตภัณฑ์ได้ง่ายและมากยิ่งขึ้น ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ปิยะพงษ์ อิงไธสง (2553) ศึกษาความคิดเห็นของผู้บริโภคที่มีต่อการจัดกิจกรรมการตลาดของตราสินค้าโดฟ ผลการศึกษาพบว่า

ผู้บริโภคมักมีความคิดเห็นต่อกิจกรรมการตลาดอยู่ในระดับมาก และสอดคล้องกับงานวิจัยของ ฉันทชนก เจริญพรเทพ (2550) ที่ศึกษากลยุทธ์การบริหารธุรกิจการจัดกิจกรรมการตลาด กรณีศึกษา: บริษัท ซีเอ็ม ออร์กาไนเซอร์ จำกัด (มหาชน) พบว่า การจัดกิจกรรมการตลาด ทำให้ธุรกิจแข็งแกร่งและขยายงานทางด้านสื่อต่าง ๆ ได้อย่างดี และยังสอดคล้องกับงานวิจัยของ วรรณกมล ถั่วสุวรรณ (2552) ความคิดเห็นและพฤติกรรมการใช้บริการร้านไก่กระทัก ย่านเสนานิเวศน์ของผู้บริโภค พบว่า ปัจจัยด้านรูปแบบการดำเนินชีวิตทั้งด้านกิจกรรม ด้านความสนใจ และด้านความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก แต่ไม่สอดคล้องกับงานวิจัยของ กฤษณ์ ไชยวงศา (2549) การรับรู้ข่าวสารที่มีผลต่อความคิดเห็นต่อการตลาดเชิงกิจกรรมของงาน พบว่า เข้าชมงานมีความคิดเห็นต่อการตลาดเชิงกิจกรรมของงาน THAILAND INTERNATIONAL MOTOR EXPO โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง และไม่สอดคล้องกับงานวิจัยของ จิตรภัทร์ จึงอยู่สูง (2543) การมีส่วนร่วม ทศนคติ การตัดสินใจซื้อ ความภักดีต่อตราสินค้าของผู้บริโภคในเขตกรุงเทพมหานครที่มีต่อสินค้าความเกี่ยวพันสูงและสินค้าความเกี่ยวพันต่ำ ที่มีการจัดการตลาดเชิงกิจกรรม พบว่า ในสินค้าเกี่ยวพันต่ำนั้น การมีส่วนร่วมกับการตลาดเชิงกิจกรรมไม่มีความสัมพันธ์กับการตัดสินใจซื้อ

2. ผลการเปรียบเทียบปัจจัยส่วนบุคคลที่ต่างกันมีระดับกิจกรรมการตลาด พบว่า จำแนกตามเพศ พบว่า ผู้บริโภคที่มีเพศต่างกันมีระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับกิจกรรมการตลาด ในภาพรวมและรายด้าน ไม่แตกต่างกัน ทั้งนี้แสดงให้เห็นว่าเพศที่ต่างกันไม่ว่าจะเป็นเพศชายหรือเพศหญิงให้ระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับกิจกรรมการตลาดไม่ต่างกัน ไม่ว่าจะเป็นเรื่องความบันเทิง การให้ความรู้ การนำเสนอสินค้าและบริการ การนำเทคโนโลยีมาใช้ในการแสดงรวมถึงการมีส่วนร่วมทางสังคมก็ตาม แต่เมื่อพิจารณาถึงค่าเฉลี่ยจะเห็นว่าเพศหญิงจะมีระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับกิจกรรมการตลาดมากกว่าเพศชาย ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ พัทรี มั่งมี (2549) ปัจจัยบางประการที่สร้างแรงจูงใจต่อกิจกรรมทางการตลาดของซูเปอร์สโตร์ พบว่า เมื่อเปรียบเทียบเพศ มีผลต่อการตัดสินใจซื้อสินค้า ส่วนสถานภาพไม่มีผลต่อการตัดสินใจซื้อสินค้า แต่ไม่สอดคล้องกับงานวิจัยของ ฉันทชนก เจริญพรเทพ (2550) กลยุทธ์การบริหารธุรกิจการจัดกิจกรรมการตลาด กรณีศึกษา: บริษัท ซีเอ็ม ออร์กาไนเซอร์ จำกัด (มหาชน) พบว่า การดำเนินธุรกิจของบริษัทในการบริหารการจัดกิจกรรมทางการตลาด ทำให้ธุรกิจแข็งแกร่งและขยายงานทางด้านสื่อต่าง ๆ ได้อย่างดีเป็นการสร้างความได้เปรียบในการนำเสนอสินค้ากับลูกค้า เมื่อทดสอบสมมติฐาน พบว่า เพศ ที่ต่างกันมีความคิดเห็นแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญ และไม่สอดคล้องกับงานวิจัยของ เพ็ญสุตา ประถมกรีก (2549) ระดับการเชื่อมโยงการตลาดเชิงกิจกรรมและตราสินค้ากับทัศนคติ ภาพลักษณ์ต่อการตลาดเชิงกิจกรรม พบว่า ทัศนคติและภาพลักษณ์ต่อการตลาดเชิงกิจกรรมประเภทดนตรีของเพศชายและเพศหญิงมีความแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญต่อการตลาดเชิงกิจกรรมประเภทดนตรีของเพศชายและเพศหญิงมีความแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05 โดยเพศหญิงมีทัศนคติและภาพลักษณ์ต่อการตลาดเชิงกิจกรรมและตราสินค้าสูงกว่าเพศชาย

จำแนกตามอายุ พบว่า ผู้บริโภคที่มีอายุต่างกันมีระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับกิจกรรมการตลาด ในภาพรวมและรายด้าน ไม่แตกต่างกัน ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่กำหนดไว้ ทั้งนี้แสดงให้เห็นว่าอายุที่ต่างกันไม่ว่าจะเป็นอายุต่ำกว่า 35 ปี อายุ 35-47 ปี อายุ 47 ปีขึ้นไป จะมีมุมมองในเรื่องของกิจกรรมการตลาดไม่แตกต่างกันเลยในการสร้างความบันเทิง การให้ความรู้ การนำเสนอ

สินค้าและบริการ การนำเทคโนโลยีรวมถึงการจัดกิจกรรมทางสังคม เป็นต้น แต่เมื่อพิจารณาแล้ว จะเห็นว่าช่วงอายุต่ำกว่า 35 ปี อายุ 35-47 ปี จะมีค่าเฉลี่ยมากกว่าช่วงอายุ 47 ปีขึ้นไป ซึ่งไม่สอดคล้องกับงานของ ฉันทชนก เจริญพรเทพ (2550) กลยุทธ์การบริหารธุรกิจการจัดกิจกรรมการตลาด กรณีศึกษา: บริษัทซีเอ็ม ออร์กาไนเซอร์ จำกัด (มหาชน) พบว่า อายุ ที่ต่างกันมีความคิดเห็นแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ

จำแนกตามระดับการศึกษา พบว่า ผู้บริโภคที่มีระดับการศึกษาต่างกันมีระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับกิจกรรมการตลาด ในภาพรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่กำหนดไว้ ทั้งนี้แสดงให้เห็นว่า ไม่ว่าจะระดับการศึกษาต่ำกว่าปริญญาตรี ระดับการศึกษาปริญญาตรี และระดับการศึกษาสูงกว่าปริญญาตรี มีความคิดเห็นไม่ต่างกันในเรื่องของการจัดกิจกรรมในการสร้างความบันเทิง การให้ความรู้ การนำเสนอสินค้าและบริการ การนำเทคโนโลยีรวมถึงการจัดกิจกรรมทางสังคม เป็นต้น เมื่อพิจารณาค่าเฉลี่ยแล้วพบว่าระดับการศึกษาต่ำกว่าปริญญาตรีจะมีความคิดเห็นต่ำกว่าระดับระดับการศึกษาปริญญาตรี และระดับการศึกษาสูงกว่าปริญญาตรี ซึ่งไม่สอดคล้องกับงานวิจัยของ สุทธิพงษ์ พัฒนา (2549) ความสนใจของผู้บริโภคและแนวโน้มพฤติกรรมในการเข้าร่วมการตลาดเชิงกิจกรรม พบว่า ผู้บริโภคที่มี ระดับการศึกษา แตกต่างกันมีผลต่อแนวโน้มพฤติกรรมในการเข้าร่วมการตลาดเชิงกิจกรรมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จำแนกตามอาชีพ พบว่า ผู้บริโภคที่มีอาชีพต่างกันมีระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับกิจกรรมการตลาด ในภาพรวม ไม่แตกต่างกัน ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่กำหนดไว้ เมื่อพิจารณาตามรายด้าน พบว่า กิจกรรมด้านสังคม แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่กำหนดไว้ ทั้งนี้แสดงให้เห็นว่าอาชีพที่ต่างกันไม่ว่าจะเป็นอาชีพธุรกิจส่วนตัว อาชีพพนักงานบริษัท อาชีพรับราชการหรือรัฐวิสาหกิจและอาชีพนักศึกษา มีความคิดเห็นระดับกิจกรรมการตลาดแตกต่างกันในเรื่องของกิจกรรมด้านสังคมซึ่งมีความแตกต่างอยู่จำนวน 2 คู่ โดยประชาชนที่มีอาชีพธุรกิจส่วนตัว มีระดับความคิดเห็นกิจกรรมการตลาดน้อยกว่าประชาชนที่มีอาชีพพนักงานบริษัท และประชาชนที่มีอาชีพธุรกิจส่วนตัว มีระดับความคิดเห็นกิจกรรมการตลาดน้อยกว่าประชาชนที่มีอาชีพรับราชการหรือรัฐวิสาหกิจ ส่วนด้านอื่น ๆ ไม่แตกต่างกัน

จำแนกตามสถานภาพการสมรส พบว่า ผู้บริโภคที่มีสถานภาพการสมรสต่างกันมีระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับกิจกรรมการตลาด ในภาพรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่กำหนดไว้ ทั้งนี้แสดงให้เห็นว่า ไม่ว่าสถานภาพจะเป็นโสด สมรสแล้ว หรือหย่าร้างหรือหม้าย ก็มีความคิดเห็นไม่ต่างกันในเรื่องของการจัดกิจกรรมในการสร้างความบันเทิง การให้ความรู้ การนำเสนอสินค้าและบริการ การนำเทคโนโลยีรวมถึงการจัดกิจกรรมทางสังคม เป็นต้น เมื่อพิจารณาค่าเฉลี่ยแล้วพบว่าสถานภาพโสดจะมีความคิดเห็นสูงกว่าสถานภาพสมรสและสถานภาพ หย่าร้างหรือหม้าย

จำแนกตามรายได้เฉลี่ยต่อเดือน พบว่า ผู้บริโภคที่มีรายได้เฉลี่ยต่อเดือนต่างกันมีระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับกิจกรรมการตลาด ในภาพรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่กำหนดไว้ ทั้งนี้แสดงให้เห็นว่า ไม่ว่ารายได้ต่ำกว่า 37,500 บาท รายได้ 37,500-65,000 บาท รายได้ 65,001-92,500 บาทและรายได้ 92,500 บาทขึ้นไป ก็มีความคิดเห็นไม่ต่างกันในเรื่องของการจัดกิจกรรมในการสร้างความบันเทิง การให้ความรู้ การนำเสนอสินค้าและบริการ การนำเทคโนโลยี

รวมถึงการจัดกิจกรรมทางสังคม เป็นต้น เมื่อพิจารณาค่าเฉลี่ยแล้วพบว่า รายได้ต่ำกว่า 37,500 บาท จะมีความคิดเห็นสูงกว่ารายได้ 37,500-65,000 บาท รายได้ 65,001-92,500 บาท และรายได้ 92,500 บาทขึ้นไป

3. ผลการเปรียบเทียบกิจกรรมการตลาด จำแนกตามประเภทเครื่องสำอาง พบว่า ประชาชนที่มีประเภทเครื่องสำอางต่างกันมีระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับกิจกรรมการตลาด ในภาพรวมไม่แตกต่างกัน ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่กำหนดไว้ เมื่อพิจารณาตามรายด้าน พบว่า ด้านเทคโนโลยีแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่กำหนดไว้ ทั้งนี้แสดงให้เห็นว่าผลิตภัณฑ์ประเภทเครื่องสำอางประเภทบำรุงผิว มีค่าเฉลี่ยสูงกว่าผลิตภัณฑ์ประเภทเครื่องสำอางประเภทแต่งหน้า ทั้งนี้แสดงให้เห็นว่าผลิตภัณฑ์ประเภทแต่งหน้า และผลิตภัณฑ์ประเภทบำรุงผิว จะมีช่องทางการสื่อสารด้วยเทคโนโลยีแตกต่างกัน ส่วนด้านอื่น ๆ ไม่แตกต่างกัน

สรุปผลการวิจัย

1. ผลการวิเคราะห์ความคิดเห็นของผู้บริโภคเครื่องสำอางต่อการจัดกิจกรรมการตลาด โดยภาพรวม อยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณาตามรายด้าน พบว่า ด้านสินค้าและบริการ มีค่าเฉลี่ยสูงสุด อยู่ในระดับมาก และด้านสังคม มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด อยู่ในระดับปานกลาง

2. เปรียบเทียบระดับความคิดเห็นของผู้บริโภคเครื่องสำอางต่อการจัดกิจกรรมการตลาด จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคลและประเภทเครื่องสำอาง พบว่า

2.1 ผลการเปรียบเทียบจำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล จำแนกตามเพศ อายุ ระดับการศึกษา สถานภาพการสมรส และรายได้เฉลี่ยต่อเดือน พบว่า ผู้บริโภคมีความคิดเห็นเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมการตลาด ในภาพรวมและรายด้าน ไม่แตกต่างกัน ส่วนปัจจัยส่วนบุคคลด้านอาชีพ ต่างกัน ในภาพรวมไม่แตกต่างกัน แต่เมื่อพิจารณาตามรายด้าน พบว่า กิจกรรมด้านสังคม แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนด้านอื่น ๆ ไม่แตกต่างกัน

2.2 ผลการเปรียบเทียบจำแนกตามกิจกรรมการตลาด จำแนกตามประเภทเครื่องสำอาง พบว่า ผู้บริโภคที่บริโภคเครื่องสำอางประเภทต่าง ๆ มีความคิดเห็นเกี่ยวกับกิจกรรมการตลาด ในภาพรวมไม่แตกต่างกัน เมื่อพิจารณาตามรายด้าน พบว่า ด้านเทคโนโลยีแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ทั้งนี้แสดงให้เห็นว่าผลิตภัณฑ์ประเภทแต่งหน้า และผลิตภัณฑ์ประเภทบำรุงผิว จะมีช่องทางการสื่อสารด้วยเทคโนโลยีแตกต่างกัน ส่วนด้านอื่น ๆ ไม่แตกต่างกัน

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะสำหรับงานวิจัยครั้งนี้

1.1 บริษัทควรจัดกิจกรรมการตลาดในเรื่องของการเลือกสถานที่นำเสนอสินค้าและบริการให้เหมาะสมกับผลิตภัณฑ์ แต่ละผลิตภัณฑ์เพื่อสร้างความโดดเด่นในผลิตภัณฑ์นั้น ๆ เช่น ควรมีการเลือกตำแหน่งที่ตั้งในการนำเสนอผลิตภัณฑ์ที่เหมาะสม เพื่อเข้าถึงเป้าหมายที่ถูกต้อง

1.2 บริษัทควรจัดกิจกรรมการตลาดในเรื่องของการให้ความรู้อบรมเกี่ยวกับผลิตภัณฑ์ ให้แก่ผู้บริโภคครบทุกเรื่องที่มีความสำคัญในการใช้ผลิตภัณฑ์ เช่น ควรมีการนำเสนอเทคนิคใหม่ ๆ ให้กับผู้บริโภคเกิดความสนใจในการจัดทำกิจกรรมเวิร์คช็อป เป็นต้น

1.3 บริษัทควรจัดกิจกรรมการตลาดในเรื่องการนำเทคโนโลยีเกี่ยวกับการตรวจสอบสภาพผิวที่เหมาะสมในการนำเสนอผลิตภัณฑ์อย่างถูกต้องแต่ละประเภทผลิตภัณฑ์เพื่อเป็นการสร้างความประทับใจให้กับผู้เข้าชมกิจกรรมเกิดความเชื่อมั่นในตัวผลิตภัณฑ์มากยิ่งขึ้น เช่น ควรมีการนำนวัตกรรมใหม่ ๆ มาใช้ในการพัฒนาเครื่องมือวัสดุอุปกรณ์ในตัวผลิตภัณฑ์ให้ทันสมัย

1.4 บริษัทควรจัดกิจกรรมการตลาดโดยการเพิ่มงานด้านการจัดกิจกรรมสายสัมพันธ์ด้านกีฬาให้มากยิ่งขึ้นเพราะกีฬาถือเป็นบทบาทสำคัญต่อสังคมปัจจุบันเพราะเป็นการเสริมสร้างสุขภาพที่แข็งแรงและเป็นการสร้างสายสัมพันธ์อย่างหนึ่ง เช่น ควรพัฒนากิจกรรมสานสัมพันธ์กีฬาให้สอดคล้องกับความต้องการของผู้บริโภค การเพิ่มกิจกรรมในกีฬาให้เหมาะสมกับผู้บริโภค การแข่งขันแต่งหน้า เป็นต้น

1.5 บริษัทควรส่งเสริมให้มีการจัดกิจกรรมการมีส่วนร่วมระหว่างชุมชนมากยิ่งขึ้นโดยมีการติดตามผลการดำเนินงานเป็นระยะ ๆ เพื่อทราบถึงเปลี่ยนแปลงของสภาวะต่าง ๆ เช่น ควรมีการจัดระบบการติดตามผลให้ชัดเจนโดยการจัดทำเป็นวารสารแต่ละกิจกรรมเพื่อเป็นการประเมินผลการดำเนินงานและเป็นการประชาสัมพันธ์อย่างทั่วถึง

1.6 บริษัทควรมีการจัดกิจกรรมการตลาดโดยคำนึงถึงอาชีพเป็นหลักซึ่งหลักที่หลากหลายจะมีความคิดมุมมองแตกต่างกันไปตามสายอาชีพ ซึ่งธุรกิจส่วนจะมีมุมมองในนักธุรกิจมากกว่าอาชีพพนักงานบริษัทและอาชีพรับราชการหรือรัฐวิสาหกิจ ส่วนประเภทเครื่องสำอาง และ ควรพัฒนาระบบช่องทางการสื่อสารของการจัดกิจกรรมการตลาดให้หลากหลาย วัสดุอุปกรณ์ทันสมัย และสอดคล้องกับความต้องการของผู้บริโภค

1.7 ควรมีการพัฒนาผลิตภัณฑ์ประเภทแต่งหน้า ให้สอดคล้องกับความต้องการของตลาดมากยิ่งขึ้นโดยพัฒนาคุณภาพของผลิตภัณฑ์ประเภทแต่งหน้า โดยการพัฒนาทางด้านวัตถุดิบตัวผลิตภัณฑ์ส่วนผสมต่าง ๆ อย่างมีคุณค่าและให้ตรงต่อความต้องการของผู้บริโภค ทำการวิจัยการตลาดวิเคราะห์พฤติกรรมผู้บริโภคเพื่อนำมาเป็นแนวทางในการพัฒนาต่อไป

2. ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรมีการศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อการเลือกผลิตภัณฑ์เครื่องสำอาง เพื่อเป็นแนวทางในการพัฒนาการตลาดให้มีมาตรฐานยิ่งขึ้นครอบคลุมทุกกิจกรรม

2.2 ควรมีการศึกษาเปรียบเทียบระหว่างผลิตภัณฑ์ในประเทศและต่างประเทศ ส่งผลต่อรายได้ประเทศอย่างไรเพื่อเป็นแนวทางในการวางแผนทางการตลาดให้สอดคล้องกับความต้องการของกลุ่มเป้าหมาย

2.3 ควรมีการศึกษาปัจจัยทางสังคมมีผลต่อการจัดกิจกรรมการตลาด เพื่อทราบถึงปัจจัยทางสังคมอะไรบ้างที่ส่งผลต่อการจัดกิจกรรมการตลาดให้มีประสิทธิภาพและประสิทธิผล

เอกสารอ้างอิง

กฤษณ์ ไชยวงศา. (2549). การรับรู้ข่าวสารที่มีผลต่อทัศนคติต่อการตลาดเชิงกิจกรรมของงาน.

วิทยานิพนธ์บริหารธุรกิจมหาบัณฑิต สาขาวิชาการตลาด บัณฑิตวิทยาลัย

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร.

-
- กัลชลี กบิลโชติ. (2547). **ธุรกิจเครื่องสำอางแข่งขันกันรุนแรง**. [ออนไลน์], เข้าถึงได้จาก:
<http://www.scb.co.th/LIB/th/article/ktb/data/k8-56.html>. (2554, 1 กรกฎาคม).
- จิตรภัทร์ จิงอยู่สูง. (2543). **การมีส่วนร่วม ทักษะคิด การตัดสินใจซื้อ ความภักดีต่อตราสินค้าของผู้บริโภคในเขตกรุงเทพมหานครที่มีต่อสินค้าความเกี่ยวพันสูงและสินค้าความเกี่ยวพันต่ำที่มีการจัดการตลาดเชิงกิจกรรม**. วิทยานิพนธ์นิเทศศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชานิเทศศาสตร์ บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ฉันทชนก เจริญพรเทพ. (2550). **กลยุทธ์การบริหารธุรกิจการจัดกิจกรรมการตลาด กรณีศึกษา: บริษัท ซีเอ็ม ออร์กาไนเซอร์ จำกัด**. วิทยานิพนธ์วารสารศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารสื่อสารมวลชน คณะวารสารศาสตร์และสื่อสารมวลชน มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- ปิยะพงษ์ อิงไธสง. (2553). **ความคิดเห็นของผู้บริโภคที่มีต่อการจัดกิจกรรมพิเศษของตราสินค้า โดฟ (DOVE)**. รายงานโครงการเฉพาะบุคคลวารสารศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารสื่อสารมวลชน คณะวารสารศาสตร์และสื่อสารมวลชน มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- พัชร มั่งมี. (2549). **ปัจจัยบางประการที่สร้างแรงจูงใจต่อกิจกรรมทางการตลาดของซูเปอร์สโตร์**. การศึกษาค้นคว้าอิสระบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต สาขาวิชาบริหารธุรกิจ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเกษมบัณฑิต.
- เพ็ญสุดา ประถมกรีก. (2549). **ระดับการเชื่อมโยงการตลาดเชิงกิจกรรมและตราสินค้ากับทัศนคติภาพลักษณ์ต่อการตลาดเชิงกิจกรรม**. วิทยานิพนธ์นิเทศศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการโฆษณา บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- วรรณกมล ถ้ำสุวรรณ. (2552). **ทัศนคติและพฤติกรรมการใช้บริการร้านไก่กระต๊ากย่านเสนานิเวศน์ของผู้บริโภค**. สารนิพนธ์บริหารธุรกิจมหาบัณฑิต สาขาวิชาการตลาด บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร.
- สุทธิพงษ์ พัฒนา. (2549). **ความสนใจของผู้บริโภคและแนวโน้มพฤติกรรมการเข้าร่วมการตลาดเชิงกิจกรรม**. สารนิพนธ์บริหารธุรกิจมหาบัณฑิต สาขาวิชาการตลาด บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร.
- เสรี วงษ์มณฑา. (2542). **กลยุทธ์การตลาด: วางแผนการตลาด**. กรุงเทพฯ: ดวงกมลสมัย.
- Cochran, W. G. (1953). **Sampling Techniques**. New York: Wiley.
-

การวิเคราะห์ปัญหาในการเรียนของนักศึกษาชั้นปีที่ 1 หลักสูตรนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ ในพระบรมราชูปถัมภ์ จังหวัดปทุมธานี

THE ANALYSIS OF THE LEARNING PROBLEMS OF THE FRESHMEN
IN THE LAW PROGRAM AT VALAYA ALONGKORN RAJABHAT UNIVERSITY
UNDER THE ROYAL PATRONAGE PATHUM THANI

ธีระญา ปราบปราม^{1*}
Thiraya Prabpram

บทคัดย่อ

การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาระดับของปัญหาการเรียนของนักศึกษาหลักสูตรนิติศาสตร์ชั้นปีที่ 1 และศึกษาสภาพปัญหาในการจัดการเรียนการสอนที่มีความสัมพันธ์กับการศึกษาของนักศึกษาชั้นปีที่ 1 หลักสูตรนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ ในพระบรมราชูปถัมภ์ จังหวัดปทุมธานี กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ได้แก่ นักศึกษาชั้นปีที่ 1 หลักสูตรนิติศาสตร์ จำนวน 17 คน สุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา ได้แก่ แบบวัด 5 ระดับ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ ได้แก่ ความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และค่าสหสัมพันธ์เพียร์สัน

ผลการศึกษาพบว่า

1. ระดับของปัญหาการเรียนของนักศึกษาหลักสูตรนิติศาสตร์ชั้นปีที่ 1 ด้านการเรียน โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.29$, S.D. = 0.64) โดยที่มีปัญหาด้านการบริการ สิ่งอำนวยความสะดวกที่เอื้อต่อการพัฒนาการเรียนรู้มากที่สุด รองลงมาได้แก่ ปัญหาด้านการบริการทางกายภาพ ที่ส่งเสริมคุณภาพชีวิตของนักศึกษา ปัญหาด้านการบริการแนะแนวและการให้คำปรึกษา ส่วนปัญหาด้านการจัดการเรียนการสอนอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.37$, S.D. = 0.61) นี่มีปัญหามากที่สุดคือ ด้านเนื้อหาวิชา รองลงมาได้แก่ ด้านหลักสูตร และด้านการประเมินผล

2. สภาพปัญหาด้านการเรียนที่มีผลต่อปัญหาด้านการจัดการเรียนการสอนของนักศึกษาชั้นปีที่ 1 หลักสูตรนิติศาสตร์ โดยภาพรวมมีความสัมพันธ์เชิงบวกแต่ไม่มีนัยสำคัญ ($r = 0.18$, Sig. = 0.39) โดยที่ด้านการบริการข้อมูลข่าวสารที่เป็นประโยชน์ต่อนักศึกษา ด้านการจัดโครงการ

¹ หลักสูตรนิติศาสตร์ คณะมนุษยศาสตร์สังคมศาสตร์
มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ ในพระบรมราชูปถัมภ์ จังหวัดปทุมธานี
*E-mail: toy_075@hotmail.com

เพื่อพัฒนาประสิทธิภาพทางวิชาชีพแก่นักศึกษามีความสัมพันธ์กับด้านหลักสูตร ด้านผู้สอน ด้านเนื้อหาวิชา ด้านกระบวนการวิธีการสอนและประเมินผลรายวิชา ด้านการจัดการเรียนการสอน ด้านการประเมินผล อย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05

คำสำคัญ: ปัญหาการเรียน, หลักสูตรนิติศาสตร์, การจัดการเรียนการสอน

ABSTRACT

The study was to examine the level of learning problems of the first year students in the law program and to study the condition of the problems of teaching and learning related to the study of the first year students in the law program at Valaya Alongkorn Rajabhat University Under The Royal Patronage Pathum Thani. The sample included 17 first year students in the law program. The statistics used in analysis were frequency, percentage, mean, standard deviation, and Pearson correlation.

The results of the study were as follows:

1. Overall the level of difficulty in learning of the first year students in the law program was at a high level ($\bar{X} = 3.29$, S.D. = 0.64). Considering each aspect, ranging from the highest level to the lowest level were as follows: in the field of teaching and learning management ($\bar{X} = 3.37$, S.D. = 0.61): there were content, curriculum and evaluation; in the other field: there were learning facilities, physical service for quality of life, counseling and guidance.

2. The learning problems affecting the teaching and learning of the first year students in the law program, as a whole, had positive correlation but was not statistically significant ($r = .182$, Sig = .395). The information services that benefited the students and the project that developed the student professional experience statistically significant correlated with curriculum, instructors, course content, teaching and learning process and course evaluation at .05 level.

Keywords: Learning Problem, Law Curriculum, Teaching and Learning Management.

บทนำ

มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ ในพระบรมราชูปถัมภ์ จังหวัดปทุมธานี ได้เปิดสอนหลักสูตรนิติศาสตรบัณฑิต ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2551 โดยมีปณิธานให้บัณฑิตที่จบการศึกษาในหลักสูตรนิติศาสตรบัณฑิต ของมหาวิทยาลัย มีความรู้ความสามารถ ทั้งในภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติ สามารถนำความรู้ ความสามารถทางด้านกฎหมายไปประกอบอาชีพการงานได้หลายสาขา ตามความต้องการของหน่วยงานและสถาบันต่าง ๆ ทั้งภาครัฐบาลและภาคเอกชน นอกจากนั้น หลักสูตรนิติศาสตร์ ยังปลูกฝังให้บัณฑิตมีสำนึกในการเป็นนักกฎหมายที่ดี มีความประพฤติในกรอบจรรยาบรรณ

ของวิชาชีพ มีใจคอหนักแน่นมั่นคง และมีความรับผิดชอบต่อสังคม และมุ่งหวังให้นักศึกษาทุกคนที่ตั้งใจเรียนในหลักสูตรนิติศาสตร์ สำเร็จการศึกษาเป็นนิติศาสตร์บัณฑิตอย่างสมภาคภูมิ จากการเปิดการเรียนการสอนเข้าสู่ปีที่ 5 สถิติของนักศึกษาในหลักสูตรนิติศาสตร์ในชั้นปีที่ 1 (คณะกรรมการพัฒนาหลักสูตร, 2555ก) ในแต่ละปีจะมีประมาณ 60-100 คน แต่อย่างไรก็ตามจากสถิติของนักศึกษาที่เข้ามาศึกษาในหลักสูตรนิติศาสตร์ในชั้นปีที่ 1 (คณะกรรมการพัฒนาหลักสูตร, 2555ข) พบว่า ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2551-2555 มีอัตราที่นักศึกษานอกกลางคันในชั้นปีที่ 2 จำนวนร้อยละ 50 ถือว่าเป็นอัตราที่ค่อนข้างมาก บางปีพบอัตราการการลาออกและย้ายหลักสูตรฯ สูงถึงประมาณร้อยละ 70 ซึ่งเป็นอัตราที่ค่อนข้างสูง ทางหลักสูตรฯ จึงได้มีการสำรวจความต้องการของนักศึกษาทุกชั้นปีเพื่อแก้ไขที่ต้นเหตุและจัดทำบริการต่าง ๆ ให้สอดคล้องกับความต้องการของนักศึกษา โดยเฉพาะส่วนของนักศึกษาชั้นปีที่ 1 ปีการศึกษา 2555 พบว่า มีข้อมูลเกี่ยวกับความต้องการจำเป็นของนักศึกษาใน 5 ด้าน ดังนี้

1. ด้านสิ่งอำนวยความสะดวกที่เอื้อต่อการพัฒนาการเรียนรู้ เช่น เรื่อง สื่อการสอน มีความทันสมัย ขาดเอกสารประกอบการเรียนรู้คำบรรยายของหลักสูตรนิติศาสตร์ทำให้นักศึกษาต้องค้นคว้าด้วยตนเอง ควรมีสื่อด้านภาษาอังกฤษและสื่อที่ทำให้นักศึกษาพัฒนาเรียนรู้ด้วยตนเอง ควรพัฒนารูปแบบการนำเสนอสื่อการสอน ในส่วนงานทะเบียน เพิ่มการให้บริการสะดวกรวดเร็วขึ้น ชี้แจงรายละเอียด ปรับปรุงเรื่องความถูกต้อง ข้อมูลนักศึกษาเก็บรวบรวมอย่างทันสมัยและเปิดเผยเพิ่มจำนวนเจ้าหน้าที่มีการประสานงานกับหลักสูตรฯ และเจ้าหน้าที่มีบุคลิกที่ยิ้มแย้มแจ่มใส

2. ด้านกายภาพ เพื่อส่งเสริมคุณภาพชีวิต เช่น หอพักนักศึกษา ควรมีกิจกรรมกีฬาหอพัก มีสถานที่เล่นกีฬา เพิ่มจำนวนหอพัก จำนวนการรักษาความปลอดภัย ในส่วนสภาพแวดล้อมของสถาบัน จัดให้มีต้นไม้และดอกไม้ มีที่นั่งพักผ่อนเพิ่ม สภาพห้องเรียนนักศึกษาต้องการให้มีความสะอาด มีสีสันทันสมัย มีโต๊ะเรียนเพียงพอ และควรปรับอุณหภูมิแอร์ที่เหมาะสม สำหรับสถานที่ออกกำลังกาย มีความประสงค์เพิ่มโรงยิม สนามฟุตบอล สนามแบดมินตัน สถานที่ออกกำลังกายอย่างศูนย์ออกกำลังกาย (Fitness) และควรมีสวัสดิการสระว่ายน้ำ ที่สนับสนุนให้นักศึกษาใช้บริการ ด้านการรักษาพยาบาล มีการประชาสัมพันธ์ถึงที่ตั้งของห้องพยาบาล ควรมีรถฉุกเฉินที่พร้อมใช้งานอยู่เสมอ เกี่ยวกับการจัดจำหน่ายอาหารควรเพิ่มโต๊ะรับประทานอาหารจำนวนโรงอาหาร ปรับปรุงคุณภาพอาหารและราคาให้เหมาะสม

3. ด้านการให้คำปรึกษา เช่น ควรมีสุนัขให้คำปรึกษา มีผู้ที่ให้คำปรึกษาแก่นักศึกษาเกี่ยวกับผลการเรียนที่ลดลง และแนะนำการใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์ การปรึกษาด้านการมีงานทำ และประชาสัมพันธ์หลักสูตร

4. ด้านข้อมูลข่าวสาร ที่เป็นประโยชน์ นักศึกษาเห็นควรให้มีข่าวสารและการประชาสัมพันธ์ที่ทันสมัย มีการนำข้อมูลสำคัญของหลักสูตร ลงเว็บไซต์หลักสูตรนิติศาสตร์ให้ชัดเจนและมากขึ้น

5. ด้านการพัฒนาประสบการณ์ทางวิชาชีพมีแนะนำการประกอบอาชีพและการฝึกงาน นักศึกษา ฝึกงานเห็นว่าควรมีการฝึกงานเพื่อให้มีรายได้และมีงานทำมากขึ้น

เพื่อตอบสนองแนวทางของมหาวิทยาลัยในการผลิตบัณฑิตที่มีคุณภาพ และแนวทางในการบริหารของหลักสูตรนิติศาสตร์ ให้สอดคล้องกับความต้องการของนักศึกษาชั้นปีที่ 1 หลักสูตรนิติศาสตร์ ด้วยเหตุนี้ผู้วิจัยจึงสนใจที่จะวิเคราะห์ปัญหาในการเรียนของนักศึกษาชั้นปีที่ 1 หลักสูตร

นิตินิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ ในพระบรมราชูปถัมภ์ จังหวัดปทุมธานี เพื่อทราบปัญหาเป็นข้อมูลในการแก้ไข และนำผลที่ได้มาใช้เป็นแนวทางในการพัฒนา และปรับปรุงหลักสูตรนิตินิติศาสตร์ให้มีประสิทธิภาพ ทันสมัย และเหมาะสมกับผู้เรียนมากที่สุดและเพื่อให้สอดคล้องกับการประกันคุณภาพการศึกษาของสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษาในระดับหลักสูตร (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, 2542) ที่ต้องการให้นักศึกษามีส่วนร่วมในการเรียนการสอนโดยการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญเกิดขึ้นจากพื้นฐานความเชื่อที่ว่า การจัดการศึกษามีเป้าหมายสำคัญที่สุด คือการพัฒนาให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ ให้ผู้เรียนแต่ละคนได้พัฒนาตนเองสูงสุด ตามกำลังหรือศักยภาพของแต่ละคน เนื่องจากผู้เรียนแต่ละคนมีความแตกต่างกัน ทั้งด้านความต้องการ ความสนใจ ความถนัด และมีทักษะพื้นฐานอันเป็นเครื่องมือสำคัญที่จะใช้ในการเรียนรู้ (ปรียาภรณ์ เพ็ญสุขใจ, 2541) อันได้แก่ ความสามารถในการฟัง พูด อ่าน เขียน ความสามารถทางสมอง ระดับสติปัญญา และการแสดงผลของการเรียนรู้ออกมาในลักษณะที่ต่างกัน จึงควรมีการจัดการที่เหมาะสมในลักษณะที่แตกต่างกัน ตามเหตุปัจจัยของผู้เรียนแต่ละคน และผู้ที่มีบทบาทสำคัญในกลไกของการจัดการนี้คือ ครู อาจารย์ จากข้อมูลอันเป็นปัญหาวิกฤตทางการศึกษา และวิกฤตของผู้เรียนที่ผ่านมา แสดงว่า ครูยังแสดงบทบาทและทำหน้าที่ของตนเองไม่ทันต่อความเจริญก้าวหน้าของประเทศ ดังนั้นต้องทบทวนทำความเข้าใจสภาพและปัญหา ซึ่งนำไปสู่การปฏิบัติเพื่อแก้ไขปัญหาวิกฤตทางการศึกษาและวิกฤตของผู้เรียนให้ได้รับบริการสาธารณะทางการศึกษาอย่างมีประสิทธิภาพต่อไป

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. ศึกษาระดับของปัญหาการเรียนของนักศึกษาหลักสูตรนิตินิติศาสตร์ชั้นปีที่ 1 มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ ในพระบรมราชูปถัมภ์ จังหวัดปทุมธานี
2. ศึกษาสภาพปัญหาในการจัดการเรียนการสอนที่มีความสัมพันธ์กับการศึกษาของนักศึกษา หลักสูตรนิตินิติศาสตร์ชั้นปีที่ 1 มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ ในพระบรมราชูปถัมภ์ จังหวัดปทุมธานี

วิธีดำเนินการวิจัย

ขั้นแรก ทบทวนวรรณกรรมโดยการศึกษาค้นคว้าเอกสาร ตำราวิชาการต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับหัวข้อวิจัย

ขั้นที่สอง เป็นการศึกษาเชิงสำรวจ โดยใช้แบบสอบถามสำรวจปัญหาและอุปสรรคของนักศึกษาหลักสูตรนิตินิติศาสตร์ชั้นปีที่ 1 คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ ในพระบรมราชูปถัมภ์ จังหวัดปทุมธานี ที่กำลังศึกษาในภาคเรียนที่ 2 โดยวิเคราะห์หาสาเหตุของปัญหา การหาวิธีแก้ไข โดยใช้แบบสอบถาม (Questionnaire) เป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล โดยแบบสอบถามที่สร้างขึ้นเพื่อให้ครอบคลุมและสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ที่จะทำการศึกษา แบบสอบถามแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาในการเรียนของนักศึกษาชั้นปีที่ 1 ทั้งปลายเปิดและปลายปิด จำนวน 99 ข้อ โดยหลังจากผู้ทรงคุณวุฒิแก้ไขแล้ว นำไปทดลองใช้กับกลุ่มตัวอย่าง 30 คน ทำการวิเคราะห์หาค่าอำนาจจำแนกรายข้อตั้งแต่ 0.20 ขึ้นไปโดยใช้สถิติวิเคราะห์ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน (r) ได้ค่าอำนาจจำแนกรายข้อ (Item Total Correlation)

ตั้งแต่ 0.20-0.78 พร้อมทั้งทำการหาความเชื่อมั่น (Reliability) ของแบบสอบถามโดยวิธีหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค (Cronbach's Alpha Coefficient) พบว่า ความเชื่อมั่นของข้อคำถามทั้งฉบับเท่ากับ .99 แล้วนำแบบสอบถามดังกล่าวไปใช้กับกลุ่มตัวอย่างต่อไป

ขั้นที่สาม เป็นการศึกษาโดยวิธีการสัมภาษณ์อาจารย์ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการเรียนการสอนของนักศึกษาในชั้นปีที่ 1 ได้แก่ อาจารย์ผู้สอนนักศึกษาหลักสูตรนิติศาสตร์ชั้นปีที่ 1 เพื่อนำข้อมูลที่ได้มาใช้ในการสนับสนุนข้อมูลส่วนแรกให้ได้ผลของการวิจัยที่ถูกต้องแม่นยำที่สุด

ผลการวิจัย

ผลการศึกษาเรื่องปัญหาการเรียนของนักศึกษาชั้นปีที่ 1 หลักสูตรนิติศาสตร์ คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ ในพระบรมราชูปถัมภ์ จังหวัดปทุมธานี ซึ่งผู้วิจัยต้องการศึกษาระดับของปัญหาในการเรียนของนักศึกษาหลักสูตรนิติศาสตร์ชั้นปีที่ 1 และศึกษาสภาพปัญหาในการจัดการเรียนการสอนที่มีผลต่อการเรียนของนักศึกษาชั้นปีที่ 1 หลักสูตรนิติศาสตร์ ซึ่งสามารถวิเคราะห์ผลการศึกษาดังต่อไปนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไป

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาเรื่องปัญหาในการเรียนของนักศึกษาชั้นปีที่ 1 หลักสูตรนิติศาสตร์ คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ ในพระบรมราชูปถัมภ์ จังหวัดปทุมธานี ส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง จำนวน 9 คน คิดเป็นร้อยละ 52.9 เพศชาย จำนวน 8 คน คิดเป็นร้อยละ 47.1

ด้านช่วงเกรดเฉลี่ยรวม (GPA) จากโรงเรียนเดิม นักศึกษามีเกรดเฉลี่ยรวมจากโรงเรียนเดิม 2.00-2.99 จำนวน 10 คน คิดเป็นร้อยละ 58.8 รองลงมาได้แก่ เกรดต่ำกว่า 2.00 จำนวน 4 คน คิดเป็นร้อยละ 23.5 และ เกรดเฉลี่ย 3.00 ขึ้นไป จำนวน 3 คน คิดเป็นร้อยละ 17.6

ด้านสถานศึกษาเดิมสังกัด พบว่าเคยศึกษาในสถานศึกษาเดิมสังกัดของรัฐ จำนวน 15 คน คิดเป็นร้อยละ 88.2 และสถานศึกษาของเอกชน จำนวน 2 คน คิดเป็นร้อยละ 11.8

ด้านพื้นฐานความรู้เดิม วิชาภาษาอังกฤษ พบว่า มีพื้นฐานความรู้เดิมวิชาภาษาอังกฤษอยู่ในระดับปานกลาง จำนวน 9 คน คิดเป็นร้อยละ 52.9 รองลงมาได้แก่ ค่อนข้างอ่อน จำนวน 6 คน คิดเป็นร้อยละ 35.3 และดี จำนวน 2 คน คิดเป็นร้อยละ 11.8

ด้านพื้นฐานความรู้เดิม วิชาคณิตศาสตร์ พบว่า มีความรู้เดิมวิชาคณิตศาสตร์ในระดับค่อนข้างอ่อน จำนวน 8 คน คิดเป็นร้อยละ 47.1 รองลงมาได้แก่ ปานกลาง จำนวน 5 คน คิดเป็นร้อยละ 29.4 และดี จำนวน 4 คน คิดเป็นร้อยละ 23.5

ด้านที่พักอาศัยเดิม พบว่า มีที่พักเดิมอยู่ที่ภาคกลาง จำนวน 8 คน คิดเป็นร้อยละ 47.1 รองลงมาได้แก่ กรุงเทพฯและปริมณฑล จำนวน 5 คน คิดเป็นร้อยละ 29.4 ภาคเหนือ จำนวน 2 คน คิดเป็นร้อยละ 11.8 และภาคอีสาน จำนวน 2 คน คิดเป็นร้อยละ 11.8

ด้านที่พักอาศัยปัจจุบัน พบว่า พักที่บ้านพ่อแม่และแม่ จำนวน 7 คน คิดเป็นร้อยละ 41.2 รองลงมาได้แก่ บ้านญาติจำนวน 6 คน คิดเป็นร้อยละ 35.3 และบ้านเพื่อน จำนวน 4 คน คิดเป็นร้อยละ 23.5

ด้านนักศึกษากู้ยืมเพื่อการศึกษา พบว่าปัจจุบันไม่กู้เงินกองทุน จำนวน 14 คน คิดเป็นร้อยละ 82.4 รองลงมาได้แก่ ทำงานพิเศษ จำนวน 2 คน คิดเป็นร้อยละ 11.8 และกู้ จำนวน 1 คน คิดเป็นร้อยละ 5.9

ด้านทราบข้อมูลในการเลือกเรียนนิติศาสตร์ จากช่องทางใด ส่วนใหญ่ทราบจากผู้ปกครอง แนะนำ จำนวน 7 คน คิดเป็นร้อยละ 41.2 รองลงมา เรียนตามเพื่อนสนิทจำนวน 6 คน คิดเป็นร้อยละ 35.3 อาจารย์แนะแนว จำนวน 3 คน คิดเป็นร้อยละ 17.6 และอื่น ๆ จำนวน 1 คน คิดเป็นร้อยละ 5.9

ด้านแนวโน้มของนักศึกษาที่จะย้ายคณะวิชา พบว่า ส่วนใหญ่ไม่ย้ายคณะ จำนวน 13 คน คิดเป็นร้อยละ 76.5 และคาดว่าจะย้ายคณะ จำนวน 4 คน คิดเป็นร้อยละ 23.5 ภาพรวมของผลการเรียนในภาคการศึกษาที่ผ่านมา (1/2556) พบว่า ส่วนใหญ่พอใจต่อผลการเรียนปานกลาง จำนวน 8 คน คิดเป็นร้อยละ 47.1 รองลงมาได้แก่ พอใจในผลการเรียนมาก จำนวน 6 คน คิดเป็นร้อยละ 35.3 และไม่เป็นที่น่าพอใจ จำนวน 3 คน คิดเป็นร้อยละ 17.6

ด้านเหตุผลที่ตัดสินใจเลือกเรียนนิติศาสตร์ พบว่า ส่วนใหญ่เห็นว่าเป็นอาชีพในอนาคตได้ จำนวน 11 คน คิดเป็นร้อยละ 64.7 รองลงมาได้แก่ ความยาก-ง่ายของสาขาวิชา จำนวน 2 คน คิดเป็นร้อยละ 11.8 อื่น ๆ โปรระบุ จำนวน 3 คน คิดเป็นร้อยละ 17.6 และหางานง่าย จำนวน 1 คน คิดเป็นร้อยละ 5.9

ด้านเกรดที่ได้ในวิชาความรู้พื้นฐานเกี่ยวกับกฎหมายเบื้องต้น พบว่า ส่วนใหญ่ได้เกรด B+ จำนวน 5 คน คิดเป็นร้อยละ 29.4 รองลงมาได้แก่ เกรด A จำนวน 3 คน คิดเป็นร้อยละ 17.6 เกรด C จำนวน 3 คน คิดเป็นร้อยละ 17.6 เกรด B จำนวน 2 คน คิดเป็นร้อยละ 11.8 เกรด C+ จำนวน 2 คน คิดเป็นร้อยละ 11.8 และ เกรด D+ จำนวน 2 คน คิดเป็นร้อยละ 11.8

ตอนที่ 2 ข้อมูลเกี่ยวกับปัญหาด้านการเรียน 2 ด้าน ได้แก่ ปัญหาด้านการเรียน และปัญหาด้านการจัดการเรียนการสอน

ส่วนที่ 1 ปัญหาด้านการเรียน

ข้อมูลเกี่ยวกับความต้องการบริการขั้นพื้นฐานของผู้ตอบแบบสอบถามในด้านต่าง ๆ ที่มีผลต่อปัญหาการเรียน แบ่งระดับความคิดเห็นออกเป็น 5 ระดับ ได้แก่ 5 หมายถึง มีปัญหาการให้บริการมากที่สุด 4 หมายถึง มีปัญหาการให้บริการมาก 3 หมายถึง มีปัญหาการให้บริการปานกลาง 2 หมายถึง มีปัญหาการให้บริการน้อย 1 หมายถึง มีปัญหาการให้บริการน้อยที่สุด

ด้านที่ 1 ปัญหาด้านการบริการด้านสิ่งอำนวยความสะดวกที่เอื้อต่อการพัฒนาการเรียนรู พบว่า ปัญหาด้านการบริการด้านสิ่งอำนวยความสะดวกที่เอื้อต่อการพัฒนาการเรียนรู จำแนกโดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.48$, S.D. = 0.59) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า

ด้านความต้องการในการใช้บริการสำนักงานห้องสมุด พบว่า ภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.45$, S.D. = 0.57) เมื่อพิจารณาสามอันดับสูงสุดได้แก่ มีบุคลากรอยู่เวรช่วงพักกลางวัน สำหรับให้บริการ ($\bar{X} = 3.98$, S.D. = 0.45)

ด้านความต้องการในการใช้บริการสำนักงานวิชาการ พบว่า ภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.43$, S.D. = 0.56) เมื่อพิจารณาสามอันดับสูงสุดได้แก่ บุคลากรมีกิจกรรมรยาทสุภาพเรียบร้อย พุดจาไพเราะและสุภาพ ($\bar{X} = 3.81$, S.D. = 0.65)

ด้านความต้องการในการใช้บริการสำนักงานบริการคอมพิวเตอร์ พบว่าภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.36$, S.D. = 0.53) เมื่อพิจารณาสามอันดับสูงสุด ได้แก่ จำนวนเครื่องพิมพ์ (Printer) เพียงพอกับการใช้งาน ($\bar{X} = 3.71$, S.D. = 0.74)

ด้านที่ 2 ปัญหาด้านการบริการด้านกายภาพที่ส่งเสริมคุณภาพชีวิตของนักศึกษา

ปัญหาด้านกายภาพ ที่ส่งเสริมคุณภาพชีวิตของนักศึกษา จำแนกโดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.44$, S.D. = 0.58) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า

ด้านสภาพห้องเรียน ภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.49$, S.D. = 0.59) เมื่อพิจารณาสามอันดับสูงสุดได้แก่ ความสะอาดและความเป็นระเบียบภายในห้องเรียน ($\bar{X} = 3.74$, S.D. = 0.45)

ด้านบริเวณมหาวิทยาลัย ภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.45$, S.D. = 0.52) เมื่อพิจารณาสามอันดับสูงสุดได้แก่ ที่จอดรถมีอย่างเพียงพอ สะดวกและเป็นระเบียบเรียบร้อย ($\bar{X} = 3.81$, S.D. = 0.45)

ด้านห้องน้ำ ภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.47$, S.D. = 0.62) เมื่อพิจารณาสามอันดับสูงสุดได้แก่ มีปริมาณน้ำใช้อย่างเพียงพอ ($\bar{X} = 3.81$, S.D. = 0.45) มากที่สุด

ด้านบริการออกกำลังกาย ภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.50$, S.D. = 0.52) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า มีจำนวนอุปกรณ์กีฬาเพียงพอ ($\bar{X} = 3.74$, S.D. = 0.43)

ด้านโรงอาหาร บริการน้ำดื่ม และการจัดจำหน่ายอาหาร ภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.46$, S.D. = 0.59) เมื่อพิจารณาสามอันดับแรกได้แก่ ชนิดของอาหารมีความหลากหลาย ($\bar{X} = 3.74$, S.D. = 0.45)

ด้านบริการสุขภาพอนามัย ภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.31$, S.D. = 0.63) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า สถานที่ตั้งสะดวกต่อการเข้ารับบริการ ($\bar{X} = 3.74$, S.D. = 0.45)

ด้านที่ 3 ปัญหาด้านการบริการแนะแนวและการให้คำปรึกษา

ปัญหาด้านการบริการแนะแนวและการให้คำปรึกษาจำแนกโดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.44$, S.D. = 0.77) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า บุคลากรของหน่วยบริการ หรืออาจารย์ที่ปรึกษาเป็นผู้ที่เก็บความลับได้ดี ($\bar{X} = 3.75$, S.D. = 0.61) มากที่สุด

ด้านที่ 4 ปัญหาด้านการบริการข้อมูลข่าวสารที่เป็นประโยชน์ต่อนักศึกษา

ปัญหาด้านการบริการข้อมูลข่าวสารที่เป็นประโยชน์ต่อนักศึกษา จำแนกโดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.38$, S.D. = 0.62) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า มีการเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารความเคลื่อนไหวในและนอกมหาวิทยาลัยที่จำเป็นแก่นักศึกษาและศิษย์เก่า ($\bar{X} = 3.74$, S.D. = 0.65) มากที่สุด

ด้านที่ 5 ปัญหาด้านการการจัดโครงการเพื่อพัฒนาประสบการณ์ทางวิชาชีพแก่นักศึกษา

ปัญหาด้านการจัดโครงการเพื่อพัฒนาประสบการณ์ทางวิชาชีพแก่นักศึกษาจำแนกโดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 2.71$, S.D. = 0.62) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า มหาวิทยาลัยมีหน่วยงานหรือบุคลากรที่ทำหน้าที่จัดโครงการพัฒนานักศึกษาปัจจุบันและศิษย์เก่า

ด้านวิชาการ ($\bar{X} = 2.89$, S.D. = 0.51) และ มีการประเมินคุณภาพของการดำเนินโครงการทุกโครงการ ($\bar{X} = 2.89$, S.D. = 0.59) มากที่สุด

ส่วนที่ 2 ปัญหาด้านการจัดการเรียนการสอน

ข้อมูลเกี่ยวกับปัญหาของผู้ตอบแบบสอบถามในด้านต่าง ๆ ที่มีผลต่อปัญหาการเรียนโดยที่ 5 หมายถึง ระดับสภาพปัญหามีปัญหามากที่สุด 4 หมายถึง ระดับสภาพปัญหา มีปัญหามาก 3 หมายถึง ระดับสภาพปัญหา มีปัญหปานกลาง 2 หมายถึง ระดับสภาพปัญหา มีปัญหาน้อย 1 หมายถึง ระดับสภาพปัญหา มีปัญหาน้อยที่สุด

ปัญหาด้านการจัดการเรียนการสอนจำแนกโดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.37$, S.D. = 0.61) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า

ด้านหลักสูตรภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.40$, S.D. = 0.61) เมื่อพิจารณาสามอันดับแรกพบว่า ความเหมาะสมของระยะเวลาที่ใช้ในการศึกษา ($\bar{X} = 3.94$, S.D. = 0.51) มากที่สุด

ด้านผู้สอนภาพรวมอยู่ในระดับปานกลางภาพรวม ($\bar{X} = 3.36$, S.D. = 0.62) (เมื่อพิจารณาสามอันดับแรกพบว่า เปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้ประเมินการสอน ของอาจารย์ ($\bar{X} = 3.74$, S.D. = 0.67) มากที่สุด

ด้านเนื้อหาวิชาภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.46$, S.D. = 0.62) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า เนื้อหาวิชามีความน่าสนใจและมีประโยชน์ ($\bar{X} = 3.74$, S.D. = 0.85) มากที่สุด

ด้านกระบวนการวิธีการสอนและประเมินผลรายวิชาภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.36$, S.D. = 0.60) เมื่อพิจารณาสามอันดับแรกพบว่า อาจารย์ผู้สอนมีความกระตือรือร้นและตั้งใจสอน ($\bar{X} = 3.74$, S.D. = 0.59) มากที่สุด

ด้านการจัดการเรียนการสอนภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.28$, S.D. = 0.66) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า กำหนดเวลาการสอนได้อย่างเหมาะสม ($\bar{X} = 3.34$, S.D. = 0.65) มากที่สุด

ด้านการประเมินผล ภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.39$, S.D. = 0.55) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า การประเมินผลการเรียนการสอนมีความชัดเจน เช่น การให้คะแนน การให้เกรด ($\bar{X} = 3.66$, S.D. = 0.43) มากที่สุด

ผลการทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างปัญหาการเรียนกับปัญหาการจัดการเรียนการสอนของนักศึกษา พบว่า โดยภาพรวมมีความสัมพันธ์เชิงบวก แต่ไม่มีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญที่ .05 ($r = 0.18$, Sig = 0.39) และเมื่อพิจารณาในรายด้าน พบว่าด้านการบริการข้อมูลข่าวสาร ที่เป็นประโยชน์ต่อนักศึกษา ด้านการจัดโครงการเพื่อพัฒนาประสบการณ์ทางวิชาชีพ แก่นักศึกษามีความสัมพันธ์กับด้านหลักสูตร ด้านผู้สอน ด้านเนื้อหาวิชา ด้านกระบวนการวิธีการสอน และประเมินผลรายวิชา ด้านการจัดการเรียนการสอน ด้านการประเมินผล อย่างมีนัยสำคัญที่ .05 ดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 เปรียบเทียบความสัมพันธ์ระหว่างปัญหาการเรียนที่มีกับปัญหาการจัดการเรียนการสอนของนักศึกษาปีที่1หลักสูตรนิติศาสตร์ คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ ในพระบรมราชูปถัมภ์ จังหวัดปทุมธานี

ปัญหาการเรียน		X ₁	X ₂	X ₃	X ₄	X ₅	โดยภาพรวม
ปัญหาการจัดการเรียนการสอน							
Y ₁	Sig.	.158	.367	.455	.007	.029	.158
	Pearson Correlation	.297	.193	.413	.533(**)	.446(*)	.297
Y ₂	Sig.	.068	.234	.067	.005	.006	.008
	Pearson Correlation	.531	.253	.409	.557(**)	.541(**)	.531(**)
Y ₃	Sig.	.395	.260	.056	.000	.010	.395
	Pearson Correlation	.182	.239	.548	.682(**)	.514(*)	.182
Y ₄	Sig.	.226	.133	.094	.000	.003	.226
	Pearson Correlation	.257	.316	.761	.704(**)	.572(**)	.257
Y ₅	Sig.	.086	.163	.073	.000	.001	.086
	Pearson Correlation	.358	.294	.789	.740(**)	.612(**)	.358
Y ₆	Sig.	.078	.234	.067	.005	.006	.008
	Pearson Correlation	.531	.253	.409	.557(**)	.541(**)	.531(**)
โดยภาพรวม	Sig.	.395	.260	.086	.000	.010	.395
	Pearson Correlation	.182	.239	.548	.682(**)	.514(*)	.182

**มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 *มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

หมายเหตุ สัญลักษณ์ที่ใช้ในการแทนค่าตัวแปร

ปัญหาการเรียน แทนด้วย

- X₁ ด้านสิ่งอำนวยความสะดวกที่เอื้อต่อการพัฒนาการเรียนรู้
- X₂ ด้านกายภาพที่ส่งเสริมคุณภาพชีวิตของนักศึกษา
- X₃ ด้านการบริการแนะแนวและการให้คำปรึกษา
- X₄ ด้านการบริการข้อมูลข่าวสารที่เป็นประโยชน์ต่อนักศึกษา
- X₅ ด้านการจัดโครงการเพื่อพัฒนาประสบการณ์ทางวิชาชีพแก่นักศึกษา

ปัญหาการจัดการเรียนการสอน แทนด้วย

- Y₁ ด้านหลักสูตร
- Y₂ ด้านผู้สอน
- Y₃ ด้านเนื้อหารายวิชา
- Y₄ ด้านกระบวนการวิธีการสอนและประเมินผลรายวิชา
- Y₅ ด้านการจัดการเรียนการสอน
- Y₆ ด้านการประเมินผล

อภิปรายผลการวิจัย

จากผลการศึกษาเรื่องปัญหาในการเรียนของนักศึกษาชั้นปีที่ 1 หลักสูตรนิติศาสตร์ คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ ในพระบรมราชูปถัมภ์ จังหวัดปทุมธานี ศึกษาพบว่า ระดับของปัญหาในการเรียนของนักศึกษาหลักสูตรนิติศาสตร์ชั้นปีที่ 1 ด้านการเรียนโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ปัญหาด้านการบริการ ด้านสิ่งอำนวยความสะดวกที่เอื้อต่อการพัฒนาการเรียนรู้นักศึกษาที่สุด รองลงมาได้แก่ ปัญหาด้านการบริการ ด้านกายภาพที่ส่งเสริมคุณภาพชีวิตของนักศึกษา ปัญหาด้านการบริการแนะแนวและการให้คำปรึกษา ปัญหาด้านการบริการข้อมูลข่าวสารที่เป็นประโยชน์ต่อนักศึกษา และปัญหาด้านการจัดโครงการ เพื่อพัฒนาประสบการณ์ทางวิชาชีพแก่นักศึกษา ซึ่งสภาพปัญหาดังกล่าวเกิดจากความต้องการ พื้นฐานของนักศึกษาที่มหาวิทยาลัยตอบสนองได้ไม่เพียงพอเท่าที่ควรและพบได้ในหลายมหาวิทยาลัย สอดคล้องกับงานวิจัยเรื่องการสำรวจความต้องการบริการขั้นพื้นฐานของนักศึกษา มหาวิทยาลัยศรีปทุม วิทยาเขตชลบุรี (อาคม เผือกจันทิก, 2551) นอกจากนี้แล้วผลการศึกษาปัญหาด้านการจัดการเรียน การสอนพบว่า มีความคิดเห็นต่อว่าปัญหาด้านการจัดการเรียนการสอนจำแนกโดยภาพรวมอยู่ใน ระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ด้านเนื้อหาสาระวิชา มีปัญหามากที่สุด รองลงมาได้แก่ ด้านหลักสูตร ด้านการประเมินผล ด้านผู้สอน ด้านกระบวนการวิธีการสอนและประเมินผลรายวิชา และด้านการจัดการเรียนการสอน ซึ่งนักศึกษาที่เรียนนิติศาสตร์จะมีปัญหาทางด้านดังกล่าว ไม่แตกต่างกับงานวิจัยเรื่อง วิเคราะห์ปัญหาและอุปสรรคในการเรียนของนักศึกษาชั้นปีที่ 1 คณะนิติศาสตร์ ปรีดี พนมยงค์ มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต (พินิจ ทิพย์มณี และวรณัฐ ปัญจะวัตร, 2552) สะท้อนให้เห็น ว่าระดับความสัมพันธ์ของปัญหาด้านสิ่งอำนวยความสะดวกในการส่งเสริมสนับสนุนการเรียนการสอน ให้กับนักศึกษา มีจำนวนไม่เพียงพอหรือไม่สอดคล้องเหมาะสมกับความต้องการหรือความพึงพอใจ ของนักศึกษา ซึ่งจากการศึกษาเรื่อง จิตวิทยาการศึกษา (สุรางค์ ไคว์ตระกูล, 2553) การสร้างพื้นที่ สภาพแวดล้อมและบรรยากาศที่เหมาะสมจะทำให้ประสิทธิภาพของการศึกษาดีขึ้นและเนื่องจาก รายละเอียดของเนื้อหาสาระวิชาของหลักสูตรมุ่งเน้นความแม่นยำและความจำ จึงต้องอาศัยสถานที่ ที่มีความเหมาะสมต่อการเรียนรู้และแหล่งสืบค้นข้อมูลที่สะดวกรวดเร็วให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลง ของข้อเท็จจริงที่เกิดขึ้นกับข้อกฎหมาย ซึ่งอาจสะท้อนได้จากงานวิจัยเรื่องการพัฒนาผลสัมฤทธิ์ ในการเขียนตอบรายวิชานิติ ปรัชญาด้วยวิธีผังความคิด คณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยนอร์ทเซียงใหม่ ที่มีการวางระบบความคิดการเรียนนิติศาสตร์ที่เริ่มจากการจัดวางผังความคิดภายใต้สภาพแวดล้อม ที่เหมาะสม (ดวงพร เลิศเจริญสมัย, 2557) เพื่อขจัดปัญหาการเรียนของนักศึกษา สาขาวิชานิติศาสตร์

จากการศึกษาสภาพปัญหาในการจัดการเรียนการสอนที่มีความสัมพันธ์กับการศึกษาของ นักศึกษาชั้นปีที่ 1 หลักสูตรนิติศาสตร์ พบว่า ปัญหาด้านการเรียนที่มีผลต่อปัญหาด้านการจัดการเรียน การสอนของนักศึกษาชั้นปีที่ 1 หลักสูตรนิติศาสตร์ มีความสัมพันธ์เชิงบวก แต่ไม่มีความสัมพันธ์กัน อย่างมีนัยสำคัญ ($r = 0.18$, $Sig = 0.39$) แต่ในด้านการบริการข้อมูลข่าวสารที่เป็นประโยชน์ต่อนักศึกษา ด้านการจัดโครงการเพื่อพัฒนาประสบการณ์ทางวิชาชีพแก่นักศึกษามีความสัมพันธ์กับ ด้านหลักสูตร ด้านผู้สอน ด้านเนื้อหาสาระวิชา ด้านกระบวนการวิธีการสอนและประเมินผลรายวิชา ด้านการจัดการเรียนการสอน ด้านการประเมินผล อย่างมีนัยสำคัญที่ .05 สะท้อนให้เห็นว่าปัญหาด้านการให้บริการด้านข้อมูลข่าวสารหรือการจัดทำโครงการพัฒนาประสบการณ์ทางวิชาชีพ

มีความสัมพันธ์ต่อหลักสูตร อาจารย์ผู้สอน การจัดการเรียนการสอน หรือประเมินผล เนื่องจากมีผลโดยตรงต่อนักเรียนมากกว่าปัญหาด้านสิ่งอำนวยความสะดวก คุณภาพการให้บริการเนื่องจากปัจจัยปัญหาดังกล่าวเป็นการให้บริการ แต่การให้ข้อมูลการส่งเสริมด้านประสบการณ์ พัฒนาคุณภาพวิชาชีพย่อมส่งเสริมให้เกิดประสิทธิภาพประสิทธิผลในการเรียนการสอนของปัญหาในการเรียนของนักศึกษาชั้นปีที่ 1 หลักสูตรนิติศาสตร์ คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ ในพระบรมราชูปถัมภ์ จังหวัดปทุมธานี

สรุปผลการวิจัย

ข้อมูลเกี่ยวกับปัญหามี 2 ส่วน ได้แก่ ปัญหาด้านการเรียน และปัญหาด้านการจัด

การเรียนการสอน

ส่วนที่ 1 ปัญหาด้านการเรียน

ด้านที่ 1 ปัญหาด้านการบริการด้านสิ่งอำนวยความสะดวกที่เอื้อต่อการพัฒนาการเรียนรู้ ส่วนใหญ่มีความคิดเห็นต่อ ปัญหาด้านการบริการด้านสิ่งอำนวยความสะดวกที่เอื้อต่อการพัฒนาการเรียนรู้ จำแนกโดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า

ด้านความต้องการในการใช้บริการสำนักงานห้องสมุด ภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาสามอันดับสูงสุดพบว่า ส่วนใหญ่มีความคิดเห็น มีบุคลากรอยู่เวรช่วงพักกลางวันสำหรับให้บริการ

ด้านความต้องการในการใช้บริการสำนักงานวิชาการ ภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาสามอันดับสูงสุดพบว่า ส่วนใหญ่มีความคิดเห็นว่าบุคลากรมีกิจกรรมวิทยาทานสุภาพเรียบร้อย พุดจาไพเราะและสุภาพ

ด้านความต้องการในการใช้บริการสำนักงานบริการคอมพิวเตอร์ ภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาสามอันดับสูงสุดพบว่า ส่วนใหญ่มีความคิดเห็น จำนวนเครื่องพิมพ์ (Printer) เพียงพอกับการใช้งาน

ด้านที่ 2 ปัญหาด้านการบริการด้านกายภาพที่ส่งเสริมคุณภาพชีวิตของนักศึกษา พบว่า ส่วนใหญ่มีความคิดเห็นต่อ ปัญหาด้านการบริการด้านกายภาพที่ส่งเสริมคุณภาพชีวิตของนักศึกษา จำแนกโดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า

ด้านสภาพห้องเรียน ภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาสามอันดับสูงสุด พบว่า ส่วนใหญ่มีความคิดเห็นว่าคุณค่าและความสะอาดและความเป็นระเบียบภายในห้องเรียน

ด้านบริเวณมหาวิทยาลัยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาสามอันดับสูงสุด พบว่า ส่วนใหญ่มีความคิดเห็นว่าการจัดรถมีอย่างเพียงพอ สะดวกและเป็นระเบียบเรียบร้อย

ด้านห้องน้ำ ภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาพบว่า ส่วนใหญ่มีความคิดเห็นว่ามีปริมาณน้ำใช้อย่างเพียงพอมากที่สุด

ด้านบริการออกกำลังกาย ภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาพบว่า ส่วนใหญ่มีความคิดเห็นว่ามีจำนวนอุปกรณ์กีฬาเพียงพอ

ด้านโรงอาหาร บริการน้ำดื่ม และการจัดจำหน่ายอาหาร ภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาสามอันดับแรกพบว่า ส่วนใหญ่มีความคิดเห็นว่าคุณค่าของอาหารมีความหลากหลาย

ด้านบริการสุขภาพอนามัย ภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาแรกพบว่า ส่วนใหญ่มีความคิดเห็นว่าสถานที่ตั้งสะดวกต่อการเข้ารับบริการ

ด้านที่ 3 ปัญหาด้านการบริการการแนะแนวและการให้คำปรึกษา

ส่วนใหญ่มีความคิดเห็นต่อ ปัญหาด้านการบริการการแนะแนวและการให้คำปรึกษา จำแนกโดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า บุคลากรของหน่วยบริการ หรืออาจารย์ที่ปรึกษาเป็นผู้ที่เก็บความลับได้ดีมากที่สุด

ด้านที่ 4 ปัญหาด้านการบริการข้อมูลข่าวสารที่เป็นประโยชน์ต่อนักศึกษา

ส่วนใหญ่มีความคิดเห็นต่อ ปัญหาด้านการบริการข้อมูลข่าวสารที่เป็นประโยชน์ต่อนักศึกษา จำแนกโดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า มีการเผยแพร่ ข้อมูลข่าวสารความเคลื่อนไหวในและนอกมหาวิทยาลัยที่จำเป็นแก่นักศึกษาและศิษย์เก่ามากที่สุด

ด้านที่ 5 ปัญหาด้านการจัดโครงการเพื่อพัฒนาประสบการณ์ทางวิชาชีพแก่นักศึกษา

ส่วนใหญ่มีความคิดเห็นต่อ ปัญหาด้านการจัดโครงการเพื่อพัฒนาประสบการณ์ทางวิชาชีพแก่นักศึกษา จำแนกโดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า มหาวิทยาลัยมีหน่วยงานหรือบุคลากรที่ทำหน้าที่จัดโครงการพัฒนานักศึกษาปัจจุบันและศิษย์เก่า ด้านวิชาการ มากที่สุด

ส่วนที่ 2 ปัญหาด้านการจัดการเรียนการสอน

พบว่า ส่วนใหญ่มีความคิดเห็นต่อ ปัญหาด้านการจัดการเรียนการสอนจำแนกโดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า

ด้านหลักสูตร พบว่า ภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาสามอันดับแรกพบว่า ส่วนใหญ่มีความคิดเห็นว่าการเหมาะสมของระยะเวลาที่ใช้ในการศึกษา มากที่สุด

ด้านผู้สอน พบว่า ภาพรวมอยู่ในระดับปานกลางภาพรวม เมื่อพิจารณาสามอันดับแรกพบว่า ส่วนใหญ่มีความคิดเห็นว่าการเปิดโอกาสให้เรียนได้ประเมินการสอน ของอาจารย์ มากที่สุด

ด้านเนื้อหาวิชา พบว่า ภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาพบว่า ส่วนใหญ่มีความคิดเห็นว่าการเนื้อหาวิชาที่น่าสนใจและมีประโยชน์ มากที่สุด

ด้านกระบวนการวิธีการสอนและประเมินผลรายวิชา พบว่า ภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาสามอันดับแรกพบว่า ส่วนใหญ่มีความคิดเห็นว่าการอาจารย์ผู้สอนมีความกระตือรือร้นและตั้งใจสอนมากที่สุด

ด้านการจัดการเรียนการสอน พบว่า ภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาพบว่า ส่วนใหญ่มีความคิดเห็นว่าการกำหนดเวลาการสอนได้อย่างเหมาะสม มากที่สุด

ด้านการประเมินผล พบว่า ภาพรวมอยู่ในระดับปานกลางเมื่อพิจารณาพบว่า ส่วนใหญ่มีความคิดเห็นว่าการประเมินผลการเรียนการสอนมีความชัดเจน เช่น การให้คะแนน การให้เกรดมากที่สุด รองลงมาได้แก่ เกณฑ์การประเมินผลมีความเหมาะสม มีการแจ้งผลการประเมินให้นักศึกษาทราบ มีการประเมินผลทั้งก่อนเรียนและหลังเรียน และสามารถตรวจสอบผลการประเมินได้

ผลการทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างปัญหาการเรียนที่มีผลต่อปัญหาการจัดการเรียนการสอนของนักศึกษาชั้นปีที่ 1 หลักสูตรนิติศาสตร์ คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ ในพระบรมราชูปถัมภ์ จังหวัดปทุมธานี พบว่า ความสัมพันธ์ระหว่าง

ปัญหาด้านการเรียนที่มีผลต่อปัญหาด้านการจัดการเรียนการสอนของนักศึกษาชั้นปีที่ 1 หลักสูตรนิติศาสตร์ ไม่มีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญที่ .05 แต่ด้านการบริการข้อมูลข่าวสารที่เป็นประโยชน์ต่อนักศึกษา ด้านการการจัดโครงการเพื่อพัฒนาประสบการณ์ทางวิชาชีพแก่นักศึกษามีความสัมพันธ์กับด้านหลักสูตร ด้านผู้สอน เนื้อหารายวิชา ด้านกระบวนการวิธีการสอนและประเมินผลรายวิชา ด้านการจัดการเรียนการสอน ด้านการประเมินผล

ข้อเสนอแนะ

จากผลการศึกษาผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะในการศึกษาดังต่อไปนี้

1. หลักสูตรนิติศาสตร์ คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ ในพระบรมราชูปถัมภ์ จังหวัดปทุมธานี ควรมีการส่งเสริมให้พัฒนาคุณภาพการจัดการเรียนการสอนให้สอดคล้องกับศักยภาพของนักศึกษา
2. หลักสูตรนิติศาสตร์ คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ ควรจัดเตรียมสถานที่เผยแพร่เอกสารประกอบการเรียนการสอนให้สอดคล้องกับเนื้อหาของหลักสูตร
3. หลักสูตรนิติศาสตร์ คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ ควรส่งเสริมให้นักศึกษาได้แลกเปลี่ยนองค์ความรู้กับหน่วยงานภายในและนอกมหาวิทยาลัยฯ จัดอบรมสัมมนาทางวิชาการด้านกฎหมาย หรืองานวิชาการให้นักเรียนได้เกิดทักษะหรือมีองค์ความรู้ใหม่ ๆ เพื่อประกอบการเรียนการสอนต่อไป

เอกสารอ้างอิง

- คณะกรรมการพัฒนาหลักสูตร. (2555ก). แบบรายงานข้อมูลการดำเนินงานหลักสูตรระดับปริญญาตรีประจำภาคการศึกษารายงานประจำภาคการศึกษาที่ 2 ปีการศึกษา 2555 ระหว่างวันที่ 1 พฤศจิกายน พ.ศ. 2555 ถึงวันที่ 12 มีนาคม พ.ศ. 2556. ปทุมธานี: มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ ในพระบรมราชูปถัมภ์ จังหวัดปทุมธานี.
- คณะกรรมการพัฒนาหลักสูตร. (2555ข). รายงานการประเมินตนเองระดับหลักสูตร (Self-Assessment Report: SAR) สาขาวิชานิติศาสตร์บัณฑิต คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ ในพระบรมราชูปถัมภ์ จังหวัดปทุมธานี รอบ 12 เดือน ประจำปีการศึกษา 2555 (1 มิถุนายน 2555 ถึง 31 พฤษภาคม 2556) รายงาน ณ วันที่ 15 พฤษภาคม 2556. ปทุมธานี: มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ ในพระบรมราชูปถัมภ์ จังหวัดปทุมธานี.
- ดวงพร เลิศเจริญสมัย. (2557). การพัฒนาผลสัมฤทธิ์ในการเขียนตอบรายวิชานิติปรัชญาด้วยวิธีผังความคิด คณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยนอร์ท-เชียงใหม่. [ออนไลน์], เข้าถึงได้จาก: <http://nculawblog.blogspot.com/2011/10/blog-post.html>. (17, 2557 สิงหาคม)

ปรียาภรณ์ เพ็ญสุขใจ. (2541). แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ทางการเรียน: กรณีศึกษาจากนักศึกษา

ปริญญาตรี หลักสูตรภาคพิเศษ สถาบันราชภัฏสวนสุนันทา. วิทยานิพนธ์

การศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการศึกษาผู้ใหญ่ บัณฑิตวิทยาลัย

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร.

พินิจ ทิพย์มณี และวรนุช ปัญจะวัตร. (2552). วิเคราะห์ปัญหาและอุปสรรคในการเรียน

ของนักศึกษาปีที่ 1 คณะนิติศาสตร์ปรีดี พนมยงค์ มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต.

กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต.

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. (2542). พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ

พ.ศ. 2542. กรุงเทพฯ: สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ.

สุรางค์ ไคว์ตระกูล. (2553). จิตวิทยาการศึกษา. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์

มหาวิทยาลัย.

อาคม เผือกจันทิก. (2551). งานวิจัย เรื่อง การสำรวจความต้องการบริการขั้นพื้นฐาน

ของนักศึกษา มหาวิทยาลัยศรีปทุม วิทยาเขตชลบุรี. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยศรีปทุม.

การพัฒนาบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนคำศัพท์ภาษาอังกฤษ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5

THE DEVELOPMENT OF COMPUTER - ASSISTED INSTRUCTIONS ON ENGLISH VOCABULARY FOR GRADE 5 STUDENTS

สุนันทา กสิวิวัฒน์^{1*}, พัทธ์ชัย นิลนพคุณ¹ และชาตรี เกิดธรรม¹
Sunanta Kasiwivat, Phithack Nilnopkoon and Chatree Gerdtham

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) พัฒนาบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนคำศัพท์ภาษาอังกฤษ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ให้มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 80/80 2) เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนคำศัพท์ภาษาอังกฤษสำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ที่เรียนโดยใช้บทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนกับเกณฑ์คะแนนเฉลี่ยร้อยละ 75 และ 3) ศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ที่เรียนโดยใช้บทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ เป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนวัดเทียนถวาย อำเภอเมือง จังหวัดปทุมธานี ที่กำลังศึกษาอยู่ในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2556 จำนวน 1 ห้องเรียน จำนวนนักเรียน 30 คน ซึ่งได้มาโดยใช้วิธีการสุ่มแบบกลุ่ม เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ประกอบด้วย 1) บทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนคำศัพท์ภาษาอังกฤษ จำนวน 12 ชุด 2) แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียน แบบจับคู่ภาพกับคำศัพท์ จำนวน 60 ข้อ และแบบเติมคำในช่องว่าง จำนวน 40 ข้อ ที่มีความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.94 ค่าอำนาจจำแนกระหว่าง 0.27-0.80 และค่าความยาก 0.33-0.80 3) แบบสอบถามความพึงพอใจที่มีต่อบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน แบบมาตราส่วนประเมินค่า 5 ระดับ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล คือ ค่าเฉลี่ย ร้อยละ ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และสถิติการทดสอบที

ผลการวิจัยพบว่า

1. บทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนคำศัพท์ภาษาอังกฤษ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 มีประสิทธิภาพ 81.33/85.80 ซึ่งเป็นไปตามเกณฑ์ที่กำหนด 80/80
2. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนคำศัพท์ภาษาอังกฤษของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 หลังจาได้รับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้บทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนสูงกว่าเกณฑ์เป้าหมายที่กำหนดไว้ร้อยละ 75 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05
3. ความพึงพอใจของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ที่มีต่อบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนคำศัพท์ภาษาอังกฤษ อยู่ในระดับมากที่สุด

¹ หลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ ในพระบรมราชูปถัมภ์ จังหวัดปทุมธานี

*ผู้นิพนธ์ประสานงาน E-mail: snt19192@hotmail.com

คำสำคัญ: บทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน, ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน, ความพึงพอใจที่มีต่อบทเรียน
คอมพิวเตอร์ช่วยสอน

ABSTRACT

This research aimed to 1) develop computer-assisted instruction on English vocabulary for Grade 5 students 2) compare the learning achievement of Grade 5 students learning by the computer-assisted instruction with the criterion at 75% and 3) study the students' satisfaction toward the computer-assisted instruction. The sample used in this study included 30 Grade 5 students studying in the second semester of the academic year 2013, at Wat Thienthawai School, Muang District, Pathum Thani Province. Simple random sampling was used in selecting the experimental group. The instruments used in this research were: 1) 12 units of Computer-assisted Instruction on English vocabulary, 2) 60 items of matching learning achievement test and 40 items of filling words in the blanks learning achievement test in English languages with alpha coefficient equivalent to 0.94, discrimination value between 0.20-0.40, and difficulty value between 0.33-0.80 and 3) the 5-point rating scale satisfaction test of Grade 5 students learning by Computer-assisted instruction. The statistics used in data analysis were percentage, mean and standard deviation. The statistics used in hypothesis test was t-test One Sample Group.

The results of the study were as follows:

1. The computer assisted instruction on English vocabulary for Grade 5 students was 81.33/85.80 which met the set criterion of 80/80.
2. The achievement of students learning by Computer-assisted Instruction was significantly higher than 75% criterion at the 0.05 level of statistical significance.
3. The level of students' satisfaction toward learning by computer-assisted Instruction was at the highest level.

Keywords: Computer-assisted Instruction, The Achievement of Students Learned, Satisfaction toward the Computer-assisted Instruction

บทนำ

จากสถานการณ์การเปลี่ยนแปลงและแนวโน้มในอนาคต สะท้อนให้เห็นความเสี่ยงที่อาจเกิดขึ้นทั้งการเปลี่ยนแปลงเชิงโครงสร้าง สถาบันทางสังคม และปัจเจกบุคคล จำเป็นต้องเตรียมคนให้พร้อมรับการเปลี่ยนแปลงทั้งในระดับโลกและภูมิภาค โดยเฉพาะในประชาคมอาเซียน ดังนั้นช่วงแผนพัฒนา ฯ ฉบับที่ 11 จึงมุ่งเน้นการพัฒนาคนทุกช่วงวัยให้เข้าสู่สังคมแห่งการเรียนรู้ตลอดชีวิตอย่างยั่งยืนให้ความสำคัญกับการนำหลักคิดหลักปฏิบัติตามปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาเสริมสร้าง

ศักยภาพของคนในทุกมิติ ทั้งด้านร่างกายที่สมบูรณ์แข็งแรง มีสติปัญญาที่รอบรู้ และมีจิตสำนึกในศีลธรรม คุณธรรม จริยธรรม และความเพียร มีภูมิคุ้มกันต่อการเปลี่ยนแปลง รวมทั้งการเสริมสร้างสภาพแวดล้อมในสังคม และหนุนเสริมสถาบันทางสังคมให้แข็งแกร่งและเอื้อต่อการพัฒนาคน (สำนักงานคณะกรรมการการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, 2555)

แนวทางหนึ่งในการพัฒนาเด็กวัยเรียนให้มีความรู้ทางวิชาการ และสติปัญญาทางอารมณ์ที่เข้มแข็ง สามารถศึกษาหาความรู้และต่อยอดองค์ความรู้ได้ด้วยตนเอง คือ ส่งเสริมการใช้และการอนุรักษ์ภาษาท้องถิ่น การใช้ภาษาไทยอย่างถูกต้องควบคู่กับการเรียนรู้ภาษาอังกฤษเป็นภาษาต่างประเทศหลัก รวมทั้งการเรียนรู้ภาษาสากลอื่นที่เหมาะสม และภาษาประเทศเพื่อนบ้าน ตลอดจนการเรียนรู้วัฒนธรรม และสร้างความเข้าใจในวิถีชีวิตของคนในกลุ่มประเทศอาเซียน เพื่อรองรับการเป็นประชาคมอาเซียน (สำนักงานคณะกรรมการการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, 2555)

การเรียนการสอนภาษาอังกฤษในปัจจุบันไม่ประสบผลสำเร็จเท่าที่ควรและยังเป็นปัญหาหลายประการ เช่น ครูผู้สอนมีวิชาสอนมากเกินไป ครูขาดขวัญกำลังใจในการปฏิบัติงาน ครูไม่ใช้สื่อในการเรียนการสอนและขาดเทคนิคการใช้สื่อ ครูส่วนใหญ่ยังคงยึดแบบเรียนเป็นหลัก ครูไม่ปรับเปลี่ยนวิธีสอนให้สอดคล้องกับหลักการและแนวปฏิบัติของหลักสูตรใหม่ และไม่เข้าใจหลักสูตรการพัฒนาสื่อ นวัตกรรมการสอน ขาดการเตรียมการสอนและแผนการสอน (กรมวิชาการ, 2540)

นอกจากนี้ ยังมีปัญหาเนื่องจากผู้เรียนไม่เห็นประโยชน์ของภาษาอังกฤษ โดยเฉพาะอย่างยิ่งเด็กในชนบท ซึ่งมีสิ่งแวดล้อมอย่างไทย ๆ มีความจำเป็นที่จะต้องใช้ภาษาอังกฤษน้อยมาก (สุมิตร อังวัฒนกุล, 2540) นอกจากนี้ในการเรียนการสอนภาษาอังกฤษของเด็กไทยนั้น ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนน้อยและไม่สามารถนำความรู้ไปใช้ในชีวิตประจำวัน (สุรพันธ์ กุศลสง, 2543) จากสาเหตุดังกล่าวจึงทำให้นักเรียนส่วนใหญ่ขาดความสนใจในการเรียนวิชาภาษาอังกฤษ ซึ่งส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาอังกฤษของนักเรียนที่ค่อนข้างต่ำ สาเหตุหนึ่งเกิดจากนักเรียนขาดความรู้เกี่ยวกับคำศัพท์ภาษาอังกฤษ นักเรียนไม่สามารถบอกความหมายคำศัพท์ และไม่สามารถประยุกต์ใช้คำศัพท์ในการสื่อสารได้ นักเรียนขาดความสนใจในการเรียนรู้คำศัพท์ และไม่สามารถประยุกต์ใช้คำศัพท์ในการสื่อสารได้ นักเรียนขาดความสนใจในการเรียนรู้คำศัพท์ ซึ่งมีความสำคัญในฐานะเป็นกุญแจสำคัญในการพัฒนาทักษะต่าง ๆ สำหรับการเรียนรู้ภาษาอังกฤษ เนื่องจากยังสามารถเรียนรู้คำศัพท์ หน้าที่ และการใช้คำศัพท์ได้มากเพียงโดยย่อนำมาใช้ในการฟัง พูด อ่าน เขียน จนเกิดทักษะในการใช้ภาษาได้ดี จึงมีความจำเป็นที่นักเรียนควรต้องเรียนรู้คำศัพท์ให้ได้ก่อน จึงจะช่วยให้การเรียนรู้ทักษะอื่น ๆ ประสบความสำเร็จ ในการสื่อสารได้ตามเป้าหมายของหลักสูตร (วิสาข์ จิตวิตร, 2541; นเรศ สุรสิทธิ์, 2544)

จากการปฏิบัติหน้าที่ครูผู้สอนกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ (ภาษาอังกฤษ) ของผู้ศึกษาพบว่า การประเมินผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนในระดับโรงเรียนวิชาภาษาอังกฤษอยู่ในระดับต่ำ และผลการทดสอบระดับชาติขั้นพื้นฐาน (O-Net) ช่วงชั้นที่ 2 ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ปีการศึกษา 2555 ที่ผ่านมามีในระดับชั้นปีที่ 5 ยังไม่เป็นที่น่าพอใจ เนื่องจากปัญหาในการสอนภาษาอังกฤษระดับประถมศึกษา เช่น ปัญหาด้านครูผู้สอน ซึ่ง เนาวรัตน์ กองตัน (2551) กล่าวว่า ครูมักจะให้นักเรียนเรียนโดยการท่องคำศัพท์แบบวิธีเดิม ๆ และสื่อการเรียนการสอนที่ครูนำมาใช้ เช่น บัตรคำ บัตรภาพ หรือแถบประโยค จึงไม่น่าสนใจ ไม่สามารถดึงดูดความสนใจของนักเรียน และสื่อบัตรคำหรือบัตร

ภาพก็มีไม่เพียงพอต่อนักเรียนที่มีจำนวนมาก นอกจากนี้สื่อสำเร็จรูปซึ่งบริษัทต่าง ๆ ได้ผลิตและนำมาเสนอขายให้กับทางโรงเรียนซึ่งครูได้นำสื่อสำเร็จรูปดังกล่าวมาใช้เพื่อสอนเสริมให้กับนักเรียนนั้น แต่สื่อสำเร็จรูปส่วนใหญ่ก็มักเป็นสื่อที่มีเนื้อหายากเกินไปสำหรับนักเรียนในระดับชั้นนี้ ในแง่ของการจัดกิจกรรมในการเรียนการสอนของครูส่วนใหญ่ก็จะเป็นการสอนแบบบรรยายและไม่ได้คำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคลของนักเรียนซึ่งการสอนแบบบรรยายของครูนั้นเป็นการสอนเพื่อให้ความรู้เกี่ยวกับเนื้อหาให้แก่แก่นักเรียน ส่วนนักเรียนเป็นผู้รับความรู้จากครู และการที่นักเรียนจะรับรู้ได้มากหรือน้อยนั้นขึ้นอยู่กับตัวนักเรียนเองว่ามีความสามารถในการรับรู้มากน้อยแค่ไหน

จากเหตุผลดังกล่าวทำให้ผู้วิจัยในฐานะครูผู้สอนกลุ่มสาระภาษาต่างประเทศ (ภาษาอังกฤษ) สนใจจะพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โดยใช้บทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน เพื่อศึกษาว่าหลังจากการจัดกิจกรรมการเรียนรู้อยู่ด้วยบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนคำศัพท์ภาษาอังกฤษ นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์สูงกว่าเกณฑ์ร้อยละ 75 หรือไม่

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อพัฒนาบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนคำศัพท์ภาษาอังกฤษ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ให้มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 80/80
2. เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนคำศัพท์ภาษาอังกฤษสำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ที่เรียนโดยใช้บทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน กับเกณฑ์คะแนนเฉลี่ยร้อยละ 75
3. เพื่อศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ที่เรียนโดยใช้บทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน

วิธีดำเนินการวิจัย

ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล โดยกำหนดขั้นตอนดังนี้

1. หาประสิทธิภาพของบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ (ภาษาอังกฤษ) ให้มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 80/80 โดยนำบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนคำศัพท์ที่พัฒนาขึ้นไปดำเนินการใช้กับกลุ่มขนาดเล็ก ขนาดกลาง และขนาดใหญ่ และนำข้อมูลที่ได้มาวิเคราะห์หาประสิทธิภาพของบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน E_1/E_2 ตามเกณฑ์ 80/80
2. ดำเนินการทดลองใช้บทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนที่ได้มาโดยการสุ่มแบบกลุ่ม (Cluster Random Sampling) 1 ห้องเรียน จำนวน 30 คน ได้แก่ โรงเรียนวัดเทียนถวาย ซึ่งเป็นกลุ่มทดลอง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 1 เป็นเวลา 4 สัปดาห์ สัปดาห์ละ 3 คาบ โดยทำการวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนก่อนการทดลอง ระหว่างการทดลอง และหลังการทดลองด้วยแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน แบบจับคู่ภาพกับคำศัพท์ จำนวน 60 ข้อ และแบบเติมคำในช่องว่าง จำนวน 40 ข้อ ที่มีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.94 ค่าความยาก ระหว่าง 0.33-0.80 และมีค่าอำนาจจำแนกระหว่าง 0.20-0.40 และนำข้อมูลที่ได้มาวิเคราะห์ด้วยสถิติพรรณนา ได้แก่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน สถิติที่ใช้ในการทดสอบสมมุติฐานความแตกต่างค่าเฉลี่ยของคะแนน

จากแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนโดยใช้บทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน ซึ่งใช้การวิเคราะห์เปรียบเทียบคะแนนแบบกลุ่มเดียวเทียบกับเกณฑ์ (t-test One Sample Group)

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยตั้งเกณฑ์การผ่านการทดสอบตามทิศทางการพัฒนาการศึกษาของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ประจำปีงบประมาณ 2556 ซึ่งมีจุดเน้นที่ 1 ใ่ว่านักเรียนต้องมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนกลุ่มสาระการเรียนรู้หลักเพิ่มขึ้น โดยผลการทดสอบระดับชาติ (O-NET) เพิ่มขึ้นอย่างน้อยร้อยละ 3 (Student Achievement) ดังนั้นผู้ วิจัยจึงตั้งเกณฑ์โดยใช้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนกลุ่มสาระภาษาต่างประเทศ (ภาษาอังกฤษ) ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ในปีการศึกษา 2555 ของโรงเรียนในกลุ่มเครือข่ายส่งเสริมประสิทธิภาพทางการศึกษาที่ 2 ของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานีเขต 1 จำนวน 8 โรงเรียน ซึ่งมีสภาพบริบทและสภาพปัญหาของนักเรียนและการจัดการเรียนการสอนใกล้เคียงกัน คือ ร้อยละ 75

3. หลังจากทดลองใช้บทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนเสร็จเรียบร้อยแล้วผู้วิจัยได้ทำการวัดความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน โดยใช้สถิติพรรณนา ได้แก่ ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน วิเคราะห์ข้อมูลเพื่อศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนหลังจากที่ได้รับการจัดการเรียนรู้ด้วยบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน โดยการคำนวณค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน การวิเคราะห์ความพึงพอใจของนักเรียนหลังการจัดการเรียนรู้ด้วยบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน กำหนดระดับความพึงพอใจไว้ 5 ระดับ ตามวิธีของลิเคิร์ท (Likert) เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ คือ 5 คะแนน หมายถึง มีความพึงพอใจมากที่สุด 4 คะแนน หมายถึง มีความพึงพอใจมาก 3 คะแนน หมายถึง มีความพึงพอใจปานกลาง 2 คะแนน หมายถึง มีความพึงพอใจน้อย ระดับ 1 คะแนน หมายถึง มีความพึงพอใจน้อยที่สุด

ผลการวิจัย

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลตามลำดับดังต่อไปนี้

1. การวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อหาคุณภาพของบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนคำศัพท์ภาษาอังกฤษสำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 จากผู้เชี่ยวชาญ

ผู้วิจัยได้หาคุณภาพของบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนคำศัพท์ภาษาอังกฤษ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 จากผู้เชี่ยวชาญ โดยหาค่าดัชนีความสอดคล้องของบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน ตารางวิเคราะห์ความสอดคล้องของข้อคำถาม และแบบประเมินความพึงพอใจแล้วนำไปให้ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 ท่าน พิจารณาลงความเห็นและให้คะแนนประเมินเพื่อปรับปรุงให้เหมาะสมยิ่งขึ้น ผลการประเมินของผู้เชี่ยวชาญทั้ง 4 ประเด็น เกี่ยวกับบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนในด้านประเด็นเนื้อหาและการนำเสนอแนะใช้ได้ (IOC = 0.8-1) ด้านภาพ ภาษา และเสียง ใช้ได้ (IOC = 0.6-1) ด้านตัวอักษร และการเลือกสี ใช้ได้ (IOC = 0.6) ด้านเทคนิคการนำเสนอ และการจัดบทเรียน ใช้ได้ (IOC = 0.6-1) โดยภาพรวมอยู่ในระดับดี (IOC = 0.82)

ผู้วิจัยได้นำแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่ผู้เชี่ยวชาญได้พิจารณาหาคุณภาพแล้วมาทดลองใช้กับนักเรียนเพื่อหาประสิทธิภาพของบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน พบว่า นักเรียนทำแบบทดสอบระหว่างเรียนได้คะแนนเฉลี่ยร้อยละ 81.33 และทำแบบทดสอบหลังเรียน ได้คะแนนเฉลี่ยร้อยละ 85.80 ดังนั้นบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนคำศัพท์ภาษาอังกฤษ สำหรับนักเรียน

ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ (ภาษาอังกฤษ) มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ความสัมพันธ์ระหว่างกระบวนการ (E_1) และผลลัพธ์ (E_2) โดยเฉลี่ยเท่ากับ 81.33/85.80 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ 80/80 ที่ตั้งไว้ แสดงว่าบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนมีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ที่กำหนด

2. การวิเคราะห์การศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ระหว่างเรียน และหลังเรียนผู้วิจัยได้นำแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนระหว่างเรียนและหลังเรียนมาทดลองใช้กับกลุ่มตัวอย่างแล้วนำผลที่ได้ไปเทียบกับเกณฑ์ของโรงเรียนในกลุ่มเครือข่ายส่งเสริมประสิทธิภาพทางการศึกษาที่ 2 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 1 จากทั้งหมด 8 โรงเรียน ซึ่งได้เท่ากับร้อยละ 73.92 ดังนั้นผู้วิจัยต้องทำผลสัมฤทธิ์ของนักเรียนให้ได้ร้อยละ 74 และเพื่อความเหมาะสมจึงตั้งเกณฑ์ให้เป็นร้อยละ 75 โดยใช้แบบแผนการวิจัยแบบกลุ่มทดลองกลุ่มเดียวเทียบกับเกณฑ์ (One Sample t-test Group) (ชูศรี วงศ์รัตน์, 2553) ซึ่งพบว่า คะแนนการวัดผลสัมฤทธิ์หลังเรียนด้วยบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนคำศัพท์ภาษาอังกฤษมีคะแนนสูงกว่าเกณฑ์ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนคำศัพท์ภาษาอังกฤษ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ที่เรียนด้วยบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนคำศัพท์ภาษาอังกฤษมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 83.37 จากคะแนนเต็ม 100 คะแนน คิดเป็นร้อยละ 83.37 คะแนนของกลุ่มตัวอย่างสูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนดไว้ ดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 ผลการเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนคำศัพท์ภาษาอังกฤษ แบบกลุ่มเดียวเทียบกับเกณฑ์ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ที่เรียนด้วยบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนคำศัพท์ภาษาอังกฤษ เปรียบเทียบกับเกณฑ์คะแนนเฉลี่ยร้อยละ 75

คะแนนเฉลี่ยผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนคำศัพท์ภาษาอังกฤษ	เกณฑ์คะแนนเฉลี่ยวิชาภาษาอังกฤษของกลุ่มเครือข่ายส่งเสริมประสิทธิภาพทางการศึกษาที่ 2 = 75.00			
	S.D.	t	df	Sig. (2-tailed)
กลุ่มทดลอง (ร้อยละ 83.37)	7.27	3.72	59	.00
กลุ่มควบคุม (ร้อยละ 73.92)	1.55	-6.82	29	

3. การวิเคราะห์ความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนคำศัพท์ภาษาอังกฤษ พบว่า ความพึงพอใจของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ที่มีต่อบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนคำศัพท์ภาษาอังกฤษ หลังการเรียนด้วยบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน ที่ผู้วิจัยพัฒนาขึ้น โดยรวมนักเรียนมีความพึงพอใจอยู่ในระดับมากที่สุด โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.64 และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.52 ซึ่งหมายความว่านักเรียนมีความพึงพอใจในการเรียนด้วยบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนคำศัพท์ภาษาอังกฤษ ในระดับมากที่สุด ดังตารางที่ 2

ตารางที่ 2 ผลการวิเคราะห์ความพึงพอใจของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ที่มีต่อบทเรียน
คอมพิวเตอร์ช่วยสอนคำศัพท์ภาษาอังกฤษ

รายการ	คะแนน		
	$\bar{X}$	S.D.	ความหมาย
1. ด้านเนื้อหาและการออกแบบบทเรียน	4.61	0.51	มากที่สุด
2. ด้านความพึงพอใจในการเรียน	4.70	0.55	มากที่สุด
ค่าเฉลี่ยรวม	4.64	0.52	มากที่สุด

จากตารางที่ 2 พบว่า ความพึงพอใจของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ที่มีต่อบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนคำศัพท์ภาษาอังกฤษ หลังการเรียนรู้ด้วยบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน ที่ผู้วิจัยพัฒนาขึ้น พบว่า โดยรวมนักเรียนมีความพึงพอใจอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.64$, S.D. = 0.52) ซึ่งหมายความว่านักเรียนมีความพึงพอใจในการเรียนรู้ด้วยบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนคำศัพท์ภาษาอังกฤษ ในระดับมากที่สุด

อภิปรายผลการวิจัย

จากผลการวิจัยเรื่อง การพัฒนาบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนคำศัพท์ภาษาอังกฤษ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ (ภาษาอังกฤษ) สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 นำไปสู่การอภิปรายผลการทดลองได้ดังนี้

1. ประสิทธิภาพของบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน

บทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนคำศัพท์ภาษาอังกฤษ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ (ภาษาอังกฤษ) สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 มีประสิทธิภาพ 81.33/85.80 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ 80/80 บทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นมีจุดเด่นที่ทำให้ให้นักเรียนเกิดความสนใจ และช่วยเพิ่มความเข้าใจดังนี้

คอมพิวเตอร์ช่วยสอน เป็นสื่อการสอนที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น โดยวิเคราะห์ข้อมูลขั้นพื้นฐาน สภาพปัญหา แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน ศึกษาโครงสร้างหลักสูตร จึงทำให้เนื้อหาเหมาะสมถูกต้องตรงกับหลักสูตรและวัยของผู้เรียน ภาษาที่ใช้ประกอบบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนถูกต้องชัดเจน นักเรียนสามารถฟังเสียงคำศัพท์ และเสียงประโยคตัวอย่างจากเจ้าของภาษาได้อย่างชัดเจนและฝึกออกเสียงตามได้ สามารถดูความหมายของคำจากภาพประกอบและประโยคบริบท ภาพแสดงความหมายของคำศัพท์ชัดเจน และสื่อความหมายได้ตรง ขนาดตัวอักษรเหมาะสม การนำเสนอเนื้อหาของบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนเรียงลำดับจากง่ายไปหายาก กิจกรรมน่าสนใจ สนุกสนาน ช่วยฝึกการจำคำศัพท์ และผ่านการตรวจสอบ แนะนำเสนอแนะจากผู้เชี่ยวชาญ ก่อนนำมาทดลองใช้กับนักเรียน พร้อมทั้งนำข้อปัญหาที่ค้นพบมาปรับปรุงแก้ไขให้มีประสิทธิภาพ แล้วจึงนำมาใช้กับนักเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่างซึ่งเป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ที่มีวุฒิภาวะและวัยเหมาะสมกับคอมพิวเตอร์ช่วยสอน ซึ่งเป็นไปตามหลักการและเทคนิคการสร้างของ ธนอมพร (ต้นพิพัฒน์) เลหาจรัสแสง (2541) ได้กล่าวไว้ว่า คอมพิวเตอร์ช่วยสอนหรือซีไอโอ

คือ สื่อการเรียนการสอนทางคอมพิวเตอร์ ซึ่งใช้ความสามารถของคอมพิวเตอร์ในการนำเสนอ สื่อประสมอันได้แก่ ข้อความ ภาพนิ่ง กราฟิก แผนภูมิ กราฟ ภาพเคลื่อนไหว วิดีทัศน์ และเสียง เพื่อถ่ายทอดเนื้อหาบทเรียนหรือองค์ความรู้ในลักษณะที่ใกล้เคียงกับความเป็นจริงในห้องเรียนให้มากที่สุด โดยมีเป้าหมายสำคัญคือการได้มาซึ่งคอมพิวเตอร์ช่วยสอนที่สามารถดึงดูดความสนใจของผู้เรียนและกระตุ้นให้ผู้เรียนเกิดความสนใจที่จะเรียนรู้และอยากเรียน และ กิดานันท์ มลิทอง (2543) ได้กล่าวไว้ว่า คอมพิวเตอร์ช่วยสอน หมายถึง สื่อการสอนที่เป็นเทคโนโลยีระดับสูง เมื่อมีการนำคอมพิวเตอร์มาใช้เป็นสื่อในการจัดการเรียนการสอน จะทำให้มีการโต้ตอบกันได้ระหว่างผู้เรียนกับเครื่องคอมพิวเตอร์เช่นเดียวกับการเรียนการสอนระหว่างครูกับนักเรียนที่อยู่ในห้องเรียนปกติ สอดคล้องกับงานวิจัยของ สุวิทย์ ไวยกุล (2548) สรุปไว้ว่าคอมพิวเตอร์ช่วยสอนหรือบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน จัดเป็นสื่อที่ใช้ในแวดวงทางการศึกษาโดยใช้คอมพิวเตอร์เป็นสื่อกลางในการเรียนรู้ มีการนำเสนอเนื้อหาหรือเรื่องราวต่าง ๆ เพื่อให้ผู้เรียนได้ใช้ศึกษาเรียนรู้ผ่านกระบวนการที่ถูกออกแบบขึ้นอย่างเหมาะสม สอดคล้องกับ วชิระ วิชชรนันท์ (2543) ได้สรุปไว้ว่า คอมพิวเตอร์ช่วยสอน หมายถึง การนำเอาคอมพิวเตอร์มาใช้เป็นเครื่องมือในการเรียนการสอน สร้างและพัฒนาบทเรียนอย่างเป็นระบบ แล้วบรรจุไว้ในโปรแกรมคอมพิวเตอร์ โดยมุ่งเน้นการเรียนการสอนเป็นรายบุคคล ดังนั้น เมื่อผู้วิจัยนำบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนทำกิจกรรมกับนักเรียน โดยให้ผู้เรียนเป็นผู้ปฏิบัติกิจกรรมโดยมีครูคอยเสนอแนะ จนกระทั่งพบว่านักเรียนมีคะแนนผลสัมฤทธิ์หลังเรียนสูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนดร้อยละ 75 และนักเรียนมีความพึงพอใจต่อบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนในระดับมากที่สุด

2. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนคำศัพท์ภาษาอังกฤษของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ที่ได้รับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้บทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนสูงกว่าเกณฑ์เป้าหมายที่กำหนดไว้ร้อยละ 75 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ทั้งนี้เนื่องจากบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนคำศัพท์ภาษาอังกฤษ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นสามารถนำเสนอได้ทั้งภาพนิ่งและเสียงเพื่อถ่ายทอดเนื้อหาสาระหรือองค์ความรู้ที่มีในบทเรียนให้อยู่ในลักษณะที่ใกล้เคียงกับการสอนจริงในห้องเรียน และในขณะเดียวกันยังสามารถช่วยให้ผู้เรียนสามารถเรียนรู้ ผึกทักษะการจำคำศัพท์และทำความเข้าใจในบทเรียนนั้น ๆ เปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้ควบคุมการเรียนรู้ด้วยตนเองและมีการให้ข้อมูลป้อนกลับที่เหมาะสม สอดคล้องกับงานวิจัยของ อรสา ยิ่งยง (2551) ได้ทำการพัฒนาบทเรียนเกมคอมพิวเตอร์และบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนภาษาอังกฤษสำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ผลการวิจัยพบว่า ประสิทธิภาพของบทเรียนเกมคอมพิวเตอร์และบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนมีค่าเท่ากับ 77.50 และ 72.83 ตามลำดับ สูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนดไว้ (70) ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนที่เรียนด้วยบทเรียนเกมคอมพิวเตอร์และบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และนักเรียนที่เรียนจากบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงกว่านักเรียนที่เรียนจากบทเรียนเกมคอมพิวเตอร์ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และความคงทนในการเรียนรู้คำศัพท์หลังเรียนไปแล้ว 2 สัปดาห์ และ 4 สัปดาห์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ที่เรียนจากบทเรียนเกมคอมพิวเตอร์ และบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน พบว่าคะแนนความคงทนในการเรียนรู้คำศัพท์แตกต่างจากคะแนนทดสอบหลังเรียน เฉลี่ยลดลงอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และสอดคล้อง

กับงานวิจัยของ อรธิชา สว่างศรี (2552) ได้พัฒนาและหาประสิทธิภาพบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน วิชาภาษาอังกฤษแบบบูรณาการเพื่อการเรียนรู้คำศัพท์สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 พบว่า บทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนที่สร้างขึ้นมีประสิทธิภาพ 72.83/71.33 ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ของนักเรียนหลังเรียนด้วยบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ .01 และนักเรียนมีความพึงพอใจต่อบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนอยู่ในระดับมาก

3. ความพึงพอใจของนักเรียนที่เรียนด้วยบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนคำศัพท์ภาษาอังกฤษ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ในภาพรวมในด้านต่าง ๆ ได้แก่ ความคิดเห็นด้านเนื้อหาและการออกแบบบทเรียน และความคิดเห็นด้านความพึงพอใจในการเรียน อยู่ในระดับมากที่สุด ที่เป็นเช่นนี้เพราะว่าบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนสามารถสร้างปฏิสัมพันธ์กับผู้เรียนโดยการตอบสนองต่อผู้เรียนได้ เมื่อผู้เรียนตอบคำถามได้ถูกต้องก็จะมีปฏิสัมพันธ์กลับทันที นอกจากนี้บทเรียนยังมีทั้งภาพ สี เสียงที่สามารถสร้างความสนใจ รวมทั้งการออกแบบหน้าจอซึ่งประกอบด้วยองค์ประกอบของข้อความ องค์ประกอบด้านภาพและกราฟิก องค์ประกอบด้านเสียงและองค์ประกอบด้านการควบคุมหน้าจอที่สอดคล้องกับการจัดกิจกรรมการเรียนโดยเปิดโอกาสให้ผู้เรียนสามารถเลือกศึกษา และสอดคล้องกับการออกแบบสื่อเพื่อการเรียนรู้ด้วยตนเอง สอดคล้องกับงานวิจัยของ อรรถพร วิริยะสัจจะ (2549) ที่พบว่าความคิดเห็นของนักเรียนที่มีต่อบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน เรื่อง คำศัพท์ภาษาอังกฤษเกี่ยวกับคำนาม สำหรับชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.89 และ ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 2.27 หมายความว่า นักเรียนที่เรียนโดยบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน มีความคิดเห็นต่อบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนโดยรวมอยู่ในระดับดี สอดคล้องกับงานวิจัยของ สรลشنا เฟื่องฟู (2551) ที่พบว่าความคิดเห็นของนักเรียนส่วนใหญ่ที่มีต่อบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน เพื่อการเรียนรู้คำศัพท์ภาษาอังกฤษ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 มีความคิดเห็นที่ดีต่อการเรียน ด้วยบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน โดยมีความคิดเห็นว่าการใช้สี รูปภาพ และเทคนิคต่าง ๆ ในบทเรียน มีความน่าสนใจ การอธิบายเนื้อหาในบทเรียนมีความชัดเจน เข้าใจง่าย และตัวอย่างที่ใช้ประกอบ ทำให้เกิดความเข้าใจในเนื้อหาบทเรียนได้ดียิ่งขึ้น

สรุปผลการวิจัย

การพัฒนาบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนคำศัพท์ภาษาอังกฤษ สำหรับนักเรียน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โดยทดลองกับนักเรียนโรงเรียนวัดเทียนถวาย สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาปทุมธานี เขต 1 ปีการศึกษา 2556 จำนวน 30 คน สามารถสรุปผลการพัฒนาได้ดังนี้

1. บทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนคำศัพท์ภาษาอังกฤษ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ (ภาษาอังกฤษ) สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 80/80 คือ นักเรียนทำแบบทดสอบระหว่างเรียนได้คะแนนเฉลี่ยร้อยละ 81.33 และทำแบบทดสอบหลังเรียน ได้คะแนนเฉลี่ยร้อยละ 85.80 ดังนั้นบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนคำศัพท์ภาษาอังกฤษ สำหรับนักเรียน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ (ภาษาอังกฤษ) มีประสิทธิภาพ ตามเกณฑ์ความสัมพันธระหว่างกระบวนการ (E_1) และผลลัพธ์ (E_2) โดยเฉลี่ยเท่ากับ 81.33/85.80 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ 80/80 ที่ตั้งไว้ แสดงว่าบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนมีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ที่กำหนด

2. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนคำศัพท์ภาษาอังกฤษก่อนเรียน ระหว่างเรียนและหลังเรียน ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 พบว่า คะแนนการวัดผลสัมฤทธิ์หลังเรียนด้วยบทเรียน คอมพิวเตอร์ช่วยสอนคำศัพท์ภาษาอังกฤษมีคะแนนสูงกว่าเกณฑ์ผลสัมฤทธิ์ของโรงเรียนในกลุ่ม เครือข่ายส่งเสริมประสิทธิภาพทางการศึกษาที่ 2 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ปทุมธานีเขต 1 คือ คะแนนเฉลี่ยร้อยละ 74 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งเป็นไปตาม สมมติฐานที่ตั้งไว้ และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนคำศัพท์ภาษาอังกฤษ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษา ปีที่ 5 ที่เรียนด้วยบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนคำศัพท์ภาษาอังกฤษ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 83.37 จากคะแนนเต็ม 100 คะแนน คิดเป็นร้อยละ 83.37

3. การวิเคราะห์ความพึงพอใจของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ที่มีต่อบทเรียน คอมพิวเตอร์ช่วยสอนคำศัพท์ภาษาอังกฤษ หลังการเรียนด้วยบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน ที่ผู้วิจัย พัฒนาขึ้น พบว่า โดยรวมนักเรียนมีความพึงพอใจอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.64$, S.D. = 0.52) ซึ่งหมายความว่านักเรียนมีความพึงพอใจในการเรียนด้วยบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนคำศัพท์ ภาษาอังกฤษ ในระดับมากที่สุด

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะในการเรียนการสอน

1.1 ในการเรียนด้วยบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน พบว่า จากการจัดกิจกรรมการ เรียนการสอน นักเรียนไม่ปฏิบัติตามขั้นตอนของคู่มือการใช้สื่ออย่างเคร่งครัด ทำให้การจัดกิจกรรมการ เรียนการสอนขาดคุณภาพ นักเรียนต้องมีความซื่อสัตย์ต่อตนเองและรับผิดชอบในการศึกษาบทเรียน ด้วยตนเอง จึงจะทำให้การเรียนด้วยบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน ประสบผลสำเร็จ ครูจึงควรปลูกฝัง คุณธรรมด้านความซื่อสัตย์และรับผิดชอบเพื่อให้นักเรียนเกิดความตระหนักและเกิดผลดีต่อการเรียน

1.2 ควรศึกษาเนื้อหาในบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนคำศัพท์ภาษาอังกฤษ สำหรับ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ให้เข้าใจบทเรียนและลักษณะการทำงานของปุ่มต่าง ๆ ในบทเรียน เพื่อที่จะ สามารถแนะนำนักเรียนได้เมื่อเกิดปัญหาในการใช้บทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน

1.3 ควรเปิดโอกาสให้นักเรียนสามารถนำบทเรียนกลับไปศึกษาที่บ้านได้ เพื่อตอบสนอง ความสามารถในการเรียนรู้รายบุคคล

1.4 ควรทดลองจัดเตรียมเครื่องคอมพิวเตอร์ให้พร้อมสำหรับการทดลองและวางแผน ในการแก้ปัญหาเฉพาะหน้า เช่น เครื่องคอมพิวเตอร์ไม่เพียงพอหรือชำรุดระหว่างการใช้งาน ซึ่งอาจ ก่อให้เกิดปัญหาเกี่ยวกับการบันทึกข้อมูลในการวิจัย

2. ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัย

2.1 ควรมีการศึกษาพัฒนาบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนในเนื้อหาที่มีความต่อเนื่องกัน ทั้งในระหว่างชั้นปีที่เรียนหรือในระดับเดียวกัน

2.2 ควรมีการผลิตและพัฒนาบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนในเนื้อหาวิชาต่าง ๆ เพื่อให้ได้สื่อการเรียนการสอนที่หลากหลายและมีคุณภาพมากยิ่งขึ้น

เอกสารอ้างอิง

- กรมวิชาการ. (2540). **คู่มือการปฏิรูปการศึกษา**. กรุงเทพฯ: การศาสนา.
- กิดานันท์ มลิทอง. (2543). **เทคโนโลยีการศึกษาและนวัตกรรม**. (พิมพ์ครั้งที่ 2).
กรุงเทพฯ: อรุณการพิมพ์.
- ชูศรี วงศ์รัตน์. (2553). **เทคนิคการใช้สถิติเพื่อการวิจัย**. พิมพ์ครั้งที่ 12. นนทบุรี: ไทเนรมิตกิจ
อินเตอร์โปรเกรสซิฟ.
- ถนอมพร (ตันพิพัฒน์) เลหาจรัสแสง. (2541). **คอมพิวเตอร์ช่วยสอน**. กรุงเทพฯ: คณะครุศาสตร์
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- นเรศ สุรสิทธิ์. (2544). **การโต้ตอบจดหมายธุรกิจและจดหมายส่วนตัว Business and
Personal Correspondence**. (พิมพ์ครั้งที่ 2). กรุงเทพฯ: พี.เอส.เพรส.
- เนาวรัตน์ กองตัน. (2551). **การสร้างบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนคำศัพท์ภาษาอังกฤษ
สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3**. การค้นคว้าแบบอิสระศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชาเทคโนโลยีทางการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- วชิระ วิชชวรนนท์. (2543). **คู่มือการพัฒนาบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน**. กำแพงเพชร:
คณะครุศาสตร์ สถาบันราชภัฏกำแพงเพชร.
- วิสาข์ จิตวิตร. (2541). **การสอนอ่านภาษาอังกฤษ**. นครปฐม: คณะศึกษาศาสตร์
มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- สร้อยนา เฟื่องฟู. (2551). **การสร้างบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนเพื่อการเรียนรู้คำศัพท์
ภาษาอังกฤษของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1**. การค้นคว้าแบบอิสระ
ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- สำนักงานคณะกรรมการการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. (2555).
แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 11 (พ.ศ. 2555-2559). กรุงเทพฯ:
สำนักงานคณะกรรมการการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ.
- สุมิตรา อังวัฒนกุล. (2540). **วิธีสอนภาษาอังกฤษ**. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สุรพันธ์ กุลสง. (2543). **การเปรียบเทียบความสามารถและทัศนคติในการฟัง-พูด ภาษาอังกฤษ
ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่ได้รับการสอนตามแนวทฤษฎีธรรมชาติ
ประกอบการจัดกิจกรรมกลุ่มสัมพันธ์กับการสอนตามคู่มือ**. วิทยานิพนธ์
การศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการมัธยมศึกษา
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร.
- สุวิทย์ ไวยกุล. (2548). **การพัฒนาบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน**. พระนครศรีอยุธยา:
มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา.
- อรธิดา สว่างศรี. (2552). **การพัฒนาบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนวิชาภาษาอังกฤษ
แบบบูรณาการเพื่อการเรียนรู้คำศัพท์ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4**.
การค้นคว้าอิสระศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาเทคโนโลยีการศึกษา
มหาวิทยาลัยศิลปากร.
-

- อรรณพ วิริยะสัจจะ. (2549). การพัฒนาบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน เรื่อง คำศัพท์
ภาษาอังกฤษเกี่ยวกับคำนาม สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5. สารนิพนธ์
ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาเทคโนโลยีการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- อรสา ยิ่งยง. (2551). การศึกษาเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์และความคงทนในการเรียนรู้คำศัพท์
ภาษาอังกฤษที่เรียนด้วยบทเรียนเกมคอมพิวเตอร์ และบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน
วิชาภาษาอังกฤษ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6. วิทยานิพนธ์
ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาเทคโนโลยีการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยศิลปากร.

การพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 โดยใช้บทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน

A DEVELOPMENT OF LEARNING ACHIEVEMENT IN SOCIAL STUDIES, RELIGION AND CULTURE OF GRADE 3 STUDENTS BY USING COMPUTER-ASSISTED INSTRUCTION

พัศสุญา พูนผล^{1*} ชาตรี เกิดธรรม¹ และบุญเรือง ศรีเหรียญ¹

Pudsaya Poonphol, Chatree Gerdtham and Boonrueng Sriharun

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) พัฒนาบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ให้มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 80/80 2) เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนเรียน ระหว่างเรียน และหลังเรียนด้วยบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 และ 3) เพื่อศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ที่มีต่อบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ เป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนวัดเทียนถวาย อำเภอเมืองปทุมธานี จังหวัดปทุมธานี ที่กำลังศึกษาอยู่ในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2556 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ประกอบด้วย 1) บทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน จำนวน 8 ตอน 2) แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ชนิด 3 ตัวเลือก จำนวน 30 ข้อ มีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.88 ค่าอำนาจจำแนกระหว่าง 0.20-0.53 และค่าความยากระหว่าง 0.63-0.80 3) แบบสอบถามความพึงพอใจที่มีต่อบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนของนักเรียนที่สอนโดยใช้บทเรียนคอมพิวเตอร์ ช่วยสอนเป็นแบบมาตราส่วนประเมินค่า 5 ระดับ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ประกอบด้วยสถิติพรรณนา คือ ค่าเฉลี่ย ร้อยละ ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และสถิติที่ใช้ทดสอบสมมติฐานความแตกต่าง ค่าเฉลี่ยของคะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน คือ การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว แบบวัดซ้ำ

ผลการวิจัยพบว่า

1. บทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนที่พัฒนาขึ้นมีประสิทธิภาพ 83.96/85.57 ซึ่งเป็นไปตามเกณฑ์ที่กำหนด

¹หลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน บัณฑิตวิทยาลัย

มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ ในพระบรมราชูปถัมภ์ จังหวัดปทุมธานี

*ผู้นิพนธ์ประสานงาน E-mail: ppudsaya@hotmail.com

2. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนเรียน ระหว่างเรียน และหลังเรียนด้วยบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

3. ความพึงพอใจของนักเรียนหลังการเรียนด้วยบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนอยู่ในระดับมากที่สุด

คำสำคัญ: บทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน

ABSTRACT

This research aimed to 1) develop computer assisted instruction for social studies, religion and culture learning strand, 2) compare learning achievement of students before, during and after learning by using the computer-assisted instruction and 3) study the students' satisfaction toward the computer-assisted instruction. The sample used in this study included 2 classes of sixty students who were studying in Grade 3 in the second semester of the academic year 2013, at Wat Thienthawai School, Muang Pathum Thani District, Pathum Thani Province. The instruments used in this research were 1) eight parts of computer assisted instruction, 2) 30 items of 3 choices of a learning achievement test in social studies with 0.88 reliability, 0.20-0.53 discrimination and 0.63-0.80 difficulty and 3) a five-point rating scale satisfaction questionnaire for students who learned by using computer-assisted instruction. The statistics used in data analysis were mean, percentage and standard deviation. The statistics used in hypothesis test was repeated measure one way ANOVA.

The results were as follows:

1. The efficiency of the inventive computer assisted instruction was 83.96/85.57, which met the set criterion.

2. The comparison of learning achievement of students before, during and after learning by using the computer-assisted instruction was statistically significant different at .05 level.

3. The students' satisfaction after learning by using the computer assisted instruction was at the highest level.

Keywords: Computer Assisted Instruction

บทนำ

ปัจจุบันได้มีการนำเอาคอมพิวเตอร์เข้าไปใช้ในด้านต่าง ๆ ทั้งภาครัฐและเอกชนเป็นอย่างมาก โดยเฉพาะด้านการศึกษาก็ได้มีการนำเอาคอมพิวเตอร์ไปประยุกต์ใช้ในงานต่าง ๆ เช่น ด้านการบริหาร การวางแผนหลักสูตร ด้านการพัฒนาบุคลากร ด้านห้องสมุด การแนะแนวและบริการ

การทดสอบและวัดผล ประยุกต์ใช้ในงานวิจัย สื่อการสอน ด้านการจัดการสอน และด้านช่วยสอน นอกจากนี้พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) หมวด 9 มาตรา 66 กล่าวว่า ผู้เรียนมีสิทธิได้รับการพัฒนาขีดความสามารถในการใช้เทคโนโลยีเพื่อการศึกษา ในโอกาสแรกที่ทำได้ เพื่อให้มีความรู้และทักษะเพียงพอที่จะใช้เทคโนโลยี เพื่อการศึกษาในการแสวงหาความรู้ด้วยตนเองได้อย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต (กรมวิชาการ, 2545ก) นโยบายกระทรวงศึกษาธิการได้มีแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 11 มุ่งเน้นการพัฒนาคนทุกช่วงวัยให้เข้าสู่สังคมแห่งการเรียนรู้ตลอดชีวิตอย่างยั่งยืนให้มีความสำคัญกับการนำหลักคิด หลักปฏิบัติตามปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาเสริมสร้างศักยภาพของคนในทุกมิติ ทั้งด้านร่างกาย ที่สมบูรณ์แข็งแรง มีสติปัญญาที่รอบรู้ และมีจิตใจที่สำนึกในศีลธรรม คุณธรรม จริยธรรม และความเพียรมีภูมิคุ้มกันต่อการเปลี่ยนแปลง รวมทั้งการเสริมสร้างสภาพแวดล้อมในสังคม และหนุนเสริมสถาบันทางสังคมให้แข็งแกร่งและเอื้อต่อการพัฒนาคน (สำนักงานคณะกรรมการการพัฒนาศรษฐกิจ และสังคมแห่งชาติ, 2555) ซึ่งแนวทางดังกล่าวสอดคล้องกับการจัดการเรียนการสอนในกลุ่มสาระสังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรมที่ช่วยให้ผู้เรียนมีความรู้ความเข้าใจ การดำรงชีวิตของมนุษย์ทั้งในฐานะปัจเจกบุคคลและการอยู่ร่วมกันในสังคม การปรับตัวตามสภาพแวดล้อม การจัด การทรัพยากรที่มีอยู่อย่างจำกัด เข้าใจถึงการพัฒนาเปลี่ยนแปลงตามยุคสมัย กาลเวลา ตามเหตุปัจจัยต่าง ๆ เกิดความเข้าใจในตนเอง และผู้อื่น มีความอดทนอดกลั้น ยอมรับในความแตกต่าง และมีคุณธรรมสามารถนำความรู้ไปปรับใช้ในการดำเนินชีวิต เป็นพลเมืองดีของประเทศชาติ และสังคมโลก (กระทรวงศึกษาธิการ, 2551) และสอดคล้องกับนโยบายของกระทรวงศึกษาธิการในการพัฒนาเยาวชนของชาติเข้าสู่ยุคศตวรรษที่ 21 โดยมุ่งส่งเสริมให้ผู้เรียนมีคุณธรรม รักความเป็นไทย ให้มีทักษะการคิดวิเคราะห์ คิดสร้างสรรค์ มีทักษะด้านเทคโนโลยีสามารถทำงานร่วมกับผู้อื่น และสามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นในสังคมโลกได้อย่างสันติ (กระทรวงศึกษาธิการ, 2551) ปัจจุบันประเทศไทยกำลังเผชิญกับปัญหา และวิกฤตการณ์ทางด้านคุณภาพการศึกษา ทั้งนี้จากการประเมินของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2545) ได้มีรายงานผลการประเมินผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนจากข้อสอบระดับชาติ (National test) เรื่อง กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ปีการศึกษา 2555 มีคะแนนเฉลี่ยระดับประเทศ ร้อยละ 52.22 โดยเฉพาะหน่วยการเรียนรู้ศาสนา ศีลธรรม จริยธรรม มีค่าเฉลี่ย 35.11 พบว่าโรงเรียนควรเร่งพัฒนาเนื่องจากคะแนนเฉลี่ยของโรงเรียนต่ำกว่าคะแนนเฉลี่ยระดับประเทศ (สำนักทดสอบการศึกษา, 2556)

จากปัญหาที่กล่าวมาแล้ว ผู้วิจัยเห็นความสำคัญของเนื้อหาสาระ ประโยชน์ของพุทธประวัติและความสำคัญของพระพุทธศาสนาว่าควรสอนเพื่อให้เกิดความรู้ความเข้าใจในวิถีชีวิตของชาวไทย และกลายเป็นเครื่องกลั่นกรองนิสัยใจคอพื้นฐานจิตใจของคนไทยให้มีลักษณะเฉพาะตนที่เรียกว่า เอกลักษณ์ของสังคมไทย และเพื่อแก้ปัญหาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ที่ต่ำกว่าเกณฑ์ที่กำหนด ผู้วิจัยจึงสนใจนำ บทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนเข้ามาช่วยแก้ปัญหา และเพิ่มศักยภาพของการเรียนการสอนโดยทำหน้าที่เป็นสื่อที่นักเรียนสามารถใช้เรียนได้ทั้งในเวลาเรียนปกติ และนอกเวลาเรียน ทั้งที่โรงเรียนและที่บ้าน ผู้วิจัยจึงทำการพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 โดยมีวัตถุประสงค์ของการวิจัย

เพื่อส่งเสริมให้เกิดกระบวนการเรียนรู้สำหรับนักเรียน และการกระตุ้นให้เกิดการผลิตสื่อประเภทรูปนี้ให้แพร่หลายมากขึ้น เพื่อเป็นทางเลือกใหม่สำหรับการศึกษาย่างแท้จริง

จากเหตุผลดังกล่าว ทำให้ผู้วิจัยในฐานะครูผู้สอนกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม มีความสนใจที่จะพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 โดยใช้บทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน เพื่อศึกษาว่าการสอนโดยใช้บทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนนี้ จะมีข้อแตกต่างกันหรือไม่กับวิธีการสอนปกติ ในด้านผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และความพึงพอใจที่มีต่อบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อพัฒนาบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ให้มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 80/80
2. เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ก่อนเรียน ระหว่างเรียน และหลังเรียน ด้วยบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรมของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3
3. เพื่อศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ที่มีต่อบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน

วิธีดำเนินการวิจัย

ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล โดยกำหนดขั้นตอนดังนี้

1. หาประสิทธิภาพของบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ให้มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 80/80 โดยนำบทเรียนคอมพิวเตอร์ที่พัฒนาขึ้นไปดำเนินการใช้กับกลุ่มขนาดเล็ก ขนาดกลาง และขนาดใหญ่ และนำข้อมูลที่ได้มาวิเคราะห์หาประสิทธิภาพของบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน E_1/E_2 ตามเกณฑ์ 80/80
2. ดำเนินการทดลองใช้บทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนที่ได้มาโดยโดยการสุ่มแบบกลุ่ม (Cluster Random Sampling) 2 ห้องเรียน โดยการจับฉลากเพื่อเลือกห้องหนึ่งเป็นห้องควบคุม จำนวน 60 คน ได้แก่ โรงเรียนวัดเทียนถวาย จำนวน 1 ห้องเรียน จำนวน 30 คน ซึ่งเป็นกลุ่มทดลอง และอีก 1 ห้องเรียน จำนวน 30 คน ซึ่งเป็นกลุ่มควบคุม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 1 เป็นเวลา 6 สัปดาห์ สัปดาห์ละ 2 คาบ โดยทำการวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนก่อนการทดลอง ระหว่างการทดลอง และหลังการทดลองด้วยแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน แบบ 3 ตัวเลือก จำนวน 30 ข้อ ที่มีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.88 ค่าความยาก ระหว่าง 0.63-0.80 และมีค่าอำนาจจำแนก ระหว่าง 0.20-0.53 และนำข้อมูลที่ได้มาวิเคราะห์ด้วยสถิติพรรณนา ได้แก่ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และร้อยละ สถิติที่ใช้ในการทดสอบสมมุติฐานความแตกต่างค่าเฉลี่ยของคะแนนจากแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนโดยใช้บทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน ซึ่งใช้การวิเคราะห์ความแปรปรวนสองทางแบบวัดซ้ำ (Repeated Measure One Way ANOVA)

3. หลังจากทดลองใช้บทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนเสร็จเรียบร้อยแล้วผู้วิจัยได้ทำการประเมินความพึงพอใจที่มีต่อบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนของนักเรียนที่เรียนด้วยบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนด้วยแบบประเมินความพึงพอใจ โดยใช้สถิติพรรณนา ได้แก่ ค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน วิเคราะห์ข้อมูลความพึงพอใจของนักเรียนหลังการจัดการเรียนรู้ด้วยบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน กำหนดระดับความพึงพอใจไว้ 5 ระดับ ตามวิธีของลิเคิร์ต (Likert) เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ คือ ระดับ 5 คะแนน หมายถึง พึงพอใจมากที่สุด ระดับ 4 คะแนน หมายถึง พึงพอใจมาก ระดับ 3 คะแนน หมายถึง พึงพอใจปานกลาง ระดับ 2 คะแนน หมายถึง พึงพอใจน้อย ระดับ 1 คะแนน หมายถึง พึงพอใจน้อยที่สุด

การแปลความหมายของคะแนนได้กำหนดเกณฑ์ในการประเมิน ระดับคะแนนเฉลี่ยดังนี้ (กรมวิชาการ, 2545ข)

ค่าเฉลี่ย	4.51-5.00	หมายถึง	พึงพอใจมากที่สุด
ค่าเฉลี่ย	3.51-4.50	หมายถึง	พึงพอใจมาก
ค่าเฉลี่ย	2.51-3.50	หมายถึง	พึงพอใจปานกลาง
ค่าเฉลี่ย	1.51-2.50	หมายถึง	พึงพอใจน้อย
ค่าเฉลี่ย	1.00-1.50	หมายถึง	พึงพอใจน้อยที่สุด

ผลการวิจัย

การวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อหาคุณภาพของบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน เรื่อง การพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 โดยใช้บทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนจากผู้เชี่ยวชาญ ข้อค้นพบจากงานวิจัยมีดังนี้

1. ผู้วิจัยได้หาคุณภาพของบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน เรื่อง การพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนกลุ่มสาระสังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 โดยใช้บทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนจากผู้เชี่ยวชาญ โดยการหาค่าดัชนีความสอดคล้องของบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน ตารางวิเคราะห์ความสอดคล้องของข้อคำถาม และแบบประเมินความพึงพอใจนั้น ผู้ศึกษาได้นำเครื่องมือที่สร้างขึ้นให้ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 ท่าน พิจารณาลงความเห็นและให้คะแนนประเมินเพื่อปรับปรุงให้เหมาะสมยิ่งขึ้น ผลการประเมินของผู้เชี่ยวชาญทั้ง 4 ประเด็น เกี่ยวกับบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วย คือ ด้านเนื้อหา ด้านภาษา ด้านตัวอักษรและการเลือกสี และด้านเทคนิคการนำเสนอ โดยประเด็นด้านเนื้อหาได้ผลการประเมิน IOC เท่ากับ 1 ทุกข้อ ประเด็นด้านภาษาภาพเสียงได้ผลการประเมิน IOC ตั้งแต่ 0.6-1 ประเด็นด้านตัวอักษรและการเลือกสีได้ผลการประเมิน IOC ตั้งแต่ 0.8-1 ประเด็นด้านเทคนิคการนำเสนอและการจัดบทเรียนได้ผลการประเมิน IOC ตั้งแต่ 0.6, 0.8 และ 1 รวมทั้งฉบับมีค่า IOC = 0.90 แสดงว่าข้อคำถามมีความสอดคล้องทุกประเด็น

2. ผู้วิจัยได้นำแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่ผู้เชี่ยวชาญได้พิจารณาหาคุณภาพแล้วมาทดลองใช้กับนักเรียนเพื่อหาประสิทธิภาพของบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน พบว่า นักเรียนทำแบบทดสอบระหว่างเรียนได้คะแนนเฉลี่ยร้อยละ 83.96 และทำแบบทดสอบหลังเรียน ได้คะแนนเฉลี่ยร้อยละ 85.57 ดังนั้นบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน เรื่อง การพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรมของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ความสัมพันธ์ระหว่างกระบวนการ (E_1) และผลลัพธ์ (E_2) โดยเฉลี่ยเท่ากับ 83.96/85.67 ซึ่งเป็นไปตามกว่าเกณฑ์ที่กำหนด 80/80 แสดงว่าบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนมีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ที่กำหนด ปรากฏดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 ผลการหาประสิทธิภาพของบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน จากการหาคุณภาพบทเรียน คอมพิวเตอร์ช่วยสอน ตามขั้นตอนการทดสอบรายบุคคล การทดสอบกลุ่มเล็กการทดสอบ ภาคสนาม โดยผลการหาประสิทธิภาพ

แบบทดสอบระหว่างเรียน	คะแนนเต็ม	คะแนนที่ได้	N	$\bar{X}$	E_1
เรื่องที่ 1	20	509	30	16.97	84.85
เรื่องที่ 2	20	503	30	16.77	83.85
เรื่องที่ 3	20	493	30	16.43	82.15
เรื่องที่ 4	20	510	30	17.00	85.00
รวม	80	2015	120	16.79	83.96(E_1)
ทดสอบหลังการใช้บทเรียน					
คอมพิวเตอร์ช่วยสอน	30	770	30	25.67	85.57(E_2)

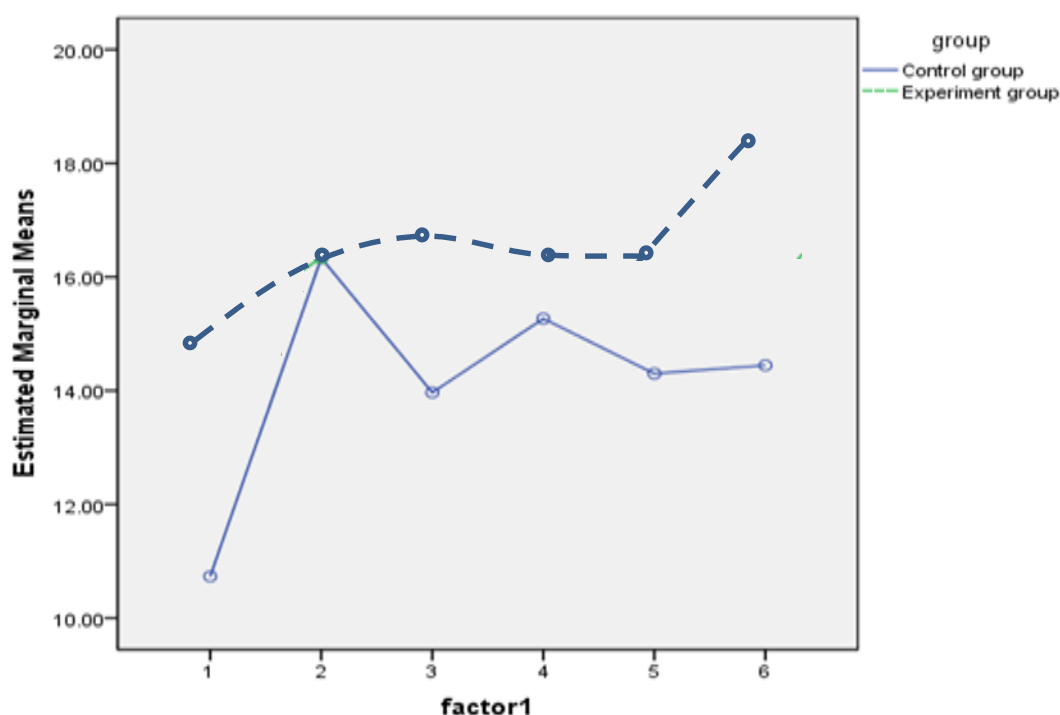
3. ผู้วิจัยได้นำแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ก่อนเรียน ระหว่างเรียน และหลังเรียนมาทดลองใช้กับนักเรียนกลุ่มควบคุมและกลุ่มทดลอง แล้วนำผลที่ได้มาวิเคราะห์

ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนที่เป็นกลุ่มควบคุม (Group 1) พบว่า คะแนนทดสอบหลังการเรียนด้วยบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน ครั้งที่ 1 มีคะแนนเฉลี่ยมากที่สุด ($\bar{X} = 16.33$, S.D. = 2.14) ครั้งที่ 3 มีคะแนนเฉลี่ย ($\bar{X} = 15.27$, S.D. = 2.24) ครั้งที่ 4 มีคะแนนเฉลี่ย ($\bar{X} = 14.30$, S.D. = 1.56) ครั้งที่ 2 มีคะแนนเฉลี่ย ($\bar{X} = 13.97$, S.D. = 1.88) ตามลำดับ ส่วนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของกลุ่มควบคุมมีคะแนนเฉลี่ยน้อยที่สุด ($\bar{X} = 10.73$, S.D. = 1.98)

ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนที่เป็นกลุ่มทดลอง (Group 2) จากการใช้บทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน เรื่อง พุทธประวัติและความสำคัญของพระพุทธศาสนา สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 พบว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังการทดลองใช้บทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน มีคะแนนเฉลี่ยมากที่สุด ($\bar{X} = 18.64$, S.D. = 1.67) รองลงมาคือ ทดสอบระหว่างหลังการทดลองใช้บทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน ครั้งที่ 2 มีคะแนนเฉลี่ย ($\bar{X} = 16.87$, S.D. = 3.57) ครั้งที่ 3 มีคะแนนเฉลี่ย ($\bar{X} = 16.57$, S.D. = 1.45) ครั้งที่ 4 มีคะแนนเฉลี่ย ($\bar{X} = 16.53$, S.D. = 1.55) ครั้งที่ 1 มีคะแนนเฉลี่ย ($\bar{X} = 16.33$, S.D. = 2.14) ตามลำดับ ส่วนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนโดยใช้สื่อประสมที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือทดสอบก่อนการทดลองใช้บทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน ($\bar{X} = 15.07$, S.D. = 2.23)

การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนที่เกิดจากการใช้บทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนก่อนทดลอง ระหว่างทดลอง และหลังการทดลองโดยใช้บทเรียนคอมพิวเตอร์

ช่วยสอนของกลุ่มควบคุม (Group 1) และกลุ่มทดลอง (Group 2) โดยใช้ BOX Plots พบว่าการแสดงกราฟวิเคราะห์ค่าสถิติเส้นกราฟเส้นทึบเป็นผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนกลุ่มควบคุมที่เกิดจากการวัดทั้ง 6 ครั้ง ที่สอนด้วยวิธีปกติ พบว่าค่าเฉลี่ยของกลุ่มควบคุมมีลักษณะสูงขึ้นและเส้นกราฟเส้นประเป็นผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนกลุ่มทดลองที่สอนโดยใช้บทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนที่เกิดจากการวัดทั้ง 6 ครั้ง พบว่า ค่าเฉลี่ยของกลุ่มทดลองมีพัฒนาการที่สูงขึ้นผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของกลุ่มทดลองมีพัฒนาการที่สูงขึ้นเป็นลำดับ ดังภาพที่ 1

ภาพที่ 1 การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของกลุ่มควบคุม (เส้นทึบ) และกลุ่มทดลอง (เส้นประ) ที่ได้จากการวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน จำนวน 6 ครั้ง

การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียวแบบวัดซ้ำ

ผู้วิจัยเลือกสถิติที่ใช้ในการทดสอบสมมุติฐานความแตกต่างค่าเฉลี่ยของคะแนนจากแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนโดยใช้บทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน ซึ่งใช้การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียวแบบวัดซ้ำ ปรากฏว่าผลการวิเคราะห์ Multivariate Tests ก่อน ระหว่าง และหลังการจัดการเรียนรู้ด้วยบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน พบว่า คะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนเรียน ระหว่างเรียน และหลังเรียน โดยใช้บทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนแต่ละครั้ง มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งพิจารณาได้จาก Wilks' Lambda ($F = 29.58$, Sig. = .00) ผลการทดสอบระหว่างการทดสอบกับกลุ่มมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งพิจารณาได้จาก Wilks' Lambda ($F = 10.73$, Sig. = .00) ดังตารางที่ 2

ตารางที่ 2 ผลการวิเคราะห์ความแตกต่างหลายตัวแปร (Multivariate Tests) ก่อน ระหว่างและ หลังการจัดการเรียนรู้โดยใช้บทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน

	Effect	Value	F	Sig.
factor1	Pillai's Trace	0.733	29.588	.000
กลุ่มควบคุม	Wilks' Lambda	0.267	29.588	.000
	Hotelling's Trace	2.740	29.588	.000
	Roy's Largest Root	2.740	29.588	.000
factor1	* Pillai's Trace	0.499	10.737	.000
Group	Wilks' Lambda	0.501	10.737	.000
กลุ่มทดลอง	Hotelling's Trace	0.994	10.737	.000
	Roy's Largest Root	0.994	10.737	.000

4. การวิเคราะห์ความพึงพอใจของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ที่มีต่อบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน เรื่อง พุทธประวัติและความสำคัญของพระพุทธศาสนา หลังการเรียนรู้ด้วยบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน ที่ผู้วิจัยพัฒนาขึ้น พบว่า โดยรวมนักเรียนมีความพึงพอใจอยู่ในระดับมากที่สุด โดยมีค่าเฉลี่ย 4.69 และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.17 เมื่อพิจารณาจากความพึงพอใจที่นักเรียนมีมากที่สุด คือ เมื่อทำแบบฝึกหัด บทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนจะมีการเฉลยข้อที่ถูกต้อง และสามารถทำใหม่ และถ้าให้เลือกระหว่างหนังสือเรียนและคอมพิวเตอร์ช่วยสอน นักเรียนจะเลือกเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนเป็นอันดับแรก ส่วนด้านที่มีความพึงพอใจน้อยที่สุด ดังตารางที่ 3

ตารางที่ 2 ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนหลังการจัดการเรียนรู้โดยใช้บทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน

ข้อที่	ข้อความ	$\bar{X}$	S.D.	ระดับความพึงพอใจ
1.	ด้านสิ่งแวดล้อมทางการเรียนรู้	4.79	0.41	มากที่สุด
2.	ด้านเนื้อหา	4.64	0.47	มากที่สุด
3.	ด้านกราฟิกและเทคนิค	4.69	0.43	มากที่สุด
ค่าเฉลี่ยรวม		4.69	0.17	มากที่สุด

อภิปรายผลการวิจัย

จากผลการวิจัยเรื่อง การพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 โดยใช้บทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน นำไปสู่การอภิปรายผลการทดลองได้ดังนี้

1. ประสิทธิภาพของบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน

ผลการศึกษาค้นคว้าพบว่าบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน เรื่อง การพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 โดยใช้บทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นมีประสิทธิภาพเท่ากับ 83.96/85.57 ซึ่งเป็นค่าประสิทธิภาพของกระบวนการ และประสิทธิภาพของผลลัพธ์แสดงให้เห็นว่านักเรียนทำแบบทดสอบระหว่างเรียนด้วยบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน ได้ถูกต้องโดยเฉลี่ยร้อยละ 83.96 และทำแบบทดสอบหลังเรียนด้วยบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน ได้ถูกต้องโดยเฉลี่ยร้อยละ 85.57 เมื่อนำมาเปรียบเทียบกับประสิทธิภาพตามเกณฑ์มาตรฐาน 80/80 กำหนดไว้ว่าจะเนื่องจากประเด็นอภิปรายดังต่อไปนี้

1.1 การสร้างบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยสร้างขึ้นโดยนำแนวคิดทฤษฎีปัญญานิยมของ Chomsky (1965) ที่มองพฤติกรรมมนุษย์ไว้ว่าเป็นเสมือนการทดลองทางวิทยาศาสตร์ พฤติกรรมมนุษย์เป็นเรื่องราวในจิตใจ มนุษย์มีความรู้สึกนึกคิด มีอารมณ์จิตใจ และมีความรู้สึกภายในที่แตกต่าง การออกแบบบทเรียนควรคำนึงถึงความแตกต่าง และบทเรียนที่สนองความแตกต่างระหว่างบุคคลได้ มีลักษณะเป็นแบบสาขา ทำให้ผู้เรียนมีอิสระในการควบคุมบทเรียนได้ด้วยตนเอง ผู้เรียนจะได้รับการนำเสนอเนื้อหาไม่เหมือนกันขึ้นอยู่กับความสามารถ ความถนัด ความสนใจของผู้เรียนเป็นสำคัญ เป็นสื่อการสอนที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นอย่างมีระบบ มีแบบแผนเพื่อพัฒนาบทเรียนให้เหมาะสมกับวัยและความสามารถของผู้เรียน มีเนื้อหาถูกต้องครบถ้วนตามสาระและมาตรฐานการเรียนรู้ของหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานที่ได้ผ่านการตรวจสอบแก้ไขข้อบกพร่องตามข้อเสนอแนะของอาจารย์ที่ปรึกษางานวิจัย รวมทั้งผ่านการตรวจสอบประเมินความถูกต้องจากผู้เชี่ยวชาญ เพื่อนำมาปรับปรุงแก้ไขให้มีความถูกต้องสมบูรณ์ก่อนนำไปทดลองสอนจริง ถือได้ว่าคอมพิวเตอร์ช่วยสอนที่สร้างขึ้น มีคุณภาพสามารถนำไปใช้เป็นส่วนในการเรียนการสอนจริงได้ในโรงเรียน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ พระกฤษทิพย์ กุลสอน (2549) ได้ทำการวิจัยผลการเรียนจากโปรแกรมบทเรียน กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม เรื่อง พระสงฆ์ วิชาพระพุทธศาสนา ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ผลการวิจัยพบว่า 1) ผลการหาประสิทธิภาพของบทเรียน พบว่ามีประสิทธิภาพเท่ากับ 85.56/81.46 ซึ่งอยู่ในเกณฑ์ที่ตั้งไว้ คือ 80/80 2) ค่าดัชนีประสิทธิผลของโปรแกรมบทเรียนมีค่าเท่ากับ 0.68 หมายความว่า หลังจากทีนักเรียนได้เรียนด้วยโปรแกรมบทเรียนนี้แล้วนักเรียนมีความรู้เพิ่มขึ้นจากความรู้เดิมร้อยละ 68 3) ความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการเรียนจากโปรแกรมบทเรียน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ในภาพรวมนักเรียนมีความพึงพอใจในระดับมาก

2. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนเรียน ระหว่างเรียน และหลังเรียนของนักเรียนแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากผลการวิจัยพบว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนที่ได้รับการพัฒนาโดยใช้บทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนที่ผู้วิจัยพัฒนาขึ้นมีผลการหาคะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของกลุ่มทดลองได้คะแนนร้อยละ 75.33 ผลการหาคะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนระหว่างเรียนของกลุ่มทดลองได้คะแนนร้อยละ 81.67, 84.33, 82.83 และ 81.67 ส่วนผลการหาคะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนของกลุ่มทดลองได้คะแนนร้อยละ 93.22 ซึ่งมีลักษณะสูงขึ้น และพบว่าคะแนนเฉลี่ยของผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนตั้งแต่ก่อนเรียน ระหว่างเรียนและหลังเรียนของนักเรียนมีความ

แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ทั้งนี้เนื่องจากการเรียนด้วยบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนเรื่องการพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 โดยใช้บทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นสามารถนำเสนอได้ทั้งภาพนิ่ง ภาพเคลื่อนไหว วีดิทัศน์ เพื่อถ่ายทอดเนื้อหาสาระหรือองค์ความรู้ที่มีในบทเรียนให้อยู่ในลักษณะที่ใกล้เคียงกับการสอนจริงในห้องเรียน และในขณะเดียวกันก็เปิดโอกาสให้นักเรียนได้ควบคุมการเรียนด้วยตนเอง มีการให้ข้อมูลป้อนกลับที่เหมาะสม ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ นีรดา พิทักษ์เขตขันธ์ (2547) ได้ให้ความหมายไว้ว่า คอมพิวเตอร์ช่วยสอน คือ สื่อการสอนที่มีประสิทธิภาพสูงเหมาะสมที่จะนำไปใช้ในการสอนวิชาต่าง ๆ โดยเฉพาะวิชาวิทยาศาสตร์ คณิตศาสตร์ ซึ่งมีคุณสมบัติที่ดีในการสร้างแรงจูงใจ และมีผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ความคงทนในการเรียน ตลอดจนทัศนคติของผู้เรียน ช่วยลดปัญหาด้านความแตกต่างระหว่างบุคคล เพราะผู้เรียนสามารถเรียนรู้ด้วยตนเอง ส่งเสริมการเรียนของผู้เรียนเป็นสำคัญ ผู้เรียนสามารถเรียนตามความสนใจของตน และแบ่งเบาภาระของครูผู้สอน เป็นการจัดการเรียนการสอนที่น่าสนใจหลาย ๆ ชนิดมาใช้ร่วมกัน ทำให้เกิดการส่งเสริมและเพิ่มพูนความรู้ซึ่งกันและกัน

ผู้ศึกษาจึงนำบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนที่จะใช้สอนนักเรียน ให้อาจารย์ที่ปรึกษาและผู้ทรงคุณวุฒิ ตรวจสอบเนื้อหา รูปแบบขั้นตอน ก่อนทดลองใช้อีกทั้งได้ทำการทดลองใช้กับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 จำนวน 3 คน และ 9 คน แล้วนำไปปรับแก้ไขให้สมบูรณ์ ก่อนทำการทดลองใช้กับกลุ่มจริงในชั้นเรียน ทำให้นักเรียนสามารถเรียนรู้เนื้อหาและทำแบบทดสอบได้ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ อัครินทร์ กำภูศิริ (2552) ได้วิจัยเรื่องการพัฒนาบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน เรื่อง คำนาม ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนเสื่อโก้ววิทยาสรรค์ จำนวน 33 คน ผลการวิจัยพบว่าบทเรียนที่พัฒนาขึ้นมีประสิทธิภาพเท่ากับ 84.15/83.94 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ที่ตั้งไว้ (80/80) บทเรียนที่พัฒนาขึ้นมีคุณภาพอยู่ในระดับเหมาะสมมากที่สุด ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ดัชนีประสิทธิผลของการเรียนรู้ด้วยบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนมีค่าเท่ากับ 0.7476 คิดเป็นร้อยละ 74.76 ผู้เรียนมีความพอใจต่อบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนในระดับมากที่สุด ผู้เรียนมีความคงทนต่อการเรียนรู้เมื่อเวลาผ่านไป 7 วัน และ 30 วัน อยู่ในเกณฑ์ที่กำหนด

สรุปได้ว่าการสอนโดยใช้บทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนทำให้นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงกว่าผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนที่ไม่ได้เรียนด้วยบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน และพบว่าผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนที่เรียนด้วยบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน มีพัฒนาการที่สูงขึ้นเป็นลำดับนับจากก่อนเรียน ระหว่าง และหลังเรียน

3. นักเรียนมีความพึงพอใจต่อบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนหลังเรียน

ผู้วิจัยได้สร้างแบบประเมินความพึงพอใจของนักเรียนที่เรียนด้วยบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน เรื่องการพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 โดยใช้บทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน แล้วให้นักเรียนได้ประเมินหลังจากเรียนด้วยบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนครบทุกเนื้อหา ผลการประเมินทั้งในภาพรวมและรายด้าน ได้แก่ ด้านสิ่งแวดล้อมทางการเรียนรู้ ด้านเนื้อหา และด้านกราฟิกและเทคนิคพบว่าอยู่ในระดับดีมาก ($\bar{X} = 4.69$, S.D. = 0.17) ที่เป็นเช่นนี้เพราะว่าบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนสามารถสร้างปฏิสัมพันธ์กับนักเรียนได้โดยการตอบสนองนักเรียนเมื่อนักเรียนตอบคำถามก็จะมี

การปฏิสัมพันธ์กลับกันที่ว่าตอบผิดหรือถูกและมีการประมวลผลคะแนนทันทีเมื่อทำแบบทดสอบเสร็จ บทเรียนมีทั้งภาพสี เสียงบรรยาย และวีดิทัศน์ที่เร้าความสนใจ มีปุ่มควบคุมหน้าจอที่ชัดเจนเข้าใจง่าย สอดคล้องกับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่เปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้เลือกศึกษาและสอดคล้องกับการออกแบบบทเรียนคอมพิวเตอร์เพื่อการเรียนรู้ด้วยตนเอง ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ กัลยาณี ฉายา (2551) ได้ทำการวิจัยและการพัฒนางานนำเสนอแบบมัลติมีเดีย เรื่อง การใช้โปรแกรม ไมโครซอฟต์เอ็กเซล สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ผลการวิจัยพบว่า ผลประเมินงานนำเสนอแบบมัลติมีเดียโดยผู้เชี่ยวชาญ เรื่องการใช้โปรแกรมไมโครซอฟต์เอ็กเซล มีความเหมาะสมมาก งานนำเสนอแบบมัลติมีเดียมีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ E1/E2 เท่ากับ 82.45/81.67 ซึ่งเป็นไปตามเกณฑ์ที่กำหนด ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนและหลังเรียนแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยคะแนนเฉลี่ยหลังเรียนสูงกว่าคะแนนเฉลี่ยก่อนเรียน ผลการประเมินความพึงพอใจของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 อยู่ในระดับดีมาก

สรุปผลการวิจัย

1. บทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 80/80 คือมีประสิทธิภาพเท่ากับ 83.96/85.57
2. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนที่เรียนด้วยบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน เรื่อง การพัฒนาบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 โดยใช้บทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน ก่อนเรียน ระหว่างเรียน และหลังเรียนมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เมื่อเปรียบเทียบระหว่างกลุ่มทดลอง และกลุ่มควบคุมพบว่ามีผลแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05
3. นักเรียนมีความพึงพอใจต่อบทเรียนคอมพิวเตอร์ อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.69$, S.D. = 0.17)

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะซึ่งเป็นผลที่ได้จากการดำเนินการวิจัยครั้งนี้มีดังต่อไปนี้

1. ข้อเสนอแนะในการเรียนการสอน

1.1 ก่อนทำการจัดการเรียนการสอนด้วยบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน ครูควรชี้แจง และแนะนำการใช้คอมพิวเตอร์เบื้องต้นแก่นักเรียน โดยครูเป็นผู้แนะนำพร้อมกับสาธิต หรือทำเป็น บทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนแนะนำโดยให้นักเรียนศึกษาเอง เพื่อให้นักเรียนเกิดความคุ้นเคยก่อน และป้องกันการเกิดปัญหาการใช้บทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนในขณะที่เรียน

1.2 ในขณะที่นักเรียนเรียนด้วยบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน ครูควรดูแลอย่างใกล้ชิด คอยชี้แนะให้คำแนะนำกับนักเรียนเพื่อให้เกิดการเรียนรู้อย่างแท้จริง

1.3 ควรมีการตรวจสอบสภาพของเครื่องคอมพิวเตอร์ รวมทั้งอุปกรณ์อื่น ๆ ที่จะให้นักเรียนศึกษาว่ามีสภาพการใช้งานหรือไม่ และควรนำบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนติดตั้งในเครื่องคอมพิวเตอร์ให้เรียบร้อย เพื่อความสะดวกในการศึกษาของนักเรียน ดีกว่าให้ศึกษาจากแผ่น CD

1.4 ควรให้นักเรียนได้นำบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนกลับไปศึกษาต่อบ้าน เพื่อสนองความต้องการในการเรียนรู้เป็นรายบุคคล

2. ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัย

2.1 ควรมีการส่งเสริมและพัฒนาครูผู้สอนให้มีการผลิตสื่อบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนในโรงเรียนให้มากขึ้น เพราะครูผู้สอนบางคนยังยึดการสอนแบบเดิม ๆ อาจทำให้นักเรียนเกิดความเบื่อหน่ายและมีผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

2.2 ควรมีการสร้างสื่อบทเรียนคอมพิวเตอร์สำหรับกลุ่มสาระการเรียนรู้อื่น ๆ เพื่อสร้างความสนใจแก่นักเรียนในการนำไปใช้ประกอบการจัดการเรียนรู้ได้อย่างมีประสิทธิภาพซึ่งจะสอดคล้องกับการพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนในรายวิชานั้น ๆ อย่างแท้จริง

2.3 ควรมีการสำรวจความต้องการของนักเรียนเกี่ยวกับการเลือกสื่อบทเรียนคอมพิวเตอร์และให้นักเรียนมีส่วนร่วมในการดำเนินการ

เอกสารอ้างอิง

กรมวิชาการ. (2545ก). **คู่มือการเรียนรู้ กลุ่มสาระการเรียนรู้สุขศึกษา และพลศึกษา**. กรุงเทพฯ: องค์การส่งเสริมสินค้าและพัสดุภัณฑ์.

_____. (2545ข). **พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 พร้อมกฎกระทรวงที่เกี่ยวข้องและพระราชบัญญัติการศึกษาภาคบังคับ พ.ศ. 2545**. กรุงเทพฯ: องค์การรับส่งสินค้าและพัสดุภัณฑ์.

กระทรวงศึกษาธิการ. (2551). **หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานพุทธศักราช 2551**.

กรุงเทพฯ: ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย.

กัลยาณี ฉายา. (2551). **การพัฒนางานนำเสนอแบบมัลติมีเดีย เรื่อง การใช้โปรแกรมไมโครซอฟต์เอ็กเซล สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2**. การประชุมวิชาการระดับชาติด้านคอมพิวเตอร์และเทคโนโลยีสารสนเทศ กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ. 751-756.

นිරดา พิทักษ์เขตต์. (2547). **การพัฒนาบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนวิชาวิทยาศาสตร์ กลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 เรื่อง จักรวาลและอวกาศ**. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ ในพระบรมราชูปถัมภ์ จังหวัดปทุมธานี.

พระกัณทิพย์ กุลสอน. (2549). **ผลจากการเรียนจากโปรแกรมบทเรียน กลุ่มสาระการเรียนรู้ สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม**. การศึกษาค้นคว้าอิสระการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาเทคโนโลยีการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.

สำนักงานคณะกรรมการการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. (2555). **แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 11 (พ.ศ. 2555-2559)**. กรุงเทพฯ: สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ.

-
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2545). รายงานผลการทดสอบระดับชาติ
ขั้นพื้นฐาน (O-NET) ช่วงชั้นที่ 2 (ประถมศึกษาปีที่ 6) ปีการศึกษา 2545
ฉบับที่ 2-ค่าสถิติระดับโรงเรียนแยกตามมาตรฐานการเรียนรู้. [ออนไลน์], เข้าถึงได้จาก
http://www.niets.or.th/index.php/system_niest/index/ (14 มีนาคม 2556).
- สำนักทดสอบทางการศึกษา กรมวิชาการ. (2556). รายงานการประเมินผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน
ระดับชาติ. กรุงเทพฯ: กระทรวงศึกษาธิการ.
- อักรินทร์ กำภูศิริ. (2552). การพัฒนาบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน เรื่อง คำนาม
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2. การศึกษาค้นคว้าอิสระครุศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม.
- Chomsky, N. (1965). *Aspects of Theory of Syntax*. Cambridge: M.I.T.

ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการปฏิบัติตามนโยบายสวัสดิการผู้สูงอายุ ของเทศบาลตำบลเชียงรากน้อย อำเภอบางปะอิน จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

FACTORS ASSOCIATED WITH THE WELFARE POLICY IMPLEMENTATION FOR THE ELDERLY OF CHIANG RAK NOI SUBDISTRICT MUNICIPALITY, BANG PA-IN DISTRICT, PHRA NAKHON SI AYUTTHAYA PROVINCE

สมบุญ พงษ์ผาติ^{1*} เกษมชาติ นเรศเสนีย์¹ และชาญชัย จิตรเหล่าอาพร²
Somboon Pongphathi, Kasemchart Naressenie and Chanchai Chitlaoarporn

บทคัดย่อ

การศึกษานี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับผลการขับเคลื่อนการปฏิบัติตามนโยบายสวัสดิการผู้สูงอายุของเทศบาลตำบลเชียงรากน้อย อำเภอบางปะอิน จังหวัดพระนครศรีอยุธยา 2) ศึกษาผลการปฏิบัติตามนโยบายสวัสดิการผู้สูงอายุของเทศบาลตำบลเชียงรากน้อย 3) ศึกษาปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับผลการปฏิบัติตามนโยบายสวัสดิการผู้สูงอายุ ของเทศบาลตำบลเชียงรากน้อย และ 4) เสนอแนะแนวทางในการพัฒนาการปฏิบัติตามนโยบายสวัสดิการผู้สูงอายุ ของเทศบาลตำบลเชียงรากน้อย กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาได้แก่ ผู้สูงอายุจำนวน 252 คน เลือกมาโดยการสุ่มตัวอย่างอย่างง่ายจากผู้ได้รับสวัสดิการผู้สูงอายุทั้งหมดของเทศบาลตำบลเชียงรากน้อย อำเภอบางปะอิน จังหวัดพระนครศรีอยุธยา และกำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างโดยใช้สูตรของ ทาโร่ ยามาเน่ เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาได้แก่ แบบสอบถาม มีค่าความเชื่อมั่น 0.96 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และค่าสัมประสิทธิ์ความสัมพันธ์ของเพียร์สัน

ผลการศึกษาพบว่า

1. ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับผลการขับเคลื่อนการปฏิบัติตามนโยบายสวัสดิการผู้สูงอายุของเทศบาลตำบลเชียงรากน้อย อำเภอบางปะอิน จังหวัดพระนครศรีอยุธยา พบว่า โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านแรงจูงใจสูงที่สุด รองลงมาคือ ด้านการมีส่วนร่วมของประชาชน ด้านการสนับสนุน และด้านภาวะผู้นำ

¹หลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ บัณฑิตวิทยาลัย

มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ ในพระบรมราชูปถัมภ์ จังหวัดปทุมธานี

²ภาควิชารัฐศาสตร์ วิทยาลัยบริหารรัฐกิจและรัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยรังสิต

*ผู้นิพนธ์ประสานงาน Email: Somboon_phong@hotmail.co.th

2. การปฏิบัติตามนโยบายสวัสดิการผู้สูงอายุของเทศบาลตำบลเชียงรากน้อย อำเภอบางปะอิน จังหวัดพระนครศรีอยุธยา พบว่า ผู้สูงอายุส่วนใหญ่เห็นว่าการปฏิบัติตามนโยบายสวัสดิการผู้สูงอายุ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า คุณภาพชีวิตที่ดีสูงสุด รองลงมา คือ ความสามารถในการพึ่งตนเอง คุณภาพชีวิตที่ดี และความพึงพอใจ

3. ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับผลการปฏิบัติตามนโยบายสวัสดิการผู้สูงอายุ ของเทศบาล ตำบลเชียงรากน้อย อำเภอบางปะอิน จังหวัดพระนครศรีอยุธยา พบว่า ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการขับเคลื่อน การปฏิบัติมีความสัมพันธ์กันกับการปฏิบัติตามนโยบายสวัสดิการผู้สูงอายุอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ .05 ($r = 0.59$)

4. แนวทางในการพัฒนาการปฏิบัติตามนโยบายสวัสดิการผู้สูงอายุ คือ ผู้นำชุมชนหรือ ผู้บริหารควรต้องมีความเสียสละตั้งใจในการติดต่อประสานงาน พร้อมทั้งประชาสัมพันธ์ให้ผู้สูงอายุ ได้รับทราบข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับนโยบายสวัสดิการผู้สูงอายุอย่างทั่วถึง นอกจากนี้ควรเปิดโอกาสให้ ผู้สูงอายุมีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็น

คำสำคัญ: นโยบายสวัสดิการผู้สูงอายุ, เทศบาลตำบลเชียงรากน้อย

ABSTRACT

The objectives of this research were to 1) study factors associated with the implementation of the policy enhancing welfare for the elderly of Chiang Rak Noi Subdistrict Municipality, Bang Pa-In District, Phranakhon Si Ayutthaya Province, 2) investigate the results of the implementation of welfare policy, 3) study the factors associated with the compliance of welfare policy, and 4) propose the development of welfare policy for the elderly of Chiang Rak Noi Subdistrict Municipality, Bang Pa-In District, Phra Nakhon Si Ayutthaya Province. The sample included 252 elderly welfare recipients selected by using the Taro Yamane formula. The instrument used in this study was a set of questionnaire with a confidence level of 0.96. The statistics used for data analysis were percentage, mean, standard deviation and Pearson correlation.

The findings were as follows:

1. Overall, the factors associated with the implementation of the policy enhancing the welfare policy for the elderly of Chiang Rak Noi Subdistrict Municipality, Bang Pa-In District, Phranakhon Si Ayutthaya Province, were at a high level. Considering each aspect, ranging from the highest level to the lowest level were as follows: motivation, people participation, support and leadership.

2. Overall, the performance according to the welfare policy for the elderly was at the highest level. Considering each aspect, they were ranked as follows: quality of life, self-reliance and satisfaction.

3. As for the factors associated with the welfare policy for the elderly, it was found that the factor enhancing the performance correlated with the performance according to the welfare policy for the elderly at .05 ($r=0.55$) level of statistical significance.

4. As for the guideline of performance according to the welfare policy of the elderly, it was found that the community leaders or administrators had to have willingness to work, to promote and to inform the elderly in terms of getting information about welfare policy and participating in expressing their opinions.

Keywords: Welfare Policy for the Elderly, Chiang Rak Noi Subdistrict Municipality

บทนำ

เทศบาลตำบลเชียงรากน้อย เป็นองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นรูปแบบหนึ่งของไทย ประกอบกับช่วงระยะเวลา 30 ปีที่ผ่านมาโครงสร้างกลุ่มอายุประชากรเปลี่ยนไป โดยมีวัยเด็กลดลง แต่มีประชากรวัยกลางคนและวัยสูงอายุเพิ่มขึ้น ซึ่งนโยบายของรัฐบาลในปัจจุบันได้ส่งเสริมทางด้านสุขภาพของประชาชน ซึ่งมีการกำหนดอายุขัยของผู้สูงอายุในอนาคตเฉลี่ย 70 ปีขึ้นไป จึงมีความจำเป็นที่จะต้องศึกษาความต้องการของผู้สูงอายุ เพื่อให้ผู้สูงอายุมีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น ตอบสนองความต้องการสร้างเสริมสุขภาพของประชาชนตามนโยบายของภาครัฐ จากการคาดประมาณประชากรผู้สูงอายุของประเทศไทยนั้นพบว่า ผู้สูงอายุมีจำนวนเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง กล่าวคือ ผู้สูงอายุที่มีอายุตั้งแต่ 65 ปีขึ้นไป เพิ่มขึ้นจาก 2.6 ล้านคน ในปี พ.ศ. 2533 เป็น 3.7 ล้านคน ในปี พ.ศ. 2543 และ 7.1 ล้านคน ในปี พ.ศ. 2663 (สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, 2548)

จำนวนผู้สูงอายุดังกล่าว เป็นภาระต้องพึ่งพิงประชากรวัยทำงาน จะมีผลกระทบต่อสังคม เศรษฐกิจ การสาธารณสุขของประเทศและเพิ่มความยืนยาวของชีวิตจะมีสัดส่วนของประชากรผู้สูงอายุ 70-79 ปี และกลุ่มอายุ 80 ปี ขึ้นไปเพิ่มขึ้น (รัตนา เพ็ชรอุไร และอดุลย์ วิริยะเวชกุล, 2538) ปัญหาในการเลี้ยงดูผู้สูงอายุ จากงานวิจัยของ มลฤดี ศรีสุข (2545) พบว่า คุณภาพชีวิตของผู้สูงอายุส่วนใหญ่ สามารถทำกิจกรรมร่วมกับเพื่อนบ้าน ร่วมกันรับประทานอาหาร พุดคุย สุขภาพจิตส่วนใหญ่ มากกว่าร้อยละ 50 มีสภาพจิตใจปกติทั้ง 5 ด้าน ได้แก่ ด้านการคำนวณ ด้านการสื่อสาร การระลึก การรับรู้ และการบันทึกจำ ส่วนความวิตกกังวล ร้อยละ 25 ไม่มีความรู้สึกกังวล ส่วนใหญ่จะมีความรู้สึก กลุ้มใจบางครั้งเทศบาลตำบลเชียงรากน้อย อำเภอบางปะอิน จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ปัจจุบันผู้สูงอายุมี จำนวน 690 คน เกณฑ์การให้ความช่วยเหลือผู้สูงอายุ มีดังนี้

1. ที่มีอายุตั้งแต่ 60 ปี ขึ้นไป
2. ผู้ที่ไม่สามารถพึ่งพาตนเอง ในการปฏิบัติตามนโยบายสวัสดิการผู้สูงอายุ ของเทศบาลตำบลเชียงรากน้อย

3. ปัญหาทางด้านผู้สูงอายุเป็นปัญหาด้านสาธารณะ ที่เป็นปัญหาหลักในการปฏิบัติตามนโยบายสวัสดิการผู้สูงอายุ เช่น ปัญหาด้านบุคลากร ด้านเงินทุน ด้านวัสดุอุปกรณ์ เครื่องมือเครื่องใช้ด้านเทคโนโลยี

4. ปัญหาด้านการควบคุมปัจจัยที่มีผลต่อความสำเร็จในการปฏิบัติตามนโยบายสวัสดิการผู้สูงอายุ โดยส่วนหนึ่งขึ้นอยู่กับความสามารถในการควบคุม ซึ่งหมายถึง ความสามารถในการวัดความก้าวหน้า หรือผลของการปฏิบัติตามนโยบาย แผนงานหรือโครงการ ขึ้นอยู่กับ ความสามารถของหน่วยงานที่รับผิดชอบ ความชัดเจนของกิจกรรมแผนงานและโครงการ ความสามารถในการกำหนดภารกิจ

5. ปัญหาด้านความร่วมมือและการต่อต้านการเปลี่ยนแปลง ของการปฏิบัติตามนโยบายสาธารณะ ถ้าสมาชิกในองค์กรไม่ให้ความร่วมมือ หรือต่อต้านการเปลี่ยนแปลงซึ่งมีผลมาจากนโยบาย

6. ปัญหาด้านอำนาจและความสัมพันธ์กับองค์กรอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง ปัญหาจากการปฏิบัติตามนโยบาย ซึ่งเกิดจากอำนาจและความสัมพันธ์ระหว่างองค์กรที่รับผิดชอบ ในการปฏิบัติตามนโยบายสวัสดิการผู้สูงอายุกับองค์กรอื่น ๆ มากน้อยเพียงใดขึ้นอยู่กับ ปัจจัยย่อย ๆ หลายประการ

7. ปัญหาด้านการสนับสนุนและความผูกพันขององค์กรหรือบุคคลที่สำคัญ เป็นปัญหาหลักอีกด้านหนึ่งของการปฏิบัติตามนโยบายขึ้นอยู่กับกลุ่มอิทธิพล กลุ่มผลประโยชน์ นักการเมือง ข้าราชการระดับสูง ตลอดจนสื่อมวลชน เป็นอาทิ

ดังนั้น เทศบาลตำบลเชียงรากน้อยมีหน้าที่ในการให้บริการประชาชนและพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชนให้มีชีวิตที่ดีขึ้น ผู้วิจัยจึงสนใจที่จะศึกษานโยบายเกี่ยวกับผู้สูงอายุ เพราะเทศบาลตำบลเชียงรากน้อยเป็นองค์กรที่ตระหนักถึงการรวมกลุ่มผู้สูงอายุ จึงให้ความสำคัญต่อผู้สูงอายุเป็นพลังสำคัญที่ทรงคุณค่าแก่สังคม มีสุขภาพที่แข็งแรงปราศจากโรคภัยอยู่ร่วมกับสังคมไทยอย่างมีความสุขได้รับการพร้อมสวัสดิการอย่างสม่ำเสมอเป็นธรรมและทั่วถึง โดยเฉพาะอย่างยิ่งการส่งเสริมสุขภาพผู้สูงอายุ ให้มีอายุยืนยาว สุขภาพดีทั้งกาย และจิตใจ สังคม ความสามารถในการช่วยเหลือตนเองในการประกอบอาชีพ ได้ตามอัตภาพ และรู้คุณค่าของตนเองว่าไม่เป็นภาระผู้อื่น บำบัดตนเป็นประโยชน์ต่อสังคมและอยู่ในสังคมอย่างมีศักดิ์ศรี ได้รับการยกย่อง เชิดชูเกียรติ

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. ศึกษาปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับผลการขับเคลื่อนการปฏิบัติตามนโยบายสวัสดิการผู้สูงอายุของเทศบาลตำบลเชียงรากน้อย อำเภอบางปะอิน จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

2. ศึกษาผลการปฏิบัติตามนโยบายสวัสดิการผู้สูงอายุของเทศบาลตำบลเชียงรากน้อย อำเภอบางปะอิน จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

3. ศึกษาปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับผลการปฏิบัติตามนโยบายสวัสดิการผู้สูงอายุของเทศบาลตำบลเชียงรากน้อย อำเภอบางปะอิน จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

4. เสนอแนะแนวทางในการพัฒนาการปฏิบัติตามนโยบายสวัสดิการผู้สูงอายุ ของเทศบาลตำบลเชียงรากน้อย

วิธีดำเนินการวิจัย

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ผู้สูงอายุที่อาศัยอยู่ในเขตพื้นที่รับผิดชอบของเทศบาลตำบลเชียงรากน้อย อำเภอบางปะอิน จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ที่ได้รับเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุ จำนวน 682 คน กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างโดยใช้สูตรของ Yamane (1973) ที่ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 95 และความผิดพลาดที่ยอมรับได้ .05 จำนวน 252 คน

เครื่องมือที่ใช้เก็บข้อมูลในการวิจัยครั้งนี้มี 2 ประเภทด้วยกัน คือ ข้อมูลจากเอกสาร ข้อมูลแบบสอบถาม แบ่งออกเป็น 3 ตอน ได้แก่ ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับปัจจัยระดับบุคคล ตอนที่ 2 ปัจจัยการขับเคลื่อนการปฏิบัติตามนโยบายสวัสดิการผู้สูงอายุของเทศบาลตำบลเชียงรากน้อย อำเภอบางปะอิน จังหวัดพระนครศรีอยุธยา เป็นแบบสอบถามปลายปิด โดยให้คะแนนเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 4 ระดับ ได้แก่ เห็นด้วยมากที่สุด เห็นด้วยมาก เห็นด้วยน้อย เห็นน้อยที่สุด และตอนที่ 3 ข้อเสนอแนะ

ผู้วิจัยได้นำแบบสอบถามที่แก้ไขแล้วไปทดลองใช้กับผู้สูงอายุซึ่งมีลักษณะใกล้เคียงกันกับกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 ชุด เพื่อนำมาคำนวณหาความคงที่สัมประสิทธิ์แอลฟา (α -Coefficient) ตามวิธีของครอนบาค สำหรับการวิเคราะห์ข้อมูล ได้ค่าความเชื่อมั่น (Reliability) ของแบบสอบถามทั้งชุดเท่ากับ 0.96

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และค่าความสัมพันธ์ของเพียร์สัน

ผลการวิจัย

1. ผลข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม พบว่า จากการศึกษากลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง จำนวน 162 คน คิดเป็นร้อยละ 64.3 โดยมีเพศชาย จำนวน 90 คน คิดเป็นร้อยละ 35.7 มีอายุ 66-70 ปี จำนวน 134 คน คิดเป็นร้อยละ 53.2 รองลงมาได้แก่ 60-65 ปี จำนวน 102 คน คิดเป็นร้อยละ 40.5 และ 71-75 ปี จำนวน 16 คน คิดเป็นร้อยละ 6.3 ส่วนใหญ่ไม่ได้รับการศึกษา จำนวน 189 คน คิดเป็นร้อยละ 75.0 และประถมศึกษา จำนวน 63 คน คิดเป็นร้อยละ 25.0 และกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่สมรส จำนวน 202 คน คิดเป็นร้อยละ 80.2 และหย่าร้างหรือแยกกันอยู่ จำนวน 50 คน คิดเป็นร้อยละ 19.8

2. ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการขับเคลื่อนการปฏิบัติตามนโยบายสวัสดิการผู้สูงอายุ พบว่า ผู้สูงอายุส่วนใหญ่เห็นว่ามีปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการขับเคลื่อนการปฏิบัติตามนโยบายสวัสดิการผู้สูงอายุ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 3.36$, S.D. = 0.37) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านแรงจูงใจ ($\bar{X} = 3.55$, S.D. = 0.50) สูงที่สุด รองลงมาคือ ด้านการมีส่วนร่วมของประชาชน ($\bar{X} = 3.32$, S.D. = 0.56) ด้านการสนับสนุน ($\bar{X} = 3.31$, S.D. = 0.58) และด้านภาวะผู้นำ ($\bar{X} = 3.28$, S.D. = 0.59) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า

2.1 ด้านแรงจูงใจ อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 3.55$, S.D. = 0.50) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า นโยบายสวัสดิการผู้สูงอายุมีความสำคัญและความจำเป็นต้องการดำเนินชีวิต ($\bar{X} = 3.77$, S.D. = 0.44) สูงที่สุด รองลงมาคือ สวัสดิการที่ได้รับทำให้มีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น ($\bar{X} = 3.62$, S.D. = 0.69) นโยบายสวัสดิการผู้สูงอายุเป็นนโยบายที่ดีในการเข้าถึงสวัสดิการของรัฐ ($\bar{X} = 3.26$, S.D. = 0.63)

2.2 ด้านภาวะผู้นำ อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 3.28$, S.D. = 0.59) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ผู้นำชุมชนมีความรู้ ความเข้าใจต่อนโยบายสวัสดิการ ($\bar{X} = 3.60$, S.D. = 0.64) สูงที่สุด รองลงมาคือ ผู้นำชุมชนสามารถสร้างแรงจูงใจให้ท่านสามารถเข้าไปมีส่วนร่วมในกิจกรรมต่าง ๆ ของโครงการได้ ($\bar{X} = 3.22$, S.D. = 0.69) ผู้นำชุมชนเป็นผู้เสียสละ ตั้งใจในการติดต่อประสานงานในการทำงาน ($\bar{X} = 3.02$, S.D. = 0.75)

2.3 ด้านการมีส่วนร่วมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 3.32$, S.D. = 0.56) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า มีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์จากโครงการสวัสดิการ ($\bar{X} = 3.71$, S.D. = 0.52) สูงที่สุด รองลงมาคือ มีส่วนร่วมในการปฏิบัติงานในโครงการ ($\bar{X} = 3.25$, S.D. = 0.68) มีส่วนร่วมในการเสนอความคิดเห็นปัญหาของโครงการ ($\bar{X} = 3.02$, S.D. = 0.77)

2.4 ด้านการสนับสนุนอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 3.31$, S.D. = 0.58) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า หน่วยงานส่งเสริมสนับสนุนโครงการสวัสดิการผู้สูงอายุอย่างต่อเนื่อง ($\bar{X} = 3.64$, S.D. = 0.59) สูงที่สุด รองลงมาคือ ส่งเสริมอำนวยความสะดวกให้กับเจ้าหน้าที่โครงการเสมอ ($\bar{X} = 3.25$, S.D. = 0.69) ส่งเสริมสนับสนุนในการให้ข้อมูลที่เป็นประโยชน์ต่อโครงการเสมอ ($\bar{X} = 3.04$, S.D. = 0.76)

3. สรุปผลผลการปฏิบัติตามนโยบายสวัสดิการผู้สูงอายุ พบว่า ผู้สูงอายุส่วนใหญ่เห็นว่ามีการปฏิบัติตามนโยบายสวัสดิการผู้สูงอายุ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 3.45$, S.D. = 0.39) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า คุณภาพชีวิตที่ดี ($\bar{X} = 3.46$, S.D. = 0.56) สูงที่สุด รองลงมาคือ ความสามารถในการพึ่งตนเอง ($\bar{X} = 3.46$, S.D. = 0.58) ความพึงพอใจ ($\bar{X} = 3.43$, S.D. = 0.59) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า

3.1 ด้านความสามารถในการพึ่งตนเองอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 3.46$, S.D. = 0.58) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า นโยบายสวัสดิการทำให้ท่านสามารถดำเนินชีวิตและพึ่งตนเองได้มากยิ่งขึ้น ($\bar{X} = 3.66$, S.D. = 0.56) สูงที่สุด รองลงมาคือไม่สามารถช่วยเหลือตนเองจำเริญ อย่างยิ่ง ในการได้รับสวัสดิการจากเทศบาล ($\bar{X} = 3.49$, S.D. = 0.74) และได้รับการดูแลจากบุตรหลาน แต่จำเริญต้องได้รับการช่วยเหลือจากเทศบาล ($\bar{X} = 3.24$, S.D. = 0.68)

3.2 ด้านคุณภาพชีวิตที่ดีอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 3.46$, S.D. = 0.56) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า มีปัจจัยสื่อนการดำรงชีวิตเพิ่มมากขึ้น ($\bar{X} = 3.70$, S.D. = 0.50) สูงที่สุด รองลงมาคือมีชีวิตความเป็นอยู่ที่ดีขึ้นจากการได้รับสวัสดิการจากโครงการ ($\bar{X} = 3.44$, S.D. = 0.78) สวัสดิการ เบี้ยเลี้ยงยังชีพ สาธารณสุขจากเทศบาลทำให้มีสุขภาพที่ดีขึ้น ($\bar{X} = 3.25$, S.D. = 0.68)

3.3 ด้านความพึงพอใจอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 3.43$, S.D. = 0.59) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ต้องการให้เทศบาลน่านโยบายสวัสดิการต่าง ๆ นำมาปฏิบัติอย่างต่อเนื่อง ($\bar{X} = 3.67$, S.D. = 0.59) สูงที่สุด รองลงมาคือพึงพอใจในการได้รับสวัสดิการ เบี้ยยังชีพ เพียงพอต่อการดำรงชีพ ($\bar{X} = 3.42$, S.D. = 0.77) ได้รับสวัสดิการ เบี้ยยังชีพถูกต้องครบถ้วน ($\bar{X} = 3.21$, S.D. = 0.67)

4. ผลการศึกษาความสัมพันธ์ของปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับผลการขับเคลื่อนการปฏิบัติกับการปฏิบัติตามนโยบายสวัสดิการผู้สูงอายุ ในเขตเทศบาลตำบลเชียงรากน้อย อำเภอบางปะอิน จังหวัดพระนครศรีอยุธยา พบว่า ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับผลการขับเคลื่อนการปฏิบัติมีความสัมพันธ์กับการปฏิบัติตามนโยบายสวัสดิการผู้สูงอายุ ($r = .59$, Sig. = .00) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า

ด้านแรงจูงใจ พบว่า ปัจจัยการขับเคลื่อนนโยบายสวัสดิการผู้สูงอายุ ด้านแรงจูงใจ มีความสัมพันธ์กับการปฏิบัติตามนโยบายสวัสดิการผู้สูงอายุในด้านความสามารถในการพึ่งตนเอง คุณภาพชีวิตที่ดีและความพึงพอใจ ($r = 0.20$, $Sig = .00$, $r = 0.44$, $Sig = .00$, $r = 0.14$, $Sig = .02$)

ด้านภาวะผู้นำ พบว่า ปัจจัยการขับเคลื่อนนโยบายสวัสดิการผู้สูงอายุ ด้านภาวะผู้นำ มีความสัมพันธ์กับการปฏิบัติตามนโยบายสวัสดิการผู้สูงอายุในด้านความสามารถในการพึ่งตนเอง คุณภาพชีวิตที่ดีและความพึงพอใจ ($r = 0.18$, $Sig = .00$, $r = 0.19$, $Sig = .00$, $r = 0.51$, $Sig = .00$)

ด้านการมีส่วนร่วม พบว่า ปัจจัยการขับเคลื่อนนโยบายสวัสดิการผู้สูงอายุ ด้านการมีส่วนร่วมมีความสัมพันธ์กับการปฏิบัติตามนโยบายสวัสดิการผู้สูงอายุในด้านความสามารถในการพึ่งตนเอง คุณภาพชีวิตที่ดีและความพึงพอใจ ($r = 0.39$, $Sig = .00$, $r = 0.33$, $Sig = .00$, $r = 0.19$, $Sig = .00$)

ด้านการสนับสนุน พบว่า ปัจจัยการขับเคลื่อนนโยบายสวัสดิการผู้สูงอายุ มีความสัมพันธ์กับการปฏิบัติตามนโยบายสวัสดิการผู้สูงอายุในด้านคุณภาพชีวิตที่ดีและความพึงพอใจ ($r = 0.37$, $Sig = .00$, $r = 0.30$, $Sig = .00$) ยกเว้นด้านความสามารถในการพึ่งพาตนเอง ($r = 0.05$, $Sig = .40$)

อภิปรายผล

จากการศึกษาปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับผลการปฏิบัติตามนโยบายสวัสดิการผู้สูงอายุของเทศบาลตำบลเชียงรากน้อย อำเภอบางปะอิน จังหวัดพระนครศรีอยุธยา พบว่าผู้สูงอายุส่วนใหญ่ เห็นว่ามีการปฏิบัติตามนโยบายสวัสดิการผู้สูงอายุ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด โดยมีการปฏิบัติตามนโยบายด้านคุณภาพชีวิตที่ดี สูงที่สุด รองลงมาคือ ความสามารถในการพึ่งตนเอง ความพึงพอใจ สะท้อนให้เห็นว่าเทศบาลตำบลเชียงรากน้อยมุ่งเน้นให้ผู้สูงอายุมีคุณภาพชีวิตที่ดี มีปัจจัยสี่ ในการดำรงชีวิตเพิ่มมากขึ้นมีชีวิตความเป็นอยู่ที่ดีขึ้นจากการได้รับสวัสดิการจากโครงการสามารถ ดำเนินชีวิตและพึ่งตนเองได้มากยิ่งขึ้น สอดคล้องกับงานวิจัยของ รัฐิรัตน์ ดิศโยธิน (2550) ศึกษาวิจัย เรื่อง การขับเคลื่อนนโยบายและการมีส่วนร่วมของผู้สูงอายุต่อการพัฒนาท้องถิ่น ผลการศึกษาพบว่า ความรู้ความเข้าใจของเทศบาลที่มีต่อการจัดสวัสดิการชุมชน หรือด้านต่าง ๆ ด้านบทบาทภารกิจ ตามกฎหมาย และด้านการจัดสวัสดิการสังคม อยู่ในระดับมากที่สุด

จากการศึกษาปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับผลการขับเคลื่อนการปฏิบัติกับการปฏิบัติตามนโยบายสวัสดิการผู้สูงอายุ พบว่า ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการขับเคลื่อนการปฏิบัติกับนโยบายสวัสดิการผู้สูงอายุ มีความสัมพันธ์กับ การปฏิบัติตามนโยบายสวัสดิการผู้สูงอายุ สะท้อนให้เห็นว่าปัจจัย การขับเคลื่อนนโยบายสวัสดิการผู้สูงอายุ ได้แก่ ด้านแรงจูงใจ ภาวะผู้นำ การมีส่วนร่วมและการสนับสนุน มีผลหรือความสัมพันธ์กับการปฏิบัติตามนโยบายสวัสดิการผู้สูงอายุ ได้แก่ ด้านความสามารถ ในการพึ่งตนเอง คุณภาพชีวิตและความพึงพอใจ สะท้อนให้เห็นว่าปัจจัยการบริหารต่าง ๆ ในการดำเนิน นโยบายสวัสดิการผู้สูงอายุ มีผลกระทบ หรือสัมพันธ์กันกับการปฏิบัติตามนโยบายสวัสดิการผู้สูงอายุ งานของเจ้าหน้าที่หรือเทศบาลตำบลเชียงรากน้อยทั้งทางตรงและทางอ้อม สอดคล้องกับงานวิจัยของ บุญเจตร์ เลิศจันทร์ (2550) ที่ศึกษาปัญหาการนำนโยบายสวัสดิการสังคมด้านเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุ ไปปฏิบัติขององค์การบริหารส่วนตำบล ในเขตอำเภอดงหลวง จังหวัดพิจิตร ผลการศึกษาพบว่า ปัญหาที่เกิดขึ้นจากการนำนโยบายสวัสดิการสังคมด้านเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุมาปฏิบัติขององค์การ

บริหารส่วนตำบลเกิดจากปัจจัยด้านมาตรฐานและวัตถุประสงค์ ปัจจัยด้านทรัพยากร ปัจจัยด้านเศรษฐกิจสังคมและการเมือง ปัจจัยด้านการสื่อสารระหว่างองค์การและกิจกรรมในการนำนโยบายไปปฏิบัติและปัจจัยด้านทัศนคติของผู้ปฏิบัติงาน

แนวทางในการพัฒนาการปฏิบัติตามนโยบายสวัสดิการผู้สูงอายุ ของเทศบาลตำบลเชียงรากน้อย อำเภอบางปะอิน จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ให้เป็นไปตามปัจจัยการขับเคลื่อนการปฏิบัติตามนโยบายสวัสดิการผู้สูงอายุ พบว่า ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการขับเคลื่อนการปฏิบัติตามนโยบายสวัสดิการผู้สูงอายุ ด้านแรงจูงใจ สูงที่สุด รองลงมาคือ ด้านการมีส่วนร่วมของประชาชน ด้านการสนับสนุน และด้านภาวะผู้นำตามลำดับ สะท้อนให้เห็นว่าผู้นำชุมชนหรือผู้บริหารเสียสละตั้งใจในการติดต่อประสานงาน พร้อมทั้งประชาสัมพันธ์ให้ผู้สูงอายุได้รับทราบข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับนโยบายสวัสดิการผู้สูงอายุอย่างทั่วถึง นอกจากนี้ควรเปิดโอกาสให้ผู้สูงอายุมีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็น ข้อเสนอแนะนโยบายสวัสดิการผู้สูงอายุเพื่อให้ผู้กำหนดนโยบายได้รับทราบถึงปัญหาข้อเสนอแนะ เพื่อใช้ในการประเมินผลนโยบาย นอกจากนี้แล้วผู้นำท้องถิ่นควรมีการส่งเสริมให้มีการวางแผนการมีครอบครัว การออมทรัพย์ของประชาชนเพื่อไว้เลี้ยงตนเองหลังเกษียณการทำงาน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ นุชนาฏ ยูฮันเงาะ และโสภา อ่อนโอภาส (2546) ได้ทำการวิจัยเรื่องผู้สูงอายุ: พางเส้นสุดท้ายของครอบครัวในชุมชนเมืองเขตกรุงเทพมหานคร ผลการวิจัยพบว่า ผู้สูงอายุขาดการวางแผนในการดำเนินชีวิตทั้งเรื่องการมีบุตร การใช้จ่าย และผู้สูงอายุกลุ่มนี้ไม่ได้รับการจากภาครัฐและเอกชน ภาครัฐยังไม่สามารถให้บริการได้อย่างทั่วถึงและครอบคลุมส่วนแนวทางการจัดสวัสดิการสังคมสำหรับผู้สูงอายุและครอบครัว ควรมีการเยี่ยมเยียนให้กำลังใจ ให้บริการเบี้ยยังชีพ และส่งเสริมเกียรติภูมิของผู้ประกอบอาชีพเก็บของเก่า ตลอดจนผลักดันนโยบายลดภาษีให้แก่บุตรหลานผู้รับภาระเลี้ยงดูผู้สูงอายุ

สรุปผลการวิจัย

1. ผู้สูงอายุส่วนใหญ่เห็นว่ามีปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการขับเคลื่อนการปฏิบัติตามนโยบายสวัสดิการผู้สูงอายุ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 3.36$, S.D. = 0.37) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านแรงจูงใจ ($\bar{X} = 3.55$, S.D. = 0.50) สูงที่สุด รองลงมา คือ ด้านการมีส่วนร่วมของประชาชน ($\bar{X} = 3.32$, S.D. = 0.56) ด้านการสนับสนุน ($\bar{X} = 3.31$, S.D. = 0.58) และด้านภาวะผู้นำ ($\bar{X} = 3.28$, S.D. = 0.59)

2. ผู้สูงอายุส่วนใหญ่เห็นว่ามีปฏิบัติตามนโยบายสวัสดิการผู้สูงอายุ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 3.45$, S.D. = 0.39) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า คุณภาพชีวิตที่ดี ($\bar{X} = 3.46$, S.D. = 0.56) สูงที่สุด รองลงมา คือ ความสามารถในการพึ่งตนเอง ($\bar{X} = 3.46$, S.D. = 0.58) ความพึงพอใจ ($\bar{X} = 3.43$, S.D. = 0.59)

3. ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการขับเคลื่อนการปฏิบัติมีความสัมพันธ์กันกับการปฏิบัติตามนโยบายสวัสดิการผู้สูงอายุอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ($r = 0.59$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน คือ ด้านแรงจูงใจ ด้านภาวะผู้นำ ด้านการมีส่วนร่วม ด้านการสนับสนุน มีความสัมพันธ์กับความสามารถในการพึ่งตนเอง คุณภาพชีวิตที่ดี และความพึงพอใจ

4. แนวทางในการพัฒนาการปฏิบัติตามนโยบายสวัสดิการผู้สูงอายุ คือ ผู้นำชุมชนหรือผู้บริหารควรต้องมีความเสียสละตั้งใจในการติดต่อประสานงาน พร้อมทั้งประชาสัมพันธ์ให้ผู้สูงอายุได้รับทราบข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับนโยบายสวัสดิการผู้สูงอายุอย่างทั่วถึง นอกจากนี้ควรเปิดโอกาสให้ผู้สูงอายุมีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็น

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

1. เทศบาลตำบลเชียงรากน้อยควรกำหนดส่งเสริมพัฒนาคุณภาพชีวิตประชาชนโดยการยึดหลักเศรษฐกิจพอเพียงมาใช้ในการดำเนินชีวิต
2. เทศบาลตำบลเชียงรากน้อยกำหนดแผนพัฒนาท้องถิ่น เพื่อส่งเสริมพัฒนาคุณภาพชีวิตประชาชนให้ดีขึ้นทั้งในด้านระบบสาธารณสุข ระบบสาธารณูปโภคขั้นพื้นฐาน
3. เทศบาลตำบลเชียงรากน้อยควรกำหนดนโยบายส่งเสริมสนับสนุนผู้สูงอายุให้มีอาชีพรายได้หลังเกษียณอายุการทำงาน

ข้อเสนอแนะเชิงปฏิบัติการ

1. เทศบาลตำบลเชียงรากน้อยควรส่งเสริมเจ้าหน้าที่โครงการได้ใช้การบริการเชิงรุกในการบริการผู้สูงอายุเช่น การเยี่ยมผู้สูงอายุที่บ้าน การตรวจสุขภาพที่บ้านจาก อสม. เป็นต้น
2. เทศบาลตำบลเชียงรากน้อยควรมีระบบสารสนเทศในการเก็บประวัติทะเบียนผู้สูงอายุหรือข้อมูลที่เป็นประโยชน์ต่อโครงการ
3. เทศบาลตำบลเชียงรากน้อยควรมีการประชาสัมพันธ์ในการแจ้งสิทธิข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับนโยบายสวัสดิการของผู้สูงอายุให้ได้รับทราบอย่างสม่ำเสมอเป็นประจำ
4. เทศบาลตำบลเชียงรากน้อยควรส่งเสริมให้ผู้สูงอายุได้รับการดูแลจากบุตรหลานหรือส่งเสริมให้ครอบครัวมีความเข้มแข็ง
5. เทศบาลตำบลเชียงรากน้อยควรส่งเสริมสนับสนุนสวัสดิการ เบี้ยเลี้ยงยังชีพ สาธารณสุขจากเทศบาลอย่างต่อเนื่องเพื่อส่งเสริมให้ผู้สูงอายุมีสุขภาพที่ดีขึ้น
6. เทศบาลตำบลเชียงรากน้อยควรบริหารจัดการสวัสดิการ เบี้ยยังชีพให้มีความถูกต้องครบถ้วน
7. เทศบาลตำบลเชียงรากน้อยควรมีการส่งเสริมสนับสนุนนโยบายสวัสดิการผู้สูงอายุเป็นนโยบายที่ดีในการเข้าถึงสวัสดิการของรัฐ
8. เทศบาลตำบลเชียงรากน้อยควรติดตามให้ผู้นำชุมชนเป็นผู้เสียสละ ตั้งใจในการติดต่อประสานงานในการทำงาน
9. เทศบาลตำบลเชียงรากน้อยควรมีการเปิดโอกาสให้ผู้สูงอายุมีส่วนร่วมในการเสนอความคิดเห็นปัญหาของโครงการ
10. เทศบาลตำบลเชียงรากน้อยควรส่งเสริมสนับสนุนในการให้ข้อมูลที่เป็นประโยชน์ต่อโครงการ

ข้อเสนอแนะเชิงวิชาการ

1. ควรศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการปฏิบัติตามนโยบายสวัสดิการผู้สูงอายุไปสู่การปฏิบัติในเขตเทศบาลตำบลเชียงรากน้อย อำเภอบางปะอิน จังหวัดพระนครศรีอยุธยา
2. ควรศึกษาประสิทธิผลการปฏิบัติตามนโยบายสวัสดิการผู้สูงอายุไปสู่การปฏิบัติในเขตเทศบาลตำบลเชียงรากน้อย อำเภอบางปะอิน จังหวัดพระนครศรีอยุธยา
3. ควรศึกษาถึงแนวทางการส่งเสริมสุขภาพของผู้สูงอายุในเทศบาลตำบลเชียงรากน้อย อำเภอบางปะอิน จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

เอกสารอ้างอิง

- ฐิติรัตน์ ดิศโยธิน. (2550). บทบาทองค์การบริหารส่วนตำบลที่มีต่อการจัดสวัสดิการผู้สูงอายุในชุมชนกรณีศึกษาจังหวัดหนองคาย. วิทยานิพนธ์สังคมสงเคราะห์ศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาสังคมสงเคราะห์ศาสตร์ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- นุชนาฏ ยูอันเงาะ และโสภา อ่อนโอภาส. (2546). ผู้สูงอายุ: พางเส้นสุดท้ายของครอบครัวในชุมชนเมืองเขตกรุงเทพมหานคร. วารสาร มจร. 6(12): 11-19.
- บุญเจตร เลิศจันทร์. (2550). ปัญหาการนำนโยบายสวัสดิการสังคมด้านเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุไปปฏิบัติขององค์การบริหารส่วนตำบล ในเขตอำเภอตะพานหิน จังหวัดพิจิตร. การศึกษาค้นคว้าด้วยตนเองรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชานโยบายสาธารณะ คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยนเรศวร.
- มฤดี ศรีสุข. (2545). การบริหารงานสวัสดิการผู้สูงอายุขององค์การบริหารส่วนตำบลในเขตจังหวัดชลบุรี. รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารทั่วไป บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยบูรพา.
- รัตนา เพ็ชรอุไร และอดุลย์ วิริยะกุล. (2538). ประมวลประเด็นการวิจัยเรื่องผู้สูงอายุ ด้านสังคมศาสตร์และประชากรศาสตร์. กรุงเทพฯ: ศุภนิชการพิมพ์.
- สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. (2548). กรอบยุทธศาสตร์การปรับโครงสร้างเศรษฐกิจและสังคมของประเทศไทยในระยะ 4 ปี (2548-2551). กรุงเทพฯ: เจ. เอส การพิมพ์.
- Yamane, T. (1973). *Statistics: An Introductory Analysis*. (3rd ed). New York: Harper & Row.

ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับความผูกพันต่อองค์กรของพนักงาน บริษัท เดอะควอลิตี้ไวร์ จำกัด

FACTORS ASSOCIATED WITH EMPLOYEE ENGAGEMENT TOWARD ORGANIZATION AT THE QUALITY WIRE CO., LTD.

ศักรินทร์ บุตรน้ำเพชร^{1*}, ดวงตา สราญรัมย์¹ และเจษฎา ความคุ้นเคย¹
Sakarin Butrnampetch, Duangta Saranrom and Jessada Kwamkhunkhoei

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับความผูกพันต่อองค์กรของพนักงาน บริษัท เดอะควอลิตี้ไวร์ จำกัด 2) ศึกษาระดับความผูกพันต่อองค์กรของพนักงานบริษัท เดอะควอลิตี้ไวร์ จำกัด 3) เปรียบเทียบความผูกพันต่อองค์กรของพนักงานบริษัท เดอะควอลิตี้ไวร์ จำกัด จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล และ 4) ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยที่มีความผูกพันต่อองค์กรกับความผูกพันต่อองค์กรของพนักงานบริษัท เดอะควอลิตี้ไวร์ จำกัด กลุ่มตัวอย่าง คือ พนักงานที่ปฏิบัติงานในบริษัท เดอะควอลิตี้ไวร์ จำกัด จำนวน 101 คน กำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างจากการคำนวณโดยใช้สูตรของทาร์ยามาเน และใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบอย่างง่าย เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยคือ แบบสอบถาม สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลคือ ความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน การทดสอบที และวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว และหาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน

ผลการวิจัยพบว่า

1. ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับความผูกพันต่อองค์กรของพนักงาน บริษัท เดอะควอลิตี้ไวร์ จำกัด คือ ด้านลักษณะขององค์กร และด้านลักษณะประสบการณ์ในงาน
2. ความผูกพันต่อองค์กรของพนักงานบริษัท เดอะควอลิตี้ไวร์ จำกัด ในภาพรวมพบว่าอยู่ในระดับมาก
3. ความผูกพันต่อองค์กรของพนักงานบริษัท เดอะควอลิตี้ไวร์ จำกัด จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล พบว่าพนักงานบริษัท เดอะควอลิตี้ไวร์ จำกัด ที่มีรายได้ต่างกัน มีความผูกพันต่อองค์กรแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนพนักงานที่มีเพศ อายุ สถานภาพสมรส มีความผูกพันต่อองค์กรไม่แตกต่างกัน

¹หลักสูตรบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต สาขาวิชาบริหารธุรกิจ บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ ในพระบรมราชูปถัมภ์ จังหวัดปทุมธานี

*ผู้นิพนธ์ประสานงาน E-mail: nat_lovemom@hotmail.com

4. ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยกับความผูกพันต่อองค์กรของพนักงานบริษัท เดอะควอลิตี้ไวร์ จำกัด พบว่า ปัจจัยที่มีความผูกพันต่อองค์กรทุกด้าน ได้แก่ ลักษณะของงาน ($r = 0.51$) ลักษณะขององค์กร ($r = 0.73$) และลักษณะประสบการณ์ในงาน ($r = 0.69$) มีความสัมพันธ์กับความผูกพันต่อองค์กรของพนักงานบริษัท เดอะควอลิตี้ไวร์ จำกัด อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

คำสำคัญ: ความผูกพันของพนักงาน, บริษัท เดอะควอลิตี้ไวร์

ABSTRACT

This research aimed to 1) study factors affecting employee engagement toward organization at the Quality Wire Co., Ltd., 2) investigate the level of such employee engagement, 3) compare factors affecting employee engagement classified by personal factors, and 4) study the association between the factors associated toward the organization with the engagement of those employees of The Quality Wire Co., Ltd. The sample used in this study included 101 employee working in The Quality Wire Co., Ltd. The sample size was determined by applying simple random sampling based on calculation formula of Taro Yamane at confidence level of 95%. The research instrument was a set of questionnaire and the statistics used for data analysis included frequency, percentage, mean, standard deviation, t-test, One Way ANOVA followed by pair difference test by Least Significant Difference (LSD) at statistical significance of .05 and Pearson's Product Moment Correlation.

The research findings were as follows:

1. The factors affecting employee engagement of the employees of the Quality Wire Co., Ltd. were work experience and job characteristic.
2. The employee engagement toward the organization from the overall perspective was at a high level.
3. The employee engagement of the Quality Wire Co., Ltd., classified by personal factors indicated that the level of engagement of employees with different income showed statistically significant difference at .05 level, while that of the employees with different sex, age and marital status were not significant different.
4. In terms of factors correlated with employee engagement of those employees of The Quality Wire Co., Ltd. indicated that all factors correlated with the organization at .05 level of statistically significant difference as follows: work characteristic ($r=0.51$), organization characteristic ($r=0.73$), work experience ($r=0.69$).

Keywords: Employees Engagement, The Quality Wire Co., Ltd.

บทนำ

องค์กรเป็นกลุ่มบุคคลตั้งแต่สองคนขึ้นไป มีการรวมตัวกันเข้าเป็นหนึ่งเดียวและร่วมกันทำงานในลักษณะกลุ่มที่มีการรวบรวมทรัพยากร และความพยายามของทุกฝ่ายมาดำเนินการร่วมกัน มุ่งที่จะดำเนินการให้บรรลุถึงผลสำเร็จในเป้าหมายที่สูงขึ้น ซึ่งไม่อาจทำให้สำเร็จลงได้ด้วยการกระทำโดยลำพังหรือโดยอิสระ บุคคลเป็นทรัพยากรหนึ่งที่มีความสำคัญ ซึ่งองค์กรจะต้องรักษาบุคคลซึ่งมีความสามารถเหล่านี้ไว้เพราะความผูกพันต่อองค์กรเป็นปัจจัยสำคัญในการเสริมสร้างประสิทธิภาพและประสิทธิผลขององค์กร และยังเป็นแรงผลักดันให้บุคคลมีความรู้สึกเชื่อมั่น ยอมรับเป้าหมายค่านิยมขององค์กร อีกทั้งเต็มใจที่จะทำงานเพื่อองค์กรซึ่งจะส่งผลให้องค์กรประสบความสำเร็จ ดังนั้นการได้มาซึ่งบุคลากรแต่ละคนนั้น องค์กรแต่ละองค์กรต้องสิ้นเปลืองค่าใช้จ่ายและเสียเวลาในกระบวนการให้ได้มาเป็นจำนวนมาก นับตั้งแต่กระบวนการรับสมัคร การสอบคัดเลือก และการพัฒนาให้มีคุณภาพเป็นต้น (บุญช่วย คล้าเอม, 2550) เมื่อองค์กรได้ลงทุนไปมากมายเช่นนี้แล้วทำอย่างไรจึงจะรักษาบุคลากรเหล่านั้นให้อยู่กับองค์กรนาน ๆ และมีความจงรักภักดีต่อองค์กร ซึ่งความจงรักภักดีต่อองค์กรหรือความผูกพันต่อองค์กรเป็นสิ่งสำคัญเหนือกว่าสิ่งใด ๆ เพราะบุคลากรเป็นปัจจัยสำคัญในการขับเคลื่อนองค์กรให้ไปข้างหน้าหรือถอยหลัง ที่สำคัญบุคลากรเป็นสิ่งที่มีชีวิตจิตใจ ตลอดช่วงเวลาหลายปีที่ผ่านมาองค์กรส่วนใหญ่ตระหนักถึงความสำคัญของบุคลากรในองค์กร พวกเขาได้รับการเอาใจใส่ ฝึกอบรมพัฒนาความรู้ในงานที่ทำงานได้ทักษะใหม่ ๆ เพื่อเตรียมความพร้อมสำหรับงานในอนาคต แต่ปัญหาที่ตามมาก็คือ แรงงานที่ผ่านการเจียรไนเหล่านั้นตกเป็นเป้าในการแย่งชิงขององค์กรต่าง ๆ สิ่งที่องค์กรสูญเสียนั้นประเมินค่ามิได้ ด้วยเหตุนี้จึงมีคำกล่าวในวงธุรกิจว่า “รักษาคคนได้เป็นการเพิ่มกำไร” สำหรับกลุ่มคนที่ยังทำงานอยู่กับองค์กรด้วยความรู้สึกมั่นคงในการทำงานและเรียกได้ว่าเป็นผู้ที่มีความผูกพันต่อองค์กรได้ จะต้องมียกระดับความเข้มข้นของความสัมพันธ์ของบุคคลกับองค์กร 3 ลักษณะ คือ มีความเชื่อมั่นอย่างแรงกล้าต่อเป้าหมายและค่านิยมต่อองค์กร มีความเต็มใจที่จะใช้ความพยายามอย่างเต็มที่ในการทำงานให้องค์กร และประการสุดท้ายมีความปรารถนาอย่างแรงกล้าที่จะรักษาสมาชิกภาพขององค์กร ซึ่งเป็นสิ่งที่บุคคลกระทำต้องงานของตนอย่างเต็มที่เพื่อช่วยในการบรรลุซึ่งผลสำเร็จขององค์กรให้มีความมั่นคงต่อไป ซึ่งโดยปกติพฤติกรรมของพนักงานที่มีความผูกพันต่อองค์กรอย่างแท้จริง จะมุ่งเน้นความเต็มใจที่จะปฏิบัติงานให้บรรลุเป้าหมายขององค์กรด้วย (วิสิษฐ์ วัฒนพงษ์พิทักษ์, 2549)

บริษัท เดอะควอลิตี้ไวร์ จำกัด เป็นผู้ผลิตลวดทองแดง และลวดทองแดงชุบตีบุก สำหรับอุปกรณ์ไฟฟ้าและสายเคเบิลสำหรับอุตสาหกรรม ซึ่งเป็นองค์กรหนึ่งที่มีอาจหลีกเลี่ยงผลกระทบทางเศรษฐกิจที่เกิดขึ้น เป็นเหตุผลที่องค์กรต้องมีการปรับโครงสร้างการบริหารงานเพื่อให้เหมาะสมกับธุรกิจในปัจจุบันคือ การปรับลดค่าใช้จ่ายโดยการงดจ่ายโบนัส ไม่ขึ้นเงินเดือนและไม่รับคนทดแทนเป็นต้น ซึ่งสิ่งสำคัญคือการพัฒนาพนักงานในองค์กรให้มีประสิทธิภาพ ดังนั้นในการสร้างความผูกพันต่อองค์กรนั้นจะต้องทำให้บุคลากรรู้สึกมีความพร้อมที่จะทุ่มเทพลังงานและพลังใจให้กับงานที่รับผิดชอบอย่างเต็มที่ในการทำงานแต่ละวัน และพร้อมที่จะหาวิธีการใหม่ ๆ เพื่อทำให้การทำงานบรรลุเป้าหมายอยู่เสมอ ซึ่งจะตรงกับปัญหาหลักที่สำคัญของบริษัท เดอะควอลิตี้ไวร์ จำกัด เนื่องจากในปัจจุบันคนทำงานมองการทำงานระยะสั้น ไม่ค่อยดูระยะยาว จึงไม่คิดจะทุ่มเทพลังงานให้กับงานที่ตนรับผิดชอบอย่างเต็มที่ ดังนั้นเมื่อเทียบกับในอดีตที่ผ่านมามักจะพบว่ามีคนสนใจต่อการเปลี่ยนแปลง

ใหม่ ๆ แสวงหาโอกาส ความท้าทาย ในการทำงานใหม่ ๆ และพร้อมที่จะเปลี่ยนแปลงงานของตนได้ทุกเมื่อถ้ามีโอกาส อีกวิธีคิดที่เปลี่ยนไปคือ สิ่งสำคัญการทำงานในอดีตที่ผ่านจะใช้น้ำหนักกับตัวองค์กร และเป้าหมายการดำเนินงาน แต่ในปัจจุบันจะให้ความสำคัญไปที่ชีวิตส่วนตัว และชีวิตการทำงานไปพร้อมกัน ซึ่งจากเหตุผลที่กล่าวมาแล้วข้างต้นความผูกพันต่อองค์กร มีความสำคัญซึ่งหากองค์กรสามารถทำให้บุคลากรมีความปรารถนาที่จะอยู่เป็นสมาชิกองค์กรต่อไป ทুমเหตุความรู้ความสามารถในการปฏิบัติงานอย่างเต็มที่ มีผลงานที่น่าพอใจ อันจะส่งผลดีต่อบริษัทฯ ซึ่งทำให้ประสบความสำเร็จตามเป้าหมายขององค์กรด้วย

ดังนั้น ผู้วิจัยมีความสนใจศึกษาวิจัยเรื่อง ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับความผูกพันต่อองค์กรของพนักงานบริษัท เดอะควอลิตี้ไวร์ จำกัด การศึกษาครั้งนี้ข้อมูลที่ได้สามารถนำไปใช้เป็นแนวทางในการสร้างความผูกพันต่อองค์กรของพนักงาน และใช้ในการเสริมสร้างแรงจูงใจพนักงาน ตลอดจนพนักงานมีความผูกพันในองค์กรอันส่งผลต่อการทำงานอย่างมีประสิทธิภาพต่อไป

วัตถุประสงค์ของการศึกษา

1. ศึกษาปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับความผูกพันต่อองค์กรของพนักงาน บริษัท เดอะควอลิตี้ไวร์ จำกัด
2. ศึกษาระดับความผูกพันต่อองค์กรของพนักงานบริษัท เดอะควอลิตี้ไวร์ จำกัด
3. เปรียบเทียบความผูกพันต่อองค์กรของพนักงานบริษัท เดอะควอลิตี้ไวร์ จำกัด จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล
4. ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยที่มีความผูกพันต่อองค์กรกับความผูกพันต่อองค์กรของพนักงาน

วิธีดำเนินการศึกษา

1. ประชากร ได้แก่ พนักงานที่ปฏิบัติงานในบริษัท เดอะควอลิตี้ไวร์ จำกัด จำนวน 134 คน (ข้อมูลจำนวนพนักงาน บริษัท เดอะควอลิตี้ไวร์ จำกัด เดือนสิงหาคม 2554)
2. กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ได้แก่ พนักงานที่ปฏิบัติงานในบริษัท เดอะควอลิตี้ไวร์ จำกัด ซึ่งได้มาโดยคำนวณขนาดของกลุ่มตัวอย่างจากการใช้สูตรของทาโร ยามาเน (Yamane, 1973) ที่ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 95 โดยกำหนดความคลาดเคลื่อนที่ระดับ .05 ได้กลุ่มตัวอย่าง ทั้งสิ้น 101 คน และการเลือกตัวอย่างแบบง่ายด้วยวิธีสุ่ม โดยวิธีจับฉลากตามบัญชีรายชื่อของพนักงานจนครบจำนวนที่ต้องการ
3. เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล
เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น โดยการศึกษาเอกสาร ตำรา ผลการวิจัยที่เกี่ยวข้อง โดยแบบสอบถามแบ่งออกเป็น 3 ตอน มีรายละเอียดดังนี้
ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับปัจจัยส่วนบุคคล ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา สถานภาพ และรายได้ ลักษณะเป็นแบบสำรวจรายการ

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับปัจจัยที่มีความผูกพันต่อองค์กร ได้แก่ ลักษณะของงาน ลักษณะขององค์กร และลักษณะประสบการณ์ในงาน ลักษณะของแบบสอบถามเป็นมาตรวัดประมาณค่าแบบลิเคิร์ต (Likert) แบ่งระดับการวัดและเกณฑ์การให้คะแนนแบ่งเป็น 5 ระดับ

ตอนที่ 3 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับความผูกพันองค์กร ประกอบด้วย ความเชื่อมั่นและยอมรับในเป้าหมายและค่านิยมขององค์กร ความเต็มใจที่จะทุ่มเทความสามารถอย่างเต็มที่เพื่อองค์กร และความต้องการที่จะคงไว้ซึ่งความเป็นสมาชิกภาพในองค์กรของตน ลักษณะของแบบสอบถามเป็นมาตราส่วนประเมินค่า โดยใช้วิธีมาตรวัดประมาณค่าแบบลิเคิร์ต (Likert) แบ่งระดับการวัดความผูกพันองค์กรของพนักงาน ซึ่งมีเกณฑ์การให้คะแนนแบ่งเป็น 5 ระดับ คือ คะแนน 5 หมายถึง มากที่สุด คะแนน 4 หมายถึง มาก คะแนน 3 หมายถึง ปานกลาง คะแนน 2 หมายถึง น้อย คะแนน 1 หมายถึง น้อยที่สุด

4. ขั้นตอนการสร้างเครื่องมือ

ในการสร้างแบบสอบถาม (Questionnaire) ผู้วิจัยได้ดำเนินการตามขั้นตอนดังนี้

4.1 ศึกษาค้นคว้าจากเอกสาร ตำรา และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องโดยรวบรวมข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับความผูกพันต่อองค์กรแล้วนำมากำหนดเป็นกรอบในการสร้างแบบสอบถาม

4.2 สร้างแบบสอบถามเกี่ยวกับปัจจัยส่วนบุคคล ลักษณะของงาน ลักษณะขององค์กร และลักษณะประสบการณ์ในงาน

4.3 สร้างแบบสอบถามเกี่ยวกับความผูกพันองค์กรประกอบด้วย ความเชื่อมั่นและยอมรับในเป้าหมายและค่านิยมขององค์กร ความเต็มใจที่จะทุ่มเทความสามารถอย่างเต็มที่เพื่อองค์กร และความต้องการที่จะคงไว้ซึ่งความเป็นสมาชิกภาพในองค์กรของตน

4.4 นำแบบสอบถามที่สร้างขึ้นให้อาจารย์ที่ปรึกษาเพื่อตรวจสอบความถูกต้องเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา ภาษาที่ใช้และปรับปรุงแก้ไขแบบสอบถามตามคำแนะนำ

4.5 นำแบบสอบถามที่แก้ไขแล้วเสนอต่อผู้ทรงคุณวุฒิที่มีความเชี่ยวชาญเพื่อตรวจสอบความเที่ยงตรงของเนื้อหาพร้อมทั้งพิจารณาความถูกต้องชัดเจนของภาษาที่ใช้

4.6 วิเคราะห์คุณภาพของเครื่องมือโดยหาค่าดัชนีความสอดคล้อง IOC (Item-Objective Congruence Index) ดัชนีความสอดคล้อง 0.5 ขึ้นไป ซึ่งค่าดัชนีความสอดคล้อง IOC โดยรวมเท่ากับ 0.85

4.7 นำแบบสอบถามที่ได้ทำการปรับปรุงแก้ไขเรียบร้อยแล้ว ไปทดลองใช้ (Try Out) กับพนักงานที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 คน แล้วนำมาหาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) โดยวิธีการหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha Coefficient) ของครอนบาค (Cronbach) ได้ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.90

5. การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล โดยมีขั้นตอนการดำเนินการดังนี้

5.1 ผู้วิจัยนำหนังสือขออนุญาตจากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ ในพระบรมราชูปถัมภ์ จังหวัดปทุมธานี ถึงผู้บริหารบริษัท เดอะควอลิตี้ไวร์ จำกัด เพื่อขอความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูลและสนับสนุนการวิจัย

5.2 ผู้วิจัยดำเนินการแจกแบบสอบถามไปยังกลุ่มตัวอย่างจำนวน 101 ชุด และรอเก็บแบบสอบถามกลับคืนด้วยตนเอง

5.3 ตรวจสอบความสมบูรณ์ของคำตอบในแบบสอบถามและจัดหมวดหมู่ของข้อมูลในแบบสอบถามเพื่อนำข้อมูลวิเคราะห์ทางสถิติ

6. การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลด้วยโปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติดังนี้

6.1 ข้อมูลปัจจัยส่วนบุคคล วิเคราะห์โดยการหาความถี่ และหาร้อยละ

6.2 ข้อมูลปัจจัยที่มีความผูกพันต่อองค์กร ได้แก่ ลักษณะของงาน ลักษณะขององค์กร ลักษณะประสบการณ์ในงาน และความผูกพันต่อองค์กร วิเคราะห์โดยการหาค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)

6.3 เปรียบเทียบปัจจัยที่มีความผูกพันต่อองค์กร ได้แก่ ลักษณะของงาน ลักษณะขององค์กร และลักษณะประสบการณ์ในงาน และความผูกพันต่อองค์กรของพนักงานบริษัท เดอะควอลิตี้ไวร์ จำกัด จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล วิเคราะห์โดยใช้สถิติทดสอบ t-test และวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว One-way ANOVA (F-test) แล้วทดสอบเป็นรายคู่ด้วยวิธี LSD ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

6.4 ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยที่มีความผูกพันต่อองค์กร ได้แก่ ลักษณะของงาน ลักษณะขององค์กร และลักษณะประสบการณ์ในงาน กับความผูกพันต่อองค์กรของพนักงานบริษัท เดอะควอลิตี้ไวร์ จำกัด วิเคราะห์โดยหาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน (Pearson's Product Moment Correlation) สำหรับค่านัยสำคัญทางสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์กำหนดไว้ที่ระดับ .05

การแปลความหมาย

เกณฑ์การแปลความหมายค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ ผู้วิจัยแบ่งเกณฑ์ออกเป็นดังนี้ (ชูศรี วงศ์รัตน์, 2549)

ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ 1.00	หมายถึง มีความสัมพันธ์กันอย่างสมบูรณ์
ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ มากกว่า 0.90	หมายถึง มีความสัมพันธ์กันสูงมาก
ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ 0.70-0.90	หมายถึง มีความสัมพันธ์กันสูง
ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ 0.30-0.69	หมายถึง มีความสัมพันธ์กันปานกลาง
ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ น้อยกว่า 0.30	หมายถึง มีความสัมพันธ์กันต่ำ

7. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน สถิติที่ใช้ทดสอบสมมติฐาน โดยการทดสอบที และวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว แล้วทดสอบเป็นรายคู่ด้วยวิธี LSD ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ .05 และหาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน

ผลการวิจัยและอภิปรายผลการวิจัย

ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับความผูกพันต่อองค์กรของพนักงานบริษัท เดอะควอลิตี้ไวร์ จำกัด มีผลการวิจัยและประเด็นอภิปรายผลการวิจัยดังนี้

ปัจจัยที่มีความผูกพันต่อองค์กร ด้านลักษณะของงาน พนักงานบริษัท เดอะควอลิตี้ไวร์ จำกัด มีการปฏิบัติในภาพรวม อยู่ในระดับปานกลาง ทั้งนี้อาจเป็นเพราะการปฏิบัติงานในบริษัท พนักงานยังขาดความอิสระในการทำงาน และความเข้าใจในขั้นตอนและกระบวนการทำงาน รวมทั้งบริษัทขาดการเปิดโอกาสให้พนักงานมีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับลักษณะของงาน อย่างเต็มที่ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ โสภณวิทย์ บัวบานพร้อม (2551) ได้ศึกษาเรื่อง ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับความผูกพันของพนักงานบริการลูกค้าทางโทรศัพท์ บริษัท ทู คอร์ปอเรชั่น จำกัด (มหาชน) ผลการวิจัยพบว่า ปัจจัยลักษณะของงานที่ปฏิบัติโดยรวมของพนักงานบริการลูกค้าทางโทรศัพท์ บริษัท ทู คอร์ปอเรชั่น จำกัด (มหาชน) ด้านความก้าวหน้าในหน้าที่การงาน ด้านความมีอิสระในการทำงาน ด้านการมีส่วนร่วมในการบริหาร มีความคิดเห็นอยู่ในระดับปานกลาง สำหรับด้านความเข้าใจในกระบวนการทำงานมีความคิดเห็น อยู่ในระดับดี ปัจจัยประสบการณ์ในการทำงานโดยรวมของพนักงานบริการลูกค้าทางโทรศัพท์ บริษัท ทู คอร์ปอเรชั่น จำกัด (มหาชน) ด้านความสำคัญของตนเองต่อองค์กร และด้านความพึงพอใจขององค์กรมีความคิดเห็นอยู่ในระดับปานกลาง

ปัจจัยที่มีความผูกพันต่อองค์กร ด้านลักษณะขององค์กร พบว่า พนักงาน บริษัท เดอะควอลิตี้ไวร์ จำกัด มีการปฏิบัติในภาพรวม อยู่ในระดับมาก ซึ่งอาจเป็นเพราะผู้บังคับบัญชาเปิดโอกาสให้พนักงานมีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็นในการแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นขณะทำงาน และบริษัทมีการชี้แจงนโยบายทางการบริหารแก่ผู้ปฏิบัติงานทราบ รวมทั้งหน้าที่ความรับผิดชอบ ของพนักงาน ได้ถูกกำหนดอย่างชัดเจนจึงทำให้อยู่ในระดับมาก ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ โสภณวิทย์ บัวบานพร้อม (2551) ได้ศึกษาเรื่องปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับความผูกพันของพนักงานบริการลูกค้าทางโทรศัพท์ บริษัท ทู คอร์ปอเรชั่น จำกัด (มหาชน) ผลการวิจัยพบว่า ปัจจัยลักษณะของงานที่ปฏิบัติโดยรวมของพนักงานบริการลูกค้าทางโทรศัพท์ บริษัท ทู คอร์ปอเรชั่น จำกัด (มหาชน) ด้านความก้าวหน้าในหน้าที่การงาน ด้านความมีอิสระในการทำงาน ด้านการมีส่วนร่วมในการบริหาร มีความคิดเห็นอยู่ในระดับปานกลาง สำหรับด้านความเข้าใจในกระบวนการทำงานมีความคิดเห็นอยู่ในระดับดี ปัจจัยประสบการณ์ในการทำงานโดยรวมของพนักงานบริการลูกค้าทางโทรศัพท์ บริษัท ทู คอร์ปอเรชั่น จำกัด (มหาชน) ด้านความสำคัญของตนเองต่อองค์กร และด้านความพึงพอใจขององค์กรมีความคิดเห็นอยู่ในระดับปานกลาง สำหรับด้านการยอมรับเป้าหมายและค่านิยมขององค์กร ด้านทัศนคติต่อเพื่อนร่วมงานและองค์กรมีความคิดเห็นอยู่ในระดับดี ความผูกพันโดยรวมของพนักงานบริการลูกค้าทางโทรศัพท์ที่มีต่อบริษัท ทู คอร์ปอเรชั่น จำกัด (มหาชน) อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาความผูกพันต่อองค์กรเป็นรายข้อ พบว่า มีความผูกพัน อยู่ในระดับมาก ได้แก่ ความรู้สึกจงรักภักดีต่อองค์กร ความเต็มใจที่จะทำงานและใช้ความสามารถ อย่างเต็มที่เพื่อให้องค์การประสบความสำเร็จ มักพูดกับเพื่อนร่วมงานว่า บริษัท ทู คอร์ปอเรชั่น จำกัด (มหาชน) เป็นองค์กรที่ดี ความภาคภูมิใจที่คนอื่นเห็นว่าพนักงานบริการลูกค้าทางโทรศัพท์ เป็นส่วนหนึ่งขององค์กร การแสดงศักยภาพอย่างเต็มที่ในองค์กร ดีใจมากที่ได้รับเลือกให้เข้ามาทำงานในองค์กร และมีความเห็นว่า บริษัท ทู คอร์ปอเรชั่น จำกัด (มหาชน) เป็นองค์กรที่ดีที่สุด ที่พนักงานบริการลูกค้าทางโทรศัพท์จะทำงานด้วย

ปัจจัยที่มีความผูกพันต่อองค์กร ด้านลักษณะประสบการณ์ในงาน พบว่า พนักงานบริษัท เดอะควอลิตี้ไวร์ จำกัด มีการปฏิบัติในภาพรวม อยู่ในระดับมาก อาจเนื่องมาจากพนักงานมีความตั้งใจ

อย่างมากที่จะทำให้งานของหน่วยงานประสบความสำเร็จและรู้สึกมั่นใจในอนาคต การทำงานที่หน่วยงานแห่งนี้ รวมทั้งลักษณะงานที่ทำงานมีความมั่นคงและยึดเป็นหลักแก่อุปกรณ์ได้เป็นอย่างดี ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ จักรพันธ์ เทพพิทักษ์ (2551) ศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อความผูกพันต่อองค์กรของพนักงาน บริษัท ลำพูนชิงเด็นเกิน จำกัด ผลการวิจัยพบว่า พนักงานมีความผูกพันต่อองค์กรโดยรวมอยู่ในระดับมาก สำหรับปัจจัยด้านลักษณะงานที่ปฏิบัติที่มีอิทธิพลต่อระดับความผูกพันต่อองค์กร ได้แก่ ความมีอิสระในการทำงาน ความหลากหลายของงาน ความมีเอกลักษณ์ของงาน ผลตอบแทนของงาน และงานที่มีโอกาสปฏิสัมพันธ์กับผู้อื่น และปัจจัยในด้านประสบการณ์ในงานที่มีอิทธิพลต่อระดับความผูกพันต่อองค์กรในระดับมาก ได้แก่ ความรู้สึกว่าตนมีความสำคัญต่อองค์กร ความรู้สึกว่าจะเป็นที่พึ่งพาได้ ความคาดหวังที่จะได้รับการตอบสนองจากองค์กร และทัศนคติต่อเพื่อนร่วมงานและองค์กร และสอดคล้องกับงานวิจัยของ สุรารักษ์ ศักดิ์ธรรมเจริญ (2550) ได้ศึกษาปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความผูกพันต่อองค์กรของพนักงานในกลุ่มอุตสาหกรรมอิเล็กทรอนิกส์ ผลการศึกษาพบว่า ด้านปัจจัยส่วนบุคคล ด้านลักษณะงาน และด้านประสบการณ์ในงาน พบว่า พนักงานมีความผูกพันต่อองค์กรโดยรวม ในระดับมาก

ความผูกพันต่อองค์กรของพนักงานบริษัท เดอะควอลิตี้ไวร์ จำกัด พบว่า

ความผูกพันต่อองค์กร ด้านความเชื่อมั่นและยอมรับในเป้าหมายและค่านิยมขององค์กร พบว่า พนักงานบริษัท เดอะควอลิตี้ไวร์ จำกัด มีความผูกพันต่อองค์กรในภาพรวม อยู่ในระดับปานกลาง ทั้งนี้อาจเป็นเพราะนโยบายของบริษัทยังไม่สอดคล้องกับความต้องการของพนักงานและยังไม่ยอมรับเป้าหมายและค่านิยมของบริษัทที่เป็นอยู่ในปัจจุบัน รวมทั้งค่านิยมของบริษัทนี้ยังไม่เป็นค่านิยมที่ศรัทธาและยอมรับ จึงทำให้อยู่ในระดับปานกลาง ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ปัทมา อ่อนคำ (2552) ศึกษาความผูกพันต่อองค์กรและผลที่ตามมาของความผูกพัน: กรณีศึกษาพนักงานโรงงานแปรรูปอาหารแห่งหนึ่ง ในจังหวัดลพบุรี ผลการวิจัยพบว่า พนักงานโรงงานแปรรูปอาหารแห่งหนึ่งในจังหวัดลพบุรี มีระดับความผูกพันต่อองค์กรโดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง

ความผูกพันต่อองค์กร ด้านความเต็มใจที่จะทุ่มเทความสามารถอย่างเต็มที่เพื่อองค์กร พบว่า พนักงานบริษัท เดอะควอลิตี้ไวร์ จำกัด มีความผูกพันต่อองค์กรในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้เพราะความทุ่มเทความพยายามของพนักงานที่จะทำงานให้ดีที่สุดแม้ว่ารางวัลหรือผลตอบแทนจะได้น้อยหรือไม่ได้เลยก็ตามโดยเสียสละเวลาส่วนตัวเพื่อผลสำเร็จของงาน รวมทั้ง มีความพยายามทำงานที่ท้าทายและสร้างชื่อเสียงให้กับบริษัทเสมอเมื่อมีโอกาส ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ พรพิกุล นุชปาน (2550) ศึกษาความผูกพันต่อองค์กรของพนักงาน: กรณีศึกษาพนักงานรายวันบริษัท ซีเลชติกา (ประเทศไทย) จำกัด ผลการศึกษาพบว่า พนักงานรายวัน บริษัท ซีเลชติกา (ประเทศไทย) จำกัด มีความผูกพันต่อองค์กรในภาพรวมอยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่าพนักงานมีความผูกพันต่อองค์กรระดับสูงสุดในเรื่องเต็มใจที่จะทุ่มเทในการปรับปรุงการปฏิบัติงานให้ดีขึ้นอย่างต่อเนื่อง รองลงมาคือความต้องการดำรงสมาชิกภายในองค์กร และความเชื่อมั่นอย่างแรงกล้าการยอมรับเป้าหมายตามลำดับ และสอดคล้องกับงานวิจัยของ บุญช่วย คล้าเอม (2550) ได้ศึกษาเรื่องความผูกพันต่อองค์กรของพนักงานบริษัท พี.พี.เอ็น ซัพพลาย แอนด์ เซอร์วิส จำกัด ผลการวิจัยพบว่า พนักงานมีความผูกพันต่อองค์กรในภาพรวม อยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณารายด้านพบว่า อยู่ในระดับมากทุกด้าน โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อยคือ ด้านความเต็มใจที่จะทุ่มเทความพยายาม

อย่างมากเพื่อองค์กร ด้านความรู้สึภาคภูมิใจในองค์กรของตน ด้านความเชื่อมั่นอย่างแรงกล้าในการยอมรับเป้าหมายและค่านิยมขององค์กร และด้านความต้องการดำรงความเป็นสมาชิกในองค์กรของตน

ความผูกพันต่อองค์กรด้านความต้องการที่จะคงไว้ซึ่งความเป็นสมาชิกภาพในองค์กรของตนพบว่า พนักงานบริษัท เดอะควอลิตี้ไวร์ จำกัด มีความผูกพันต่อองค์กร ในภาพรวม อยู่ในระดับปานกลาง อาจเป็นเพราะพนักงานยังไม่มี ความพอใจที่จะทำงานกับบริษัทนี้ตลอดไป トラบเท่าที่บริษัทนี้ดำรงอยู่ และยังคงคิดที่จะลาออกไปทำงานที่อื่นที่ได้รับสวัสดิการและค่าตอบแทนที่ดีกว่า รวมทั้งยังขาดการพัฒนาตนเองอยู่เสมอเพื่อปรับตัวในการทำงานให้บริษัทก้าวหน้า ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ พรพิกุล นุชปาน (2550) ศึกษาความผูกพันต่อองค์กรของพนักงาน: กรณีศึกษาพนักงานรายวัน บริษัท ซีเลชติกา (ประเทศไทย) จำกัด ผลการศึกษาพบว่า พนักงานรายวัน บริษัท ซีเลชติกา (ประเทศไทย) จำกัด มีความผูกพันต่อองค์กรในภาพรวมอยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า พนักงานมีความผูกพันต่อองค์กรระดับสูงสุดในเรื่องเต็มใจที่จะทุ่มเทในการปรับปรุง การปฏิบัติงานให้ดีขึ้นอย่างต่อเนื่อง รองลงมาคือความต้องการดำรงสมาชิกภาพในองค์กร และความเชื่อมั่นอย่างแรงกล้าการยอมรับเป้าหมายตามลำดับ และสอดคล้องกับงานวิจัยของ บุญช่วย คล้าเอม (2550) ได้ศึกษาเรื่องความผูกพันองค์กรของพนักงานบริษัท พี.พี.เอ็น ซัพพลาย แอนด์ เซอร์วิส จำกัด ผลการวิจัยพบว่า พนักงานมีความผูกพันองค์กรในภาพรวม อยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณารายด้านพบว่า อยู่ในระดับมากทุกด้าน โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมาก ไปหาน้อยคือ ด้านความเต็มใจที่จะทุ่มเทความพยายามอย่างมากเพื่อองค์กร ด้านความรู้สึภาคภูมิใจในองค์กรของตน ด้านความเชื่อมั่นอย่างแรงกล้าในการยอมรับเป้าหมายและค่านิยมขององค์กร และด้านความต้องการดำรงความเป็นสมาชิกในองค์กรของตน และสอดคล้องกับงานวิจัยของ มณฑนา สัตถาผล (2552) ความผูกพันต่อองค์กรของพนักงานการไฟฟ้าส่วนภูมิภาค อำเภอบางปะกง จังหวัดฉะเชิงเทรา ผลการวิจัยพบว่า พนักงานมีความผูกพันต่อองค์กรในภาพรวม อยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณารายด้านอยู่ในระดับมากทุกด้าน โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อยคือ ด้านความปรารถนาที่จะเป็นสมาชิกขององค์กรตลอดไป ด้านความรู้สึภาคภูมิใจในองค์กรของตน ด้านความเต็มใจที่จะทุ่มเทความพยายามอย่างมากเพื่อองค์กร ด้านความเชื่อมั่นอย่างแรงกล้าในการยอมรับเป้าหมายและค่านิยมขององค์กร และด้านความต้องการดำรงความเป็นสมาชิกในองค์กรของตน

การเปรียบเทียบความผูกพันต่อองค์กรของพนักงานบริษัท เดอะควอลิตี้ไวร์ จำกัด จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล พบว่า พนักงานบริษัท เดอะควอลิตี้ไวร์ จำกัด ที่มีรายได้ต่างกัน มีความผูกพันต่อองค์กร แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนพนักงานที่มีเพศ อายุ สถานภาพ สมรม มีความผูกพันต่อองค์กรไม่แตกต่างกัน

พนักงานบริษัท เดอะควอลิตี้ไวร์ จำกัด ที่มีรายได้ต่างกัน ปัจจัยที่มีความผูกพันต่อองค์กรแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 อาจเป็นเพราะพนักงานที่มีรายได้ต่ำกว่า 10,000 บาท ปัจจัยที่มีความผูกพันต่อองค์กรในภาพรวมต่ำกว่ากลุ่มอื่น ๆ เนื่องจากอาจจะยังไม่เข้าใจนโยบายและเกณฑ์ในการพิจารณาการขึ้นเงินเดือน แต่มีความตั้งใจอย่างมากที่จะทำให้งานของหน่วยงานประสบความสำเร็จและรู้สึกมั่นใจในอนาคตการทำงานที่หน่วยงานแห่งนี้ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ โสภณวิษณุ บัวบานพร้อม (2551) ได้ศึกษาเรื่องปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับความผูกพันของ

พนักงานบริการลูกค้าทางโทรศัพท์บริษัท ทู คอร์ปอเรชั่น จำกัด (มหาชน) ผลการวิจัยพบว่า รายได้ต่อเดือนของพนักงานบริการลูกค้าทางโทรศัพท์ บริษัท ทู คอร์ปอเรชั่น จำกัด (มหาชน) ที่ต่างกัน มีความผูกพันต่อองค์กรแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ .05 และสอดคล้องกับงานวิจัยของ สิรินาตย์ ฤทธาธาร (2552) ศึกษาความผูกพันต่อองค์กรของพนักงานบริษัท การบินไทย จำกัด (มหาชน) ผลการวิจัยพบว่า พนักงานบริษัทการบินไทย จำกัด (มหาชน) ที่มีรายได้ต่างกัน มีความผูกพันต่อองค์กรแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และยังสอดคล้องกับงานวิจัยของ สุรารักษ์ ศักดิ์ธรรมเจริญ (2550) ได้ศึกษาปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความผูกพันต่อองค์กรของพนักงานในกลุ่มอุตสาหกรรมอิเล็กทรอนิกส์ ผลการศึกษาพบว่าปัจจัยส่วนบุคคลที่มีความสัมพันธ์ต่อระดับความผูกพันองค์กรในแง่ รายได้ต่อเดือน

ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยที่มีความผูกพันต่อองค์กรกับความผูกพันต่อองค์กรของพนักงานบริษัท เดอะควอลิตี้ไวร์ จำกัด พบว่า ปัจจัยลักษณะของงาน ปัจจัยลักษณะขององค์กร ปัจจัยลักษณะประสบการณ์ในงาน มีความสัมพันธ์กับความผูกพันต่อองค์กรของพนักงานบริษัท เดอะควอลิตี้ไวร์ จำกัด ในภาพรวม อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยมีความสัมพันธ์กันระดับสูง ($r = 0.78$) เมื่อพิจารณาเป็นด้าน พบว่า ปัจจัยลักษณะของงาน มีความสัมพันธ์กับความผูกพันต่อองค์กรของพนักงานบริษัท เดอะควอลิตี้ไวร์ จำกัด อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยมีความสัมพันธ์กันระดับ ปานกลาง ($r = 0.51$) ปัจจัยลักษณะขององค์กร มีความสัมพันธ์กับความผูกพันต่อองค์กรของพนักงานบริษัท เดอะควอลิตี้ไวร์ จำกัด ในภาพรวม อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยมีความสัมพันธ์กันระดับ สูง ($r = 0.72$) และปัจจัยลักษณะประสบการณ์ในงาน มีความสัมพันธ์กับความผูกพันต่อองค์กรของพนักงานบริษัท เดอะควอลิตี้ไวร์ จำกัด ในภาพรวม อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยมีความสัมพันธ์กันระดับ สูง ($r = 0.69$) ซึ่งอาจเป็นเพราะงานในความรับผิดชอบของพนักงานมีขั้นตอนและวิธีการที่เป็นระบบและชัดเจน และผู้บังคับบัญชาเปิดโอกาสให้พนักงานมีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็นในการแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นขณะทำงาน รวมทั้งบริษัทมีการชี้แจงนโยบายทางการบริหารแก่ผู้ปฏิบัติงานทราบ จึงทำให้พนักงานมีความตั้งใจอย่างมากที่จะทำให้งานของหน่วยงานประสบความสำเร็จ ดังนั้นจึงทำให้ส่งผลต่อความผูกพันต่อองค์กร ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ สุรารักษ์ ศักดิ์ธรรมเจริญ (2550) ได้ศึกษาปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความผูกพันต่อองค์กรของพนักงานในกลุ่มอุตสาหกรรมอิเล็กทรอนิกส์ ผลการศึกษาพบว่า ด้านปัจจัยส่วนบุคคล ลักษณะงาน และประสบการณ์ในงาน พบว่าพนักงานมีความผูกพันต่อองค์กรโดยรวม ในระดับมาก สำหรับปัจจัยส่วนบุคคลที่มีความสัมพันธ์ต่อระดับความผูกพันองค์กรในแง่ อายุ รายได้ต่อเดือน ตำแหน่งงานและอายุในการทำงาน สำหรับปัจจัยในด้านลักษณะงานที่ปฏิบัติที่มีความสัมพันธ์ต่อระดับความผูกพันองค์กร ได้แก่ ความมีอิสระในการทำงาน ความหลากหลายของงาน ความมีเอกลักษณ์ของงาน ผลป้อนกลับของงาน และงานที่มีโอกาสปฏิสัมพันธ์กับบุคคลอื่น สำหรับปัจจัยในด้านประสบการณ์ในงานที่มีความสัมพันธ์ต่อระดับความผูกพันองค์กร ได้แก่ความรู้สึกว่าตนมีความสำคัญต่อองค์การ ความรู้สึกว่าองค์การเป็นที่พึ่งพาได้ ความคาดหวังที่จะได้รับการตอบสนองจากองค์การ และทัศนคติต่อเพื่อนร่วมงานและองค์การ และสอดคล้องกับงานวิจัยของ จักรพันธ์ เทพพิทักษ์ (2551) ศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อความผูกพันต่อองค์กรของพนักงาน บริษัท ลำพูนชิงเดนเก้น จำกัด ผลการวิจัยพบว่า ปัจจัยด้านลักษณะงานที่ปฏิบัติที่มีอิทธิพลต่อระดับความผูกพันองค์กร ได้แก่ ความมีอิสระ

ในการทำงาน ความหลากหลายของงาน ความมีเอกลักษณ์ของงาน ผลป้อนกลับของงาน และงานที่มีโอกาสปฏิสัมพันธ์กับผู้อื่น และปัจจัยในด้านประสบการณ์ในงานที่มีอิทธิพลต่อระดับความผูกพันองค์กรในระดับมาก ได้แก่ ความรู้สึก ว่าตนมีความสำคัญต่อองค์กร ความรู้สึกว่าองค์กรเป็นที่พึ่งพาได้ ความคาดหวังที่จะได้รับการตอบสนองจากองค์กร และทัศนคติต่อเพื่อนร่วมงานและองค์กร และสอดคล้องกับงานวิจัยของ ปัทมา อ่อนคำ (2552) ศึกษาความผูกพันต่อองค์กรและผลที่ตามมาของความผูกพัน: กรณีศึกษาพนักงานโรงงานแปรรูปอาหารแห่งหนึ่ง ในจังหวัดลพบุรี ผลการวิจัยพบว่า ปัจจัยด้านลักษณะงาน ปัจจัยด้านประสบการณ์ในการทำงานและความผูกพันต่อองค์กรมีความสัมพันธ์เชิงบวกกับผลที่ตามมาของความผูกพันต่อองค์กร และสอดคล้องกับงานวิจัยของภักศิณีย์ ศิริผล (2552) ปัจจัยที่มีผลต่อความผูกพันองค์กรของพนักงานขาย กรณีศึกษาสายธุรกิจสุขภาพสัตว์ เครือเบทาโกร ผลการศึกษาพบว่า พนักงานที่มีเพศ อายุ สถานภาพสมรส ระดับการศึกษา และประสบการณ์ทำงานในองค์กรที่ต่างกัน มีความคิดเห็นต่อความผูกพันองค์กรไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05 และปัจจัยด้านลักษณะงานมีความสัมพันธ์กับความผูกพันองค์กรอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .01 โดยมีความสัมพันธ์กันระดับต่ำ ($r = 0.43$) และมีความสัมพันธ์ในทิศทางเดียวกัน

สรุปผลการวิจัย

1. ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับความผูกพันต่อองค์กรของพนักงานบริษัท เดอะควอลิตี้ไวร์ จำกัด มีการปฏิบัติในภาพรวม อยู่ในระดับปานกลาง มีค่าเฉลี่ย 3.32 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่าอยู่ในระดับมาก 2 ด้าน คือ ด้านลักษณะขององค์กร และด้านลักษณะประสบการณ์ในงาน ส่วนด้านลักษณะของงานอยู่ในระดับปานกลาง

2. พนักงานมีความผูกพันต่อองค์กรในภาพรวม อยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ย 3.46 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า อยู่ในระดับมากคือ ด้านความเต็มใจที่จะทุ่มเทความสามารถอย่างเต็มที่เพื่อองค์กร ส่วนด้านความเชื่อมั่นและยอมรับในเป้าหมายและค่านิยมขององค์กร และด้านความต้องการที่จะคงไว้ซึ่งความเป็นสมาชิกภาพในองค์กรของตน อยู่ในระดับปานกลาง

3. พนักงานบริษัท เดอะควอลิตี้ไวร์ จำกัด ที่มีรายได้ต่างกัน มีความผูกพันต่อองค์กรแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยพนักงานที่มีรายได้ 20,001-30,000 บาท ($\bar{X} = 3.55$, S.D. 0.45) มีความผูกพันต่อองค์กรสูงกว่าพนักงานที่มีรายได้ต่ำกว่า 10,000 บาท ($\bar{X} = 3.03$, S.D. 0.55) และพนักงานที่มีรายได้ 10,000-20,000 บาท ($\bar{X} = 3.49$, S.D. 0.36) มีความผูกพันต่อองค์กรสูงกว่าพนักงานที่มีรายได้ต่ำกว่า 10,000 บาท ($\bar{X} = 3.03$, S.D. 0.55) ส่วนพนักงานบริษัท เดอะควอลิตี้ไวร์ จำกัด ที่มีอายุ สถานภาพสมรสต่างกัน มีความผูกพันต่อองค์กร ไม่แตกต่างกัน

4. ปัจจัยลักษณะของงาน ปัจจัยลักษณะขององค์กร ปัจจัยลักษณะประสบการณ์ในงาน มีความสัมพันธ์กับความผูกพันต่อองค์กรของพนักงานบริษัท เดอะควอลิตี้ไวร์ จำกัด ในภาพรวม อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยมีความสัมพันธ์กันระดับ สูง ($r = 0.78$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ปัจจัยลักษณะของงาน มีความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยมีความสัมพันธ์กันระดับปานกลาง ($r = 0.51$) ปัจจัยลักษณะขององค์กร มีความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

โดยมีความสัมพันธ์กันระดับสูง ($r = 0.73$) และปัจจัยลักษณะประสบการณ์ในงานมีความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยมีความสัมพันธ์กันระดับปานกลาง ($r = 0.69$)

ข้อเสนอแนะ

จากการศึกษาวิจัยเรื่องปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับความผูกพันต่อองค์กรของพนักงานบริษัท เดอะควอลิตี้ไวร์ จำกัด ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะในการศึกษาครั้งนี้ดังนี้

1. ข้อเสนอแนะสำหรับการนำผลการวิจัยไปใช้

1.1 ปัจจัยที่มีความผูกพันต่อองค์กรด้านลักษณะของงาน บริษัทควรเปิดโอกาสให้พนักงานมีความอิสระทั้งในด้านความคิดและการปฏิบัติงาน เพื่อที่จะให้พนักงานแสดงบทบาทในการทำงานที่เด่นชัด และช่วยให้เกิดประสิทธิภาพในการทำงานและเสริมสร้างแรงจูงใจ

1.2 ปัจจัยที่มีความผูกพันต่อองค์กรด้านลักษณะขององค์กร บริษัทควรมีการจัดแบ่งงานสายการบังคับบัญชา จัดรูปแบบการบังคับบัญชา และกำหนดโครงสร้างในการดำเนินงานอย่างเป็นระบบและชัดเจน รวมทั้งสื่อสารให้พนักงานรับทราบถึงโครงสร้างในการดำเนินงานรวมถึงเหตุผลของการกำหนดโครงสร้างในการดำเนินงานต่าง ๆ เพื่อให้พนักงานเกิดความเชื่อมั่นและยอมรับและเป็นการสร้างบรรยากาศที่ดีในองค์กรซึ่งจะเป็นการพัฒนาให้เกิดความผูกพันต่อองค์กรได้ในที่สุด

1.3 ปัจจัยที่มีความผูกพันต่อองค์กรด้านลักษณะประสบการณ์ในงาน องค์กรจึงควรให้ความสำคัญ โดยสร้างแรงจูงใจที่ทำให้พนักงานรู้สึกว่าคุณค่าของตนเองเป็นทรัพยากรที่มีคุณค่าอาจพยายามนำเสนอหรือยกย่องพนักงานที่มีส่วนร่วมในความสำเร็จขององค์กรในด้านต่าง ๆ รวมถึงการมอบหมายงานที่มีความสำคัญและน่าสนใจเพื่อทำให้พนักงานรู้สึกถึงคุณค่าหรือศักยภาพของตนเอง ผู้บริหารหรือผู้บังคับบัญชาให้ความสำคัญกับตนเองในการปฏิบัติงาน ซึ่งสิ่งเหล่านี้จะช่วยให้พนักงานเกิดความผูกพันต่อองค์กรและรู้สึกว่าตนเองมีความสำคัญต่อองค์กรมากขึ้น

1.4 จากการศึกษาด้านความเชื่อมั่นและยอมรับในเป้าหมายและค่านิยมขององค์กร บริษัทต้องสร้างความเชื่อมั่น ยอมรับจากพนักงานในองค์กร ด้วยการสร้างค่านิยมขององค์กรให้เป็นประโยชน์ต่อบริษัท ให้มีความเข้มแข็ง และจะต้องมีการพัฒนาไปในทางที่ดีมากยิ่งขึ้นในอนาคต โดยต้องอาศัยความร่วมมือจากทุกคนในองค์กร ตลอดจนผู้บริหารจะต้องให้ความสำคัญและสนับสนุนอย่างเต็มที่กำลังความสามารถ

1.5 จากการศึกษาด้านความเต็มใจที่จะทุ่มเทความสามารถอย่างเต็มที่เพื่อองค์กร องค์กรจะต้องรักษาไว้ซึ่งสิ่งที่ดีงามและเป็นประโยชน์ขององค์กรไว้ และปรับปรุงแก้ไข พัฒนาในสิ่งที่ยังเป็นปัญหาขององค์กรคือ ความเต็มใจที่จะทุ่มเทในการปรับปรุงการปฏิบัติงานให้ดีขึ้นอย่างต่อเนื่อง เพื่อสร้างความผูกพันต่อองค์กรให้กับพนักงาน อันจะนำไปสู่ความเต็มใจที่จะใช้ความพยายามอย่างเต็มที่ กำลังความสามารถ เพื่อประโยชน์ขององค์กร

1.6 จากการศึกษาด้านความต้องการที่จะคงไว้ซึ่งความเป็นสมาชิกภาพในองค์กรของตน บริษัทจะต้องศึกษาหาสาเหตุที่ทำให้พนักงานมีความต้องการที่จะอยู่เป็นสมาชิกภาพในองค์กรของตนต่อไป แล้วรีบดำเนินการปรับปรุงองค์กรให้มีลักษณะตรงตามที่พนักงานต้องการ ซึ่งมักจะเป็นความต้องการในลักษณะที่มีแนวทางเดียวกัน เช่น ความต้องการสวัสดิการหรือการตอบแทนจาก

การทำงานที่ดี ความต้องการเจริญความเจริญก้าวหน้าในการทำงาน ความต้องการพัฒนาตนเองอยู่เสมอ เพื่อปรับตัวในการทำงานให้บริษัทก้าวหน้า เป็นต้น

2. ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรศึกษาปัจจัยอื่นๆ ที่มีผลกระทบต่อความผูกพันต่อองค์กร เช่น คุณภาพชีวิต ด้านค่าตอบแทน ด้านสวัสดิการ และขวัญกำลังใจในการปฏิบัติงานของพนักงาน เป็นต้น

2.2 ควรศึกษาปัจจัยอื่น ๆ เพื่อที่จะส่งเสริมให้เกิดความผูกพันต่อองค์กรของพนักงาน ในบริษัท เช่น การสร้างองค์การแห่งการเรียนรู้ และพฤติกรรมองค์การ

2.3 ควรศึกษาวิจัยในลักษณะเชิงคุณภาพมากขึ้น เพื่อจะได้รับข้อมูลที่มีรายละเอียด และมีคุณภาพมากขึ้น เช่น การสัมภาษณ์ หรือใช้เวลาพูดคุยกับพนักงานบริษัท และผู้บริหารของบริษัทพร้อมทั้งการใช้เวลาและสถานที่ที่เหมาะสมในการสัมภาษณ์เพื่อสามารถนำข้อมูลเหล่านี้ไปใช้ประโยชน์ในการเพิ่มศักยภาพด้านการแข่งขันต่อไป

เอกสารอ้างอิง

- จักรพันธ์ เทพพิทักษ์. (2551). **ปัจจัยที่มีผลต่อความผูกพันต่อองค์กรของพนักงาน บริษัท ลำพูน ซิงเดนเกิน จำกัด**. การค้นคว้าแบบอิสระบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต สาขาวิชาบริหารธุรกิจ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- ชูศรี วงศ์รัตน์. (2549). **เทคนิคการเขียนเค้าโครงการวิจัย: แนวทางสู่ความสำเร็จ**. นนทบุรี: ไทเนรมิต อินเทอร์เน็ต โปรเกรสซีฟ.
- บุญช่วย คล้าเอม. (2550). **ความผูกพันองค์กรของพนักงานบริษัท บี.พี.เอ็นซ์พพลาย แอนด์ เซอร์วิส จำกัด**. การค้นคว้าบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการทั่วไป บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนคร.
- ปัทมา อ่อนคำ. (2552). **ความผูกพันต่อองค์กรและผลที่ตามมาของความผูกพัน: กรณีศึกษา พนักงานโรงงานแปรรูปอาหารแห่งหนึ่ง ในจังหวัดลพบุรี**. วิทยานิพนธ์ วิทยาศาสตร์มหาบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการทรัพยากรมนุษย์ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีปทุม.
- พรพิกุล นุชปาน. (2550). **ความผูกพันต่อองค์กรของพนักงาน: กรณีศึกษาพนักงานรายวัน บริษัท ซีเล็คติกา (ประเทศไทย) จำกัด**. ปัญหาพิเศษรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารทั่วไป วิทยาลัยการบริหารรัฐกิจ มหาวิทยาลัยบูรพา.
- ภาคินีย ศิริผล. (2552). **ปัจจัยที่มีผลต่อความผูกพันต่อองค์กรของพนักงานขาย กรณีศึกษา สายธุรกิจสุขภาพสัตว์ เครือเบทาโกร**. การค้นคว้าแบบอิสระบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต สาขาวิชาวิทยาการจัดการ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
- มันทนา สัตถาผล. (2552). **ความผูกพันต่อองค์กรของพนักงานการไฟฟ้าส่วนภูมิภาค อำเภอบางปะกง จังหวัดฉะเชิงเทรา**. การค้นคว้าอิสระบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการทั่วไป บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนคร.

- วิสิษฐ์ วัฒนพงษ์พิทักษ์. (2549). **ความผูกพันต่อองค์การของข้าราชการตำรวจสังกัดกองบังคับการอำนวยการ กองบัญชาการตำรวจนครบาล**. วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชารัฐศาสตร์ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- สิรินาถย์ กฤษณาธาร. (2552). **ความผูกพันต่อองค์การของพนักงานบริษัท การบินไทย จำกัด (มหาชน)**. ภาคนิพนธ์บริหารธุรกิจมหาบัณฑิต สาขาวิชาบริหารธุรกิจ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ ในพระบรมราชูปถัมภ์ จังหวัดปทุมธานี.
- สุรารักษ์ ศักดิ์ธรรมเจริญ. (2550). **ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความผูกพันต่อองค์การของพนักงานในกลุ่มอุตสาหกรรมอิเล็กทรอนิกส์**. การค้นคว้าแบบอิสระบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต สาขาวิชาบริหารธุรกิจ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- โสภณวิชญ์ บัวบานพร้อม. (2551). **ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับความผูกพันของพนักงานบริการลูกค้าทางโทรศัพท์บริษัท ทู คอรัปอเรชั่น จำกัด (มหาชน)**. สารนิพนธ์บริหารธุรกิจมหาบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- Yamane, T. (1973). **Statistic an Introductory Analysis**. New York: Harper and Row.

สังคมไทยกับหนังสือสำหรับเด็ก: แสงสว่างที่พรางตา? มุมมองและความคิดเห็นบางประการ

THAI SOCIETY AND CHILDREN'S BOOKS: HIDING THE LIGHT FROM SIGHT?
SOME OPINIONS AND REMARKS

เจตต์จ คชฤทธิ์^{1*}
Chaded khotcharit

บทคัดย่อ

หนังสือสำหรับเด็กในสังคมไทย มีแนวโน้มพัฒนาไปทั้งในด้านปริมาณ คุณภาพ กระบวนการผลิต การส่งเสริมให้รางวัลแก่นักเขียน และการประกาศยกย่องหนังสือที่ดีมีคุณภาพ แต่ถึงกระนั้น สังคมไทยยังขาดนโยบายที่เกี่ยวข้องกับการผลิต และการพัฒนาหนังสือสำหรับเด็ก ที่ชัดเจนและเป็นรูปธรรม ตลาดหนังสือสำหรับเด็กกระแสหลักยังอยู่ภายใต้อิทธิพลของประเทศ ตะวันตกและบางประเทศในภูมิภาคเอเชีย เช่น ญี่ปุ่น จีน และเกาหลี ทั้งนี้อาจเป็นเพราะอิทธิพลของ กระแสโลกาภิวัตน์ ที่เชื่อมทุกประเทศเข้าหากัน เป็นที่น่าสังเกตว่าหลายฝ่ายต่างผลักดันและสนับสนุน ให้เด็กได้มีโอกาสอ่านหนังสือมากขึ้น แต่เนื่องจากวัฒนธรรมการอ่าน สภาวรรณกรรมทางเศรษฐกิจ และ กลไกตลาด ยังไม่เอื้ออำนวย กอปรกับหนังสือสำหรับเด็กที่ดัดแปลงมีต้นทุนสูง ทำให้หนังสือสำหรับเด็ก แพร่หลายอยู่ในวงจำกัด ทั้งยังมีปัจจัยอื่นเข้ามาเกี่ยวข้องอีก เช่น การตัดสินใจซื้อหนังสืออยู่ที่ผู้ปกครอง ทำให้หนังสือไม่ตรงกับความต้องการของเด็ก สำนักพิมพ์หรือผู้จัดพิมพ์เฉพาะหนังสือสำหรับเด็ก มีน้อย นักเขียนหรือผู้สร้างสรรค์มีน้อย ผู้วาดภาพยังไม่มีประสบการณ์หรือจิตวิทยาเกี่ยวกับเด็กส่งผล ให้ภาพไม่สื่อความหมายเท่าที่ควร และการสนับสนุนจากหน่วยงานของรัฐและเอกชนที่ขาดความต่อเนื่อง ส่งผลให้หนังสือสำหรับเด็กจึงเป็นจุดแสงสว่างที่ยังไม่สามารถสาดส่องไปได้อย่างทั่วถึง

คำสำคัญ: หนังสือสำหรับเด็ก, สังคมไทย

¹หลักสูตรภาษาไทยเพื่อนวัตกรรมการสื่อสาร คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์
มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ ในพระบรมราชูปถัมภ์ จังหวัดปทุมธานี
*E-mail: jetdyvru@gmail.com

ABSTRACT

Nowadays, children's books are developed in terms of quantity, quality and production. Writers are sometimes awarded and qualified books are acknowledged. Nevertheless, the Thai society lacks visible and concrete policy for production and development of books. The market for children's books is mainly affected by Western countries and some Asian countries such as Japan, China and Korea due to globalization effect, which connects countries together through culture, economy and politics. It is remarkable that many sectors make an effort to encourage and support children to have more opportunity to read, but there are factors that do not promote enough reading such as culture and economy, and market forces do not support reading as the high cost of qualified children's books results in a scarcity of children's books. In addition, parents always make their own decision on buying books, which do not meet the children's needs. Moreover, there are fewer writers and publishers for children's books, and also some artists lack experience and knowledge in child psychology resulting in not having meaningful pictures in children's books. Lacking consistent supports from government and private sectors is another reason why the children's books are just like a light of knowledge that is not shining everywhere.

Keywords: Children's Books, Thai Society

บทนำ

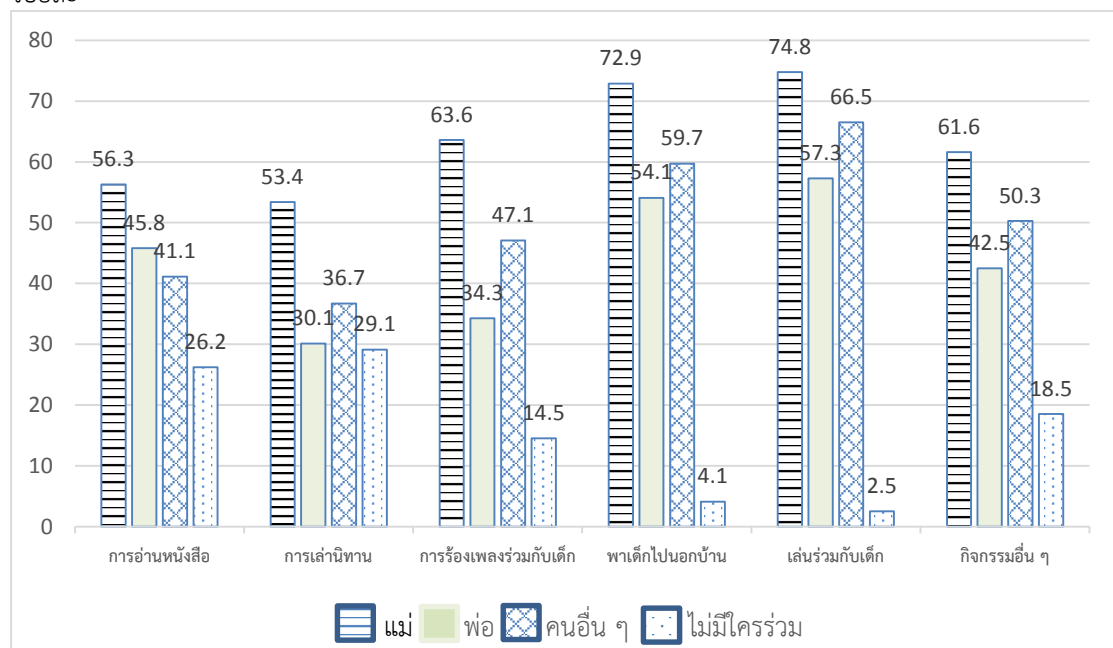
หนังสือสำหรับเด็กในสังคมไทยนั้นมีวิวัฒนาการมายาวนาน เริ่มจากถ่ายทอดเรื่องราวแบบ “ปากต่อปาก” เช่น นิทานพื้นบ้าน ตำนาน และบทเพลงกล่อมเด็ก ต่อมาจึงมีการบันทึกลงในสมุดข่อย กล่าวกันว่า หนังสือสำหรับเด็กที่ปรากฏหลักฐานว่าเป็นหนังสือเด็กเล่มแรก ได้แก่ “จินตามณี” ราว พ.ศ. 2223 โดยพระโหราธิบดีแห่งกรุงศรีอยุธยา ในรัชสมัยสมเด็จพระนารายณ์มหาราช จินตามณีนี้อ ถือเป็นหนังสือเรียนเล่มแรกของไทย มีเนื้อหาเกี่ยวกับเรื่องการเขียนคำและการแต่งคำประพันธ์ (เบญจวรรณ สุนทรากุล, 2523) ต่อมาในสมัยรัตนโกสินทร์ตอนต้น ได้มีการแต่งหนังสือเพื่อใช้เป็นแบบเรียนสำหรับเด็กขึ้นอีก 5 เล่ม คือ ประถม ก กา สุบินทกุมาร ประถมมาลา ประถมจินตามณี เล่ม 1-2 ส่วนหนังสืออื่น ๆ ที่ใช้อ่านประกอบอีกจำนวนหนึ่ง เช่น เสือโค จันทโครพ สังข์ทอง อนิรุทธ สมุทรโฆษ กากี เพชรมงกุฎ พระยาฉันทันต์ สวัสดิรักษา นอกจากนี้ ยังมีหนังสือที่เป็นบทกลอนเชิงสั่งสอนสำหรับเจ้านายและชนชั้นสูงอีกจำนวนหนึ่ง เช่น เพลงยาวถวายโอวาท บทเห่กล่อมพระบรรทม สุภาชิตสอนหญิง และรวมไปถึงกาพย์พระไชยสุริยาที่เชื่อว่าเป็นหนังสือที่แต่งขึ้นเพื่อประกอบการสอนอ่าน (ไพโรธ เลิศพิริยกุลมล, 2542) และมีได้แพร่หลายเฉพาะเด็กหรือเยาวชนเท่านั้น หากแต่เป็นวรรณกรรมสำหรับผู้ใหญ่ด้วย ทั้งนี้เพราะเป็นยุคเริ่มแรกของการหัดอ่านเขียนในสังคมไทย

ต่อจากนั้น หนังสือสำหรับเด็กในสังคมไทยจึงได้รับการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง ทั้งในด้านประเภทและปริมาณ เช่น การ์ตูน นิทาน นวนิยาย หรือแม้แต่สารคดีแนววิทยาศาสตร์ ปัจจุบันหนังสือสำหรับเด็กเหล่านี้ ส่วนหนึ่งแปลมาจากต่างประเทศ ทั้งยังดูเหมือนว่าจะได้รับความนิยมจากเด็กและเยาวชนมากกว่าหนังสือสำหรับเด็กที่แต่งขึ้นโดยคนไทยเอง ในด้านวิทยาการการพิมพ์ สำนักพิมพ์หรือผู้จัดพิมพ์หนังสือสำหรับเด็ก ต่างให้ความสนใจในกระบวนการผลิตที่มีประสิทธิภาพและประณีตมากขึ้น ทั้งในด้านเนื้อหา ภาพประกอบ และการจัดทำรูปเล่ม ดังจะกล่าวถึงต่อไป

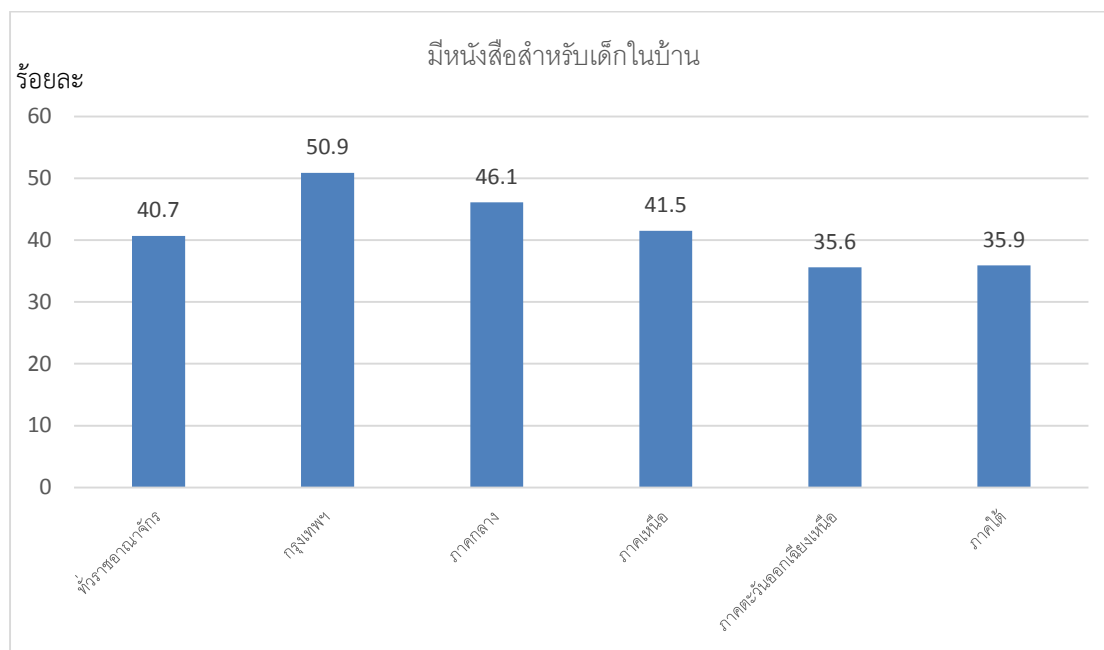
สภาพการณ์ของหนังสือสำหรับเด็กในสังคมไทย

หนังสือสำหรับเด็กในสังคมไทย ได้รับอิทธิพลทั้งจากปัจจัยภายนอกและปัจจัยภายในวงการหนังสือสำหรับเด็กของไทยมีความเคลื่อนไหวอย่างต่อเนื่อง ทั้งนี้เพราะผู้ที่เกี่ยวข้องทุกฝ่าย ทั้งภาครัฐและเอกชน ต่างให้ความสนใจที่จะพัฒนาเด็กและเยาวชน โดยสนับสนุนและส่งเสริมกิจกรรมการอ่านมากขึ้น มีการจัดประกวดหนังสือสำหรับเด็กหลายรางวัล หลากองค์กร ที่ให้การสนับสนุน ประกอบกับเทคโนโลยีการพิมพ์ที่ทันสมัย สามารถผลิตหนังสือสำหรับเด็กได้หลายรูปแบบ สวยงาม และมีปริมาณที่มากในเวลาที่รวดเร็วเมื่อเทียบกับอดีต ทำให้วงการหนังสือสำหรับเด็กขยายตัวอย่างกว้างขวางและหลากหลาย ดังจะชี้ชวนให้พิจารณาต่อไปดังภาพที่ 1 และภาพที่ 2

ร้อยละ

ภาพที่ 1 การสำรวจเด็กและเยาวชน พ.ศ. 2551 โดยสำนักงานสถิติแห่งชาติ ทั่วประเทศมีเด็กเล็ก 0-5 ปี จำนวน 5.5 ล้านคน (ชาย 2.8 ล้านคน หญิง 2.7 ล้านคน) ร้อยละของสมาชิกในครัวเรือน ที่มีส่วนร่วมในกิจกรรมส่งเสริมการเรียนรู้กับเด็กอายุ 0-5 ปี
ที่มา: สำนักงานสถิติแห่งชาติ (2551)

ภาพที่ 2 ร้อยละของเด็กเล็ก 0-5 ปี ที่มีหนังสือสำหรับเด็กในบ้าน จำแนกตามรายภาค
ที่มา: สำนักงานสถิติแห่งชาติ (2551)

การสร้างสรรค์เรื่องราวหรือเนื้อหา

หนังสือสำหรับเด็กไม่ว่าจะเป็นประเภทใด นักเขียนมักจะสร้างสรรค์หรือแต่งเรื่องราวเนื้อหาให้ดำเนินไปอย่างสนุกสนาน เพลิดเพลิน โดยสอดแทรกสาระความรู้หรือแนวคิดที่มีผลต่อการพัฒนาทักษะในด้านต่าง ๆ อย่างแนบเนียน โดยเฉพาะการปลูกฝังคุณธรรมจริยธรรม และความเฉลียวทางอารมณ์ ส่งเสริมและสนับสนุนให้เด็กซึมซับลักษณะนิสัยที่ดีงามผ่านเรื่องราวที่สร้างสรรค์ขึ้น เช่น การเป็นผู้ที่มีความซื่อสัตย์สุจริต เอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ กล้าหาญ ช่างคิดช่างสังเกต เมตตาปราณี ฯลฯ เป็นการเสริมสร้างทัศนคติที่ดีแก่เด็กต่อไปในอนาคต สำหรับเด็กเล็ก ๆ หรือเด็กก่อนวัยเรียนนั้น นักเขียนนิยมถ่ายทอดเรื่องราวรอบ ๆ ตัว ทั้งนี้โดยให้เด็กเป็นศูนย์กลางในการดำเนินเรื่อง แม้บางเรื่องอาจใช้ตัวแสดงหรือตัวละครที่มีไข่มุนุษย์ บ้างเป็นสัตว์หรือสิ่งของ แต่ตัวแสดงเหล่านั้นมักจะมีอายุ ความคิด ความเชื่อ ตลอดจนพฤติกรรมที่ใกล้เคียงกับเด็ก สามารถทำให้เด็กซึมซับและรับรู้เรื่องราวต่าง ๆ ได้

การผูกเรื่องหรือการวางโครงเรื่องนั้น โดยปกติจะไม่นิยมทำให้ซับซ้อนและยาวเยิ่นเย้อ ยกเว้น นวนิยายสำหรับเด็กโตหรือเยาวชนที่กำลังจะก้าวเข้าสู่วัยหนุ่มสาว อาจเพิ่มลักษณะเรื่องราวที่ค่อนข้างซับซ้อน ส่วนใหญ่มักเป็นนวนิยายวิทยาศาสตร์ มหัศจรรย์ ลึกลับ เต็มไปด้วยจินตนาการ ความตื่นเต้น ปาฏิหาริย์ และการผจญภัย หรืออาจเป็นเรื่องเหนือจริงผนวกกับความก้าวหน้าทางวิทยาศาสตร์ หรือไม่ก็เป็นเรื่องที่มีตัวละครสามารถใช้เวทย์มนตร์ คาถา มีอิทธิฤทธิ์ เรื่องเหล่านี้มักเป็นเรื่องแปลและได้รับความนิยมอย่างแพร่หลาย มีความสนุกสนาน ขวนติดตาม เช่น นวนิยาย

เรื่องแฮรี่พ็อตเตอร์ และนวนิยายเรื่องนาร์เนีย เป็นต้น เป็นที่น่าสังเกตว่า นวนิยายแนววิทยาศาสตร์หรือผจญภัยนี้ ส่วนใหญ่แปลมาจากต่างประเทศ ผลงานสร้างสรรค์ของนักเขียนไทยเองมีค่อนข้างน้อย และดูเหมือนว่าจะได้รับความนิยมแพร่หลายน้อยกว่าเรื่องที่แปลมา

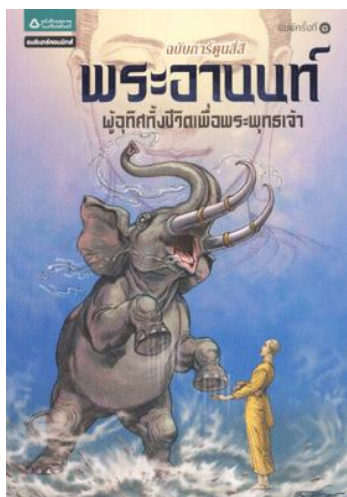
นวนิยายสำหรับเด็กและเยาวชนที่สร้างสรรค์ขึ้นโดยนักเขียนไทย ซึ่งพอจะกล่าวได้ว่าเป็นที่นิยมสำหรับเด็กและเยาวชนไทยในระดับหนึ่ง เช่น เรื่อง The White Road โดย ดร.ปิ๊ป หรือ สุวรา สิริพิพัฒน์, เรื่อง Dragon Delivery, มาโอ, ไมรอน, อันเซลมา, เซรีญา โดย ปัน ปัน หรือ พณิดา ภูมิวัฒน์ และ เรื่องสุดขอบจักรวาล, พิภพมนตรา โดย จุฑารัตน์ กิตติก้องนภา เป็นต้น ในบรรดานักเขียนนวนิยายแนววิทยาศาสตร์ที่ได้รับความนิยมจากเด็กและเยาวชนนี้ ส่วนหนึ่งเป็นนักเขียนที่มีอายุไม่มากนักหรือร่วมสมัยกับวัยรุ่น จึงเข้าใจความต้องการของเด็กและเยาวชนได้ดี

สำหรับหนังสือการ์ตูนนั้น ได้มีการนำวรรณกรรมและวรรณคดีเรื่องเด่น ๆ รวมทั้งชีวประวัติบุคคลสำคัญ และเหตุการณ์ทางประวัติศาสตร์ทั้งของไทยและของต่างประเทศมาดัดแปลงเป็นการ์ตูนหรือนิยายภาพ เพื่อช่วยให้เด็กและเยาวชนสามารถอ่านเรื่องเหล่านั้นได้ง่ายขึ้น อันเป็นพื้นฐานที่จะนำไปสู่การเข้าถึงและเข้าใจวรรณคดีไทยที่เป็นต้นฉบับได้ เช่น การ์ตูนเรื่องพระอภัยมณี รามายณะ มหาภารตยุทธ สามก๊ก อิเหนา บางระจัน พันท้ายนรสิงห์ และนเรศวร เป็นต้น น่าสังเกตว่า การนำตัวละครที่เด่น ๆ ในวรรณคดีไทยและบุคคลสำคัญมานำเสนอในรูปแบบวรรณกรรมสำหรับเด็กนั้น อาจมีสาเหตุมาจากการพยายามที่จะฟื้นฟูวรรณคดีไทยให้กลับมาเป็นที่นิยมหรืออยู่ในความรับรู้ของเด็กและเยาวชนในปัจจุบัน ทั้งนี้อาจมีการปรับเปลี่ยน ดัดแปลงวรรณคดีเหล่านั้นให้ง่ายและสอดคล้องกับความสนใจของเด็ก เช่น เรื่องหนูแมน มีการคงแนวคิดเรื่องความสัมพันธ์ระหว่างมนุษย์กับสิ่งมีชีวิตต่างเผ่าพันธุ์และแนวคิดเรื่องธรรมะย่อมชนะอธรรมจากวรรณคดีเรื่องรามเกียรติ์ไว้ ส่วนเรื่องความรักของพระรามกับนางสีดาอันเป็นเหตุของศึกชิงนางถูกตัดหายไป กลายเป็นการต่อสู้เพื่อแย่งชิงอำนาจและการต่อสู้เพื่อปกป้องจักรวาลเพิ่มมาแทน สำหรับเรื่องไกรทองมีการลดความสำคัญของแนวคิดเรื่องความรัก ความใคร่ จากนิทานพื้นบ้านเรื่องไกรทองให้น้อยลงและเพิ่มแนวคิดเรื่องการต่อสู้เข้ามามากขึ้น (วรัชญ์ วาณิชวัฒนากุล, 2549) นอกจากนี้ ยังมีวรรณคดีไทยและนิทานพื้นบ้านอีกจำนวนหนึ่งที่ได้รับการนำเสนอใหม่ เช่น มัจฉานุผจญภัย ครุฑน้อย และไกรทอง เป็นต้น ในด้านการนำชีวประวัติของบุคคลสำคัญของไทย ตลอดจนพุทธประวัติและพุทธสาวกมาเสนอในรูปแบบวรรณกรรมสำหรับเด็กนั้น อาจมีสาเหตุมาจากการพยายามสืบสานเรื่องราวของบุคคลเหล่านั้นให้เป็นที่รู้จักมากขึ้น ตลอดจนเป็นการเชิดชูเกียรติคุณบุคคลสำคัญต่าง ๆ ให้เป็นที่รับรู้แพร่หลาย สามารถนำไปเป็นแบบอย่างในการดำเนินชีวิตและสร้างสรรค์คุณประโยชน์ให้แก่สังคมได้ นอกจากนี้ชีวประวัติของบุคคลเหล่านั้น ยังอาจกระตุ้นอุดมการณ์ความรักชาติให้เกิดขึ้นแก่เด็กและเยาวชนได้ เช่น เรื่อง นายขนมต้ม ปรีดี พนมยงค์ กุหลาบ สายประดิษฐ์ ป่วย อึ้งภากร พระสารีบุตร พระโมคคัลลานะ พระอานนท์ พระมหากัสสปะ สมเด็จพระนเรศวรมหาราช สมเด็จพระนารายณ์มหาราช และสมเด็จพระเจ้าตากสินมหาราช เป็นต้น กระนั้น ได้มีผู้ตั้งข้อสังเกตเกี่ยวกับ “การ์ตูนไทยพันธุ์ใหม่” ที่มีลักษณะคล้ายกับการ์ตูนญี่ปุ่นว่า เป็นการใช้วัฒนธรรมไทยเดิมสร้างความคุ้นเคยและช่วยให้ผู้อ่านเปิดรับผลงานประเภทนี้ได้ง่ายขึ้น แต่อย่างไรก็ตาม พึงพิจารณาด้วยว่า เด็กและเยาวชนไทยนิยมอ่านการ์ตูนญี่ปุ่นมานานแล้ว ถ้าเด็กหรือผู้บริโภคเปิดรับการ์ตูนที่มาจากต่างวัฒนธรรมได้ เหตุใดจึงต้องอาศัยการอุดหนุนโหว่นี่ในการ์ตูนไทย (วรัชญ์ วาณิชวัฒนากุล, 2549) นอกจากนี้ ยังน่าสังเกต

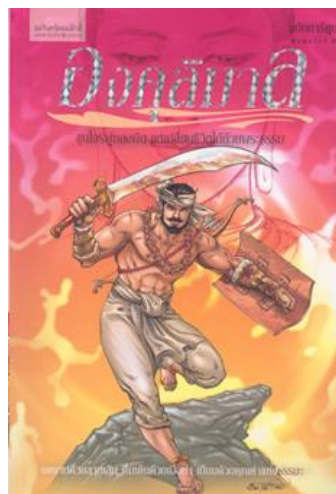
อีกด้วยว่า การพยายามยึดเอียงวรรณกรรมหรือวรรณคดีไทยโบราณ อย่างเรื่องไกรทองและรามเกียรติ์ โดยดัดแปลงมาเป็นการ์ตูนนั้น ส่วนหนึ่งเป็นผลในทางลบหรือก่อให้เกิดกระแสต่อต้านจากเด็กและเยาวชนที่มีพื้นความรู้ทางวรรณกรรมหรือวรรณคดีอยู่บ้างแล้ว อีกด้วย และการที่การ์ตูนไทยพันธุ์ใหม่ต้องอิงวรรณคดีไทยหรือนิทานพื้นบ้าน อาจจะเป็นเพราะต้องการเอาอกเอาใจผู้ใหญ่ที่มักจะมองว่า การ์ตูนญี่ปุ่นเป็นพิษเป็นภัย ดังนั้นการที่นำวรรณกรรมหรือวรรณคดีมาดัดแปลงให้เป็นการ์ตูน จึงเป็นเพียงการทำให้การ์ตูนเหล่านั้นอิงความเป็นไทย ดุจเอาน้ำหวานมาผสมยาขมนั่นเอง (วรชัญ วาณิชวัฒนากุล, 2549)

อย่างไรก็ตาม คงต้องยอมรับประการหนึ่งว่าการนำวรรณคดีและประวัติบุคคลสำคัญมา นำเสนอใหม่ในรูปแบบวรรณกรรมสำหรับเด็กและเยาวชนนี้ ได้ช่วยให้เกิดความแพร่หลาย กระจายกว้าง ถือเป็นการขยายกลุ่มเป้าหมายกิจกรรมส่งเสริมการอ่านในสังคมไทยได้อีกทางหนึ่ง ตัวอย่างหนังสือที่นำเรื่องราวเกี่ยวกับพุทธสาวกมาสร้างเป็นการ์ตูน แสดงดังภาพที่ 3

(ก)

(ข)

ภาพที่ 3 ตัวอย่างหนังสือเรื่อง พระอานนท์ (ภาพ ก) และ เรื่อง อังกุลิมาล (ภาพ ข)
ที่มา: โอเม รักษะเวทย์ (2554ก) และ โอเม รักษะเวทย์ (2554ข)

การสร้างสรรค์ภาพประกอบ

ภาพประกอบในหนังสือสำหรับเด็กทุกประเภท ถือว่าเป็นสิ่งที่จำเป็นและสำคัญอย่างยิ่ง เพราะภาพประกอบนอกจากจะมีส่วนทำให้เด็กเข้าใจเนื้อหาหรือเรื่องราวได้อย่างรวดเร็วและชัดเจน แล้ว ภาพประกอบยังช่วยทำให้การอ่านหนังสือมีชีวิตชีวาเห็นภาพพจน์ และกระตุ้นอารมณ์ความรู้สึก ร่วมไปกับเรื่องราวได้เป็นอย่างดีด้วย

เป็นที่น่าสังเกตว่า ภาพประกอบหนังสือสำหรับเด็กในปัจจุบันมีความหลากหลาย ทั้งยังมีความประณีตพิถีพิถันในการสร้างสรรค์มากขึ้น กล่าวคือ นอกจากภาพประกอบที่ถ่ายมาจากความเป็นจริงตามธรรมชาติแล้ว ยังมีการสร้างสรรค์ภาพประกอบด้วยการวาด ทั้งที่เหมือนจริงและเหมือนจริงแบบต่าง ๆ อีกมาก เช่น ภาพการ์ตูนลายเส้น ภาพการ์ตูนที่มีสีสัน หรือรวมไปถึงการสร้างภาพ

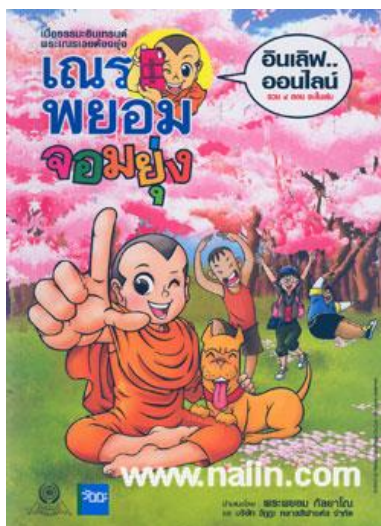
จากวัสดุอื่น ๆ เช่น ใบไม้ แป้งขนมปัง เศษผ้า และกระดาษที่พับหรือตัดให้เป็นรูปทรงต่าง ๆ เป็นต้น อาจกล่าวได้ว่าภาพประกอบหนังสือสำหรับเด็กและเยาวชนในปัจจุบันมีพัฒนาการไปในทางที่ดีขึ้น ทั้งในแง่ความคิดสร้างสรรค์ การใช้วัสดุ และคุณภาพในการผลิต การพิมพ์ กล่าวคือ ภาพสามารถสื่อความหมายได้เป็นอย่างดี มีความสวยงาม สะอาดและคมชัด มีสีสันตรงตามความต้องการในการใช้ ส่งผลให้หนังสือสามารถดึงดูดความสนใจของเด็ก และเสริมสร้างความเข้าใจเรื่องราวได้เป็นอย่างดี

ภาพประกอบหนังสือที่นำมาจากภาพวาดเหมือนจริง นอกจากนักเขียนจะพิถีพิถันในการวาด ทำให้ภาพมีความสวยงาม ชัดเจนใกล้เคียงกับความเป็นจริงมากที่สุดแล้ว ภาพเหล่านี้ยังสามารถถ่ายทอดอารมณ์ความรู้สึกได้ดีไม่แพ้ภาพถ่าย ทั้งยังสามารถสร้างแรงบันดาลใจในทางศิลปะ กระตุ้นให้เด็กและเยาวชนจำนวนหนึ่งสนใจในการวาดภาพ เป็นต้นแบบที่จะเรียนรู้หรือฝึกหัดวาดภาพ ในเบื้องต้นได้อีกด้วย อย่างไรก็ตาม การใช้ภาพถ่ายจากความเป็นจริงตามธรรมชาติและภาพวาดเหมือนจริงนี้ค่อนข้างจะจำกัดอยู่ในวงแคบ คือ ส่วนใหญ่มักพบในงานเขียนประเภทสารคดี และหนังสือแบบเรียนเท่านั้น ส่งผลให้ไม่เป็นที่นิยมแพร่หลายเมื่อเทียบกับภาพประกอบเสมือนจริง ประเภทภาพการ์ตูนและภาพที่สร้างจากเทคนิคพิเศษอื่น ๆ ซึ่งมักจะดึงดูดความสนใจเด็กได้มากกว่า ยิ่งโดยเฉพาะเด็กเล็กก่อนวัยเรียน ในปัจจุบันจะพบว่า ผู้สร้างสรรค์ได้นำเทคโนโลยีหลากหลายแขนง มาประยุกต์อย่างมีศิลปะเพื่อให้ได้ภาพประกอบที่มีคุณภาพ ความสวยงาม แปลกตา ตรงกับจุดมุ่งหมายในการใช้และการจัดทำหนังสือมากยิ่งขึ้น อย่างไรก็ตาม หากภาพประกอบนั้นสร้างสรรค์ขึ้นโดยใช้เทคนิคคอมพิวเตอร์กราฟิก ภาพจะสมบูรณ์และสวยงามได้จะต้องใช้งบประมาณ ระยะเวลา ขึ้นตอน หรือแม้แต่ทีมงานในการผลิตหลายหน้าที่ มิใช่เป็นงานฝีมือเฉพาะผู้วาดภาพหรือจิตรกรเท่านั้น

ภาพการ์ตูนไทยในปัจจุบันส่วนใหญ่รับอิทธิพลมาจากภาพการ์ตูนญี่ปุ่น ไม่ว่าจะเป็นรูปร่างหน้าตาของตัวละคร การใช้ลายเส้น และองค์ประกอบต่าง ๆ โดยเฉพาะการ์ตูนประเภทนิยายภาพ แม้เรื่องราวจะเป็นแบบไทย เช่น การ์ตูนอิงประวัติศาสตร์หรือวรรณคดีไทย แต่รูปร่างหรือรูปทรงของตัวการ์ตูนนั้นกลับมีลักษณะคล้ายกับตัวการ์ตูนของญี่ปุ่น ซึ่งอาจมีผลต่อการซึมซับรับรู้เกี่ยวกับรูปร่างและการแต่งกายของเด็กในลักษณะการผสมกลืนทางวัฒนธรรม ดังตัวอย่างการ์ตูนในเรื่องนายขนมต้ม และหนุมานชาญสมร นอกจากนี้ ยังพบว่ามี การนำประวัติบุคคลที่มีชื่อเสียงและเหตุการณ์สำคัญทางประวัติศาสตร์มาผูกเป็นเรื่องราวแล้ววาดภาพประกอบ จัดพิมพ์เป็นนิยายภาพการ์ตูนด้วย เช่น เรื่อง สุภาพบุรุษชื่อกุหลาบ สายประดิษฐ์ และ เรื่อง เณรพยอมจอมยุทธ์ เป็นต้น ดังภาพที่ 4

สำหรับภาพประกอบที่เป็นตัวการ์ตูนในหนังสือสำหรับเด็กเล็กหรือเด็กก่อนวัยเรียนนั้น ยังคงได้รับอิทธิพลจากตะวันตก หากเป็นภาพสัตว์ก็จะมีกิริยาท่าทางเหมือนมนุษย์ เช่น ตัวการ์ตูนต่าง ๆ ของวอลต์ดิสนีย์ อาทิ มิกกี้เมาส์ โดนัลด์คั๊ก และหมีพูห์ เป็นต้น เป็นที่น่าสังเกตว่า กระแสความนิยมหนังสือการ์ตูนญี่ปุ่นและวัฒนธรรมเกาหลีได้เข้ามามีอิทธิพลส่งผลกระทบต่อวรรณกรรมไทยในทุกๆ ระดับ ในส่วนวรรณกรรมสำหรับเด็กได้รับอิทธิพลทั้งในด้านเนื้อหา รูปแบบ และภาพประกอบ ดังจะเห็นได้จากรูปแบบนั้น อาจพิจารณาแบ่งได้ เป็น 3 ส่วน คือ เรื่องยาว เรื่องสั้น และเรื่องชุดที่จบเป็นตอน ๆ นอกจากนี้ สำนักพิมพ์ยังได้ใช้วิธีการแปลมาจากต้นฉบับโดยคงไว้ทั้งรูปแบบ การจัดรูปเล่มและภาพประกอบเรื่อง อย่างไรก็ตาม หนังสือสำหรับเด็กของไทยส่วนหนึ่งได้ใช้วิธีการนำเสนอเนื้อเรื่องที่คิดและเขียนขึ้นโดยนักเขียนไทย แต่ใช้ภาพประกอบเป็นรูปวาดแบบการ์ตูนญี่ปุ่นและเกาหลี

ดังพอจะสังเกตได้จาก ลายเส้นและโครงร่างรูปทรงของตัวการ์ตูนที่ปรากฏในเรื่อง เช่น รูปใบหน้าจะมี คางแหลม ตาโต จมูกเล็ก ปากเล็ก ผมชี้ตั้งเป็นหนามแหลม (วรชัย วานิชวัฒนากุล, 2549)

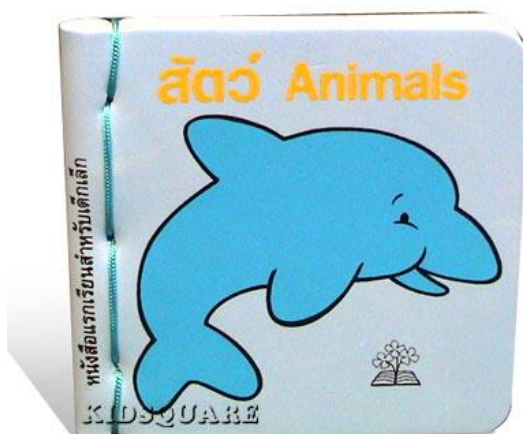
ภาพที่ 4 หนังสือการ์ตูนเรื่อง “เงรพยอมจอมยุ่ง”
ที่มา: พระพยอม กัลยาโณ (2553)

อย่างไรก็ตาม การสร้างภาพประกอบในหนังสือสำหรับเด็กทุกประเภท โดยภาพรวมแล้ว เห็นได้ว่าแทบทุกสำนักพิมพ์ต่างใส่ใจในการจัดทำอย่างประณีตและพิถีพิถันมากขึ้น มีการนำเทคโนโลยีใหม่ ๆ มาปรับประยุกต์ใช้อยู่เสมอ ๆ ทำให้หนังสือสำหรับเด็กสวยงาม น่าจับต้อง และดึงดูดความสนใจได้มากขึ้น แต่ในส่วนของรูปร่างตัวการ์ตูนอาจไม่มีความเป็นเอกลักษณ์ไทยอย่างชัดเจน

การจัดทำรูปเล่ม

หนังสือสำหรับเด็กโดยทั่วไปมีหลายขนาด หลากรูปร่างลักษณะ ขึ้นอยู่กับวัตถุประสงค์ในการจัดพิมพ์และการนำไปใช้ หากเป็นรูปเล่มสี่เหลี่ยมปกติ ส่วนใหญ่จะจัดพิมพ์ขนาด 16 หน้ายก (เล่มเล็ก) ขนาด 16 หน้ายกใหญ่ (เล่มกลาง) และขนาด 8 หน้ายก (เล่มใหญ่) สำหรับขนาดพิเศษที่อาจพบเห็นได้บ่อย มี 2 ขนาด คือ ขนาดจิ๋วและขนาดใหญ่พิเศษ ส่วนระบบของการจัดพิมพ์นั้นจะพิมพ์ด้วยระบบที่ทันสมัย ส่งผลทำให้หนังสือมีความสวยงาม ทนทาน ภาพประกอบและตัวอักษรมีความคมชัด สีสันสดใส สามารถดึงดูดความสนใจเด็กได้มากขึ้น นอกจากนี้ รูปเล่มของหนังสือยังมีการจัดทำให้มีลักษณะคล้ายกับสิ่งต่าง ๆ เช่น บ้าน รถ ผลไม้ รูปร่างสัตว์ เป็นต้น ส่วนวัสดุที่ใช้แม้จะยังนิยมใช้กระดาษในการจัดพิมพ์ แต่ก็พบว่ามีการนำวัสดุอื่น ๆ มาจัดทำหนังสือสำหรับเด็กให้มีรูปร่างพิเศษแตกต่างออกไปจากเดิมด้วย โดยเฉพาะหนังสือสำหรับเด็กก่อนวัยเรียนที่ยังอ่านหนังสือไม่ได้ เช่น มีการนำผ้า ยางพองน้ำ และพลาสติก มาจัดทำเป็นรูปเล่มหนังสือ ดังตัวอย่างหนังสือยางพองน้ำ ของบริษัทคิดส์สแควร์ จำกัด มีลักษณะเป็นหนังสือนุ่มนิ่มเล่มเล็ก เหมาะสำหรับเด็กเล็ก ๆ เพราะนอกจากจะมีสีสันสดใสสวยงามถูกใจเด็กแล้ว หนังสือลักษณะนี้ยังสามารถจับ พับ ดึง หรือกด

เล่นได้โดยไม่ต้องเกรงว่าหนังสือจะยับ อีกทั้งยังมีน้ำหนักเบา ลอยน้ำได้ ล้างทำความสะอาดได้ และทนทาน ปราศจากสารพิษ ไม่เป็นอันตรายต่อเด็ก เป็นต้น ตัวอย่างหนังสืออย่างพองน้ำ เรื่อง “สัตว์ ANIMALS” แสดงดังภาพที่ 5

ภาพที่ 5 หนังสืออย่างพองน้ำ เรื่อง “สัตว์ ANIMALS”
ที่มา: นิรนาม (2557ก)

การเข้าเล่มหรือการเย็บเล่มนั้น พบว่า หนังสือสำหรับเด็กเล็ก ๆ ที่มีจำนวนหน้าไม่มากนัก มักจะใช้วิธีการเย็บแบบมุงหลังคาหรือเย็บอก ส่วนหนังสือที่มีจำนวนหน้ามากอาจมีการเข้าเล่มด้วยวิธีไสกาวหรือเย็บกึ่ง ทั้งนี้การเย็บกึ่งนั้นนอกจากจะทำให้หนังสือทนทานแล้ว ยังมีส่วนทำให้หนังสือดูสวยงาม มีคุณค่ามากยิ่งขึ้นด้วย โดยทั่วไปหากแบ่งชนิดของหนังสือตามลักษณะของปกก็จะสามารถแบ่งออกได้เป็น 2 ชนิด คือ หนังสือปกอ่อน (Paper Back Book) และหนังสือปกแข็ง (Hard Bound Book)

ปกหนังสือหนึ่งเล่ม มักจะจัดพิมพ์ทั้งปกแข็งและปกอ่อน สำหรับกระดาษที่นำมาใช้พิมพ์นั้น ปัจจุบันเริ่มหันมาใช้กระดาษถนอมสายตา (Green Read Paper) มากขึ้น นอกจากนี้หนังสือสำหรับเด็กบางประเภทอาจมีการจัดพิมพ์เป็นชุด ในหนึ่งชุดมีหลายเรื่อง ทั้งยังอาจมีกล่องที่สวยงามสำหรับบรรจุหนังสือแต่ละเล่มเข้าไว้ด้วยกันเป็นชุด เช่น หนังสือชุดปัญญาจากชาดกของสำนักพิมพ์ห้องเรียน ได้นำนิทานชาดก 12 เรื่อง จากพระไตรปิฎกมาถ่ายทอดใหม่ในรูปแบบนิทานขนาดสั้นที่มีภาพประกอบสวยงาม เช่น เรื่อง ลิงกับจระเข้ เรื่อง สามสหาย เรื่อง แพะเจ้าปัญญา เรื่อง สองนกแขกเต้า เรื่อง หนูตัวเดียว เรื่อง หงส์ทองคำ เรื่อง ถาดทองคำ และ เรื่อง ช้างเกร เป็นต้น

อย่างไรก็ตาม โดยภาพรวมแล้ว การจัดทำรูปเล่มหนังสือสำหรับเด็กของไทย ส่วนใหญ่สำนักพิมพ์หรือผู้จัดพิมพ์ มักจะให้ความสำคัญกับความสวยงามในการออกแบบรูปเล่ม ทั้งปกและภาพประกอบ สำหรับกระดาษที่ใช้พิมพ์ก็ให้ความสำคัญในการคัดเลือกกระดาษที่มีคุณภาพมากขึ้น เช่น ใช้กระดาษอาร์ตมันและกระดาษที่มีความหนา ตั้งแต่ 120 แกรมขึ้นไป หรือไม่ก็ใช้กระดาษพิเศษต่าง ๆ เช่น กระดาษถนอมสายตา ในด้านรูปเล่มและขนาด มีความหลากหลายมากขึ้นทั้งในด้าน

ศิลปะการออกแบบและการนำวัสดุมาใช้ ถึงแม้โดยภาพรวมแล้วการจัดทำหนังสือมักให้ความสำคัญกับความสวยงามในการออกแบบใช้กระดาษที่มีคุณภาพแต่ยังส่งผลต่อต้นทุนการผลิตและยอดขายหรือได้รับความนิยมน้อยเพราะหนังสือมีราคาแพง

ผู้ที่เกี่ยวข้องกับการจัดทำหนังสือสำหรับเด็ก

สภาพปัจจุบันของหนังสือสำหรับเด็กในสังคมไทย มีพัฒนาการไปตามกระแสโลกาภิวัตน์ โดยได้รับอิทธิพลจากหนังสือของกลุ่มประเทศตะวันตกและประเทศญี่ปุ่นเป็นสำคัญ อย่างไรก็ตามหากพิจารณาเฉพาะปัจจัยภายในหรือบริบทสังคมไทยเอง หนังสือสำหรับเด็กจักพัฒนาไปอาจขึ้นอยู่กับผู้ที่เกี่ยวข้อง ดังต่อไปนี้

1. ผู้ปกครองและเด็ก

แม้เด็กจะเป็นผู้ใช้หนังสือหรือได้รับประโยชน์โดยตรงจากหนังสือ แต่ผู้ที่ตัดสินใจเลือกหรือผู้ที่จ่ายเงินซื้อหนังสือสำหรับเด็กแท้จริงก็คือผู้ใหญ่หรือผู้ปกครองของเด็กนั่นเอง เด็กนั้นเป็นเพียงผู้ที่มีบทบาทสำคัญต่อผู้ปกครองในการตัดสินใจเลือกซื้อหนังสือเท่านั้น ด้วยเหตุดังนี้ สถานะทางการเงินของผู้ปกครอง ระดับการศึกษา เพศ วัย ล้วนมีอิทธิพลต่อการตัดสินใจเลือกซื้อหนังสือให้แก่เด็กทั้งสิ้น เป็นที่น่าสังเกตว่า กลุ่มของผู้ปกครองและเด็กที่สนใจในการอ่านหนังสือหรือผู้ที่อ่านหนังสืออย่างสม่ำเสมอ คือกลุ่มบุคคลที่อยู่ในเขตเมืองหรือย่านเศรษฐกิจ และส่วนใหญ่มักจะเป็นผู้ที่มีการศึกษา ซึ่งบางครั้งอาจใช้ความสนใจและความต้องการส่วนตัว ตัดสินใจเลือกซื้อหนังสือต่าง ๆ มอบให้แก่เด็ก แต่หนังสือเหล่านั้นอาจไม่ใช่หนังสือที่อยู่ในความต้องการของเด็กอย่างแท้จริงก็เป็นได้ เช่น ในช่วงหนึ่งสังคมให้ความสนใจศิลปวัฒนธรรมประเทศเกาหลี ผู้ใหญ่หรือผู้ปกครองก็อาจซื้อหนังสือเหล่านั้นมอบให้แก่เด็กด้วย เช่น แดจังกึมฉบับเยาวชน เป็นต้น กล่าวได้ว่า ผู้ปกครองและเด็กเป็นผู้ที่มีบทบาทสำคัญในการกำหนดทิศทางการเคลื่อนไหวของตลาดหนังสือสำหรับเด็ก โดยเฉพาะในแง่ของอุปสงค์และอุปทาน เด็กและผู้ปกครองคือปัจจัยเบื้องต้นที่นำไปสู่การจัดพิมพ์หนังสือ

2. สำนักพิมพ์หรือผู้จัดพิมพ์

สำนักพิมพ์ คือ องค์กรที่สำคัญในการรับพิมพ์ผลงานของนักเขียน อาจแบ่งได้เป็น 2 ประเภท คือ สำนักพิมพ์ของรัฐและสำนักพิมพ์ของเอกชน โดยปกติสำนักพิมพ์จะต้องมีบรรณาธิการและกองบรรณาธิการเป็นผู้ดำเนินการพิจารณาคัดสรรและจัดพิมพ์หนังสือ คณะทำงานของสำนักพิมพ์ต่าง ๆ อาจประกอบไปด้วย บรรณาธิการบริหาร บรรณาธิการ กองบรรณาธิการ นักเขียน ภาพประกอบ ผู้ออกแบบปกและจัดรูปเล่ม นักคอมพิวเตอร์กราฟิก และงานพิสูจน์อักษร เป็นต้น หากพิจารณา ในปัจจุบันประเทศไทยมีสำนักพิมพ์ที่จัดพิมพ์หนังสือสำหรับเด็กมากขึ้น บางสำนักพิมพ์จัดพิมพ์เฉพาะหนังสือหรือสื่อที่เกี่ยวข้องกับเด็กเท่านั้น บางสำนักพิมพ์จัดพิมพ์หนังสือทุกประเภท เช่น สำนักพิมพ์ไทยวัฒนาพานิช บรรณกิจ ปาณยา สุริยบรรณ ชมรมเด็ก บันลือสาส์น อำนวยสาส์น มูลนิธิเด็ก แสงแดด นานมีบุ๊คส์ เรือนปัญญา ฝึกสื่อ ครีเอชั่น ฟอรัคคิดส์ เม็ดทราย และห้องเรียน เป็นต้น อย่างไรก็ตาม สำนักพิมพ์ที่พิมพ์เฉพาะหนังสือสำหรับเด็กมีอยู่ค่อนข้างน้อย ส่วนใหญ่จะพิมพ์หนังสือประเภทอื่น ๆ ควบคู่ไปด้วย อีกทั้งหนังสือสำหรับเด็กนั้นมีต้นทุนในการผลิตที่สูง ประกอบกับนักเขียนไทยที่เป็นนักเขียนเรื่องสำหรับเด็กที่เชี่ยวชาญยังมีน้อย

3. นักเขียนหรือผู้ที่สร้างสรรค์เรื่องราวเนื้อหา

นักเขียนเรื่องสำหรับเด็กที่มีคุณภาพของไทยยังมีปริมาณน้อย ส่วนใหญ่จะเป็นนักเขียนที่เขียนงานประเภทอื่น ๆ อยู่ด้วย หรือมีฉะนั้นก็เป็นนักเขียนที่มีงานประจำอยู่แล้ว แต่มีความสามารถในการเขียนเรื่องสำหรับเด็ก อย่างไรก็ตาม มีแนวโน้มว่านักเขียนเรื่องสำหรับเด็กจะมีปริมาณเพิ่มขึ้น อีกทั้งบางคนยังสามารถผลิตหรือสร้างสรรค์ผลงานจนเป็นที่ยอมรับ ได้รับกาตรประกาศยกย่อง เช่น เทพศิริ สุขโสภา ส.พุ่มสุวรรณ พรจันทร์ จันทรวินมล ถวัลย์ มาศจรัส แม้นมาศ ขวลิขิต วิริยะ สิริสิงห์ อรุณ วัชรสวัสดิ์ วาฬแพร เกริก ยุ้นพันธ์ ปรีดา ปัญญาจันทร์ และชีวัน วิสาสะ เป็นต้น

กล่าวในแง่ความสามารถของนักเขียนเรื่องสำหรับเด็ก นอกจากจะต้องเป็นผู้ที่มีจินตนาการ มีความคิดสร้างสรรค์ และมีความสามารถในการใช้ภาษาได้อย่างถูกต้องเหมาะสมแล้ว นักเขียนเรื่องสำหรับเด็กควรจะต้องเป็นผู้ที่มีความรู้เกี่ยวกับจิตวิทยาเด็ก ทั้งยังต้องเป็นผู้ที่ช่างคิดช่างสังเกต ทั้งยังอาจต้องมีความรู้ในศิลปะแขนงอื่น ๆ ด้วย เช่น การวาดภาพ การถ่ายภาพ ฯลฯ จึงจะสามารถสร้างสรรค์ผลงานได้ตรงกับความต้องการของเด็กได้ ดังนั้น นักเขียนเรื่องสำหรับเด็กในปัจจุบันจึงอาจจำแนกได้เป็น 2 กลุ่ม คือ นักแต่งเรื่อง และนักแต่งเรื่องที่สามารถสร้างสรรค์ภาพประกอบได้ด้วย

เทพศิริ สุขโสภา

ปรีดา ปัญญาจันทร์

เกริก ยุ้นพันธ์

ภาพที่ 6 นักเขียนเรื่องสำหรับเด็กและเยาวชน
ที่มา: นิรนาม (2557ข)

4. ผู้วาดภาพหรือผู้ที่สร้างสรรค์ภาพประกอบ

ภาพประกอบคือหัวใจสำคัญของหนังสือสำหรับเด็ก เพราะภาพคือภาษาสากลที่ทุกคนสามารถทำความเข้าใจเนื้อหาของภาพได้ นอกจากนี้ ภาพยังสามารถช่วยกระตุ้นให้เกิดความสนใจเร้าความคิด จินตนาการ เพิ่มพูนประสบการณ์จากการมองเห็น และช่วยให้เกิดการเรียนรู้ได้ ดังนั้นผู้วาดภาพหรือผู้สร้างภาพประกอบ จึงเป็นบุคคลที่มีความสำคัญต่อกระบวนการจัดทำหนังสือไม่ยิ่งหย่อนไปกว่าบุคคลใด ๆ ในกระบวนการจัดทำหนังสือ ฉวีวรรณ คูหาภินันท์ (2527) ตั้งข้อสังเกตไว้ ผู้วาดภาพประกอบหนังสือสำหรับเด็กควรศึกษาเกี่ยวกับจิตวิทยาการเรียนรู้ของเด็ก ศึกษาเกี่ยวกับสี และลักษณะของรูปภาพที่เด็กชอบทั้งยังต้องอ่านเนื้อเรื่องที่ตนจะเขียนภาพประกอบให้เข้าใจเสียก่อน หากมีโอกาสควรพูดคุยแลกเปลี่ยนความคิดเห็นกับนักเขียนเจ้าของเรื่องด้วย นอกจากนี้ ผู้วาดภาพ

ควรมุ่งให้ความสำคัญ สะอาด บริสุทธิ์ และความถูกต้องแก่เด็ก รู้จักนำศิลปะตะวันตกมาประยุกต์ใช้กับศิลปะไทย ควรมีอุดมคติไม่ตกอยู่ภายใต้อิทธิพลของนายทุน และไม่ควรรลอกเลียนแบบผู้ใด อย่างไรก็ตาม ผู้วาดภาพหรือผู้ที่สร้างภาพประกอบหนังสือสำหรับเด็กในปัจจุบัน อาจต้องทำงานเป็นทีม บ้างเรียกว่าทีมงานสร้างสรรค์ภาพประกอบ ทีมเขียนและสร้างสีสันการ์ตูน หรือฝ่ายศิลป์ เป็นต้น ทั้งนี้ เพราะ ภาพประกอบหนังสือสำหรับเด็กไม่ได้จำกัดอยู่เฉพาะภาพวาดเท่านั้น หากแต่หนังสือบางเล่มอาจต้องใช้ภาพประกอบที่หลากหลาย เช่น ใช้ภาพถ่ายจากความเป็นจริง ใช้ภาพถ่ายจากศิลปะประติมากรรม รวมไปถึงภาพที่สร้างสรรค์ขึ้นจากโปรแกรมคอมพิวเตอร์ สำหรับผู้ที่มิใช่เสียงในการวาดภาพหรือสร้างภาพประกอบหนังสือของไทย เช่น สวัสดิ์ จุฑะรพ ฉันท สุวรรณบุญ เฉลิม นาคีรักษ์ สงบ แจ่มพัตร์ ปยุต เงากระจ่าง พิจารณ์ ตั้งคไพศาล ชัย ราชวัตร อรุณ วัชรสวัสดิ์ โอม รัชเวทย์ สมบัติ คิ้วอก กรีก ยืนพันธ์ ปรีดา ปัญญาจันทร์ เป็นต้น

5. หน่วยงานของรัฐและเอกชนที่สนับสนุนการอ่าน

แม้จะไม่เกี่ยวข้องโดยตรงต่อกระบวนการในการจัดพิมพ์และจำหน่ายหนังสือสำหรับเด็ก แต่หน่วยงานของรัฐและเอกชนบางแห่งก็มีส่วนสำคัญต่อการผลักดันให้มีการจัดพิมพ์และเผยแพร่หนังสือสำหรับเด็ก โดยเฉพาะหนังสือที่มีคุณภาพและได้มาตรฐาน บางหน่วยงานให้การสนับสนุนทั้งเรื่องงบประมาณและการจัดประกวดเพื่อมอบรางวัลให้แก่หนังสือและผู้ที่เกี่ยวข้องกับการจัดทำหนังสือสำหรับเด็ก เช่น สมาคมภาษาและหนังสือแห่งประเทศไทย สมาคมนักเขียนแห่งประเทศไทย สมาคมผู้จัดพิมพ์และจัดจำหน่ายแห่งประเทศไทย คณะกรรมการจัดงานสัปดาห์หนังสือแห่งชาติ มูลนิธิเด็ก ธนาคารกรุงเทพ บริษัทการบินไทย ฯลฯ เป็นที่น่าสังเกตว่า ในส่วนของหน่วยงานภาครัฐจะสนับสนุนให้มีการจัดพิมพ์ เผยแพร่ หรือส่งเสริมให้มีการอ่านหนังสือ ซึ่งเป็นไปตามนโยบายของรัฐบาลในแต่ละยุคสมัย กิจกรรมบางอย่างไม่สามารถดำเนินการได้ต่อเนื่อง หากมีการเปลี่ยนแปลงรัฐบาลหรือคณะกรรมการในการดำเนินการ ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับว่ารัฐบาลที่เข้ามาบริหารประเทศมีนโยบายอย่างไร สอดคล้องหรือไม่กับรัฐบาลชุดก่อนๆ และจะดำเนินงานอย่างไรให้มีความต่อเนื่อง นอกจากนี้ จะเห็นได้ว่า หน่วยงานของรัฐที่ทำงานด้านการส่งเสริมและสนับสนุนการอ่าน มักจะดำเนินงานโดยอาศัยเหตุการณ์และสถานการณ์ต่าง ๆ มาสร้างกระแสเพื่อให้เกิดกิจกรรมหรือโครงการที่เกี่ยวข้องกับการส่งเสริมการอ่าน เช่น จัดกิจกรรมรณรงค์ปีแห่งการอ่านหนังสือโลก ร่วมจัดกิจกรรมสัปดาห์หนังสือแห่งชาติ ฯลฯ แต่ถึงกระนั้นบางกิจกรรมก็เป็นไปอย่างฉาบฉวย ไม่จริงจังพอที่จะนำไปสู่การปรับเปลี่ยนพฤติกรรมในการอ่านที่ดี หรือปลูกฝังให้เกิดค่านิยมและวัฒนธรรมในการอ่านได้

บทสรุป

“การอ่าน” เป็นกระบวนการหนึ่งที่ส่งเสริมจินตนาการและการพัฒนาทางสติปัญญา ดังนั้น หนังสือสำหรับเด็กจึงเป็นเครื่องมือสำคัญในการยกระดับสติปัญญาและจิตวิญญาณที่องกามของเด็ก การส่งเสริมให้เด็กรักการอ่านหนังสือจะช่วยให้เด็กได้เรียนรู้ทักษะชีวิตและสิ่งต่าง ๆ รอบตัว การจัดทำหนังสือสำหรับเด็กนั้นจะต้องคำนึงถึงคุณค่าและประโยชน์ที่เด็กจะได้รับจากการอ่าน หนังสือสำหรับเด็กนั้นควรมีความเพลิดเพลิน สนุกสนาน สามารถเสริมสร้างจินตนาการ ประสพการณ์ความรู้ ตลอดจนอาจสอดแทรกคุณธรรมจริยธรรมให้แก่เด็กได้ ทั้งนี้จำเป็นต้องเป็นไปตามความต้องการและพัฒนาการของเด็กในแต่ละเพศวัย ปัจจุบัน วงการหนังสือสำหรับเด็กของไทยมีความเคลื่อนไหว

อย่างต่อเนื่อง และมีแนวโน้มที่ดีขึ้นทั้งในด้านปริมาณ คุณภาพ กระบวนการผลิต การส่งเสริมให้
รางวัลแก่นักเขียน และการประกาศยกย่องหนังสือที่ดีมีคุณภาพ ทั้งนี้เพราะทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้อง เช่น
ผู้ปกครอง ครู บรรณารักษ์ สำนักพิมพ์ ผู้แต่ง ผู้แปล ผู้เขียนภาพประกอบ รวมทั้งหน่วยงานภาครัฐ
และเอกชนต่างให้ความสนใจที่จะพัฒนาเด็กด้วยกิจกรรมส่งเสริมการอ่าน แต่ถึงกระนั้นก็ยัง
ไม่เข้มแข็งพอที่จะทำให้เด็ก ๆ รวมทั้งผู้ใหญ่ในสังคมไทย ปรับเปลี่ยนพฤติกรรมไปสู่การอ่านที่ดี
มีคุณภาพเพียงพอที่จะนำไปสู่ค่านิยมและวัฒนธรรมการอ่านที่ยั่งยืนในสังคมได้

เอกสารอ้างอิง

- ฉวีวรรณ คูหาภินันท์. (2527). **การทำหนังสือสำหรับเด็ก**. กรุงเทพฯ: วิทยาลัยครู
บ้านสมเด็จเจ้าพระยา.
- นิรนาม. (2557ก). **หนังสือแรกเรียนสำหรับเด็กเล็ก เรื่อง สัตว์ Animals**. [รูปภาพ]. [ออนไลน์],
เข้าถึงได้จาก: <http://www.kidsquare.com>. (2557, 1 ธันวาคม)
- _____. (2557ข). **เทพศิริ สุขโสภา ปรีดา ปัญญาจันทร์ เกริก ยूनพันธ์ นักเขียน
เรื่องสำหรับเด็กและเยาวชน**. [รูปภาพ]. [ออนไลน์], เข้าถึงได้จาก:
<http://www.happyreading.in.th/article/detail.php?id=581>,
<http://www.amarinpocketbook.com> และ
<http://www.loveyoueveryday.com/blog/love/million-toy-museum/>
(2557, 1 ธันวาคม)
- เบญจวรรณ สุนทรากุล. (2523). **การวิเคราะห์แบบเรียนไทย เรื่องวิวัฒนาการของแบบเรียนไทย**.
กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- พระพยอม กัลยาโณ. (2553). **เณรพยอมจอมยุ่ง**. กรุงเทพฯ: วัฏฏะ.
- ไพโรธ เลิศพิริยกุล. (2542). **วรรณกรรมปัจจุบัน**. กรุงเทพฯ: ไทยวัฒนาพานิช.
- วรัชญ์ วานิชวัฒนากุล. (2549). **การสื่อสารความหมายใน “การ์ตูนไทยพันธุ์ใหม่”**. กรุงเทพฯ:
มติชน.
- สำนักงานสถิติแห่งชาติ. (2551). **การสำรวจเด็กและเยาวชน พ.ศ. 2551 โดยสำนักงานสถิติ
แห่งชาติ**. [ออนไลน์], เข้าถึงได้จาก:
<http://www.happyreading.in.th/article/detail.php?id=512> (2557, 1 ธันวาคม)
- โอม รัชเวชย์. (2554ก). **พระอานนท์**. กรุงเทพฯ: อมรินทร์ คอมมิกส์.
- _____. (2554ข). **องค์ลีมาล**. กรุงเทพฯ: อมรินทร์ คอมมิกส์.

แนวทางการพัฒนาการเห็นคุณค่าในตนเองของวัยรุ่น ตามทฤษฎีการรับรู้ความสามารถของตน

GUIDELINE FOR DEVELOPING ADOLESCENT SELF-ESTEEM BASED ON SELF-EFFICACY THEORY

ดวงกมล ทองอยู่^{1*}
Doungkamol Thongyoo

บทคัดย่อ

การเห็นคุณค่าในตนเอง เป็นการตัดสินคุณค่าของตนและแสดงออกในรูปแบบของทัศนคติที่บุคคลนั้นมีต่อตนเอง การเห็นคุณค่าของตนเองจึงเป็นปัจจัยสำคัญประการหนึ่งในการตัดสินใจเลือกปฏิบัติหรือแสดงพฤติกรรมต่าง ๆ โดยเฉพาะกลุ่มวัยรุ่นซึ่งเป็นกลุ่มเสี่ยงต่อพฤติกรรมต่าง ๆ เช่น พฤติกรรมเสี่ยงทางเพศ พฤติกรรมเสี่ยงต่อการติดสารเสพติด เราจึงมีความจำเป็นที่จะต้องพัฒนาทักษะการเห็นคุณค่าของตนเองให้กับวัยรุ่น ซึ่งทฤษฎีทางจิตวิทยาทฤษฎีหนึ่งที่เหมาะจะนำมาประยุกต์ใช้ในการพัฒนาทักษะการเห็นคุณค่าในตนเองของวัยรุ่น คือทฤษฎีการรับรู้ความสามารถของตน เนื่องจากการรับรู้ความสามารถของตนจะมีผลต่อแรงจูงใจในการแสดงพฤติกรรมของบุคคล บุคคลที่รับรู้ความสามารถของตนเองสูงจะมีพฤติกรรมกล้าแสดงออกมากกว่าบุคคลที่รับรู้ความสามารถของตนเองต่ำ ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดการเห็นคุณค่าในตนเอง ดังนั้นการเพิ่มการรับรู้ความสามารถของตนตามแนวทางทฤษฎีการรับรู้ความสามารถของตน โดยใช้แนวทางเพิ่มประสบการณ์ที่ประสบความสำเร็จให้กับวัยรุ่น การใช้ตัวแบบ การใช้คำพูดชักจูงและการกระตุ้นทางอารมณ์ จึงสามารถนำมาใช้เป็นแนวทางการพัฒนาการเห็นคุณค่าในตนเองของวัยรุ่นได้

คำสำคัญ: การเห็นคุณค่าในตนเอง, ทฤษฎีการรับรู้ความสามารถของตน, วัยรุ่น

¹หลักสูตรจิตวิทยา คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์
มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ ในพระบรมราชูปถัมภ์ จังหวัดปทุมธานี
*E-mail: doungkamol_th@yahoo.com

ABSTRACT

Self-esteem judges self-worth and is presented by a person's attitude toward himself or herself. Therefore, self-esteem is one of the key factors to decide how to choose to behave or to show behavior especially for adolescent who has a risk behavior such as sexual or drug addiction risk behavior. Then there is a need to develop a self-esteem skill in adolescents. One of the psychological theories which is appropriate to be applied for developing self-esteem for adolescents is Self-Efficacy Theory. This is because self-efficacy awareness affects the personal motivation to behave. A person with high self-efficacy awareness dares to express himself better than a person with low self-efficacy awareness which is in accordance with self-esteem realization. Thus, the increase of self-efficacy awareness based on Self-Efficacy Theory which employs mastery experience, modeling, verbal persuasion and emotional arousal, can be used as a guideline for developing adolescent self-esteem.

Keywords: Self-esteem, Self-efficacy Theory, Adolescent

บทนำ

การเห็นคุณค่าในตนเอง (Self Esteem) เป็นความรู้สึกที่เกิดจากการประเมินตนเองเกี่ยวกับความมีคุณค่า ยอมรับตนเอง มองตนเองในทางบวก รวมถึงการรับรู้ว่าคุณมีความสามารถ มีประโยชน์ต่อสังคม ตลอดจนได้รับการยอมรับจากสังคม

วัยรุ่น เป็นวัยที่การเห็นคุณค่าในตนเองมีอิทธิพลสูงต่อพฤติกรรมการแสดงออกตลอดจนการใช้ชีวิต จากการศึกษาทฤษฎีลำดับขั้นความต้องการของ Maslow (1970) พบว่า บุคคลในช่วงวัยรุ่นจะให้ความสำคัญกับความต้องการการเห็นคุณค่าในตนเองสูงกว่าวัยอื่น ๆ ในวัยผู้ใหญ่ บุคคลจะมีวุฒิภาวะมากขึ้นทำให้บุคคลมองตนเองได้อย่างชัดเจนมากยิ่งขึ้น โดยที่ผู้ใหญ่จะยอมรับตนเองมากขึ้นและพอฝึนน้อยกว่าในช่วงวัยรุ่น

การพัฒนาการเห็นคุณค่าในตนเองของวัยรุ่นจึงมีความสำคัญที่ผู้ที่เป็น พ่อ แม่ ผู้ปกครอง ครู อาจารย์ จะละเลยมิได้ เนื่องจากปัญหาต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นกับเด็กวัยรุ่นล้วนแล้วแต่เกิดมาจากพื้นฐานของการที่วัยรุ่นเห็นคุณค่าในตนเองต่ำทั้งสิ้น ไม่ว่าจะเป็นปัญหาการมีเพศสัมพันธ์ก่อนวัยอันควรนำไปสู่ปัญหาการท้องไม่พร้อมและโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์ ปัญหายาเสพติด ปัญหาความรุนแรง ปัญหาการถูกล่วงละเมิด ปัญหาการแสดงพฤติกรรมไม่เหมาะสมต่าง ๆ ตลอดจนปัญหาโรคซึมเศร้าและการฆ่าตัวตาย การที่วัยรุ่นรู้สึกว่าตนไม่มีคุณค่าไม่ได้รับการยอมรับในสังคมเป็นสิ่งที่หลักให้พวกเขาเข้าไปสู่วงจรของปัญหาต่าง ๆ มากยิ่งขึ้น การพัฒนาให้เขาเป็นผู้ที่มีการเห็นคุณค่าในตนเองสูงจึงเปรียบเสมือนการสร้างภูมิคุ้มกันทางจิตใจให้กับวัยรุ่นได้เป็นอย่างดี

ในบทความนี้ผู้เขียนได้เลือกทฤษฎีทางจิตวิทยาหนึ่งทฤษฎี ได้แก่ ทฤษฎีการรับรู้ความสามารถของตน (Self-efficacy Theory) ซึ่งเป็นทฤษฎีที่ Albert Bandura อาจารย์และนักจิตวิทยาชาวแคนาดา ได้พัฒนามาจากทฤษฎีการเรียนรู้ทางสังคม (Social Learning Theory)

เพื่อนำมาใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาการเห็นคุณค่าในตนเองของวัยรุ่น เป็นอีกหนึ่งแนวทางที่พ่อ แม่ ผู้ปกครองที่มีลูกหลานอยู่ในวัยรุ่น และครูอาจารย์สามารถนำไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันและในการเรียนการสอนได้

ลักษณะของบุคคลที่มีความรู้สึกเห็นคุณค่าในตนเองสูง

บุคคลที่มีความรู้สึกเห็นคุณค่าในตนเองสูงนั้น มีลักษณะกระตือรือร้น มีความเชื่อมั่นในตนเอง มองโลกในแง่ดี คิดในด้านบวก พอใจในตนเอง รักตนเอง ไม่รู้สึกด้อยค่า เคารพตนเอง ตระหนักถึงความรับผิดชอบต่อตนเองและผู้อื่น รวมทั้งสามารถสร้างสัมพันธภาพที่ดีต่อบุคคลและสิ่งแวดล้อม ทำให้เป็นคนกล้าคิดกล้าทำ กล้าเผชิญปัญหา และถือว่าปัญหาเป็นเรื่องที่ท้าทาย ไม่ย่อท้อต่ออุปสรรค ใช้กลไกในการป้องกันตนเองน้อยมาก ดังนั้นจึงมีความสุขและใช้ชีวิตอย่างมีประสิทธิภาพ (Coopersmith, 1981a)

ลักษณะของบุคคลที่มีการเห็นคุณค่าในตนเองสูงมีดังต่อไปนี้ (นุจิรา สารถ้อย, 2547)

1. มีใบหน้าท่าทางวิธีการพูดและการเคลื่อนไหวแผ่วไถ่ด้วยความแจ่มใสร่าเริงมีชีวิตชีวา
2. สามารถพูดถึงความสำเร็จหรือข้อบกพร่องของตนเองได้อย่างตรงไปตรงมาและด้วยน้ำใสใจจริง
3. สามารถเป็นทั้งผู้ให้และผู้รับการสรรเสริญการแสดงออกด้วยความรักความซาบซึ้ง
4. สามารถเปิดใจรับคำตำหนิและไม่ทุกข์ร้อนเมื่อมีผู้กล่าวถึงความผิดพลาดของตน
5. คำพูดและการเคลื่อนไหวมีลักษณะธรรมชาติไม่กังวล
6. มีความกลมกลืนกันอย่างดีระหว่างคำพูด การกระทำ การแสดงออกและการเคลื่อนไหว
7. สามารถที่จะเห็นและสนุกสนานกับแง่ตลกขบขันของชีวิตทั้งของตนเองและผู้อื่น
8. มีเจตคติที่เปิดเผยอยากรู้ อยากเห็นเกี่ยวกับชีวิตประสบการณ์ใหม่และโอกาสใหม่ ๆ ของชีวิต
9. มีเจตคติที่ยืดหยุ่นในการตอบสนองกับเหตุการณ์และสิ่งท้าทายมีวิญญานของความเป็นคนช่างคิดและไม่เอาจริงเอจังกับชีวิตมากจนเกินไป
10. มีพฤติกรรมการแสดงออกในทางที่เหมาะสมสามารถเป็นตัวของตัวเองแม้ว่าตกอยู่ภายใต้สถานการณ์ที่มีความเครียด

ดังนั้นจะเห็นได้ว่า ลักษณะของผู้ที่มีการเห็นคุณค่าในตนเองสูงนั้นเป็นลักษณะพื้นฐานสำคัญ เนื่องจากเมื่อบุคคลมีการเห็นคุณค่าในตนเองแล้ว ก็จะสามารถพัฒนาบุคลิกภาพ ความรู้ความสามารถ การบริหารตนเอง มนุษยสัมพันธ์ สุขภาพ ตลอดจนคุณธรรมจริยธรรมของบุคคลนั้นได้ดี เพราะบุคคลเมื่อมีการเห็นคุณค่าในตนเองแล้วก็จะมีความเชื่อ มีกำลังใจที่คิดว่าตนสามารถที่จะพัฒนาได้ในทุก ๆ ด้าน

องค์ประกอบที่มีอิทธิพลต่อการเห็นคุณค่าในตนเอง

ก่อนอื่นต้องกล่าวถึงคุณลักษณะพื้นฐานของการเห็นคุณค่าในตนเอง ซึ่งบุคคลใช้เป็นเครื่องตัดสินว่าตนประสบความสำเร็จ ซึ่งมีอยู่ 4 ประการ คือ (Coopersmith, 1981b)

1. การรับรู้ว่าคุณมีความสามารถ (Competence) เมื่อบุคคลรับรู้ว่าคุณสามารถทำงานได้สำเร็จตามเป้าหมาย สามารถเผชิญอุปสรรคและปัญหาต่าง ๆ ที่ผ่านเข้ามาในชีวิตด้วยความมั่นใจ ปรับตัวได้ดี และสามารถดำรงชีวิตร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีประสิทธิภาพ

2. การรับรู้ว่าคุณมีความสำคัญ (Significance) เมื่อบุคคลได้รับการยอมรับอย่างเหมาะสม รู้สึกว่าคุณเป็นที่รักของบุคคลอื่น มีประโยชน์และเป็นส่วนหนึ่งของครอบครัวและสังคม

3. การรับรู้ว่าคุณมีอำนาจ (Power) เมื่อบุคคลรู้สึกว่าคุณมีอิทธิพลในการควบคุมชีวิตของตนเองและต่อเหตุการณ์ต่าง ๆ รอบตัว มีความเชื่อมั่นในอำนาจการกระทำของตนเองที่จะก่อให้เกิดผลตามที่ต้องการ และมีความสามารถในการกระทำสิ่งต่างๆ ให้บรรลุตามวัตถุประสงค์ได้ด้วยตนเอง

4. การรับรู้ว่าคุณมีคุณความดี (Virtue) เมื่อบุคคลมีการปฏิบัติตัวสอดคล้องกับศีลธรรม จริยธรรม ค่านิยมและวัฒนธรรมประเพณี มองโลกในแง่ดี พอใจในชีวิตที่เป็นอยู่ มีการแสดงออกของความคิดและถูกต้องตามทำนองคลองธรรม

Coopersmith (1981b) ได้ศึกษาองค์ประกอบที่มีอิทธิพลต่อการเห็นคุณค่าในตนเอง โดยได้แบ่งเป็น 2 ประเภท คือ องค์ประกอบภายในตนเองและองค์ประกอบภายนอกตนเอง

1. องค์ประกอบภายในตนเอง เป็นลักษณะของแต่ละบุคคลที่มีผลทำให้การเห็นคุณค่าในตนเองของบุคคลแต่ละคนมีความแตกต่างกัน แบ่งเป็น

1.1 ลักษณะทางกายภาพ (Physical Attributes) โดยบุคคลที่มีลักษณะทางกายภาพที่ดีนั้นจะต้องเป็นบุคคลที่มีรูปร่างหน้าตาที่ดีสวยงาม มีความคล่องแคล่วว่องไว รู้สึกเห็นคุณค่าในตนเองมากกว่าบุคคลที่มีลักษณะทางกายภาพที่ด้อยกว่า อย่างไรก็ตาม ลักษณะทางกายภาพจะส่งผลต่อการเห็นคุณค่าในตนเองมากน้อยเพียงใด ขึ้นอยู่กับการให้คุณค่าของสังคมที่บุคคลนั้นอาศัยอยู่

1.2 สมรรถภาพ ความสามารถและผลงาน (General Capacity, Ability and Performance) องค์ประกอบทั้ง 3 ประการ จะมีความสัมพันธ์ระหว่างกัน และมีผลต่อการเห็นคุณค่าในตนเอง โดยองค์ประกอบเหล่านี้จะเป็นตัวบ่งชี้ถึงความสำเร็จของการกระทำว่า ประสบความสำเร็จหรือได้รับความล้มเหลว โดยอาจมีเรื่องสติปัญญาเข้ามาเกี่ยวข้อง สิ่งเหล่านี้จะนำไปสู่การเพิ่มระดับการเห็นคุณค่าในตนเอง

1.3 ภาวะอารมณ์ (Affective States) เป็นภาพสะท้อนให้เห็นถึงการเห็นคุณค่าในตนเอง มีความสุขหรือความทุกข์ ความวิตกกังวล ความคับข้องใจ หรือภาวะอารมณ์อื่น ๆ ที่อยู่ในตัวบุคคล อันเป็นผลสืบเนื่องมาจากการประเมินสิ่งที่ตนประสบและเป็นผลมาจากการปฏิสัมพันธ์กับบุคคลอื่น แล้วส่งผลต่อการประเมินตนเองในเวลาต่อมา บุคคลที่ประเมินตนเองในทางที่ดีจะมีความรู้สึกพึงพอใจและมีความสุขในทางตรงกันข้ามบุคคลที่ประเมินตนเองในทางไม่ดี ไม่พอใจ ในชีวิตของตนและอาจทำให้เกิดความรู้สึกหมดหวังในอนาคต

1.4 ค่านิยมส่วนตัว (Self-values) บุคคลทั่วไปจะให้ความพอใจสิ่งต่าง ๆ แตกต่างกันไป โดยบุคคลจะมีแนวโน้มจะใช้ค่านิยมของสังคม เป็นสิ่งตัดสินการเห็นคุณค่าในตนเอง หากค่านิยมของตนเองสอดคล้องกับแนวโน้มของค่านิยมทางสังคมนั้น ๆ จะทำให้บุคคลนั้นมีการเห็นคุณค่าในตนเองเพิ่มขึ้น แต่ถ้าค่านิยมของตนเองไม่สอดคล้องจะมีผลทำให้บุคคลนั้นมีการเห็นคุณค่าในตนเองต่ำลง

1.5 ความปรารถนา (Aspiration) การเห็นคุณค่าในตนเองของบุคคลเกิดจากการเปรียบเทียบผลงาน และความสามารถของตนเองกับเกณฑ์ความสำเร็จที่ตนเองคาดหวังไว้ หากผลงานและความสามารถเป็นไปตามตามเกณฑ์ที่ตนได้คาดหวังไว้หรือทำได้ดีกว่าจะทำให้บุคคลมีการเห็นคุณค่าในตนเองเพิ่มขึ้น ในทางตรงกันข้าม ถ้าผลงานและความสามารถไม่เป็นไปตามเกณฑ์ที่ตนคาดหวังหรือทำได้ต่ำกว่า จะทำให้บุคคลคิดว่าตนเองนั้นเป็นบุคคลที่ด้อยคุณค่า

1.6 เพศ (Gender) พบว่าส่วนใหญ่เพศชายจะมีการเห็นคุณค่าในตนเองสูงกว่าเพศหญิง เนื่องจากสังคมและวัฒนธรรมส่วนใหญ่จะให้ความสำคัญกับเพศชาย หากเพศชายทำงานประสบความสำเร็จจะถูกมองว่าเกิดจากความสามารถ แต่ถ้าเป็นเพศหญิงจะถูกมองว่าเป็นเพราะความพยายามหรือเป็นเพราะความโชคดี แต่อย่างไรก็ตามทัศนคติต่อเพศหญิงและระดับการเห็นคุณค่าในตนเองยังมีความแตกต่างกันอยู่กับวัฒนธรรมด้วย

1.7 ปัญหาต่าง ๆ และโรคภัยไข้เจ็บ (Problems and Pathology) ได้แก่ ปัญหาสุขภาพจิตทั่ว ๆ ไป อาการทางกายที่มีสาเหตุมาจากจิตใจ (Psychosomatic Symptoms) กล่าวคือ ผู้ที่มีปัญหาดังกล่าวมากจะเกิดความรู้สึกของการเห็นคุณค่าในตนเองต่ำ และจะแสดงออกมาในรูปของความวิตกกังวล มีความทุกข์มากกว่าผู้ที่มีปัญหาดังกล่าวน้อย

2. องค์ประกอบภายนอกตนเอง คือสภาพแวดล้อมภายนอกที่บุคคลมีปฏิสัมพันธ์ด้วย องค์ประกอบภายนอกตนเองจะส่งผลให้เกิดการเห็นคุณค่าในตนเองที่ต่างกันไป ซึ่งประกอบด้วย

2.1 ความสัมพันธ์กับครอบครัวและพ่อแม่ ความสัมพันธ์ระหว่างพ่อแม่และลูกเป็นสิ่งที่มีความสำคัญและมีอิทธิพลมาก ประสบการณ์ที่บุคคลได้รับจากความสัมพันธ์ภายในครอบครัวเป็นรากฐานที่สำคัญในชีวิตบุคคล เด็กที่ได้รับความรักความอบอุ่น การสนับสนุน ให้กำลังใจ ให้สิทธิเสรีภาพในการกระทำของเด็ก โดยกฎระเบียบที่พ่อแม่ใช้ในการปกครองลูกของตน และจัดการดูแลให้เด็กมีอิสระในขอบเขตที่กำหนด สิ่งต่าง ๆ เหล่านี้จะทำให้เด็กสามารถพัฒนาการเห็นคุณค่าในตนเองได้

2.2 โรงเรียนและสถาบันการศึกษา โรงเรียนมีหน้าที่ช่วยให้นักเรียนเกิดความรู้สึกเชื่อมั่นในทักษะความสามารถ และรู้สึกเห็นคุณค่าในตนเองเมื่ออยู่ในชั้นเรียน โดยโรงเรียนเป็นสถานที่ที่พัฒนาความรู้สึกเห็นคุณค่าในตนเองต่อบ้าน การที่ครูเปิดโอกาสให้นักเรียนทำกิจกรรมต่าง ๆ อย่างมีอิสระ โดยไม่ขัดกับกฎระเบียบที่โรงเรียนได้กำหนดไว้ การฝึกให้นักเรียนรู้จักแก้ไขปัญหาต่าง ๆ จะส่งเสริมให้เด็กมีความมั่นใจและเชื่อมั่นในตนเอง

2.3 สถานภาพทางสังคม เป็นการเปรียบเทียบตนเองกับบุคคลอื่นโดยพิจารณาจากอาชีพ ตำแหน่งงาน บทบาททางสังคม สถานะเศรษฐกิจ วงศ์ตระกูล ดังจะเห็นได้โดยทั่วไปว่าบุคคลที่มาจากสถานภาพทางสังคมสูง จะได้รับการปฏิบัติที่ทำให้เขารู้สึกเห็นคุณค่าในตนเองสูงกว่าบุคคลที่มาจากสถานภาพทางสังคมระดับปานกลางหรือต่ำ อย่างไรก็ตามจากการศึกษาพบว่า สถานภาพทางสังคมมีความสัมพันธ์กับการเห็นคุณค่าในตนเองไม่ค่อยเด่นชัดนัก เพราะบุคคลที่มาจากสถานภาพทางสังคมในระดับต่ำมีทั้งบุคคลที่มีการเห็นคุณค่าในตนเองสูงและต่ำ ดังที่ Coopersmith (1981b) ศึกษาพบว่า ยิว เป็นชนกลุ่มน้อยที่มีสถานภาพทางสังคมในระดับต่ำ แต่มีการเห็นคุณค่าในตนเองสูงเกินไป แอสแตนท์ และคาธอลิก ซึ่งเป็นพวกที่มีสถานภาพทางสังคมในระดับสูง

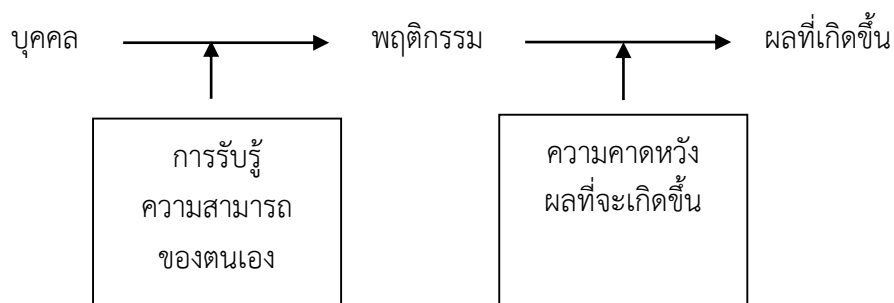
สังคมและกลุ่มเพื่อน การที่บุคคลมีปฏิสัมพันธ์กับสังคมและเพื่อนจะช่วยในการพัฒนาการเห็นคุณค่าในตนเอง การที่บุคคลไม่ได้รับการยอมรับ การไม่ได้มีส่วนร่วม ไม่เป็นที่ประทับใจในกลุ่มเพื่อน จะทำให้ความรู้สึกเห็นคุณค่าในตนเองต่ำลง จะกลายเป็นคนที่เจี๊ยบขริ้ม ชอบเก็บตัว และไม่เป็นที่ไว้วางใจของเพื่อน

ดังนั้นจึงจะเห็นได้ว่าองค์ประกอบของการเห็นคุณค่าในตนเองนั้น มีทั้งองค์ประกอบภายในตนเอง และองค์ประกอบภายนอกตนเอง การพัฒนาการเห็นคุณค่าในตนเองจึงควรที่จะต้องคำนึงถึงปัจจัยทั้ง 2 องค์ประกอบ ในบทความนี้ได้นำทฤษฎีการรับรู้ความสามารถของตนมาใช้ เพื่อเป็นแนวทางในการพัฒนาการเห็นคุณค่าในตนเองของวัยรุ่น ซึ่งจะเห็นได้ว่าการเพิ่มการรับรู้ความสามารถของตนนั้น มีความสอดคล้องกับคุณลักษณะพื้นฐานของการเห็นคุณค่าในตนเองทั้ง 4 ประการ และสอดคล้องกับการพัฒนาการเห็นคุณค่าในตนเองด้านองค์ประกอบภายในตนเป็นหลัก อย่างไรก็ตาม องค์ประกอบภายนอกตน ไม่ว่าจะเป็น ความสัมพันธ์กับครอบครัวและพ่อแม่ โรงเรียนและสถานบันการศึกษา สถานภาพทางสังคม สังคมและกลุ่มเพื่อนล้วนแล้วแต่มีอิทธิพลต่อการสร้างการรับรู้ความสามารถของตนทั้งสิ้น ดังนั้นแม้ว่าทฤษฎีการรับรู้ความสามารถของตนที่จะกล่าวถึงต่อไปนี้ โดยหลักการของทฤษฎีจะเป็นการพัฒนาองค์ประกอบภายในตน แต่เราก็ไม่สามารถละเลยความสำคัญของการพัฒนาองค์ประกอบภายนอกตนไปได้เช่นกัน

ทฤษฎีการรับรู้ความสามารถของตน (Self- Efficacy Theory)

ในบทความนี้ผู้เขียนได้เลือกทฤษฎีการรับรู้ความสามารถของตนของ Bandura (1969) นำมาประยุกต์ใช้ในการพัฒนาการเห็นคุณค่าในตนเองของวัยรุ่น ซึ่งทฤษฎีการรับรู้ความสามารถของตน มีโครงสร้างทฤษฎี ดังต่อไปนี้

1. ความคาดหวังในความสามารถของตนเอง (Efficacy Expectations) หมายถึง การที่บุคคลตัดสินใจเกี่ยวกับความสามารถของตนเองว่า เขาสามารถกระทำพฤติกรรมอย่างใดอย่างหนึ่งได้สำเร็จหรือไม่ ในระดับใด
2. ความคาดหวังเกี่ยวกับผลกรรมที่จะเกิดขึ้น (Outcome Expectations) หมายถึง การที่บุคคลตัดสินใจว่า ถ้ากระทำพฤติกรรมอย่างใดอย่างหนึ่งแล้วจะได้รับผลกรรมใด ๆ เกิดขึ้นบ้าง อธิบายได้ตามภาพด้านล่างนี้

ภาพที่ 1 ความสัมพันธ์ ของความคาดหวังเกี่ยวกับความสามารถของตนเองและความคาดหวังเกี่ยวกับผลกรรมที่เกิดขึ้น

ที่มา: ดัดแปลงจาก Bandura (1969)

Bandura (1969) มีความเชื่อว่า การรับรู้ความสามารถของตนเองนั้นมีผลต่อการกระทำของบุคคล บุคคลสองคนอาจมีความสามารถไม่แตกต่างกัน ในคนคนเดียวก็เช่นกัน ถ้ารับรู้ความสามารถของตนเองในแต่ละสภาพการณ์ผลแตกต่างกัน ซึ่งจะแสดงพฤติกรรมออกมาแตกต่างกันได้ Bandura เห็นว่า ความสามารถของคนเรานั้น ไม่ตายตัว หากแต่ยืดหยุ่นตามสภาพการณ์ ดังนั้น สิ่งที่จะกำหนดประสิทธิภาพของการแสดงออก จึงขึ้นอยู่กับ การรับรู้ความสามารถของตนเองในสภาพการณ์นั้น ๆ นั่นเอง กล่าวคือ ถ้าเรามีความเชื่อว่า เรามีความสามารถก็จะแสดงความสามารถนั้นออกมา คนที่เชื่อว่าตนเองมีความสามารถ จะมีความอดทน อุทิศหะ ไม่ท้อถอยง่ายและจะประสบความสำเร็จในที่สุด

การรับรู้ความสามารถของตนเอง เป็นการตัดสินใจว่า ตนมีความสามารถของตนเองว่า จะสามารถทำงานได้ในระดับใด ในขณะที่ความคาดหวังในผลของการกระทำ เป็นการตัดสินใจว่า ผลกรรมใดจะเกิดขึ้นจากการกระทำพฤติกรรมดังกล่าว

ความมั่นใจในการตัดสินใจว่า ตนมีความสามารถแค่ไหน เป็นตัวชี้ให้เห็นว่าบุคคลจะพยายามทำงานนั้นมากเพียงใด ถ้าเขาเชื่อว่าตนไม่มีความสามารถที่จะทำกิจกรรมให้สำเร็จได้ จะเกิดความกลัว และพยายามหลีกเลี่ยงกิจกรรมนั้น การรับรู้ความสามารถของตนเอง ช่วยให้ไม่หวาดหวั่นล่วงหน้าในการทำงาน และทำให้เกิดความเพียรพยายาม ไม่ท้อถอยเมื่อพบอุปสรรค ยังมีการรับรู้ความสามารถของตนมาก ก็ยังมีความพยายามและกระตือรือร้นในการทำงานมาก การที่บุคคลพยายามทำงานในสถานการณ์ที่บีบบังคับได้สำเร็จ และได้ผลลัพธ์ตามที่คาดหวังไว้ ก็จะเป็นแรงเสริมในการรับรู้ความสามารถของตนเอง และทำให้เกิดความกลัวน้อยลง เมื่อประสบเหตุการณ์เช่นเดิม แต่ถ้าบุคคลเลิกล้มการทำงานโดยง่าย จะทำให้การรับรู้ความสามารถตนเองต่ำลง และเกิดความกลัวงานนั้นมากขึ้น (Bandura, 1977)

ความคาดหวังเกี่ยวกับผลกรรม

		สูง	ต่ำ
การรับรู้ความสามารถของตนเอง	สูง	มีแนวโน้มที่จะทำสูง	มีแนวโน้มที่จะไม่ทำ
	ต่ำ	มีแนวโน้มที่จะไม่ทำ	มีแนวโน้มที่จะไม่ทำแน่นอน

ภาพที่ 2 ให้เห็นถึงความสัมพันธ์ระหว่างการรับรู้ความสามารถของตนเอง และความคาดหวังผลที่จะเกิดขึ้นต่อการกระทำพฤติกรรม

ที่มา: ดัดแปลงจาก Bandura (1969)

จากทฤษฎีการรับรู้ความสามารถของตนเองจะเห็นได้ว่า วัยรุ่นที่มีการรับรู้ความสามารถของตนสูงและคาดหวังผลกรรมที่จะเกิดขึ้นสูงจึงมีแนวโน้มในการที่จะมีการเห็นคุณค่าในตนเองดีกว่า วัยรุ่นที่รับรู้ความสามารถของตนเองต่ำและคาดหวังผลกรรมที่จะเกิดขึ้นต่ำ วัยรุ่นจึงควรพัฒนาการ

รับรู้ความสามารถของตนให้สูงขึ้นตลอดจนบุคคลรอบตัวของวัยรุ่นจะต้องช่วยทำให้วัยรุ่นรู้สึกมั่นใจว่าตนเองมีความสามารถและมีคุณค่าในตนเอง

ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความคาดหวังเกี่ยวกับความสามารถของตน

ตามทฤษฎีการรับรู้ความสามารถของตนได้กล่าวถึงปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความคาดหวังเกี่ยวกับความสามารถของตนไว้ดังนี้ คือ

1. ความสำเร็จจากการกระทำ (Performance Accomplishment) ความสำเร็จจากการกระทำเป็นประสบการณ์ที่บุคคลได้รับโดยตรง การที่บุคคลทำงานแล้วประสบความสำเร็จซ้ำ ๆ กันหลายครั้งจะทำให้บุคคลมีความคาดหวังเกี่ยวกับความสามารถของตนเองเพิ่มขึ้น

2. การได้เห็นประสบการณ์ของผู้อื่นที่ประสบความสำเร็จ (Vicarious Experience) การที่บุคคลได้เห็นผู้อื่นกระทำพฤติกรรมที่มีลักษณะคล้ายคลึงกันแล้วประสบความสำเร็จจะทำให้บุคคลรับรู้เกี่ยวกับความสามารถของตนเองเพิ่มขึ้นได้ หากแต่บุคคลจะต้องมีความสามารถในการกระทำกิจกรรมนั้นได้อยู่ก่อนแล้ว เมื่อเปรียบเทียบกับผู้อื่น บุคคลจะบอกกับตนเองได้ว่าถ้าผู้อื่นสามารถทำงานแล้วประสบความสำเร็จได้ เขาก็จะสามารถทำงานนั้นได้เช่นกันถ้ามีความตั้งใจและความพยายาม

3. การได้รับการชักจูงจากผู้อื่น (Verbal Persuasion) การได้รับการชักจูงจากผู้อื่นจะมีส่วนช่วยให้บุคคลมีกำลังใจ มีความเชื่อมั่นในการกระทำพฤติกรรมต่าง ๆ มากยิ่งขึ้นซึ่งจะทำให้บุคคลเกิดความพยายามกระทำพฤติกรรมต่าง ๆ ให้สำเร็จ

4. สภาวะการเร้าทางธรรมชาติ (Emotional Arousal) การที่ความคาดหวังเกี่ยวกับความสามารถของบุคคลจะสูงหรือต่ำ ส่วนหนึ่งจะขึ้นอยู่กับสภาวะทางสรีรวิทยาของเขาเอง เช่น ในภาวะที่ร่างกายเกิดความตึงเครียด หรือในสภาวะที่ร่างกายถูกกระตุ้นมากๆ มักจะทำให้บุคคลกระทำพฤติกรรมได้ไม่ดีเท่าที่ควร ซึ่งจะทำให้บุคคลมีความคาดหวังเกี่ยวกับความสามารถตัวเองต่ำ

5. ปัจจัยอื่น ๆ ที่ส่งผลต่อการรับรู้ความสามารถของคนนั้น Bandura (1969) ยังกล่าวไว้ว่าการอบรมเลี้ยงดูมีส่วนสำคัญที่จะตอบสนองต่อการแสดงออกของบุคคล นอกจากนี้เพื่อนยังเป็นกลุ่มบุคคลที่มีบทบาทต่อการพัฒนาการรับรู้ความสามารถของตนเอง ส่วนโรงเรียนจะเป็นแหล่งพัฒนาความสามารถทางด้านสติปัญญา ได้รับรู้ ได้ฝึกทักษะ ในการแก้ปัญหา เพื่ออยู่ในสังคมร่วมกับผู้อื่นซึ่งมีครูเป็นบุคคลที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจรับรู้ความสามารถของตนเอง

งานวิจัยที่แสดงความสัมพันธ์ระหว่างการเห็นคุณค่าในตนเองและการรับรู้ความสามารถของตน

ได้มีผู้ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการเห็นคุณค่าในตนเองและการรับรู้ความสามารถของตนด้านต่างๆ ในที่นี้จะขอยกมาเป็นตัวอย่างดังนี้

กมลพันธ์ คำสินิล (2548) ได้ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการรับรู้ความสามารถของตนทางวิชาการกับการเห็นคุณค่าในตนเอง ของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนสันติราษฎร์วิทยาลัย พบว่ามีความสัมพันธ์เชิงบวกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติในกลุ่มนักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนดีและปานกลาง

สุทธิลักษณ์ หนุรอด (2548) ได้ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างความภาคภูมิใจในตนเองและการรับรู้ความสามารถในการปฏิเสธการดื่มแอลกอฮอล์ในนักศึกษาระดับอาชีวศึกษาจำนวน 900 คนใน 5 วิทยาลัย พบว่าปัจจัยที่สัมพันธ์กับการดื่มแอลกอฮอล์ คือ เพศ อายุ เกรดเฉลี่ย การรับรู้ความสามารถในการปฏิเสธการดื่มแอลกอฮอล์ และการดื่มของเพื่อน

Lane & Kyprianou (2004) ศึกษาเพื่อหาความสัมพันธ์ระหว่างความสำเร็จทางการศึกษาที่ผ่านมาในอดีต ผลสัมฤทธิ์ทางวิชาการ การรับรู้ความสามารถของตน และการเห็นคุณค่าในตนเองของนักเรียนระดับปริญญาตรี จำนวน 205 คน พบว่าการรับรู้ความสามารถของตนและการเห็นคุณค่าของตนมีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

จากตัวอย่างผลการวิจัยทั้งในประเทศและต่างประเทศดังกล่าวข้างต้น จะเห็นได้ว่าการเห็นคุณค่าในตนเองมีความสัมพันธ์กับการรับรู้ความสามารถของตน

การพัฒนาการเห็นคุณค่าในตนเองของวัยรุ่นตามแนวทางทฤษฎีการรับรู้ความสามารถของตน

การพัฒนาการรับรู้ความสามารถของตนเองนั้น Bandura (1969) เสนอว่ามีอยู่ด้วยกัน 4 วิธี ได้แก่ การเพิ่มประสบการณ์ที่ประสบความสำเร็จ การใช้ตัวแบบ การใช้คำพูดชักจูง และการกระตุ้นทางอารมณ์ ซึ่งสามารถนำมาประยุกต์ใช้เพื่อเป็นการเพิ่มการเห็นคุณค่าในตนเองของวัยรุ่นได้ ดังนี้

1. การเพิ่มประสบการณ์ที่ประสบความสำเร็จ (Mastery Experiences) ซึ่ง Bandura (1969) เชื่อว่าเป็นวิธีการที่มีประสิทธิภาพมากที่สุด ในการพัฒนาการรับรู้ความสามารถของตนเอง เนื่องจากว่าเป็นประสบการณ์โดยตรง ความสำเร็จทำให้เพิ่มความสามารถของตนเอง บุคคลจะเชื่อว่าเขาสามารถที่จะทำได้ ดังนั้น ในการที่จะพัฒนาการรับรู้ความสามารถของตนเองของวัยรุ่นนั้น จำเป็นที่จะต้องฝึกให้เขามีทักษะเพียงพอที่จะประสบความสำเร็จได้พร้อม ๆ กับการทำให้เขารับรู้ว่ามีความสามารถจะกระทำเช่นนั้น จะทำให้เขาใช้ทักษะที่ได้รับการฝึกได้อย่างมีประสิทธิภาพมากที่สุด วัยรุ่นที่รับรู้ว่าคุณมีความสามารถนั้น จะไม่ยอมแพ้อะไรง่าย ๆ แต่จะพยายามทำงานต่าง ๆ เพื่อให้บรรลุถึงเป้าหมายที่ต้องการ

วัยรุ่นเป็นวัยที่ต้องการการยอมรับ และต้องการที่จะได้รับประสบการณ์ที่ตนประสบความสำเร็จ ดังนั้นครูอาจารย์และผู้ปกครองจึงควรตระหนักถึงความต้องการข้อนี้ของวัยรุ่น และต้องพยายามสร้างประสบการณ์ที่ทำให้วัยรุ่นรู้สึกว่าคุณมีความสามารถและมีคุณค่า บางครั้งเมื่อวัยรุ่นประสบปัญหา ผู้ปกครองหรือครูอาจารย์มักจะตำหนิในความผิดพลาด ลงโทษ และสั่งสอน และเมื่อเกิดปัญหาขึ้นซ้ำเดิมอีก ก็ยังคงใช้วิธีการแบบเดิม หลังจากนั้นบรรยากาศของความไม่ไว้วางใจในตัววัยรุ่นก็เกิดขึ้น ส่งผลให้การเห็นคุณค่าในตนเองของวัยรุ่นลดต่ำลงเช่นกัน ดังนั้นผู้ปกครองหรือครูอาจารย์จึงควรเปลี่ยนมุมมองและมุ่งให้ความสำคัญกับการหาศักยภาพ ต้นทุนชีวิต จุดเด่นของวัยรุ่นเพื่อไปสู่นาคตที่วัยรุ่นต้องการด้วยการสร้างแรงจูงใจ ทำด้วยความชอบ มากกว่าการบังคับ

การฝึกให้วัยรุ่นมองถึงเป้าหมายในอนาคตและฝึกสร้างความสำเร็จจากสิ่งที่ยากทำด้วยตัวเองสุดท้ายจะเพิ่มระดับคุณค่าในตนเอง เกิดความสุข และการยอมรับจากครอบครัวเพื่อนและสังคม มาทดแทนเวลาที่เสียไปกับการนั่งฟังจุดอ่อนในอดีต ความไม่ไว้วางใจและการจับผิด ผู้ปกครองและครู อาจารย์ควรที่จะสนับสนุนให้วัยรุ่นได้ทำในสิ่งที่ตนถนัดและให้ความชื่นชมเมื่อเขาทำได้

เพื่อสร้างประสบการณ์ของความสำเร็จให้กับเขา ในการเรียนการสอนครูอาจารย์ควรที่จะสอดแทรกกิจกรรมที่ทำให้วัยรุ่นได้รู้จักชื่นชมตนเองและหาข้อดีหรือจุดเด่นของตนเอง เพื่อมุ่งให้เขาพัฒนาจุดแข็งของตนแทนที่จะจับจ้องอยู่กับจุดอ่อน

2. การใช้ตัวแบบ (Modeling) การที่วัยรุ่นได้สังเกตตัวแบบแสดงพฤติกรรมที่มีความซับซ้อนและได้รับผลกระทบที่พึงพอใจ ก็จะทำให้ผู้ที่สังเกตฝึกความรู้สึกว่าเขาจะสามารถที่จะประสบความสำเร็จได้ถ้าเขาพยายามจริงและไม่ย่อท้อ ลักษณะของการใช้ตัวแบบที่ส่งผลต่อความรู้สึกว่าเขามีความสามารถที่จะทำได้นั้น ได้แก่ การแก้ปัญหาวัยรุ่นที่มีความกลัวต่อสิ่งต่าง ๆ โดยที่ให้ผู้ดูตัวแบบที่มีลักษณะคล้ายกับตนเองก็สามารถทำให้ลดความกลัวต่าง ๆ เหล่านั้นได้

Bandura (1969) มีความเชื่อว่าการเรียนรู้ส่วนใหญ่ของคนเรานั้นเกิดขึ้นจากการสังเกต โดยการสังเกตพฤติกรรมจากตัวแบบ ในการเรียนรู้ผ่านตัวแบบนี้ตัวแบบเพียงคนเดียวสามารถถ่ายทอดทั้งความคิด และการแสดงออกไปพร้อม ๆ กัน และเนื่องด้วยคนเรานั้นใช้ชีวิตในแต่ละวันในสภาพแวดล้อมที่ต่างกัน การรับรู้เกี่ยวกับสภาพการณ์ทางสังคมจึงต้องผ่านประสบการณ์ของผู้อื่น คนส่วนมากรับรู้เรื่องราวต่าง ๆ ของสังคมโดยการผ่านทางสื่อแทบทั้งสิ้น ดังนั้นตัวแบบจะทำหน้าที่สร้างพฤติกรรมใหม่และยับยั้งการเกิดของพฤติกรรม ที่ไม่พึงประสงค์ รวมถึงเสริมพฤติกรรมที่มีอยู่แล้วให้ดีขึ้น

อย่างไรก็ตามครูอาจารย์และผู้ปกครองควรตระหนักว่า การใช้ตัวแบบที่ดีเพื่อที่จะนำมาเพิ่มการรับรู้ความสามารถของคนและการเห็นคุณค่าในตนเองของวัยรุ่นนั้น ต้องไม่ใช่โดยการนำมา “เปรียบเทียบ” กับตัวเด็กวัยรุ่น แต่ควรนำมาใช้เพื่อเป็นการแสดงให้เห็นว่า หากเขาทำได้เราก็สามารถทำได้เช่นเดียวกัน การเลือกตัวแบบและการใช้คำพูดจึงเป็นสิ่งที่สำคัญที่จะต้องคำนึงถึงการเลือกตัวแบบควรเลือกตัวแบบที่มีปัจจัยแวดล้อมต่าง ๆ ที่ใกล้เคียงกับตัวเด็กวัยรุ่น และต้องใช้คำพูดที่เหมาะสม หากใช้ตัวแบบผ่านการเรียนการสอนสามารถที่จะเสนอตัวแบบผ่านรูปแบบได้หลากหลาย เช่น การฉายวิดีโอ การทำ Case Study ฯลฯ

3. การใช้คำพูดชักจูง (Verbal Persuasion) การใช้คำพูดชักจูง เป็นการบอกว่าบุคคลนั้นมีความสามารถที่จะประสบความสำเร็จได้ วิธีการดังกล่าวนี้ค่อนข้างง่ายและใช้กันทั่วไปซึ่ง Bandura (1969) ได้กล่าวว่าการใช้คำพูดชักจูงนั้นไม่ค่อยจะได้ผลนัก ในการที่จะทำให้คนเราสามารถที่จะพัฒนาการรับรู้ความสามารถของตนเอง ซึ่งถ้าจะให้ได้ดี ควรจะใช้ร่วมกับการทำให้บุคคลมีประสบการณ์ของความสำเร็จ ซึ่งอาจจะต้องค่อย ๆ สร้างความสามารถให้กับบุคคลอย่างค่อยเป็นค่อยไปและให้เกิดความสำเร็จตามลำดับขั้นตอน พร้อมทั้งการใช้คำพูดชักจูงร่วมกัน ก็ย่อมที่จะได้ผลดีในการพัฒนาการรับรู้ความสามารถของตน

4. การกระตุ้นทางอารมณ์ (Emotional Arousal) การกระตุ้นทางอารมณ์นั้น มีผลต่อการรับรู้ความสามารถของตนเองในสภาพที่ถูกข่มขู่และมีความวิตกกังวล แต่การกระตุ้นที่รุนแรงเกินไปอาจทำให้ไม่ค่อยได้ผลดี ทั้งนี้วิธีการกระตุ้นทางอารมณ์กับวัยรุ่นนั้นควรจะมีระดับระมัดระวังในการใช้เนื่องจากวัยรุ่นนั้นเป็นวัยที่มีสภาวะอารมณ์ที่อ่อนไหว จึงควรเลือกใช้ให้เหมาะสมกับสภาพการณ์และใช้เท่าที่จำเป็นเท่านั้น

ดังนั้น ผู้ปกครองและครูอาจารย์ควรตระหนักว่าทักษะทางการสื่อสารกับวัยรุ่นเป็นสิ่งที่มีความสำคัญและมีผลต่อการเห็นคุณค่าในตนเองของวัยรุ่นมาก สิ่งที่ต้องระมัดระวังในการพูดคุยกับ

วัยรุ่นคือ ใช้คำพูดจับผิด ใช้ประโยคคำสับกับวัยรุ่นบ่อย ๆ หรือทำที่กิริยาอาการแสดงออกชัดเจนว่า “ไม่ยอมรับฟัง” ซึ่งจะทำให้วัยรุ่นเกิดการต่อต้าน การใช้คำพูดที่ดีเพื่อชักจูงหรือกระตุ้นทางอารมณ์กับวัยรุ่น จึงควรเป็นการใช้คำพูดที่ทำให้เกิดการสื่อสารสองทาง ซึ่งเป็นการสื่อสารในเชิงบวก เป็นการเปิดโอกาสให้มีการพูดคุยโต้ตอบกัน

ในการสื่อสารนั้นผู้ปกครองและครูอาจารย์ควรมีทัศนคติที่ดีต่อวัยรุ่น (Good Attitudes) ทัศนคติที่ดีต่อวัยรุ่นที่ช่วยให้เกิดความรู้สึกราวางใจ ร่วมมือ เปิดเผย ยอมรับได้ง่าย คือ ทำที่ด้านบวก แบบยอมรับโดยไม่มีเงื่อนไข (Unconditioned Positive Regard) มองในแง่ดี เป็นกลาง (Neutral) มีความเข้าใจ (Understanding) เข้าใจความรู้สึก (Empathy) เห็นใจ (Sympathy) จึงเริ่มต้นจากการค้นหาด้านดี และหยิบยกข้อดีของวัยรุ่นมาเริ่มต้นในการสื่อสาร ความรู้สึกดีนี้จะถ่ายทอดทางสีหน้า แววตา ท่าทีและท่าทางที่รับรู้ได้ ทำให้เกิดการยอมรับ เปิดช่องทางการสื่อสารสองทาง (Two-way Communication) พยายามหาข้อดี จุดดี ด้านบวกของวัยรุ่น และหยิบยกมาเป็นจุดเริ่มต้นก่อน

สิ่งที่สำคัญอีกประการหนึ่ง คือ สีหน้า แววตา ท่าทาง ของผู้ใหญ่จะสื่อให้วัยรุ่นรู้สึก ได้ดีกว่าคำพูด ทำให้เกิดความเป็นกันเองอยากเข้าใจ อยากช่วยเหลือ ไม่ตัดสินความผิด หรือแสดง การไม่เห็นด้วยกับพฤติกรรมหรือสิ่งที่วัยรุ่นเปิดเผย เวลาคุยกับวัยรุ่นไม่ควรนั่งทอดค้อม ซึ่งแสดงท่าทางปิด ไม่ยอมรับ สายตาควรจับที่ใบหน้าเคลื่อนไหวไปมาระหว่างตาและปาก พยักหน้ายอมรับตามจังหวะ เหมาะสม เมื่อเห็นด้วย ยอมรับ ยิ้ม แสดงท่าชื่นชมในสิ่งที่ดี ปิดโทรศัพท์มือถือ หยุดการทำงาน ทุกอย่างระหว่างพูดคุย สัมผัสที่แขนในจังหวะที่แสดงความเข้าใจ เห็นใจ แต่ระวังการแตะเนื้อต้องตัว ระหว่างเพศตรงข้าม (พนม เกตุมาน, 2551)

ดังนั้นการพัฒนาการรับรู้ความสามารถของตนเพื่อที่จะเพิ่มการเห็นคุณค่าในตนเองของวัยรุ่นนั้นจึงควร เพิ่มประสบการณ์ที่ประสบความสำเร็จให้กับวัยรุ่น มีการใช้ตัวแบบ ใช้คำพูดชักจูง และอาจใช้การกระตุ้นทางอารมณ์ได้บ้างในบางกรณี

บทสรุป

ทฤษฎีการรับรู้ความสามารถของตนเป็นทฤษฎีหนึ่งทางจิตวิทยาที่ผู้เขียนเห็นว่าครูอาจารย์และผู้ปกครองสามารถนำมาประยุกต์ใช้เพื่อพัฒนาการเห็นคุณค่าในตนเองให้กับวัยรุ่นได้ โดยมีแนวทางคือ เพิ่มประสบการณ์ที่ประสบความสำเร็จให้กับวัยรุ่น การใช้ตัวแบบ และการใช้คำพูดชักจูงและการกระตุ้นทางอารมณ์ควบคู่กันไป

สิ่งที่สำคัญของการพัฒนาการเห็นคุณค่าในตนเองของวัยรุ่นนั้น ผู้ปกครองและครูอาจารย์จะต้องทำอย่างสม่ำเสมอและต้องอาศัยระยะเวลา และตระหนักอยู่เสมอว่าทุกการกระทำ ทุกคำพูดของเรานั้นมีผลต่อความรู้สึกและจิตใจของเด็กวัยรุ่น และจะสามารถนำไปสู่การรับรู้คุณค่าในตนเองของเขาซึ่งจะส่งผลต่อการพัฒนาความมีวุฒิภาวะเป็นผู้ใหญ่ของเขาต่อไปในอนาคตได้

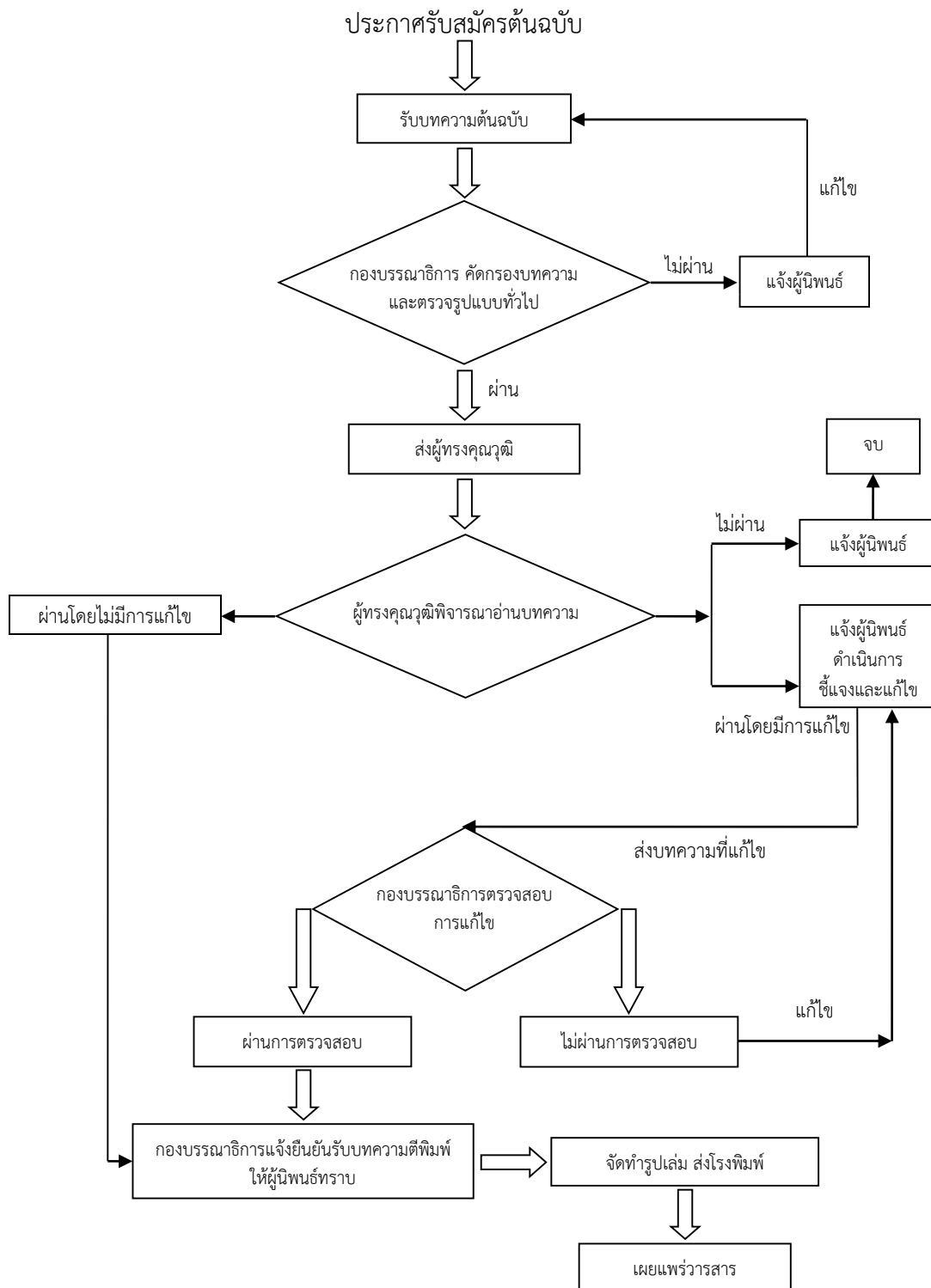
เอกสารอ้างอิง

- กมลพันธ์ ดำสินิล. (2548). **ความสัมพันธ์ระหว่างการรับรู้ความสามารถทางวิชาการและการเห็นคุณค่าในตนเองของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนสันติราษฎร์วิทยาลัย. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยรามคำแหง.**
- นุจิรา สารถ้อย. (2547). **กิจกรรมกลุ่มสัมพันธ์เพื่อพัฒนาการเห็นคุณค่าในตนเองของเยาวชนที่มาจากครอบครัวเกษตรกร บ้านร่องเผือก จังหวัดเชียงราย. การค้นคว้าแบบอิสระศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.**
- พนม เกตุมาน. (2551). **การสื่อสารทางบวกกับวัยรุ่น. (ออนไลน์), เข้าถึงได้จาก:**
<http://www.cf.mahidol.ac.th/autopause/file/MonAugust2008-13-41-36-Copy%20of%208.pdf>. (2557, 29 ตุลาคม).
- สุทธิลักษณ์ หนุรอด. (2548). **ความสัมพันธ์ระหว่างความภาคภูมิใจในตนเองและการรับรู้ความสามารถในการปฏิเสธการดื่มแอลกอฮอล์ในนักศึกษาระดับอาชีวศึกษา. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหิดล.**
- Bandura. (1969). **Principle of Behavior Modification.** New York: Holt, Rinehart and Winston.
- _____. (1977). **Social Learning Theory.** New Jersey: Prentice-Hall.
- Coopersmith, S. (1981a). **SEI: Self Esteem Inventories.** (2nd ed.). California: Consulting Psychologist.
- _____. (1981b). **The Antecedents of Self-esteem.** (2nd ed.). Palo Alto, California: Consulting Psychologist Press.
- Lane J. & Kyprianou, A. (2004). Self-efficacy, Self esteem and their impact on academic performance. **Social Behavior and Personality.** 32(3): 247-256.
- Maslow. A. (1970). **Motivation and Personality.** New York: Harper and Row Publishers.

ภาคผนวก

ขั้นตอนการจัดทำวารสารวไลยอลงกรณ์ปริทัศน์

การเตรียมและการส่งต้นฉบับวารสารวไลยอลงกรณ์ปริทัศน์

กองบรรณาธิการวารสารวไลยอลงกรณ์ปริทัศน์ มีความยินดีที่จะรับผลงานทางวิชาการจากทุกท่าน เพื่อลงพิมพ์และเผยแพร่ในวารสาร เพื่อความสะดวกในการพิจารณา จึงขอแนะแนวทางการเตรียมต้นฉบับและการส่งต้นฉบับดังนี้

1. การส่งผลงานเพื่อลงพิมพ์

บทความที่ส่งมาเพื่อพิจารณาลงพิมพ์จะต้องไม่เคยเผยแพร่ในวารสารใดมาก่อน และไม่อยู่ในระหว่างการพิจารณาของวารสารอื่น หากมีเนื้อหา ข้อมูลวิจัยบางส่วนเคยพิมพ์ในรายงานการประชุมวิชาการจะต้องมีส่วนที่เพิ่มเติมหรือขยายจากส่วนที่เคยลงพิมพ์และต้องมีคุณค่าทางวิชาการที่เด่นชัด กองบรรณาธิการจะนำบทความที่ท่านส่งมาเสนอต่อผู้ทรงคุณวุฒิ เพื่อประเมินคุณภาพความเหมาะสมของบทความก่อนการลงพิมพ์ ในกรณีที่ผลการประเมินระบุให้ต้องปรับปรุงหรือแก้ไข ผู้นิพนธ์จะต้องดำเนินการให้แล้วเสร็จภายใน 1 สัปดาห์ นับจากวันที่ได้รับผลการประเมินบทความ ผู้นิพนธ์ที่แก้ไขบทความเรียบร้อยแล้ว กรุณาส่งบทความของท่านมายังกองบรรณาธิการจำนวน 1 ฉบับ พร้อมบันทึกข้อมูลลงแผ่นบันทึกข้อมูล

บทความที่จะได้รับการลงพิมพ์จะต้องได้ผ่านการกลั่นกรองจากผู้ทรงคุณวุฒิ และได้รับความเห็นชอบจากกองบรรณาธิการ

บทความที่ได้รับการลงพิมพ์ผู้เขียนจะได้รับสำเนาวารสาร (Reprint) บทความ 4 ฉบับ และวารสารวไลยอลงกรณ์ปริทัศน์ฉบับที่มีการตีพิมพ์บทความดังกล่าวจำนวน 2 เล่ม

2. บทความที่รับพิจารณาลงพิมพ์

บทความที่พิจารณาลงพิมพ์ได้แก่

2.1 บทความวิชาการ หมายถึง งานเขียนซึ่งเป็นเรื่องที่น่าสนใจ เป็นความรู้ใหม่ กล่าวถึงความเป็นมาของปัญหา วัตถุประสงค์ แนวทางการแก้ปัญหา มีการใช้แนวคิดทฤษฎี ผลงานวิจัยจากแหล่งข้อมูล สรุป เช่น หนังสือ วารสารวิชาการ อินเทอร์เน็ต ประกอบการวิเคราะห์วิจารณ์ เสนอแนวทางการแก้ไข รูปแบบบทความทางวิชาการอื่น ๆ เช่น

2.1.1 บทวิจารณ์หนังสือ (Book Review) หมายถึง บทความที่วิพากษ์วิจารณ์เนื้อหาสาระ คุณค่า และคุณภาพของหนังสือ บทความ หรือผลงานศิลปะ อาทิ นิทรรศการทัศนศิลป์ และการแสดงละครหรือดนตรี โดยใช้หลักวิชาและดุลพินิจอันเหมาะสม

2.1.2 บทความปริทัศน์ (Review Article) หมายถึง งานวิชาการที่ประเมินสถานะล่าสุดทางวิชาการ (State of the Art) เฉพาะทางที่มีการศึกษาค้นคว้า มีการวิเคราะห์และสังเคราะห์องค์ความรู้ทั้งทางกว้างและทางลึกอย่างทันสมัย โดยให้ ข้อวิพากษ์ที่ชี้ให้เห็นแนวโน้มที่ควรศึกษาและพัฒนาต่อไป

2.1.3 บทความอื่น ๆ เช่น บทความจากประสบการณ์ หรือความชำนาญของผู้นิพนธ์ (Professional Practice) บทความที่เกี่ยวกับนโยบายด้านต่าง ๆ ของหน่วยงาน (Policy Paper)

2.2 บทความวิจัย

มีความยาวไม่น้อยกว่า 8 หน้ากระดาษ A4 หรือไม่น้อยกว่า 2,500 คำ โดยการใช้คำสั่ง Word Count ใน Microsoft Word เพื่อนับคำ (แต่ไม่ควรเกิน 15 หน้ากระดาษ A4) ประกอบด้วย ชื่อเรื่อง (Title) ชื่อผู้นิพนธ์ สถานที่ทำงาน (Work Place of Author and Co-authors) การติดต่อผู้นิพนธ์ (Contact Address of Correspondence) บทคัดย่อ (Abstract) และคำสำคัญ (Keywords ไม่เกิน 3-5 คำ) โดยเนื้อหาดังกล่าวทั้งหมดข้างต้นต้องมีทั้งภาษาไทยและภาษาอังกฤษ ตามด้วยเนื้อเรื่อง กิตติกรรมประกาศ (ถ้ามี) เอกสารอ้างอิง ภาคผนวก (ถ้ามี)

เนื้อเรื่องจะประกอบด้วย บทนำ (Introduction), วัตถุประสงค์การวิจัย (Objectives), วิธีดำเนินการวิจัย (Materials and Methods), ผลการวิจัย (Results), อภิปรายผล (Discussion), สรุปผลการวิจัย (Conclusion), ข้อเสนอแนะ (Suggestions, ถ้ามี), กิตติกรรมประกาศ (Acknowledgement, ถ้ามี), เอกสารอ้างอิง (References)

บทความวิชาการควรมีความยาวไม่น้อยกว่า 8 หน้ากระดาษ A4 หรือไม่น้อยกว่า 2,500 คำโดยการใช้คำสั่ง Word Count ใน Microsoft Word เพื่อนับคำ (แต่ไม่ควรเกิน 15 หน้ากระดาษ A4) บทความวิชาการควรประกอบด้วย ชื่อเรื่อง ชื่อผู้นิพนธ์ สถานที่ทำงาน การติดต่อผู้นิพนธ์ บทคัดย่อ และคำสำคัญ (Keywords ไม่เกิน 5 คำ) ทั้งภาษาไทยและภาษาอังกฤษ ตามด้วยเนื้อเรื่อง ซึ่งลักษณะองค์ประกอบของเนื้อเรื่องอาจจะคล้ายคลึงกับบทความวิจัย แต่ไม่มีเนื้อหาของวัสดุ อุปกรณ์และวิธีการทดลอง ผลการวิจัยหรือผลการทดลอง เป็นต้น

3. การส่งต้นฉบับ

ผู้นิพนธ์ต้องดาวน์โหลด (Download) แบบฟอร์มนำส่งบทความ และรูปแบบบทความ และกรอกข้อมูลพร้อมลงลายมือชื่อให้ครบถ้วนในแบบฟอร์มนำส่งบทความ จากนั้นให้สมัครสมาชิกส่งบทความ กรอกข้อมูลให้ครบถ้วนและแนบไฟล์ใบนำส่งบทความและไฟล์บทความในรูปแบบ Word และ PDF โดยดาวน์โหลดแบบฟอร์มสมัครสมาชิก และส่งไฟล์บทความจากเว็บไซต์ http://acad.vru.ac.th/acad_journal_online/acad_forms_onlogin.php

4. รูปแบบบทความวิจัยและการพิมพ์เนื้อหาของเรื่อง

เพื่อความสะดวกในการแก้ไข ควรจัดพิมพ์ผลงานทางวิชาการด้วย Microsoft Word for Windows 2003 หรือ 2007 บนกระดาษขนาด A4 ดังนี้ พิมพ์ห่างจากขอบกระดาษด้านบน 1.5 นิ้ว ด้านล่าง 1 นิ้ว และด้านซ้าย 1.5 นิ้ว ด้านขวา 1 นิ้ว ใช้อักษร TH SarabunPSK ขนาดของตัวอักษรเท่ากับ 16 ทั้งภาษาไทยและภาษาอังกฤษ รายละเอียดดังตาราง และใส่เลขหน้ากึ่งกลางล่าง ตั้งแต่ต้นจนจบบทความ บทความจะถูกจัดพิมพ์ในรูปแบบสีขาว-ดำ เท่านั้น

4.1 รูปแบบและขนาดอักษร

ตัวอักษรทั้งภาษาไทยและภาษาอังกฤษให้ใช้ตัวอักษรแบบ TH SarabunPSK สีดำ เท่านั้นโดยกำหนดรูปแบบ ขนาด และรายละเอียดดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 การกำหนดรูปแบบและขนาดอักษรในบทความต้นฉบับ

ส่วนประกอบบทความ	บทความภาษาไทยและภาษาอังกฤษ	
	Font = TH SarabunPSK	
	ขนาดอักษร	ลักษณะตัวอักษร
ชื่อเรื่องภาษาไทย	22 [CT]	ตัวหนา
ชื่อเรื่องภาษาอังกฤษ	18 [CT]	ตัวหนา
ชื่อผู้พิมพ์ และผู้พิมพ์ร่วม	14 [CT]	ตัวปกติ
ที่อยู่ผู้พิมพ์ และผู้พิมพ์ร่วม	14 [CT]	ตัวปกติ
E-mail Address ของผู้พิมพ์ประสานงาน	14 [CT]	ตัวปกติ
หัวข้อบทคัดย่อ และ ABSTRACT	16 [CT]	ตัวหนา
เนื้อหาในบทคัดย่อ และ ABSTRACT	16 [LRJ]	ตัวปกติ
หัวข้อหลักต่าง ๆ เช่น บทนำ วัตถุประสงค์	16 [LJ]	ตัวหนา
วิธีดำเนินการ และอื่น ๆ		
เนื้อหาภายในหัวข้อทุกหัวข้อ	16 [LRJ]	ตัวปกติ

หมายเหตุ: CT = กึ่งกลาง, LJ = ซิดซ้าย, LRJ = Left and Right Justified (กระจายแบบไทย)

4.2 หน้าแรก

หน้าแรกของบทความจะประกอบด้วย ชื่อเรื่อง ชื่อผู้พิมพ์ และผู้พิมพ์ร่วม บทคัดย่อ และบ่งบอกสถานที่ทำงานหรือสถานศึกษาของผู้พิมพ์ และผู้พิมพ์ร่วม และ E-mail Address ของผู้พิมพ์ประสานงาน ให้พิมพ์หน้าแรกทั้งแบบภาษาไทยและภาษาอังกฤษอย่างละหน้าเรียงตามลำดับ โดยจัดหน้าเป็นแบบ 1 คอลัมน์ กว้าง 5.7 นิ้ว สำหรับส่วนอื่น ๆ ดังรายละเอียดต่อไปนี้

4.2.1 ชื่อเรื่อง

พิมพ์อยู่กึ่งกลางหน้ากระดาษ ขนาดและตัวพิมพ์อักษรตามที่ระบุในตารางที่ 1 โดยชื่อภาษาอังกฤษจะห่างจากชื่อเรื่องภาษาไทย 1 บรรทัด และพิมพ์โดยใช้ตัวพิมพ์ใหญ่ทุกตัวอักษร

4.2.2 ชื่อผู้พิมพ์

พิมพ์อยู่กึ่งกลางหน้ากระดาษ โดยเว้นจากชื่อเรื่องภาษาอังกฤษ 1 บรรทัด ถ้ามีมากกว่า 1 คน ให้พิมพ์คำว่า “และ” หน้าชื่อคนสุดท้าย โดยให้วรรค 1 ตัวอักษรหน้าคำว่า “และ” แต่ไม่ต้องวรรค 1 ตัวอักษร หลังคำว่า “และ” ถ้ามีมากกว่า 2 คน ให้ใส่เครื่องหมาย “,” คั่นชื่อผู้พิมพ์คนแรก และให้พิมพ์คำว่า “และ” หน้าชื่อคนสุดท้าย ไม่ต้องใส่คำนำหน้าชื่อหรือตำแหน่งทางวิชาการใด ๆ ทั้งสิ้น และให้ใช้ตัวเลขอารบิกพิมพ์แบบตัวยอกต่อท้ายนามสกุล เพื่อแสดงความแตกต่างของสถานที่ทำงานหรือสถานศึกษา โดยให้ทำเครื่องหมาย * ไว้บนนามสกุล ของผู้พิมพ์ประสานงาน (เจ้าของ E-mail Address) ดังตัวอย่าง

สมพร สิงห์ชัย^{1*}, ดวงตา สราญรมย์¹ และวงศ์ธีรา สุวรรณิน¹

Somporn Singchai, Duangta Saranrom and Wongtheera Suvannin

4.2.3 สถานที่ทำงานหรือสถานศึกษา และ E-mail Address

ให้พิมพ์สถานที่ทำงานหรือสถานศึกษาของผู้นิพนธ์ทุกคนอยู่กึ่งกลางหน้ากระดาษ โดยเว้นจากชื่อผู้นิพนธ์ 1 บรรทัด ให้เรียงลำดับตามหมายเลข และให้พิมพ์หมายเลขตัวยกไว้ด้านหน้าสถานที่ทำงาน

ให้พิมพ์ E-mail Address ของผู้นิพนธ์ประสานงานอยู่กึ่งกลางหน้ากระดาษ ต่อจากบรรทัดสถานที่ทำงานหรือสถานศึกษา ดังตัวอย่าง

นิพิฐพนธ์ สุปัญญาบุตร^{1*}, เอก ศรีเชลียง² และภคศักดิ์ กัลยาณมิตร²

Nipittapon Supanyabut, Aek Sichaliang and Pisak Kalyanamitra

¹หลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ บัณฑิตวิทยาลัย

มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ ในพระบรมราชูปถัมภ์

²คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์

มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ ในพระบรมราชูปถัมภ์

*ผู้นิพนธ์ประสานงาน E-mail: tabianvru@hotmail.com

4.2.4 บทคัดย่อ (Abstract) ภาษาไทยและภาษาอังกฤษ

พิมพ์หัวเรื่องคำว่า “บทคัดย่อ” สำหรับบทคัดย่อภาษาไทย และ “ABSTRACT” สำหรับบทคัดย่อภาษาอังกฤษ โดยจัดให้อยู่กึ่งกลางหน้ากระดาษ ส่วนเนื้อความให้จัดพิมพ์เป็นแบบ 1 คอลัมน์ โดยบรรทัดแรกให้ย่อหน้า 0.5 นิ้ว มีจำนวนคำไม่เกินอย่างละ 250 คำ

4.2.5 คำสำคัญ (Keywords) ภาษาไทยและภาษาอังกฤษ

พิมพ์หัวเรื่องคำว่า “คำสำคัญ” ให้พิมพ์เว้นจากบทคัดย่อภาษาไทย 1 บรรทัด และ จัดชิดซ้ายของคอลัมน์ คำสำคัญในแต่ละบทความควรมีประมาณ 3-5 คำ ให้พิมพ์หัวเรื่องคำว่า “Keywords” (เฉพาะตัวอักษร “K” เท่านั้นที่ใช้ตัวพิมพ์ใหญ่) โดยให้พิมพ์เว้นจากบทคัดย่อภาษาอังกฤษ 1 บรรทัด ให้ใช้ตัวอักษรภาษาอังกฤษตัวพิมพ์ใหญ่ทุกตัวแรกของคำ และระหว่างคำสำคัญให้ตามด้วยเครื่องหมาย (,) และเว้น 1 ตัวอักษร ก่อนขึ้นคำสำคัญใหม่

4.3 ส่วนอื่น ๆ ของบทความ

เนื้อเรื่อง ได้แก่ บทนำ วัตถุประสงค์การวิจัย วิธีดำเนินการวิจัย ผลการวิจัย อภิปรายผล สรุปผลการวิจัย ข้อเสนอแนะ (ถ้ามี) กิตติกรรมประกาศ (ถ้ามี) เอกสารอ้างอิง ให้พิมพ์เป็น 1 คอลัมน์ โดยไม่ต้องเว้นบรรทัด เมื่อจะขึ้นหัวข้อใหม่ให้เว้น 1 บรรทัด การพิมพ์หัวข้อให้พิมพ์ชิดซ้ายของแต่ละคอลัมน์ ส่วนของเนื้อเรื่องให้ย่อหน้า 0.5 นิ้ว

4.4 การจัดรูปภาพ ตาราง และการเขียนสมการ

เนื้อหาและข้อมูลภายใน รูปภาพ และตาราง อาจใช้ภาษาไทย หรือ ภาษาอังกฤษได้ โดยรูปภาพทุกรูป และตารางจะต้องมีหมายเลข และคำบรรยายอย่างชัดเจน ในการใส่ตาราง รูปภาพ และกราฟ ในบทความจะต้องใส่หลังจากมีการกล่าวถึงแล้วในเนื้อหา โดยวางไว้กึ่งกลางหน้ากระดาษ

4.4.1 รูปภาพ

รูปภาพ (Pictures) ภาพถ่าย (Photographs) แผนภูมิ (Charts) แผนที่ (Maps) แผนภาพ (Diagrams) และกราฟ (Graphs) ที่เตรียมควรมีขนาดความกว้างไม่เกิน 5.7 นิ้ว และความละเอียดที่เหมาะสม โดยตัวอักษรที่ปรากฏในรูปภาพจะต้องมีขนาดใหญ่สามารถอ่านได้สะดวก และต้องไม่เล็กกว่าตัวอักษรในเนื้อเรื่อง และเมื่อย่อขนาดลงที่ความกว้าง 3.02 นิ้ว จะต้องยังสามารถเห็นรายละเอียดของภาพที่ชัดเจน รูปถ่ายของรูปภาพจะต้องเป็นเส้นสีดำ ส่วนรูปถ่ายควรจะเป็นรูปขาวดำที่มีความคมชัด รูปภาพควรมีรายละเอียดเท่าที่จำเป็นเท่านั้น และเพื่อความสวยงามให้เว้นบรรทัดเหนือรูปภาพ 1 บรรทัด และเว้นใต้คำบรรยายรูปภาพ 1 บรรทัด ชื่อภาพให้จัดวางไว้ชิดริมซ้าย โดยวางไว้ใต้ภาพ ภาษาไทยใช้คำว่า **ภาพที่** ภาษาอังกฤษ ใช้คำว่า **Figure** ตามด้วยหมายเลขภาพ ห่างจากคำว่าภาพที่ 1 ตัวอักษร ใช้ลักษณะตัวเลขเป็นตัวหนา และเว้น 1 ตัวอักษรตามด้วยชื่อภาพ ควรระบุที่มาของภาพ (ถ้ามี) โดยระบุคำว่า ที่มา ให้ตรงกับคำว่าภาพที่ ด้วยรูปแบบอักษรปกติ ตามด้วยเครื่องหมายทวิภาค (:) แล้วเว้น 1 ตัวอักษรตามด้วยแหล่งอ้างอิง ตามหลักการอ้างอิงดังตัวอย่าง

ภาพที่ 1 ภาพตัวอย่างต้องเป็นภาพที่ชัดเจนเมื่อลงพิมพ์ขาว-ดำ
ที่มา: สำนักส่งเสริมวิชาการและงานทะเบียน (2557)

4.4.2 ตาราง

ตารางทุกตารางจะต้องมีหมายเลข และคำบรรยายกำกับเหนือตาราง เพื่อความสวยงามให้เว้นบรรทัดเหนือชื่อตาราง 1 บรรทัด และเว้นใต้ตาราง/หมายเหตุตาราง หรือ ที่มา 1 บรรทัด ชื่อตารางภาษาไทยใช้คำว่า **ตารางที่** ภาษาอังกฤษ ใช้คำว่า **Table** ตามด้วย หมายเลขภาพห่างจากคำว่าตารางที่ 1 ตัวอักษร ใช้ลักษณะตัวเลขเป็นตัวหนา และเว้น 1 ตัวอักษร ตามด้วยชื่อตาราง โดยจัดรูปแบบชิดริมซ้าย

การระบุหมายเหตุท้ายตาราง ให้ระบุคำว่า หมายเหตุ ด้วยรูปแบบอักษรปกติ ตามด้วย เครื่องหมายทวิภาค (:) และเว้น 1 ตัวอักษร จึงตามด้วยข้อความของหมายเหตุ ควรระบุที่มา ของตาราง (ถ้ามี) โดยระบุคำว่า ที่มา: แล้วเว้น 1 ตัวอักษรตามด้วยแหล่งอ้างอิง ตามหลักการอ้างอิง ดังตัวอย่าง

ตารางที่ 1 ตัวอย่างตารางที่แสดงในบทความต้องมีการกล่าวอ้างในเนื้อหาทุกครั้ง และไม่ควร มีเส้นแบ่งสดมภ์ (Column) ยกเว้นกรณีจำเป็น

หัวตารางนิยมใช้ตัวหนา	หัวตารางนิยมใช้ตัวหนา	
	หรือตามความเหมาะสม	ตามรูปแบบเนื้อหา
เนื้อหาตารางใช้ตัวปกติ	1,543.00	อักษร
เส้นแบ่งสดมภ์ไม่ควรปรากฏ	245.00	ตัวเลข
เนื้อหาตารางใช้ตัวปกติ	25,634.00	สัญลักษณ์

หมายเหตุ: ขนาดตัวอักษรในตารางอาจมีการปรับให้เหมาะสมแต่อย่างไรก็ตามต้องคำนึงถึงความชัดเจน เป็นสำคัญ

ที่มา: สำนักส่งเสริมวิชาการและงานทะเบียน (2555)

4.4.3 สมการ

ต้องพิมพ์อยู่กึ่งกลางหน้า หรือในกรณีที่สมการมีความยาวมากอาจยอมให้มีความกว้างได้เต็มหน้ากระดาษ และจะต้องมีหมายเลขกำกับอยู่ภายในวงเล็บ ตำแหน่งของหมายเลข สมการจะต้องอยู่ชิดขอบด้านขวา ดังตัวอย่างนี้ และเพื่อความสวยงามให้เว้นบรรทัด เนื้อสมการ 1 บรรทัด และเว้นใต้สมการ 1 บรรทัด เมื่อจะกล่าวอ้างอิงถึงสมการที่ (1) ให้ใส่วงเล็บด้วยเสมอ ดังตัวอย่าง

$$5a+b = 11c^2 \quad (1)$$

5. การอ้างอิงและเอกสารอ้างอิง

การอ้างอิงในเนื้อหาความทุกการอ้างอิงที่ปรากฏในเนื้อหาจะต้องมีในส่วนเอกสารอ้างอิงท้ายบทความ และห้ามใส่เอกสารอ้างอิงโดยปราศจากการอ้างอิงในเนื้อหาบทความ และให้ใช้การอ้างอิงตามระบบอ้างอิงแบบนาม-ปี โดยมีรายละเอียดการอ้างอิงดังนี้ (สามารถดูเพิ่มเติมได้จากเว็บไซต์ <http://acad.vru.ac.th>)

5.1 การอ้างอิงในเนื้อหา

5.1.1 กรณีการอ้างอิงเอกสารภาษาต่างประเทศ ให้ใช้ชื่อสกุลตามด้วยปีที่ตีพิมพ์ในเอกสาร เช่น

(Voss, 1998) หรือ Voss (1998) แล้วแต่โครงสร้างประโยค และ (Hayes & Berkowitz, 2006) ในกรณีที่ผู้นิพนธ์มากกว่า 3 คนขึ้นไป (Paul et al., 1999) หรือ Paul et al. (1999)

5.1.2 กรณีการอ้างอิงเอกสารภาษาไทยให้ใส่ชื่อและนามสกุลของผู้นิพนธ์ ตามด้วยปี พ.ศ. เช่น

(กริช สืบสนธิ์, 2545) หรือ กริช สืบสนธิ์ (2545) และ (ดำรง สืบสกุล และคณะ, 2550) หรือ ดำรง สืบสกุล และคณะ (2550) ในกรณีที่ผู้นิพนธ์มากกว่า 3 คนขึ้นไป

5.1.3 การอ้างอิงเอกสารมากกว่าหนึ่งรายการในวงเล็บเดียวกัน ให้เรียงลำดับตามตัวอักษร โดยคั่นด้วยเครื่องหมายอัฒภาค “;” ไม่ต้องเว้นหน้าเครื่องหมายนี้ แต่ให้เว้น 1 ตัวอักษรหลังเครื่องหมาย เช่น

(เยาวนุช แสงยนต์, 2551; สุพาตา อินทรานุกูล, 2545) และ (Kartner, 1973; Kartner & Russel, 1975)

5.1.4 การอ้างอิงเอกสารที่ไม่ปรากฏนามผู้แต่งให้ใช้คำว่า นิรนาม สำหรับเอกสารภาษาไทย และคำว่า Anonymous สำหรับเอกสารภาษาต่างประเทศแทนชื่อผู้แต่ง เช่น

(นิรนาม, 2541) (Anonymous, 1999)

5.1.5 การอ้างอิงเอกสารที่ไม่ปรากฏปีที่พิมพ์ ในตำแหน่งที่ต้องระบุปีที่พิมพ์ ให้ระบุ ม.ป.ป. สำหรับเอกสารภาษาไทย เช่น

(สถาบันอินทรีจันทรสถิตย์เพื่อการค้นคว้าและพัฒนาด้านพืชศาสตร์, ม.ป.ป.) และ n.d. สำหรับ เอกสารภาษาต่างประเทศ เช่น (Miller, n.d.)

5.1.6 การอ้างอิงเอกสารสองทอด

ในกรณีที่ไม่สามารถสืบค้นจากเอกสารต้นฉบับ ต้องสืบค้นจากเอกสารที่ผู้อื่นได้อ้างอิงไว้ (Secondary Source) เขียนได้ 2 แบบ คือ

(1) การอ้างอิงผู้เขียนที่นำผลงานผู้อื่นมาอ้างอิง เช่น ธีรวุฒิ เอกะกุล เขียนตำราใน พ.ศ. 2543 ได้อ้างอิง Krejcie & Morgan (1970) ให้ระบุชื่อผู้แต่งและปีที่พิมพ์ของเอกสารอันดับรอง ตามด้วยคำว่า “อ้างถึง” สำหรับเอกสารภาษาไทย หรือคำว่า “Cited” สำหรับเอกสารภาษาต่างประเทศ แล้วระบุชื่อผู้แต่งและปีที่พิมพ์ของเอกสารอันดับแรก ดังตัวอย่าง

“.....คำนวณจากตารางสำเร็จรูปของเครจซี่ และมอร์แกน (ธีรฤทธิ เอกะกุล, 2543 อ้างถึง Krejcie & Morgan, 1970)”

“.....โดยวิธีหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha-coefficient) ของ Cronbach (ยุทธพงษ์ กัยวรรณ, 2543 อ้างถึง Cronbach, 1974) ซึ่งได้ค่าความเชื่อมั่น.....”

“.....ตามแนวความคิดของ Best (ประคอง กรรณสูตร, 2538 อ้างถึง Best, 1978).....”

“.....ตารางกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างของ Yamane (วรรณิ แกมเกตุ, 2551 อ้างถึง Yamane, 1973).....”

(2) การอ้างอิงโดยระบุชื่อผู้แต่งต้นฉบับ (Original) ที่ผู้อื่นนำมาอ้างอิง ต่อในกรณีหนังสือของ ธีรฤทธิ เอกะกุล (2543) ให้ระบุชื่อผู้แต่งและปีที่พิมพ์ ตามด้วย “อ้างอิง” สำหรับเอกสารภาษาไทย หรือคำว่า “Cited in” สำหรับเอกสารภาษาต่างประเทศ แล้วระบุชื่อผู้นำ ผลงานนั้นมาอ้างอิง ดังตัวอย่าง

“.....คำนวณจากตารางสำเร็จรูปของเครจซี่ และมอร์แกน (Krejcie & Morgan, 1970 อ้างใน ธีรฤทธิ เอกะกุล, 2543)”

“.....โดยวิธีหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha-coefficient) ของ Cronbach (Cronbach, 1974 อ้างใน ยุทธพงษ์ กัยวรรณ, 2543) ซึ่งได้ค่าความเชื่อมั่น.....”

“.....ตามแนวความคิดของ Best (Best, 1978 อ้างใน ประคอง กรรณสูตร, 2538).....”

“.....ตารางกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างของ Yamane (Yamane, 1973 อ้างใน วรรณิ แกมเกตุ, 2551).....”

5.2 การเขียนเอกสารอ้างอิง

การเขียนเอกสารอ้างอิง เรียงลำดับตามตัวอักษรภาษาไทยก่อน ตามด้วยอ้างอิงภาษาอังกฤษ กรณีที่ไม่มีชื่อผู้แต่งให้เรียงตามชื่อเรื่องแทน กรณีที่ผู้แต่งคนเดียวกันแต่มีเอกสารอ้างอิงหลายรายการ ให้เรียงตามปี พ.ศ. โดยให้กำหนดอักษร ก, ข, ค กำกับไว้ที่ ปี พ.ศ. ด้วย สำหรับเอกสารภาษาไทย และ อักษร a, b, c สำหรับภาษาต่างประเทศ และในรายการที่สองไม่ต้องพิมพ์ชื่อผู้บันทึกให้ขีดเส้นเข้าไปประมาณ 0.5 นิ้ว หรือประมาณ 7 เคาะ แล้วตามด้วยเครื่องหมายมหัพภาค (.) ดังตัวอย่าง

สำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ. (2547ก). **ตำราชุดฝึกอบรมหลักสูตร “นักวิจัย”**.

(พิมพ์ครั้งที่ 2). กรุงเทพฯ: สำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ (วช.).

_____. (2547ข). **นิยามเกี่ยวกับการวิจัย**. [ออนไลน์], เข้าถึงได้จาก:

<http://www.nrct.go.th/mod/es.php?op=modload&name=Sections&file=index>. (2548, 14 เมษายน).

กรณีที่ผู้นิพนธ์คนเดียวกัน แต่มีเอกสารอ้างอิงหลายรายการ และเอกสารอ้างอิงแต่ละรายการพิมพ์ ปี พ.ศ. เดียวกัน ให้จัดเรียง ลำดับตัวอักษรของชื่อเรื่องหรือชื่อหนังสือ

บรรทัดแรกของเอกสารและสิ่งอ้างอิงแต่ละเรื่อง อักษรตัวแรกห่างจากริมกระดาษ ด้านซ้าย 1.5 นิ้ว บรรทัดที่สองและบรรทัดต่อ ๆ ไป ให้ย่อหน้าโดยเว้นอีก 1 tab (อัตโนมัติ) หรือ 0.5 นิ้ว โดยมีรายละเอียดดังนี้

5.2.1 การพิมพ์ให้ถือหลักการเว้นระยะหลังเครื่องหมายวรรคตอน ดังนี้

หลังเครื่องหมายทวิภาค (:) เว้นวรรค 1 ตัวอักษร

หลังเครื่องหมายอัฒภาค (;) เว้นวรรค 1 ตัวอักษร

หลังเครื่องหมายจุลภาค (,) เว้นวรรค 1 ตัวอักษร

หลังเครื่องหมายมหัพภาค (.) เว้นวรรค 2 ตัวอักษร (ยกเว้นหลังอักษรย่อ เว้นวรรค 1 ตัวอักษร)

หน้าเครื่องหมายไม่ต้องเว้นวรรค ให้พิมพ์ติดกับตัวอักษรหรือสระตัวสุดท้ายของคำ

เครื่องหมายยัติภังค์ (-) ให้พิมพ์ติดกับตัวอักษรทั้งข้างหน้าและข้างหลังเครื่องหมาย

5.2.2 การลงรายการครั้งที่พิมพ์

รายการครั้งที่พิมพ์ ให้อยู่ในเครื่องหมายวงเล็บต่อจากชื่อเรื่อง และลงรายการตั้งแต่พิมพ์ครั้งที่ 2 เป็นต้นไป (พิมพ์ครั้งแรก หรือ พิมพ์ครั้งที่ 1 ไม่ต้องลงรายการ) โดยมีรายละเอียดดังนี้

พิมพ์ครั้งที่ 2 = 2nd ed.

พิมพ์ครั้งที่ 3 = 3rd ed.

พิมพ์ครั้งที่ 4 = 4th ed.

พิมพ์ครั้งที่ 5 = 5th ed.

พิมพ์ครั้งที่ 6 = 6th ed.

5.2.3 รูปแบบการเขียนเอกสารอ้างอิงจากหนังสือ

กรณีชื่อผู้นิพนธ์ คนไทยให้ลงชื่อ ตามด้วยนามสกุล และตัดคำนำหน้านามออก เช่น นาย นาง นางสาว Mr. Mrs. ตัดตำแหน่งทางวิชาการออก เช่น ผศ. รศ. ศ. และให้ตัดคำระบุดีพิมพ์ออกเช่นเดียวกัน เช่น นายแพทย์ แพทย์หญิง พันตำรวจโท ร้อยตำรวจเอก เป็นต้น

กรณีที่ผู้นิพนธ์เป็นชาวต่างชาติให้นามสกุลขึ้นก่อนตามด้วยอักษรย่อทั้งชื่อต้น ชื่อกลาง (ถ้ามี) โดยใช้เครื่องหมายจุลภาคคั่น (.) แบ่งชื่อสกุล และชื่อต้น

ตัวอย่าง (ผู้พิมพ์คนเดียว)

ชื่อ✓สกุลผู้แต่ง.✓✓(ปี พ.ศ.).✓✓ชื่อหนังสือ.✓✓(พิมพ์ครั้งที่✓X).✓✓เมืองพิมพ์:✓✓✓✓✓✓✓✓สำนักพิมพ์.
เกษมชาติ นเรศเสนีย์. (2555). การบริหารองค์การในภาวะวิกฤต. (พิมพ์ครั้งที่ 6). กรุงเทพฯ: วิสคอมเซ็นเตอร์.
ยุทธ ไกยวรรณ. (2548). วิธีวิจัยทางธุรกิจ. กรุงเทพฯ: ศูนย์สื่อเสริมกรุงเทพ.
วรรณิ แกมเกตุ. (2551). วิธีวิทยาการวิจัยทางพฤติกรรมศาสตร์. (พิมพ์ครั้งที่ 2). กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
Best, J. W. (1978). *Research in Education*. (3rd ed). New Jersey: Prentice Hall.
Yamane, T. (1973). *Statistics: An Introductory Analysis*. (3rd ed). New York: Harper & Row.

- หมายเหตุ 1. เครื่องหมาย✓แสดงว่าเว้นระยะ 1 ตัวอักษร หรือเคาะ 1 ครั้ง และในกรณีที่ขึ้นบรรทัดใหม่แต่ยังไม่สิ้นสุดการลงรายการ ให้เว้นระยะ 7 ตัวอักษร หรือใช้วิธีการตั้ง Tab ที่ 0.5 นิ้ว ก็ได้จะได้ไม่ต้องเสียเวลานับระยะ
2. เครื่องหมาย X ให้ใส่ครั้งที่พิมพ์ ตั้งแต่พิมพ์ครั้งที่ 2 เป็นต้นไป

ตัวอย่าง (ผู้พิมพ์สองคน)

ชื่อ✓สกุลผู้พิมพ์คนที่ 1✓และชื่อ✓สกุลผู้แต่งคนที่ 2.✓✓(ปี พ.ศ.).✓✓ชื่อหนังสือ.✓✓✓✓✓✓✓✓(พิมพ์ครั้งที่✓X).✓✓เมืองพิมพ์:✓✓สำนักพิมพ์.
ยุทธ ไกยวรรณ และกุสุมา ผลาพรหม. (2553). *พื้นฐานการวิจัย*. กรุงเทพฯ: ศูนย์สื่อเสริมกรุงเทพ.
ล้วน สายยศ และอังคณา สายยศ. (2542). *การวัดด้านจิตพิสัย*. กรุงเทพฯ: สุวีริยาสาส์น.
Best, J. W. & Kahn, J. V. (1986). *Research in Education*. (5th ed). New Jersey: Prentice-Hall.

หมายเหตุ ให้ใช้เครื่องหมาย & แทนคำว่า and ในกรณีที่เป็นการลงรายการภาษาอังกฤษ

ตัวอย่าง (ผู้แต่งสามคน)

ชื่อ✓สกุลผู้พิมพ์คนที่ 1,✓ชื่อ✓สกุลผู้พิมพ์คนที่ 2✓และชื่อ✓สกุลผู้พิมพ์คนที่ 3.✓✓✓✓✓✓✓✓(ปี พ.ศ.).✓✓ชื่อหนังสือ.✓✓(พิมพ์ครั้งที่✓X).✓✓เมืองพิมพ์:✓✓สำนักพิมพ์.
ศิริชัย กาญจนวาสี, ทวีวัฒน์ ปิตยานนท์ และดิเรก ศรีสุขโข. (2547). *การเลือกใช้สถิติที่เหมาะสมสำหรับการวิจัย*. (พิมพ์ครั้งที่ 4). กรุงเทพฯ: บุญศิริการพิมพ์.
Sadlack, R. G., Theodorson, G. A. & Stanley, J. (1992). *Social Research: Theory and Methods*. Chestnut: Hill Enterprises.

หมายเหตุ ในกรณีที่เมืองที่พิมพ์เป็นกรุงเทพมหานคร ให้ลงรายการเป็น กรุงเทพฯ

ตัวอย่าง (ผู้พิมพ์มากกว่าสามคน)

ชื่อ✓สกุล✓ผู้พิมพ์คนที่ 1✓และคณะ✓✓(ปี พ.ศ.).✓✓ชื่อหนังสือ.✓✓(พิมพ์ครั้งที่✓X).✓✓
✓✓✓✓✓✓เมืองพิมพ์:✓สำนักพิมพ์.
จิรภา แสงเกษม และคณะ. (2545). การวิจัยทางธุรกิจ. กรุงเทพฯ: พิกซ์อักษร.
ลัดดาวัลย์ เพชรโรจน์ และคณะ. (2545). ระเบียบวิธีการวิจัย. กรุงเทพฯ: พิมพ์ดี.
Guy, T. J. et al. (1992). Social Research: Theory and Methods. Chestnut:
Hill Dnterprises.

ตัวอย่าง (ผู้พิมพ์ที่เป็นบรรณาธิการ)

ชื่อ✓สกุล.✓✓(บก.).✓✓(ปี.พ.ศ.).✓✓ชื่อหนังสือ.✓✓(พิมพ์ครั้งที่✓X).✓✓เมืองพิมพ์:✓
✓✓✓✓✓✓✓สำนักพิมพ์.
สุเทพ บุญซ้อน. (บก.). (2545). วิธีวิทยาการวิจัยทางสังคมศาสตร์ในระดับบัณฑิตศึกษา
ของไทย. กรุงเทพฯ: ที่แอนด์ดีการพิมพ์.
Gootnick, D. E. (Ed.). (1984). The Standard Handbook of Business
Communication. New York: The Free.

ตัวอย่าง (ผู้พิมพ์ที่เป็นผู้รวบรวม)

ชื่อ✓สกุล.✓✓(ผู้รวบรวม).✓✓(ปี.พ.ศ.).✓✓ชื่อหนังสือ.✓✓(พิมพ์ครั้งที่✓X).✓✓
✓✓✓✓✓✓✓เมืองพิมพ์:✓สำนักพิมพ์.
ดำรงศักดิ์ ชัยสนธิ. (ผู้รวบรวม). (2547). การวิจัยการตลาด. กรุงเทพฯ: ข้าวฟ่าง.

ตัวอย่าง (ผู้พิมพ์ที่เป็นสถาบัน หน่วยงานราชการ)

ให้ลงชื่อเต็มของสถาบัน โดยเรียงลำดับหน่วยงานย่อยก่อนหน่วยงานใหญ่ ถ้าสถาบันนั้น
เป็นหน่วยงานของรัฐบาล การระบุชื่อควรเริ่มต้นตั้งแต่ระดับกรมเป็นอย่างต่ำ

ชื่อหน่วยงานราชการ.✓✓(ปี พ.ศ.).✓✓ชื่อหนังสือ.✓✓(พิมพ์ครั้งที่✓X). ✓✓เมืองพิมพ์:✓
✓✓✓✓✓✓✓สำนักพิมพ์.
กระทรวงศึกษาธิการ. (2538). แนวทางการพัฒนาแรงงานในประเทศไทย. กรุงเทพฯ:
กระทรวงศึกษาธิการ.
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. (2549). การพัฒนาอุดมศึกษาไทย. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์
มหาวิทยาลัย.
ราชบัณฑิตยสถาน. (2546). พจนานุกรมราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2546. กรุงเทพฯ:
นานมีบุ๊คส์ จำกัด.
สำนักส่งเสริมวิชาการและงานทะเบียน มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์
ในพระบรมราชูปถัมภ์. (2555). คู่มือการเขียนผลงานทางวิชาการ. ปทุมธานี:
ศูนย์เรียนรู้การผลิตและจัดการธุรกิจสิ่งพิมพ์ดิจิทัล.

5.2.4 รูปแบบการเขียนจากวิทยานิพนธ์ หรือปริญญาานิพนธ์

ตัวอย่าง

ชื่อ✓สกุล.✓✓(ปี พ.ศ.).✓✓ชื่อวิทยานิพนธ์.✓✓ชื่อปริญญา.✓✓สาขาวิชา✓คณะ✓
✓✓✓✓✓✓มหาวิทยาลัย.

จิรพร สร้อยสุวรรณ. (2547). การศึกษาปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมการสูบบุหรี่ของ
นักศึกษาชายในสถาบันราชภัฏในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ. วิทยานิพนธ์
ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาสุศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

ธิดา สุขใจ. (2549). แรงจูงใจในการทำงานของพนักงานระดับปฏิบัติการ: ศึกษากรณี
ส่วนโรงงานฟอกย้อม 2 บริษัท ยูเนียนอุตสาหกรรมสิ่งทอ จำกัด (มหาชน).
ปัญหาพิเศษรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาวิทยาการบริหารทั่วไป
คณะรัฐศาสตร์และนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา.

นคร สำเภาทิพย์. (2544). การมีส่วนร่วมของประชาชนในโครงการพัฒนาเพื่อความมั่นคง
พื้นที่อำเภอนาแห้ว จังหวัดเลย. วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชารัฐศาสตร์ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.

นพพร ศุภพัฒน์. (2549). ความสัมพันธ์ของแรงจูงใจกับผลปฏิบัติงานของพนักงานสอบสวน
ในสังกัดส่วนกลางของสำนักงานตำรวจแห่งชาติ. ภาคนิพนธ์บริหารธุรกิจมหาบัณฑิต
สาขาวิชาการจัดการทั่วไป บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏจันทรเกษม.

นพวรรณ อีร์พันธ์เจริญ. (2546). การวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วมด้านการอนุรักษ์
สิ่งแวดล้อม ศิลปกรรมในสถาบันราชภัฏพระนครศรีอยุธยา จังหวัด
พระนครศรีอยุธยา. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาสิ่งแวดล้อมศึกษา
บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหิดล.

พวงเพชร พลทอง, นางลักษณ สมณะ และเผด็จ หงส์ทอง. (2553). การศึกษาพฤติกรรม
การเรียนรู้และการพัฒนาตนเองของบุคลากรสายสนับสนุน มหาวิทยาลัยราชภัฏ
วไลยอลงกรณ์ ในพระบรมราชูปถัมภ์. การค้นคว้าอิสระ
รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ ในพระบรมราชูปถัมภ์ จังหวัดปทุมธานี.

Kasemsri, K. (2005). Participatory Communication in City Radio FM 96.0.
Master of Science Thesis in Development Communication, Graduate
Kasetsart University.

Pongsophon, P. (2006). Enhancing Thai Students' Scientific Understanding of
Evolution: A Social Constructivist Approach. Doctor of Philosophy
Thesis in Science Education, Graduate Kasetsart University.

5.2.5 รูปแบบการเขียนจากหนังสือที่มีลักษณะเป็นการรวบรวมบทความ หรือหนังสือที่มีผู้พิมพ์ประจำบท

ตัวอย่าง

ชื่อ✓สกุล✓ผู้พิมพ์✓ประจำบท หรือชื่อ✓ผู้พิมพ์✓บทความ.✓✓(ปี พ.ศ.).✓✓ชื่อบท หรือ
✓✓✓✓✓✓✓✓ชื่อบทความ.✓✓ใน✓ชื่อหนังสือ.✓✓(พิมพ์ครั้งที่✓X).✓✓
✓✓✓✓✓✓✓✓(หน้าของบทความ).✓✓เมืองพิมพ์:✓สำนักพิมพ์.
แมนมาส ขวลิขิต, กริช สืบสนธิ์ และสมพิศ คูศรีพิทักษ์. (2539). หน่วยที่ 1 การสื่อสารกับ
งานสารนิเทศ. ใน เอกสารการสอนชุดวิชาการสื่อสาร = Communication
13202 หน่วยที่ 1-8 (พิมพ์ครั้งที่ 4). (หน้า 1-37). นนทบุรี:
มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช.

5.2.6 รูปแบบการเขียนเอกสารอ้างอิงจากรายงานการวิจัย

ตัวอย่าง

ชื่อ✓สกุล.✓✓(ปี พ.ศ.).✓✓ชื่อรายงานวิจัย.✓✓เมืองพิมพ์:✓สำนักพิมพ์.
ดำรงค์ วัฒนา. (2540). รายงานการวิจัยเรื่องการพัฒนาเทคโนโลยีสารสนเทศ. กรุงเทพฯ:
สำนักงานคณะกรรมการพลเรือน.

5.2.7 รูปแบบการเขียนเอกสารอ้างอิงจากวารสาร และนิตยสาร

ตัวอย่าง

ชื่อ✓สกุล✓ผู้พิมพ์✓บทความ.✓✓(ปี พ.ศ.).✓✓ชื่อบทความ.✓✓ชื่อเต็มของวารสาร.✓✓
✓✓✓✓✓✓✓✓ปีที่(ฉบับที่): หน้าของบทความ.
ศิริวรรณ มนอัคระผดุง. (2555). สถานการณ์การคอร์รัปชันของประเทศไทย.
วารสารวไลยอลงกรณ์ปริทัศน์. 2(1): 1-10.
Krejcie, R. V. & Morgan, D. W. (1970). Determining sample size for research
activities. **Education and Psychological Measurement**. 30(3): 607-610.
McCarthy, B. & Hagan, J. (1992). Mean streets: The theoretical significance of
situational delinquency among homeless youths. **American Journal of
Sociology**. 98(3): 597-627.

5.2.8 รูปแบบการเขียนบรรณานุกรมจากหนังสือพิมพ์

ตัวอย่าง

ชื่อ✓สกุล.✓✓(ปี พ.ศ., ✓วัน✓เดือน).✓✓ชื่อบทความหรือชื่อคอลัมน์.✓✓ชื่อหนังสือพิมพ์.✓✓
✓✓✓✓✓✓✓✓หน้าที่ตีพิมพ์.
นวลจันทร์ จินตนาพันธ์. (2546, 14 กุมภาพันธ์). ปรับหนี้เพิ่มแรงขับดันเศรษฐกิจยั่งยืน.
คมชัดลึก. หน้า 15.
สัมพันธ์ พันธุ์พุกษ์. (2555, 8 ธันวาคม). สทศ. เดือนรับสมัครสอบก่อนระบบปิด. **ไทยรัฐ**.
หน้า 12.

5.2.9 รูปแบบการเขียนเอกสารอ้างอิงจากรายงานการประชุม

ตัวอย่าง

ชื่อ✓สกุลของวิทยากร หรือผู้บรรยาย.✓✓(ปี พ.ศ.).✓✓ชื่อเรื่อง หรือชื่อหัวข้อที่บรรยาย.✓✓
✓✓✓✓✓✓✓ใน✓ชื่อรายงานการประชุม.✓✓ครั้งที่ประชุม.✓✓วัน✓เดือน✓ปี ที่ประชุม.✓✓
✓✓✓✓✓✓✓(หน้าของเอกสารการประชุม).✓✓เมืองพิมพ์:✓สำนักพิมพ์.

จิราพรรณ สำเภาทอง. (2552). ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจเลือกใช้บริการโรงพยาบาล
ของประชาชนในเขตอำเภอเมือง จังหวัดสุราษฎร์ธานี. ใน การประชุมทางวิชาการ
เสนอผลงานวิจัยและนิทรรศการ การวิจัยบัณฑิตศึกษาสู่การพัฒนาประเทศ. ครั้งที่ 2.
29 สิงหาคม 2552. (183-188). สุราษฎร์ธานี: เครือข่ายอุดมศึกษาภาคใต้ตอนบน
และมหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานี.

วรกร คำสิงห์นอก. (2550). ยุทธศาสตร์การพัฒนาร่วมกันของประชาชนเพื่อสร้าง
พรรคการเมืองอย่างยั่งยืน. ใน การประชุมทางวิชาการเพื่อเสนอผลงานวิจัยเรียนรู้
งานวิจัยขยายผลสู่ชุมชน. ครั้งที่ 3. 28 สิงหาคม 2550. (54-61). นครราชสีมา:
สถาบันวิจัยและพัฒนามหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา.

5.2.10 รูปแบบการเขียนเอกสารอ้างอิงจากสื่อทัศนวัสดุต่าง ๆ เช่น ภาพยนตร์

ภาพเคลื่อนไหว ภาพนิ่ง แผนที่ แผนภูมิ ฯลฯ ให้ระบุลักษณะของสื่อทัศนวัสดุเอาไว้ด้วย

ประเภทของสื่อทัศนวัสดุ

ภาษาไทย

ภาษาอังกฤษ

[สไลด์]

[Slides]

[ซีดี]

[Compact Discs]

[ฟิล์ม]

[Film]

[ฟิล์มสตริป]

[Filmstrip]

[แผนที่]

[Map]

[แผนภูมิ]

[Chart]

[แผ่นใส]

[Transparencies]

[ภาพยนตร์]

[Motion Picture]

[รายการวิทยุ]

[Radio Program]

[รายการโทรทัศน์]

[Television Program]

[รูปภาพ]

[Picture]

[วีดิทัศน์]

[Videotape]

ฯลฯ

ตัวอย่าง กรณีที่มีชื่อผู้พิมพ์ หรือผู้รับผิดชอบ

ชื่อ✓สกุลผู้พิมพ์.✓✓(ปีที่ผลิต).✓✓ชื่อเรื่อง.✓✓[ชนิดของวัสดุ].✓✓สถานที่ผลิต:✓
✓✓✓✓✓✓✓✓หน่วยงานที่เผยแพร่/ผู้ผลิต.
การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย. (ม.ป.ป.). แผนที่จังหวัดปทุมธานี. [แผนที่]. กรุงเทพฯ:
การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย.
สมศิริ อรุณทัย. (2540). ลายเส้น. [รูปภาพ]. ม.ป.ท.
สภาอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย. (2527). เทคโนโลยีการเพิ่มประสิทธิภาพการผลิต.
[วิทยุทัศน์]. กรุงเทพฯ: สภาอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย.
อรวี สัจจานนท์. (2539). เพชรน้ำหนึ่ง ชุดที่ 3 รักต้องห้าม. [ซีดี]. กรุงเทพฯ: เอ็มจีอี.
เจมส์ คาร์เตอร์ ปันทอง. (2543, 20 กุมภาพันธ์). ตามหาแก่นธรรม. [รายการโทรทัศน์]. กรุงเทพฯ:
สถานีโทรทัศน์สีกอง 9.

ก. รูปแบบการเขียนเอกสารอ้างอิงจากต้นฉบับตัวเขียน

ตัวอย่าง

ชื่อผู้พิมพ์หรือผู้รับผิดชอบ.✓✓(ปี,✓วัน✓เดือน).✓✓ชื่อเรื่อง.✓✓[ลักษณะเอกสาร].✓✓
✓✓✓✓✓✓✓✓เลขทะเบียน. (ถ้ามี)
หอสมุดแห่งชาติ. (ม.ป.ป.). บาลีพระขุททกติกขา. [หนังสือโบราณ]. เลขที่ 3980/ก/1.

ข. รูปแบบการเขียนเอกสารอ้างอิงจากสารสนเทศอิเล็กทรอนิกส์

1) รูปแบบการเขียนเอกสารอ้างอิงจากฐานข้อมูลออนไลน์

ตัวอย่าง

ชื่อ✓สกุล.✓✓(ปีที่พิมพ์).✓✓ชื่อเรื่อง.✓✓[ออนไลน์],✓เข้าถึงได้จาก:✓หรือ[Online],✓
✓✓✓✓✓✓✓✓Available:✓ชื่อฐานข้อมูล หรือแหล่งสารสนเทศ.✓✓(ปี พ.ศ.,✓วันที่✓เดือนที่
ทำการสืบค้นข้อมูล).
Gsrcia, G. E. (1991). Factors Influencing the English Reading Test Performance
of Speaking. [Online], Available: DIALOG(R) Item: EJ435642.
(2005, 12 January).

2) รูปแบบการเขียนเอกสารอ้างอิงจากฐานข้อมูลซีดี-รอม

ตัวอย่าง

ชื่อ✓สกุล.✓✓(ปีที่พิมพ์ หรือปีที่ทำการสืบค้น).✓✓ชื่อเรื่อง.✓✓[ซีดี-รอม],✓
✓✓✓✓✓✓✓✓เข้าถึงได้จาก:✓หรือ[CD-ROM],✓Available:✓ชื่อฐานข้อมูลซีดี-รอม.✓✓
✓✓✓✓✓✓✓✓(ปี พ.ศ.,✓วันที่✓เดือนที่ทำการสืบค้น).
Arms, W. Y. (2000). Small Business. [CD-ROM], Available: ABI/INFROM,
(2003, 12 May).

3) รูปแบบการเขียนเอกสารอ้างอิงจากบริการสารสนเทศอื่น ๆ บนอินเทอร์เน็ต

ตัวอย่าง

ชื่อ✓สกุล.✓✓(ปีที่พิมพ์ หรือปีที่ทำการสืบค้น).✓✓ชื่อเรื่อง.✓✓[ออนไลน์],✓
✓✓✓✓✓✓✓✓เข้าถึงได้จาก:✓หรือ [Online],✓Available:✓ชื่อเว็บไซต์ หรือ
✓✓✓✓✓✓✓✓แหล่งสารสนเทศ.✓✓(ปีพ.ศ.,✓วันที่✓เดือนที่ทำการสืบค้นข้อมูล).
แผนกบริการค้นคว้าและวิจัย สำนักหอสมุดมหาวิทยาลัยกรุงเทพ. (2554). **รูปแบบการเขียน
บรรณานุกรม**. [ออนไลน์], เข้าถึงได้จาก:
http://library.bu.ac.th/help/libmanuals/other/Write_APA_Thai.pdf.
(2555, 19 ธันวาคม).
Computer Crime and Intellectual Property Section (CCIPS). (2003). **How to
Report Internet-related Crime**. [Online], Available:
<http://www.cybercrime.gov/reporting.htm>. (2004, 17 January).

4) หนังสือออนไลน์ กรณีที่มีทั้งฉบับตีพิมพ์ และฉบับออนไลน์ให้เขียนเหมือน
เอกสารอ้างอิงหนังสือที่ตีพิมพ์ตามด้วย วันที่สืบค้น ชื่อแหล่งสารสนเทศ และที่อยู่บนอินเทอร์เน็ต
ตัวอย่าง

ชื่อ✓สกุล.✓✓(ปี พ.ศ.).✓✓ชื่อหนังสือ.✓✓(พิมพ์ครั้งที่✓X).✓✓เมืองพิมพ์:✓สำนักพิมพ์.✓
✓✓✓✓✓✓✓✓[ออนไลน์],✓เข้าถึงได้จาก:✓หรือ [Online],✓Available:✓ชื่อฐานข้อมูล
✓✓✓✓✓✓✓✓หรือแหล่งสารสนเทศ.✓✓(ปี พ.ศ.,✓วันที่✓เดือนที่ทำการสืบค้นข้อมูล).
สำนักส่งเสริมวิชาการและงานทะเบียน มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ ในพระบรม
ราชูปถัมภ์. (2555). **คู่มือการเขียนผลงานทางวิชาการ**. ปทุมธานี:
ศูนย์เรียนรู้การผลิตและจัดการธุรกิจสิ่งพิมพ์ดิจิทัล. [ออนไลน์], เข้าถึงได้จาก:
http://acad.vru.ac.th/acad_guide_2555/acad_guide_2555_01.php.
(2555, 10 ธันวาคม).
Kizza, J. M. (2004). **Ethical and Social Issues in the Information Age**. (2nd ed.)
New York: Springer-Verlag. [Online], Available:
<http://www.netlibrary.com/reader>. (2008, 4 February).

5) รูปแบบการเขียนเอกสารอ้างอิงสองทอด

ในกรณีที่ไม่สามารถสืบค้นจากเอกสารต้นฉบับ ต้องสืบค้นจากเอกสารที่ผู้อื่นได้
อ้างอิงไว้ (Secondary Source) เขียนได้ 2 แบบ คือ

(1) การอ้างอิงผู้เขียนที่นำผลงานผู้อื่นมาอ้างอิง เช่น อีรวุฒิ เอกะกุล เขียน
ตำราใน พ.ศ. 2543 ได้อ้างอิง Krejcie & Morgan (1970) ให้ระบุชื่อผู้แต่งและปีที่พิมพ์ของเอกสาร
อันดับรอง ตามด้วยคำว่า “อ้างถึง” สำหรับเอกสารภาษาไทย หรือคำว่า “Cited” สำหรับเอกสาร
ภาษาต่างประเทศ แล้วระบุชื่อผู้แต่งและปีที่พิมพ์ของเอกสารอันดับแรก ดังตัวอย่าง

ตัวอย่าง

ชื่อ✓สกุล.✓✓(ปี พ.ศ.).✓✓ชื่อหนังสือ.✓✓(พิมพ์ครั้งที่✓X).✓✓เมืองพิมพ์:✓
✓✓✓✓✓✓✓สำนักพิมพ์. อ้างถึง ชื่อ✓สกุล.✓✓(ปี พ.ศ.).✓✓ชื่อหนังสือ.✓✓
✓✓✓✓✓✓✓(พิมพ์ครั้งที่✓X).✓✓เมืองพิมพ์:✓✓✓✓✓✓✓✓✓สำนักพิมพ์.
ธีรวุฒิ เอกะกุล. (2543). **ระเบียบวิธีวิจัยทางพฤติกรรมศาสตร์และสังคมศาสตร์**.
อุบลราชธานี: สถาบันราชภัฏอุบลราชธานี. อ้างถึง Krejcie, R. V. & Morgan, D. W.
(1970). Determining Sample Size for Research Activities. **Educational
and Psychological Measurement**. 30(3): 607-610.
ประคอง กรรณสูตร. (2538). **สถิติเพื่อการวิจัยทางพฤติกรรมศาสตร์**. กรุงเทพฯ:
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. อ้างถึง Best, J. W. (1978). **Research in Education**.
(3rd ed). New Jersey: Prentice Hall.
ยุทธพงษ์ กัยวรรณ. (2543). **พื้นฐานการวิจัย**. กรุงเทพฯ: สุวีริยาสาส์น. อ้างถึง
Cronbach, L. J. (1974). **Essentials of Psychological Testing**. (3rd ed).
New York: McGraw-Hill.
วรรณิ์ แกมเกตุ. (2551). **วิธีวิทยาการวิจัยทางพฤติกรรมศาสตร์**. (พิมพ์ครั้งที่ 2). กรุงเทพฯ:
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. อ้างถึง Yamane, T. (1973). **Statistics: An
introductory analysis**. (3rd ed). New York: Harper & Row.

(2) การอ้างอิงโดยระบุชื่อผู้แต่งต้นฉบับ (Original) ที่ผู้อื่นนำมาอ้างอิงต่อใน
กรณีหนังสือของ ธีรวุฒิ เอกะกุล (2543) ให้ระบุชื่อผู้แต่งและปีที่พิมพ์ ตามด้วย “อ้างอิง” สำหรับ
เอกสารภาษาไทย หรือคำว่า “Cited in” สำหรับเอกสารภาษาต่างประเทศ แล้วระบุชื่อผู้ที่นำผลงาน
นั้นมาอ้างอิง ดังตัวอย่าง

Krejcie, R. V. & Morgan, D. W. (1970). Determining sample size for research
activities. **Educational and Psychological Measurement**. 30(3): 607-
610. อ้างอิง ธีรวุฒิ เอกะกุล. (2543). **ระเบียบวิธีวิจัยทางพฤติกรรม
ศาสตร์และสังคมศาสตร์**. อุบลราชธานี: สถาบันราชภัฏอุบลราชธานี.
Best, J. W. (1978). **Research in Education**. (3rd ed). New Jersey: Prentice Hall.
อ้างอิง ประคอง กรรณสูตร. (2538). **สถิติเพื่อการวิจัยทางพฤติกรรมศาสตร์**.
กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
Cronbach, L. J. (1974). **Essentials of Psychological Testing**. (3rd ed). New York:
McGraw-Hill. อ้างอิง ยุทธพงษ์ กัยวรรณ. (2543). **พื้นฐานการวิจัย**. กรุงเทพฯ:
สุวีริยาสาส์น.
Yamane, T. (1973). **Statistics: An Introductory Analysis**. (3rd ed). New York:
Harper & Row. อ้างอิง วรรณิ์ แกมเกตุ. (2551). **วิธีวิทยาการวิจัยทาง
พฤติกรรมศาสตร์**. (พิมพ์ครั้งที่ 2). กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

6. ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม

การเขียนหน่วยต่าง ๆ ควรใช้ระบบ SI และเป็นสากล ถ้าหากต้องการย่อหน่วย ควรใช้ตัวย่อเป็นภาษาอังกฤษที่ถูกต้องและเป็นสากล การใช้ศัพท์วิทยาศาสตร์ให้ยึดคำบัญญัติของราชบัณฑิตยสถาน ชื่อสถานที่ต่าง ๆ ให้ใช้ตามประกาศของสำนักนายกรัฐมนตรี

การเขียนคำที่มาจากภาษาต่างประเทศ หากต้องการทับศัพท์เป็นภาษาไทย หรือต้องการแปลเป็นภาษาไทย การแปลหรือเขียนทับศัพท์ครั้งแรกควรใส่คำศัพท์เดิมไว้ในวงเล็บต่อท้ายคำแปลด้วย ซึ่งถ้าคำศัพท์ใดที่ไม่ใช่คำศัพท์เฉพาะ ก็ไม่จำเป็นต้องขึ้นต้นด้วยตัวใหญ่เช่น “การเหนี่ยวนำ (Induction)” “เวเบอร์ (Weber)” และเมื่อต้องการใช้คำแปลเดิมซ้ำอีก ให้ใช้ภาษาไทยโดยไม่ต้องใส่ภาษาอังกฤษกำกับ

กองบรรณาธิการขอสงวนสิทธิ์ในการตรวจแก้ไขเรื่องที่ส่งมาพิมพ์ทุกเรื่องตามแต่จะเห็นสมควร
ในกรณีที่จำเป็นจะส่งต้นฉบับที่แก้ไขแล้วกลับคืนผู้เขียน เพื่อความเห็นชอบอีกครั้งหนึ่ง

รายนามผู้ทรงคุณวุฒิประจำวารสาร

ศาสตราจารย์กิตติคุณ กำจร	สุนทรพงษ์ศรี	รองศาสตราจารย์ ดร.อัมพร	สุขเกษม
ศาสตราจารย์กิตติคุณ ดร.ติน	ปรัชญพฤทธิ	รองศาสตราจารย์ ดร.เอกฉัตร	จารุเมธีชน
ศาสตราจารย์ ดร.จรรจา	สุวรรณหัตถ์	รองศาสตราจารย์ยุฑธ	รักษาศรี
ศาสตราจารย์ ดร.จำนงค์	อดิวัฒนสิทธิ์	รองศาสตราจารย์ยุทธพร	อิสรัชย์
ศาสตราจารย์ ดร.ธีระ	บุญเจริญ	รองศาสตราจารย์ศศิรินทร์	เศรษฐวัฒน์บดี
ศาสตราจารย์ ดร.บุญทัน	ดอกไธสง	รองศาสตราจารย์สมศิริ	อรุณทัย
ศาสตราจารย์ ดร.อิมรอน	มะลุลี	ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ว่าที่เรือตรี ดร.เอกวิทย์ มณีธร	
ศาสตราจารย์ ดร.ดิเรก	ปัทมสิริวัฒน์	ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.เจษฎา	ความคุ้นเคย
ศาสตราจารย์ ดร.สร้อยตระกูล	อรรถมานะ	ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.จันทน์	อินทรสุด
รองศาสตราจารย์ ดร.ชลอ	ว่องวัฒนาภิกุล	ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.จำรูญ	พริกบุญจันทร์
รองศาสตราจารย์ ดร.ณกร	อินทร์พุง	ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ชาตรี	เกิดธรรม
รองศาสตราจารย์ ดร.ทองหล่อ	วงษ์อินทร์	ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ชูสิทธิ์	ประดับเพชร
รองศาสตราจารย์ ดร.ธิตีพัฒน์	เอี่ยมนรินทร์	ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ภิญญาพัชญ์	นาคภิบาล
รองศาสตราจารย์ ดร.นพดล	สหชัยเสรี	ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สมศักดิ์	คูหาสวรรค์เวช
รองศาสตราจารย์ ดร.ประเทือง	ภูมิภัทราคม	ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สิทธิ์	ธีรสรณ์
รองศาสตราจารย์ ดร.มานพ	ชูนิล	อาจารย์ ดร.ชุมพล	ปทุมมาเกษร
รองศาสตราจารย์ ดร.วิเชียร	ชุติมาสกุล	อาจารย์ ดร.นพวรรณ	วิเศษสินธุ์
รองศาสตราจารย์ ดร.วีระพงษ์	แสง-ชูโต	อาจารย์ ดร.เพริศพรรณ	แดนศิลป์
รองศาสตราจารย์ ดร.ศิริณา	จิตต์จรัส	อาจารย์ ดร.ยศวีร์	สายฟ้า
รองศาสตราจารย์ ดร.สมาน	งามสนธิ	อาจารย์ ดร.วนิดา	หงษ์มณีรัตน์
รองศาสตราจารย์ ดร.สุทินันท์	พรหมสุวรรณ	อาจารย์ ดร.สันสกฤต	วิจิตรเลขการ
รองศาสตราจารย์ ดร.สุนันทา	เลาหนันท์	อาจารย์ ดร.สุเทพ	บุญซ้อน
รองศาสตราจารย์ ดร.สุรางค์	เมรานนท์	อาจารย์ ดร.เอกพงศ์	กิตติสาร
รองศาสตราจารย์ ดร.อรสา	จรรยาธรรม		

รายนามผู้ทรงคุณวุฒิประจำฉบับ

ศาสตราจารย์กิตติคุณ ดร.ติน	ปรัชญพฤทธิ
ศาสตราจารย์ ดร.จรรจา	สุวรรณทัต
ศาสตราจารย์ ดร.จำนงค์	อดิวัฒนสิทธิ์
ศาสตราจารย์ ดร.ดิเรก	ปัทมสิริวัฒน์
รองศาสตราจารย์ ดร.ชลอ	ว่องวัฒนาภิกุล
รองศาสตราจารย์ ดร.ณกร	อินทร์พยุง
รองศาสตราจารย์ ดร.ทองหล่อ	วงศ์อินทร์
รองศาสตราจารย์ ดร.ประเทือง	ภูมิภัทราคม
รองศาสตราจารย์ ดร.มานพ	ชูนิล
รองศาสตราจารย์ ดร.วีระพงษ์	แสง-ชูโต
รองศาสตราจารย์ ดร.ศิริณา	จิตต์จรัส
รองศาสตราจารย์ ดร.อรสา	จรรยาธรรม
รองศาสตราจารย์ ดร.เอกนิท	จารุเมธีชน
รองศาสตราจารย์ยุทธร	อิสรัช
รองศาสตราจารย์ศศิรินทร์	เศรษฐวัฒน์บดี
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ว่าที่เรือตรี ดร.เอกวิทย์	มณีธร
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.จำรูญ	พริกบุญจันทร์
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สมศักดิ์	คูหาสวรรค์เวช
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สิทธิ์	ธีรสรณ์
อาจารย์ ดร.ชุมพล	ปทุมมาเกษร
อาจารย์ ดร.เพริศพรรณ	แดนศิลป์
อาจารย์ ดร.ยศวีร์	สายฟ้า
อาจารย์ ดร.วนิดา	หงษ์มณีรัตน์
อาจารย์ ดร.สุเทพ	บุญซื่อน
อาจารย์ ดร.เอกพงศ์	กิตติสาร

เลขที่ใบสมัคร.....

วันที่สมัคร.....

**ใบสมัครสมาชิก
วารสารวไลยอลงกรณ์ปริทัศน์**

ข้าพเจ้า (นาย/นาง/นางสาว).....มีความประสงค์

☐ สมัครสมาชิก.....ปี (1 ปี 2 ฉบับ 200 บาท) เริ่มตั้งแต่ฉบับที่

☐ ต่ออายุสมาชิก.....ปี (1 ปี 2 ฉบับ 200 บาท) เริ่มตั้งแต่ฉบับที่

ชำระเงินโดย ☐ โอนเงินผ่านบัญชีออมทรัพย์ ธนาคารกรุงไทย สาขามหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์
ชื่อบัญชี วารสารวไลยอลงกรณ์ปริทัศน์ บัญชีเลขที่ 980-8-28483-3

จำนวน.....บาท (.....)

☐ เงินสด จำนวน.....บาท (.....)

ลงชื่อ.....ผู้สมัคร

(.....)

วันที่.....

หลังโอนเงินแล้ว กรุณาส่งหลักฐานการโอนเงิน (pay-in-slip) พร้อมระบุชื่อ-นามสกุล ของท่าน มาที่โทรสาร
หมายเลข 0-2529-3598 หรือ E-mail: tabianvru@hotmail.com
หรือติดต่อสอบถาม หมายเลข 0-2909-1432 กด 15

ที่อยู่สำหรับจัดส่งวารสาร

.....

.....

โทรศัพท์.....โทรสาร.....E-mail.....

ออกใบเสร็จในนาม

ชื่อ.....

ที่อยู่.....

.....

สำหรับเจ้าหน้าที่

ผู้รับสมัคร	ผู้รับเงิน	ใบเสร็จเล่มที่/เลขที่	ผู้จัดส่ง
		ลงวันที่	

รูปแบบ (Template)
บทความวิจัย

[ชื่อเรื่องบทความวิจัย ภาษาไทย]

[ชื่อเรื่องบทความวิจัย ภาษาอังกฤษ]

[ชื่อ-สกุล ผู้นิพนธ์ และผู้นิพนธ์ร่วม ภาษาไทย]* (ใส่เครื่องหมาย * หลังชื่อผู้นิพนธ์ประธานงาน)
[ชื่อ-สกุล ผู้นิพนธ์ และผู้นิพนธ์ร่วม ภาษาอังกฤษ]

[ที่อยู่ผู้นิพนธ์ และผู้นิพนธ์ร่วม]

E-mail: [E-mail ผู้นิพนธ์ประธานงาน]

บทคัดย่อ

[พิมพ์เนื้อหาที่ตำแหน่งนี้]

คำสำคัญ: [พิมพ์เนื้อหาที่ตำแหน่งนี้], [พิมพ์เนื้อหาที่ตำแหน่งนี้], [พิมพ์เนื้อหาที่ตำแหน่งนี้]

ABSTRACT

[พิมพ์เนื้อหาที่ตำแหน่งนี้]

Keywords: [พิมพ์เนื้อหาที่ตำแหน่งนี้], [พิมพ์เนื้อหาที่ตำแหน่งนี้], [พิมพ์เนื้อหาที่ตำแหน่งนี้]

บทนำ

[พิมพ์เนื้อหาที่ตำแหน่งนี้]

วัตถุประสงค์การวิจัย

[พิมพ์เนื้อหาที่ตำแหน่งนี้]

วิธีดำเนินการวิจัย

[พิมพ์เนื้อหาที่ตำแหน่งนี้]

ผลการวิจัย (หรือ ผลการวิจัยและอภิปรายผล)

[พิมพ์เนื้อหาที่ตำแหน่งนี้]

อภิปรายผลการวิจัย

[พิมพ์เนื้อหาที่ตำแหน่งนี้]

สรุปผลการวิจัย

[พิมพ์เนื้อหาที่ตำแหน่งนี้]

ข้อเสนอแนะ (ถ้ามี)

[พิมพ์เนื้อหาที่ตำแหน่งนี้]

กิตติกรรมประกาศ (ถ้ามี)

[พิมพ์เนื้อหาที่ตำแหน่งนี้]

เอกสารอ้างอิง

[พิมพ์เนื้อหาที่ตำแหน่งนี้]

[ชื่อเรื่องบทความวิชาการ ภาษาไทย]

[ชื่อเรื่องบทความวิชาการ ภาษาอังกฤษ]

[ชื่อ-สกุล ผู้นิพนธ์ และผู้นิพนธ์ร่วม ภาษาไทย]* (ใส่เครื่องหมาย * หลังชื่อผู้นิพนธ์ประธานงาน)

[ชื่อ-สกุล ผู้นิพนธ์ และผู้นิพนธ์ร่วม ภาษาอังกฤษ]

[ที่อยู่ผู้นิพนธ์ และผู้นิพนธ์ร่วม]

*E-mail: [E-mail ผู้นิพนธ์ประธานงาน]

บทคัดย่อ

[พิมพ์เนื้อหาที่ตำแหน่งนี้]

คำสำคัญ: [พิมพ์เนื้อหาที่ตำแหน่งนี้], [พิมพ์เนื้อหาที่ตำแหน่งนี้], [พิมพ์เนื้อหาที่ตำแหน่งนี้]

ABSTRACT

[พิมพ์เนื้อหาที่ตำแหน่งนี้]

Keywords: [พิมพ์เนื้อหาที่ตำแหน่งนี้], [พิมพ์เนื้อหาที่ตำแหน่งนี้], [พิมพ์เนื้อหาที่ตำแหน่งนี้]

บทนำ

[พิมพ์เนื้อหาที่ตำแหน่งนี้]

[หัวข้อหลัก]

[พิมพ์เนื้อหาที่ตำแหน่งนี้]

[หัวข้อย่อย]

[พิมพ์เนื้อหาที่ตำแหน่งนี้]

บทสรุป (ถ้ามี)

[พิมพ์เนื้อหาที่ตำแหน่งนี้]

กิตติกรรมประกาศ (ถ้ามี)

[พิมพ์เนื้อหาที่ตำแหน่งนี้]

เอกสารอ้างอิง

[พิมพ์เนื้อหาที่ตำแหน่งนี้]

แบบฟอร์มส่งบทความเพื่อพิจารณานำลงวารสารวิชาการวไลยอลงกรณ์ปริทัศน์
มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ ในพระบรมราชูปถัมภ์

วันที่.....เดือน.....พ.ศ.....

เรียน ผู้อำนวยการสำนักส่งเสริมวิชาการและงานทะเบียน

ข้าพเจ้า (นาย/นาง/นางสาว).....

ชื่อภาษาอังกฤษ (Mr./Mrs./Ms.).....

ตำแหน่ง.....สังกัดสาขาวิชา/ภาควิชา.....

คณะ.....มหาวิทยาลัย.....

ขอส่ง ☐ บทความวิจัย

☐ บทความวิชาการ

ชื่อเรื่อง(ภาษาไทย).....

ชื่อเรื่อง (ภาษาอังกฤษ).....

ชื่อผู้นิพนธ์ร่วม(ภาษาไทย).....

ชื่อผู้นิพนธ์ร่วม (ภาษาอังกฤษ).....

ที่อยู่ที่สามารถติดต่อได้สะดวก.....หมู่ที่.....ซอย.....

ถนน.....ตำบล.....อำเภอ.....จังหวัด.....

รหัสไปรษณีย์.....โทรศัพท์.....โทรสาร.....

โทรศัพท์มือถือ.....E-mail.....

สิ่งที่ส่งมาด้วย ☐ เอกสารต้นฉบับจำนวน 1 ฉบับ ☐ หน้าบทคัดย่อ และ Abstract 1 ชุด

☐ แผ่นบันทึกข้อมูล (CD) ต้นฉบับ 1 แผ่น ☐ อื่น ๆ (ระบุ).....

ข้าพเจ้าขอรับรองว่าบทความนี้ ☐ เป็นผลงานของข้าพเจ้าแต่เพียงผู้เดียว

☐ เป็นผลงานของข้าพเจ้าและผู้ร่วมงานตามชื่อที่ระบุในบทความจริง

บทความนี้ไม่เคยลงตีพิมพ์ในวารสารใดมาก่อน และไม่ได้อยู่ระหว่างการพิจารณาเพื่อลงตีพิมพ์
ในวารสารอื่น ๆ อีก นับจากวันที่ข้าพเจ้าได้ส่งบทความฉบับนี้มายังกองบรรณาธิการวารสารวไลยอลงกรณ์ปริทัศน์

ลงนามผู้นิพนธ์ประสานงาน..... ลงนามผู้นิพนธ์ร่วม.....
(.....) (.....)

ลงนามผู้นิพนธ์ร่วม..... ลงนามผู้นิพนธ์ร่วม.....
(.....) (.....)

ลงนามผู้นิพนธ์ร่วม..... ลงนามผู้นิพนธ์ร่วม.....
(.....) (.....)

เจ้าหน้าที่ผู้รับบทความ วันที่/...../.....

ข้อความที่ปรากฏในบทความแต่ละเรื่องในวารสารวไลยอลงกรณ์ปริทัศน์ เป็นความคิดเห็น
ของผู้เขียนแต่ละท่าน มิใช่เป็นทัศนะและมีใจความรับผิดชอบต่อกองบรรณาธิการจัดทำวารสาร และ
มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ ในพระบรมราชูปถัมภ์

สำนักส่งเสริมวิชาการและงานทะเบียน
มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ ในพระบรมราชูปถัมภ์
ถนนพหลโยธิน กม.48 ตำบลคลองหนึ่ง อำเภอคลองหลวง
จังหวัดปทุมธานี 13180
<http://acad.vru.ac.th>